Bundel - Gemeenteraad van 12 september 2022

Agenda bijlagen

2022-09-12 besluitenlijst gemeenteraadsvergadering

1 Opening en berichten van verhindering

2 Vaststelling van de agenda

3 Mededelingen

4 Besluitenlijst 4 juli 2022
Reglement van Orde artikel 15, lid 3: "Een voorstel tot verandering dient ten minste 24 uur voor de betreffende vergadering schriftelijk bij de griffier te worden ingediend.".

2022-07-04 besluitenlijst gemeenteraadsvergadering

5 Overzicht Moties en Toezeggingen
De raad stelt het overzicht van de moties en de toezeggingenlijst vast.
Om de raad op de hoogte te houden welke moties zijn afgedaan en welke moties door het college nog niet zijn afgedaan zal er elke raadsvergadering een overzicht aan de raad ter instemming worden voorgelegd. Het college is gevraagd in een raadsvoorstel of in een collegebrief expliciet aan te geven wanneer een motie is afgedaan. Dit zal dan op de lijst komen te staan met een verwijzing naar het raadsvoorstel of collegebrief. De motie zal van de lijst gehaald worden, zodra ook de raad deze opvatting met het college deelt dat de motie is afgedaan. Op deze manier houdt de raad overzicht wat er nog in de pipeline zit om te worden afgedaan en is er bij voorbaat consensus over of een motie al dan niet is afgedaan.

Overzicht moties versie 2022-09-12

2022-09-12 toezeggingenlijst raad 2022

6 Lijst van ingekomen stukken
De lijst van ingekomen stukken heeft een iets andere vorm gekregen dan de raadsleden de afgelopen jaren gewend zijn. Het is nu vormgegeven als één raadsbesluit waarbij de ingekomen stukken in drie subgroepen staan weergegeven. De ingekomen stukken staan niet meer allemaal op de agenda van de raadsvergadering, dit is overzichtelijker en zijn via de "overzichten" (linker kolom in iBabs) te raadplegen.
Reglement van Orde, Artikel 16 Ingekomen stukken
Bij de raad ingekomen stukken, waaronder schriftelijke mededelingen van het college aan de raad, worden met een voorstel tot afdoening op een lijst geplaatst. Deze lijst wordt aan de leden van de raad toegezonden en ter inzage gelegd. Na de vaststelling van de besluitenlijst stelt de raad op voorstel van de voorzitter de wijze van afdoening van de ingekomen stukken vast.

2022-09-12 Lijst ingekomen stukken 12 september 2022 gewijzigd getekend

2022-09-12 Lijst ingekomen stukken 12 september 2022

7 Bekrachtiging / opheffing geheimhouding

8 Beëdiging burgerlid
De heer Kol (CDA) was verhinderd tijdens de gemeenteraad van 30 mei en 4 juli, de beëdiging schuift dan ook door naar 12 september.

9 Hamerstukken:
Reglement van Orde, Artikel 22 Hamerstukken en beraadslaging
De voorzitter stelt de hamerstukken tegelijk aan de orde.
Over een hamerstuk vindt geen beraadslaging plaats, tenzij een lid uiterlijk de vrijdag 12.00 uur voorafgaande aan de raadsvergadering een verzoek bij de griffier heeft ingediend, voorzien van een duidelijke motivatie om er een bespreekstuk van te maken. De griffie stuurt dit verzoek door naar alle raadsleden. De voorzitter stelt het verzoek vervolgens aan de orde bij de vaststelling van de agenda. De raad beslist over het verzoek.
3.Een stemverklaring kan worden afgelegd indien een lid aangeeft bij het aan de orde stellen van de hamerstukken tegen het voorstel geacht wil worden te hebben gestemd.
4.De raad kan op voorstel van de voorzitter of een lid van de raad beslissen over één of meer onderdelen van een onderwerp of voorstel afzonderlijk te beraadslagen.
5.Op verzoek van een lid van de raad of op voorstel van de voorzitter kan de raad besluiten de beraadslaging voor een door hem te bepalen tijd te schorsen teneinde het college of de leden de gelegenheid te geven tot onderling nader beraad. De beraadslagingen worden hervat nadat de schorsingsperiode verstreken is.

9.a Ontwerpbestemmingsplan 'Herenweg 161a, Rijnsaterwoude'
Initiatiefnemer wil een deel van het terrein achter Herenweg 161a te Rijnsaterwoude wijzigen in de bestemming "Bedrijf" en vervolgens de huidige schuren ten zuidoosten van het plangebied slopen en vervangen door een nieuwe opslagloods. Deze staat ten dienste van (bestaande en naastgelegen) extensieve bedrijfsactiviteiten (landbouwmechanisatie). Aangezien deze ontwikkeling op die locatie onder bepaalde voorwaarden planologisch/juridisch te verantwoorden is wordt het college voorgesteld het ontwerpbestemmingsplan vast te stellen en na ondertekening van de planschadeovereenkomst voor zes weken ter inzage te leggen om een ieder in de gelegenheid te stellen te reageren op het plan.

RB bestemmingsplan Herenweg161a Rijnsaterwoude getekend

Raadsvoorstel bpoa Herenweg161a

20220200_Herenweg161a_Ontwerp_Regels

20220200_Herenweg161a_Ontwerp_Toelichting
Plangebied Herenweg 161a te Rijnsaterwoude
2022-09-12 Beantwoording vragen Herenweg 161a Rijnsaterwoude

9.b Zienswijze ontwerp Centrumregeling Sociaal domein Rijnstreek

In 2017 is door de drie Rijnstreekgemeenten de Centrumregeling Participatiewet Rijnstreek vastgesteld. Hierin is vastgelegd dat Alphen aan den Rijn een aantal taken van de Participatiewet uitvoert voor Nieuwkoop en Kaag en Braassem. De precieze uitvoering van deze taken en de vergoeding daarvoor is vastgelegd in een Dienstverleningsovereenkomst (DVO). Inmiddels voert Alphen aan den Rijn ook taken uit met betrekking tot de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, de Wet inburgering 2021 en de Leerplichtwet. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van taken maatschappelijke zorg: Alphen aan den Rijn heeft een subsidieregeling voor Opvang gepubliceerd en zal voor de drie gemeenten overeenkomsten sluiten voor de uitvoering van Ondersteuning met wonen. Met de ontwerpwijziging van de centrumregeling worden ook deze taken opgenomen in de regeling.
Sinds 1 juli 2022 is de wet "Versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen" van kracht. Deze wet versterkt de positie bij besluitvorming en de controlerende rol van gemeenteraden. De raad heeft hiermee de mogelijkheid vooraf een zienswijze te geven bij het treffen of wijzigen van een GR waaraan de colleges deelnemen.

RB Centrumregeling Sociaal domein Rijnstreek getekend
Raadsvoorstel Centrumregeling Sociaal domein Rijnstreek
Bijlage 1 - Het Rijnstreeks Model
Bijlage 2 - Ontwerp Centrumregeling Sociaal domein Rijnstreek juni 22

9.c Benoemen nieuwe leden werkgeverscommissie

RB benoeming Werkgeverscommissie getekend
Raadsvoorstel benoeming werkgeverscommissie

9.d Controleprotocol 2022

Ten behoeve van de controle van de jaarrekening stelt de gemeenteraad regelmatig een controleprotocol vast. Met een controleprotocol verschaft de raad de accountant het kader voor de controle van de jaarrekening, in dit geval de jaarrekening 2022. Daarnaast wordt het kader gebruikt voor de binnen de organisatie zelf uit te voeren (verbijzonderde) interne controles.

RB Controleprotocol 2022 getekend
Raadsvoorstel controleprotocol 2022
Controleprotocol 2022
Normenkader 2022 gemeente Kaag en Braassem
Technische vraag Controleprotocol 2022 beantwoord

10 Regionaal Risicoprofiel 2023-2026

Veiligheidsregio Hollands Midden heeft een concept Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Hollands Midden 2023-2026 opgesteld. Het Regionaal Risicoprofiel heeft tot doel inzicht te krijgen in de risico's die binnen de veiligheidsregio bestaan.

RB Regionaal Risicoprofiel 2023-2026 getekend
Raadsvoorstel Regionaal Risicoprofiel 2023-2026
Bijlage 1 Definitief concept VRHM Risicoprofiel 2023-2026
Bijlage 2 Definitief concept VRHM Bijlagen Risicoprofiel 2023-2026
Beantwoording vragen dhr. Van Beurden tijdens de V&A avond 5 september 2022

11 Voorbereidingskredieten uitbreiding Kaskade (niet in stemming gebracht maar afgevoerd van de agenda)

Door een snellere toename van het aantal leerlingen is uitbreiding van Brede School Kaskade eerder aan de orde dan aanvankelijk werd gedacht.
Onderzoek heeft aangetoond dat uitbreiding op- en om het bestaande gebouw mogelijk is, aangezien ontwikkelingen op naastgelegen percelen onzeker is. In het onderzoek dat is uitgevoerd zijn een aantal scenario's verkend, waarna door de architect, in samenwerking met de gebruikers en de gemeente, een structuurontwerp (SO) is opgesteld.
Naast de realisatie van extra capaciteit brengt uitbreiding van Kaskade ook een aanvullende parkeerbehoefte met zich mee, waardoor de openbare ruimte moet worden aangepast.
Toelichting op bijgevoegde tussenrapportage:
Deze rapportage is het laatste dat Goudkuil Bouwmanagement heeft opgesteld, en waaruit een combinatie van 2 voorgestelde scenario's de voorkeur had voor de SSBA en Kindkracht. Omdat na bespreking hiervan bleek dat er meer behoefte was aan een vertaling richting ruimtelijke inpassing, is de opdracht aan Goudkuil stopgezet en is de architect benaderd om de ruimtelijke vertaling te maken op basis van de gezamenlijke visie van de betrokken partijen. Het resultaat daarvan is het schetsontwerp dat er ligt.

Raadsvoorstel - voorbereidingskrediet Kaskade
bijlage 3 - studie inpassing parkeren Kaskade
2022-09-05 Vragen dhr. Mooren inzake rv voorbereidingskrediet Kaskade
beantwoording vragen dhr. Mooren
2022-09-05 Vragen mw. Wesselman (PRO K&B) inzake rv voorbereidingskrediet Kaskade
beantwoording vragen mevr. Wesselman
2022-09-05 Rapport leerlingenprognose basisonderwijs 2021 Kaag en Braassem
2022-09-05 Rapport LP BO 2018 SSBA_A

2022-09-08 Aanbiedingsbrief uitleg voor maandag 12-9 uitbreiding Kaskade

Tussenrapportage Onderzoek uitbreidingsmogelijkheden IKC Kaskade V1.1 2036.00 (zie toelichting op de tussenrapportage

Technische vragen VVD inzake voorbereidingskrediet uitbreiding Kaskade

2022-09-12 Vraag PRO Kaag en Braassem inzake kostendekkendheid huur

Vraag Mooi K&B inzake de inschatting van het College v.w.b. de te verwachten bezwaren.

12 Besluit op bezwaren vestiging voorkeursrecht (Wvg) op locatie Braassemerland GEM: Waterpark (fases 7, 8 en 9) te Roelofarendsveen

De gemeente wil voorkomen dat de gronden binnen (een deel van) het gebied Braassemerland, in Roelofarendsveen, specifiek gelegen ten westen van het Braassemermeer, ten noorden van het Braassemermeer, ten zuiden van de Langeweg en ten oosten van Rijksweg A4, worden vervreemd en dat de gemeente als gevolg daarvan grip op de ontwikkeling van het gebied Braassemerland verliest. Om die reden heeft de gemeente besloten om een gemeentelijk voorkeursrecht op de locatie te vestigen. Tegen dit besluit zijn bezwaarschriften binnengekomen. Voorgesteld wordt om deze bezwaarschriften – conform het advies van de commissie voor de bezwaarschriften - ontvankelijk en ongegrond te verklaren. Hiermee blijft het bestreden besluit in stand.

RB besluit op bezwaren vestiging Wvg Braassemerland getekend

Raadsvoorstel besluit op bezwaren Braassemerland

Bijlage 1. Verslag van de hoorzitting van de Commissie voor de bezwaarschriften

Bijlage 2. Advies van de Commissie voor de bezwaarschriften

13 Verlenging contract accountant

In juli 2020 heeft de gemeenteraad Baker Tilly N.V. benoemd tot accountant voor de controle van de jaarrekening 2020 en 2021 met een optie tot verlenging van twee jaar. Van die optie wordt nu gebruik gemaakt.

RB verlenging contract accountant getekend

Raadsvoorstel verlenging contract accountant

2022-09-09 Beantwoording vraag VVD

Technische vraag verlenging contract accountant beantwoord

13.a Motie Vreemd aan de orde van de Dag inzake Agrariërs

Motie Vreemd aan de orde van de dag - Agrariërs

14 Sluiting

.

BESLUITENLIJST
Vergadering van de gemeenteraad gehouden op 12 september 2022

Aanwezig:	**Aanwezige collegeleden:**	**Afwezig met kennisgeving:**
Dhr. R. van Seggelen (PRO) Dhr. H.S. van der Star(PRO) Mw. M.H.M. Hogenboom (PRO) Dhr. R.R.M. van Leeuwen (PRO) Mw. T.E.M. Wesselman-van der Meer (PRO) Mw. J.H.M. de Rijk (CDA) Dhr. M.J.H. Mooren (CDA) Dhr. J. Hoogendoorn (CDA) Dhr. O. van Leijden (CDA) Dhr. F.J. Zoetendaal (SvKB) Mw. P.C.van der Wereld-Verkerk (SvKB) Mw. K. Straver-van der Wereld (SvKB) Mw. H.H.T. Bax (SvKB) Dhr. S. Vijlbrief (D66) Dhr. C.W. Zwaaneveld (D66) Dhr. R. Möllers (VVD) Mw. I. Bader (VVD) Dhr. P.C. van Dijk (VVD)	Dhr. G. van Duin Dhr. N.G. van Egmond Mw. Y. Peters **Voorzitter**: Mw. A. Heijstee-Bolt **Griffier**: Dhr. T.P. Scherpenzeel	Mw. S.C. de Wagenaar (PRO) Dhr. E.H. Henrotte (PRO) Dhr. G.A. Wesselman (D66) Dhr. D. Kistemaker (weth.)

Een uitgebreid videoverslag is te raadplegen via iBabs

Aldus gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld door de gemeenteraad van Kaag en Braassem in de vergadering gehouden op 10 oktober 2022.

de griffier de voorzitter

1.	**Opening**	De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur en meldt dat de volgende leden met kennisgeving afwezig zijn: Mw. S.C. de Wagenaar (PRO) Dhr. E.H. Henrotte (PRO) Dhr. G.A. Wesselman (D66) Ook wethouder Kistemaker is afwezig.
2.	**Vaststelling van de agenda**	Mw. De Rijk (CDA) en dhr. Mooren (MooiKB) stellen voor het agendapunt 11, voorbereidingskredieten uitbreiding Kaskade af te voeren van de agenda. De raad gaat niet mee in dit voorstel en besluit het punt op de agenda te laten staan. Mw. Straver (SvKB) kondigt een Motie Vreemd aan de orde van de Dag inzake Agrariërs aan. De raad besluit de behandeling hiervan als agendapunt 13a aan de agenda toe te voegen. Daarnaast wordt de agenda ongewijzigd vastgesteld.
3.	**Mededelingen**	De voorzitter gedenkt het overlijden van twee oud-burgemeesters, Dick Brouwers (Woubrugge) en Maarten Boelen (Leimuiden). Tevens maakt de voorzitter melding van het overlijden van oud-raadslid, Nic Bakker, die 16 jaar in de raad van Alkemade heeft gezeten. De voorzitter geeft aan dat er een schrijven is ontvangen van dhr. Mooren waarin hij aangeeft dat hij zijn lidmaatschap van het CDA heeft opgezegd en ook de fractie van het CDA heeft verlaten. Hij gaat verder als zelfstandige fractie onder de naam Mooi Kaag en Braassem. Daarnaast zij er geen mededelingen.
4.	**Besluitenlijsten 4 juli 2022**	De besluitenlijst wordt door de raad ongewijzigd vastgesteld.
5.	**Overzicht Moties en Toezeggingen**	Het overzicht moties en toezeggingen wordt door de raad ongewijzigd vastgesteld.
6.	**Lijst ingekomen stukken**	Op voorstel van mw. Bax (SvKB) wordt brief 1644 ook toegevoegd aan de bundel brieven inzake Buurterpolder en daarmee wordt deze brief naar categorie IV verplaatst. Daarnaast wordt de LIS verder ongewijzigd vastgesteld. Mw. Bax heeft enige vragen gesteld naar aanleiding van brief 1685 deze worden afgehandeld als schriftelijke vragen aan het college, ook dhr. Mooren (MKB) heeft vragen en zal deze als schriftelijke vragen indienen.
7.	**Bekrachtiging / opheffing geheimhouding**	N.v.t.
8.	**Beëdiging burgerlid CDA**	De raad stemt unaniem in met de benoeming tot burgerlid van de heer Kol. De heer Kol is met het afleggen van de eed benoemd als burgerlid van Kaag en Braassem.

9.	**Hamerstukken**	
9.a	**Ontwerpbestemmingsplan Herenweg 161a Rijnsaterwoude** **b e s l u i t:** 1. Het Bestemmingsplan “Herenweg 161a Rijnsaterwoude’ (NL.IMRO.1884.BPHERENWEG161A-ONT1) vast te stellen. 2. Geen exploitatieplan voor dit plangebied vast te stellen.	Unaniem aangenomen
9.b	**Zienswijze ontwerp Centrumregeling Sociaal domein Rijnstreek** **b e s l u i t:** 1. Geen zienswijze in te dienen op het ontwerp van de Gemeenschappelijke regeling Centrumregeling Sociaal domein Rijnstreek (uitbreiding taken).	Unaniem aangenomen
9.c	**Benoemen nieuwe leden werkgeverscommissie** **b e s l u i t:** Als leden van de werkgeverscommissie te benoemen: a. E.H. (Evert) Henrotte - PRO Kaag en Braassem b. M.J.H. (Thijs) Mooren – Mooi Kaag en Braassem	Unaniem aangenomen
9.d	**Controleprotocol 2022** **b e s l u i t:** 1. Het controleprotocol 2022 vast te stellen. 2. Het normenkader 2022 vast te stellen. 3. Het college van burgemeester en wethouders te mandateren het normenkader te actualiseren.	Unaniem aangenomen
10.	**Regionaal Risicoprofiel 2023-2026** **b e s l u i t:** Het bestuur van de Veiligheidsregio te verzoeken om zich bij de prioritering voor het Regionaal Beleidsplan vooral te richten op de genoemde aanjagers: Energietransitie, Klimaatverandering, Verdichting en Hyperconnectiviteit.	Bij dit agendapunt wordt door de fracties van het CDA, SvKB, PRO en MKB een amendement op het voorgestelde besluit ingediend. Dit amendement wordt met 13 stemmen voor (PRO, SvKB, CDA en MKB) en 5 stemmen tegen (VVD en D66) aangenomen. Het door het amendement gewijzigde besluit wordt met 16 stemmen voor (PRO, SvKB, CDA, VVD en MKB) en twee stemmen tegen (D66) aangenomen.

11.	**Voorbereidingskredieten uitbreiding Kaskade** **b e s l u i t:** 1. Een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen voor dekking van de plankosten voor de uitbreiding van Kaskade van € 300.000 ten laste van de in de Richtnota 2023 opgenomen stelpost voor uitbreiding Kaskade ter grootte van € 141.500, deels ter dekking van de kapitaallasten van dit voorbereidingskrediet. 2. Een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen voor dekking van de plankosten voor de aanpassing van de openbare ruimte rondom Kaskade van € 142.000 ten laste van de in de Richtnota 2023 opgenomen stelpost voor infra en parkeren ter grootte van € 34.000 ter dekking van de kapitaallasten van dit voorbereidingskrediet en het later beschikbaar te stellen uitvoeringskrediet. 3. Geheimhouding te leggen op bijlage 1 en op de kostenramingen (bijlagen 2 en 4) tot na afloop van de Alcateltermijn na gunning van de werken.	Na een eerste en tweede termijn doet de dhr. Van Dijk (VVD) het ordevoorstel om op dit moment het voorstel van de agenda te halen en het college de kans te geven de vragen die er nog zijn te beantwoorden en waar nodig verdieping te geven aan het voorstel. Met 11 voor (SvKB, CDA, VVD en MKB) en 7 stemmen tegen (PRO en D66) wordt het voorstel niet in stemming gebracht en is daarmee van de agenda afgevoerd.
12.	**Besluit op bezwaren vestiging voorkeursrecht (Wvg) op locatie Braassemerland GEM: Waterpark (fases 7, 8 en 9) te Roelofarendsveen** **b e s l u i t:** 1. De bezwaren conform het advies van de Commissie voor de bezwaarschriften ontvankelijk en ongegrond te verklaren. 2. Het verzoek om proceskostenvergoeding conform het advies van de Commissie voor de bezwaarschriften af te wijzen.	Het voorstel wordt unaniem door de raad aangenomen.
13.	**Verlenging contract accountant** **b e s l u i t:** de controlewerkzaamheden voor de jaarrekening 2022 en 2023 op te dragen aan Baker Tilly N.V.	De heer Van Dijk (VVD) dient een mondeling amendement in dat luidt: schrap in het voorgestelde besluit de woorden “en 2023”. Met 4 stemmen voor (VVD en MKB) en 14 stemmen tegen (PRO, SvKB, CDA en D66) wordt dit amendement verworpen. Het voorstel wordt uiteindelijk met 15 stemmen voor (PRO, SvKB, D66, CDA en MKB) en 3 stemmen tegen (VVD) aangenomen.
13.a	**Motie Vreemd aan de orde van de dag**	SvKB, PRO en MKB dienen een motie Vreemd aan de orde van de Dag in met als titel: “De agrariërs van Kaag en Braassem”. In het debat over deze motie hebben de indieners richting gegeven aan hoe deze motie moet worden

		gelezen en dat de motie moet worden gezien als een steun in de rug van het college met waar het college nu al mee bezig is. Met 13 stemmen voor (PRO, SvKB, MKB, CDA) en 5 stemmen tegen (VVD en D66) wordt deze motie aangenomen.
14.	**Sluiting**	De voorzitter sluit om 22.50 uur de vergadering

.

BESLUITENLIJST
Vergadering van de gemeenteraad gehouden op 4 juli 2022

Aanwezig:	**Aanwezige collegeleden:**	**Afwezig met kennisgeving:**
Dhr. E.H. Henrotte (PRO) Mw. M.H.M. Hogenboom (PRO) Dhr. R.R.M. van Leeuwen (PRO) Mw. J.H.M. de Rijk (CDA) Dhr. M.J.H. Mooren (CDA) Dhr. J. Hoogendoorn (CDA) Dhr. O. van Leijden (CDA) Dhr. F.J. Zoetendaal (SvKB) Mw. P.C.van der Wereld-Verkerk (SvKB) Mw. K. Straver-van der Wereld (SvKB) Mw. H.H.T. Bax (SvKB) Dhr. S. Vijlbrief (D66) Dhr. G.A. Wesselman (D66) Dhr. C.W. Zwaaneveld (D66) Dhr. R. Möllers (VVD) Mw. I. Bader (VVD) Dhr. P.C. van Dijk (VVD)	Dhr. D. Kistemaker Dhr. G. van Duin Dhr. N.G. van Egmond Mw. Y. Peters **Voorzitter**: Mw. A. Heijstee-Bolt **Griffier**: Dhr. T.P. Scherpenzeel	Dhr. R. van Seggelen (PRO) Dhr. H.S. van der Star(PRO) Mw. T.E.M. Wesselman-van der Meer (PRO) Mw. S.C. de Wagenaar (PRO)

Een uitgebreid videoverslag is te raadplegen via iBabs

Aldus gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld door de gemeenteraad van Kaag en Braassem in de vergadering gehouden op 12 september 2022.

de griffier de voorzitter

1.	**Opening**	De voorzitter opent de vergadering om 19.33 uur en meldt dat de volgende leden met kennisgeving afwezig zijn: Dhr. R. van Seggelen (PRO), Dhr. H.S. van der Star(PRO), Mw. T.E.M. Wesselman-van der Meer (PRO), Mw. S.C. de Wagenaar (PRO). De voorzitter heeft na het openen van de vergadering direct de vergadering voor plm. 20 minuten geschorst omdat de lokale boerenondernemers iets willen aanbieden aan de gemeenteraad als een onderstreping van hun ongenoegen met het stikstofbeleid van de regering. Dit gebeurt buiten voor het gemeentehuis.
2.	**Vaststelling van de agenda**	Vooraf aan de vergadering is een motie Vreemd aan de orde van de Dag aangemeld door de fracties van het CDA en SvKB inzake de Verkeersveiligheid Googermolenweg in Roelofarendsveen/Oude Wetering. De voorzitter stelt voor deze aan de agenda toe te voegen als agendapunt 14a. Hiermee stemt de raad in. Mw. De Rijk (CDA) dient namens de eigen fractie en de fractie van SvKB een motie Vreemd aan de orde van de Dag in inzake Ontwikkelingen Gnephoek. De voorzitter stelt voor deze aan de agenda toe te voegen als agendapunt 14b. De raad stemt hiermee in. Op voorstel van de raad wordt agendapunt 13, Opdrachten naar aanleiding van het raadsakkoord, toegevoegd aan de hamerstukken als agendapunt 10d en agendapunt 14, Benoeming leden werkgeverscommissie 2022-2026, wordt ook toegevoegd aan de hamerstukken als agendapunt 10e. Daarmee vervallen de agendapunten 13 en 14. De raad stemt hiermee in. Met bovenstaande wijzigingen wordt de agenda vastgesteld.
3.	**Mededelingen**	De voorzitter heeft één mededeling vanuit het college; er komt binnenkort een raadsinformatiebrief (RIB) met een terugkoppeling uit het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland. Daarnaast geeft de voorzitter aan dat in het raadsakkoord staat aangegeven dat de raad er prijs op stelt dat er reguliere updates van de vergaderingen van de gemeenschappelijke regelingen in een compacte vorm aan de raad worden gestuurd. De aangekondigde RIB omvat nog niet het volledige speelveld van de regionale samenwerkingsverbanden, maar is in ieder geval een opmaat naar de reguliere RIB's hierover.
4.	**Besluitenlijsten 30 mei en 22 juni 2022**	De beide besluitenlijsten worden door de raad vastgesteld.

5.	**Overzicht Moties en Toezeggingen**	Het overzicht moties en toezeggingen wordt door de raad ongewijzigd vastgesteld.
6.	**Lijst ingekomen stukken**	Mw. Bax (SvKB) vraagt om de brieven die te maken hebben met de vervanging van een recreatiewoning in de Buurterpolder o.a. 1577, 1588, 1608 en 1628 in categorie IV te zetten. De raad stemt hiermee in. Het CDA stelt naar aanleiding van de beantwoording door het college van de schriftelijke vragen inzake het Onderstation Leimuiden (1629) één aanvullende vraag. Wethouder Kistemaker geeft antwoord op de deze vraag. Mw. Straver (SvKB) vraagt wanneer de schriftelijke vragen van SvKB inzake het NPLG, die op 15 juni aan het college gestuurd zijn, zullen worden beantwoord. De voorzitter geeft aan dat de beantwoording op 12 juli 2022 in het college komen en verwacht daarom dat de antwoorden op 13 juli 2022 naar de raad kunnen worden gestuurd. Dhr. Henrotte (PRO) vraagt of de brief onder nummer 1614 naar categorie II kunnen worden verplaatst. De raad stemt hiermee in.
7.	**Bekrachtiging / opheffing geheimhouding** **b e s l u i t :** De geheimhouding op de brief van het college (9227) d.d. 22 juni 2022 inzake stand van zaken nieuw bedrijventerrein Roelofarendsveen inclusief bijlage 1 en 2 te bekrachtigen.	Op het CDA na stemt de raad in met het voorstel om op genoemde brief de vertrouwelijkheid te bekrachtigen.
8.	**Benoeming en beëdiging raadslid Samen voor Kaag en Braassem** **b e s l u i t:** Toe te laten als lid van de raad van de gemeente Kaag en Braassem: 1. Van Beurden, R. (Roland) namens Samen voor Kaag en Braassem	De commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven heeft de geloofsbrief van de heer Van Beurden in orde bevonden. De raad stemt unaniem in met het voorgestelde besluit. Hierna wordt de heer Van Beurden, door het afleggen van de verklaring en de belofte, geïnstalleerd als raadslid.

9.	**Benoeming burgerleden PRO Kaag en Braassem en Samen voor Kaag en Braassem** **b e s l u i t:** 1. Te benoemen als burgerlid namens de fractie van PRO Kaag en Braassem: Dhr. J.L.C. (Han) Brouwer 2. Te benoemen als burgerlid namens de fractie van Samen voor Kaag en Braassem: Mw. P.C. van der Wereld-Verkerk	De raad stemt unaniem in met de benoeming tot burgerlid van de heer Brouwer en Mw. Van der Wereld.
9.a	**Beëdiging burgerleden**	In de raadsvergadering van 30 juni 2022 heeft de raad reeds ingestemd met de benoeming van de heren Blom en Jong. Daarom worden vier burgerleden beëdigd door het afleggen van de verklaring en belofte.
10.	**Hamerstukken**	
10.a	**12e Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst West-Holland** **b e s l u i t:** In te stemmen met de als bijlage bijgevoegde 12e wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst West-Holland.	Unaniem aangenomen
10.b	**Wijziging verordening sociaal domein gemeente Kaag en Braassem** **b e s l u i t:** vast te stellen de Verordening sociaal domein gemeente Kaag en Braassem, eerste wijziging	Unanieme aangenomen
10.c	**Richtnota 2023** **b e s l u i t:** 1. De inhoudelijke richting voor 2023 e.v. vast te stellen zoals is opgenomen in de Richtmonitor 2023 en deze verwerken in de programmabegroting 2023 (bijlage 1 in de Richtnota). 2. De financiële kaders vast te stellen ter verwerking in de begroting 2023 en de meerjarenraming voor 2024-2026, inhoudende: I. Instemmen met de uitgangspunten bij het opstellen van de Richtnota: a. Verhogen van de geraamde salarislasten met 3,6% b. Indexeren gemeentelijke belastingen en leges en waar	De heer Mooren (CDA) geeft bij dit punt een stemverklaring. Unaniem aangenomen

	contractueel mogelijk de huren en pachten met een index van 3 % c. de budgetten voor de verbonden partijen in overeenstemming brengen met de diverse begrotingen 2023 van de verbonden partijen d. de overige budgetten actualiseren op basis van overeengekomen prijsafspraken en gesignaleerde en te verwachten prijsontwikkelingen e. de algemene uitkering bijstellen op basis van de Maartbrief 2022. Na verschijnen van de Meicirculaire 2022 en de Junibrief de algemene uitkering bijstellen op basis van de Meicirculaire en Junibrief. II. Het vaststellen van de onontkoombare ontwikkelingen met financiële consequenties, die meegenomen worden in het nieuwe begrotingsbeeld (figuur 1 in de Richtnota); III. Het opnemen van de extra middelen voor de realisatie van Focus met Ambitie in de begroting 2023 en in het meerjarenbeeld 2024-2026 (figuur 3 in de Richtnota); IV. Het opnemen van de middelen voor wensen in de begroting 2023 en in het meerjarenbeeld 2024-2026 (figuur 2 in de Richtnota). 3. Opdracht te geven aan ons college om in overleg met de financieel specialisten in de raad een voorstel voor het bepalen van de gewenste buffer voor structurele risico's ter besluitvorming voor te leggen in een aangepaste Nota reserves en voorzieningen voor 2023 e.v.	
10.d	**<u>Dit agendapunt stond oorspronkelijk als agendapunt 13 op deze agenda</u>** **<u>Opdrachten raad en college</u>** **b e s l u i t:** 1) dat de voorzitter en griffier in het presidium van september 2022 met een voorstel komen voor de in het raadsakkoord opgenomen opdracht ten aanzien de "Spelregels" zoals genoemd in Hoofdstuk 2, Het samenwerken in de raad, van het Raadsakkoord 2022-2026, evenals voor het inrichten van de feedbackgesprekken met een commissie van raadsleden.	Mw. Bax (SvKB) geeft namens haar fractie een stemverklaring waarin zij aangeeft dat haar fractie tegen dit voorstel stemt. Daarmee is dit punt aangenomen met 13 stemmen voor (PRO, CDA, D66 en VVD) en 4 stemmen tegen (SvKB)

	2) dat in het presidium van augustus 2022 er een werkgroep zal worden ingesteld zoals genoemd onder “Toegankelijker systeem” dat genoemd is in hoofdstuk 2 van het Raadsakkoord 2022-2026. De leden van het presidium geven, uiterlijk 15 augustus 2022, de namen door aan de griffier van de raadsleden die zitting willen nemen in deze werkgroep. Per fractie mogen maximaal twee leden (raadsleden en burgerleden) plaatsnemen in de werkgroep waaronder sowieso één raadslid. Deze werkgroep zal voor de raad van 21 november 2022 met een voorstel komen op basis van het stramien als genoemd in het Raadsakkoord 2022-2026. 3) dat bij het tussentijdse vertrek van een wethouder, indien het college dat aangeeft of de raad dat wenselijk acht, een opvolger moeten worden benoemd. De fractievoorzitters bepalen wie daarvoor wordt voorgedragen. Daarbij gelden de volgende regels: a) in het eerste overleg van de fractievoorzitters wordt een procedure afgesproken waarin wordt bepaald uit welke kandidaten kan worden gekozen, eventueel na het vaststellen van een profielschets. b) in een volgend overleg wordt bepaald wie de opvolger is die wordt voorgedragen, waarbij elke fractievoorzitter een gelijke stem heeft. c) de uitgangspunten dat wethouders van maximaal 3 partijen afkomstig zijn en dat PRO Kaag en Braassem in ieder geval één wethouder in het college heeft, blijven van toepassing. 4) dat het college in het najaar, doch niet later dan de raadsvergadering op 21 november 2022, de uitvoeringsagenda 2022-2026 aan de raad ter vaststelling voorgelegd.	
10.e	**<u>Dit agendapunt stond oorspronkelijk als agendapunt 14 op deze agenda</u>** **<u>Werkgeverscommissie 2022-2026</u>** **b e s l u i t:** De volgende leden uit de raad te benoemen tot lid van de werkgeverscommissie: a. S.C. (Sandra) de Wagenaar - PRO Kaag en Braassem b. H.H.T. (Hilde) Bax - Samen voor Kaag en Braassem c. J.H.M. (Anja) de Rijk – CDA	Unaniem aangenomen

	d. C.W. (Carsten) Zwaaneveld – D66 e. R. (Roy) Möllers - VVD	
11.	**<u>Jaarrekening 2021</u>** **b e s l u i t:** <u>Resultaat</u> 1. het jaarverslag en de jaarrekening vast te stellen met een gerealiseerd resultaat van € 6.673.523 voordelig; 2a. ten laste van het jaarrekeningresultaat 2021 (restant) budget meerjarig beschikbaar te stellen vanaf 2022: *Focus met ambitie I:* - € 1.641.566 Kunstgrasvelden; - € 249.719 Planontwikkeling nieuw bedrijventerrein; 2b. ten laste van het jaarrekeningresultaat 2021 (restant) budget beschikbaar te stellen in 2022 (m.u.v. Molendag in 2023): *Focus met ambitie I:* - € 254.742 Huisvesting bijzondere doelgroepen; - € 11.246 Integrale gebiedsvisie Sportpad; *Overig:* - € 32.051 Project DU Brede aanpak dak/thuisloosheid; - € 150.101 Transitievisie Warmte; - € 10.500 Molendag; - € 132.216 Algemene uitkering taakmutaties; - € 20.147 DU inburgering; - € 36.641 Kwaliteitsimpuls dienstverlening; - € 68.810 Opleidingsbudget; 2c. ten laste van het jaarrekeningresultaat 2021 incidenteel nieuw budget beschikbaar te stellen voor AmandiHuis ad € 50.000 in 2023 en € 50.000 in 2024; en het resterende voordelige resultaat van € 3.965.784 toe te voegen aan de algemene reserve. <u>Bestemmingsreserves</u> 3. ten laste van de bestemmingsreserve wegeninfrastructuur, budget van € 1.352.976 door te schuiven naar 2022;	De heer Möllers (VVD) dient bij dit agendapunt twee amendementen in. Amendement A, inzake transitievisie warmte, wordt met 14 stemmen voor (PRO, CDA, SvKB en VVD) en 3 stemmen tegen (D66) aangenomen. Amendement B, inzake Landschapstafel Rijn- en Veenstreek, wordt unaniem aangenomen. Het door de twee amendementen gewijzigde voorstel wordt door de raad unaniem aangenomen.

4. in te stemmen met het mandateren van het college tot het doen van onttrekkingen en dotaties aan de bestemmingsreserve Covid als gevolg van Covid-maatregelen, waarbij achteraf via voortgangsrapportage en jaarrekening verslag wordt gedaan.

<u>Grondexploitaties</u>

5. de door het college opgelegde geheimhoudingsplicht op de rapportage MPG, de MPG en individuele grondexploitaties ex artikel 25, 3e lid van de Gemeentewet te bekrachtigen:
   - Braassemerland (grondexploitatie)
   - Nieuwe Wetering Noord
   - Centrumplan Leimuiden
   - Elzenlaan - Woubrugge
   - Voormalig gemeentehuis Rijnsaterwoude
6. de geactualiseerde grondexploitaties vast te stellen;
7. de grondexploitatie Connexxionterrein Leimuiden en ESW Gerardusschool af te sluiten per 31 december 2021;
8. het saldo van de voorziening voor de geprognosticeerde verliezen van de in exploitatie genomen gronden te bepalen op € 8.185.452.

<u>Dubieuze debiteuren</u>

9. het saldo van de voorziening dubieuze debiteuren (regulier en belastingen) te bepalen op € 118.730;
10. het saldo van de voorziening dubieuze debiteuren bijstandscliënten (SOZA) te bepalen op € 411.040.

<u>Kredieten</u>

11. de volgende kredieten af te sluiten:
    - 7001006 Ambtswoning burgemeester € 594.083
    - 7004103 Bedrijfswagen Renault Master (Groen A) € 0
    - 7004107 Trilplaat klein Revo € 0
    - 7004125 Bedrijfswagen Renault Master 2019 (groen B) € 0

	- 7004127 Bedrijfswagen Renault Master 2019 (groen C) € 0 - 7004132 IVECO 18-BRG-7 € 0 - 7004133 Bedrijfsauto's Toyota (2x) en VW Caddy 2020 € 0 - 7004144 Perscontainer papier 2020 € 1 - 7004150 Winterdienstuitrusting Iveco Daily (VGB-08-S) € 0 12. de volgende kredieten af te sluiten in verband met kapitalisatie: - 7057007 Uitvoering speelruimtebeleidsplan 2021 € 368.915 - 7021006 IMNOR wegen 2019+2020 € 911.760 - 7021011 IMNOR wegen 2021 € 1.136.813 - 7072013 GRP2020 Vrij verval € 1.703.416 - 7072016 GRP2021 Vrij verval € 1.028.376 - 7072014 GRP2020 Vervangen gemalen € 262.034 - 7072017 GRP2021 Vervangen gemalen € 548.348 - 7072015 GRP2020 Bouwkundige vervangingen € 52.300 - 7072018 GRP2021 Bouwkundige vervangingen € 224.000 en het saldo over te hevelen naar bestaande/nieuwe kredieten: - 7057008 Uitvoering speelruimtebeleidsplan 2022 € 368.915 - 7021012 IMNOR wegen 2022 € 2.048.573 - 7072019 GRP 2022 vrij verval € 2.731.792 - 7072020 GRP 2022 Vervangen gemalen € 810.382 - 7072021 GRP 2022 Bouwkundige vervangingen € 276.300	

	13. het volgende krediet uit te splitsen in verband met afschrijvingstermijnen: - 7042003 IKC Leimuiden 2020 € 325.365 en een deelsaldo over te hevelen naar nieuw krediet: - 7042010 Herinrichting openbaar gebied IKC Leimuiden € 325.365 14. de einddatum van de volgende kredieten te bepalen op: - 7042003 IKC Leimuiden 2020 31-12-2022 - 7042006 IKC Rijnsaterwoude 31-12-2022 - 7042008 Nieuwbouw IKC Oude Wetering voorbereiding 31-12-2025 - 7042010 Herinrichting openbaar gebied IKC Leimuiden 31-12-2022 - 7052001 Nieuwbouw Tweesprong voorbereiding 31-12-2026 - 7021002 Vervanging VRI-installaties Alkemadelaan 31-12-2022 - 7021016 Vervanging kunstwerken 2021 31-12-2022 - 7025001 Vervanging veerstoepen Kaag 31-12-2022 - 7057001 Ontwikkeling Ghoybos 2015 31-12-2022 - 7004130 Vervanging vloerbedekking gemeentehuis 31-12-2023 - 70041xx Voertuigen / gereedschappen 2022 - 2025 <u>Interbestuurlijk Toezicht</u> 15. bijlage Interbestuurlijk Toezicht (IBT) vast te stellen.	
12.	**<u>Vervolgopdracht Transitiecommissie</u>** **b e s l u i t:** De Transitiecommissie de formele vervolgopdracht te geven om verder onderzoek te doen naar het duurzaam verwarmen van de gemeente Kaag en Braassem.	**Wethouder Kistemaker heeft tijdens dit agendapunt een toezegging gedaan aan de raad: De raad zal op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen ten aanzien van de wijkuitvoeringsplannen door de transitiecommissie.** Tijdens de behandeling bleek dat in het voorstel een bedrag genoemd staat dat gekoppeld is aan de jaarrekening 2021. Omdat juist op dat punt de

		jaarrekening is geamendeerd (amendement A) dient hier het geamendeerde bedrag gelezen te worden, zijnde €150.101,-. Het besluit is unaniem aangenomen.
13.	**Dit agendapunt is verplaatst naar de hamerstukken en is agendapunt 10.d geworden.**	n.v.t.
14.	**Dit agendapunt is verplaatst naar de hamerstukken en is agendapunt 10.e geworden.**	n.v.t.
14.a	**Motie Vreemd aan de orde van de Dag inzake Verkeersveiligheid Googermolenweg te Roelofarendsveen/Oude Wetering**	De raad verwerpt de motie Vreemd aan de orde van de Dag met 9 stemmen tegen (PRO, D66 en VVD) en 8 stemmen voor (SvKB en CDA)
14.b	**Motie Vreemd aan de orde van de Dag inzake Ontwikkelingen Gnephoel.**	De motie Vreemd aan de orde van de Dag wordt unaniem aangenomen.
15.	**Sluiting**	De voorzitter sluit om 22.01 uur de vergadering en wenst de raadsleden een plezierig zomerreces toe. Daarnaast nodigt zij de raadsleden uit om iets mee te nemen uit de kist die door de lokale boerenondernemers aan het begin van deze vergadering aan de raad is aangeboden voor eigen gebruik. Tevens wijst de voorzitter op het drankje dat na afloop van deze raad in de hal zal worden geschonken zodat de nieuw geïnstalleerde raads- en burgerleden kunnen worden gefeliciteerd.

Datum	Agendapunt	Titel	Portefeuillehouder	
Gemeenteraad 31-05-2021	9. Regionale Energiestrategie Holland Rijnland (RES) 1.0	Motie 1 SvKB PRO CDA – zoekgebieden RES 2.0 AANGENOMEN	D. Kistemaker	Het college ziet nu geen mogelijkheid de motie uit te voeren. Zie collegebrief aan de raad d.d. 22 maart 2022. Uitvoering motie opgeschort tot na de vaststelling van de tweede versie van de RES.
Gemeenteraad 24-01-2022	11. Wijzigingsdocument Omgevingsvisie	Motie 2 SvKB – Milieu Effect Rapportage AANGENOMEN	D. Kistemaker	Motie wordt uitgevoerd als onderdeel van de procedure van de vaststelling van de volgende versie van de Omgevingsvisie.
Gemeenteraad 07-03-2022	13a. Motie vreemd aan de orde van de dag – Bibliotheekfunctie Leimuiden	Motie PRO SvKB CDA D66 VVD – bibliotheekfunctie Leimuiden AANGENOMEN	N.G. van Egmond	De motie wordt uitgevoerd. Het college is in gesprek met partners om de mogelijkheden te bespreken.
Gemeenteraad 07-03-2022	13b. Motie Vreemd aan de orde van de dag – Verkeersontwikkelingen Noordeinde – Zuideinde Roelofarendsveen	Motie PRO SvKB CDA D66 VVD – Verkeersontwikkeling Noordeinde – Zuideinde Roelofarendsveen AANGENOMEN	D. Kistemaker	Verschillende oplossingen zijn de afgelopen tijd voorbij gekomen. De meest levensvatbare oplossing zou zijn een eenrichtingsweg van het meest zuidelijke stuk Noordeinde tot aan de kruising met de Braassemdreef. Dat zou echter inhouden dat het probleem wordt verplaatst naar de Floraweg/Kerkweg. De Floraweg zou dit verkeer kwijt kunnen maar de Kerkweg niet. Dit zou ook veel meer verkeer veroorzaken in dezelfde straat als de school. We zullen de verschillende opties op een rij zetten en in het 4e kwartaal bij u terugleggen.

Gemeenteraad 04-07-2022	14.b Motie Vreemd aan de orde van de Dag inzake Gnephoek AANGENOMEN	Motie CDA – Ontwikkelingen Gnephoek AANGENOMEN	D. Kistemaker	Motie wordt uitgevoerd. Raad wordt geïnformeerd via een Raadsinformatiebrief (6-9 in college).

TOEZEGGINGENLIJST

Overzicht openstaande toezeggingen van college aan gemeenteraad

Nr.	Toezegging	Stand van zaken	Afgedaan
240 26-10-2020 (raad)	<u>Omgevingsvisie</u> Toekomst van de Geestweg-Floraweg: Het college geeft aan dat ze reeds bezig zijn met de in het dictum van de motie genoemde zaken en zegt toe daarmee voortvarend door te gaan en geen onomkeerbare beslissingen te nemen zonder de raad en belanghebbenden gehoord hebbende.	17 november 2020 Mede op basis van de inventarisatie zal een discussienota worden voorbereid over de toekomst van dit gebied, waarbij de verschillende invalshoeken door de raad kunnen worden besproken. 23 februari 2021 De inventarisatie is bijna afgerond. In het tweede kwartaal zal de notitie aan de raad worden aangeboden. 20 april 2021 Er is inmiddels een avond geweest met de gemeenteraad. Een vervolg op deze avond wordt voorbereid. 22 juni 2021 De avond is gepland op 13 september 2021 19 oktober 2021 De avond is verplaatst naar 11 oktober 2021. 10 januari 2022 Visie Geestweg Floraweg zal later opnieuw worden geagendeerd. 6 september 2022 Staat op de agenda van C&K van 3 oktober 2022	
243 11-04-2022 (raad)	<u>Evaluatie Beleidsregel Huisvesting Arbeidsmigranten</u> De toezegging 242 die gedaan is door het college heeft dusdanig veel onrust veroorzaakt bij marktpartijen en ondernemender en ook bij arbeidsmigranten zelf, daar heeft de fractie D66 een gesprek over gehad. Het verzoek aan het college is om de toezegging 242 in te trekken en een andere te doen. Namelijk om op basis van een evaluatie samen met marktpartijen en arbeidsmigranten die zij zelf opzetten samen met het college nog voor de zomer met een herzien voorstel naar de raad te komen voor een nieuw arbeidsmigranten beleid. Zodat er een echte evaluatie ligt waar alle partijen zich in herkennen.	11 april 2022 Nieuwe toezegging waarmee toezegging 242 wordt ingetrokken. 23 mei 2022 Het traject met marktpartijen en arbeidsmigranten wordt opgezet. Ook inwoners die nabij reeds gerealiseerde initiatieven wonen, wordt gevraagd hun ervaringen te delen. De sessies zullen medio juni plaatsvinden. 5 sept 2022 Sessies hebben plaatsgevonden. Resultaten worden verwerkt in raadsvoorstel dat naar verwachting in december in de raad komt.	

TOEZEGGINGENLIJST

Nr.	Toezegging	Stand van zaken	Afgedaan
244 4-07-2022 (raad)	Vervolgopdracht Transitiecommissie Het college zegt toe dat de raad op de hoogte gehouden zal worden van de ontwikkelingen ten aanzien van de wijkuitvoeringsplannen door de transitiecommissie.	5 sept 2022 In voorbereiding.	

Hieronder treft u de lijst van ingekomen stukken met het afdoeningsadvies voor de raad van 12 september 2022.

Er is voor u de mogelijkheid om het afdoeningsadvies te wijzigen naar de onderstaande categorieën.

Mogelijke categorieën afdoeningsadviezen:

1. Voor kennisgeving aannemen
2. College vragen om afschrift beantwoording aan de raad te sturen
3. College vragen een conceptantwoord voor te bereiden
4. Ter bespreking aan de raad aanbieden
5. Griffie vragen een conceptantwoord voor te bereiden

B e s l u i t:

De ingekomen stukken volgens het afdoeningsadvies af te handelen.

Ingekomen brieven:

ID	Onderwerp	Datum	Afzender	Afdoeningsadvies
1643	Kopie van brief aan inwoner inzake verzoek Kaag (eiland) als onderdeel gemeente Teylingen	30-6-2022	Gemeente Teylingen	I. Voor kennisgeving aannemen
1644	Brief inwoner inzake bouwvergunning voor polderpaleis in beschermde boerenbuurt	30-6-2022	Inwoner gemeente Kaag en Braassem	IV. Ter bespreking aan de raad aanbieden
1646	Staatsbosbeheer vergunning recreatiewoningen Buurterpolder	4-7-2022	Staatsbosbeheer	IV. Ter bespreking aan de raad aanbieden
1660	Holland Rijnland zienswijze werkprogramma Holland Rijnland 2022-2026	12-7-2022	Holland Rijnland	III. College vragen een concept antwoord voor te bereiden
1662	BVO definitieve reactie op zienswijze Kaag en Braassem op Begroting BVO 2023	11-7-2022	BVO Rijn en Braassem	I. Voor kennisgeving aannemen
1671	VNG Ledenbrief Verkeersveiligheid subsidie en ondersteuning beschikbaar voor gemeenten	6-7-2022	VNG	I. Voor kennisgeving aannemen
1672	Motie Advies aan Commissariaat voor de media aangenomen gemeente Pijnacker-Nootdorp	30-6-2022	gemeente Pijnacker-Nootdorp	I. Voor kennisgeving aannemen

1673	Motie Zorgvuldig stikstofbeleid aangenomen gemeente Midden-Groningen	30-6-2022	gemeente Midden-Groningen	I. Voor kennisgeving aannemen
1676	Motie Gebiedsgerichte aanpak 'stikstof' op Goeree-Overflakkee	18-7-2022	Gemeente Goeree-Overflakkee	I. Voor kennisgeving aannemen
1680	VNG-Ledenbrief-stikstof	22-7-2022	VNG	I. Voor kennisgeving aannemen
1683	Mail van Jeugdsautoriteit met brochure	29-7-2022	Jeugdautoriteit	I. Voor kennisgeving aannemen
1685	Brief inwoners inzake appartementen complex Acacialaan in Leimuiden	4-8-2022	Inwoner Kaag en Braassem	I. Voor kennisgeving aannemen
1687	Kennisgeving werkwijze 's Heeren Loo	27-7-2022	Stichting 's Heeren Loo	I. Voor kennisgeving aannemen
1689	Project A4 Burgerveen-N14 informatie stopzetten brief van Rijkswaterstaat Ministerie van IenW	8-8-2022	Rijkswaterstaat Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	I. Voor kennisgeving aannemen
1695	Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA) Dilemma's in de wildopvang	14-7-2022	Raad voor Dierenaangelegenheden	I. Voor kennisgeving aannemen
1701	BVO Rijn en Braassem 2e kwartaal rapportage 2022	17-8-2022	BVO Rijn en Braassem	I. Voor kennisgeving aannemen
1702	Wisseling coördinatorschap Algemeen Genootschap Oud Raadsleden Alkemade (AGORA).	7-8-2022	Inwoner Kaag en Braassem	I. Voor kennisgeving aannemen
1704	Brief inwoner inzake gesprekverzoek herinrichtingsplannen Bateweg Woubrugge	27-7-2022	Inwoner Kaag en Braassem	II. College vragen om afschrift beantwoording aan raad te sturen
1705	Motie zorgvuldig stikstofbeleid aangenomen gemeente Etten-Leur	11-7-2022	gemeente Etten-Leur	I. Voor kennisgeving aannemen
1706	Motie verspreiding en decentralisering Rijkswerkgelegenheid aangenomen gemeente Kerkrade	14-7-2022	gemeente Kerkrade	I. Voor kennisgeving aannemen
1707	Motie Vreemd aan de orde van de Dag - Stikstofaanpak aangenomen gemeente De Wolden	19-7-2022	gemeente De Wolden	I. Voor kennisgeving aannemen
1708	Motie Statement Stikstofreductiedoelstellingen aangenomen gemeente Steenwijkerland	26-7-2022	gemeente Steenwijkerland	I. Voor kennisgeving aannemen
1709	Motie Stikstofaanpak aangenomen gemeente Oldenbroek	27-7-2022	gemeente Oldenbroek	I. Voor kennisgeving aannemen

1729	Reactie van omwonende inzake dwangmaatregel van Staatssecretaris Eric van der Burg in Tubbergen	29-8-2022	Omwonende Tubbergen	I. Voor kennisgeving aannemen
1730	VNG ledenbrief bestuurlijke afspraken opvangcrisis	26-8-2022	VNG	I. Voor kennisgeving aannemen
1731	Nederlandse Vereniging tot bevordering van de Zondagsrust en de Zondagsheiliging Informatieverzoek in acht nemen en eerbiediging zondagsrust	29-8-2022	Nederlandse Vereniging Zondagsrust	I. Voor kennisgeving aannemen
1732	Reactie van inwoner inzake gewijzigde plannen project 't Hof-Noordeinde - ontsluiting via Meiraap Roelofarendsveen	1-9-2022	Inwoner Kaag en Braassem	II. College vragen om afschrift beantwoording aan raad te sturen
1733	Holland Rijnland aanbesteding Regiotaxivervoer vanaf 1 januari 2023	2-9-2022	Holland Rijnland	I. Voor kennisgeving aannemen

Collegebrieven:

ID	Onderwerp	Datum	Afdoeningsadvies
1642	Raadsinformatiebrief inzake afvaardiging verbonden partijen	30-6-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1648	Raadsinformatiebrief inzake voorkeursfocusgebied 150kV-station	5-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1649	Memo college inzake overzicht afgeronde principeverzoeken 1 juli 2022	5-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1653	Afschrift brief van college aan Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten inzake Nationaal Programma Stikstof gemeente Kaag en Braassem	6-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1654	Raadsinformatiebrief inzake RIVM rapport naar gezondheidseffecten ultrafijnstof Shiphol	6-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1665	Raadsinformatiebrief Intrekken besluiten last onder dwangsom permanent bewonen recreatiewoningen Galgekade en Oudendijkseweg	12-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1666	Raadsinformatiebrief aanbieding Rapportage vliegtuiggeluid 2021 ODWH	12-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1667	Raadsinformatiebrief toevoegen en omzetten burger-, bedrijfs- en plattelandswoningen binnen teeltgebieden	12-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1668	Raadsinformatiebrief College-uitvoeringsprogramma	12-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1669	Raadsinformatiebrief Omgevingsvisie	12-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1674	Raadsinformatiebrief opvang vluchtelingen	14-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1684	Memo college inzake overzicht afgeronde principeverzoeken 1 augustus 2022	1-8-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1692	Raadsinformatiebrief inzake vlaggen op lantaarnpalen	16-8-2022	I. Voor kennisgeving aannemen

1712	Raadsinformatiebrief storingen Leimuiderbrug	24-8-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1714	Memo uitspraak Raad van State bestemmingsplan Kernen Woubrugge-Hoogmade	23-8-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1716	Memo uitspraak Raad van State bestemmingsplan Vriezekoop 71a Leimuiden	23-8-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1717	Raadsinformatiebrief Rekenkamercommissie Participatiepraktijk in de gemeente Kaag en Braassem	23-8-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1719	Burgemeestersbrief inzake het Nieuwe politieke seizoen	29-8-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1725	Raadsinformatiebrief recreatiewoning Buurterpolder 3z2 Rijpwetering	30-8-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1727	Memo college inzake overzicht afgeronde principeverzoeken 1 september 2022	5-9-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1734	Raadsinformatiebrief inzake principe verzoek Oudendijkseweg	7-9-2022	I. Voor kennisgeving aannemen

Schriftelijke vragen:

	Onderwerp	Datum	Afzender	Afdoeningsadvies
1641	Schriftelijke vragen SvKB - afval ophalen rondom scholen	30-6-2022	SvKB	I. Voor kennisgeving aannemen
1645	Schriftelijke vragen SVKB - plannen De Baan/Sotaweg	4-7-2022	SvKB	I. Voor kennisgeving aannemen
1652	Schriftelijke vragen CDA - Nationaal Programma Landelijk Gebied	6-7-2022	CDA	I. Voor kennisgeving aannemen
1663	Schriftelijke vragen D66 - Energiecrisis	13-7-2022	D66	I. Voor kennisgeving aannemen
1664	Beantwoording schriftelijke vragen VVD - Sportpad nieuwe businesscase vereniging	13-7-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen
1670	Beantwoording schriftelijke vragen SVKB Nationaal Programma Landelijk Gebied	13-7-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen
1675	Schriftelijke vragen D66 over de provinciale plannen voor de N207 en Leimuiderbrug	18-7-2022	D66	I. Voor kennisgeving aannemen
1686	Schriftelijke vragen SvKB inzake Drechtzone wagenschuur en verkoop bovenlandje	9-8-2022	SvKB	I. Voor kennisgeving aannemen
1688	Schriftelijke vragen D66 inzake aanvragen van de energietoeslag	12-8-2022	D66	I. Voor kennisgeving aannemen
1696	Beantwoording schriftelijke vragen CDA Openbare Toiletten	16-8-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen
1697	Beantwoording schriftelijke vragen D66 energie en gasschaarste	16-8-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen
1698	Beantwoording (voorlopig) schriftelijke vragen D66 over de provinciale plannen N207 en Leimuiderbrug	16-8-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen
1699	Beantwoording schriftelijke vragen CDA Nationaal Programma Stikstof gemeente Kaag en Braassem	16-8-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen

1700	Beantwoording schriftelijke vragen SvKB afval scholen	16-8-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen
1713	Beantwoording schriftelijke vragen SvKB plannen De Baan en Sotaweg	23-8-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen
1720	Schriftelijke vragen SvKB - Stemwijzer	29-8-2022	SvKB	I. Voor kennisgeving aannemen
1722	Schriftelijke vragen SvKB - Problemen brug Noordplein-Zuidplein in Roelofarendsveen	30-8-2022	SvKB	I. Voor kennisgeving aannemen
1735	Beantwoording schriftelijke vragen D66 aanvragen van de energietoeslag	7-9-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen
1736	Beantwoording schriftelijke vragen SvKB Drechtzone wagenschuur en kopen bovenlandje als recreatieplek	7-9-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen

Overzicht openstaande brieven waarvan een kopie van het antwoord van het college aan de raad moet worden gezonden (categorie II) of de conceptbeantwoording aan de raad moet worden voorgelegd (categorie III) of ter bespreking aan de raad aanbieden (categorie IV).

Nr.	Cat.	Omschrijving	Ingekomen	Stand van zaken	Afdoening
1562	II	Reactie inwoner en omwonenden inzake geluidsoverlast IKC De Lei Leimuiden (469410)399702/447647)	26 april 2022	LIS 30-05-2022	Afschrift beantwoording is toegevoegd bij de ingekomen reactie zie ID.1562 Afgehandeld.
1574	IV	RKC Kaag en Braassem - Eindrapport praktijk van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) (44218)	20 mei 2022	LIS 30-05-2022	Onderwerp is geagendeerd voor C+K van 7 september, deze datum vervalt, presidium zoekt andere datum.
1613	II	Reactie inwoner inzake het grootschalig opkopen van vakantieparken (463065)	13 juni 2022	LIS 04-07-2022	Afschrift beantwoording is toegevoegd bij de ingekomen reactie zie ID.1613 Afgehandeld.
1614	II	Stichting Platform Woonbootrecreanten De Kaag - informatieverzoek kleinschalige verblijfsaccomodaties aan Hollandse Plassen (460663)	13 juni 2022	LIS 04-07-2022	Schriftelijke reactie in voorbereiding.
1660	III	Holland Rijnland zienswijze werkprogramma Holland Rijnland 2022-2026 (469410)	12 juli 2022	LIS 12-09-2022	Staat op de agenda voor de V&A van 14 november en gemeenteraad 21 november 2022.
1704	II	Brief inwoners inzake gespreksverzoek herinrichtingsplannen Bateweg Woubrugge (472291)	27 juli 2022	LIS 12-09-2022	Op 18 oktober 2022 zal er namens het ingenieursbureau Nebest en gemeente een bewonersavond worden

Nr.	Cat.	Omschrijving	Ingekomen	Stand van zaken	Afdoening
					georganiseerd. Aanwonenden ontvangen hiervoor een uitnodiging.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Kaag en Braassem
gehouden op 12 september 2022

de griffier
T.P. Scherpenzeel

de voorzitter,
A. Heijstee-Bolt

A. Heijstee-Bolt

Hieronder treft u de lijst van ingekomen stukken met het afdoeningsadvies voor de raad van 12 september 2022.

Er is voor u de mogelijkheid om het afdoeningsadvies te wijzigen naar de onderstaande categorieën.

Mogelijke categorieën afdoeningsadviezen:

1. Voor kennisgeving aannemen
2. College vragen om afschrift beantwoording aan de raad te sturen
3. College vragen een conceptantwoord voor te bereiden
4. Ter bespreking aan de raad aanbieden
5. Griffie vragen een conceptantwoord voor te bereiden

B e s l u i t:

De ingekomen stukken volgens het afdoeningsadvies af te handelen.

Ingekomen brieven:

ID	Onderwerp	Datum	Afzender	Afdoeningsadvies
1643	Kopie van brief aan inwoner inzake verzoek Kaag (eiland) als onderdeel gemeente Teylingen	30-6-2022	Gemeente Teylingen	I. Voor kennisgeving aannemen
1644	Brief inwoner inzake bouwvergunning voor polderpaleis in beschermde boerenbuurt	30-6-2022	Inwoner gemeente Kaag en Braassem	I. Voor kennisgeving aannemen
1646	Staatsbosbeheer vergunning recreatiewoningen Buurterpolder	4-7-2022	Staatsbosbeheer	IV. Ter bespreking aan de raad aanbieden
1660	Holland Rijnland zienswijze werkprogramma Holland Rijnland 2022-2026	12-7-2022	Holland Rijnland	III. College vragen een concept antwoord voor te bereiden
1662	BVO definitieve reactie op zienswijze Kaag en Braassem op Begroting BVO 2023	11-7-2022	BVO Rijn en Braassem	I. Voor kennisgeving aannemen
1671	VNG Ledenbrief Verkeersveiligheid subsidie en ondersteuning beschikbaar voor gemeenten	6-7-2022	VNG	I. Voor kennisgeving aannemen
1672	Motie Advies aan Commissariaat voor de media aangenomen gemeente Pijnacker-Nootdorp	30-6-2022	gemeente Pijnacker-Nootdorp	I. Voor kennisgeving aannemen

1673	Motie Zorgvuldig stikstofbeleid aangenomen gemeente Midden-Groningen	30-6-2022	gemeente Midden-Groningen	I. Voor kennisgeving aannemen
1676	Motie Gebiedsgerichte aanpak 'stikstof' op Goeree-Overflakkee	18-7-2022	Gemeente Goeree-Overflakkee	I. Voor kennisgeving aannemen
1680	VNG-Ledenbrief-stikstof	22-7-2022	VNG	I. Voor kennisgeving aannemen
1683	Mail van Jeugdsautoriteit met brochure	29-7-2022	Jeugdautoriteit	I. Voor kennisgeving aannemen
1685	Brief inwoners inzake appartementen complex Acacialaan in Leimuiden	4-8-2022	Inwoner Kaag en Braassem	I. Voor kennisgeving aannemen
1687	Kennisgeving werkwijze 's Heeren Loo	27-7-2022	Stichting 's Heeren Loo	I. Voor kennisgeving aannemen
1689	Project A4 Burgerveen-N14 informatie stopzetten brief van Rijkswaterstaat Ministerie van IenW	8-8-2022	Rijkswaterstaat Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	I. Voor kennisgeving aannemen
1695	Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA) Dilemma's in de wildopvang	14-7-2022	Raad voor Dierenaangelegenheden	I. Voor kennisgeving aannemen
1701	BVO Rijn en Braassem 2e kwartaal rapportage 2022	17-8-2022	BVO Rijn en Braassem	I. Voor kennisgeving aannemen
1702	Wisseling coördinatorschap Algemeen Genootschap Oud Raadsleden Alkemade (AGORA).	7-8-2022	Inwoner Kaag en Braassem	I. Voor kennisgeving aannemen
1704	Brief inwoner inzake gesprekverzoek herinrichtingsplannen Bateweg Woubrugge	27-7-2022	Inwoner Kaag en Braassem	II. College vragen om afschrift beantwoording aan raad te sturen
1705	Motie zorgvuldig stikstofbeleid aangenomen gemeente Etten-Leur	11-7-2022	gemeente Etten-Leur	I. Voor kennisgeving aannemen
1706	Motie verspreiding en decentralisering Rijkswerkgelegenheid aangenomen gemeente Kerkrade	14-7-2022	gemeente Kerkrade	I. Voor kennisgeving aannemen
1707	Motie Vreemd aan de orde van de Dag - Stikstofaanpak aangenomen gemeente De Wolden	19-7-2022	gemeente De Wolden	I. Voor kennisgeving aannemen
1708	Motie Statement Stikstofreductiedoelstellingen aangenomen gemeente Steenwijkerland	26-7-2022	gemeente Steenwijkerland	I. Voor kennisgeving aannemen
1709	Motie Stikstofaanpak aangenomen gemeente Oldenbroek	27-7-2022	gemeente Oldenbroek	I. Voor kennisgeving aannemen

1729	Reactie van omwonende inzake dwangmaatregel van Staatssecretaris Eric van der Burg in Tubbergen	29-8-2022	Omwonende Tubbergen	I. Voor kennisgeving aannemen
1730	VNG ledenbrief bestuurlijke afspraken opvangcrisis	26-8-2022	VNG	I. Voor kennisgeving aannemen
1731	Nederlandse Vereniging tot bevordering van de Zondagsrust en de Zondagsheiliging Informatieverzoek in acht nemen en eerbiediging zondagsrust	29-8-2022	Nederlandse Vereniging Zondagsrust	I. Voor kennisgeving aannemen
1732	Reactie van inwoner inzake gewijzigde plannen project 't Hof-Noordeinde - ontsluiting via Meiraap Roelofarendsveen	1-9-2022	Inwoner Kaag en Braassem	II. College vragen om afschrift beantwoording aan raad te sturen
1733	Holland Rijnland aanbesteding Regiotaxivervoer vanaf 1 januari 2023	2-9-2022	Holland Rijnland	I. Voor kennisgeving aannemen

Collegebrieven:

ID	Onderwerp	Datum	Afdoeningsadvies
1642	Raadsinformatiebrief inzake afvaardiging verbonden partijen	30-6-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1648	Raadsinformatiebrief inzake voorkeursfocusgebied 150kV-station	5-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1649	Memo college inzake overzicht afgeronde principeverzoeken 1 juli 2022	5-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1653	Afschrift brief van college aan Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten inzake Nationaal Programma Stikstof gemeente Kaag en Braassem	6-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1654	Raadsinformatiebrief inzake RIVM rapport naar gezondheidseffecten ultrafijnstof Shiphol	6-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1665	Raadsinformatiebrief Intrekken besluiten last onder dwangsom permanent bewonen recreatiewoningen Galgekade en Oudendijkseweg	12-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1666	Raadsinformatiebrief aanbieding Rapportage vliegtuiggeluid 2021 ODWH	12-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1667	Raadsinformatiebrief toevoegen en omzetten burger-, bedrijfs- en plattelandswoningen binnen teeltgebieden	12-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1668	Raadsinformatiebrief College-uitvoeringsprogramma	12-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1669	Raadsinformatiebrief Omgevingsvisie	12-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1674	Raadsinformatiebrief opvang vluchtelingen	14-7-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1684	Memo college inzake overzicht afgeronde principeverzoeken 1 augustus 2022	1-8-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1692	Raadsinformatiebrief inzake vlaggen op lantaarnpalen	16-8-2022	I. Voor kennisgeving aannemen

1712	Raadsinformatiebrief storingen Leimuiderbrug	24-8-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1714	Memo uitspraak Raad van State bestemmingsplan Kernen Woubrugge-Hoogmade	23-8-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1716	Memo uitspraak Raad van State bestemmingsplan Vriezekoop 71a Leimuiden	23-8-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1717	Raadsinformatiebrief Rekenkamercommissie Participatiepraktijk in de gemeente Kaag en Braassem	23-8-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1719	Burgemeestersbrief inzake het Nieuwe politieke seizoen	29-8-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1725	Raadsinformatiebrief recreatiewoning Buurterpolder 3z2 Rijpwetering	30-8-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1727	Memo college inzake overzicht afgeronde principeverzoeken 1 september 2022	5-9-2022	I. Voor kennisgeving aannemen
1734	Raadsinformatiebrief inzake principe verzoek Oudendijkseweg	7-9-2022	I. Voor kennisgeving aannemen

Schriftelijke vragen:

	Onderwerp	Datum	Afzender	Afdoeningsadvies
1641	Schriftelijke vragen SvKB - afval ophalen rondom scholen	30-6-2022	SvKB	I. Voor kennisgeving aannemen
1645	Schriftelijke vragen SVKB - plannen De Baan/Sotaweg	4-7-2022	SvKB	I. Voor kennisgeving aannemen
1652	Schriftelijke vragen CDA - Nationaal Programma Landelijk Gebied	6-7-2022	CDA	I. Voor kennisgeving aannemen
1663	Schriftelijke vragen D66 - Energiecrisis	13-7-2022	D66	I. Voor kennisgeving aannemen
1664	Beantwoording schriftelijke vragen VVD - Sportpad nieuwe businesscase vereniging	13-7-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen
1670	Beantwoording schriftelijke vragen SVKB Nationaal Programma Landelijk Gebied	13-7-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen
1675	Schriftelijke vragen D66 over de provinciale plannen voor de N207 en Leimuiderbrug	18-7-2022	D66	I. Voor kennisgeving aannemen
1686	Schriftelijke vragen SvKB inzake Drechtzone wagenschuur en verkoop bovenlandje	9-8-2022	SvKB	I. Voor kennisgeving aannemen
1688	Schriftelijke vragen D66 inzake aanvragen van de energietoeslag	12-8-2022	D66	I. Voor kennisgeving aannemen
1696	Beantwoording schriftelijke vragen CDA Openbare Toiletten	16-8-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen
1697	Beantwoording schriftelijke vragen D66 energie en gasschaarste	16-8-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen
1698	Beantwoording (voorlopig) schriftelijke vragen D66 over de provinciale plannen N207 en Leimuiderbrug	16-8-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen
1699	Beantwoording schriftelijke vragen CDA Nationaal Programma Stikstof gemeente Kaag en Braassem	16-8-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen

1700	Beantwoording schriftelijke vragen SvKB afval scholen	16-8-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen
1713	Beantwoording schriftelijke vragen SvKB plannen De Baan en Sotaweg	23-8-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen
1720	Schriftelijke vragen SvKB - Stemwijzer	29-8-2022	SvKB	I. Voor kennisgeving aannemen
1722	Schriftelijke vragen SvKB - Problemen brug Noordplein-Zuidplein in Roelofarendsveen	30-8-2022	SvKB	I. Voor kennisgeving aannemen
1735	Beantwoording schriftelijke vragen D66 aanvragen van de energietoeslag	7-9-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen
1736	Beantwoording schriftelijke vragen SvKB Drechtzone wagenschuur en kopen bovenlandje als recreatieplek	7-9-2022	College van B&W	I. Voor kennisgeving aannemen

Overzicht openstaande brieven waarvan een kopie van het antwoord van het college aan de raad moet worden gezonden (categorie II) of de conceptbeantwoording aan de raad moet worden voorgelegd (categorie III) of ter bespreking aan de raad aanbieden (categorie IV).

Nr.	Cat.	Omschrijving	Ingekomen	Stand van zaken	Afdoening
1562	II	Reactie inwoner en omwonenden inzake geluidsoverlast IKC De Lei Leimuiden (469410)399702/447647)	26 april 2022	LIS 30-05-2022	Afschrift beantwoording is toegevoegd bij de ingekomen reactie zie ID.1562 Afgehandeld.
1574	IV	RKC Kaag en Braassem - Eindrapport praktijk van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) (44218)	20 mei 2022	LIS 30-05-2022	Onderwerp is geagendeerd voor C+K van 7 september, deze datum vervalt, presidium zoekt andere datum.
1613	II	Reactie inwoner inzake het grootschalig opkopen van vakantieparken (463065)	13 juni 2022	LIS 04-07-2022	Afschrift beantwoording is toegevoegd bij de ingekomen reactie zie ID.1613 Afgehandeld.
1614	II	Stichting Platform Woonbootrecreanten De Kaag - informatieverzoek kleinschalige verblijfsaccomodaties aan Hollandse Plassen (460663)	13 juni 2022	LIS 04-07-2022	Schriftelijke reactie in voorbereiding.
1660	III	Holland Rijnland zienswijze werkprogramma Holland Rijnland 2022-2026 (469410)	12 juli 2022	LIS 12-09-2022	Staat op de agenda voor de V&A van 14 november en gemeenteraad 21 november 2022.
1704	II	Brief inwoners inzake gespreksverzoek herinrichtingsplannen Bateweg Woubrugge (472291)	27 juli 2022	LIS 12-09-2022	Op 18 oktober 2022 zal er namens het ingenieursbureau Nebest en gemeente een bewonersavond worden

Nr.	Cat.	Omschrijving	Ingekomen	Stand van zaken	Afdoening
					georganiseerd. Aanwonenden ontvangen hiervoor een uitnodiging.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Kaag en Braassem
gehouden op 12 september 2022

de griffier	de voorzitter,
T.P. Scherpenzeel	A. Heijstee-Bolt

Gemeente Kaag en Braassem

Zaaknummer: 42419

De raad van de gemeente Kaag en Braassem;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.15 maart 2022;

gelet op het bepaalde in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening;

b e s l u i t:

1. Het Bestemmingsplan "Herenweg 161a Rijnsaterwoude' (NL.IMRO.1884.BPHERENWEG161A-ONT1) vast te stellen.
2. Geen exploitatieplan voor dit plangebied vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Kaag en Braassem gehouden op 12 september 2022

de griffier,
T.P. Scherpenzeel

de voorzitter,
A. Heijstee-Bolt

A. Heijstee-Bolt

Raadsavond	5 september 2022
Zaaknummer	42419
Portefeuillehouder	I.A.A. van der Meer
Opsteller	M. van der Weide Cezarini, mvanderweide-cezarini@kaagenbraassem.nl
Onderwerp	Bestemmingsplan “Herenweg 161a Rijnsaterwoude’

Beslispunten

1. Het Bestemmingsplan “Herenweg 161a Rijnsaterwoude’ (NL.IMRO.1884.BPHERENWEG161A-ONT1) vast te stellen.
2. Geen exploitatieplan voor dit plangebied vast te stellen.

Wat willen we bereiken

Het vaststellen van een publiekrechtelijk kader om in het plangebied bekend als Herenweg 161a te Rijnsaterwoude na sloop van de bestaande schuur een nieuwe opslagloods mogelijk te maken.

Wat gaan we daarvoor doen

Dit publiekrechtelijk kader moet vastgesteld worden om ter plaatse na sloop van de bestaande schuur een nieuwe opslagloods te kunnen realiseren die ten dienste staat van bestaande en naastgelegen extensieve bedrijfsactiviteiten (landbouwmechanisatie). Om de financiële risico’s voor de gemeente af te dekken, is een planschadeovereenkomst gesloten met de aanvrager.

Inleiding
Initiatiefnemer wil een deel van het terrein achter Herenweg 161a te Rijnsaterwoude wijzigen in de bestemming “Bedrijf” omdat hij de huidige opstallen wil slopen en vervangen door een nieuwe opslagloods. Deze nieuwe opslagloods is ten dienste van (bestaande en naastgelegen) extensieve bedrijfsactiviteiten (landbouwmechanisatie). Voorafgaand aan voorliggend bestemmingsplan op aanvraag heeft initiatiefnemer een principeverzoek ingediend. Het college heeft hieromtrent op 25 augustus 2020 een positieve grondhouding aangenomen. Initiatiefnemer heeft daaropvolgend – overeenkomstig het principeverzoekbesluit - het voornemen nader uitgewerkt middels voorliggend bestemmingsplan op aanvraag.

Onderbouwing
Ruimtelijke inpasbaarheid en wenselijkheid
Bij een ruimtelijke inpassing moet de ontwikkeling nadrukkelijk aansluiten bij de bestaande identiteit en structuur van een dorpskern en/of landschap en mag geen inbreuk op de ruimtelijke kwaliteit tot gevolg hebben. Bij inpassing moet er dan ook sprake zijn van een gebiedseigen ontwikkeling, passend bij de schaal en aard van het landschap, waarbij bestaande structuren en kwaliteiten als gevolg van die inpassing niet of nauwelijks veranderen.

In voorliggend bestemmingsplan op aanvraag wordt de ruimtelijke inpasbaarheid dan ook voldoende gewaarborgd en gemotiveerd. Voorliggend bestemmingsplan motiveert tevens op welke wijze aspecten als parkeren, ontsluiting, zichtlijnen, concretisering van massa en positionering en milieutechnische aspecten (bodem, akoestiek etc.) planologisch / juridisch geborgd zijn.

Milieutechnische (onderzoeks)aspecten
Het bestemmingsplan is beoordeeld door de Omgevingsdienst West-Holland. Het advies van de Omgevingsdienst West-Holland is verwerkt in voorliggend plan; voor wat betreft milieu- en omgevingsaspecten zijn er geen belemmeringen noch leidt de beoogde ontwikkeling tot aantasting van bepaalde natuurwaarden.

Exploitatieplan
Voorgesteld wordt om geen exploitatieplan voor het plangebied vast te stellen. Artikel 6.12 lid 1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) schrijft voor dat de gemeenteraad een exploitatieplan vaststelt voor gronden waarop een bij Algemene Maatregel van Bestuur aangewezen bouwplan is voorgenomen. Artikel 6.12 lid 2 onder a Wro maakt het mogelijk om in afwijking daarvan bij het vaststellen van o.a. een bestemmingsplan geen exploitatieplan vast te stellen als het verhaal van kosten van de grondexploitatie over de in het plan begrepen gronden anderszins verzekerd zijn. In dit geval zijn in de planschade-overeenkomst afspraken en het verhalen van kosten. Daarom wordt de raad geadviseerd om geen exploitatieplan vast te stellen voor dit plangebied.

Uitvoering
<u>Kosten</u>
Er worden leges volgens de legesverordening geheven.

<u>Participatie en tijdlijn</u>
De initiatiefnemer heeft de direct omwonenden geïnformeerd over de plannen in de aanloop naar het voorliggend bestemmingsplan. De ontvangen reacties waren volgens de initiatiefnemer alle positief en hebben dan ook niet geleid tot aanpassingen in het ontwerp (zie hiervoor paragraaf 7.2. participatie in de toelichting van het bestemmingsplan). Er zijn geen zienswijzen ingediend ten aanzien van het ontwerpbestemmingsplan

Risico's
Aan dit voorstel zijn geen risico's verbonden. De risico's voor de wijziging van het bestemmingsplan komen door middel van de planschadeovereenkomst voor rekening van de initiatiefnemer.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Evaluatie
Niet aan de orde.

Roelofarendsveen, 15 maart 2022
Burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem,
de gemeentesecretaris de burgemeester,
R. van Zijl A. Heijstee-Bolt

Bijlagen behorend bij het voorstel
Toelichting
Regels
Verbeelding

Bestemmingsplan

Herenweg 161a, Rijnsaterwoude
Gemeente Kaag en Braassem

Regels

Ontwerp

Locatie: Herenweg 161a, Rijnsaterwoude

Februari 2022

Auteur: M.M.C. van der Hoorn

Van der Hoorn RO Visie

Herenweg 222a
3645 DW VINKEVEEN

M: 06-83980803
E: moniquevanderhoorn@ziggo.nl

Inhoud

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 3
Artikel 1 Begrippen 3
Artikel 2 Wijze van meten 10

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 13
Artikel 3 Bedrijf 13
Artikel 4 Groen 15
Artikel 5 Waarde - Archeologie 1 17

Hoofdstuk 3 Algemene regels 20
Artikel 6 Anti-dubbeltelregel 20
Artikel 7 Algemene bouwregels 21
Artikel 8 Algemene afwijkingsregels 23
Artikel 9 Algemene wijzigingsregels 24
Artikel 10 Specifieke gebruiksregels 25

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 26
Artikel 11 Overgangsrecht 26
Artikel 12 Slotregel 28

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan
het bestemmingsplan ‘Herenweg 161, Rijnsaterwoude' van de gemeente Kaag en Braassem.

1.2 bestemmingsplan
de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.1884.BPHERENWEG161A-ONT1 met de bijbehorende regels en bijlagen.

Verdere begrippen in alfabetische volgorde:

1.3 aan huis verbonden beroep:
een (para)medisch, juridisch, administratief, therapeutisch, ontwerptechnisch, adviesgevend of daarmee gelijk te stellen dienstverlenend beroep, als ook ondergeschikte detailhandel ten dienste van het dienstverlenend beroep, dat uitsluitend door de bewoner(s) van de woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitstraling heeft, die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.4 aan- en uitbouw
een aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw dat functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw is verbonden en door zijn verschijningsvorm een ondergeschikte bouwmassa vormt;

1.5 aanduiding:
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.6 aanduidingsgrens:
de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.7 achtererfgebied:
erf aan de achterkant en de niet naar openbaar toegankelijk gebied gekeerde zijkant, op meer dan 1,0 m van de voorkant, van het hoofdgebouw;

1.8 antenne-installatie
installatie bestaande uit een antenne, een antennedrager, de bedrading en de al dan niet in een techniekkast opgenomen apparatuur, met de daarbijbehorende bevestigingsconstructie;

1.9 bebouwing:
één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

1.10 bebouwingspercentage:
de gezamenlijke oppervlakte van gebouwen op een bouwperceel, in procenten van de oppervlakte van dat bouwperceel;

1.11 bed and breakfast:
de verzameling van voor publiek toegankelijke, besloten ruimtes waarin al dan niet bedrijfsmatig recreatief nachtverblijf, niet zijnde permanente bewoning door een persoon, gezin of andere groep van personen, wordt verstrekt en in directe relatie daarmee ontbijt wordt aangeboden als nevenfunctie van de bestaande geldende bestemming;

1.12 bedrijf aan huis:
en bedrijf of het bedrijfsmatig verlenen van diensten c.q. het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid, geheel of overwegend door middel van handwerk, waaronder een kappersbedrijf, dat door de gebruiker van een woning in die woning of een bijbehorend bouwwerk wordt uitgeoefend, waarbij de woning in hoofdzaak de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is. Detailhandel valt hier niet onder;

1.13 bedrijfsmatige activiteiten:
handelingen voor de uitoefening van enig bedrijf of beroep;

1.14 bedrijfswoning:
een woning in of bij een gebouw of op een terrein, slechts bedoeld voor (het huishouden van) één of meer personen, wiens huisvesting ter plaatse noodzakelijk is, gelet op de bestemming van het gebouw en/of terrein;

1.15 bestaand:
bouwwerken die op het tijdstip van de ter inzage legging van het ontwerp van dit bestemmingsplan zijn of (mogen) worden gebouwd krachtens een rechtsgeldig verleende omgevingsvergunning voor het bouwen dan wel een bouwvergunning;

1.16 bestemmingsgrens:
de grens van een bestemmingsvlak;

1.17 bestemmingsvlak:
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.18 bijbehorende bouwwerken:
hieronder worden begrepen;

aanbouw/uitbouw:
een aan een hoofgebouw aangebouwd gebouw dat functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw is verbonden en door zijn verschijningsvorm een ondergeschikte bouwmassa vormt;

bijgebouw:
een vrijstaand gebouw dat door de vorm onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch en functioneel opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.19 bijgebouw:
een vrijstaand gebouw dat door de vorm onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch en functioneel opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.20 bouwen:
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.21 bouwgrens:
de grens van een bouwvlak;

1.22 bouwlaag:
een boven het peil gelegen en doorlopend gedeelte van een gebouw, dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen binnenwerks is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en ruimte onder de kap;

1.23 bouwperceel:
een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten. Bij woningen betreft dit het het gehele perceel inclusief voor- en zijtuinen;

1.24 bouwperceelgrens:
de grens van een bouwperceel;

1.25 bouwvlak:
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.26 bouwwerk:
elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;

1.27 dagrecreatie:
activiteiten gericht op ontspanning in de vrije tijd zoals sport en spel, natuurbeleving, amusement en uitstapjes, die uitsluitend plaatsvinden binnen een tijdsbestek van een dag, zonder overnachting en waartoe tevens kleinschalige horeca-activiteiten worden gerekend;

1.28 detailhandel:
het bedrijfsmatig te koop aanbieden (waaronder de uitstalling ten verkoop), verkopen en leveren van goederen aan personen die die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroep of bedrijf;

1.29 dienstverlening:
het verrichten van economische en maatschappelijke diensten ten behoeve van anderen;

1.30 erf:
het al dan niet bebouwde perceel, of gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebouw van dat gebouw en binnen het bestemmingsvlak, maar buiten het bouwvlak ligt;

1.31 gebouw:
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.32 geschakelde woning:
een woning, waarvan het hoofdgebouw door middel van een bijbehorend bouwwerk verbonden is aan een ander hoofdgebouw en waarbij één zijgevel van het hoofdgebouw in de zijdelingse perceelsgrens wordt gebouwd;

1.33 gestapelde woning:
een woning in een gebouw dat twee of meer geheel of gedeeltelijk boven elkaar gelegen woningen omvat al dan niet met daarbij behorende bergingen waarbij per woning een zelfstandige toegankelijkheid, al dan niet direct vanaf het voetgangersniveau, gewaarborgd is;

1.34 horeca
een bedrijf gericht op het verstrekken van al dan niet ter plaatse bereide en al dan niet ter plaatse te nuttigen dranken en/of etenswaren en/of het verstrekken van logies en/of het exploiteren van zaalaccommodaties;

1.35 hoofdgebouw:
een gebouw, of gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer gebouwen op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is;

1.36 kantoren:
een ruimte die door haar aard, indeling en inrichting is bedoeld voor het beroepsmatig/bedrijfsmatig verlenen van diensten van hoofdzakelijk administratieve aard en daarmee gelijk te stellen werkzaamheden, met geen of slechts een ondergeschikte baliefunctie;

1.37 landbouwmechanisatiebedrijf:
een bedrijf gespecialiseerd in onderhoud, reparatie en verkoop van landbouwwerktuigen met maximale milieucategorie 3.1.;

1.38: maatschappelijke voorzieningen:
educatieve, sociale, medische, culturele, levensbeschouwelijke, sport en recreatieve voorzieningen en voorzieningen ten behoeve van openbare dienstverlening alsmede soortgelijke voorzieningen, of een combinatie daarvan, alsook ondergeschikte detailhandel en horeca ten dienste van deze voorzieningen;

1.39 ondergronds bouwwerk:
een gedeelte van een bouwwerk, waarvan de bovenkant van de vloer is gelegen beneden maaiveld;

1.40 onderkomen
voor verblijf geschikt, al dan niet aan hun bestemming onttrokken voer- of vaartuig, ark, kampeermiddel en soortgelijk verblijfsmiddel, voor zover deze niet als bouwwerk is aan te merken;

1.41 overkapping:
een bouwwerk, geen gebouw zijnde, voorzien van een (overwegend) gesloten dak;

1.42 peil:
- ten opzichte van gebouwen, waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk aan een weg grenst: de hoogte van die weg ter plaatse van de hoofdingang;
- in andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte terrein;

1.43 perceelsgrens:

algemeen	grens van een perceel
voor	de grens van een perceel gelegen aan de zijde van de voorgevel van de woning
zij	de grens tussen twee percelen, die voor- en achterzijde van een perceel verbindt
achter	de van de weg afgekeerde grens van een perceel

indien meerdere zijden van het perceel van de weg afgekeerd zijn, wijzen burgemeester en wethouders een achterste perceelsgrens aan;

1.44 productiegebonden detailhandel:
detailhandel in goederen die ter plaatse wordt vervaardigd, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waarbij de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productieruimte;

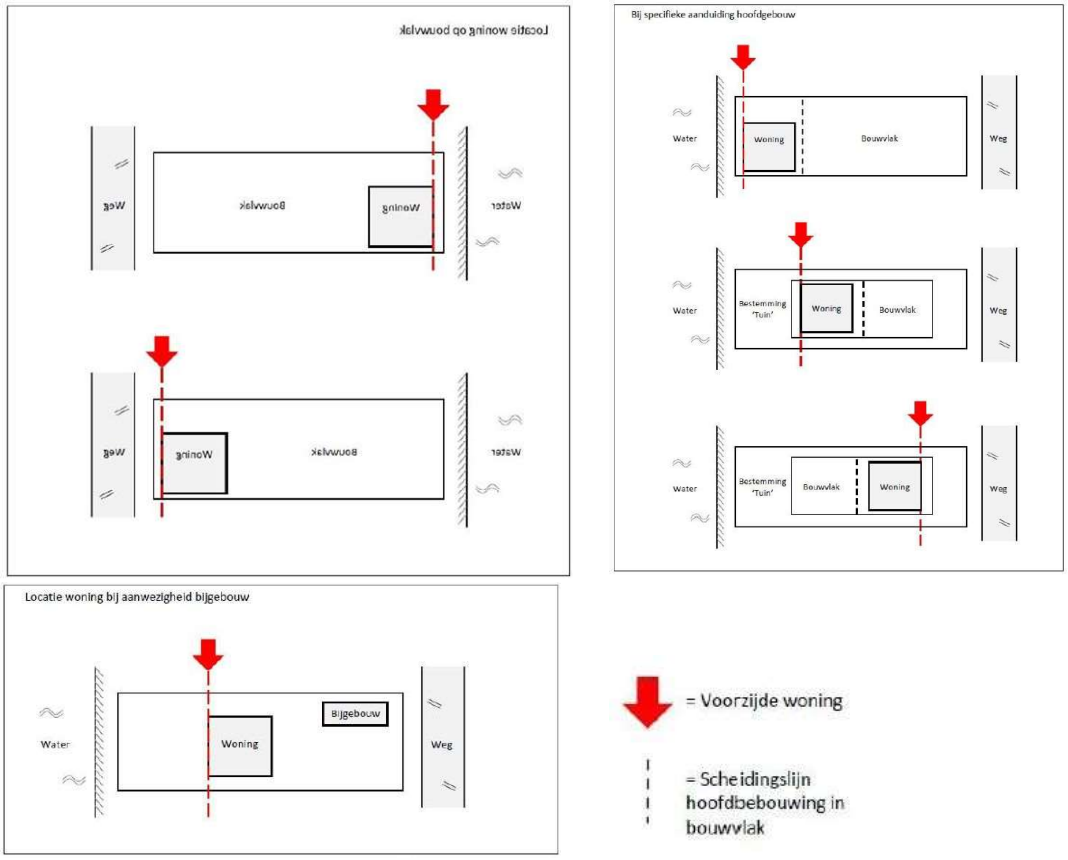
1.45 rijwoningen:
bebouwing waarbij de hoofdgebouwen aan beide zijden in de perceelsgrens zijn gebouwd, met dien verstande dat de eindwoning slechts aan één zijde in de zijdelingse perceelsgrens hoeft te worden gebouwd;

1.46 seksinrichting:
een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in een omvang als zij het bedrijfsmatig, seksuele handelingen worden verricht of vertoningen van erotische- of pornografische aard plaatsvinden. Hieronder wordt tevens verstaan een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, parenclub, (raam)prostitutiebedrijf en een erotische massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.47 staat van bedrijfsactiviteiten
de staat van bedrijfsactiviteiten die als bijlage bij deze regels behorende onderdeel uitmakende lijst van bedrijven en instellingen;

1.48 twee-aaneen gebouwde woning:
een woning die onderdeel uitmaakt van een blok van twee aaneengebouwde woningen;

1.49 voorgevel:
een op de weg georiënteerde gevel van een hoofdgebouw dat maximaal één voorgevel heeft;

1.50 voorgevellijn:
een denkbeeldige, dan wel op de verbeelding middels de figuur gevellijn aangegeven, lijn die direct langs een voorgevel van een gebouw of in het verlengde ervan is gelegen;

1.51 voorzieningen van openbaar nut:
voorzieningen ten behoeve van het op het openbare net aangesloten nutsvoorziening, het telecommunicatieverkeer, het openbaar vervoer en/of het wegverkeer;

1.52 vrijstaande woning:
een woning die vrij staat van een andere woning;

1.53 weg:
een weg als bedoeld in artikel 1, lid 1, sub b van de Wegenverkeerswet 1994;

1.54 woning:
een gebouw of gedeelte van een gebouw, geschikt en bestemd voor huisvesting van niet meer dan één huishouden;

1.55 zolder:
zolder onder een kap voor zover de hoogte van de borstwering ter plaatse van de omtrekmuren minder dan 80 cm boven de vloer is gelegen.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze planregels wordt als volgt gemeten:

2.1 De afstand tot de (zijdelingse) perceelgrens
De kortste afstand van enig punt van een gebouw tot de (zijdelingse) perceelscheiding van het bouwperceel, met daarin geen onderscheid tussen bodem of water.

2.2 Afstand tussen gebouwen
De kortste afstand tussen de buitenwerkse gevelvlakken van de gebouwen zowel haaks als evenwijdig gepositioneerd.

2.3 De bouwhoogte van een bouwwerk, geen gebouw zijnde
Bij bouwwerk op vlak maaiveld:

- tussen bovenkant van het bouwwerk (bij beweegbare delen te meten in de uiterste stand) en het peil

Bij bouwwerken op talud of dijk:

- bovenkant van het bouwwerk (bij beweegbare delen te meten in de uiterste stand) en het gemiddelde maaiveldpeil van het aansluitend afgewerkt terrein.

2.4 Lengte, breedte en diepte van een bouwwerk
Tussen (de lijnen getrokken door) de buitenzijde van de gevels en/of hart van scheidsmuren, gemeten 1,0 m boven peil.

2.5 De bouwhoogte van een gebouw
Vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.6 Bebouwingspercentage
Een in de regels aangegeven percentage dat de grootte van het deel van een bouwperceel c.q. bouwvlak of bestemmingsvlak aangeeft dat maximaal mag worden gebouwd. Hierbij worden ondergrondse bouwwerken die zichtbaar zijn boven peil meegerekend, met uitzondering van ondergeschikte bouwdelen.

2.7 De goothoogte van een bouwwerk
Bij bouwwerk op vlak maaiveld:

- de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel tot aan peil.

Bij bouwwerken op talud of dijk:

- de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel tot het gemiddelde maaiveldpeil van het aansluitend afgewerkt terrein.

2.8 De oppervlakte van een gebouw
Tussen (de buitenste verticale projecties van) de buitenzijde van de gevels en/of het hart van de scheidingsmuren op 1,0 m boven peil.

2.9 De oppervlakte van een bouwwerk, geen gebouw zijnde
Tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk, met inbegrip van de buitenste verticale projecties van overkappingen.

2.10 Vloeroppervlak van een gebouw
Gemeten (op alle bouwlagen) op vloerniveau langs de buitenomtrek van de opgaande scheidingsconstructies, of tot het hart van de desbetreffende scheidingsconstructie, indien de binnenruimte van het gebouw grenst aan de binnenruimte van een ander gebouw.

2.11 Inhoud van een gebouw
Boven peil tussen de bovenzijde van de begane grondvloer, buitenzijde van de gevels en/of het hart van de gemeenschappelijke scheidingsmuren en de buitenzijde van daken dit met inbegrip van aangebouwde bijgebouwen en dakkapellen.

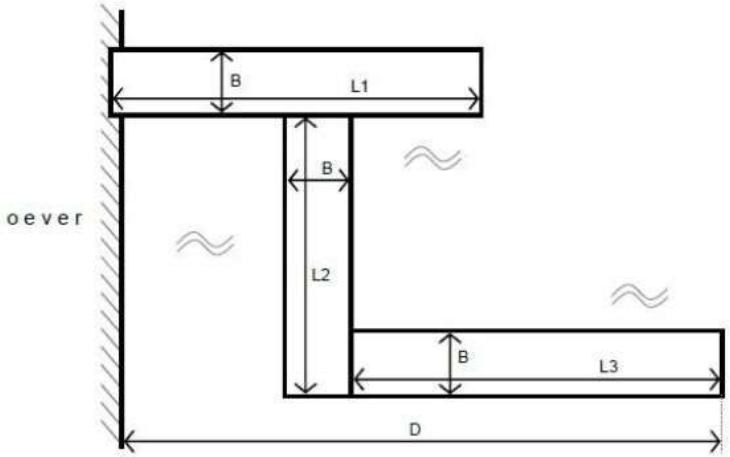
2.12 Inhoud van een bouwwerk, geen gebouw zijnde
Tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde aan de gevels en/of het hart van de gemeenschappelijke scheidingsmuren en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.13 De dakhelling
Langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.14 De hoogte van een windturbine
Vanaf het peil tot aan de (wieken)as van de windturbine.

2.15 De hoogte van een zendmast voor telecommunicatie e.d.
Gemeten tussen de onderkant van de voet van de mast en het hoogste punt van de mast, het antenneopstelpunt daaronder begrepen.

2.16 Lengte, breedte en diepte van een steiger
De lengte, breedte en diepte van een steiger gemeten zoals opgenomen in de onderstaande afbeelding.

B =	Breedte van de steiger
D =	Diepte van de steiger
L1 + L2 + L3 =	Lengte van de steiger

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bedrijf

3.1 Bestemmingsomschrijving

De op de verbeelding voor 'Bedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het uitoefenen van bedrijfsmatige activiteiten die vallen onder de categorieën 1 en 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten;
b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - landbouwmechanisatiebedrijf'': tevens voor een landbouwmechanisatiebedrijf;

met daaraan ondergeschikt

d. (ontsluitings)wegen en paden;
e. groenvoorzieningen;
f. parkeervoorzieningen;
g. nutsvoorzieningen;
h. speelvoorzieningen;

met de daarbij behorende:

i. tuinen, water, terreinen en erven;
j. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Bedrijfsgebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. gebouwen mogen uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd;
b. de goothoogte en bouwhoogte van gebouwen binnen het bouwvlak mogen niet meer bedragen dan is aangegeven ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)';
c. kantoren behorende bij het bedrijf maken onderdeel uit van het bedrijfsgebouw en beslaan ten hoogste 50 % van het bedrijfsvloeroppervlak van een bedrijf, zulks met een maximum van 2.000 m² b.v.o.

3.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mogen zowel binnen als buiten het bouwvlak worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van lichtmasten mag niet meer dan 9 m bedragen;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten mag niet meer dan 6 m bedragen;
d. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag maximaal 2 m bedragen, met dien verstande dat de hoogte voor erf- en terreinafscheidingen vóór de naar de weg gekeerde gevel maximaal 1 m mag bedragen;
e. per bouwperceel is niet meer dan 1 overkapping toegestaan, met dien verstande dat:

1. de bouwhoogte van een overkapping niet meer dan 3 m bedraagt;
2. de oppervlakte van een overkapping niet meer dan 30 m^2 bedraagt;
3. overkappingen, achter de voorgevellijn, binnen het bouwvlak worden gebouwd;

f. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 2,5 m bedragen.

3.3 Specifieke gebruiksregels

3.3.1 Strijdig gebruik

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken, wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:

a. geluidszoneringsplichtige inrichtingen;
b. inrichtingen die vallen onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi);
c. wonen;
d. detailhandel, met uitzondering van productiegebonden detailhandel;
e. opslag van goederen en materialen voor de voorgevellijn van percelen die grenzen aan het openbaar gebied.

3.3.2 Opslag

Opslag ten behoeve van de bedrijfsvoering is enkel toegestaan binnen en buiten het bouwvlak indien de totale hoogte van de opgeslagen goederen niet meer bedraagt dan 4,0 m.

3.4 Afwijken van de gebruiksregels

3.4.1 Afwijken gelijkwaardig bedrijf

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 3.1 onder a. voor het vestigen van een bedrijf dat naar aard en omvang is aan te merken als een bedrijf in milieucategorie 1 en 2, maar niet als zodanig is benoemd in de Staat van Bedrijfsactiviteiten, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de bouw- en gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden, en het woon- en leefklimaat ter plaatse van woningen in de omgeving niet onevenredig aangetast mag worden.

Artikel 4 Groen

4.1 Bestemmingsomschrijving

De op de verbeelding voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. bermen en beplanting;
c. paden;
d. speelvoorzieningen;

met daaraan ondergeschikt:

e. waterlopen en waterpartijen;
f. parkeervoorzieningen;
g. evenementen.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. op of in deze gronden mogen uitsluitend gebouwen ten behoeve van voorzieningen van openbaar nut worden gebouwd, met in achtname van de volgende aanvullende bepalingen:
    1. de bouwhoogte van gebouwen bedraagt maximaal 3 m;
    2. de maximale oppervlakte van gebouwen bedraagt 15 m2;
b. ter plaatse van de aanduiding 'volkstuin' zijn overkappingen, kasjes en bergplaatsen toegestaan met in achtname van de volgende aanvullende bepalingen:
    1. de bouwhoogte bedraagt maximaal 2,5 m;
    2. het gezamenlijk oppervlak per volkstuin bedraagt maximaal 10 m2;
c. ter plaatse van de aanduiding 'volkstuin' is per volkstuincomplex één clubhuis toegestaan met in achtname van de volgende aanvullende bepalingen:
    1. de bouwhoogte bedraagt maximaal 4 m;
    2. de maximale oppervalkte bedraagt 75 m^2.

4.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag maximaal 5 m bedragen;
b. overkappingen zijn niet toegestaan;
c. in afwijking van het bepaalde onder a mag de bouwhoogte van lichtmasten maximaal 12 m bedragen.

4.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken, wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:

a. opslag van onbruikbare of althans aan hun oorspronkelijke gebruik onttrokken voorwerpen, goederen, stoffen en materialen en van emballage en/of afval, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;

b. het opslaan, opgeslagen houden, storten of lozen van vaste of vloeibare afvalstoffen behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de grond.

Artikel 5 Waarde - Archeologie 1

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 1' aangewezen gronden zijn – behalve voor de andere aldaar voorkomende bestemming(en) - mede bestemd voor de bescherming en de veiligstelling van archeologische waarden.

5.2 Bouwregels

Op deze gronden mogen worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen ten behoeve van de in artikel 5 lid 1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met een bouwhoogte van ten hoogste 3,0 m;
b. ten behoeve van andere, voor deze gronden geldende bestemmingen mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, indien:
    1. de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het bouwen een rapport heeft overlegd waarin de archeologische waarde van de betrokken locatie naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is vastgesteld;
    2. de betrokken archeologische waarden, gelet op dit rapport, door de bouwactiviteiten niet worden geschaad of mogelijk schade kan worden voorkomen door aan de omgevingsvergunning voor het bouwen voorschriften en beperkingen te verbinden, gericht op het behoud van de archeologische resten in de bodem, het doen van opgravingen dan wel het begeleiden van bouwactiviteiten door een archeologische deskundige;
c. het bepaalde in artikel 5 lid 2 sub b is niet van toepassing, indien het bouwplan betrekking heeft op één of meer van de volgende activiteiten of bouwwerken:
    1. vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en waarbij gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering, of;
    2. een bouwplan waarvan de bodemverstoring niet meer bedraagt dan 150 m², of;
    3. een bouwwerk dat zonder graafwerkzaamheden dieper dan 30 cm onder maaiveld en zonder heiwerkzaamheden kan worden verplaatst.

5.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.3.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Waarde - Archeologie 1' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het uitvoeren van grondbewerkingen op een grotere diepte of bouwhoogte dan 30 cm, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen en aanleggen van drainage;
b. het uitvoeren van heiwerkzaamheden en het op een andere wijze indrijven van voorwerpen;
c. het verlagen of verhogen van het waterpeil;
d. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
e. het aanleggen van ondergrondse kabels en leidingen en het aanbrengen van daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

5.3.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het verbod van artikel 5.3.1 is niet van toepassing, indien de werken en werkzaamheden:

a. noodzakelijk zijn voor de uitvoering van een bouwplan waarbij artikel 5.2 in acht is genomen, of;
b. een oppervlakte beslaan van ten hoogste 150 m², of;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan, of;
d. reeds mogen worden uitgevoerd krachtens een verleende vergunning, of;
e. ten dienste van archeologisch onderzoek worden uitgevoerd, of;
f. alledaags gebruik van de gronden en ten behoeve van de primaire bestemming betreft.

5.3.3 Voorwaarden

De werken en werkzaamheden, zoals in artikel 5.3.1 bedoeld, zijn slechts toelaatbaar, indien de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden aan de hand van nader archeologisch onderzoek kan aantonen dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden aanwezig zijn. Voorts zijn de werken en werkzaamheden toelaatbaar, indien:

a. de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden een rapport heeft overlegd waarin de archeologische waarde van de betrokken locatie naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is vastgesteld;
b. de betrokken archeologische waarden, gelet op dit rapport, door de activiteiten niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden voorschriften en beperkingen te verbinden, gericht op het behoud van de archeologische resten in de bodem, het doen van opgravingen dan wel het begeleiden van de bouwactiviteiten door een archeologische deskundige.

5.4 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het bestemmingsplan te wijzigen door een of meer bestemmingsvlakken met de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 1' geheel of gedeeltelijk van de verbeelding te verwijderen indien het op grond van nader archeologisch onderzoek niet meer noodzakelijk wordt geacht dat het bestemmingplan ter plaatse in bescherming en veiligstelling van archeologische waarden voorziet.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene bouwregels

7.1 Algemeen

Voor het uitvoeren van ondergrondse werken, geen bouwwerken zijnde en werkzaamheden gelden, behoudens in deze regels opgenomen afwijkingen, geen beperkingen.

7.2 Voorwaardelijke verplichting parkeren

a. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor bouwen en/of gebruiken staat vast dat voldoende parkeergelegenheid, overeenkomstig de normen in de beleidsregel 'Nota Parkeernormen 2018', wordt gerealiseerd.
b. Als de onder regel a bedoelde beleidsregels worden gewijzigd, wordt met die wijziging rekening gehouden.
c. Van het bepaalde onder a kan worden afgeweken, indien kan worden aangetoond dat op andere wijze is voorzien in voldoende parkeergelegenheid.

7.3 Ondergronds bouwen

a. Voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken gelden, behoudens in deze regels opgenomen afwijkingen, de volgende bepalingen:
    1. ondergrondse bouwwerken zijn uitsluitend toegestaan binnen het bouwvlak;
    2. het oppervlak aan ondergrondse bouwwerken mag niet meer bedragen dan het toegestane oppervlak aan bouwwerken boven peil vermeerderd met 15 m²;
    3. in aanvulling op het bepaalde sub a en b is maximaal 1 niet - overdekt zwembad toegestaan onder de volgende voorwaarden:
        1. het zwembad dient te worden gebouwd achter de achtergevel of het verlengde daarvan en op een afstand van ten minste 3 m van zijdelingse en achterste perceelsgrens;
        2. het zwembad mag niet overdekt zijn, tenzij de regeling voor bijbehorende bouwwerken als bedoeld in artikel 4 in acht wordt genomen;
        3. het zwembad mag uitsluitend voor hobbymatig gebruik worden benut;
        4. per perceel mag maximaal 1 zwembad worden gebouwd;
    4. de ondergrondse bouwdiepte van ondergrondse bouwwerken bedraagt maximaal 4,0 m onder peil;
    5. bij het berekenen van de blijkens de deze regels geldende bebouwingspercentages, of van het in deze regels maximaal te bebouwen oppervlak, wordt de oppervlakte van ondergrondse gebouwen mede in aanmerking genomen.
b. Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 7.3 sub a onder 4 voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken met een ondergrondse bouwdiepte van maximaal 10,0 m onder peil onder de voorwaarde dat:
    1. de waterhuishouding niet wordt verstoord;
    2. geen afbreuk wordt gedaan aan archeologische waarden.

7.4 Ondergeschikte bouwdelen

Bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, als plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten, luifels, uitbouwen, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding van bouw-, c.q. bestemmingsgrenzen niet meer dan 1,5 m bedraagt.

7.5 Bestaande afstanden en maten

a. Indien afstanden tot, en bouwhoogten, inhoud, aantallen en/of oppervlakten van bestaande bouwwerken die gebouwd zijn met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet, op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van het plan meer bedragen dan ingevolge hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen deze maten en hoeveelheden als maximaal toelaatbaar worden aangehouden.
b. In die gevallen dat afstanden tot, en bouwhoogten, inhoud, aantallen en/of oppervlakten van bestaande bouwwerken, die gebouwd zijn met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet, op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van het plan minder bedragen dan ingevolge hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen deze maten en hoeveelheden als minimaal toelaatbaar worden aangehouden.
c. In het geval van (her)oprichting van gebouwen is het bepaalde in sub a en b uitsluitend van toepassing indien het geschiedt op dezelfde plaats.

Artikel 8 Algemene afwijkingsregels

8.1 Algemeen

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van:

a. de bestemmingsbepalingen en toestaan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of -intensiteit daartoe aanleiding geeft;
b. de bestemmingsbepalingen en toestaan dat bouwgrenzen worden overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;
c. de bestemmingsbepalingen en toestaan dat nutsgebouwtjes, kunstobjecten, wachthuisjes ten behoeve van het openbaar vervoer, telefooncellen, gebouwtjes ten behoeve van de bediening van kunstwerken, toiletgebouwtjes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen gebouwtjes worden gebouwd, mits de inhoud per gebouwtje maximaal 50 m^3 bedraagt en een maximale hoogte van 3 m heeft;
d. de bestemmingsbepalingen ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de bouwhoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot maximaal 10 m;
e. de bestemmingsbepalingen ten aanzien van de hoogte van bouwwerken geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van kunstwerken, geen gebouwen zijnde, en ten behoeve van zend-, ontvang- en/of sirenemasten, wordt vergroot tot maximaal 40 m. Wat betreft zend- en ontvang- en/of sirenemasten gelden nog de volgende voorwaarden:
    1. losse masten met hekwerken, gebouwtjes e.d. zijn alleen toegestaan:
        - buiten de bebouwde kom en in landschappelijk minder gevoelige gebieden, langs grote verkeerswegen en dan bij voorkeur bij parkeerplaatsen, benzinestations, knooppunten, viaducten, bedrijventerreinen en horecagelegenheden;
        - binnen de bebouwde kom uitsluitend op bedrijventerreinen en sportparken.
    2. installaties op of aan een gebouw zijn alleen toegestaan:
        - op hoge gebouwen (minimale hoogte 14 m); bij voorkeur op een plat dak en zo ver mogelijk van een dakrand, met dien verstande dat bijzondere en waardevolle gebouwen in beginsel geheel dienen te worden ontzien, zonodig in overleg met een door B&W aan te wijzen deskundige/commissie inzake monumenten of inzake beschermd dorpsgezicht;
        - tegen gevels aan; wanneer de invloed van die installaties geen afbreuk doen aan de aanwezige kwaliteiten.

Artikel 9 Algemene wijzigingsregels

9.1 Algemeen

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de in het plan opgenomen bestemmingen te wijzigen ten behoeve van:

a. overschrijding van bestemmingsgrenzen, voor zover dit van belang is voor een technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken dan wel voor zover dit noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein;
b. overschrijding van bestemmingsgrenzen en toestaan dat het beloop van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of -intensiteit daartoe aanleiding geeft.

De overschrijdingen mogen echter niet meer dan 3,0 m bedragen en het bestemmingsvlak mag met niet meer dan 10% worden vergroot.

9.2 Wijzigingsbevoegdheid voor verwijdering van de bestemming ‘Waarde – Archeologie 1’

Burgemeester en wethouders kunnen een of meer bestemmingsvlakken van de bestemming ‘Waarde – Archeologie 1’ geheel of gedeeltelijk verwijderen, indien:

a. uit nader archeologisch onderzoek is gebleken dat ter plaatse geen archeologische waarden aanwezig zijn;
b. het op grond van nader archeologisch onderzoek niet meer noodzakelijk wordt geacht dat het bestemmingsplan ter plaatse in bescherming en veiligstelling van archeologische waarden voorziet.

Artikel 10 Specifieke gebruiksregels

10.1 Strijdig gebruik

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken, wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:

a. het opslaan van onbruikbare of althans aan hun oorspronkelijke gebruik onttrokken voorwerpen, goederen, stoffen en materialen en van emballage en/of afval, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;
b. het opslaan, opgeslagen houden, storten of lozen van vaste of vloeibare afvalstoffen behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;
c. seksinrichtingen;
d. permanente bewoning van verblijfsrecreatieve onderkomens;
e. zelfstandig gebruik van een bijbehorend bouwwerk als woning of als een verblijfsrecreatief onderkomen;
f. inrichtingen die vallen onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi);
g. bewoning van hoofdgebouwen ten behoeve van meer woningen dan op grond van de bouwregels is toegestaan.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 11 Overgangsrecht

11.1 Overgangsrecht bouwwerken

Voor bouwwerken luidt het overgangsrecht als volgt:

a. een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een bouwvergunning, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:
    1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
    2. na het tenietgaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de bouwvergunning wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is tenietgegaan;
b. het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in artikel 11.1 sub a voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in 10.1 sub a onder 1 met maximaal 10%;
c. het bepaalde in artikel 10.1 sub a van dit artikel is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

11.2 Overgangsrecht gebruik

Voor gebruik luidt het overgangsrecht als volgt:

a. het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet;
b. het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld artikel 11.2 sub a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind;
c. indien het gebruik, bedoeld in artikel 11.2 sub a, na de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten;
d. het bepaalde in artikel 11.2 sub a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsregeling van dat plan.

11.3 Hardheidsclausule

Voor zover toepassing van het overgangsrecht gebruik leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard voor een of meer natuurlijke personen die op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan grond en bouwwerken gebruikten in strijd met het voordien geldende bestemmingsplan, kunnen

burgemeester en wethouders met het oog op beëindiging op termijn van die met het plan strijdige situatie, ten behoeve van die persoon of personen van dat overgangsrecht met een omgevingsvergunning afwijken.

Artikel 12 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: ‘Regels van het bestemmingsplan Herenweg 161a, Rijnsaterwoude’.

Bestemmingsplan

Herenweg 161a, Rijnsaterwoude
Gemeente Kaag en Braassem

Toelichting

Ontwerp

Locatie: Herenweg 161a, Rijnsaterwoude

Februari 2022

Auteur: M.M.C. van der Hoorn

Van der Hoorn RO Visie

Herenweg 222a
3645 DW VINKEVEEN

M: 06-83980803
E: moniquevanderhoorn@ziggo.nl

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding 5
1.1 Doel 5
1.2 Ligging en begrenzing 5
1.3 Vigerend plan 7
1.4 Leeswijzer 8

Hoofdstuk 2 Huidige situatie 9

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving 12

Hoofdstuk 4 Beleid 13
4.1 Rijksbeleid 13
4.1.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI) 13
4.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) 14
4.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking 15
4.1.4 20 KE-zone Schiphol en Luchthavenindelingbesluit 16
4.2. Provinciaal beleid 19
4.2.1 Omgevingsvisie Zuid-Holland 19
4.2.1 Omgevingsverordening Zuid-Holland 20
4.3 Gemeentelijk beleid 22
4.3.1 Omgevingsvisie gemeente Kaag en Braassem 22
4.3.1 Welstandsnota Kaag en Braassem 24

Hoofdstuk 5 Water 25
5.1 Kader 25
5.2 Keur en Beleidsregels Hoogheemraadschap van Rijnland 2015 27
5.3 Legger regionale waterkeringen 27
5.4 Het plangebied 29

Hoofdstuk 6 Milieu 30
6.1 Bedrijven en milieuzonering 30
6.2 Geluid 32
6.3 Luchtkwaliteit 32
6.4 Externe veiligheid 34
6.4.1 Kader/wetgeving 34
6.5 Bodem 36

Hoofdstuk 7 Omgevingsaspecten 38
7.1 Flora en fauna 38
7.2 Stikstofdepositie 42
7.3 Archeologie en cultuurhistorie 43
7.3.1 Erfgoedwet 43
7.3.2 Nota Belvedère 43
7.3.3 Erfgoedverordening 44
7.3.4 Provinciaal archeologiebeleid 44
7.3.5 Gemeentelijk archeologiebeleid 45
7.4 Besluit Milieueffectapportage (m.e.r.) 48
7.5 Verkeer en Parkeren 49

Hoofdstuk 8 Juridische toelichting 54
8.1 Algemeen 54
8.2 De bestemming 54

Hoofdstuk 9 Economische uitvoerbaarheid 55
9.1 Financiële haalbaarheid 55

Hoofdstuk 10 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 57

Bijlagen:

- Verkennend bodemonderzoek, IDDS, rapportage d.d. 24-11-2020, kenmerk nr. 2010P253/ADR/rap1
- Quickscan Wet natuurbescherming, IDDS, rapportage d.d. 9 november 2020, kenmerk nr. 2010P254/DME/rap1)
- Archeologische bureauonderzoek en booronderzoek, Bureau voor Archeologie, rapportage d.d. 10-03-2021, kenmerk nr. 1015

Hoofdstuk 1 Inleiding

Initiatiefnemer wenst een deel van het terrein achter Herenweg 161a te Rijnsaterwoude te wijzigen in de bestemming 'Bedrijf', en de huidige schuren in het zuidoosten van het plangebied te slopen (met een oppervlakte van ca. 657 m²) voor de realisatie van een nieuwe opslagloods (met een oppervlakte van ca. 860 m²) voor extensieve bedrijfsactiviteiten in de vorm van opslag voor het bestaande en naastgelegen landbouwmechanisatiebedrijf zullen plaatsvinden.

Het initiatief is niet in overeenstemming met het geldende bestemmingsplan ''Kernen Leimuiden-Rijnsaterwoude'.

Volgens het geldende bestemmingsplan heeft de planlocatie de bestemming 'Agrarisch'. Om het plan mogelijk te maken dient de geldende bestemming gewijzigd te worden naar de bestemming 'Bedrijf'.

Het college van B&W van Kaag en Braassem heeft per brief van 27 augustus 2020 kenbaar gemaakt in principe positief tegenover de geplande ontwikkeling te staan.

Medewerking kan worden verleend door middel van een bestemmingsplan op aanvraag waarmee de gronden die nu nog als 'Agrarisch' zijn bestemd, de bestemming 'Bedrijf' verkrijgen, onder de volgende voorwaarden:

- Het initiatief milieuhygiënisch inpasbaar is;
- De nieuwe loods wordt ontsloten via het perceel Herenweg 165a.

1.1 Doel

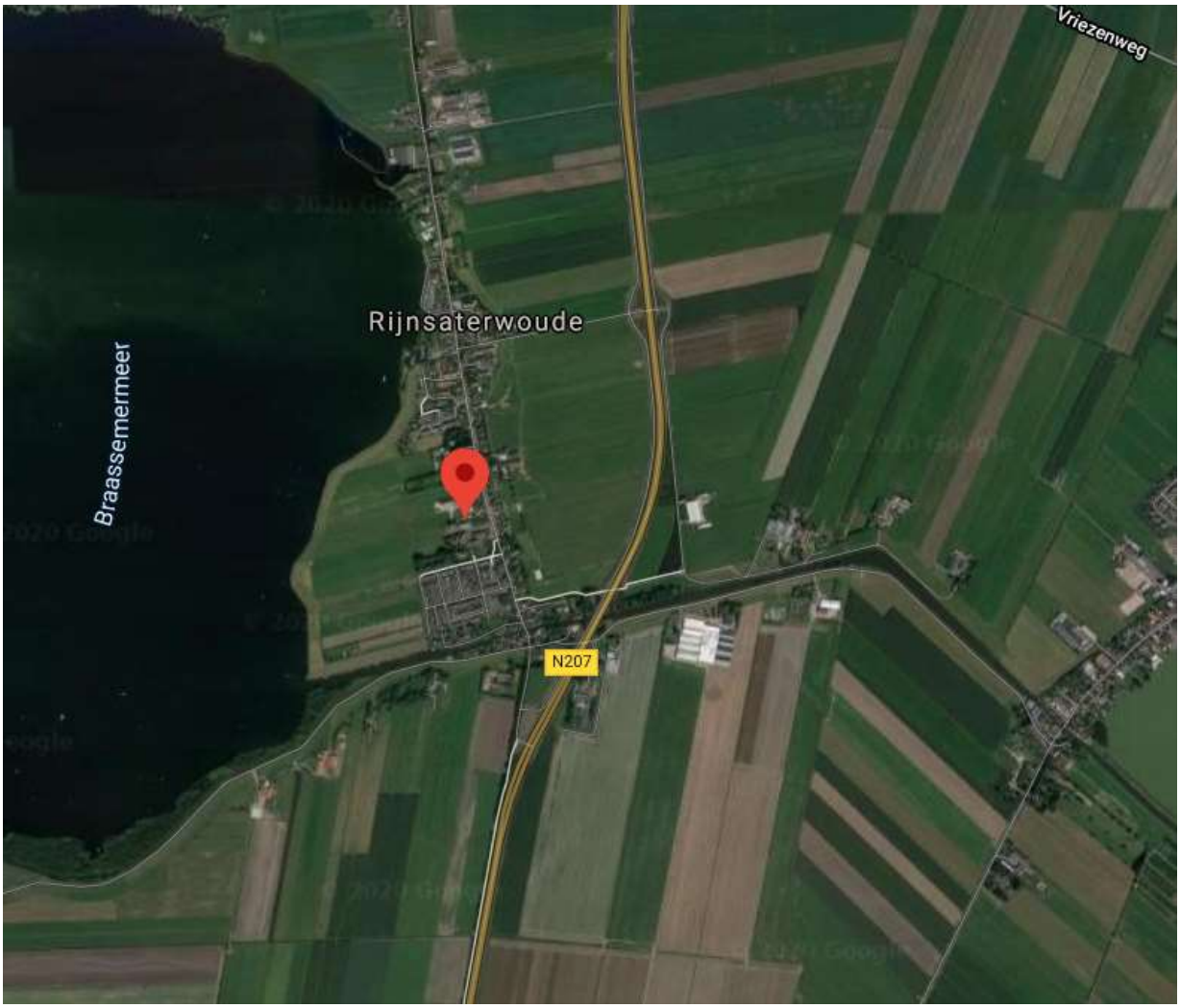
Het bieden van een eenduidige en uniforme regeling voor het toegestane gebruik en de toegestane bebouwing binnen het plangebied, en het bieden rechtszekerheid voor omwonenden en overige betrokkenen.

1.2 Ligging en begrenzing

Het plangebied ligt in de gemeente Kaag en Braassem in de plaats Rijnsaterwoude. De locatie ligt aan het adres Herenweg 161a te Rijnsaterwoude. Het plangebied is ca. 100 m lang en ca. 400 m breed en heeft een oppervlakte van ca. 4.170 m² (hierna: planlocatie).

De planlocatie is gelegen achter het lint van de Herenweg in de kern van Rijnsaterwoude met aan de zuidzijde mechanisatiebedrijf J. van Iperen, aan de noordzijde RVR Loonbedrijf B.V., aan de oostzijde lintbebouwing van de Herenweg en agrarisch gebied (weiland) aan de westzijde.

Het karakter van het omliggende gebied is gemengd, bestaande uit woningen in de lintbebouwing met eventuele achterliggende bedrijvigheid en agrarisch gebied (weilanden) achter de woon- en bedrijfsbebouwing.

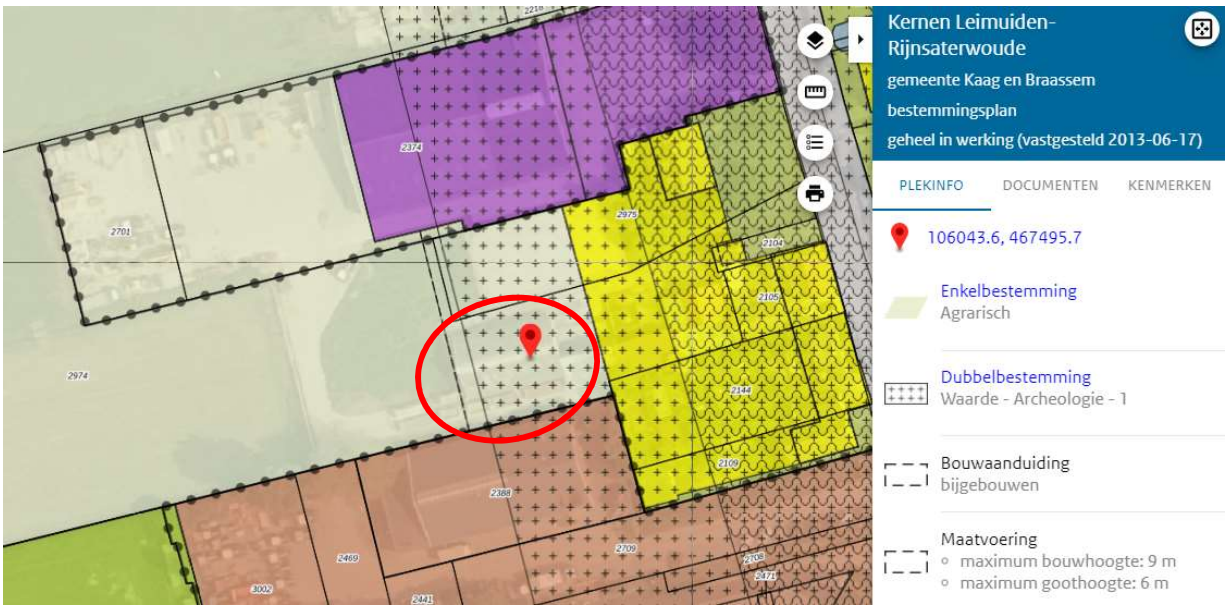
Afbeelding 1, ligging plangebied (bron: Google)

Het dorp Rijnsaterwoude is een oud lintdorp aan de oostelijke zijde van de gemeente Kaag en Braassem dat is ontstaan langs de Herenweg. Van oudsher kent het dorp twee verdichtingen van bebouwing in het lint. Een ter hoogte van de Schoolstraat/Overbuurt; de andere ligt iets zuidelijker bij de kruising met de Leidse Vaart. In de jaren zestig is bij beide verdichtingen een nieuwbouwwijkje in de polder toegevoegd.

Met ca. 1.200 inwoners (bron: gemeente Kaag en Braassem) is Rijnsaterwoude een van de kleinere kernen van de gemeente Kaag en Braassem. Het dorp ligt aan de oostkant van het Braassemermeer en wordt aan de zuidkant begrensd door de Leidse Vaart.

1.3 Vigerend plan

Ter plaatse geldt het bestemmingsplan ‘Kernen Leimuiden-Rijnsaterwoude’ dat op 17 juni 2013 door de gemeenteraad van Kaag en Braassem is vastgesteld.

Afbeelding 2, uitsnede vigerend bestemmingsplan
(bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

De planlocatie heeft de bestemming ‘Agrarisch’. De gronden op de verbeelding aangewezen voor ‘Agrarisch’ zijn bestemd voor:

a. de uitoefening van een agrarisch bedrijf met een agrarische bedrijfsvoering;
b. ter plaatse van de aanduiding 'glastuinbouwbedrijf' uitsluitend een glastuinbouwbedrijf;
c. uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning' voor maximaal één bedrijfswoning danwel het aantal woningen zoals aangeduid met aanduiding ‘maximum aantal wooneenheden';

met daaraan ondergeschikt:

d. voorzieningen van openbaar nut;
e. recreatief medegebruik;
f. infrastructurele voorzieningen;
g. waterhuishoudkundige voorzieningen;
h. waterlopen en waterpartijen.

Op de gronden is tevens de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie – 1’ van toepassing.

De voor 'Waarde - Archeologie - 1' aangewezen gronden (dubbelbestemming) zijn, behalve voor de daar voorkomende andere bestemming ‘Bedrijf’ mede bestemd voor de bescherming en de veiligstelling van archeologische waarden.

De archeologische dubbelbestemming in het oosten van het plangebied betekent dat bij ingrepen met een omvang van meer dan 150 m^2 waarbij de bodem dieper dan 30 cm onder maaiveld wordt verstoord een rapport moet worden overlegd waaruit blijkt dat de archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld (zie 7.2.5).

Tevens is op de planlocatie een bouwaanduiding ‘bijgebouwen’ aanwezig.

Regels ten aanzien van de bouwaanduiding ‘bijgebouwen’ ontbreken in de planregels van het bestemmingsplan ‘Kernen Leimuiden-Rijnsaterwoude’

De locatie Herenweg 161a verkrijgt de bestemming ‘Bedrijf’ voor opslagdoeleinden en een bouwvlak voor de bouw van een loods ter vervanging van de verouderde schuren die in de huidige situatie aanwezig zijn.

1.4 Leeswijzer

Het voorliggende bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding met bijbehorende regels, vergezeld van een toelichting. De regels en de verbeelding vormen de juridisch bindende elementen van het bestemmingsplan. In de toelichting is een beschrijving van het plangebied opgenomen en zijn de aan het plan ten grondslag gelegen keuzes en beleidsuitgangspunten beschreven.

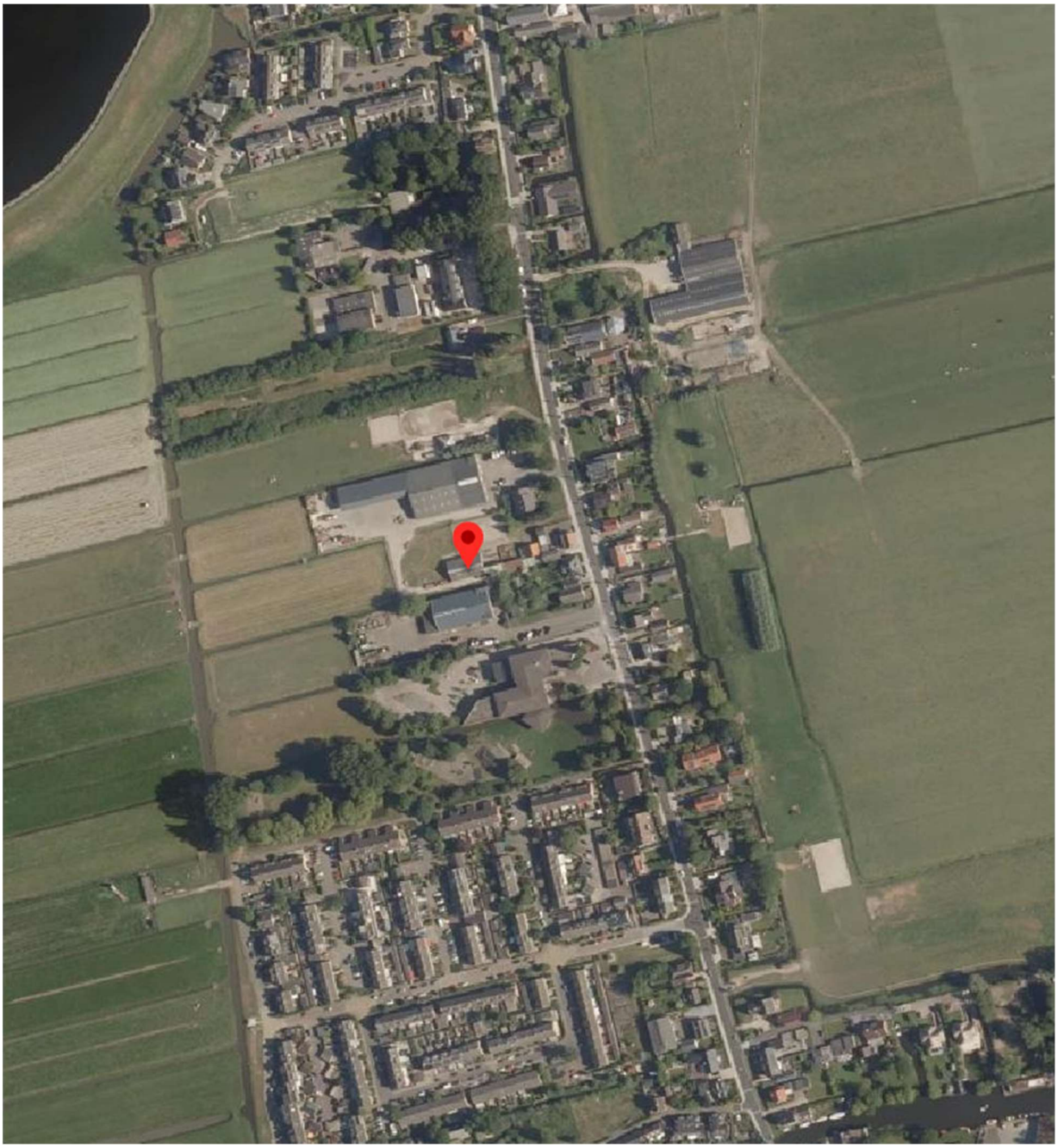
De toelichting bestaat uit 10 hoofdstukken. Hoofdstuk 2 beschrijft de bestaande ruimtelijke en functionele structuur van het plangebied. In hoofdstuk 3 wordt het plan beschreven en worden de ontwikkelingen binnen het plangebied opgenoemd. De voor het plan relevante beleidsuitspraken van Rijk, provincie en regio en het eigen gemeentelijke beleid zijn in hoofdstuk 4 beschreven.

Hoofdstuk 5 is de waterparagraaf waar alle voor het plangebied relevante wateraspecten worden behandeld. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de verschillende milieuaspecten en hoofdstuk 7 behandelt de relevante omgevingsaspecten. Hierbij vindt er een toets aan de diverse milieu- en omgevingsaspecten plaats.

Een toelichting op de juridische systematiek, een omschrijving van de afzonderlijke bestemmingen is beschreven in hoofdstuk 8. In hoofdstuk 9 wordt de economische uitvoerbaarheid beschreven en in hoofdstuk 10 de maatschappelijke uitvoerbaarheid en de te doorlopen procedures.

Hoofdstuk 2 Huidige situatie

De planlocatie ligt in het zuiden van de kern Rijnsaterwoude

Afbeelding 3, omgeving plangebied (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

De planlocatie is gelegen achter het lint van de Herenweg in de kern van Rijnsaterwoude dat een bebouwingsstructuur met hoofdzakelijk vrijstaande en twee-onder-een-kap-woningen en achterliggende (bedrijfs)bebouwing kent.

Het karakter van het lint is divers en kleinschalig.
Op de planlocatie staat momenteel schuren met een agrarische bestemming.

Afbeelding 4, huidige schuren met agrarische bestemming

Naast deze schuren ligt een oude paardenbak en ten westen (achterzijde) van de schuren is een stuk weiland te vinden.

Afbeelding 5, oude paardenbak en weiland grenzend aan de schuren

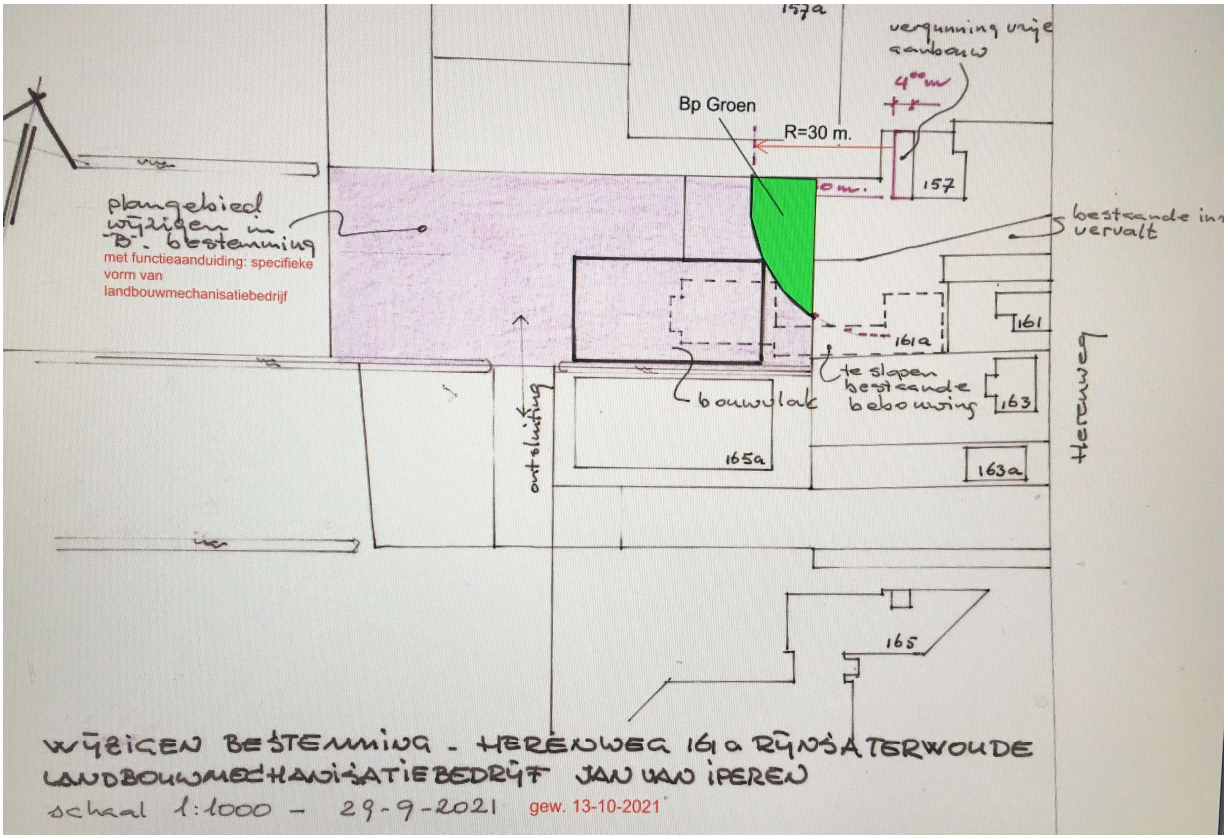
Afbeelding 6, weiland aan de westzijde van het plangebied (achter de loods)

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving

De eigenaar van de locatie Herenweg 161a wenst de huidige verouderde (agrarisch) bebouwing te vervangen door een nieuw te bouwen loods. Met dit bestemmingsplan wordt achter Herenweg 161a gronden met de bestemming ‘Agrarisch' gewijzigd in de bestemming 'Bedrijf' en de bouw van een nieuwe loods mogelijk gemaakt.

De (oude) paardenbak, die in de huidige situatie op de planlocatie aanwezig is, zal worden verwijderd.

De bestaande inrit zal komen te vervallen, en de planlocatie zal via de naastgelegen (bedrijfs)locatie Herenweg 165a worden ontsloten op de Herenweg.

Afbeelding 7, schets van de nieuwe indeling van het perceel

Hoofdstuk 4 Beleid

4.1 Rijksbeleid

4.1.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Op 11 september 2020 is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld.

Aan de hand van een toekomstperspectief op 2050 brengt de NOVI de langetermijnvisie voor de leefomgeving in beeld. Uitgangspunt is dat ingrepen in de leefomgeving niet los van elkaar plaatsvinden, maar in samenhang.

Op nationale belangen wil het Rijk sturen en richting geven. Die komen samen in vier prioriteiten:

1. Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie
2. Duurzaam economisch groeipotentieel
3. Sterke en gezonde steden en regio's
4. Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied

De druk op de fysieke leefomgeving in Nederland is zo groot, dat belangen soms botsen. Het streven is combinaties te maken en win-win situaties te creëren, maar dit is niet altijd mogelijk. Soms zijn er scherpe keuzes nodig en moeten belangen worden afgewogen. Hiertoe gebruikt de NOVI drie afwegingsprincipes:

1. Combineren boven enkelvoudig:
   combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies, in het verleden is scheiding van functies vaak te rigide gehanteerd. Met de NOVI wordt gezocht naar maximale combinatiemogelijkheden tussen functies, gericht op een efficiënt en zorgvuldig gebruik van de ruimte;

2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal:
   wat de optimale balans is tussen bescherming en ontwikkeling, tussen concurrentiekracht en leefbaarheid, verschilt van gebied tot gebied. Sommige opgaven en belangen wegen in het ene gebied zwaarder dan in het andere;

3. Afwentelen wordt voorkomen:
   het is van belang dat de leefomgeving zoveel mogelijk voorziet in mogelijkheden en behoeften van de huidige generatie van inwoners zonder dat dit ten koste gaat van die van toekomstige generaties.

<u>Planspecifiek</u>
Het plan 'Herenweg 161a, Rijnsaterwoude' tast de nationale belangen niet aan en er is geen sprake van enige belemmering met betrekking tot de prioriteiten zoals verwoord in de NOVI.

<u>Conclusie</u>
Het bouwplan is een passende ontwikkeling binnen de Nationale Omgevingsvisie.

4.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. Voortaan moeten gemeenten bij het vaststellen van bestemmingsplannen, wijzigings- of uitwijkingsplannen maar ook bij projectuitvoeringsbesluiten (Crisis- en herstelwet) rekening houden met het Barro.

De Wet ruimtelijke ordening zoals die sedert 1 juli 2008 geldt, geeft aan de regering de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) regels te stellen over onder andere de inhoud van bestemmingsplannen. Voortaan moeten gemeenten bij het vaststellen van bestemmingsplannen, wijzigings- of uitwijkingsplannen maar ook bij projectuitvoeringsbesluiten (Crisis- en herstelwet) rekening houden met het Barro, waarin rijksregels ten aanzien van de ruimtelijke inrichting van Nederland zijn verzameld. Het gaat dan niet alleen om procedurele regels, maar ook om de inhoud van bestemmingsplannen.

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte heeft de Rijksoverheid de nationale belangen gedefinieerd waarvoor het Rijk verantwoordelijkheid draagt. Het Barro voorziet in de juridische borging van het nationaal ruimtelijk beleid. In het Barro wordt een aantal projecten die van rijksbelang zijn, met name genoemd en m.b.v. digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan bestemmingsplannen zullen moeten voldoen.

Door de nationale belangen vooraf in bestemmingsplannen te borgen, wordt met het Barro bijgedragen aan versnelling van de besluitvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen en vermindering van de bestuurlijke drukte.

Het kabinet heeft in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgesteld dat voor een beperkt aantal onderwerpen de bevoegdheid om algemene regels te stellen zou moeten worden ingezet. Het gaat om de volgende nationale belangen:

- Project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- Kustfundament;
- Grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- Defensie;
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde;
- Rijksvaarwegen;
- Hoofdwegen en landelijke spoorwegen;
- Elektriciteitsvoorziening;
- Ecologische hoofdstructuur;
- Primaire waterkeringen buiten het kustfundament;
- IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte);
- Veiligheid rond rijksvaarwegen;
- Verstedelijking in het IJsselmeer;
- Toekomstige rivierverruiming van de Maastakken.

Planspecifiek
Het Barro is specifiek niet van toepassing op het plangebied

Conclusie
Het bestemmingsplan 'Herenweg 161a, Rijnsaterwoude' is in overeenstemming met het Barro.

4.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking

Op 1 oktober 2012 is het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gewijzigd, en is de 'ladder voor duurzame verstedelijking' (hierna: Ladder) daaraan toegevoegd. Op 1 juli 2017 is artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij een nieuwe ladder voor duurzame verstedelijking per 1 juli 2017 van toepassing is.

De Ladder is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen als bedoeld in artikel 2.1 lid 1 sub c in samenhang met artikel 2.12 lid 1 onder a sub 3 Wabo.

Via de Ladder stimuleert het Rijk de herstructurering van bestaand stedelijk gebied om de ontwikkeling van nieuwe terreinen te verminderen. Dit draagt bij aan economische dynamiek, zorgvuldig gebruik van ruimte en infrastructuur en behoud van de leefbaarheid van het stedelijk en landelijk gebied.

Ingevolge het tweede lid van artikel 3.1.6 van het Bro bevat de toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

De Laddertoets moet worden uitgevoerd wanneer er sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. In artikel 1.1.1 onder i van het Bro is een nadere omschrijving van het begrip stedelijke ontwikkeling vastgelegd. Als stedelijke ontwikkeling wordt genoemd: "ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen."

In het Bro is geen ondergrens voor de minimale omvang vastgelegd. Of er sprake is van een stedelijke ontwikkeling wordt bepaald door de aard en omvang van de ontwikkeling in relatie tot de omgeving.

Voor de uitbreiding van bedrijfsgebouwen geldt volgens de overzichtsuitspraak dat 'in beginsel' geen sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling als een kantoor en bedrijfsgebouw met respectievelijk 540 m² en 400 m² worden uitgebreid.

Planspecifiek

Het plan betreft het wijzigen van een bestemming 'Agrarisch' in de bestemming 'Bedrijf', en de huidige schuren te slopen voor de realisatie van een nieuwe opslagloods. Er zal 657 m² worden gesloopt en een loods van ca. 860 m² worden gebouwd. De bebouwing zal derhalve met ca. 203 m² worden uitgebreid, waardoor geen sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling.

Gezien de beperkte ontwikkelingen ter plaatse is geen sprake van een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, aanhef en onder i, van het Bro. Het plan dient derhalve dan ook niet te worden aangemerkt als een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in deze bepaling van het Bro, zodat artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro niet van toepassing is.

Conclusie
Gezien de beperkte ontwikkelingen ter plaatse is er conform jurisprudentie (onder meer in de uitspraak van de Afdeling van 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724) geen sprake van een stedelijke ontwikkeling. Het bestemmingsplan wordt niet belemmerd door de Ladder voor duurzame verstedelijking.

4.1.4 20 KE-zone Schiphol en Luchthavenindelingbesluit

Het Luchthavenindelingbesluit (Lib) is een uitwerking van hoofdstuk 8 van de Wet luchtvaart. Op 26 november 2002 is het Luchthavenindelingbesluit Schiphol vastgesteld, dat op 20 februari 2003 in werking is getreden, waarmee binnen een aangewezen 'beperkingengebied' beperkingen zijn gesteld ten aanzien van de bestemming en het gebruik van de grond voor zover die beperkingen noodzakelijk zijn met het oog op de veiligheid en de geluidbelasting in verband met de nabijheid van de luchthaven.

Het besluit bevat in ieder geval regels omtrent beperking van:
a. de bestemming en het gebruik van grond in verband met het externe-veiligheidsrisico vanwege het luchthavenluchtverkeer;
b. de bestemming en het gebruik van grond in verband met de geluidbelasting vanwege het luchthavenluchtverkeer;
c. de maximale hoogte van objecten in, op of boven de grond, in verband met de veiligheid van het luchthavenluchtverkeer;
d. een bestemming die, of van een gebruik dat, vogels aantrekt, in verband met de veiligheid van het luchthavenluchtverkeer.

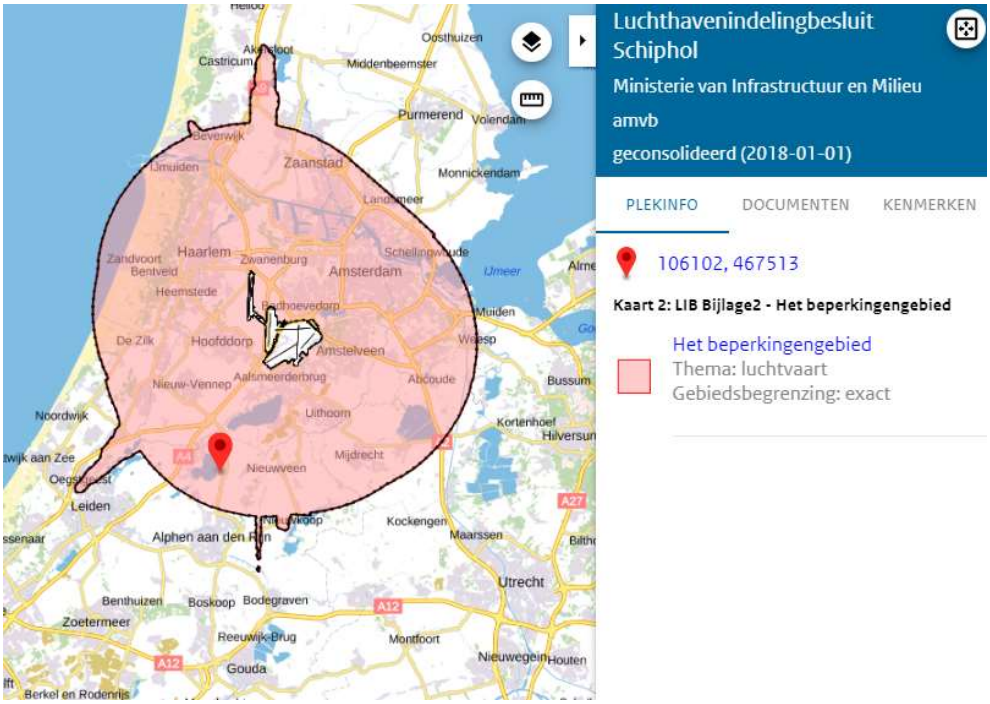
Het besluit tot wijziging van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol in verband met wijziging van het luchthavengebied is op 1 juli 2014 in werking getreden (Staatsblad 2014, 193).

Het besluit tot wijziging van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol in verband met wijziging van het beperkingengebied en de regels met het oog op de vliegveiligheid is op 3 november 2015 bekendgemaakt en met ingang van 4 november 2015 in werking getreden.

Het besluit tot wijziging van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol in verband met wijziging van de regels met het oog op de externe veiligheid en de geluidbelasting alsmede wijziging van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening in verband met een omissie is op 1 januari 2018 in werking getreden (Staatsblad 2017, 402).

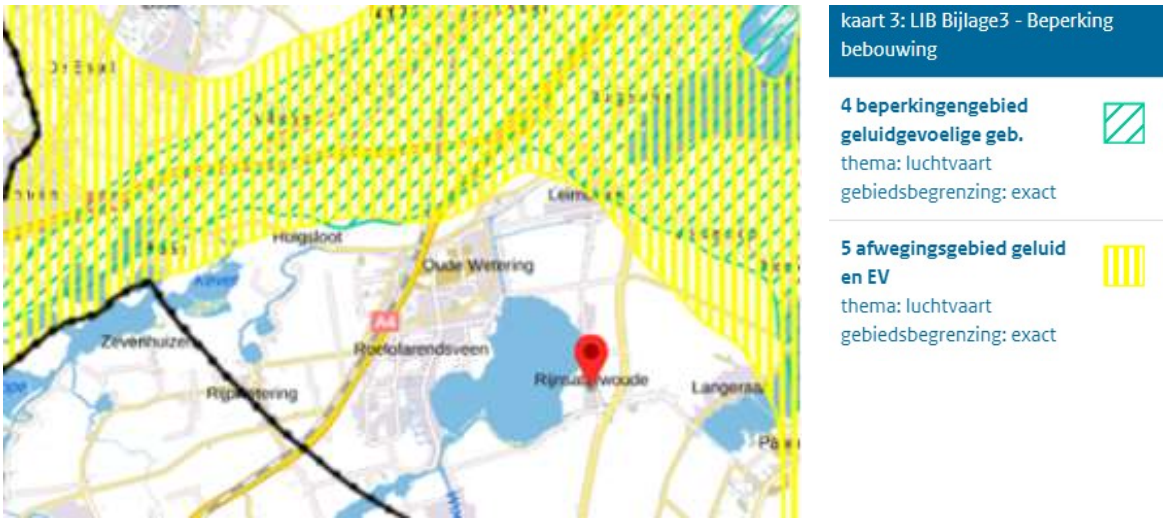
Met de wijziging van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol in verband met wijziging van de regels met het oog op de externe veiligheid en de geluidsbelasting wordt beoogd om het aantal knelpunten te verminderen. Gemeenten krijgen meer eigen afwegingsruimte en daarmee eigen verantwoordelijkheid, door flexibilisering van de regels ten aanzien van binnenstedelijke ruimtelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld bij herstructurering van bestaand stedelijk gebied en herbouw van in een bepaald gebied reeds aanwezige of in het verleden aanwezige gebouwen. Voorts zijn de criteria waaraan een aanvraag om een verklaring van geen bezwaar van de Minister om te mogen afwijken van het LIB werd getoetst zoveel mogelijk opgenomen in de regels van het besluit zelf. Hierdoor hebben gemeenten deze verklaring niet meer nodig om positief te kunnen besluiten over een omgevingsvergunning.

De planlocatie is gelegen in het beperkingengebied van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol.

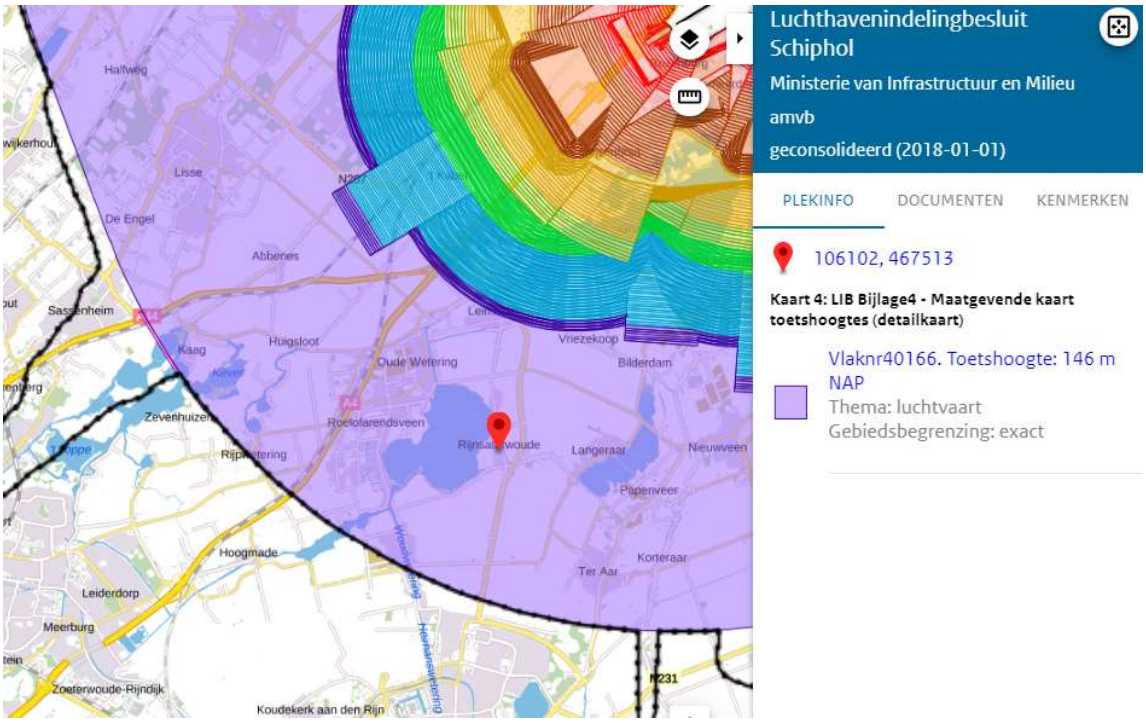
Afbeelding 8, Luchthavenindelingbesluit Schiphol, bijlage 2 beperkingengebied

De planlocatie valt buiten het beperkingengebied bebouwing van het Luchthavenbesluit Schiphol, gronden die op de kaart in bijlage 3 bij dit besluit met nummer 1 t/m 5 zijn aangewezen.

Afbeelding 9, Luchthavenindelingbesluit Schiphol, bijlage 3 beperking bebouwing

Op de planlocatie geldt een toetshoogte van 146 m NAP. Het initiatief is hiermee niet in strijd.

Afbeelding 10, Luchthavenindelingbesluit Schiphol, bijlage 4 maatgevende kaart toetshoogtes (overzichtskaart)

Conclusie

Onderhavig initiatief valt buiten het beperkingengebied bebouwing van het vigerende Luchthavenindelingbesluit Schiphol. Tevens is het plan niet in strijd met de hoogtebeperkingen ter plaatse. Derhalve is het plan in overeenstemming met het Luchthavenindelingbesluit Schiphol.

4.2. Provinciaal beleid

4.2.1 Omgevingsvisie Zuid-Holland

De meest recente versie van de Omgevingsvisie van de provincie Zuid-Holland is op 1 augustus 2020 in werking getreden.

De provinciale Omgevingsvisie bestaat uit de volgende vier onderdelen:

1. Ruimtelijke hoofdstructuur
   Introductie op het omgevingsbeleid, waarin opgenomen de kaartbeelden en beschrijving van de ruimtelijke hoofdstructuur;

2. Ambities en sturing
   De ontwikkelrichting van het omgevingsbeleid: De provincie wil met haar Omgevingsvisie een uitnodigend perspectief bieden, zonder een beoogde eindsituatie te schetsen. Daarom omvat de Omgevingsvisie geen eindbeeld voor 2030 of 2050, maar wel ambities die voortkomen uit actuele maatschappelijke opgaven.

3. Omgevingskwaliteit
   een beschrijving van de omgevingskwaliteit van Zuid-Holland, waaronder de provinciale inzet voor het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit.

4. Beleidskeuzes
   De samenhangende beleidskeuzes voor de fysieke leefomgeving. Dit bestaande beleid is integraal toegankelijk via de digitale raadpleegomgeving.

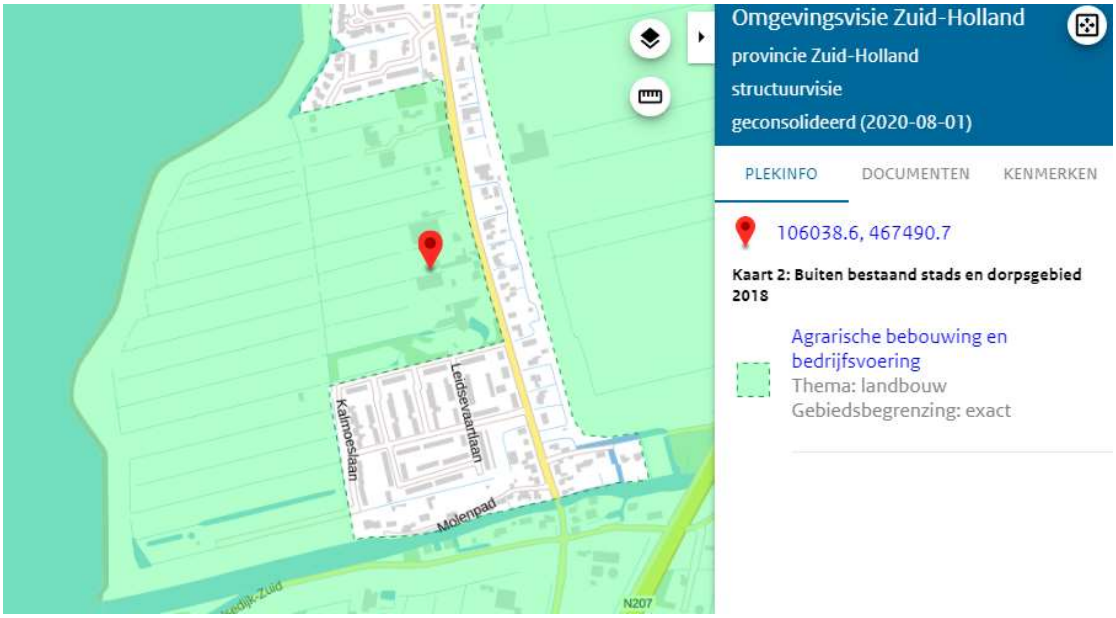
Planspecifiek

1. Ruimtelijke hoofdstructuur
   Gezien de aard en omvang van het initiatief is de ruimtelijke hoofdstructuur niet specifiek van toepassing voor onderhavig initiatief.

2. Ambities en sturing
   De ambities van de provincie Zuid-Holland zijn niet specifiek van toepassing voor onderhavig initiatief, en vormen tevens geen belemmering voor het bouwplan

3. Omgevingskwaliteit

   Buiten bestaand stad en dorpsgebied
   De planlocatie is gelegen binnen ‘Buiten bestaand stads en dorpsgebied 2018’ van de Omgevingsvisie Zuid-Holland.

Afbeelding 11, kaart 2 Buiten bestaand stads en dorpsgebied 2018

Het bouwplan is een kleinschalige stedelijke ontwikkeling, kleiner dan 3 hectare, in aansluiting op bestaand stads- en dorpsgebied en het bebouwingslint van de Herenweg te Rijnsaterwoude waarbij verouderde bedrijfsbebouwing zal worden gesloopt.

4. Beleidskeuzes

Ruimtelijke kwaliteit
Ter plaatse is behoud en versterking van de ruimtelijke kwaliteit van toepassing. Door het vervangen van verouderde bedrijfsbebouwing door nieuwbouw zal de omgevingskwaliteit verbeteren.

Conclusie
Het plan is een passende (her)ontwikkeling binnen de Omgevingsvisie Zuid-Holland, en in lijn met de provinciale ambities.

4.2.1 Omgevingsverordening Zuid-Holland

Tegelijk met de Omgevingsvisie is de Omgevingsverordening in werking getreden. De omgevingsvisie en de omgevingsverordening zijn instrumenten die onderling sterk met elkaar samenhangen. In de systematiek van de Omgevingswet is de inhoud van de omgevingsvisie voor een groot deel leidend voor de inhoud van de omgevingsverordening. Vandaar dat de inhoud van beide kerninstrumenten gelijktijdig wordt vastgesteld.

De regels in de provinciale omgevingsverordening zijn bindend en werken door in gemeentelijke bestemmingsplannen.

De provinciale verordening is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van de provincie en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:
a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit;
b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften;
c. zorgvuldig beheren, beschermen en ontwikkelen van de natuur, gelet op de intrinsieke waarde, dierenwelzijn, het behouden en herstellen van de biologische diversiteit, economische belangen, volksgezondheid en openbare veiligheid

Ruimtelijke kwaliteit
In artikel 6.9 (Ruimtelijke kwaliteit) van de Omgevingsverordening is opgenomen dat een bestemmingsplan kan voorzien in een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling, onder de volgende voorwaarden ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit:

a. de ruimtelijke ontwikkeling past binnen de bestaande gebiedsidentiteit, voorziet geen wijziging op structuurniveau, past bij de aard en schaal van het gebied en voldoet aan de relevante richtpunten van de kwaliteitskaart (inpassen);
b. als de ruimtelijke ontwikkeling past binnen de bestaande gebiedsidentiteit, maar wijziging op structuurniveau voorziet (aanpassen), wordt deze uitsluitend toegestaan mits de ruimtelijke kwaliteit per saldo ten minste gelijk blijft door:
    1. zorgvuldige inbedding van de ontwikkeling in de omgeving, rekening houdend met de relevante richtpunten van de kwaliteitskaart; en
    2. het zo nodig treffen van aanvullende ruimtelijke maatregelen als bedoeld in het derde lid;
c. als de ruimtelijke ontwikkeling niet past bij de bestaande gebiedsidentiteit (transformeren), wordt deze uitsluitend toegestaan mits de ruimtelijke kwaliteit van de nieuwe ontwikkeling is gewaarborgd door:
    1. een integraal ontwerp, waarin behalve aan de ruimtelijke kwaliteit van het gehele gebied ook aandacht is besteed aan de fysieke en visuele overgang naar de omgeving en de fasering in ruimte en tijd, alsmede rekening is gehouden met de relevante richtpunten van de kwaliteitskaart; en
    2. het zo nodig treffen van aanvullende ruimtelijke maatregelen als bedoeld in het derde lid.

<u>Planspecifiek</u>
De planlocatie is niet gelegen in een gebied met ruimtelijke (top)kwaliteit en beschermingscategorieën. Het plan betreft een ontwikkeling van relatief beperkte omvang, met een beperkte ruimtelijke impact op de gebiedskwaliteiten. Door de sloop van verouderde bebouwing zal de ruimtelijke kwaliteit in het gebied toenemen. Het bouwplan heeft geen invloed op aanwezige openbare recreatie- en natuurgebieden in de omgeving.

<u>Conclusie</u>
Het plan is in overeenstemming met de Omgevingsverordening Zuid-Holland.

4.3 Gemeentelijk beleid

4.3.1 Omgevingsvisie gemeente Kaag en Braassem

Op 26 oktober 2020 heeft de gemeenteraad van Kaag en Braassem de 'Omgevingsvisie gemeente Kaag en Braassem' vastgesteld.

De Omgevingsvisie betreft de strategische langetermijnvisie voor de fysieke leefomgeving van Kaag en Braassem. De toekomst van de fysieke leefomgeving wordt daarbij vanuit een integraal perspectief benaderd. Dat wil zeggen dat sociale, economische en fysieke vraagstukken in samenhang worden beschouwd en vervolgens vertaald naar de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie is onderverdeeld in verschillende thema's die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving en verschillende gebiedstypen. De Omgevingsvisie gaat in op zaken als recreatie, natuur, onderwijs, mobiliteit, gezondheid, wonen, landbouw, economie en duurzaamheid.

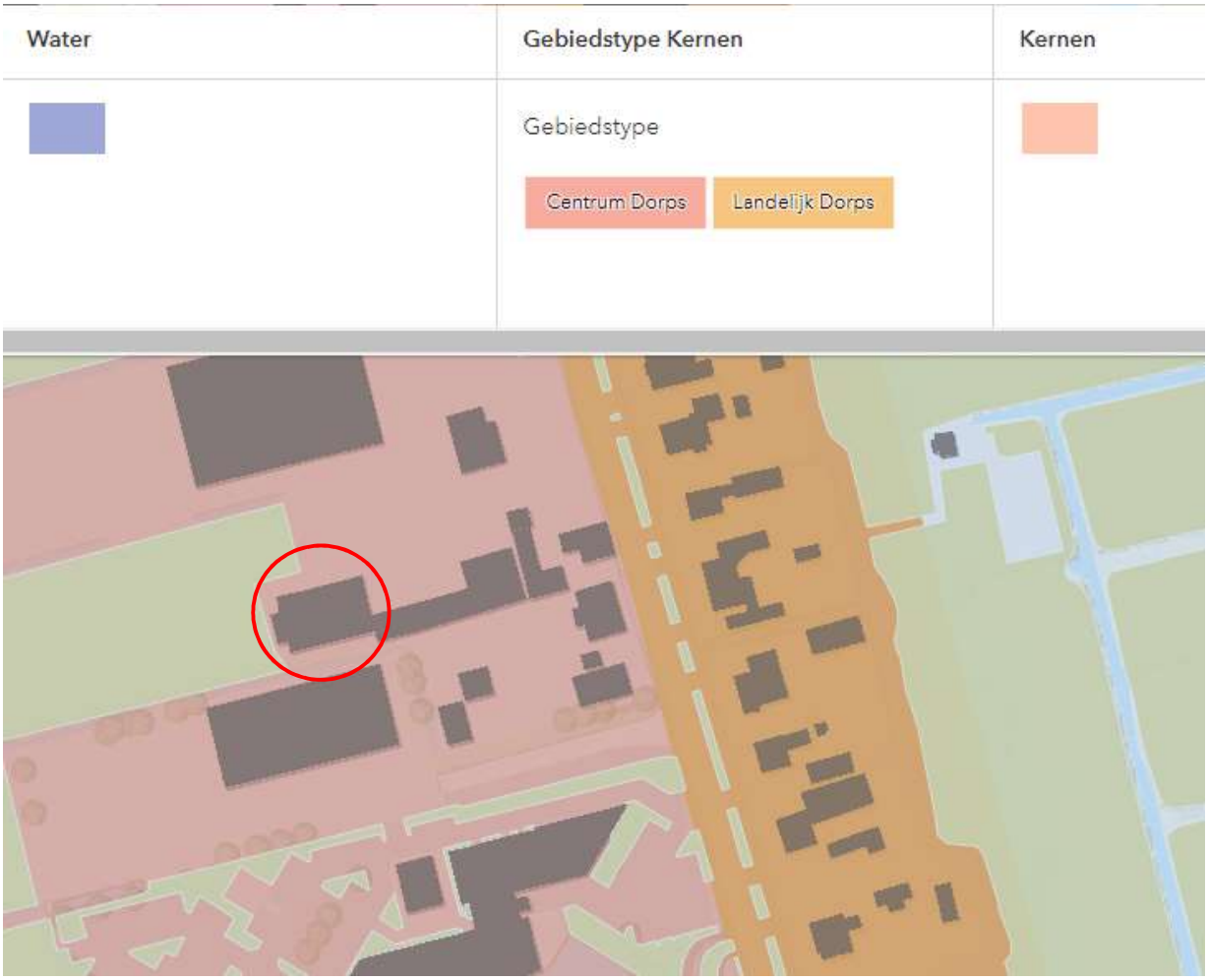
Met de omgevingsvisie wil de gemeente Kaag en Braassem samenwerking verder uitdragen en stimuleren tussen organisaties, inwoners en gemeente. Samenwerken vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid, maar ieder vanuit zijn eigen rol. Samenwerking is maatwerk en de rol van de gemeente Kaag en Braassem is afhankelijk van de rol die samenwerkingspartners (willen) pakken. Per situatie, per dorp, per buurt, per vraagstuk, per organisatie wordt bekeken welke rol de gemeente Kaag en Braassem zal innemen.

In de Omgevingsvisie gemeente Kaag en Braassem staan de volgende thema's centraal:
- Energie & grondstoffen in Kaag en Braassem;
- Natuur, water en lucht in Kaag en Braassem;
- Wonen in Kaag en Braassem;
- Gezonde economische ontwikkeling in Kaag en Braassem;
- Sociaal Kaag en Braassem;
- Mobiliteit in Kaag en Braassem;
- Veilig Kaag en Braassem.

De gemeente Kaag en Braassem is in vier verschillende soorten gebiedstypen opgedeeld:
- Buitengebied
- Glastuinbouwgebieden
- Bedrijventerreinen
- De kernen

Voor de verschillende gebieden zijn kenmerken en waarden bepaald zodat het duidelijk is hoe zo'n gebied eruit ziet en wat het beeld voor de toekomst is.

Op de visiekaart heeft de planlocatie het gebiedstype 'Centrum Dorps'

Afbeelding 12, Visiekaart gemeente Kaag en Braassem

Planspecifiek

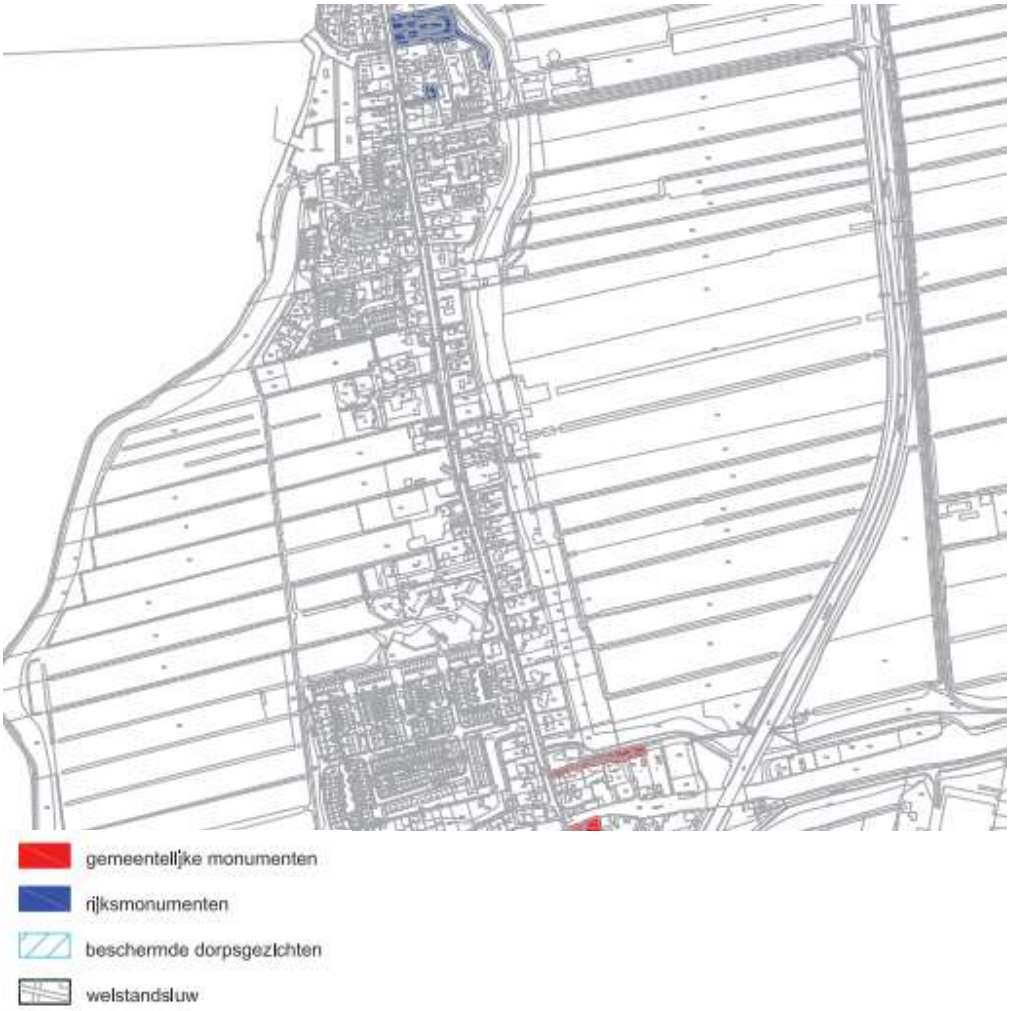
Voor ontwikkelingen in Rijnsaterwoude ligt de nadruk op het behoud van het bestaande karakter, ontwikkelingen moeten passen binnen de aard en schaal van de omgeving. Het slopen van de huidige bedrijfsbebouwing met een oppervlakte van ca. 657 m² voor de realisatie van een nieuwe opslagloods met een oppervlakte van ca. 860 m² is een passende ontwikkeling.

Conclusie

Het bouwplan is in overeenstemming met de uitgangspunten van de Omgevingsvisie gemeente Kaag en Braassem.

4.3.1 Welstandsnota Kaag en Braassem

Op 6 september 2010 heeft de gemeenteraad van Kaag en Braassem de Welstandsnota vastgesteld.

Afbeelding 13, Welstandsnota gemeente Kaag en Braassem

De planlocatie is gelegen in welstandsluw gebied. In welstandsluwe gebied behoeft voor aanvragen voor een omgevingsvergunning geen welstandstoets te worden gedaan.

Planspecifiek
Het bouwplan is in overeenstemming met de Welstandsnota.

Hoofdstuk 5 Water

5.1 Kader

Europees beleid
De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit is 2015, met eventueel uitstel tot 2027. De doelstellingen worden uitgewerkt in (deel)stroomgebiedsbeheerplannen. In deze plannen staan de ambities en maatregelen beschreven; ook de ecologische ambities worden op dit niveau geregeld.

Wettelijk kader
Het Rijk, de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen hebben in februari 2001 de Startovereenkomst Waterbeheer 21ste eeuw ondertekend. Deze startovereenkomst is in 2003 omgezet in het Nationaal Bestuursakkoord Water dat in juni 2008 is geactualiseerd. Hiermee hebben deze partijen elkaar gecommitteerd om een watertoets toe te passen bij het opstellen van ruimtelijke plannen. In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is voorts bepaald dat waterbeheerders dienen te worden geraadpleegd bij het opstellen van bestemmingsplannen. De watertoets is een instrument om bij alle ruimtelijke plannen en besluiten waarin waterhuishoudkundige aspecten voorkomen te toetsen of in voldoende mate rekening wordt gehouden met die aspecten. Het gaat daarbij vooral om aandacht voor de waterkwantiteit (ruimte voor water, berging, infiltratie, aan- en afvoer), aandacht voor effecten op de waterkwaliteit en aandacht voor de veiligheid (overstroming).

Rijksbeleid
Het rijksbeleid is in diverse nota's vastgelegd. De meest directe beleidsplannen zijn de Vierde Nota Waterhuishouding en het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). Deze plannen hebben tot doel om in de periode tot 2015 het hoofdwatersysteem in Nederland te verbeteren en op orde te houden. Het gaat daarbij om het aanpakken van de gevolgen van de zeespiegelstijging, bodemdaling en een veranderend klimaat. Belangrijk onderdeel is om de drietrapsstrategie: vasthouden, bergen, afvoeren' in alle overheidsplannen als verplicht afwegingsprincipe te hanteren. Tevens is in het NBW vastgelegd, dat de watertoets een verplicht te doorlopen proces is in waterrelevante ruimtelijke planprocedures. Hierdoor wordt een vroegtijdige betrokkenheid van de waterbeheerder in de planvorming gewaarborgd. Verder is water in de Nota Ruimte een belangrijk structurerend principe voor bestemming, inrichting en gebruik van de ruimte. Om problemen met water te voorkomen moet, anticiperend op veranderingen in het klimaat, de ruimte zo worden ingericht dat water beter kan worden vastgehouden of geborgen.

Vierde Nota Waterhuishouding
Ten aanzien van de waterhuishouding is het rijksbeleid verwoord in de Vierde Nota Waterhuishouding. Deze nota vormt de basis voor de watertoets, welke in het Besluit ruimtelijke ordening voor alle ruimtelijke plannen is voorgeschreven. Centrale doelstelling van de nota is "Het hebben en houden van een veilig en bewoonbaar land en het in stand houden en versterken van

gezonde en veerkrachtige watersystemen, waarmee een duurzaam gebruik blijft gegarandeerd". In de nota is beleid geformuleerd ten aanzien van verschillende watersystemen, waarbij onder meer veiligheid (beheer waterkeringen) en kwaliteit centraal staan. Ook wordt gestreefd naar goede afstemming tussen verschillende overheden en daarbij horende (ruimtelijke) plannen.
In de Vierde Nota Waterhuishouding is het water in de stad apart benoemd, door middel van zeven aangrijpingspunten:
1. het uitvoeren van een knelpuntenonderzoek stedelijk waterbeheer;
2. het ontwikkelen van een gemeenschappelijke visie van gemeenten en waterbeheerders op het waterbeleid en doorvertaling naar bestemmingsplannen en waterbeheersplannen;
3. een meer op ecologische, hydrologische aspecten en belevingswaarde gebaseerde planning van de verstedelijking;
4. aandacht voor de waterketen in relatie tot duurzaam bouwen;
5. voortgaan met het opstellen en uitvoeren van gemeentelijke rioleringsplannen, het terugdringen van overstortingen en het verwijderen van vervuilde waterbodems;
6. het bevorderen van waterbesparing en hergebruik van water;
7. het afkoppelen van verhard oppervlak en infiltratie van water in de bodem.

Provinciaal beleid
Het beleid van de provincie Zuid-Holland met betrekking tot water is vastgelegd in het provinciaal Waterplan Zuid-Holland 2010-2015. Dit waterplan is 11 november 2009 door Provinciale Staten vastgesteld. In het Provinciaal Waterplan zijn de opgaven van de Europese Kaderrichtlijn Water, het Nationaal Bestuursakkoord Water en het Nationale Waterplan vertaald naar strategische doelstellingen voor Zuid-Holland. Het Provinciaal Waterplan beschrijft op hoofdlijnen wat de provincie in de periode tot 2015 samen met haar waterpartners wil bereiken. Het Waterplan heeft vier hoofdopgaven: a. Waarborgen waterveiligheid.
b. Zorgen voor mooi en schoon water.
c. Ontwikkelen duurzame zoetwatervoorziening.
d. Realiseren robuust en veerkrachtig watersysteem.

De planperiode van het provinciaal Waterplan Zuid-Holland 2010-2015 is geëindigd op 22 december 2015. Op grond van artikel 4.8 Waterwet dient het waterplan eenmaal in de zes jaren door Provinciale Staten te worden herzien. Waar de herziening uit bestaat, is niet nader ingevuld. Een geheel nieuw plan is hiervoor niet nodig; er kan volstaan worden met een planherzieningsbesluit.

Het Hoofdlijnenakkoord 2015-2019 van het college van Gedeputeerde Staten schetst de ambitie om beleid zo veel mogelijk integraal vorm te geven en te anticiperen op de visie die ten grondslag ligt aan de Omgevingswet. Specifiek voor het regionale waterbeleid is hieraan voldaan met de Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM) en de Voortgangsnota Europese Kaderrichtlijn Water. Dit maakt een volledig nieuwregionaal waterplan overbodig.

Het Regionaal Waterplan Zuid-Holland 2016-2021 bevat geen nieuw beleid. Het verwijst naar de diverse vastgestelde beleidsdocumenten waarin het waterbeleid inmiddels geactualiseerd is opgenomen. Verder benoemt het besluit op welke onderdelen het beleid van het Provinciaal waterplan Zuid-Holland 2010-2015 van kracht blijft.

5.2 Keur en Beleidsregels Hoogheemraadschap van Rijnland 2015

Per 1 juni 2020 is een nieuwe Keur van het Hoogheemraadschap van Rijnland in werking getreden.

Deze keur van Rijnland is na een grootschalige dereguleringsslag tot stand is gekomen. Dit houdt in dat er gebroken is met de gangbare manier van regulering, waarbij als uitgangspunt werd gehanteerd: alle handelingen in het watersysteem zijn zonder vergunning verboden. Het uitgangspunt van deze keur is 'ja, tenzij': in beginsel zijn handelingen en/of werken in het watersysteem toegestaan, tenzij expliciet in deze keur anders is bepaald. Indien dat het geval is, zijn er nadere regels voor die handelingen vastgesteld. Nadere regels zijn voorschriften van een algemene regel of voorwaarde waaronder een vergunningplichtig(e) werk of handeling wordt toegestaan.

De Keur bevat verbodsbepalingen voor werken en werkzaamheden in of bij de bovengenoemde waterstaatswerken. Er kan een ontheffing worden aangevraagd om een bepaalde activiteit wel te mogen uitvoeren. Als Rijnland daarin toestemt, dan wordt dat geregeld in een Watervergunning op grond van de Keur. De Keur is daarmee een belangrijk middel om via vergunningverlening en handhaving het watersysteem op orde te houden of te krijgen. In de Beleidsregels, die bij de Keur horen, is het beleid van Rijnland nader uitgewerkt. De Keur en Beleidsregels van Rijnland zijn te vinden op de website: www.rijnland.net.

Ingevolge artikel 3.2 - Algemene regels (ja, mits)) van de Keur Rijnland 2020 is het toegestaan om o.a. de volgende handelingen in het watersysteem te verrichten of te laten verrichten:
"Het aanleggen van 500 m² tot 5000 m² verharding, wanneer:

i. deze verharding in een op kaart 15 weergegeven gebied ligt en de neerslag die hierop terecht komt niet volledig in de bodem infiltreert, of
ii. deze verharding wordt aangelegd op onverharde grond in een gebied dat niet op kaart 15 is weergegeven.

Het plan zal niet leiden tot meer dan 500 m² extra verhard oppervlak.

5.3 Legger regionale waterkeringen

Een legger is een register waar van alle waterkeringen in het Rijnlandse beheergebied het volgende is weergegeven: de ligging en de vereiste afmetingen, wie verantwoordelijk is voor het onderhoud en wat dit onderhoud inhoudt. De legger is eind 2018 vastgesteld door het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden.

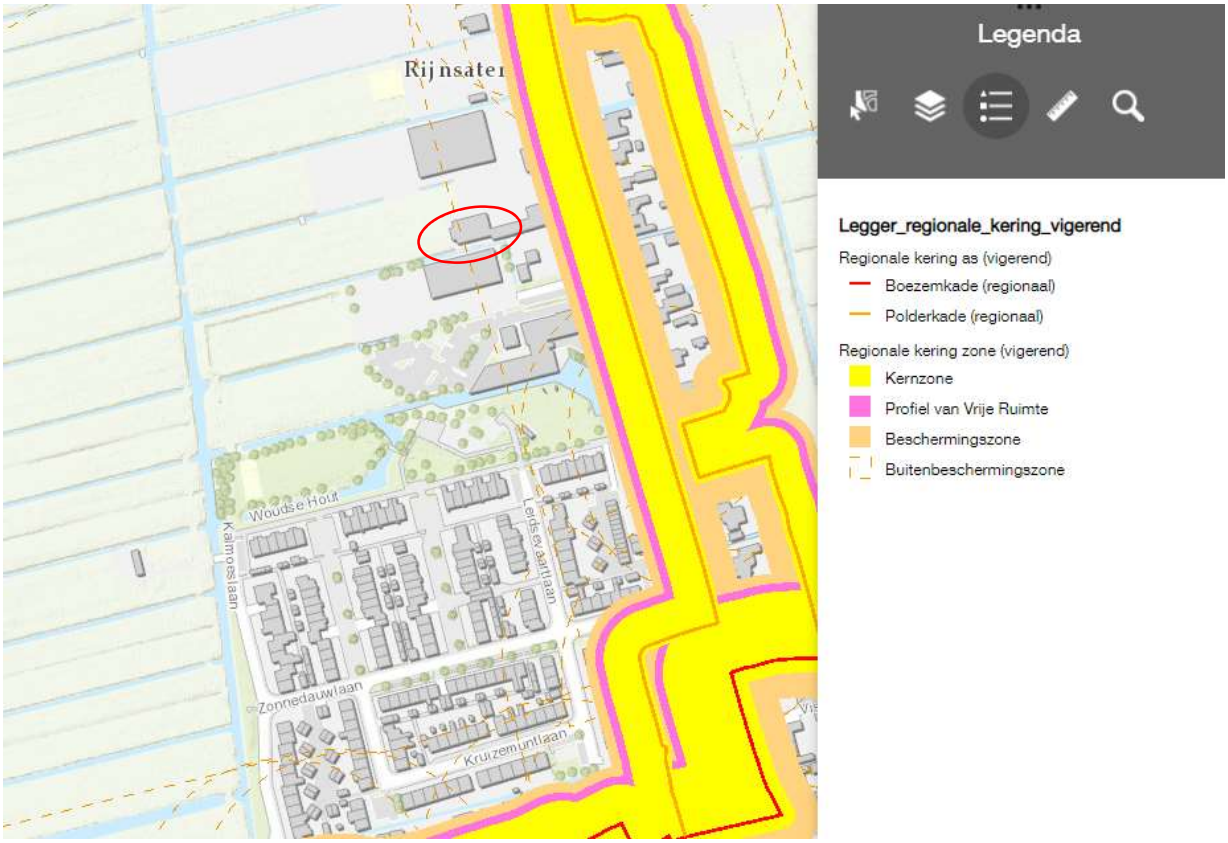
In de Legger regionale keringen van het Hoogheemraadschap van Rijnland wordt voor de waterkerende dijken de volgende zonering aangehouden:

- De kernzone (Het centrale gedeelte van het waterstaatswerk, dat als zodanig in de legger is aangegeven);

• De beschermingszones: Aan een waterstaatswerk grenzende zone, die als zodanig in de legger is opgenomen. Binnen de zone geldt een beperking voor wat betreft het ondernemen van activiteiten zoals bouwen of slopen van werken;
• Buitenbeschermingszone: Aan de beschermingszone grenzende zone, die als zodanig in de legger is aangegeven.

Per zone is aangegeven aan welke minimumeisen de waterkering moet voldoen. Binnen de kernzone geldt daarbij het strengste beschermingsniveau.

In onderstaande afbeelding, ter hoogte van het plangebied van dit bestemmingsplan, is een uitsnede van de Legger regionale keringen weergegeven, waarbij de verschillende zones zijn weergegeven.

Afbeelding 14, Legger Regionale Kering Hoogheemraadschap van Rijnland

5.4 Het plangebied

Het plangebied ligt buiten de kern- beschermings en buitenbeschermingszone van het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Er behoeft geen water gecompenseerd te worden, doordat er geen uitbreiding van meer dan 500 m² aan verharding plaats zal vinden.

Conclusie
Er zijn geen waterbelangen die geschaad worden met onderhavig plan.

Hoofdstuk 6 Milieu

6.1 Bedrijven en milieuzonering

Beleid en regelgeving

In het kader van een goede ruimtelijke ordening moet worden beoordeeld of bedrijven in de omgeving worden belemmerd door de ontwikkeling van gevoelige functies ter plaatse, zoals woningen, en of ter plaatse sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Op grond van de Wet milieubeheer dienen bedrijven rekening te houden met een woning van derden. Ongeacht of dit een bedrijfswoning of een burgerwoning is.

Voor de beoordeling is gebruik gemaakt van de Handreiking Bedrijven en milieuzonering (VNG, editie 2009). De VNG-publicatie vormt geen wettelijk kader. De in de publicatie opgenomen afstanden betreffen richtafstanden.

Per milieucategorie geldt een minimaal gewenste afstand, de richtafstand. Deze richtafstand geldt tussen enerzijds de grens van de bestemming die bedrijven (of andere milieubelastende functies) toelaat en anderzijds als uiterste situering van de gevel van een woning die volgens het bestemmingsplan of via vergunning vrij bouwen mogelijk is. De in de handreiking opgenomen afstanden zijn indicatief en kunnen per gebiedstype, waarin de ontwikkeling zal plaatsvinden, verschillen. Hierbij is het uitgangspunt dat deze afstanden gemotiveerd worden toegepast.

De in de Handreiking Bedrijven en milieuzonering genoemde afstanden zijn naast de factoren aard en omvang van het bedrijf mede afhankelijk van de omgeving. Voor een rustige woonomgeving gelden andere afstanden (strengere eisen) dan voor andere gebieden, zoals drukke woonwijken, gemengde gebieden en landelijke gebieden.

Wanneer sprake is van het omgevingstype gemengd gebied kunnen de richtafstanden tussen milieubelastende en milieugevoelige functies met een (1) afstandsstap verlaagd worden, zonder dat dit ten koste gaat van het woon- en leefklimaat. Een gemengd gebied is een gebied met een variatie aan functies; direct naast woningen komen andere functies voor zoals winkels, horeca en kleine bedrijven. Gebieden die direct langs de hoofdinfrastructuur liggen behoren ook tot het omgevingstype gemengd gebied.

In de richtafstandenlijst zijn bedrijven op grond van hun potentiële milieubelasting ingedeeld in zes categorieën. De categorie 1 staat voor de laagste potentiële milieubelastingen en de categorie 6 staat voor de hoogste potentiële milieubelasting.

Milieucategorie	Richtafstanden tot omgevingstype 'rustige woonwijk'	Richtafstanden tot omgevingstype 'gemengd gebied'
1	10 meter	0 meter
2	30 meter	10 meter
3.1	50 meter	30 meter
3.2	100 meter	50 meter
4.1	200 meter	100 meter
4.2	300 meter	200 meter
5.1	500 meter	300 meter
5.2	700 meter	500 meter
5.3	1.000 meter	700 meter
6	1.500 meter	1.000 meter

Afbeelding 15, richtafstanden per milieucategorie

Het plangebied kan worden getypeerd als een gemengd gebied.

in de vorm van opslag voor het bestaande en naastgelegen landbouwmechanisatiebedrijf zullen plaatsvinden.

Ingevolge jurisprudentie (onder meer in de uitspraak van de Afdeling van 16 september 2015, ECLI:NL:RVS:2015:2923) is een landbouwmechanisatiebedrijf een milieucategorie 3.1 bedrijf van de handreiking 'Bedrijven en Milieuzonering' van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Op basis van de VNG-brochure geldt voor een bedrijf in de milieucategorie 3.1 een richtafstand van 50 meter die met 1 stap verlaagd kan worden naar 30 meter.

In de huidige situatie is op grond van de geldende agrarische bestemming de vestiging van een agrarisch bedrijf met een milieucategorie 3.1 of 4 mogelijk.

Planspecifiek
De afstand van de planlocatie tot aan de dichtstbijzijnde woning (Herenweg 157) van derden bedraagt ca. 30 meter. De richtafstand is gemeten vanaf de grens van de bestemming die een milieubelastende functie toelaat tot de uiterste situering van de gevel van de woning die volgens het bestemmingsplan of via vergunningsvrij bouwen mogelijk is. Een vergunningsvrije aanbouw mag niet dieper zijn dan 4 meter. Derhalve is de afstand van het plangebied tot aan de uiterste (mogelijke) situering van de gevel van de dichtstbijzijnde woning (Herenweg 157) en de mogelijkheden van het vergunningsvrij uitbreiden van de woningen op grond van het Besluit omgevingsrecht (Bor) 30 meter.

Aan de richtafstand van 30 meter wordt voldaan. Het initiatief vormt derhalve geen belemmering voor omliggende woningen.

De bestaande inrit op de Herenweg -tussen de woningen Herenweg 157 en 161- zal komen te vervallen. De planlocatie zal via de naastgelegen (bedrijfs)locatie Herenweg 165a, middels een bestaande oprit op Herenweg, worden ontsloten, hetgeen uit milieuoogpunt een verbetering is ten opzichte van de huidige situatie.

Conclusie
Vanuit het oogpunt van bedrijven- en milieuzonering zijn er geen belemmeringen voor onderhavig initiatief.

6.2 Geluid

Bij het opstellen of herzien van een bestemmingsplan worden de regels van de Wet geluidhinder (Wgh) toegepast.

De Wgh kent drie soorten geluidsbronnen:
- Industrie;
- Wegverkeer;
- spoorwegen.

De Wgh bevat geluidsnormen en richtlijnen over de toelaatbaarheid van geluidsniveaus als gevolg van deze bronnen. Indien het bestemmingsplan een geluidsgevoelig object mogelijk maakt binnen een geluidzone van deze bronnen, of indien het plan een nieuwe geluidsbron mogelijk maakt, dient akoestisch onderzoek plaats te vinden bij het voorbereiden van de vaststelling van het bestemmingsplan.

Plangebied
Met dit bestemmingsplan worden geen geluidsgevoelige functie toegevoegd, en is een akoestisch onderzoek derhalve niet noodzakelijk.

Conclusie
Het aspect geluid vormt geen belemmering voor onderhavig plan.

6.3 Luchtkwaliteit

De belangrijkste wet- en regelgeving voor luchtkwaliteit is vanaf 15 november 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5, Titel 5.2 van de Wet milieubeheer (Luchtkwaliteitseisen). Deze wet vervangt het Besluit luchtkwaliteit van november 2005 (Blk 2005). De wet is één van de maatregelen die de overheid heeft getroffen om:

1. Negatieve effecten op de volksgezondheid als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging aan te pakken;
2. Mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkeling te creëren ondanks de overschrijdingen van de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit.

In de wet zijn onder andere regels en grenswaarden opgenomen voor zwaveldioxide en stikstofoxiden, zwevende deeltjes, lood, koolmonoxide en benzeen. Van deze grenswaarden mag niet worden afgeweken. De plandrempels zijn voor de jaren 2007 tot en met 2010 voor alle stoffen, behalve stikstofdioxide, gelijk aan de grenswaarden. Verder is er met deze wet een wettelijke basis voor een Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (afgekort NSL) opgesteld.

Een belangrijk verschil met de vervallen Blk 2005 is dat de huidige regelgeving geen directe en harde koppeling meer kent tussen besluiten en grenswaarden. Deze is vervangen door een meer flexibele Planspecifiek of koppeling tussen (ruimtelijke) besluiten en de gevolgen voor de luchtkwaliteit. Eén van de elementen daarvan is dat projecten die 'niet in betekenende mate bijdragen' aan de concentraties, niet meer afzonderlijk getoetst hoeven te worden aan de grenswaarden voor de buitenlucht.

Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit

Voor projecten die wél in betekenende mate bijdragen aan de concentraties is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) relevant. Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking getreden.

Artikel 5.16 Wm (eerste) lid geeft aan hoe en onder welke voorwaarden bestuursorganen bepaalde bevoegdheden (opgesomd in het tweede lid) kunnen uitoefenen in relatie tot luchtkwaliteitseisen. Als aannemelijk is dat aan één of een combinatie van de volgende voorwaarden wordt voldaan, vormen luchtkwaliteitseisen in beginsel geen belemmering voor het uitoefenen van de bevoegdheid:

a. er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde'
b. een project leidt –al dan niet per saldo- niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit
c. een project draagt 'niet in betekende mate' bij aan de concentratie van een stof;
d. een project is genoemd of past binnen het NSL of binnen een regionaal programma van maatregelen

AMvB en Regeling niet in betekende mate (NIBM)

De Wet luchtkwaliteit maakt onderscheid tussen grote en kleine ruimtelijke projecten. Een project is klein als het slechts in geringe mate (ofwel niet in betekenende mate) leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit.

NIBM-projecten kunnen zonder Planspecifiek aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Ook als het bevoegd gezag op een andere wijze, bijvoorbeeld door berekeningen, aannemelijk kan maken dat het geplande project NIBM bijdraagt, kan Planspecifiek van de luchtkwaliteit achterwege blijven.

Bij de NIMB-toets gaat het om de toename van de luchtverontreiniging als gevolg van het project, afgezet tegen de autonome ontwikkeling.

Er zijn twee mogelijkheden om aannemelijk te maken dat een project binnen de NIBM-grens blijft:
a. motiveren dat een project binnen de getalsmatige grenzen van een categorie uit de Regeling NIBM valt. Er is dan geen verdere Planspecifiek nodig, het project is in ieder geval NIBM. Dit volgt uit artikel 4, eerste lid, van het Besluit NIBM.
b. Op een andere manier aannemelijk maken dat een project de 1% of 3% grens niet overschrijdt. Hiervoor kunnen berekeningen nodig zijn. Ook als een project niet past binnen de getalsmatige grenzen van de Regeling NIBM, is het mogelijk om alsnog via berekeningen aannemelijk te maken, dat de 3% grens niet wordt overschreden.

In de 'Regeling niet in betekende mate bijdragen' (luchtkwaliteitseisen) is aangegeven dat de invloed van een woonwijk met 1.500 woningen en kantoorlocaties met 100.000 m² bruto vloeroppervlakte binnen de 3% grens valt en dus voldoet aan het begrip NIBM. Grotere projecten daarentegen kunnen worden opgenomen in het NSL-programma, mits ook overtuigend wordt aangetoond dat de effecten van dat project worden weggenomen door de maatregelen van het NSL.

Planspecifiek
Het plan voorziet in een bestemmingswijziging. De huidige bestemming heeft een zekere verkeersaantrekkende werking, die met het nieuwe plan beperkt zal toenemen doordat er slechts extensieve bedrijfsactiviteiten in de vorm van opslag voor het bestaande en naastgelegen landbouwmechanisatiebedrijf zullen plaatsvinden.

De wijziging van een perceel grond in de bestemming 'Bedrijf' en de plannen voor de bouw van een nieuwe opslagloods zal nauwelijks tot een verslechtering van de luchtkwaliteit leiden. Het is derhalve aannemelijk dat het plan ruimschoots voldoet aan het NIBM-criterium van de 'Wet luchtkwaliteit'.

Conclusie
Gezien de omvang van het plan is hier sprake van een klein plan waarvoor verdere toetsing van de luchtkwaliteit achterwege kan blijven. Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor onderhavig plan.

6.4 Externe veiligheid

6.4.1 Kader/wetgeving

Het beleid voor externe veiligheid is gericht op het beperken en beheersen van risico's voor de omgeving vanwege handelingen met gevaarlijke stoffen. De handelingen kunnen zowel betrekking hebben op het gebruik, de opslag en de productie, als op het transport van gevaarlijke stoffen. Uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de richtlijnen voor vervoer gevaarlijke stoffen vloeit de verplichting voort om in ruimtelijke plannen in te gaan op de risico's in het plangebied ten gevolge van handelingen met gevaarlijke stoffen. De risico's dienen te worden beoordeeld op twee maatstaven, te weten het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Plaatsgebonden risico
Het plaatsgebonden risico beschrijft de kans per jaar dat een onbeschermd individu komt te overlijden door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het plaatsgebonden risico wordt uitgedrukt in risicocontouren rondom de risicobron (bedrijf, weg, spoorlijn etc.).

Groepsrisico
Het groepsrisico beschrijft de kans dat een groep van 10 of meer personen gelijktijdig komt te overlijden ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico geeft een indicatie van de maatschappelijke ontwrichting in geval van een ramp. Het groepsrisico wordt uitgedrukt in een grafiek, waarin de kans op overlijden van een bepaalde groep (bijvoorbeeld 10, 100 of 1000 personen) wordt afgezet tegen de kans daarop. Voor het groepsrisico geldt de oriëntatiewaarde als ijkpunt in de verantwoording (géén norm).

Voor elke verandering van het groepsrisico (af- of toename) in het invloedgebied moet verantwoording worden afgelegd, over de wijze waarop de toelaatbaarheid van deze verandering in de besluitvorming is betrokken. Samen met de hoogte van het groepsrisico moeten andere kwalitatieve aspecten worden meegewogen in de beoordeling van het groepsrisico. Onder deze aspecten vallen zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid. Onderdeel van deze verantwoording is overleg met (advies vragen aan) de regionale brandweer.

(Beperkt) kwetsbare objecten

Er moet getoetst worden aan het Bevi en de richtlijnen voor vervoer gevaarlijke stoffen wanneer bij een ontwikkeling (beperkt) kwetsbare objecten worden toegestaan. (Beperkt) kwetsbare objecten zijn o.a. woningen, scholen, ziekenhuizen, hotels restaurants.

Risicovolle activiteiten
In het kader van het plan moet bekeken worden of er in of in de nabijheid van het plan sprake is van risicovolle activiteiten (zoals Bevi-bedrijven, BRZO-bedrijven en transportroutes) of dat risicovolle activiteiten worden toegestaan.

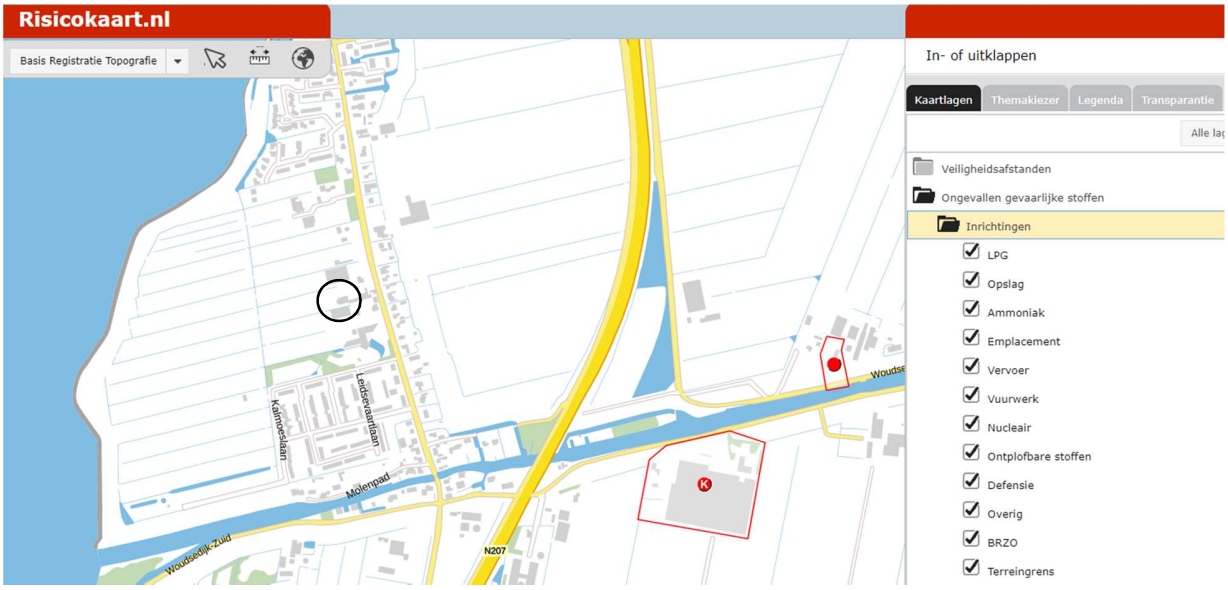
Besluit externe veiligheid Buisleidingen
Per 1 januari 2011 is het Besluit externe veiligheid Buisleidingen (Bevb) in werking getreden.
Het Bevb bevat regels voor de exploitant, regels voorgemeenten over het opnemen van buisleidingen in bestemmingsplannen en regels voor het melden van ongewone voorvallen. De afweging van de externe veiligheidssituatie van buisleidingen heeft op deze manier een grondslag in de Wet milieubeheer (Wm) en in de Wro. Daarnaast vervangt het Bevb de circulaires Zonering langs hogedrukaardgasleidingen (1984) en Zonering langs transportleidingen voor brandbare vloeistoffen van de K1-, K2- en K3-categorie (1991).

In het Bevb is geen sprake meer van veiligheids-/bebouwings- en Planspecifieksafstanden zoals deze werden voorgeschreven in de circulaires. Het Bevb gaat uit van grens- en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico (PR) en een verantwoordingsplicht van het groepsrisico (GR). De regeling voor buisleidingen is hiermee vergelijkbaar met de regeling voor inrichtingen zoals vastgelegd in het Besluit

externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Waar relevant wordt in dit Handboek aangegeven op welke punten het Bevb afwijkt van de systematiek van het Bevi.

Risicokaart

Om te bepalen of in de nabijheid van het plangebied risicobronnen aanwezig zijn, is de risicokaart geraadpleegd. De navolgende kaart betreft een uitsnede hiervan en geeft de situatie bij Herenweg 161a te Rijnsaterwoude. Uit de risicokaart blijkt dat in en nabij het plangebied geen risicovolle inrichtingen zijn gelegen.

Afbeelding 16, Risicokaart

Conclusie

De wijziging van een perceel grond in de bestemming ‘Bedrijf’ en de plannen voor de bouw van een nieuwe opslagloods worden niet beperkt door externe veiligheidsaspecten.

6.5 Bodem

Ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening moet worden aangetoond dat de kwaliteit van de bodem en het grondwater in het plangebied in overeenstemming zijn met het beoogde gebruik. Dit is geregeld in de Wet Bodembescherming. Ontwikkelingen kunnen pas plaatsvinden als de bodem waarop deze ontwikkelingen plaatsvinden geschikt is of geschikt is gemaakt voor het beoogde doel.

In het plangebied is door IDDS een milieuhygiënisch vooronderzoek en een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd (rapportage d.d. 24-11-2020, kenmerk 2010P253/ADR/rap1).

Door middel van een verkennend milieukundig bodemonderzoek is de milieuhygiënische kwaliteit van de boven -en ondergrond alsmede het grondwater ter plaatse van de onderzoekslocatie vastgesteld.

Op basis van de onderzoeksresultaten worden de volgende conclusies vastgesteld:
- Plaatselijk zijn sporen baksteen / resten koolas aangetroffen of is de bodem zwak baksteenhoudend;
- Visueel is geen asbestverdacht materiaal waargenomen;
- De bovengrond is licht verontreinigd met enkele zware metalen, PAK en minerale olie;
- De ondergrond is niet verontreinigd;
- Het grondwater is licht verontreinigd met barium en nikkel.

Gelet op de onderzoeksresultaten, te weten de aangetoonde overschrijding van de betreffende achtergrondwaarden (grond) en streefwaarden (grondwater) dient de hypothese ‘onverdacht’ voor de onderzoekslocatie formeel te worden verworpen. De gemeten waarden zijn dermate gering dat, volgens IDDS, aanvullend onderzoek naar het voorkomen van deze stoffen in de bodem op het perceel niet noodzakelijk is. Er is in afdoende mate een beeld verkregen van de chemische bodemkwaliteit ter plaatse van de onderzoekslocatie. Belemmeringen inzake de bestemmingswijziging worden vanuit milieuhygiënisch oogpunt niet voorzien.

Conclusie
De bodemkwaliteit is aanvaardbaar en vormt geen belemmering voor het bouwplan.

Hoofdstuk 7 Omgevingsaspecten

7.1 Flora en fauna

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet, de Boswet en de Flora- en faunawet.

De Nederlandse natuurwetgeving bestaat uit 3 onderdelen, te weten:
- soortbescherming (voormalige Flora- en faunawet)
- bescherming van houtopstanden (voormalige Boswet)
- gebiedsbescherming (voormalige Natuurbeschermingswet 1998)

Met het van kracht worden van de Wet natuurbescherming komen vrijwel alle verantwoordelijkheden bij de provincies te liggen. Vanaf 1 januari 2017 bepalen de provincies wat wel en niet mag in de natuur in hun gebied. Ook zorgen de provincies vanaf deze datum voor vergunningen en ontheffingen. De Rijksoverheid blijft verantwoordelijk voor het beleid van grote wateren, zoals het IJsselmeer.

Ten alle tijde dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht. Dit houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving.

Soortbescherming
Alle inheemse flora en fauna zijn in Nederland beschermd onder de Wet natuurbescherming. Voor álle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde planten- en diersoorten is Planspecifiek aan de soortbescherming noodzakelijk.

Bescherming van houtopstanden
In het plangebied is geen sprake van een houtopstand, derhalve is Planspecifiek van de herontwikkeling aan bescherming van houdopstanden niet noodzakelijk.

Gebiedsbescherming
Gebiedsbescherming wordt gewaarborgd door de Wet natuurbescherming en de Wet Ruimtelijke Ordening. De Wet natuurbescherming beschermt Natura 2000-gebieden. Via de Wet Ruimtelijke Ordening wordt de Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur EHS) planologisch beschermd.

Het plangebied is op ca. 9.000 meter van het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & de Haeck gelegen.

Soortenbescherming
Het plan omvat de sloop en herbouw van een loods. De planlocatie is niet geschikt voor beschermde soorten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

Vogel- en Habitatrichtlijn

De Europese Unie heeft in 1979 de Vogelrichtlijn vastgesteld, en in 1992 de Habitatrichtlijn. Nederland heeft de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn omgezet in nationale wetgeving via de Wet natuurbescherming.

De Vogelrichtlijn (VR) beoogt de instandhouding van alle natuurlijk in het wil levende vogelsoorten op het Europees grondgebied van de lidstaten.

De Habitatrichtlijn (HR) heeft tot doel bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van natuurlijke habitat en de wilde flora en fauna op het Europees Grondgebied van de lidstaten.
Beide richtlijnen kennen een tweeledig beschermingsregime, gebiedsbescherming en soortenbescherming.

De gebieden die zijn aangewezen als speciale beschermingszone onder de Vogel- en Habitatrichtlijnen zijn tezamen als 'Natura 2000' aangeduid.

Natura 2000-gebieden

Per Natura 2000-gebied zijn (instandhoudings)doelen (voor soorten en vegetatietypen) opgesteld. Iedereen die vermoedt of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingdoelen, nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied kan hebben, is verplicht deze handelingen achterwege te laten of te beperken. Het bevoegd gezag kan schadelijke activiteiten beperken en eisen dat een vergunning Natuurbeschermingswet wordt aangevraagd. Regulier beheer en bestaand gebruik zijn (of worden) opgenomen in Natura 2000-beheerplannen. Na vaststelling van de beheerplannen hoeft daarvoor geen vergunning aangevraagd te worden.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is "Nieuwkoopse Plassen & de Haeck" dat ligt op ca. 9.000 meter afstand van het plangebied.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) bestaat uit de bestaande bos- en natuurgebieden, nieuwe natuurgebieden, bestaande en nieuwe landgoederen, ecologische verbindingen, de grote wateren en de Noordzee. De realisatie van het NNN is aangemerkt als een nationaal en provinciaal belang met als doel de bescherming, instandhouding en verdere ontwikkeling van de biodiversiteit.

In principe behoren bestaande bebouwing, erven, tuinen en wegen met een gesloten verharding (inclusief bermen) niet tot het NNN. De Verordening Ruimte 2014 (geconsolideerd) heeft uitsluitend betrekking op het deel van het NNN dat is gelegen op het land en in de regionale wateren. De grote wateren en de Noordzee zijn door het rijk begrensd in de voormalige Nota Ruimte.

Het NNN dient in 2027 gerealiseerd te zijn. Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen toegelaten die de uiteindelijke realisatie van het NNN onmogelijk maken.

Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op 386 meter afstand van het plangebied.

Belangrijk weidevogelgebied

Belangrijke weidevogelgebieden zijn agrarisch gebieden die worden gekenmerkt door een hoge weidevogeldichtheid. Deze gebieden maken geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) maar worden planologisch beschermd via de provinciale structuurvisie.

Binnen belangrijk weidevogelgebied is een ingreep niet toegestaan, indien de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied significant wordt aangetast. Onder de wezenlijke kenmerken en waarden van belangrijke weidevogelgebieden worden verstaan: de hoge weidevogeldichtheden alsmede de factoren die deze dichtheden bepalen zoals het agrarisch (grasland)gebruik, de waterhuishouding, de landschapsstructuur, openheid en rust.

Het plangebied ligt buiten belangrijke weidevogelgebieden. Het dichtstbijzijnde belangrijke weidevogelgebied ligt op 1,7 km afstand van het plangebied.

Afbeelding 17, ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Naturanetwerk Nederland (donker groen en paars), belangrijke weidevogelgebieden (licht groen) en Natura 2000 gebied (gearceerd). Bron: provincie Z-H

Quickscan wet natuurbescherming

November 2020 heeft IDDS een ecologische quickscan op de planlocatie uitgevoerd (rapportage d.d. 9 november 2020, kenmerk 2010P254/DME/rap1).

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied of het NNN. De ingreep leidt niet tot een fysieke afname van oppervlakte aangewezen habitattypen in Natura 2000-gebieden of het NNN en heeft geen significant verstorend effect op soorten.

Vogels
De planlocatie is ongeschikt voor voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende en boombewonende vogels met jaarrond beschermde nesten. In de bebouwing zijn geen geschikte plekken aanwezig. In de bomen in het plangebied zijn geen boomnesten aanwezig. In de omgeving, namelijk Herenweg 157, zijn wel huismussen waargenomen. Effecten van de werkzaamheden op de huismussen zijn niet te verwachten.

Het weiland aan de westzijde wordt door vogels gebruikt als foerageergebied en kan worden gebruikt als broedplek voor weidevogels. Dit weiland blijft behouden zodat er geen effecten zijn voor foeragerende vogels. Nader onderzoek is niet nodig.

Werkzaamheden in het broekseizoen kunnen broedende vogels in het weiland verstoren. Geadviseerd wordt de werkzaamheden buiten het broedseizoen (15 maart – 15 juli) uit te voeren. Wanneer tijdens het broedseizoen (15 maart – 15 juli) buiten werkzaamheden plaatsvinden moet voorafgaand aan de werkzaamheden door een deskundig ecoloog worden vastgesteld dat geen verstoring van broedvogels zal plaatsvinden.

Vleermuizen
De planlocatie is ongeschikt als vaste verblijfplaats voor vleermuizen. Er zijn geen lijnelementen die dienst kunnen doen als essentiële vliegroute. Het weiland en de sloten aan de westzijde van de planlocatie is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Omdat dit een klein gebied is ten opzichte van de aanwezige weilanden wordt dit niet als een essentieel foerageergebied beschouwd. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

Wel wordt in de ecologische quickscan geadviseerd geen felle verlichting te gebruiken tijdens de werkzaamheden, omdat dit kan leiden tot verstoring van foeragerende vleermuizen.

Grondgebonden zoogdieren, amfibieën en reptielen, overige flora en fauna
De planlocatie is niet geschikt voor beschermde soorten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk. Wel adviseert de Omgevingsdienst om maatregelen te treffen om te voorkomen dat de rugstreeppad zich vestigt op de planlocatie tijdens de werkzaamheden. Er zullen maatregelen getroffen worden om te voorkomen dat de rugstreeppad zich tijdens de werkzaamheden op de planlocatie zal vestigen.

De planlocatie is wel geschikt voor algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën die vrijgesteld zijn van een ontheffing in de provincie Zuid-Holland. Voor deze soorten geldt de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijk effect op soorten zoveel mogelijk dient te worden voorkomen.

Vissen
Volgens de quickscan hoeft op grond van de verspreidingsgegevens met beschermde vissoorten geen rekening gehouden te worden. In aanvulling hierop merkt de Omgevingsdienst op dat geen werkzaamheden in oppervlaktewater zijn voorzien, zodat effecten op vissen zijn uit te sluiten.

Conclusie
Naar aanleiding van de uitgevoerde quickscan is vastgesteld dat beschermde soorten niet worden verwacht in het plangebied en dat de ontwikkeling geen negatief effect zal hebben op beschermde soorten.

7.2 Stikstofdepositie

Vanaf 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering van toepassing. Hiermee heeft het kabinet vastgelegd dat de natuur sterker wordt en de stikstofdepositie omlaag gaat.

De belangrijkste onderdelen van deze wet zijn de stikstofreductiedoelen, het programma stikstofreductie en natuurverbetering, het legaliseren van PAS-meldingen en de gedeeltelijke bouwvrijstelling voor het aspect stikstof.

De Wet stikstofreductie en natuurverbetering regelt onder meer 3 resultaatsverplichtingen voor stikstofreductie:

- in 2025 moet minimaal 40% van het areaal van de stikstofgevoelige natuur in Natua 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben;
- in 2030 moet minimaal de helft van het areaal van de stikstofgevoelige natuur in Natua 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben;
- in 2035 moet minimaal 74% van het areaal van de stikstofgevoelige natuur in Natua 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben.

De wet maakt ook een gedeeltelijke vrijstelling mogelijk van de natuurvergunningplicht voor het aspect stikstof voor activiteiten van de bouwsector.

De vrijstelling geldt voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten met inbegrip van de daarmee samenhangende vervoersbewegingen. De vrijstelling geldt niet voor de gebruiksfase van wat wordt gebouwd of aangelegd.

Planspecifiek
Onderhavig bouwplan veroorzaakt alleen stikstofeffecten in de bouwfase, derhalve is de vrijstelling voor dit bouwplan van toepassing.

Ten aanzien van de gebruiksfase is geen berekening noodzakelijk aangezien sprake is van bestaande activiteiten. Daarbij wordt de loods niet verwarmd en zal het aantal verkeersbewegingen niet toenemen, zodat geen sprake is van een toename in stikstofemissie en opzichte van de huidige situatie.

Conclusie
Het bouwplan is in overeenstemming met de Wet stikstofreductie en natuurverbetering.

7.3 Archeologie en cultuurhistorie

7.3.1 Erfgoedwet

Per 1 juli 2016 is de Monumentenwet 1988 komen te vervallen. Een deel van de wet is op deze datum overgegaan naar de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de toekomstige Omgevingswet.

Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is.

De Erfgoedwet bundelt bestaande wet- en regelgeving op het gebied van behoud en beheer van het cultureel erfgoed in Nederland in één nieuwe wet. In de Erfgoedwet is vastgelegd hoe met ons erfgoed wordt omgegaan, wie welke verantwoordelijkheden daarbij heeft en hoe het toezicht daarop wordt uitgeoefend.

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is vastgelegd dat ruimtelijke ordening een afweging van verschillende belangen is. Een van de belangen is het cultureel erfgoed. In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is daarom de verplichting opgenomen om in de ruimtelijke ordening ‘rekening te houden met aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten.

7.3.2 Nota Belvedère

Het beleid in de Nota Belvedère (Ministeries van OCW, VROM, LNV, V&W, 1999) is gericht op het scheppen van goede voorwaarden om de cultuurhistorische identiteit meer van invloed te laten zijn op de inrichting van de ruimte en expliciet te betrekken bij ruimtelijke ontwikkelingen en planvormingsprocessen. Het doel is tweeledig, enerzijds verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving en anderzijds behoud van het cultureel erfgoed. Dit wordt onder andere bereikt door het herkenbaar houden van de cultuurhistorische identiteit van zowel het stedelijk als het landelijk gebied, en het erkennen van deze kwaliteit als uitgangspunt voor verdere ontwikkelingen. Het centrale thema is 'behoud door ontwikkeling'. In de Nota zijn zogeheten Belvedèregebieden aangewezen. Dit zijn in cultuurhistorisch opzicht de meest waardevolle gebieden van Nederland waarbij wordt gestreefd om te komen tot een consistente inbreng vanuit het cultuurbeleid in het ruimtelijk beleid.

7.3.3 Erfgoedverordening

De gemeenteraad van Kaag en Braassem heeft op 28 november 2016 de Erfgoedverordening 2016 vastgesteld, dit betreft een actualisatie van de Erfgoedverordening 2010 waarin de regelgeving voor de bescherming en instandhouding van het gemeentelijk erfgoed is geregeld en wordt aangesloten bij de landelijke wetgeving.

In de Erfgoedverordening zijn de regels voor de bescherming van gemeentelijke monumenten gewaarborgd. Ook archeologie valt onder het gemeentelijke erfgoed en is net als de gemeentelijke monumenten gewaarborgd in de Erfgoedverordening.

Ter plaatse is geen monument aanwezig.

7.3.4 Provinciaal archeologiebeleid

Conform de Wet op de archeologische monumentenzorg zijn overheden gehouden archeologie op te nemen in ruimtelijke plannen. De Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS) is uitgangspunt; aanvullende richtlijnen zijn opgenomen in de Regioprofielen Cultuurhistorie. Archeologisch onderzoek is niet nodig als er geen sprake is van verstoring en als de werkzaamheden in geval van archeologische verwachtingswaarden niet dieper worden uitgevoerd dan 30 cm onder het maaiveld of het plan een omvang kent van minder dan 100 m². Voor landbouw geldt dat normaal gebruik van de bodem is toegestaan.

Gemeenten kunnen gemotiveerd afwijken van het provinciale beleid zoals neergelegd in de CHS, op basis van een archeologische waardenkaart die gestoeld is op archeologisch onderzoek.

Afwijking is niet mogelijk in gebieden met hoge en zeer hoge bekende archeologische waarden. Deze gebieden zijn op grond van de Provinciale Onderzoeksagenda Archeologie (POA) benoemd als archeologische aandachtsgebieden en zijn daarom ook vastgelegd in deze verordening. Deze gebieden beslaan minder dan 1% van het grondoppervlak van de provincie Zuid-Holland.

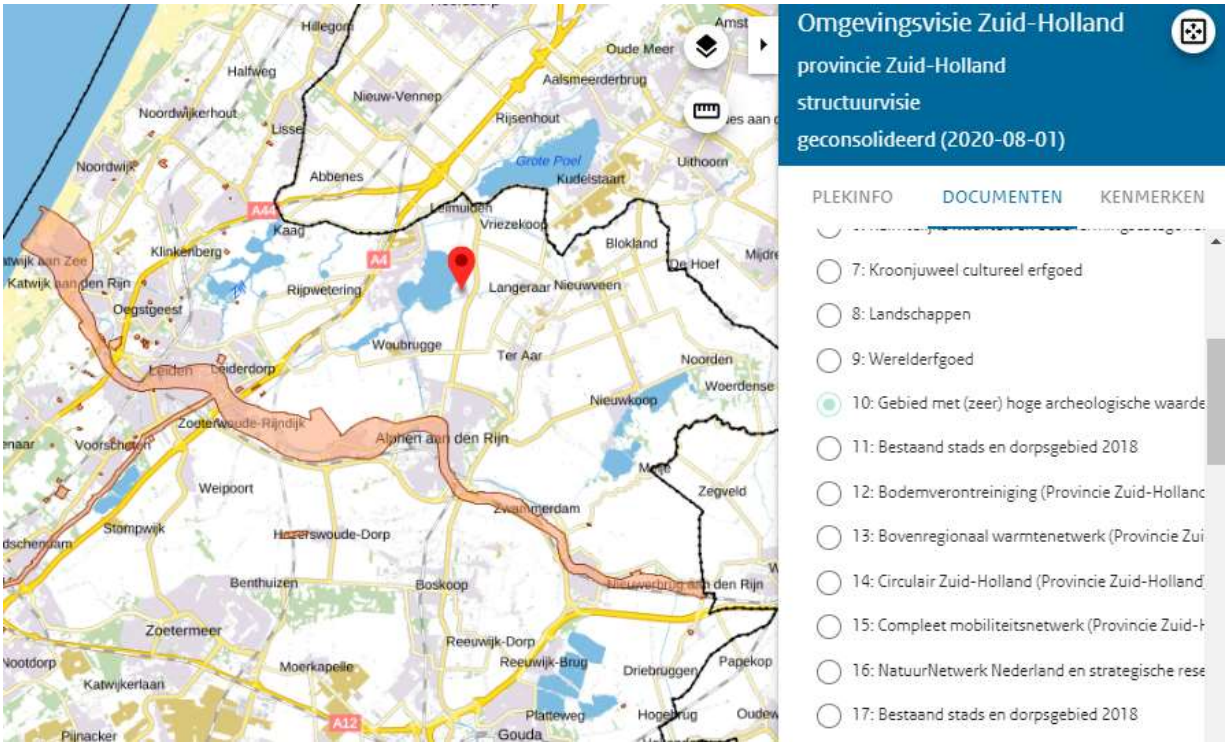
De Provincie Zuid-Holland hanteert de volgende richtlijnen, waarbij onderscheid gemaakt wordt naar:
1. Bekende archeologische waarden (conform CHS Zuid-Holland)
a. terrein van zeer hoge archeologische waarde36;
b. terrein van hoge archeologische waarde37.

2. Archeologische verwachting (conform CHS Zuid-Holland)
a. terrein met zeer grote verwachting op archeologische sporen;
b. terrein met een redelijke tot grote verwachting op archeologische sporen;
c. terrein met lage verwachting van archeologische sporen.

Voor de onder 2 a en 2 b genoemde terreinen kan onderzoek achterwege blijven indien de omvang van de verstoring minder dan 100 m² bedraagt met uitzondering van historische stads- en dorpskernen of als sprake is van werkzaamheden die niet dieper gaan dan 30 cm onder het maaiveld. Gedeputeerde Staten kunnen ontheffing verlenen van de bedoelde onderzoeksplicht indien gemotiveerd kan worden aangetoond dat als gevolg van het achterwege laten van onderzoek redelijkerwijs geen nadelige effecten voor de betreffende waarden te verwachten zijn.

Gebied met (zeer) hoge archeologische waarde

De planlocatie is gelegen buiten de aanduiding 'Gebied met (zeer) hoge archeologische waarde' in de Omgevingsvisie Zuid-Holland.

Afbeelding 18, Omgevingsvisie Zuid-Holland, kaart 10 'Gebied met (zeer) hoge archeologische waarde'

7.3.5 Gemeentelijk archeologiebeleid

Op 23 mei 2011 is het gemeentelijk archeologiebeleid vastgesteld door de gemeenteraad. Op 13 mei 2013 is het geactualiseerde gemeentelijk archeologiebeleid en de geactualiseerde archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart voor de gemeente Kaag en Braassem vastgesteld.

In dit beleid is de verwachting en archeologische bescherming in kaart gebracht en onderbouwd. Op de archeologische verwachtings- en beleidskaarten voor het oostelijk en westelijk deel is te herleiden of onderzoek verplicht is.

Het ter plaatse geldende bestemmingsplan blijft het uitgangspunt voor de afweging of er archeologisch onderzoek nodig is, maar het beleid beschrijft de richting waar de gemeente heen wil op het gebied van archeologie.

Een archeologische verwachtingskaart is “een voorspellingskaart waarop verwachtingen met betrekking tot de situering van (nog) onbekende archeologische vindplaatsen zijn vertaald in termen van vlakken en zones”. Op de kaart worden zones aangegeven met verschillende verwachtingen: hoge, middelhoge of lage verwachting en indien van toepassing geen verwachting. Deze verwachting heeft geen kwaliteitswaarde, het gaat om de kans op aanwezigheid van archeologische waarden. De zonering wordt aangebracht op grond van archeologische informatie uit het gebied zelf en op grond van archeologische informatie uit landschappelijk vergelijkbare gebieden.

De Wet op de archeologische monumentenzorg stelt een oppervlakteondergrens voor bodemingrepen van 100 m². Als de bodemingreep groter is dan deze grens geldt een onderzoeksplicht. De gemeente mag van deze oppervlaktemaat gemotiveerd naar boven en naar beneden afwijken. Dit is ook gebeurd bij het opstellen van de archeologische beleidsadvieskaart. De ondergrenzen hebben betrekking op de bodemingrepen en niet op de oppervlakte van het plangebied:

Nieuwe ondergrenzen
1. AMK-terreinen: 50 m² en 30 cm -mv
2. Historische kernen en ontginningsassen: 150 m² en 30 cm -mv
3. Hoge verwachting: 500 m² en 30 cm -mv
4. Middelhoge verwachting: 2.500 m² en 30 cm -mv
5. Lage verwachting: geen onderzoeksplicht

Volgens de Archeologische Verwachtings- en Beleidsadvieskaart van de gemeente Kaag en Braassem is de planlocatie deels (het oostelijke deel) gelegen in een zone ‘historische kernen’ met een hoge archeologische verwachting, en deels (het grotere westelijke deel) gelegen in een zone met een lage archeologische verwachting.

Het gemeentelijk beleid is dat bij ingrepen van meer dan 150 m² en waarbij dieper wordt gegraven dan 30 cm onder maaiveld, in de zone ‘historische kernen’, rekening gehouden moet worden met archeologische resten.

Ter plaatse is sprake van een bouwplan groter dan 150 m² waarbij dieper wordt gegraven dan 30 cm onder maaiveld.

Afbeelding 19, Archeologische beleidskaart van de gemeente Kaag en Braassem

Archeologisch bureauonderzoek en veldonderzoek

Bureau voor Archeologie heeft een archeologisch bureauonderzoek en een booronderzoek uitgevoerd (rapportage nr. 1015 d.d. 10-03-2021).

Op basis van booronderzoeken in de omgeving van het plangebied maakt de top van het Laagpakket van Wormer, die door vervening weer aan de oppervlakte is komen te liggen, deel uit van een kweldervlakte. De kweldervlakte was relatief slecht geschikt voor bewoning. Uit het booronderzoek

blijkt dat de top van het Laagpakket van Wormer inderdaad uit niet-gerijpte kwelderafzettingen bestaat. Het oorspronkelijk veenpakket is grotendeels verdwenen. De restveenlaag is door ploegwerkzaamheden in de top van de kwelderafzettingen opgenomen.

Het oostelijke deel van het plangebied heeft deel uitgemaakt van een bewoningslint langs de Herenweg. Uit de boringen blijkt dat in het plangebied geen potentiële bewoningslagen of sporen van gebruik van het gebied uit de Late Middeleeuwen of Nieuwe tijd zijn aangetroffen.

Op basis van het booronderzoek worden in het plangebied geen archeologische waarden verwacht. Bureau voor Archeologie adviseert het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling.

Melding toevalsvondst
In geval bij de werkzaamheden archeologische resten worden aangetroffen is men verplicht dit te melden bij de Minister van OCW op grond van de Erfgoedwet uit 2016. Er wordt aangeraden om hiervoor contact op te nemen met de gemeente Kaag en Braassem.

7.4 Besluit Milieueffectapportage (m.e.r.)

In het Besluit milieueffectrapportage is bepaald voor welke activiteiten een (vormvrije) m.e.r.-beoordeling of milieueffectrapportage moet worden opgesteld.

De vormvrije m.e.r.-beoordeling voor een omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan of een bestemmingsplan ontstaat als in onderdeel D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage:
- de activiteit wordt genoemd in kolom 1
- **niet** wordt voldaan aan de voorwaarden in kolom 2
- in kolom 4 óf het bestemmingsplan wordt genoemd óf de zinsnede ‘de besluiten waarop afdeling 3.4 Awb en één of meer artikelen van afdeling 13.2 Wm van toepassing zijn’

Voor de vormvrije m.e.r.-beoordeling gelden nagenoeg dezelfde procedurele eisen als voor de formele m.e.r.-beoordeling. Voor elke aanvraag waarbij een vormvrije m.e.r.-beoordeling aan de orde is moet:
- door de initiatiefnemer een aanmeldingsnotitie worden opgesteld (Artikel 7.16 Wet milieubeheer).
- het bevoegd gezag een m.e.r.-beoordelingsbesluit nemen (7.17, eerste tot en met vierde lid). Dit besluit hoeft niet gepubliceerd te worden.
- de initiatiefnemer het (vormvrije) m.e.r.-beoordelingsbesluit bij de vergunningaanvraag voegen (Artikel 7.28 Wet milieubeheer tweede lid).

Indien het plan wordt mogelijk gemaakt met een bestemmingsplan hoeft geen aanmeldingsnotitie te worden opgesteld. Wel moet het bevoegd gezag (raad) in een vroeg stadium voor het ontwerpbestemmingsplan ter inzage gaat een m.e.r.-beoordelingsbesluit nemen.

De planlocatie heeft de bestemming 'Agrarisch' waarop bedrijfsbebouwing aanwezig is, dat vervangen zal worden door een nieuw gebouw en de bestemming van het perceel gewijzigd zal worden van de bestemming 'Agrarisch' naar de bestemming 'Bedrijf' ten behoeve van opslag voor het bestaande en naastgelegen landbouwmechanisatiebedrijf.

Ingevolge jurisprudentie is bij uitbreiding van een bestaande bedrijfsvoering niet zomaar sprake van een stedelijk ontwikkeling zoals genoemd in onderdeel D van de bijlage behorende bij het Besluit m.e.r., te weten D 11.2 stedelijk ontwikkelingsproject

Beoordeling
Gelet op de beperkte omvang van het project en de huidige bebouwing op het perceel zal met wijziging van de bestemming en de realisatie van een nieuw bedrijfsgebouw het totale bouwvolume niet substantieel wijzigen.

Conclusie
Er is geen sprake van een stedelijke ontwikkeling zoals bedoeld in het Besluit m.e.r. Het besluit m.e.r. is voor dit plan niet van toepassing. Er hoeft geen (vormvrij) m.e.r.-beoordelingsbesluit genomen te worden genomen.

7.5 Verkeer en Parkeren

Onderdeel van een goede ruimtelijke ordening is het effect van een beoogde nieuwe ontwikkeling op de verkeersstructuur in en rondom het plangebied.

In de CROW-publicatie 381 'Toekomstbestendig parkeren' (2018) zijn voor een groot aantal gebruiksfuncties parkeernormen en kencijfers verkeersgeneratie vastgelegd.

Initiatiefnemer wenst een deel van het terrein achter Herenweg 161a te Rijnsaterwoude te wijzigen in de bestemming 'Bedrijf', en de huidige schuren in het zuidoosten van het plangebied te slopen (met een oppervlakte van ca. 657 m²) voor de realisatie van een nieuwe opslagloods (met een oppervlakte van ca. 860 m²) voor opslagdoeleinden. De loods zal gebruikt worden voor arbeidsextensieve en bezoekersextensieve (opslag)doeleinden, derhalve zal het aantal aanwezige personen en bezoekers beperkt zijn.

Op basis van de huidige en toekomstige functie kunnen de parkeernorm en de theoretische verkeersgeneratie van dit bouwplan berekend worden, waarbij voor onderhavig bouwplan de

stedelijkheidsgraad ‘Matig stedelijk’ en de gebiedstypering ‘Rest bebouwde kom’ gehanteerd wordt, zoals opgenomen in de CROW-publicatie 381.

Ontsluiting

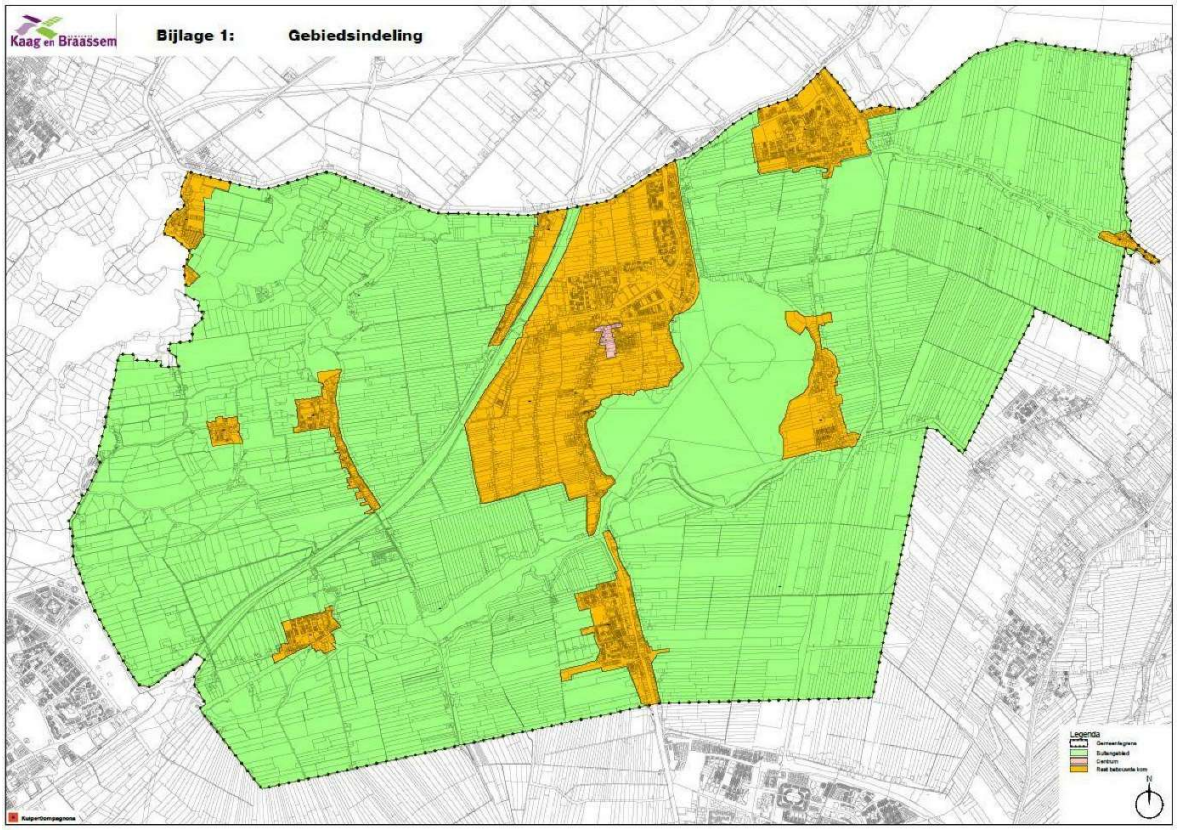
De bestaande inrit op de Herenweg zal komen te vervallen, en de planlocatie zal via de naastgelegen (bedrijfs)locatie Herenweg 165a, middels een bestaande oprit op Herenweg, worden ontsloten, hetgeen een verbetering van de ontsluitingssituatie ter plaatse is.

Beleidsregel Parkeernormen Kaag en Braassem 2018

Het doel van deze nota is om voor de gehele gemeente - per gebied en per functie - de parkeernormen voor de komende jaren vast te leggen. De parkeernormen in deze nota hebben betrekking op nieuw- en verbouwplannen, alsmede op de wijziging van functies en/of het gebruik.

Er dienen op eigen terrein voldoende parkeervoorzieningen overeenkomstig de ‘Nota Parkeernormen 2018’ te worden gerealiseerd.

Het plangebied bevindt zich in de ‘rest bebouwde kom’ van Rijnsaterwoude. Ingevolge bijlage II van de Beleidsregel Parkeernormen van de gemeente Kaag en Braassem (2018) dient een parkeernorm van 0,8-1,3 per 100 m² bvo voor arbeidsextensieve/bezoekersextensieve bedrijven (loods, opslag, transportbedrijf) in acht te worden genomen.

: rest bebouwde kom

Afbeelding 20, Gebiedenkaart, Beleidsregel Parkeernormen Kaag en Braassem 2018

Berekening parkeernorm

De Beleidsregel Parkeernormen Kaag en Braassem 2018 en de CROW-publicatie 381 hanteren voor arbeidsextensieve/bezoekersextensieve bedrijven (loods, opslag, transportbedrijf) een parkeernorm van 0,8-1,3 per 100 m² bvo.

Werken	Werken	Centrum		Rest bebouwde kom		Buitengebied		Aandeel bezoekers	Eenheid
		Min.	*Max.*	*Min.*	*Max.*	*Min.*	*Max.*		
	Commerciële dienstverlening (kantoor zonder baliefunctie)	1,6	2,1	2,3	2,8	2,3	2,8	0,05	Per 100 m² b.v.o.
	Commerciële dienstverlening (kantoor met baliefunctie)	2,2	2,7	3,3	3,8	3,3	3,8	0,2	Per 100 m² b.v.o.
	Bedrijf arbeidsintensief/bezoekersextensief (industrie, laboratorium, werkplaats)	1,3	1,8	2,1	2,6	2,1	2,6	0,05	Per 100 m² b.v.o.
	Bedrijf arbeidsextensief/bezoekersextensief (loods, opslag, transportbedrijf)	0,4	0,9	0,8	1,3	0,8	1,3	0,05	Per 100 m² b.v.o.
	Bedrijfsverzamelgebouw	1,1	1,6	1,7	2,2	1,7	2,2	-	Per 100 m² b.v.o.

Afbeelding 21, parkeernorm CROW

In de huidige situatie is sprake van een agrarische bedrijfsvoering waarvoor ook een parkeernorm van 0,8-1,3 per 100 m² bvo van toepassing is.

Huidig type bedrijf Volgens CROW-publicatie 381	Oppervlakte (m²)	Kencijfer parkeren Per 100 m² bvo	Te realiseren parkeerplaatsen
Agrarisch Arbeidsextensef en bezoekersextensief	657 m²	0,8-1,3	5,3– 8,6

Toekomstig type bedrijf Volgens CROW-publicatie 381	Oppervlakte (m²)	Kencijfer parkeren Per 100 m² bvo	Te realiseren parkeerplaatsen
agrarisch	860 m²	0,8 – 1,3	6,9 – 11,2

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er, op basis van de CROW parkeerkencijfers, in totaal tussen de 7 en 12 parkeerplaatsen gerealiseerd moeten worden. Twaalf parkeerplaatsen zullen binnen het plangebied aangelegd worden.

Er is geen sprake van parkeeroverlast voor de omgeving aangezien de auto('s) van de gebruikers van de opslagloods op de planlocatie zullen worden geparkeerd, alwaar voldoende parkeerruimte aanwezig is

Berekening verkeersgeneratie

De berekende verkeersgeneratie is gebaseerd op een gemiddelde norm zoals opgenomen in de CROW-publicatie 381.

Huidig type bedrijf Volgens CROW-publicatie 381	Oppervlakte (m²)	Kencijfers verkeer per 100 m² bvo	Verkeersgeneratie
Agrarisch Arbeidsextensef en bezoekersextensief	657 m²	3,9 - 5,7	25,6 - 37,5 mvt/etmaal

Toekomstig type bedrijf Volgens CROW-publicatie 381	Oppervlakte (m²)	Kencijfer verkeer per 100 m² bvo	Verkeersgeneratie
agrarisch	860 m²	3,9 - 5,7	33,5 - 49 mvt/etmaal

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de totale verkeersgeneratie, die de ontwikkeling met zich meebrengt enigszins zal toenemen met ca. 8 tot 12 verkeersbewegingen per etmaal als gevolg van de voorliggende ontwikkeling. Aangenomen wordt dat de capaciteit van de Herenweg het verkeer dat gegenereerd wordt door de voorgenomen ontwikkeling kan verwerken.

Planspecifiek

De ontsluitingsstructuur ter plaatse zal verbeteren ten opzichte van de bestaande situatie, door het vervallen van de bestaande inrit op de Herenweg. Daarnaast wordt voldaan aan de

parkeernormering zoals gesteld in de Beleidsregel Parkeernormen gemeente Kaag en Braassem 2018 en zal de stijging van de verkeersgeneratie binnen de huidige structuur van de Herenweg opgevangen kunnen worden.

Conclusie
De aspecten verkeer en parkeren vormen geen belemmering voor de uitvoering van het bouwplan.

Hoofdstuk 8 Juridische toelichting

8.1 Algemeen

Het juridisch bindende gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit de verbeelding en de regels (zogenaamde planregels). De regels zijn gerelateerd aan de verbeelding, zodat kaart en regels te allen tijde in onderlinge samenhang dienen te worden bezien en toegepast.

Verbeelding
De verbeelding heeft een ondersteunende rol voor toepassing van de regels alsmede de functie van visualisering van de bestemmingen. Op de verbeelding hebben alle gronden binnen het plangebied een bestemming gekregen. Binnen een bestemming kunnen nadere aanduidingen zijn aangegeven. Deze aanduidingen hebben slechts juridische betekenis indien, en voor zover, deze in de regels daaraan wordt gegeven. Soms heeft een aanduiding juridisch gezien geen enkele betekenis en is deze uitsluitend op de verbeelding aangegeven ten behoeve van de leesbaarheid van de kaart (bijvoorbeeld topografische gegevens). De verbeelding vormt samen met de regels het voor de burgers en overheid bindende deel van het bestemmingsplan.

Regels
De regels bevatten het juridisch instrumentarium voor het regelen van het gebruik van de gronden, bepalingen omtrent de toegelaten bebouwing, regelingen betreffende het gebruik van aanwezige en/of op te richten bouwwerken. De regels zijn onderverdeeld in meerdere hoofdstukken. Per hoofdstuk zullen de diverse bepalingen artikelsgewijs worden besproken.

Toelichting
De toelichting heeft géén bindende werking; de toelichting maakt juridisch ook geen onderdeel uit van het bestemmingsplan, maar heeft wel een belangrijke functie bij de weergave en onderbouwing van het plan en ook bij de uitleg van bepaalde bestemmingen en regels. Door de grote flexibiliteit, of beter vrijheid in de regels, kan de rechtszekerheid van belanghebbenden in het gedrang komen. In de toelichting dienen derhalve duidelijk de beleidsintenties te worden aangegeven met betrekking tot het toekomstig grondgebruik. De toelichting heeft echter géén rechtstreeks burgers bindende werking.

8.2 De bestemming

Met dit bestemmingsplan wordt de bestemming ’Agrarisch’ gewijzigd in de bestemmingen ‘Bedrijf'. Daarmee wordt de bouw van een loods mogelijk gemaakt.

Voor wat betreft de bouwmogelijkheden is er aangesloten bij die van de bestemming ´Bedrijf´, zoals opgenomen in het bestemmingsplan ´Kernen Leimuiden-Rijnsaterwoude’.

Hoofdstuk 9 Economische uitvoerbaarheid

9.1 Financiële haalbaarheid

Bij het opstellen van een bestemmingsplan dient de financiële haalbaarheid van het plan aangetoond te worden.

Op grond van artikel 6.12, lid 1, van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) moet voor een bestemmingsplan een exploitatieplan worden vastgesteld indien er sprake is van een 'bouwplan'.

Ingevolge artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) wordt als bouwplan als bedoeld in artikel 6.12, eerste lid, van de Wro aangewezen:
a. de bouw van een of meer woningen;
b. de bouw van een of meer andere hoofdgebouwen;
c. de uitbreiding van een gebouw met ten minste 1000 m² bruto-vloeroppervlakte of met een of meer woningen;
d. de verbouwing van een of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren, voor woondoeleinden, mits ten minste 10 woningen worden gerealiseerd;
e. de verbouwing van een of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren, voor detailhandel, dienstverlening, kantoor of horecadoeleinden, mits de cumulatieve oppervlakte van de nieuwe functies ten minste 1500 m² bruto-vloeroppervlakte bedraagt;
f. de bouw van kassen met een oppervlakte van ten minste 1000 m² bruto-vloeroppervlakte.

Onderhavige ontwikkeling betreft een bouwplan als bedoeld in de Grondexploitatiewet (art. 6.2.1 Bro), waardoor kostenverhaal via een anterieure overeenkomst danwel een exploitatieplan van toepassing is.

De Grondexploitatiewet ('grex-wet') is erop gericht dat de overheid kosten kan verhalen die gemaakt worden naar aanleiding van een bouwplan.

De raad kan bij een besluit tot vaststelling van een bestemmingsplan, besluiten geen exploitatieplan vast te stellen, wanneer:
1. het verhaal van kosten van de grondexploitatie over de in het plan begrepen gronden anderszins verzekerd is (art. 6.12 Wro, tweede lid, aanhef en onder a);
2. de te verhalen kosten minder dan €10.000,- bedragen;
3. er geen verhaalbare kosten zijn

De kosten die gemaakt worden voor het opstellen van het bestemmingsplan zijn voor rekening van initiatiefnemer en worden betaald door middel van legesheffing.

Tussen de gemeente en initiatiefnemer zal een anterieure overeenkomst worden gesloten, waarin onder andere de afwikkeling van eventuele verzoeken tot tegemoetkoming in planschade is geregeld.

Door deze overeenkomst, waarin onder andere het risico van planschade bij de initiatiefnemer neergelegd, is er geen financieel risico voor de gemeente.

De financiële haalbaarheid van het plan is aangetoond.

Hoofdstuk 10 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Deze toelichting zal ons onderdeel van de procedure bestemmingsplan door gemeente Kaag en Braassem ter visie worden gelegd.

Overleg met omwonenden

Omwonenden zijn door de initiatiefnemer op de hoogte gebracht van zijn plannen, middels een huis-aan-bezoek. Omwonenden hebben positief kennis genomen van de ontwikkeling waarbij oude bebouwing wordt vervangen door een nieuw pand. Positief is ook gereageerd op het verkrijgen van beter doorzicht richting de achtergelegen weilanden. Naar aanleiding van de huis-aan-huis bezoeken hebben er geen wijzigingen in het plan plaatsgevonden.

Vooroverleg ex art. 3.1.1 Bro

Het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat het bestuursorgaan dat belast is met de voorbereiding van een bestemmingsplan daarbij overleg pleegt met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen, welke in het bestemmingsplan in het geding zijn.

In dit kader wordt met verschillende vooroverlegpartners overleg gevoerd over het voorontwerpbestemmingsplan.

Zienswijzen

Het ontwerpbestemmingsplan wordt overeenkomstig artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening ter visie gelegd voor een periode van 6 weken. Tijdens deze periode wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om schriftelijke of mondelinge zienswijzen in te dienen.

Plangebied Herenweg 161a te Rijnsaterwoude

INFORMATIEVE en TECHNISCHE VRAGEN

Vraag nr. :
Onderwerp : bestemmingsplan op aanvraag Herenweg 161a Rijnsaterwoude
Vraagsteller :Meerdere fracties
Datum : 5 september 2022

1. Breedte volgens voorstel 400m, moet dat niet zijn 40m?

   Antwoord:

   Breedte hoort inderdaad 40 meter te zijn. In de dataset van de vastgestelde versie van het bestemmingsplan op aanvraag zoals deze op ruimtelijkeplannen.nl wordt gezet zal dit correct opgenomen worden.

2. Helft van het perceel heeft (houdt) andere bestemming (agrarisch) waarom is dat?

   Antwoord:

   Dat heeft met de milieutechnische inpasbaarheid te maken (bedrijfsbestemming heeft andere milieutechnische consequenties dan agrarische bestemming) waardoor de benodigde bestemming – mede in het kader van het meest doelmatige gebruik niet groter/breder getrokken wordt dan feitelijk noodzakelijk.

3. Waar hele stuk ombestemd als er op een deel nog geen (bedrijfs)activiteiten (gaan) plaatsvinden

   Antwoord:

   Het bestemmingsplan op aanvraag is een vertaling van de vraag, d.w.z. het enkel bieden van het planologische kader voor de bedrijfsactiviteiten, zowel de bestaande als momenteel naastgelegen. Het bestemmingsplan ‘beperkt’ zich dan ook enkel tot het bieden van de passende bestemming met bouwvlak voor het realiseren van een loods ter vervanging van de bestaande / oude loods.

4. Ofwel: waarom is het bouwvlak groter dan te bebouwen blok?

   Antwoord:

   Zie beantwoording vraag 3.

Gemeente Kaag en Braassem

Zaaknummer: 439246

De raad van de gemeente Kaag en Braassem;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d 23 augustus 2022.;

gelet op het bepaalde in artikel 1 lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regeling;

b e s l u i t:

1. Geen zienswijze in te dienen op het ontwerp van de Gemeenschappelijke regeling Centrumregeling Sociaal domein Rijnstreek (uitbreiding taken).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de
raad van de gemeente Kaag en Braassem
gehouden op 12 september 2022

de griffier,
T.P. Scherpenzeel

de voorzitter,
A. Heijstee-Bolt

A. Heijstee-Bolt

Raadsavond	6 september 2022
Zaaknummer	439246
Portefeuillehouder	Gerben van Duin
Opsteller	A.S. Terpstra
Onderwerp	Zienswijze ontwerp Centrumregeling Sociaal domein Rijnstreek (uitbreiding taken)

Beslispunten
Geen zienswijze indienen op het ontwerp van de Gemeenschappelijke regeling Centrumregeling Sociaal domein Rijnstreek (uitbreiding taken).

Wat willen we bereiken
Het verstevigen van de dienstverlening aan inwoners op effectieve en efficiënte wijze, met behoud van gemeentelijke autonomie ten aanzien van beleid, door een verbreding van de samenwerking op het sociaal domein in de Rijnstreek in de vorm van een uitbreiding Centrumregeling.

Wat gaan we daarvoor doen
De gemeente Alphen aan den Rijn aanwijzen als centrumgemeente in het kader van samenwerking binnen het sociale domein voor de uitvoering van de Maatschappelijke Zorg voor een aantal in deze regeling benoemde uitvoeringstaken.

Inleiding

Wijziging van taken en naam

In 2017 is door de drie Rijnstreekgemeenten de Centrumregeling Participatiewet Rijnstreek vastgesteld. Hierin is vastgelegd dat Alphen aan den Rijn een aantal uitvoeringstaken van de Participatiewet uitvoert voor Nieuwkoop en Kaag en Braassem. De precieze uitvoering van deze taken en de vergoeding daarvoor is vastgelegd in een Dienstverleningsovereenkomst (DVO). Inmiddels vallen daar ook taken onder met betrekking tot de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en de Wet inburgering 2021. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van taken maatschappelijke zorg: Alphen aan den Rijn is door het college van Nieuwkoop en Kaag en Braassem gemandateerd om de subsidieregeling voor Opvang te publiceren en zal voor de drie gemeenten overeenkomsten sluiten voor de uitvoering van Ondersteuning met wonen. Met de ontwerp wijziging van de centrumregeling worden ook deze hiervoor genoemde taken opgenomen in de regeling met gevolg dat de naam van de regeling hierdoor wijzigt. Als basis voor de afspraken geldt het ‘Rijnstreeks model’ dat in december 2021 in de drie colleges is vastgesteld.

Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen

Sinds 1 juli 2022 is de wet “Versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen” van kracht. Hierdoor treedt een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking. Met de wetswijziging wordt een aantal aanpassingen en aanvullingen geïntroduceerd op de al bestaande wettelijke bevoegdheden en instrumenten van de raad. Een aantal van deze wijzigingen is op 1 juli 2022 direct in werking getreden, een ander deel moet binnen twee jaar geïmplementeerd zijn in alle gemeenschappelijke regelingen.

Het indienen van de zienswijze is één van de wijzigingen die per 1 juli 2022 direct in werking getreden is. Deze wijziging versterkt de positie bij besluitvorming en de controlerende rol van gemeenteraden. De raad heeft hiermee de mogelijkheid vooraf een zienswijze te geven bij het treffen of wijzigen van een GR waaraan de colleges deelnemen. Met deze zienswijze heeft de gemeenteraad de mogelijkheid (bij-) te sturen op GR-en door aan te geven het ergens niet mee eens te zijn, zorgen te uiten of juist steun uit te spreken.

Drie gemeenten, drie raden

De ontwerp wijziging van de Centrumregeling geldt voor de drie Rijnstreekgemeenten. De mogelijkheid om een zienswijze in te dienen (artikel 1, lid 2 jo. lid 3 Wgr) wordt dan ook aan de drie gemeenteraden voorgelegd. Na ontvangst van de ontwerpwijziging heeft de raad maximaal acht weken de tijd om een zienswijze in te dienen. De colleges besluiten vervolgens of de ontvangen zienswijzen aanleiding zijn om de ontwerpregeling aan te passen. De al dan niet gewijzigde ontwerpregeling wordt daarna opnieuw aan de raden voorgelegd met het verzoek om toestemming te verlenen aan de voorgestelde wijziging. De overige wijzigingen van de Wgr, zoals de verplichting om een regeling te evalueren, zijn in deze ontwerpregeling verwerkt.

Gezien de aard van de voorgestelde wijzigingen–de regeling wordt in overeenstemming gebracht met eerdere beleidsvoornemens en de gewijzigde Wgr en de regeling kent geen financiële verplichtingen- ziet het college geen aanleiding een zienswijze naar voren te brengen.

Onderbouwing

Het advies van het college aan de raad is om geen zienswijze naar voren te brengen op de ontwerp Centrumregeling Sociaal domein Rijnstreek. Hiervoor gelden de volgende argumenten.

1. De aanpassing is een actualisatie van de situatie. Met de wijziging van de naam van de Centrumregeling is deze beter passend op de inhoud.
2. De Centrumregeling voldoet aan de gewijzigde voorwaarden van de Wgr.

3. Het wijzigen van de Centrumregeling leidt niet tot financiële verplichtingen en brengt evenmin risico's met zich mee.
4. De Centrumregeling past in de vastgelegde ambitie tot verdere samenwerking binnen de Rijnstreek op het sociale domein zoals vastgelegd in de notitie 'het Rijnstreeks model'.
5. Met de doordecentralisatie van de maatschappelijke zorg per 2023 worden de gemeenten verantwoordelijk voor de ondersteuning voor inwoners met (ernstige) psychische problemen en de opvang van mensen die dak- of thuisloos zijn geraakt. Een goede uitvoering van deze taak maakt samenwerken noodzakelijk om voldoende aanbod tegen verantwoorde kosten te realiseren. En zodoende krijgt deze extra taak een plek in de GR.
6. De Gemeente Alphen aan den Rijn zal op een zo efficiënt mogelijke wijze uitvoering geven aan de benoemde taken, waardoor de kosten voor gemeente Nieuwkoop en gemeente Kaag & Braassem zo laag mogelijk blijven.

Uitvoering

Kosten
De wijziging van de Centrumregeling heeft op zichzelf staand geen financiële gevolgen. De uitvoering van taken op onderdelen is inclusief de financiële consequenties vastgelegd in de onderliggende DVO's. De precieze uitvoering van deze taken en de vergoeding daarvoor zal worden vastgelegd in een DVO Maatschappelijke Zorg. Een juridisch gevolg is dat met de ontwerpwijziging meer taken onder deze centrumregeling vallen, onder andere Ondersteuning met wonen en Opvang.

Participatie en tijdlijn
In oktober 2022 zal de raad geïnformeerd worden middels een raadsinformatiebrief over de voortgang van de doordecentralisatie maatschappelijke zorg. Daarbij ontvangt u binnenkort een uitnodiging voor de kennismakingsbijeenkomst met de uitvoerders van Ondersteuning met wonen en Opvang op 8 december 2022.
De drie colleges verzoeken de gemeenteraden om in de oktobervergadering 2022 uitsluitsel te geven of zij een zienswijze naar voren brengen. Indien geen zienswijze naar voren wordt gebracht stellen zij de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters hier zo spoedig mogelijk van op de hoogte, conform het bepaalde in artikel 1 lid 3 Wgr.

Na de ontvangst van eventuele zienswijzen besluiten de colleges zo nodig om de ontwerp Centrumregeling aan te passen. De eventueel aangepaste centrumregeling zal vervolgens voor de benodigde toestemming opnieuw aan de drie raden worden voorgelegd voor het einde van dit kalenderjaar.

Risico's
Er zijn geen risico's verbonden aan voorgestelde wijzigingen van de Centrumregeling.

Regio
De ontwerp Centrumregeling is in samenwerking tussen de drie gemeenten tot stand gekomen en wordt via de afzonderlijke colleges aan de afzonderlijke gemeenteraden voor een zienswijze voorgelegd.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Evaluatie
Niet van toepassing.

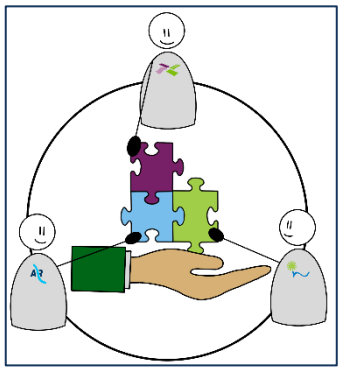
Roelofarendsveen, 23 augustus 2022
Burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,
R. van Zijl A. Heijstee-Bolt

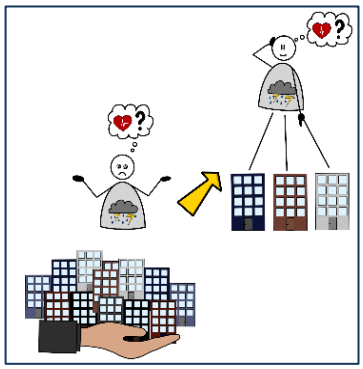
Bijlagen behorend bij het voorstel

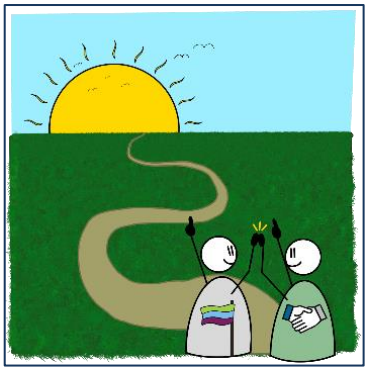
- Het Rijnstreeks model
- Ontwerp Centrumregeling Sociaal domein Rijnstreek

Het Rijnstreeks model

Samen voor duurzame oplossingen in het sociaal domein

nieuwkoop

Alphen aan den Rijn

Kaag en Braassem GEMEENTE

Voorwoord

Je pad vinden in het leven of sommige uitdagingen het hoofd bieden is soms best lastig. Iedereen heeft wel(eens) een vraag of uitdaging. Veel mensen vinden daar zelf een oplossing voor of hebben geleerd daarmee te leven. Als de problemen toenemen en/of het mensen niet meer lukt er zelf (met familie, vrienden) uit te komen, dan kunnen zij terecht bij ons als gemeente (de door ons ingekochte hulp en ondersteuning). Het is niet gek om hulp te vragen.

We maken dat zo makkelijk en gewoon mogelijk. Dat betekent concreet dat mensen niet ver weg hoeven voor hulp en direct en goed geholpen worden. Waar mogelijk doen we dat collectief. We stimuleren dat inwoners ook elkaar helpen. Als professionele hulp nodig is, proberen we de administratieve lasten voor inwoners en organisaties te beperken. We werken zo weinig mogelijk met beschikkingen, toetsen en administratieve processen. In onze financiering en opdrachtformulering beperken we het aantal schotten en ook prikkels om onnodig dure zorg in te (blijven) zetten. We stimuleren de professionele hulpaanbieders ook om contact te hebben met de verenigingen, scholen en andere algemene voorzieningen.

Naast goede hulp inkopen moet de gemeente ook efficiënt omgaan met de beschikbare middelen. Hoewel niet alle prestaties meetbaar zijn in het sociaal domein, zijn we duidelijk over de prestaties die worden geleverd. We stimuleren het gesprek tussen ons gemeentelijk bestuur, aanbieders, partners en inwoners. Klanttevredenheidsmetingen doen we ook, evenals het vergelijken van cijfers met andere gemeenten. We willen leren, verbeteren en het gewoon het goede doen voor onze inwoners.

En dit alles doen we samen in de Rijnstreek. Waarbij we de komende jaren onze relatie tot elkaar in het sociaal domein versterken. Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder.

Han de Jager
Alphen aan den Rijn

Gerben van Duin
Nieuwkoop

Floris Schoonderwoerd
Kaag en Braassem

Petra van der Wereld
Kaag en Braassem

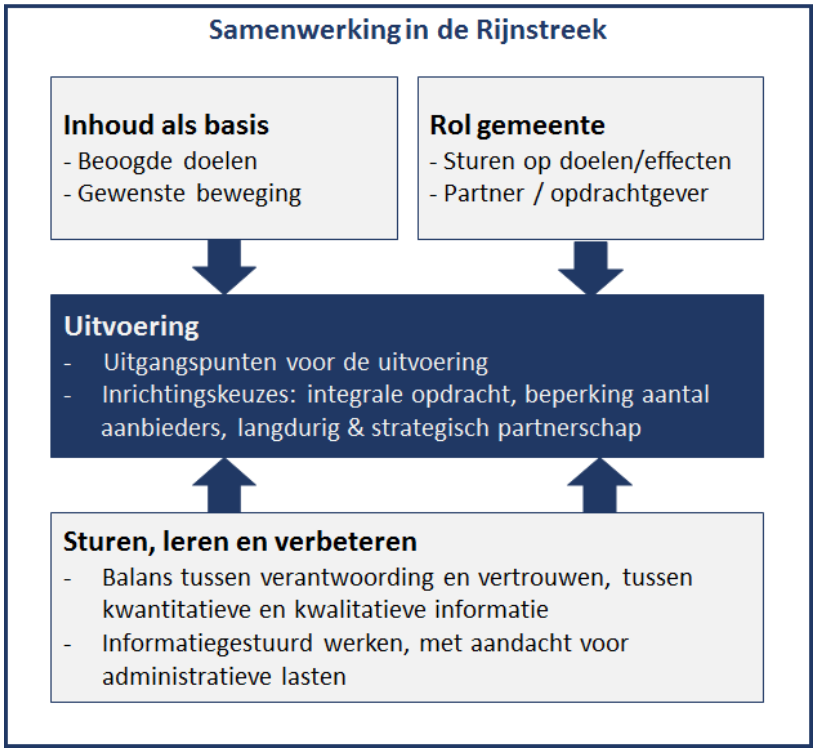
1. Inleiding

Wij werken als drie gemeenten binnen de Rijnstreek al jaren intensief samen op het sociaal domein. We kopen bijvoorbeeld samen Wmo-ondersteuning en inburgeringsonderwijs in, we werken met één uitvoeringsorganisatie voor werk en inkomen (gepositioneerd bij gemeente Alphen aan den Rijn), we hebben een nagenoeg gelijke verordening sociaal domein (met daarbij behorende nadere regels) én we willen de komende jaren nauwer samenwerken op het gebied van jeugdhulp.

We geloven erin dat we samen meer kunnen bereiken, het beter kunnen doen voor onze inwoners. Door de samenwerking kunnen we onze kennis en expertise bundelen en zo meer efficiency realiseren. We kunnen ons beter positioneren richting de regio en bij landelijke ontwikkelingen. En we kunnen schaalvoordelen behalen bij inkooptrajecten. Dat we geografisch dicht bij elkaar liggen en kenmerken delen (zie kader) maakt de samenwerking voor de hand liggend. Dat betekent niet dat de samenwerking altijd vanzelfsprekend en makkelijk is. Op onderdelen kunnen we ook van elkaar verschillen of besluiten dat een lokale aanpak beter past. Maar doorslaggevend is dat wij verbonden zijn door onze visie op het sociaal domein, door de wijze waarop wij ons positioneren en sturen binnen het sociaal domein.

Rijnstreeks model

In deze notitie beschrijven we onze visie en de uitgangspunten die ons helpen om mooie dingen voor elkaar te krijgen, maar die ons ook kunnen helpen als het soms spannend wordt. We noemen dit het Rijnstreeks model. Het geeft weer waar wij als Rijnstreek voor staan, wat we willen bereiken samen met onze partners, nu en in de toekomst, en hoe we hierop sturen. Het Rijnstreeks model gaat over hoe wij als gemeente onze rol zien en hoe wij kijken naar de rol van onze inwoners en partners. We beschrijven dit model omdat dit ons helpt om rolvast volgens onze visie te (blijven) werken. Daarnaast helpt het bij het uitdragen en uitleggen van de keuzes die wij maken.

De Rijnstreek in beeld

Gezinnen (met jonge kinderen)
De Rijnstreek bestaat uit drie gemeenten met samen zo'n 168.000 inwoners. De gemeenten hebben elk meerdere kernen, gelegen tussen water en weilanden. Er wonen relatief veel gezinnen met (jonge) kinderen. De komende jaren zal het aantal 65-plussers aanzienlijk toenemen, met name in Kaag en Braassem en Nieuwkoop. In 2030 zullen er in deze gemeenten respectievelijk 28% en 31% meer 65-plussers zijn. In Alphen bedraagt de toename 21% (landelijk 25%).

Een dorps karakter en stedelijke voorzieningen
De Rijnstreek kenmerkt zich door een overwegend dorps karakter, gecombineerd met stedelijke voorzieningen. Dit dorpse karakter is terug te zien in de sterke sociale samenhang tussen inwoners. Veel inwoners doen vrijwilligerswerk en staan klaar om anderen hulp te bieden, het vragen en accepteren van hulp ligt vaak wat lastiger. De eigen zorgen houden inwoners zo lang mogelijk bij zichzelf. Dit is overigens niet te zien in het beroep op jeugdhulp. Relatief veel jongeren in de Rijnstreek maken gebruik van jeugdhulp; zo'n 1 op de 8 jongeren ontvangt een vorm van jeugdhulp. Landelijk is dit 1 op de 10 jongeren.

Sterke ondernemersgeest
De inwoners van de Rijnstreek kennen een sterke ondernemersgeest. Er zijn relatief veel zzp'ers. Sowieso hebben veel inwoners van de Rijnstreek een betaalde baan. Dit is ook terug te zien in de lage werkloosheidscijfers en het lage aantal bijstandsuitkeringen (2,9% van het aantal inwoners vanaf 18 jaar; landelijk is dit 4,6%).

2. Visie op inhoud

Inleiding

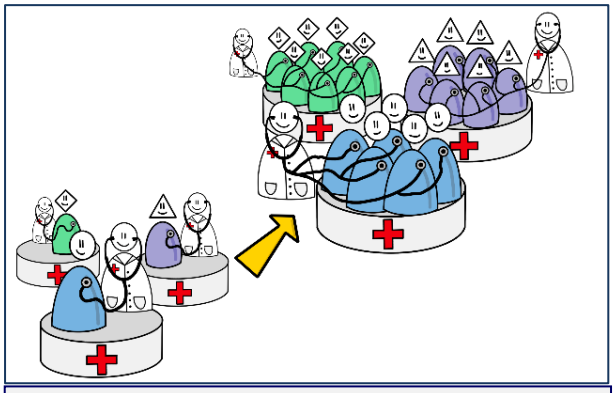
De inhoud is voor ons als Rijnstreekgemeenten leidend. Dit betekent dat wij onze keuzes (overwegend) op inhoudelijke overwegingen baseren: op de doelen die wij willen realiseren en de op de uitgangspunten die wij hanteren. Wij zoeken daarbij de verbinding tussen thema's en doelen, over de grenzen van wetten en domeinen heen. Maatschappelijke vraagstukken en vragen van inwoners laten zich immers niet inkaderen door wet- en regelgeving en domeinen. En ook de oplossingen om de gewenste doelen te bereiken beperken zich veelal niet tot afzonderlijke domeinen. Dit betekent niet dat we de financiële kant volledig loslaten. Doel is steeds om een effectieve en efficiënte uitvoering van onze gemeentelijke taken te realiseren.

Maatschappelijke opgaven

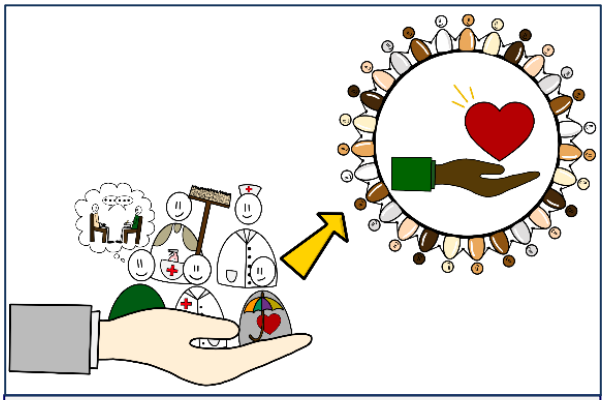
Wij hebben als Rijnstreekgemeenten onze opgaven en doelen in verschillende beleidskaders en met verschillende woorden omschreven. Maar de inhoud, dat wat wij willen bereiken, is in alle drie gemeenten gelijk. De drie gemeenten willen de komende jaren vooral inzetten op de volgende opgaven:

1. het herstellen van bestaanszekerheid, te weten:
    - de zekerheid van voldoende en voorspelbaar inkomen
    - de zekerheid van werk en mee kunnen doen
    - de zekerheid van een dak boven je hoofd in een geschikte, betaalbare woning, in een veilig en prettige omgeving
    - snelle en toegankelijke dienstverlening in situaties die de veiligheid bedreigen
2. het vergroten van kansengelijkheid, door het:
    - investeren in een kansrijke start en prettig en veilig opgroeien
    - bieden van passende ondersteuning en begeleiding aan jongeren en jongvolwassenen
    - geven van extra aandacht aan inwoners voor wie kansen niet vanzelfsprekend zijn
3. het makkelijker maken van gezond leven, door het:
    - verder bouwen aan een sterk gezondheidsstelsel
    - versterken van verbindingen tussen inwoners
    - bieden van passende ondersteuning en zorg voor wie dat nodig heeft

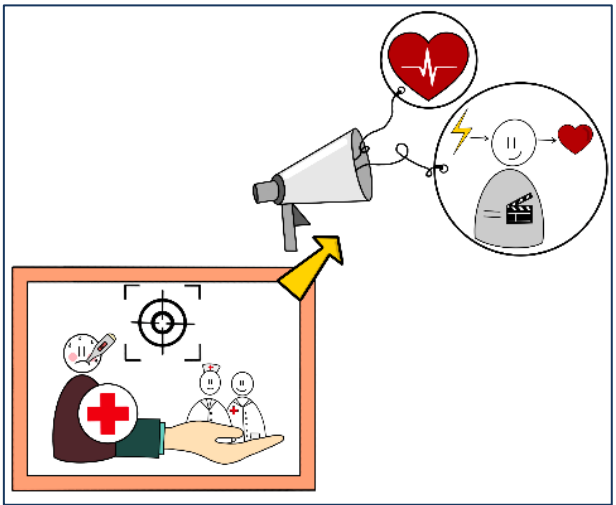
Deze opgaven zijn beschreven in de propositie "De winst van het sociaal domein" van de VNG (april 2021).

Van individuele, specialistische zorg …
naar collectieve oplossingen

Van professionele zorg … naar hulp in en
door de samenleving

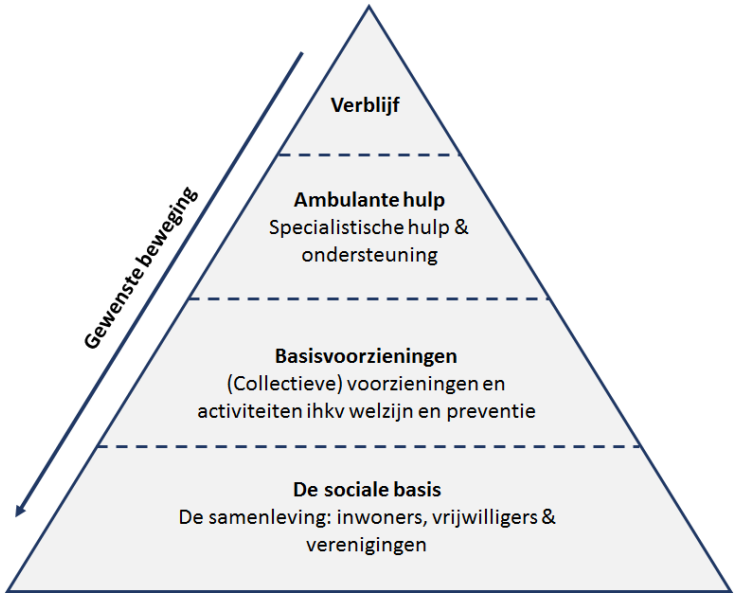
Van focus op ziekte en zorg … naar
aandacht voor gezondheid en gedrag

Beweging

Bij het realiseren van de doelen, beogen we de volgende beweging:

- van individuele, specialistische zorg … naar collectieve oplossingen
- van professionele zorg … naar hulp in en door de samenleving
- van focus op ziekte en zorg … naar aandacht voor gezondheid en gedrag

waarbij we ons realiseren dat er voor sommige inwoners wel specialistische en professionele hulp nodig is

Wat vinden we belangrijk in de uitvoering?

Hieronder zijn de uitgangspunten, die wij van belang vinden voor de uitvoering van de opdrachten en programma's. Het gaat om de volgende uitgangspunten:

- *We helpen elkaar*

Over het algemeen gaat het goed met onze inwoners. Maar soms hebben ze vragen of lopen ze tegen (tijdelijke of structurele, lichte of zware) problemen aan. Vaak kunnen ze dan terecht bij vrienden, buren, familie of andere personen binnen hun netwerk. Als dat niet voldoende is, bieden we (informele en/of professionele) hulp. Inwoners houden zoveel mogelijk de regie over de hulp die ingezet wordt, tenzij dit (tijdelijk) niet mogelijk is. Inwoners die hulp vragen/ontvangen, kunnen ook hulp bieden. Iedereen kan een betrokken bijdrage aan de samenleving bieden, bijvoorbeeld als vrijwilliger, maatje of ervaringsdeskundige.

- *We zijn dichtbij*

Wanneer onze inwoners hulp zoeken vinden ze die dichtbij. We sluiten aan bij logische vindplaatsen en maken gebruik van de lokale basis infrastructuur. We staan niet alleen dichtbij onze inwoners, maar ook bij onze maatschappelijke partners en geloven dat wij daardoor het verschil met elkaar kunnen maken.

- *We zijn allemaal anders*

Onze inwoners zijn uniek. De hulp die geboden wordt, is dan ook geen standaardproduct, maar is divers, duurzaam, op maat gesneden en wordt zoveel mogelijk in het dagelijks leven geboden. De vraag (al dan niet uitgesproken), talenten en mogelijkheden van de inwoner staan centraal, waarbij we ook kijken naar de hulp die de omgeving kan bieden. De professional sluit aan bij de belevingswereld van de inwoner en stuurt – waar nodig – de situatie bij. De inspraak van de inwoner in het zoeken naar passende hulp blijft een belangrijk uitgangspunt.
Onze inwoners zijn uniek, maar hun vragen en problemen hoeven niet uniek te zijn. Zij kunnen herkenbaar zijn voor andere inwoners. Vrijwilligers, ervaringsdeskundigen en lotgenotencontacten kunnen dan ook een waardevolle bijdrage leveren.

- *We gaan voor de duurzame oplossing*

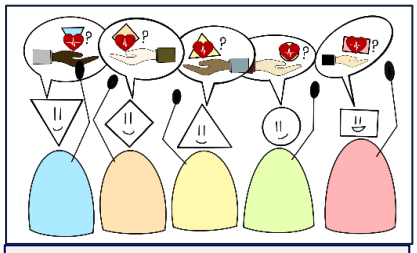
De hulp en ondersteuning die wij bieden is gericht op het oplossen van het eigenlijke probleem/ de achterliggende vraag, niet op het bestrijden van symptomen. Wanneer inwoners een vraag hebben, wordt deze vraag breed benaderd en wordt met de inwoner (en zijn netwerk) gezocht naar de achterliggende reden van de vraag. De achterliggende problematiek wordt eerst of minimaal tegelijkertijd opgepakt in samenwerking met de inwoner, partners en het sociaal netwerk.

De partners binnen het sociaal domein zorgen, naast het ontwikkelen van het eigen integrale aanbod, met elkaar voor samenhangende zorg en slimme verbindingen. Deze partners kunnen professionele partners zijn maar ook (sport-) verenigingen, maatschappelijke organisaties en ondernemers. De geboden hulp en ondersteuning moet elkaar aanvullen en versterken en passen bij de hulpvraag. Niet alle problemen moeten of

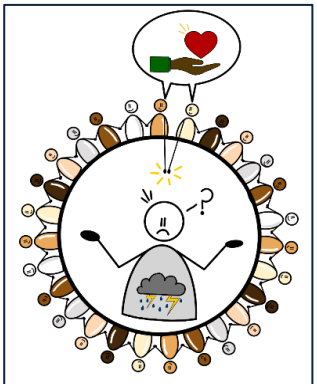
kunnen worden opgelost. Dat betekent dat inzet ook gericht is op accepteren van- en het leren omgaan met problemen.

- *We zijn creatief en tonen lef*

Als gemeenten sturen wij op de doelen die wij binnen het sociaal domein willen realiseren. De verantwoordelijkheid voor een passende invulling van *hoe* deze doelen het beste gerealiseerd kunnen worden, leggen wij bij onze partners en inwoners. Wij vragen de professionals hun creativiteit in te zetten en te doen wat nodig is bij een hulpvraag, soms met onconventionele oplossingen. Dit vraagt lef van de professionals, maar ook van hun organisaties en van ons als gemeente. We moeten op hen vertrouwen, zij zijn immers de experts en staan in nauw contact met de andere betrokkenen in een casus.

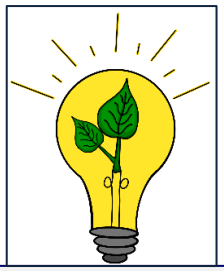
We zijn allemaal anders

We helpen elkaar

We zijn creatief en tonen lef

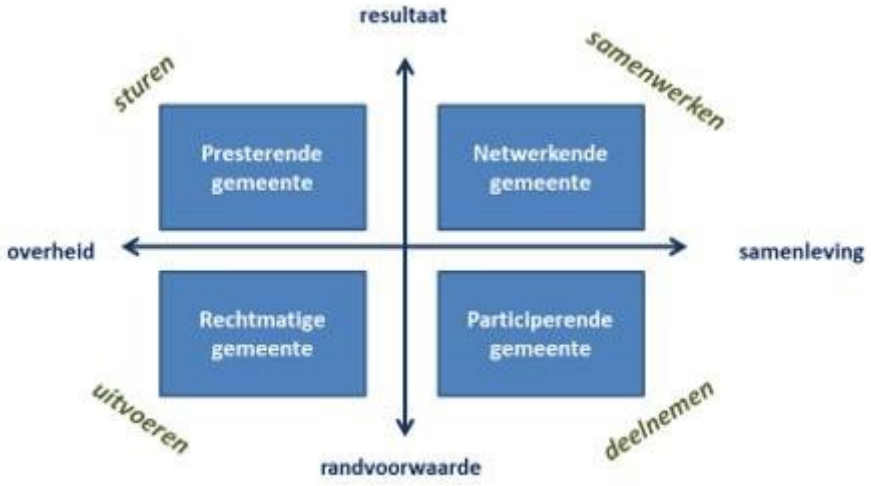
We gaan voor de duurzame oplossing

3. Rol van de gemeente

Als gemeenten hebben we in het sociaal domein verschillende rollen. We zijn beleids-bepaler, uitvoerder, samenwerkingspartner, opdrachtgever en toezichthouder. We zijn uitvoerder als het gaat om het uitvoeren van de Participatiewet en schuldhulpverlening (dit geldt alleen voor Alphen aan den Rijn; Nieuwkoop en Kaag en Braassem zijn ook op dit onderdeel opdrachtgever). We zijn partner richting partijen met wie we geen contract hebben, zoals bijvoorbeeld huisartsen en het onderwijs. Daarnaast zijn we opdrachtgever van een aantal partijen die we hebben gecontracteerd of die we subsidiëren om taken voor ons uit te voeren en zien we toe op de kwaliteit van deze uitvoering (met name Wmo, maar ook jeugdhulp).

De afgelopen jaren hebben we kritischer gekeken naar onze rol als gemeente. Op een groot aantal onderdelen maken we steeds meer de beweging van beleidsbepaler en opdrachtgever naar partner bij het opstellen en uitvoeren van beleid. We sturen vooral op inhoudelijke en financiële kaders, op wat we willen bereiken. De uitvoering laten wij zoveel mogelijk aan de samenleving en aan relevante partijen en professionals. Dit vanuit de gedachte dat zij het beste in staat zijn om deze uitvoering op te pakken. Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen we, ieder vanuit zijn eigen rol en expertise, bij aan het bepalen en behalen van de beoogde doelen en resultaten.

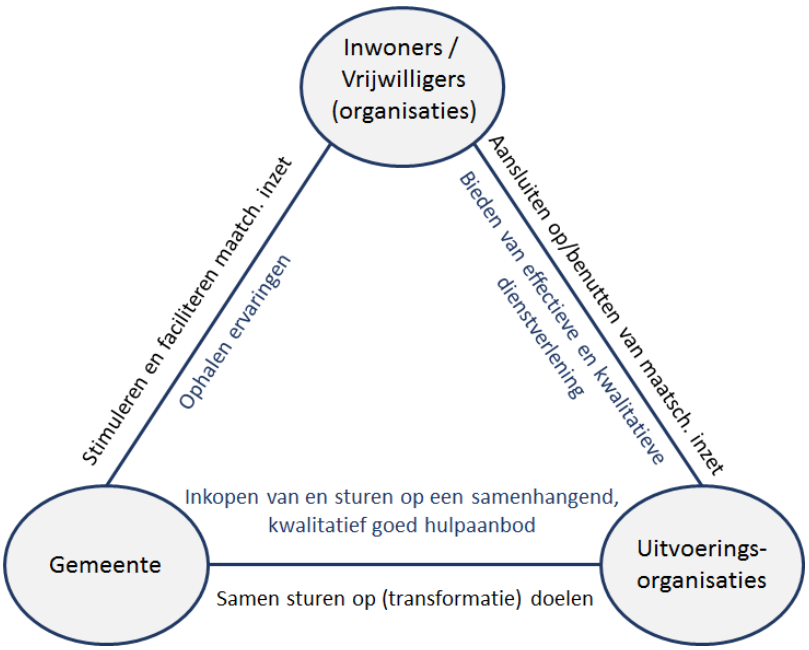
De rollen van ons al gemeente kunnen ook worden gedefinieerd volgens onderstaand plaatje. Deze rollen zijn niet statisch. Als gemeente schakelen we tussen deze rollen als de opgave hierom vraagt.

Rechtmatige gemeente
Wij zijn een rechtmatige gemeente. Bij de uitvoering van de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wmo hebben we ons te houden aan allerlei wet- en regelgeving. De rol van rechtmatige gemeente is het meest dominant bij de uitvoering van de Participatiewet. We proberen binnen de wet- en regelgeving rond Werk en inkomen de ruimte en de flexibiliteit te zoeken, maar het stukje rechtmatigheid is hierin nog dominant.

Presterende en netwerkende gemeente
De contracten die wij als gemeente met onze aanbieders hebben, zijn voornamelijk gesloten op basis van de principes van de presterende overheid: maatschappelijke effecten en kritieke prestatie-indicatoren (KPI's). Anderzijds gelden in deze overeenkomsten ook de principes van de netwerkende overheid (en uitvoering). Hierbij gaat het over samenwerken, samen tot proces-doelen komen, samen een transformatieverhaal dichten en samen een stip aan horizon definiëren zonder dat in termen van absolute effecten te kunnen gieten. Tegelijkertijd stimuleren we de samenwerking tussen partijen, ook over de domeinen heen. We zijn zelf ook onderdeel van deze samenwerking. Dit alles om het voor onze inwoners nog beter te maken.

Belang van inwoners staat voorop
Bij elke opdracht die wij aan derden geven én bij elke taak die uitgevoerd moet worden, staat het belang van onze inwoners voorop. Wij zijn helder over wat we verwachten van organisaties. Dat we sturen op doelen en resultaten en niet op activiteiten betekent niet dat we alles moeten of kunnen loslaten of vanuit een "ivoren toren" het sociaal domein bestieren. Wij blijven immers (op grond van de wettelijke opdracht) verantwoordelijk voor de uitvoering van taken én we voelen ons betrokken bij onze inwoners. Dit betekent dat we in contact blijven met onze inwoners en vrijwilligersorganisaties. Dit biedt ook kansen om voeling te houden met het tempo van de transformatie en om zelf de verhalen vanuit de samenleving op te halen en deze niet alleen te krijgen van de uitvoeringsorganisaties.

4. Sturingsmodel

Onze visie op het sociaal domein en de rol die wij als gemeenten voor ons zien, werken uit in onze inrichting en sturing. Beide elementen komen hieronder terug.

Inrichting: samenhangend stelsel

Er is een aantal zaken te benoemen die volgens ons bijdragen aan een samenhangend stelsel in het sociaal domein.

Integrale opdrachten

Voor de aanbestedingen die we doen, werken we zoveel mogelijk met integrale opdrachten. Deze omvatten het hele pakket van lichte en zware hulp en ondersteuning én de toegang tot deze hulp en ondersteuning. Op deze manier stimuleren we het meer inzetten van lichte hulp, is het op- en afschalen, indien nodig/mogelijk, eenvoudiger voor professionals en kunnen nieuwe arrangementen worden ingezet.

Met een integrale opdracht ontstaat er ook een niet-vrijblijvende samenwerking die zorgt voor de benodigde verandering binnen de hulp en ondersteuning. Door deze niet-vrijblijvende samenwerking moeten partijen echt gezamenlijk optreden en gezamenlijke arrangementen ontwikkelen. Zij mogen en moeten iets van elkaars werk en organisatie vinden, en kunnen niet meer geïsoleerde keuzes maken over hun aanbod, over wat ze wel en niet doen. Dat zien wij als belangrijke aanjager van de transformatie[1].

Daarnaast bevorderen we integraliteit tussen de opdrachten die we uitzetten én tussen de uitvoeringspartners. Zo willen we een samenhangend aanbod creëren voor onze inwoners. Zij staan centraal en het is onze taak om te zorgen dat zij een zo passend mogelijk aanbod krijgen voor hun vraag. Dit betekent dat we soms ook over de schutting kijken bij andere domeinen. Vragen van inwoners staan niet op zichzelf en kunnen reiken verder dan het sociaal domein. Alle bovenstaande punten gelden ook voor de taken die we zelf uitvoeren, zoals werk en inkomen.

Dat een integrale en brede opdracht kan werken, hebben we ervaren in de uitvoering van de opdracht Sociale Participatie die in 2014 is aanbesteed voor de uitvoering van de Wmo 2015 en in de uitvoering door GO! voor jeugd van de opdracht Sterke partners voor de jeugd die in 2017 is aanbesteed in het kader van de Jeugdwet (niet voor Nieuwkoop). Uit een evaluatie van deze opdracht komt het volgende naar voren: doordat de lokale teams van GO! zelf diagnostiek en behandeling doen, kan snel de juiste hulp ingezet worden. Daardoor is minder inzet van de specialistische ggz nodig. Het aantal cliënten met specialistische ggz is in 2019 met bijna 40% afgenomen t.o.v. 2017; het aantal cliënten met basis ggz is met 20% toegenomen.

Beperking aantal aanbieders / een klein aantal herkenbare uitvoeringsorganisaties
We willen zo min mogelijk versnippering in het aanbod van partijen en kiezen zoveel mogelijk voor één herkenbare partij (soms met een samenwerking van partijen) die het hele pakket aan preventie, hulp en/of ondersteuning kan bieden voor onze inwoners. Door te werken met een beperkt aantal aanbieders komt de samenwerking tussen de verschillende opdrachten en tussen professionals makkelijker en sneller op gang. Het zorgt voor een overzichtelijk veld.

Ook kunnen wij als gemeenten beter sturen op de overeenkomst en de (transformatie)doelen en resultaten die we willen bereiken. Dit komt de efficiëntie van de hulp en ondersteuning ten goede en maakt het makkelijker om een goede relatie met de aanbieders op te bouwen en te werken aan strategisch partnerschap. Dit hebben we geleerd in de afgelopen periode maar blijkt ook uit verschillende onderzoeken die landelijk zijn uitgevoerd (De kracht van wijd reiken (VNG Expertiseteam Reikwijdte jeugdhulpplicht; 2020) en Inzicht in besteding jeugdhulpmiddelen (KPMG, 2020).

Hierbij willen we ruimte geven aan de professionals en stappen af van standaardtrajecten en bekostigen we de partijen waar kan met een lumpsum. Waar dat geen optie is, kiezen we nog steeds voor een klein aantal partijen, waarmee we een relatie kunnen opbouwen en kiezen voor samenwerking.

Strategisch partnerschap
Naast onze rol als opdrachtgever is er ook partnerschap om in samenspraak en samenwerking met de (contract)partners invulling te geven aan de transformatie. Samenwerking leidt tot meer innovatievermogen en doorzettingskracht om op een nieuwe en verbeterde wijze tot maatschappelijke effecten te komen.
We streven hierbij naar vertrouwen, gelijkwaardigheid en transparantie. Ook willen we nog meer gezamenlijk leren, zowel ambtelijk als ook bestuurlijk.
Het opbouwen van deze relatie is er een van een lange adem. Het kost tijd om elkaar te vertrouwen en we vragen veel van onze partners (zoals investeringen in samenwerking en transformatie). Hierom streven we ernaar om een langdurige relatie met onze partners aan te gaan (bij voorkeur overeenkomsten met een initiële looptijd van minimaal vier jaar met verlengingsmogelijkheden).

Vertrouwen en verantwoordelijkheid
Wij hebben vertrouwen in de kennis en expertise van inwoners, professionals en ondernemers. Wij geloven erin en stimuleren dat ieder vanuit zijn eigen rol en expertise bijdraagt aan het bepalen en behalen van de beoogde doelen en resultaten, maar wel vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Sturen en verantwoorden
De inrichting van het sociaal domein is belangrijk om over na te denken, echter minstens zo belangrijk is hoe het gaat en de mogelijkheid om bij te sturen.
Waar de partners verantwoordelijk zijn voor de invulling van het *hoe*, blijft de gemeente eindverantwoordelijke en regie houden op de opdrachten met de juiste sturing. Hierbij is het steeds zoeken naar een balans tussen controle en vertrouwen.

Sturingsinformatie

Om te kunnen sturen op het realiseren van de ambities en doelstellingen en om het proces van leren en verbeteren te faciliteren, is informatie nodig. Het gaat hierbij zowel om informatie over successen en effecten op de lange termijn (outcome) als om prestaties op de korte termijn, over de beheersing van risico's en de kwaliteit van de uitvoering (output en throughput). Deze informatie kan een kwantitatief karakter hebben, maar minstens zo belangrijk is de informatie met een kwalitatief karakter. Het gaat om de toegevoegde waarde die de uitvoering van de opdrachten heeft voor onze inwoners.
Het gaat om tellen en vertellen, waarbij de Rijnstreekgemeenten een balans zoeken tussen het verkrijgen van voldoende informatie (om te kunnen leren, bijsturen en verantwoorden) en de administratieve lasten die dit met zich meebrengt.

We maken hierbij o.a. gebruik van indicatoren. Indicatoren hebben een signaalfunctie. In hoeverre is een doel bereikt? Zitten we op de goede weg? Met behulp van indicatoren kan dat gemonitord worden. Om dat te kunnen doen moeten indicatoren toetsbaar zijn. Meestal wordt daarbij gedacht aan aantallen en percentages. In het sociaal domein is dat niet altijd passend en gaat het soms ook om het realiseren van een voorziening of een werkwijze. Vaak is de relatie tussen het werk en de resultaten of maatschappelijke effecten minder direct en spelen ook andere (niet beïnvloedbare of niet toetsbare) invloeden een rol. Dit maakt het ingewikkeld om de impact vast te stellen van de inzet van onze partners.

Informatie-gestuurd werken: de zes v's

De Rijnstreekgemeenten hebben de ambitie om in de toekomst steeds meer informatie-gestuurd te gaan werken. Dit willen we gaan doen aan de hand van de zes v's. De komende tijd zullen we dit stuk nog verder gaan uitwerken.

- Verzamelen data
- Verbinden data
- Verklaren / duiden data
- Volgen trends en ontwikkelingen / resultaten
- Voorspellen trends en ontwikkelingen / resultaten
- Verbeteren aanpak

Risico's

Wij zien als Rijnstreekgemeenten veel voordelen in ons model, met name in de grotere samenhang en verbinding, in de grotere ruimte voor de professional om vanuit zijn/haar vakbekwaamheid het goede te doen, meer ruimte voor en inzet van inwonerkracht en een overzichtelijker zorglandschap, waardoor elkaar kennen en (aan)spreken makkelijker is.
Toch zien wij ook wel risico's in ons model. Wij proberen deze risico's zoveel mogelijk te voorkomen/verzachten door binnen onze opdrachten daar aandacht aan te besteden (via risico-analyse, het opleggen van eisen, het sturen op indicatoren etc). De volgende risico's onderkennen we:

Risico	Maatregel
Beperkte keuzevrijheid Door te werken met één opdracht en één aanbieder kunnen inwoners een gebrek aan keuzevrijheid ervaren. Zij hebben niet de mogelijkheid om te kiezen tussen meerdere aanbieders	Inwoners kunnen weliswaar niet kiezen tussen verschillende aanbieders. Wel is er aandacht voor een goede match tussen de inwoner en de professionals, met daarbij de mogelijkheid om te kiezen voor een andere professional die aansluit bij de vraag, cultuur, levensovertuiging en persoonlijkheid van de inwoner. Ook heeft de inwoner de mogelijkheid om te kiezen voor een persoonsgebonden budget (onder voorwaarden).
Prikkel om lichtere (en daarmee goedkopere) hulp/ondersteuning in te zetten Door te werken met lumpsum financiering kan het voor de aanbieder financieel aantrekkelij-ker zijn om lichtere zorg in te zetten om zo hun budget niet te overschrijden. Met de toegang in de opdracht kunnen zij hier zelf op sturen.	Aanbieders realiseren zich dat inzetten van te lichte zorg uiteindelijk lijkt tot ofwel langere zorg ofwel uiteindelijk toch tot meer specialistisch zorg. Om het risico te voorkomen/verminderen moeten aanbieders verantwoorden of inwoners de juiste hulp hebben ontvangen (o.a. via cliëntervaringsonderzoeken en doelrealisatie)
Afwentelen zorg op andere aanbieder(s) Door lumpsum financiering bestaat het risico dat aanbieders proberen (met name complexe) hulpvragen zo veel mogelijk bij derden neer te leggen, zodat zij binnen hun budget kunnen blijven (indien sprake is van een vast budget per jaar)	De opdrachten worden helder beschreven. Via contractmanagement wordt gestuurd op de uitvoering van de opdracht. Waar sprake is van overlap tussen verschillende opdrachten worden aanvullende afspraken gemaakt.
Grotere afhankelijkheid voor gemeente van gecontracteerde aanbieder(s) Door grote opdrachten langdurig bij een beperkt aantal aanbieders / samenwerkings-verband van aanbieders te beleggen, wordt gemeente zeer afhankelijk van deze aanbieder(s). Zo kunnen aanbieders claimen dat het budget niet toereikend is. Voor gemeenten kan het dan moeilijk zijn om hieraan niet toe te geven en het budget niet te verhogen als zij voor de levering van zorg afhankelijk is van de aanbieder. Dit wordt een 'zachte budgetrestrictie' genoemd. Door goede monitoring moet de gemeente dit vroegtijdig signaleren en van tevoren al hebben nagedacht hoe zij hiermee om wil gaan.	Met de invoering van zakelijk en stevig contractmanagement wordt gestuurd op de strategische partners. Bij nieuwe aanbestedingen proberen we genoeg ruimte te creëren om flexibel mee te kunnen bewegen met ontwikkelingen. We zoeken hierover ook steeds contact met gemeenten die op dezelfde manier werken.

Verlies van kennis en bestaande initiatieven bij een nieuwe aanbesteding Als er gestart wordt met een nieuwe aanbesteding loop je het risico dat bestaande samenwerkingen niet terugkomen.	We blijven de landelijke ontwikkelingen volgen rondom de regels voor aanbesteden en vragen hier actief aandacht voor.

5. Wat betekent het Rijnstreeks model voor de gemeenten

Wij werken al jaren in meer of mindere mate volgens het Rijnstreeks model. In die jaren hebben wij enkele ervaringen opgedaan over wat het Rijnstreeks model voor ons betekent, bestuurlijk en ambtelijk. Maar ook wat succesfactoren zijn om het Rijnstreeks model te laten werken.

Succesfactoren

Rijnstreeks model moet door de haarvaten van een ieder stromen
Om het Rijnstreeks model optimaal te kunnen laten functioneren, is het nodig dat er binnen de gemeente, ambtelijk en bestuurlijk (college en raad), brede kennis, steun en draagvlak voor de aanpak is en dat een ieder dit zoveel mogelijk vertaalt in zijn/haar handelen en dit uitdraagt naar inwoners en organisaties. “Het Rijnstreeks model moet bij een ieder binnen de gemeente in de haarvaten zitten”. Daarbij is het ook belangrijk dat we blijven leren en verbeteren. Er moet dus niet alleen ruimte voor opbouwende kritiek en feedback zijn, mensen moeten worden uitgenodigd om kritisch mee te denken.

Gemeenten moeten consistent volgens Rijnstreeks model werken
Daarnaast is het nodig om als gemeente consistent onze keuzes te maken en besluiten nemen op basis van het Rijnstreeks model. Dit maakt dat gemeenten betrouwbaar zijn en hun handelen voorspelbaar is. Dit leidt ertoe dat inwoners en organisaties de keuzes kunnen begrijpen, ook als de keuzes niet populair zijn. Uiteraard moet er ook flexibiliteit zijn. Niet altijd kan via het Rijnstreeks model gewerkt worden, bijvoorbeeld binnen regionale samenwerking. Onze inhoudelijke doelstellingen zijn altijd leidend.

Wat betekent Rijnstreeks model voor de raad
Dit onderdeel moet nader ingevuld worden met de raden zelf. Zij gaan immers over de invulling van hun rol. Werken met het Rijnstreeks model heeft echter wel consequenties.

De taken van de gemeenteraad zijn grofweg in drieën op te delen:
- het vormen van volksvertegenwoordiging
- het stellen van kaders (inhoudelijk en financieel)
- het controleren van het college

Sturen op financiële kaders ingewikkeld
Het invullen van deze taken is binnen het sociaal domein best lastig. Bijvoorbeeld waar het gaat om financiën. Het budget dat binnen het sociaal domein besteed wordt, is de afgelopen jaren aanzienlijk toegenomen als gevolg van een toename en verzwaring van de taken binnen het sociaal domein. Voor de gemeenteraad is het van belang om zicht te hebben op een efficiënte en effectieve besteding van de middelen. De raad moet tijdig kunnen bijsturen als de inhoudelijke doelen niet worden gerealiseerd of als financiële onder- of overbesteding dreigt. Sturen op financiën is echter lastig, gelet op de zorgplicht van gemeenten en de daarbij behorende openeinde-financiering en gelet op de reële prijzen die gemeenten moeten betalen.

Het Rijnstreeks model geeft gedeeltelijk een oplossing voor dit probleem door bij veel opdrachten te werken met vaste budgetten (populatiegebonden). Bij taakgerichte financiering zijn de benodigde middelen meerjarig bekend en is overschrijding en/of onderschrijding in principe niet aan de orde). Wel is het daarbij van belang om te blijven benchmarken met andere gemeenten (zijn de budgetten die wij verstrekken reëel en vergelijkbaar met andere gemeenten?) en om autonome ontwikkelingen mee te nemen in het bepalen van het budget.

Controlerende taak
Om de controlerende taak te kunnen uitvoeren en eventueel te kunnen bijsturen, moet de gemeenteraad tijdig en structureel geïnformeerd worden over ontwikkelingen (financieel, inhoudelijk), over de voortgang in de uitvoering, het bereiken van de beoogde doelen en resultaten en over de uitputting van budgetten. Transparantie en openheid, ook als dingen (nog) niet goed gaan, is hierbij van cruciaal belang. Daarbij is het belangrijk om te realiseren dat het lastig is om een causaal verband aan te tonen tussen de ingezette preventieve activiteiten, hulp en ondersteuning en het realiseren van effecten. Dit maakt de controlerende rol vaak ingewikkeld.

In contact met inwoners
De keuzes en uitvoering van de taken binnen het sociaal domein hebben impact op het leven van kwetsbare inwoners. Voor de raad is het daarom belangrijk om in contact te blijven met inwoners. Inwoners zijn niet gebaat bij het bespreken van hun specifieke casus, maar wel bij het bespreekbaar maken van de dilemma's/knelpunten die uit de casus naar voren komt. Het is echter moeilijk om individuele casuïstiek te abstraheren naar trends en ontwikkelingen.

Wat betekent dit voor het college
- *Koers houden, ook als het soms moeilijk is.*
  Waar mensen werken, gaan ook wel eens dingen niet goed. Dit resulteert soms in klachten of media-aandacht die niet gewenst is. Echter, dit heeft vaak niks te maken met hoe het stelsel is georganiseerd. Zaak dus om koers te houden en door gaan met waar we in geloven.
- *Casuïstiek*
  Leden van het college worden regelmatig benaderd door individuele inwoners over hun eigen casuïstiek. Het is belangrijk om een lijn aan te houden in hoe we hiermee omgaan. Het mag immers niet zo zijn dat iemand die de wethouder benaderd een andere behandeling krijgt dan iemand die dat niet doet. Hierom maken we goede afspraken over wat we doen als iemand zich meldt bij een van de collegeleden.
- *Fouten maken mag*
  Als we van onze professionals vragen dat ze creatief en met lef te werk gaan, dan betekent dat we ze de ruimte moeten geven om dat ook te doen. Hierbij hoort dat fouten maken mag, als we er maar van leren.
- *Tijdig actuele informatie, beseffen dan niet alle doelen / effecten op korte termijn gerealiseerd / aangetoond kunnen worden. Monitoren*

De manier hoe we in de Rijnstreek vorm geven aan het sociaal domein is er een van een lange adem. Dit betekent dat we soms pas na langere tijd weten wat het effect is van wat we doen. En zelfs dan is een causaal verband vaak moeilijk aan te tonen. Ook is de beschikbaarheid van data soms ingewikkeld. We vragen aan onze partners het hoogst noodzakelijke, om te voorkomen dat professionals vooral bezig zijn met hun administratie ipv met onze inwoners. Elke vraag om meer informatie gaat dus ten koste van onze inwoners.

- *Bestuurlijk rol bij incidenten*
  Hoewel we veel taken en verantwoordelijkheid neerleggen bij onze partners, zijn we als gemeente altijd eindverantwoordelijk voor wat er gebeurd. Dit kan voor bestuurders ingewikkeld zijn als er een incident is, waarbij zij worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid.

Wat betekent dit voor de ambtelijke uitvoering

- *Andere rolname beleidsadviseurs*
  De rol van beleidsadviseurs krijgt een ander accent als gevolg van het Rijnstreeks model. Zij hebben meer een regiefunctie waarbij ze .. niet zorgen voor, maar zorgen dat … Niet meer zelf oplossingen bedenken, maar dat overlaten aan inwoners en professionals en vanuit een beleidsmatige, regisserende rol meedenken.
- *Kwalitatief goed contractmanagement*
  Voor het sturen op strategische partners is het investeren in professioneel contract-management nodig. Contractmanagement wordt bij strategische partners daarom ingevuld als een afzonderlijke rol of functie.
- *In contact blijven met inwoners, netwerken, van papier naar gesprek …*
  Wij blijven als gemeenten (op grond van onze wettelijke opdracht) verantwoordelijk voor de uitvoering van taken én we voelen ons betrokken bij onze inwoners. Dit betekent dat we in contact blijven met onze inwoners en vrijwilligersorganisaties. Dit biedt ook kansen om voeling te houden met het tempo van de transformatie en om zelf de verhalen vanuit de samenleving op te halen en deze niet alleen te krijgen van de uitvoeringsorganisaties.
- *Goed informeren bestuur*
  Tijdig informeren over ontwikkelingen en uitvoering (wat gaat goed, open zijn over wat niet goed gaat, verbetervoorstellen).
- *Regie op de keten*
  Om tot een integrale aanpak te komen, is het noodzakelijk dat alle partijen - de door ons gefinancierde partijen én de niet door ons gefinancierde partijen - samen werken in de toegang, in de keten en in de ontwikkeling van gezamenlijk aanbod. Dit is echter niet altijd eenvoudig te realiseren. Daarom is het nodig dat wij als gemeenten de regie op de keten op ons nemen, o.a. door de keten structureel bij elkaar aan tafel te brengen, het maken van afspraken te faciliteren.

6. Samenwerking in de praktijk

Huidige samenwerking

De gemeenten in de Rijnstreek werken samen op de volgende onderwerpen:

- Een gezamenlijke opdracht voor maatschappelijke ondersteuning (Tom in de buurt) en een nieuwe gezamenlijke opdracht Ondersteuning en Ondersteuning met wonen
- Werk en inkomen (bijstand, begeleiding naar werk, beschut werk, schuldhulpverlening)
- Inburgering (nieuwe opdracht per 2022)
- Gezamenlijke verordening sociaal domein en nadere regels
- Jeugdhulp

		Lokaal	Subregio-naal (Rijn-streek)	Regio-naal (HR)	Boven-regionaal (MH)
Welzijn	Welzijn en preventie				
Jeugdhulp	Regiovisie en NVO				
	Jeugdhulp en toegang tot jeugdhulp				
	Gedwongen kader, gesloten jeugdhulp en crisisdienst				
Wmo	Maatschappelijke ondersteuning (Dichtbij in de Rijnstreek)				
	Huishoudelijke ondersteuning				
	Hulpmiddelen				
	Woonvormen bijzondere doelgroepen (incl. ouderen)				
	Ondersteuning met wonen				
	Maatschappelijke zorg (specialistisch)				
W&I	Inkomensondersteuning Arbeidsparticipatie Beschut werk				
	Schuldhulpverlening				
	Inburgering				
	Inburgering+				
	Regionaal arbeidsmarktbeleid				
Gezondheid & veiligheid	Zorg- en Veiligheidshuis				
	RDOG				
Overig	Verordening sociaal domein				

Wanneer we op een onderwerp intensief gaan samenwerken dan maken we ook afspraken over de governance.

Er zijn ook onderdelen in het sociaal domein waarop we kiezen voor een lokale aanpak. De toegang tot de hulp en ondersteuning en de organisatie van welzijn en preventie willen we het liefst zo dicht bij de inwoners als mogelijk aanbieden, zoals ook staat in onze uitgangspunten. De uitvoering hiervan ligt bij de individuele Rijstreek gemeenten. De uitvoering van deze lokale taken raakt aan de uitvoering van de taken die we wel gezamenlijk oppakken. Het is nodig om wel van elkaars lokale invulling op de hoogte te zijn en om de aanpakken te vergelijken en van elkaar leren.

7. Samenwerkingsagenda voor de toekomst

Het sociaal domein blijft volop in beweging en de verwachting is dat de komende jaren nog voldoende ontwikkelingen op gemeenten af zullen komen en dat er voldoende onderwerpen zijn waarop we onze samenwerking willen intensiveren.

Landelijke ontwikkelingen en nieuwe thema's

1. *De gewijzigde Jeugdwet en de invulling van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)*
   De gewijzigde Jeugdwet spreekt van een verplichte (boven)regionale samenwerking voor de inkoop van jeugdhulp en sturing op jeugdhulp(aanbieders). Het is nog niet bekend voor welke jeugdhulpvormen deze samenwerking verplichtend wordt opgesteld. Vraag is of wij anticiperen op de verplichting en ons voor meer jeugdhulpvormen gaan aansluiten bij de regionale inkoop of dat wij onze positie willen behouden en de specialistische jeugdhulp zelf blijven inkopen. In dat laatste geval moeten we in ieder geval zorgen voor een goede onderbouwing van onze keuze (pas toe of leg uit-principe) én heldere afspraken met de regio over de beschikbaarheid van specialistische zorg, zodat we wel aan de bedoeling van de jeugdwet en de NvO voldoen.
2. *Informatie-gestuurd werken (hoe rapporteer/informeer je hierover)*
   In Alphen aan den Rijn is er een start gemaakt met informatie-gestuurd werken. Momenteel wordt er op het thema jeugdwerkloosheid bekeken wat er nodig is om meer te kunnen doen met data en informatie-gestuurd te kunnen gaan werken. Ook wordt er onderzoek gedaan naar een nieuw dataplatform. Er is een behoefte om ook op andere onderwerpen meer te gaan doen met data. Bij nieuw te starten trajecten (zoals jeugd 2023) is het van belang dat we aan de voorkant nog beter nadenken over welke doelstellingen we nastreven en welke data ons helpt om te bepalen of deze doelstellingen behaald gaan worden.
3. *Impact Corona*
   De coronacrisis heeft impact op hoe het met onze inwoners gaat. Niet alleen financieel komen inwoners in de problemen, maar zeker ook emotioneel nemen de problemen toe. Het is goed om met elkaar zicht te houden op deze ontwikkelingen.
4. *Propositie VNG Sociaal domein*
   De VNG heeft samen met o.a. de G4, G40 en Divosa gewerkt aan een propositie sociaal domein bedoeld voor de formatie van een nieuw kabinet. Dit is hoe deze organisaties aankijken tegen de toekomst van het sociaal domein en wat ervoor nodig is om daar te komen. Er staan interessante ontwikkelingen en thema's in geschetst. Dit traject is interessant om als Rijnstreek te volgen.

Intensievere samenwerking

5. *Samenwerking met medisch domein/zorgverzekeraar*
   In Alphen aan den Rijn is er al een goede samenwerking met Zorg en Zekerheid. Nieuwkoop en Kaag en Braassem willen hier graag van leren en op aanhaken waar mogelijk.

6. *Arbeidsmarktbeleid*

   Er liggen nog veel kansen om de aansluiting tussen onderwijs – ondernemers – overheid te versterken en om zo vraag naar en aanbod van werk in balans te krijgen/houden, waarbij het gaat om kwaliteit en kwantiteit. Hierop vindt al regionaal actie plaats, maar het is goed om dit ook meer subregionaal vorm te geven (korte lijnen).

7. *Preventie en welzijn op het gebied van vergrijzing*

   Met een toenemend aantal ouderen in onze gemeenten hebben we te maken met opgaven, die we mogelijk gezamenlijk willen / moeten oppakken. Het is goed om elkaar op te zoeken en te kijken naar samenwerking op (onderdelen van) welzijn en preventie, ook al is welzijn en preventie iets wat we vooral lokaal doen.

8. *Toegang decentraal*

   De gemeenten in de Rijnstreek hebben de wens om de toegang tot hulp en ondersteuning lokaal vorm te (blijven) geven en daarbij de aansluiting te maken met werk en inkomen. Vraag is hoe we deze aansluiting realiseren en wat daarvoor nodig is.

9. *DVO afspraken Werk en Inkomen*

   In 2021 wordt een nieuw DVO worden opgesteld/nieuwe afspraken worden vastgelegd op basis van de leerpunten van de afgelopen jaren en met goede kpi's.

10. *Cliëntervaringsonderzoeken en participatie*

    Binnen de verschillende opdrachten wordt gewerkt met cliëntervaringsonderzoeken. Binnen de Rijnstreek willen we onderzoeken hoe we dit het beste kunnen invullen, waarbij ook gedacht wordt aan doorlopende ervaringsonderzoeken. Daarnaast is er op vele vlakken participatie nodig, zoals jeugdparticipatie bij de nieuwe opdracht jeugdhulp. Het is interessant om te kijken hoe wij elkaar hierin kunnen versterken en/of gezamenlijk kunnen optrekken.

11. *Sturingsfilosofie 'Het Rijnstreeks model'*

    We delen als Rijnstreekgemeenten eenzelfde visie op sturing. Deze is echter niet expliciet beschreven. De komende periode willen we dit "Rijnstreekse model" beter beschrijven

12. *RDOG en gezondheid*

    Gezondheid is een groeiend thema waar we als subregio (nu nog individueel) op inzetten. Vraag is of we hierin ook meer de verbinding met elkaar willen zoeken. In de bestuursadviescommissies (BAC's) van de RDOG is al sprake van een subregionale vertegenwoordiging. Dit vraagt om onderlinge afstemming en samenwerking om goed vertegenwoordigd te zijn. Ook op de punten waarin we van mening verschillen. Vragen die daarbij spelen zijn: Waar zijn we van als gemeente? Waar willen we op sturen? Wat verwachten we van de RDOG? Wat willen we lokaal, subregionaal of regionaal organiseren?

Centrumregeling
Sociaal domein Rijnstreek

Juni 2022

Inhoud

Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen 4

Artikel 1 – Begrippen 4

Artikel 2 – Doel en belang 4

Hoofdstuk 2: Centrumgemeente en regiogemeenten 5

Artikel 3 – Aanwijzing centrumgemeente en vestiging 5

Artikel 4 – Taken 5

Artikel 5 – Bevoegdheden colleges 5

Artikel 6 – Financiën 6

Artikel 7 - Informatieplicht 6

Artikel 8 - Privacy 6

Artikel 9 – DVO's 6

Hoofdstuk 3: Wijziging, toetreding, uittreding en opheffing 6

Artikel 10 – Wijziging van de regeling 6

Artikel 11 – Toetreding tot de regeling 7

Artikel 12 - Uittreding uit de regeling 7

Artikel 13 – Opheffing van de regeling 7

Hoofdstuk 4: Overige bepalingen 8

Artikel 14 – Overleg 8

Artikel 15 – Duur 8

Artikel 15 – Evaluatie 8

Artikel 17 – Geschillen 8

Artikel 18 – Inzending en bekendmaking 9

Artikel 19 – Archivering 9

Artikel 20 – Inwerkingtreding 9

Artikel 21 – Citeerwijze 9

Toelichting op de Centrumregeling Sociaal domein Rijnstreek 10

ONTWERP

Centrumregeling Sociaal domein Rijnstreek

Overwegende dat;

- de gemeenten Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Kaag en Braassem in 2012 gestart zijn met een Bestuurlijk Overleg Sociaal Domein om de regionale samenwerking op het gebied van het Sociaal Domein vorm te geven;
- de gemeenten Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Kaag en Braassem per 1 januari 2018 een centrumregeling hebben getroffen voor samenwerking die in eerste instantie gericht was op de Participatiewet;
- in december 2021 in de colleges van de deelnemende gemeenten het Rijnstreeks model is vastgesteld, waarin de ambities en inhoud met betrekking tot verdere samenwerking zijn vastgelegd;
- met de doordecentralisatie van de maatschappelijke zorg per 2023 de gemeenten verantwoordelijk worden voor de ondersteuning voor inwoners met (ernstige) psychische problemen en de opvang van mensen die dak- of thuisloos zijn geraakt;
- de gemeente Alphen aan den Rijn bereid is om in het kader van samenwerking binnen het sociale domein als centrumgemeente te fungeren voor de uitvoering van de in deze regeling benoemde uitvoeringstaken voor de regiogemeenten;
- het in dat kader, uit het oogpunt van kwaliteit, adequate dienstverlening aan burgers, borging van continuïteit, verhoging van efficiency, en behoud van de gemeentelijke autonomie ten aanzien van beleid, gewenst is te komen tot een breder samenwerkingsverband tussen genoemde gemeenten in de vorm van deze aangepaste centrumregeling;
- Alphen aan den Rijn bereid is de in deze regeling genoemde taken uit te voeren op een zo efficiënt mogelijke wijze, waardoor de kosten ook voor de regiogemeenten zo laag mogelijk blijven;
- besloten is om de samenwerking in de centrumregeling uit te breiden en een aantal uitvoeringstaken in het Sociaal Domein van de regiogemeenten op te dragen aan de centrumgemeente;
- voor de benoemde uitvoeringstaken een exclusief recht geldt, zoals bedoeld in de Aanbestedingswet 2012;
- gelet op hoofdstuk 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en afdeling 10.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht;
- de door de gemeenteraden van Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Kaag en Braassem verleende toestemming, overeenkomstig artikel 1, tweede lid en derde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, aan de colleges van burgemeester en wethouders voor het wijzigen van deze regeling.

Gelet op de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), Besluit Bijstand Zelfstandigen (Bbz), de Wet inburgering 2021, de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) voor wat betreft opvang en beschermd wonen;

ONTWERP

Besluiten:

- om de naam van de centrumregeling Participatiewet Rijnstreek te wijzigen in **Centrumregeling Sociaal domein Rijnstreek** en deze als volgt te wijzigen:

Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen

Artikel 1 – Begrippen

In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder;

a. Alphen aan den Rijn: de gemeente Alphen aan den Rijn;
b. centrumgemeente: gemeente als bedoeld in artikel 8, vierde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 3 van deze regeling;
c. college: college van burgemeester en wethouders;
d. deelnemer óf deelnemende gemeente: een aan deze regeling deelnemend college van burgemeester en wethouders, inclusief de centrumgemeente;
e. regeling: deze centrumregeling;
f. regiogemeenten: de gemeenten Nieuwkoop en Kaag en Braassem;
g. Ondersteuning met wonen: ondersteuning inclusief een vorm van wonen voor inwoners met psychische of psychosociale problemen die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving;
h. Opvang: onderdak en begeleiding bieden aan inwoners die de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Artikel 2 – Doel en belang

De deelnemende gemeenten werken door middel van deze centrumregeling aan de doelstellingen en uitgangspunten zoals verwoord onder lid 1 tot en met lid 5:

1. Het vastleggen van de uitgangspunten voor de gezamenlijke uitvoering van wettelijke taken in het sociaal domein van de deelnemende regiogemeenten, waarvoor gemeenten vrijwillig kunnen samenwerken.
2. Met de samenwerking kan meer worden bereikt, kan betere dienstverlening plaatsvinden voor de inwoners en kunnen kennis en expertise gebundeld worden en zo kan meer efficiency gerealiseerd worden.
3. Met de samenwerking ontstaat voor de deelnemende gemeenten en inwoners een stevigere positie in de regio en bij landelijke ontwikkelingen en kunnen schaalvoordelen behaald worden in het geval van bijvoorbeeld inkooptrajecten.
4. De regiogemeenten liggen geografisch naast elkaar en delen kenmerken, wat de samenwerking voor de hand liggend maakt.
5. De taken voor de samenwerking zijn een aantal wettelijke taken op het terrein van het sociaal domein en kunnen omvatten beleidsvoorbereiding, inkoop dan wel subsidieverlening, contractmanagement dan wel accounthouderschap, de uitvoering en het financieel-administratief verwerken alsmede het cliëntenbeheer voor zover opgenomen in een DVO.

ONTWERP

Hoofdstuk 2: Centrumgemeente en regiogemeenten

Artikel 3 – Aanwijzing centrumgemeente en vestiging

1. Alphen aan den Rijn wordt aangewezen als centrumgemeente voor deze gemeenschappelijke regeling.
2. De centrumregeling Sociaal domein Rijnstreek is gevestigd bij de gemeente Alphen aan den Rijn.

Artikel 4 – Taken

1. De colleges van de regiogemeenten dragen in Dienstverleningsovereenkomsten (DVO), zoals bedoeld in artikel 7 van deze regeling, aan het college van Alphen aan den Rijn taken op ter verwezenlijking van het doel, genoemd in artikel 2.
2. De taken die krachtens dit artikel worden opgedragen aan de centrumgemeente, worden door de colleges van de regiogemeenten bijgehouden in een mandaatregister.
3. De samenwerking richt zich op beleidsvoorbereiding, inkoop dan wel subsidieverlening, contractmanagement dan wel accounthouderschap, de uitvoering en het financieel-administratief verwerken alsmede het cliëntenbeheer van de volgende wetten:
    a. de Participatiewet.
    b. de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.
    c. de Wet inburgering 2021.
    d. de Wet maatschappelijke ondersteuning voor de onderdelen Ondersteuning met wonen en Opvang
4. Een regiogemeente kan met de centrumgemeente in een DVO incidentele- en structurele opdrachten in het Sociaal Domein toevoegen, die de centrumgemeente vervolgens voor de betreffende regiogemeente gaat uitvoeren en factureren. Hiermee worden de DVO's dynamische documenten, die altijd de actuele financiële kaders weergeven waarbinnen de centrumgemeente haar taken uitvoert per regiogemeente.
5. Alphen aan den Rijn zal haar rol als centrumgemeente in de zin van de genoemde wetten en het Rijnstreeks model uitvoeren.

Artikel 5 – Bevoegdheden colleges

1. Ter verwezenlijking van het doel, als bedoeld in artikel 2, kunnen de colleges van de regiogemeenten aan het college van Alphen aan den Rijn taken opdragen en bevoegdheden mandateren.
2. De bevoegdheden die ter uitvoering van deze regeling worden gemandateerd, worden in een mandaatregeling opgenomen. De mandaatregeling wordt vastgesteld en gewijzigd door eensluidende besluiten van de colleges en burgemeesters van de gemeenten.
3. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op het verlenen van volmacht tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen door Alphen aan den Rijn namens de regiogemeenten.

ONTWERP

Artikel 6 – Financiën

1. Voor de taakuitvoering, zoals genoemd in artikel 4, ontvangt Alphen aan den Rijn van iedere regiogemeente een vergoeding.
2. De hoogte van de vergoeding en de momenten van facturering en betaling worden opgenomen in de betreffende DVO's.

Artikel 7 – Informatieplicht

1. De colleges van de regiogemeenten geven het college van de centrumgemeente alle inlichtingen die het college van de centrumgemeente voor de uitoefening van zijn taken, genoemd in artikel 4, nodig heeft, tenzij dit in strijd is met het algemeen belang.
2. Het college van de centrumgemeente verschaft in voorkomende gevallen op verzoek van een college van een regiogemeente inlichtingen over de uitoefening van de gemandateerde bevoegdheden.

Artikel 8 – Privacy

De gemeenten waarborgen, als verwerkingsverantwoordelijken in de zin van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), dat bij de onderlinge gegevensuitwisseling de vigerende privacywetgeving wordt nageleefd.

Artikel 9 – DVO's

1. In meerdere tussen het college van de regiogemeenten en het college van Alphen aan den Rijn te sluiten DVO's, wordt nadere uitwerking gegeven aan de taken uit deze regeling. In de DVO wordt in ieder geval vastgelegd;
    a. onder welke uitvoeringskaders de diensten plaatsvinden (gebaseerd op de inhoudelijke (transformatie) doelstellingen);
    b. het overzicht van de uit te voeren diensten;
    c. aan welke kwaliteitseisen de taakuitoefening door Alphen aan den Rijn moet voldoen en welk resultaat er wordt beoogd;
    d. de hoogte van de financiële bijdrage;
    e. de uitwerking van de informatie- en verantwoordingsplicht van het college van Alphen aan den Rijn aan de colleges van de regiogemeenten;
    f. de wijze waarop de colleges van de gemeenten elkaar informeren over het niet nakomen van hun verplichtingen en de gevolgen die zij daaraan verbinden;
    g. dat er nadere afspraken worden gemaakt over de kosten en verplichtingen verbonden aan uittreding en de verrekening van de kosten hiervan;
2. De plicht, als bedoeld in het vorige lid, onder e, houdt in ieder geval in het verstrekken van alle gegevens aan de regiogemeenten die voor de uitvoering van de wetgeving door de gemeenten van belang zijn.

ONTWERP

Hoofdstuk 3: Wijziging, toetreding, uittreding en opheffing

Artikel 10 – Wijziging van de regeling

1. Iedere deelnemer kan een voorstel doen tot een wijziging van deze regeling.
2. De wijziging komt tot stand, indien alle deelnemende colleges van burgemeester en wethouders aan deze regeling met de wijziging van de regeling akkoord zijn gegaan.
3. De wijziging van deze regeling wordt als voorgenomen besluit voorgelegd aan de gemeenteraden van de deelnemers, die binnen 8 weken na ontvangst van het ontwerp van de wijzing hun zienswijze hierover kunnen uitbrengen.
4. De deelnemers gaan pas over tot een definitieve wijziging van deze regeling dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden van de deelnemers.
5. De wijziging van deze regeling treedt in werking op de eerste dag van de maand, volgend op de dag van de bekendmaking ervan in het Gemeenteblad door de centrumgemeente.
6. Op de wijziging van deze regeling is artikel 16 van deze regeling van overeenkomstige toepassing.

Artikel 11 – Toetreding tot de regeling

1. Iedere deelnemer kan een voorstel doen tot toetreding van een college aan deze regeling.
2. Bij toetreding van een college maken de deelnemers afspraken over een herschikking van de financiële bijdragen.
3. De toetreding, zoals bedoeld in het vorige lid, wordt pas voorgelegd aan de gemeenteraden van de deelnemers, indien alle deelnemers met de toetreding akkoord zijn.
4. De toetreding vindt niet eerder plaats dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden van de deelnemers en de gemeenteraad van het toetredende college.

Artikel 12 – Uittreding uit de regeling

1. Een deelnemer die wenst uit te treden maakt dit voornemen schriftelijk kenbaar aan de overige deelnemers.
2. Een deelnemer besluit tot uittreding nadat zijn raad hiertoe toestemming heeft verleend.
3. Uittreding kan niet eerder plaats vinden dan met ingang van het kalenderjaar, volgend op het jaar waarin het besluit tot uittreding is genomen, mits het besluit tot uittreding uiterlijk op 30 juni van het jaar, voorafgaand aan het jaar van uittreding, schriftelijk bekend is gemaakt aan de centrumgemeente.
4. Onverminderd het derde lid, is uittreding gedurende de eerste vier jaar na het wijzigen van deze regeling, niet mogelijk.
5. De uittredende deelnemer ontvangt van de centrumgemeente bij uittreding een eindafrekening, waarin de kosten worden opgenomen die verband houden met de uittreding. Een en ander wordt nader uitgewerkt in de dienstverleningsovereenkomst.
6. Naar aanleiding van de uittreding wijzigen de overige deelnemers de regeling, conform artikel 10, of heffen zij de regeling op, conform artikel 13.

ONTWERP

7. Op uittreding uit deze regeling is artikel 16 van deze regeling van overeenkomstige toepassing.

Artikel 13 – Opheffing van de regeling

1. Deze regeling wordt opgeheven bij gelijkluidend besluit van de colleges van minimaal twee derde van de deelnemers. Een verzoek tot uittreding van minimaal twee derde van de deelnemers wordt beschouwd als een verzoek tot opheffing.
2. Indien een besluit tot opheffing, als bedoeld in het vorige lid, wordt genomen, geven de deelnemers een onafhankelijke registeraccountant de opdracht om een opheffingsplan op te stellen.
3. Het opheffingsplan, bedoeld in het tweede lid, voorziet in ieder geval in de verplichting van de deelnemers gemeenten tot deelneming in de financiële gevolgen van de opheffing en de personele gevolgen hiervan.
4. Het college van Alphen aan den Rijn is belast met de uitvoering van het opheffingsplan bedoeld in het tweede lid.

Hoofdstuk 4: Overige bepalingen

Artikel 14 – Overleg

Over en de inhoud- en de uitvoering van deze regeling vindt op de volgende wijze overleg plaats:

1. Regionaal Bestuurlijk Overleg Sociaal domein, bestaande uit de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten die (delen van) het sociaal domein in hun portefeuille hebben, ambtelijk ondersteund door een secretaris.
2. Regionaal ambtelijk overleg Sociaal domein, bestaande uit in elk geval één ambtelijke vertegenwoordiger per deelnemer, waarbij één van de medewerkers al dan niet per toerbeurt optreedt als secretaris.
3. Het in het eerste lid bedoelde bestuurlijke overleg vergadert minimaal twee keer per jaar of als één van de portefeuillehouders dit nodig acht.
4. Het in het tweede lid bedoelde ambtelijke overleg vergadert minimaal twee keer per jaar of als minimaal twee deelnemende gemeenten dat nodig achten.

Artikel 15 – Duur

Deze regeling is voor onbepaalde tijd getroffen.

Artikel 16 – Evaluatie

1. Deze regeling zal binnen drie jaar na het wijzigen ervan worden geëvalueerd door een onafhankelijke organisatie onder gemeenschappelijk opdrachtgeverschap en gemeenschappelijke financiering van de deelnemers.
2. De resultaten van deze evaluatie zullen aan de deelnemers worden verstrekt via de colleges van de gemeenten.

ONTWERP

Artikel 17 – Geschillen

1. Onverminderd artikel 28 van de Wet gemeenschappelijke regelingen worden geschillen over deze regeling onderworpen aan een niet-bindend deskundigenadvies.
2. Voordat een dergelijk advies wordt gevraagd, dient het geschil besproken te worden in een afvaardiging van de deelnemende colleges.
3. Wanneer dit niet leidt tot overeenstemming wijst iedere deelnemer een onafhankelijke deskundige aan. De aangewezen deskundigen benoemen gezamenlijk een deskundige die als voorzitter van de adviescommissie optreedt. Het opdrachtgeverschap aan de commissie wordt door de deelnemers gezamenlijk vervuld.
4. De kosten voor het optreden van de onafhankelijke deskundige komen voor rekening van de deelnemer, waarvoor deze optreedt.
5. De kosten voor het optreden van de gezamenlijk deskundige, die als voorzitter optreedt, zoals bedoeld in lid 3, worden verdeeld over de deelnemers, waarbij de verdeling naar verhouding van het aantal inwoners is.

Artikel 18 – Inzending en bekendmaking

1. Het college van Alphen aan den Rijn is belast met de inzending van deze regeling aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland.
2. Het college van Alphen aan den Rijn is belast met de wettelijk vereiste bekendmaking van deze regeling, wijziging en het toevoegen van gegevens in het openbaar elektronisch register

Artikel 19 – Archivering

De archivering met betrekking tot de door Alphen aan den Rijn uitgevoerde taken geschiedt op basis van de bepalingen die Alphen aan den Rijn ook voor haar eigen processen hanteert.

Artikel 20 – Inwerkingtreding

Deze regeling of de wijziging ervan treedt in werking op de eerste dag van de maand, volgend op de dag waarop de wettelijke bekendmaking ervan heeft plaatsgevonden.

Artikel 21 – Citeerwijze

Deze regeling wordt aangehaald als: **Centrumregeling Sociaal domein Rijnstreek**

Aldus besloten door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alphen aan den Rijn op …

de secretaris, de burgemeester,

Aldus besloten door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nieuwkoop op …

CONCEPT

de secretaris, de burgemeester,

Aldus besloten door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Kaag en Braassem op …

de secretaris, de burgemeester,

ONTWERP

Toelichting op de Centrumregeling Sociaal domein Rijnstreek

Inleiding
Sinds 2012 werken de gemeenten Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Kaag en Braassem samen op het gebied van Werk en Inkomen en sinds 1 januari 2018 hebben de deelnemende gemeenten hiervoor een gemeenschappelijke regeling getroffen.
Gelet op de bijkomende taken op sociaal domein en de verwachtte schaalvoordelen van regionale samenwerking op dit gebied en het bepaalde in de Aanbestedingswet 2012 is besloten om de samenwerking, neergelegd in een centrumregeling op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) uit te breiden.

Centrumregeling
De vorm voor samenwerking voor de uitvoering van de in de regeling genoemde deelgebieden in het sociaal domein is een centrumregeling op grond van artikel 8, lid 4 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Dit is de meest lichte –geformaliseerde – publieke samenwerkingsvorm die mogelijk is voor overheden. In tegenstelling tot bijvoorbeeld een gemeenschappelijk openbaar lichaam, wordt bij een centrumregeling geen nieuwe organisatie met rechtspersoonlijkheid in het leven geroepen. Ook kent een centrumregeling geen formeel besluitvormend orgaan zoals een algemeen of dagelijks bestuur of bestuurscommissie. Bij een centrumregeling kan worden bepaald dat daarin omschreven bevoegdheden van bestuursorganen of van ambtenaren van de aan de regeling deelnemende gemeenten (regiogemeenten), voortaan in mandaat kunnen worden uitgeoefend door bestuursorganen of ambtenaren van een van de deelnemende gemeenten (de centrumgemeente).
De basis voor deze vorm van samenwerking wordt gelegd in de tekst van de centrumregeling. Per deelnemer kunnen er vervolgens in een dienstverleningsovereenkomst nadere afspraken worden gemaakt.
Voor het aangaan van een centrumregeling op basis van de Wgr door colleges, dienen de deelnemende colleges toestemming te vragen aan hun gemeenteraden (art. 1, lid 2 Wgr). De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Voor de wijziging van deze regeling is ook toestemming vereist van de gemeenteraden

Deelnemers
Aan de centrumregeling nemen de colleges van burgemeester en wethouders deel van de gemeenten Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Kaag en Braassem.
De gemeente Alphen aan den Rijn wordt aangewezen als centrumgemeente. Hiermee is sprake van een enkelvoudige centrumregeling. Wanneer er meer gemeenten zijn die taken uitoefenen voor andere deelnemers is er sprake van een meervoudige centrumregeling. Het ligt voor de hand om Alphen aan den Rijn ook voor de taakuitbreiding aan te wijzen als centrumgemeente, aangezien deze gemeente de rol als centrumgemeente op grond van de Participatiewet al vervult. Uit efficiency oogpunt is er dan ook voor gekozen om taakuitvoering waar mogelijk te concentreren bij één centrumgemeente.

ONTWERP

DVO's

Tussen de colleges wordt een dienstverleningsovereenkomst gesloten waarin nadere uitwerking wordt gegeven aan de regeling opgenomen taken. In deze dienstverleningsovereenkomst wordt tenminste geregeld:

- De uitvoeringskaders;
- De kwaliteitseisen waaraan de taakuitoefening door Alphen aan den Rijn moet voldoen;
- De uitwerking van de kostenverdeelsleutel c.q. de wijze waarop de deelnemende gemeenten een financiële bijdrage leveren in de kosten die Alphen aan den Rijn maakt voor de uitvoering van de krachtens de regeling opgedragen taken en bevoegdheden;
- De informatieplicht en verantwoordingsplicht van het college van de gemeente Alphen aan den Rijn aan de overige colleges van de deelnemende gemeenten;
- De wijze waarop de colleges van de gemeenten elkaar informeren over het niet nakomen van hun verplichtingen en de gevolgen die zij daaraan verbinden.

In een dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente Alphen aan den Rijn en elke andere deelnemer afzonderlijk wordt per taakgebied of per taak nadere uitwerking gegeven aan de regeling. Tevens regelt de DVO het mandaat dat aan de centrumgemeente wordt verleend.

ONTWERP

Gemeente Kaag en Braassem

Zaaknummer: 465402

De raad van de gemeente Kaag en Braassem;

gelet op de Verordening werkgeverscommissie griffie Kaag en Braassem 2011, eerste wijziging

b e s l u i t :

Als leden van de werkgeverscommissie te benoemen:

a. E.H. (Evert) Henrotte - PRO Kaag en Braassem
b. M.J.H. (Thijs) Mooren – Mooi Kaag en Braassem

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Kaag en Braassem gehouden op 12 september 2022

de griffier,
T.P. Scherpenzeel

de voorzitter,
A. Heijstee-Bolt

A. Heijstee-Bolt

Raadsavond	12-9-2022
Zaaknummer	465402
Portefeuillehouder	Presidium
Opsteller	Griffie – griffie@kaagenbraassem.nl
Onderwerp	Benoeming nieuwe leden werkgeverscommissie

Beslispunt:
Als leden van de werkgeverscommissie te benoemen:

a. E.H. (Evert) Henrotte - PRO Kaag en Braassem
b. M.J.H. (Thijs) Mooren – Mooi Kaag en Braassem

Wat willen we bereiken
De huidige werkgeverscommissie van de raad (benoemd in de raad van 4 juli jl.) bestaat uit een voorzitter en vier andere leden van de raad:

a. S.C. (Sandra) de Wagenaar - PRO Kaag en Braassem
b. H.H.T. (Hilde) Bax - Samen voor Kaag en Braassem
c. J.H.M. (Anja) de Rijk – CDA
d. C.W. (Carsten) Zwaaneveld – D66
e. R. (Roy) Möllers - VVD

Mevrouw De Wagenaar heeft onlangs aangegeven haar lidmaatschap als lid van de commissie te willen beëindigen. De heer Henrotte is voorgedragen door het presidium als opvolger.

De heer Mooren wordt toegevoegd aan de werkgeverscommissie omdat hij als onafhankelijk raadslid verder gaat.

De werkgeverscommissie wijst zelf uit haar midden een voorzitter aan.

Dit voorstel zorgt ervoor dat de werkgeverscommissie weer voltallig is en is conform de Verordening werkgeverscommissie griffie Kaag en Braassem 2011, eerste wijziging.

Wat gaan we daarvoor doen
Twee nieuwe leden uit de raad benoemen als lid van de werkgeverscommissie.

Roelofarendsveen, 12 september 2022

de griffier,
T.P. Scherpenzeel

de burgemeester,
A. Heijstee - Bolt

Zaaknummer: 460078

De raad van de gemeente Kaag en Braassem;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 12 juli 2022;

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet en in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten;

b e s l u i t:

1. Het controleprotocol 2022 vast te stellen.
2. Het normenkader 2022 vast te stellen.
3. Het college van burgemeester en wethouders te mandateren het normenkader te actualiseren.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Kaag en Braassem gehouden op 12 september 2022

de griffier,
T.P. Scherpenzeel

de voorzitter,
A. Heijstee-Bolt

Raadsavond	5 september 2022
Zaaknummer	460078
Portefeuillehouder	Nick van Egmond
Opsteller	J.A. Saarberg
Onderwerp	Controleprotocol 2022

Beslispunten

1. het Controleprotocol 2022 vast te stellen.
2. het normenkader 2022 vast te stellen.
3. het college van burgemeester en wethouders te mandateren het normenkader te actualiseren.

Wat willen we bereiken

Dit Controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Kaag en Braassem.

Wat gaan we daarvoor doen

Ten behoeve van de controle van de jaarrekening stelt de gemeenteraad regelmatig een controleprotocol vast. Met een controleprotocol verschaft de raad de accountant het kader voor de controle van de jaarrekening, in dit geval de jaarrekening 2022. Daarnaast wordt het kader gebruikt voor de binnen de organisatie zelf uit te voeren (verbijzonderde) interne controles.

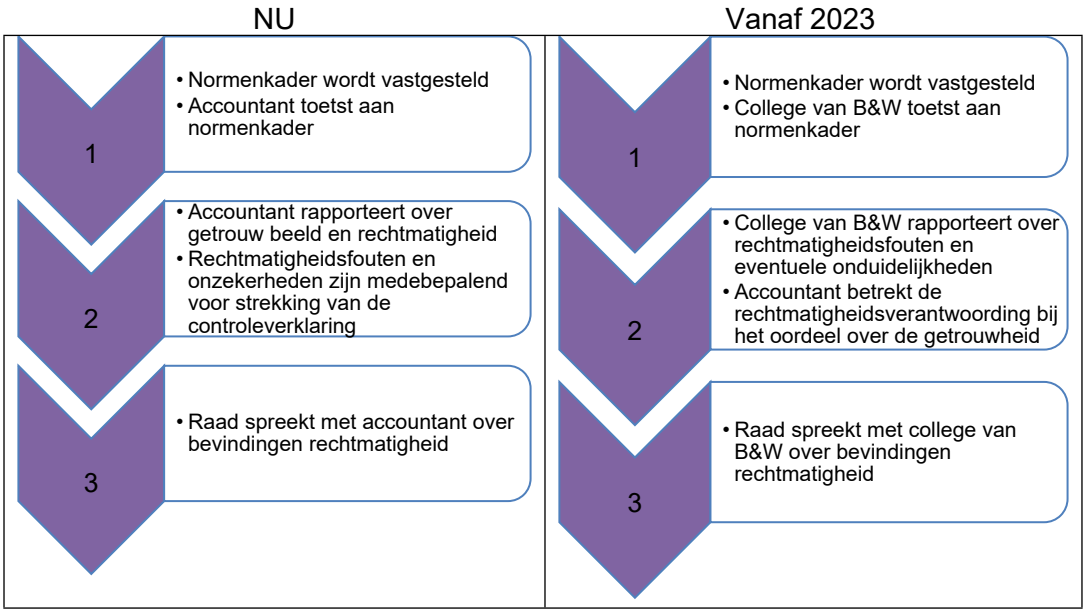
Inleiding
Op 13 juli 2020 heeft uw raad besloten opdracht te geven aan Baker Tilly om de accountantscontrole als bedoeld in artikel 213 Gemeentewet voor de gemeente Kaag en Braassem uit te voeren over de boekjaren 2020 en 2021 met een mogelijkheid tot verlenging met twee jaar. Inmiddels ligt er ook een voorstel bij uw raad om dat contract te verlengen met twee jaar. Het Controleprotocol is normaliter gekoppeld aan dezelfde periode, maar omdat de rechtmatigheidscontrole voor het jaar 2021 aanvankelijk niet bij de accountant zou liggen maar bij ons college, is er voor 2021 een protocol opgesteld voor één jaar. Inmiddels is gebleken dat de wetswijziging waarbij de rechtmatigheidscontrole bij het college komt te liggen, is uitgesteld, waardoor die rechtmatigheidsverantwoording door het college niet eerder ingaat dan 2023.

Onderbouwing
In het Programma van eisen voor de aanbesteding van de accountantsdiensten 2020 e.v. is aangegeven dat inschrijving wordt verwacht op basis van de standaard toleranties: voor goedkeuring 1% van de totale lasten voor fouten en 3% van de totale lasten voor onzekerheden en voor rapportering op € 150.000. Dit zijn de toleranties die in het voorgaande Controleprotocol ook waren opgenomen. De verdere onderbouwing voor de vaststelling van het Controleprotocol is opgenomen in het Controleprotocol zelf. Kortheidshalve verwijzen wij u daarnaar.

Aan het Controleprotocol ligt een aantal stukken ten grondslag, te weten de verordening ex artikel 213 van de Gemeentewet voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie (de controleverordening), de verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet: de verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie (de financiële verordening), het Besluit Accountantscontrole provincies en gemeenten en de Kadernota Rechtmatigheid zoals die door de Commissie BBV wordt opgesteld.

Bij de accountantscontrole wordt een normenkader gehanteerd. Het normenkader dient door uw raad te worden vastgesteld. Het dient wel regelmatig te worden geactualiseerd; indien nieuwe wetgeving van kracht wordt met financiële impact, dient die in het normenkader te worden opgenomen. Bij de vaststelling van eerdere Controleprotocollen heeft uw raad besloten de actualisatie van het normenkader aan het college over te laten. Een dergelijk besluit wordt ook nu weer voorgelegd.

<u>Rechtmatigheidscontrole vanaf boekjaar 2023.</u>
Op dit moment verstrekt de accountant een controleverklaring met een oordeel inzake de getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekening. De accountant geeft vanaf het boekjaar 2023 een controleverklaring af met alleen een oordeel inzake de getrouwheid van de jaarrekening, waarin de verklaring van het college over de rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen.

In de paragraaf bedrijfsvoering zullen wij dan verslag doen van de kwaliteit van de interne beheersing en de leer- en verbeterpunten. Dat kan dan de basis zijn van het gesprek dat wij met uw raad zullen hebben over onze verantwoording over de (financiële) rechtmatigheid. Meer hierover zullen wij opnemen in het Controleprotocol voor het boekjaar 2023 dat wij in september 2023 aan uw raad ter vaststelling zullen aanbieden.

Wij zullen u nader informeren over deze nieuwe wijze van werken door aan het eind van dit jaar een presentatie te organiseren over dit onderwerp.

Uitvoering

Kosten
Aan de vaststelling van het Controleprotocol zijn geen kosten verbonden.

Participatie en tijdlijn
Niet aan de orde

Risico's
Geen

Duurzaamheid
Niet van toepassing

Evaluatie
Dit Controleprotocol geldt voor de duur van een jaar. Evaluatie van dit protocol vindt plaats bij de vaststelling van het nieuwe in 2023.

Roelofarendsveen, 12 juli 2022
Burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,
R. van Zijl A. Heijstee-Bolt

Bijlagen behorend bij het voorstel
Controleprotocol 2022
Normenkader 2022

Controleprotocol 2022

Inleiding

De aanbesteding accountantsdiensten 2020 e.v. heeft geresulteerd in de gunning aan Baker Tilly als gemeentelijke accountant. Het besluit van de gemeenteraad heeft plaatsgevonden in de vergadering van 13 juli 2020 en daarbij is de opdracht verstrekt de controle van de jaarrekening over de jaren 2020 en 2021, met een optionele verlenging van nog eens twee jaar, uit te voeren. Die verlenging gaat ook plaatsvinden; er ligt een voorstel aan de gemeenteraad om daartoe te besluiten.

Doelstelling

Het Controleprotocol heeft als doel nadere, c.q. aanvullende aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening 2022 van de gemeente Kaag en Braassem. De wetswijziging, de wet versterking decentrale rekenkamers waarbij de rechtmatigheidsverantwoording door het college wordt afgelegd, is onlangs door de Tweede Kamer behandeld. Gelet op de vertraging die die wetsvoorstel heeft opgelopen is daarbij ook vastgesteld dat die wetswijziging pas per 2023 in werking treedt. Dit Controleprotocol is derhalve hetzelfde als dat van 2021.

Wettelijk kader

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan de gemeenteraad nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. Tevens zal duidelijk aangegeven moeten worden welke wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp van de rechtmatigheidscontrole zal zijn. Dat kan van jaar tot jaar verschillen.

In de bijlage is het bij de controle te hanteren normenkader beschreven. Het normenkader wordt aan uw raad eveneens ter besluitvorming aangeboden. Het dient wel regelmatig te worden geactualiseerd; indien nieuwe wetgeving van kracht wordt met financiële impact, dient die in het normenkader te worden opgenomen. Bij de vaststelling van het Controleprotocol 2021 heeft de raad besloten de actualisatie van het normenkader aan het college over te laten. Een dergelijk besluit wordt ook nu weer voorgelegd.

Het toetsingskader is een uitwerking van het normenkader; de vaststelling daarvan is voorbehouden aan het college van burgemeester en wethouders. Actualisering daarvan heeft voor de laatste keer plaatsgevonden in september 2021.

Rechtmatigheidsverantwoording

De controle van de jaarrekening 2023 zal voor het eerst worden uitgevoerd in het kader van de nieuwe regelgeving, waarbij de accountant alleen nog de getrouwheidsbeoordeling doet en het college verantwoordelijk is voor de rechtmatigheid en het doen van verslag hiervan aan de gemeenteraad.

Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid en rechtmatigheid)

Zoals in artikel 213 Gemeentewet is voorgeschreven zal de controle van de jaarrekening uitgevoerd worden door de door de raad benoemde accountant en gericht zijn op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen;
- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld op grond van artikel 213, 6e lid, Gemeentewet, dat is het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten, Bapg. Ook bestaan de Nadere voorschriften Controle en overige standaarden en is er de Kadernota Rechtmatigheid zoals die jaarlijks door de Commissie BBV wordt gepubliceerd. Bij de controle door de accountant zullen in ieder geval deze documenten bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en deelwaarnemingen en extrapolaties. De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. Hij controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de verantwoorde baten en lasten en balansmutaties en financiële beheershandelingen (t.w. transacties, overdrachten, financiering en vermogensmutaties) met een belang groter dan de vastgestelde goedkeuringstolerantie.

In het Bapg zijn minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven. Gemeenteraden mogen de goedkeuringstoleranties scherper vaststellen dan deze minimumeisen.

	Strekking controleverklaring:			
Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	>1% - < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	>3% - < 10%	≥ 10%	-

De goedkeuringstoleranties zijn gerelateerd aan de zogenaamde omvangbasis, die gelijk is aan de totale lasten van de gemeente. De omvangbasis van de begroting 2022, exclusief de begrotingswijziging in aanloop naar de Verantwoordingsmonitor bedraagt € 63,3 miljoen. Toepassing van de toleranties leert dan dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening 2022 van € 633.000 en een totaal van onzekerheden van € 1.899.000 de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten.

Naast de goedkeuringstoleranties wordt onderkend de rapporteringstolerantie. De raad kan de rapporteringstolerantie lager vaststellen dan de goedkeuringstolerantie. Hiermee wordt bereikt dat niet slechts de fouten en bevindingen worden gerapporteerd die direct gevolgen hebben voor de strekking van de controleverklaring, maar ook 'kleinere' fouten en onzekerheden.

De rapporteringstolerantie wordt door de gemeenteraad vastgesteld, met inachtneming van bovengenoemde minimumeisen. De accountant richt de controle in, rekening houdend met de rapporteringstolerantie om te kunnen waarborgen dat alle gesignaleerde ‘onrechtmatigheden’ die dit bedrag overschrijden ook daadwerkelijk in het verslag van bevindingen worden opgenomen. In eerdere jaren is de rapporteringstolerantie vastgesteld op € 150.000. Voor het vaststellen van de goedkeuringstolerantie en de rapporteringstolerantie voor de komende jaren is er geen aanleiding deze bij te stellen.
Overigens zal de accountant vanuit zijn natuurlijke adviesfunctie de kleinere fouten vaak toch al wel onder de aandacht brengen en indien relevant op basis daarvan aanbevelingen doen, bijvoorbeeld ter verbetering van de bedrijfsvoering.

Op basis van de begroting worden eerdergenoemde percentages door de accountant gebruikt voor het bepalen van de omvang van de steekproef en voor het inrichten van de verdere controle. Uw raad wordt voorgesteld het hiervoor vermelde schema te hanteren bij de controle over het jaar 2022. Voor de rapporteringstolerantie wordt hetzelfde bedrag van € 150.000 voorgesteld als gold voor 2021.

De accountantscontrole is gericht op het door het college vastgestelde normenkader en het begrotingscriterium.

Ad a Normenkader
In het normenkader wordt de wet- en regelgeving benoemd die voor de gemeente Kaag en Braassem van belang is. Dat zijn de externe regelgeving, de gemeentelijke verordeningen en raads- en collegebesluiten voor zover zij een nadere uitwerking zijn van hogere wet- en regelgeving en betrekking hebben op de financiële rechtmatigheid.

Ad b Begrotingscriterium
Financiële beheershandelingen die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, evenals de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma’s. In de begroting zijn maximumbedragen voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld (budgetrecht). Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn.

In de door de raad vastgestelde financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet is nader uitgewerkt hoe moet worden bepaald of de lasten binnen de omschrijving van de activiteiten en het bijbehorende bedrag van het programma passen. Hier is beleid vastgelegd ten aanzien van het tijdig melden van verwachte budgetoverschrijdingen.
Uitgangspunt is dat de afwijkingen in de jaarrekening ten opzichte van de begroting (na wijziging) goed herkenbaar dienen te worden opgenomen en toegelicht. Niet alle afwijkingen zijn echter fouten in de zin van rechtmatigheidscontrole. Uitgaven waarbij het college heeft gehandeld binnen het door de raad gestelde beleid zijn in principe niet strijdig met het budgetrecht. Wel dient het college tijdig overschrijdingen toe te lichten, begrotingswijzigingen voor te stellen of aanvullende verklaringen te geven. De accountant zal vervolgens vaststellen of de afwijkingen al of niet rechtmatig zijn.
In onderstaande tabel is de soort begrotingsoverschrijding en het bijbehorende gevolg vermeld.

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen ten minste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:	***Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel***	***Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel***
Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieverordening) was gedefinieerd.		X
Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
Kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen (subsidie). Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn en waar de raad over de aanwending van deze extra inkomsten nog geen besluit heeft genomen		X
Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente ervoor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar. - geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar - geconstateerd na verantwoordingsjaar	

Reikwijdte accountantscontrole, rechtmatigheidstoetsing

De gemeente dient ten minste het minimum wettelijk normenkader op te nemen: eigen verordeningen, kaderstellende raads- en collegebesluiten en specifieke uitkeringen. Bij de raads- en collegebesluiten gaat het ten minste om alle besluiten die een uitwerking zijn van hogere regelgeving.
De accountantscontrole op de rechtmatigheid voor het jaar 2022 is limitatief gericht op de naleving van de volgende kaders:

- de begroting
- de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet
- de controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet

en de overige kaders zoals opgenomen in het normenkader en de toetsingskaders. Daarin is aangegeven welke bepalingen van de regelgeving relevant zijn. Verordeningen waarvan het financieel belang lager is dan € 50.000 worden niet getoetst. Dit financiële belang is vergelijkbaar met controleprotocollen van andere gemeenten van vergelijkbare grootte. Ten aanzien van het voorwaardencriterium vindt voor de interne regelgeving uitsluitend een toets plaats naar de hoogte, duur en doelgroep/object (recht) van financiële beheershandelingen, tenzij jegens derden (bijvoorbeeld in toekenningsbeschikkingen) aanvullende voorwaarden met directe financiële consequenties zijn opgenomen.[1] De voorwaarden van recht, hoogte en duur zijn van belang voor het geven van een oordeel omtrent de financiële rechtmatigheid.

Een brede invulling van het begrip 'rechtmatigheid' leidt tot een uitgebreidere accountantscontrole en daarmee gepaard gaande hogere kosten, maar het is ook niet doelmatig om alle (facetten van) wet- en regelgeving bij de accountantscontrole te betrekken. Bovendien leidt een dergelijke brede invulling tot een verhoogde kans op een afkeurende controleverklaring. Er zijn voor de raad ook andere controle- en toezichtmogelijkheden beschikbaar, zoals een onderzoek van de rekenkamercommissie, een evaluatieverslag, de voortgangsrapportage etc. Een te rigide invulling kan daarentegen betekenen dat de raad via zijn controlerende functie onvoldoende sturing geeft aan de noodzakelijke verbeteringen van de administratieve organisatie.
Indien en voor zover bij de accountantscontrole materiële financiële onrechtmatige handelingen worden geconstateerd, worden deze in de rapportage en oordeelsweging uitsluitend betrokken indien en voor zover het door de raad of hogere overheden vastgestelde regels betreft. Collegebesluiten vallen niet onder de rechtmatigheidscontrole, tenzij de controle hiervan verplicht is op basis van externe of interne regelgeving of raadsbesluiten.

Rapportering accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant hierna in het kort als volgt:

Interim-controle
In het laatste kwartaal van het jaar wordt door de accountant de interim-controle uitgevoerd, op basis van de verbijzonderde interne controle die door de organisatie wordt uitgevoerd. Over de uitkomsten van die tussentijdse controle wordt conform de controleverordening een verslag uitgebracht (managementletter). Deze managementletter is voor het college bedoeld. Een samenvatting van de managementletter is de raadsletter die ter kennis van de gemeenteraad wordt gebracht.

Verslag van bevindingen
Overeenkomstig de Gemeentewet wordt omtrent de controle van de jaarrekening een verslag van bevindingen uitgebracht aan de raad en in afschrift aan het college van burgemeester en wethouders. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering

[1] Dergelijke jegens derden geformuleerde (financiële) voorwaarden zijn immers ook al relevant voor de accountantscontrole inzake de getrouwheid van de jaarrekening.

van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgt.

Uitgangspunten voor de rapportagevorm
Gesignaleerde onrechtmatigheden worden toegelicht, gespecificeerd naar de aard van het criterium (begrotingscriterium, voorwaardencriterium, etc.).
Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie zoals opgenomen in dit Controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de gemeente gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

Accountantsverslag
In het accountantsverslag wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid. Dit verslag, samen met de controleverklaring is bestemd voor de gemeenteraad, zodat deze mede op basis van deze informatie de door het college van burgemeester en wethouders opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

Slotsom
Via dit protocol wordt getracht de opdracht aan de accountant te preciseren. Het ligt voor de hand dat de uitvoering van de controleopdracht in nauw overleg en in goede samenwerking met de organisatie gebeurt en dat bij belangrijke constateringen tussentijdse informatieverstrekking aan de gemeenteraad zal plaatsvinden.

Normenkader 2022 gemeente Kaag en Braassem

Hoofdthema	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
Algemeen Bestuur en ondersteunende processen	Algemeen financieel middelenbeheer	– Grondwet – Burgerlijk Wetboek – Gemeentewet – Wet gemeenschappelijke regelingen – Algemene Wet Bestuursrecht – Besluit Begroting en Verantwoording – Financiële verhoudingswet – Wet op de omzetbelasting – Wet op het BTW Compensatiefonds – Wet Vpb-plicht overheidsondernemingen – Europese staatssteunregels – Wet Markt en Overheid	– Financiële verordening 2020 – Controleverordening 2009 – Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid 2009 – Verordening op de rekenkamercommissie – Leidraad invordering gemeente Kaag en Braassem 2008 en wijzigingsbesluiten – Beleidsregels ambtshalve verminderingen Kaag en Braassem – Gedragscode integriteit bestuurders Kaag en Braassem – Gedragscode integriteit raadsleden Kaag en Braassem – Aanwijzing economische activiteiten van algemeen belang – Nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2020-2023 – Budgethoudersregeling Kaag en Braassem 2019
	Treasurybeheer	– Wet financiering decentrale overheden – Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden – Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden – Regeling schatkistbankieren decentrale overheden – Wet houdbare overheidsfinanciën	– Financiële verordening 2020 – Treasurystatuut 2022 gemeente Kaag en Braassem

Hoofdthema	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
	Arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid	– Ambtenarenwet – Fiscale wetgeving – Sociale verzekeringswetten – Wet normering rechtsposities ambtenaren – Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers – Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers – CAO Gemeenten – Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	– Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Kaag en Braassem 2019 – Werkkostenregeling – Regeling rechtspositie burgemeester en wethouders Kaag en Braassem 2019 – Regeling aanvullende lokale doelen IKB 2017 – Forensenregeling – Geschenkenregeling – Rechtspositieregeling buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand – Regeling dienstkleding – Regeling generatiepact 2019 en 2020 – Regeling maaltijdvergoeding – Regeling openbaarmaking nevenwerkzaamheden topambtenaren – Regeling thuiswerk – Regeling vakantieverlofuren gemeente Kaag en Braassem 2016 – Regeling vergoeding beeldschermbril – Uitvoeringsregeling hoofdstuk 3 CAO Gemeenten – Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning gemeente Kaag en Braassem – Regeling aanstelling in algemene dienst 2013 – Bezoldigingsregeling; 5e wijziging 2014 – Sociaal statuut Kaag en Braassem 2015 – procedureregeling functiebeschrijving en waardering 2016 – Regeling melding vermoeden misstand gemeente kaag en Braassem 2017 – Regeling werktijden gemeente Kaag en Braassem; 3e wijziging 2018

Hoofdthema	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
	Inkopen en contractbeheer	– EU-aanbestedingsregels en –richtlijnen – Drempelwaarden Europees aanbesteden – Aanbestedingswet en –besluit – Aanbestedingsreglement werken – Gids Proportionaliteit	– Verordening uitsluitend recht belastingraken – Verordening uitsluitend recht Participatiewet – Beleidsregel Integriteit en Overeenkomsten (BIO) gemeente Kaag en Braassem
Burgerzaken en belastingen	– Burgerlijke stand en afgifte documenten – Belastingaan-slagen	– Burgerlijk Wetboek – Gemeentewet – Algemene Wet Bestuursrecht – Wet rechten burgerlijke stand – Wet basisregistratie personen (BRP) – Paspoortwet – Invorderingswet 1990 – Uitvoeringsregeling Invorderingswet	– Verordening op de heffing en de invordering van leges 2022 – Verordening uitsluitend recht belastingtaken – Beleidsregels bestuurlijke boeten gemeentebelastingen gemeente Kaag en Braassem 2020 – Beleidsregels bestuurlijke boete Wet basisregistratie personen – Reglement BRP 2014 – Reglement Burgerlijke Stand – Beleidsregels trouwlocaties 2022 – Reglement automatische incasso gemeente Kaag en Braassem – Leidraad invordering gemeente Kaag en Braassem 2008 en wijzigingsbesluiten – Beleidsregels proceskostenvergoeding en wegingsfactoren in bezwaarfase van belastingzaken, niet zijnde procedures in het kader van de Wet WOZ – Beleidsregels aanwijzen belastingplichtige of belanghebbende – Beleidsregels voor het toekennen van ambtshalve verminderingen gemeentelijke belastingen – Reglement kwijtschelding gemeentebelastingen – Beleidsregels proceskostenvergoeding belasting, geen WOZ

Hoofdthema	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
	Grafrechten	– Gemeentewet – Wet op de lijkbezorging	– Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Kaag en Braassem 2010 – Regels voor de begraafplaatsen, de graven en grafbedekkingen 2012 – Verordening op de heffing en de invordering van lijkbezorgingsrechten 2022
	Onroerendezaak-belasting	– Gemeentewet – Wet waardering onroerende zaken – Wet basisregistratie adressen en gebouwen (BAG)	– Verordening op de heffing en invordering van onroerendezaakbelastingen 2022 – Beleidsregels voor het aanwijzen van een belastingplichtige of belanghebbende in een keuze situatie ten behoeve van de gemeentelijke belastingen en of WOZ Kaag en Braassem 2020 – Verordening uitsluitend recht belastingtaken – Beleidsregels bestuurlijke boeten gemeentebelastingen gemeente Kaag en Braassem 2020 – Reglement automatische incasso gemeente Kaag en Braassem – Leidraad invordering gemeente Kaag en Braassem 2008 en wijzigingsbesluiten – Beleidsregels aanwijzen belastingplichtige of belanghebbende – Beleidsregels voor het toekennen van ambtshalve verminderingen gemeentelijke belastingen – Reglement kwijtschelding gemeentebelastingen
	Toeristenbelasting	– Gemeentewet	– Verordening op de heffing en invordering van forensenbelasting 2022 – Verordening uitsluitend recht belastingtaken – Beleidsregels bestuurlijke boeten gemeentebelastingen gemeente Kaag en Braassem 2020

Hoofdthema	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
			– Reglement automatische incasso gemeente Kaag en Braassem – Leidraad invordering gemeente Kaag en Braassem 2008 en wijzigingsbesluiten – Beleidsregels proceskostenvergoeding en wegingsfactoren in bezwaarfase van belastingzaken, niet zijnde procedures in het kader van de Wet WOZ – Beleidsregels aanwijzen belastingplichtige of belanghebbende – Beleidsregels voor het toekennen van ambtshalve verminderingen gemeentelijke belastingen – Reglement kwijtschelding gemeentebelastingen – Beleidsregels proceskostenvergoeding belasting, geen WOZ
	Precariobelasting	– Gemeentewet – Wet tot afschaffing van precariobelasting op nutswerken (overgangsregeling)	– Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur Kaag en Braassem 2022 – Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting 2022 – Verordening uitsluitend recht belastingtaken – Beleidsregels bestuurlijke boeten gemeentebelastingen gemeente Kaag en Braassem 2020 – Reglement automatische incasso gemeente Kaag en Braassem – Leidraad invordering gemeente Kaag en Braassem 2008 en wijzigingsbesluiten – Beleidsregels proceskostenvergoeding en wegingsfactoren in bezwaarfase van belastingzaken, niet zijnde procedures in het kader van de Wet WOZ – Beleidsregels aanwijzen belastingplichtige of belanghebbende

Hoofdthema	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
			– Beleidsregels voor het toekennen van ambtshalve verminderingen gemeentelijke belastingen – Reglement kwijtschelding gemeentebelastingen – Beleidsregels proceskostenvergoeding belasting, geen WOZ
	Marktgelden	– Gemeentewet	– Marktverordening Kaag en Braassem 2009 – Marktreglement Kaag en Braassem 2009 – Verordening op de heffing en de invordering van marktgelden 2022
Openbare orde en veiligheid	Handhaving	– Gemeentewet – Algemene Wet Bestuursrecht – Drank en Horecawet	– Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) 2012 inclusief alle wijzigingen – Drank- en horecaverordening 2013 – Regelgeving t.a.v. evenementen – Speelautomatenverordening Kaag en Braassem 2009 – Beleidsregels bestuurlijke boete Wet basisregistratie personen (BRP) – Beleidsregel wet aanpak woonoverlast – Beleidsregel huisvesting arbeidsmigranten – Handhavingsbeleid 2019: Nota VTH, Bijlagenboek 2019 en Uitvoeringsbeleid VTH Kaag en Braassem 2019 – Evaluatie en wijziging beleidsregel huisvesting arbeidsmigranten 2018
	Winkeltijden	– Winkeltijdenwet	– Verordening winkeltijden Kaag en Braassem 2013
	Brandweer en rampenbestrijding	– Wet veiligheidsregio's	Is ondergebracht bij de Veiligheidsregio Hollands Midden
	Gebruiksvergunningen	– Wet veiligheidsregio's – Bouwbesluit	– Brandbeveiligingsverordening 2012
Vreemdelingenzaken en integratie	Vreemdelingenzaken	– Vreemdelingenwet	

Hoofdthema	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
	Asiel	– Regeling Opvang Asielzoekers	
	Integratie	– Wet inburgering	– Verordening wet inburgering gemeente Kaag en Braassem 2012 – Nadere regels inburgering gemeente Kaag en Braassem 2022
Groen en milieubeheer	Groenbeheer	– Gemeentewet – Wet natuurbescherming	
	Afvalstoffenbeheer	– Gemeentewet	– Afvalstoffenverordening Kaag en Braassem 2009 en Uitvoeringsbesluit – Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2022
	Rioolbeheer	– Gemeentewet – Waterwet	– Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2022
	Milieubeheer	– Wet milieubeheer – Wet belastingen op milieugrondslag	
Verkeer en vervoer	Wegenbeheer	– Wegenverkeerswet – Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer – Regeling gehandicaptenparkeerkaart	– Wegsleepverordening Kaag en Braassem 2009
Stedelijke ontwikkeling, wonen en economie	Grondexploitatie	– Wet ruimtelijke ordening – Besluit ruimtelijke ordening – Wet bodembescherming – Wet voorkeursrecht gemeenten – Onteigeningswet – Wet afschaffing actualiseringplicht bestemmingsplannen	– Procedureverordening voor advisering tegemoet-koming in planschade Kaag en Braassem – Nota grondbeleid 2021-2024 – Nota vereveningsfondsen Kaag en Braassem – Grondprijzenbrief 2022 – Algemene verordening ondergrondse infrastructuur gemeente Kaag en Braassem 2022 – Exploitatieverordening gemeente Kaag en Braassem 2011

Hoofdthema	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
	Wonen, economie en beheer gemeentelijke panden en accommodaties	– Leegstandwet – Woningwet – Huurprijzenwet woonruimte – Huisvestingswet – Wet algemene bepalingen omgevings-recht – Wet vergunningverlening, toezicht en handhaving – Bouwbesluit – Wet Markt en Overheid – Wet BIZ (bedrijveninvesteringszone)	– Bouwverordening Kaag en Braassem en wijzigingsbesluiten – Verordening op de heffing en de invordering van leges 2022 – Verordening duurzaamheidsleningen SVn Kaag en Braassem – Verordening duurzaamheidsvoucher Kaag en Braassem 2020 – Verordening energiebesparende maatregelen 2021-2022 – Verordening bedrijveninvesteringszone Veenderveld 2019-2023 – Verordening Stimuleringslening maatschappelijk vastgoed gemeente Kaag en Braassem – Verordening Starterslening Kaag en Braassem 2017 – Verordening doelgroepen sociale woningbouw gemeente Kaag en Braassem 2021 – Uitvoeringsregels sociale woningbouw gemeente Kaag en Braassem 2021 – Verordening blijverslening gemeente Kaag en Braassem 2017
	Monumentenzorg	– Erfgoedwet	– Erfgoedverordening Kaag en Braassem 2016 en wijzigingsbesluiten
Zorg, welzijn en sport	Algemeen welzijn en sport	– Algemene Wet Bestuursrecht	– Algemene subsidieverordening Kaag en Braassem 2015 – Nadere regels subsidies – Nadere regels Covid-19 steunpakket
	Gehandicapten- en ouderenzorg	– Wmo 2015 – Uitvoeringsbesluit Wmo – Algemene Wet Bestuursrecht	– Verordening sociaal domein 2019 Kaag en Braassem – Nadere regels sociaal domein – Regeling parkeervoorzieningen voor mensen met een handicap 2022 gemeente Kaag en Braassem

Hoofdthema	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
	Kinderopvang	– Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen	
Jeugd, onderwijs en cultuur	Jeugdzorg	– Jeugdwet	– Verordening sociaal domein 2019 Kaag en Braassem – Nadere regels sociaal domein
	Verzorgen basis-, speciaal en voortgezet onderwijs	– Wet op het primair onderwijs – Wet op het voortgezet onderwijs – Wet op de expertisecentra – Algemene Wet Bestuursrecht	– Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 – Verordening leerlingenvervoer
	Volwasseneneducatie	– Wet educatie- en beroepsonderwijs	
	Cultuur en lokale media	– Mediawet – Wet op het specifiek cultuurbeleid – Algemene Wet Bestuursrecht	– Algemene subsidieverordening Kaag en Braassem 2015
Volksgezondheid	Ongediertebestrijding	– Gemeentewet	– Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) 2012 inclusief alle wijzigingen
Werk en inkomen	Sociale inkomens-voorzieningen	– Participatiewet – IOAW en IOAZ – Sociale en Fiscale wetgeving – Algemene Wet Bestuursrecht – Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving (handhavingswet) – Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers	– Verordening uitsluitend recht Participatiewet – Beleid voor de ambtshalve verstrekking energietoeslag – Nadere regels Covid-19 steunpakket 2022
	Werkgelegenheid	– Wet Sociale Werkvoorziening	
	Schuldhulpverlening	– Wet gemeentelijke schuldhulpverlening	

INFORMATIEVE en TECHNISCHE VRAGEN

Onderwerp : Controleprotocol 2022
Datum : Visie en Adviesavond, 5 september 2022

Controleprotocol

Vraag:
Bij de behandeling van het raadsvoorstel over de vaststelling van het controleprotocol is de vraag gesteld of Misbruik en oneigenlijk gebruik niet ook een pijler is bij de rechtmatigheids controle en -verantwoording en waarom het niet als zodanig in het controleprotocol is opgenomen ?

Antwoord:
Ja, het kader van de (financiële) rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit de volgende criteria:
• begrotingscriterium
• voorwaardencriterium
• misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)

Het staat niet in het controleprotocol omdat wij daar geen vastgesteld beleid voor hebben. Overigens vindt er wel controle plaats op misbruik en oneigenlijk gebruik. Deze controle zit in de reguliere controles verweven. Bovendien wordt elk jaar ten behoeve van de eindejaar controle voor de accountant een checklist ingevuld die de belangrijkste risico's bevatten.

Gemeente Kaag en Braassem

Zaaknummer: 472599

De raad van de gemeente Kaag en Braassem;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 augustus 2022;

gelet op het bepaalde in artikel 15, lid 3 Wet veiligheidsregio's (Wvr);

b e s l u i t:

Het bestuur van de veiligheidsregio verzoeken om zich bij de prioritering voor het Regionaal Beleidsplan vooral te richten op de aanjagers: Energietransitie, Klimaatverandering, Hyperconnectiviteit en Digitale afhankelijkheid.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Kaag en Braassem gehouden op 12 september 2022,

de griffier,
T.P. Scherpenzeel

de voorzitter,
A. Heijstee-Bolt

A. Heijstee-Bolt

Raadsavond	5 september 2022
Zaaknummer	472599
Portefeuillehouder	Astrid Heijstee-Bolt
Opsteller	A.E. van Hoven
Onderwerp	Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Hollands Midden 2023-2026

Beslispunten
Het bestuur van de veiligheidsregio verzoeken om zich bij de prioritering voor het Regionaal Beleidsplan vooral te richten op de genoemde aanjagers: Energietransitie, Klimaatverandering, Verdichting en Hyperconnectiviteit.

Wat willen we bereiken
Om als veiligheidsregio adequaat beleid te voeren is het noodzakelijk om inzicht te hebben in de aanwezige risico's. Zowel in de eigen regio als in de omliggende gebieden. Het Regionaal Risicoprofiel geeft dit inzicht. Met het risicoprofiel kan het bestuur van de veiligheidsregio strategische besluiten nemen over het gezamenlijke beleid van de veiligheidsregio en haar partners om zo risico's te verminderen en beter voorbereid te zijn op rampen en crises.

Wat gaan we daarvoor doen
Op basis van de risicoanalyse besluit het bestuur van de veiligheidsregio welke risico's extra inspanningen vragen. Voor een deel van de risico's kan een generieke aanpak volstaan en voor een deel is dit niet voldoende. Aan de hand van de capaciteitenanalyse wordt gekeken wat de veiligheidsregio op dit moment doet om de risico's te beheersen en wat er nog aan gedaan moet worden. Zowel de uitkomst van de risicoanalyse als de capaciteitenanalyse worden gebruikt als uitgangspunt voor het Regionaal Beleidsplan. Als er reeds het maximale is gedaan om een risico te voorkomen en/of te beperken, dan blijven alleen nog acceptatie van het risico en risicocommunicatie over. Op grond van artikel 15 lid 3 Wet veiligheidregio's worden gemeenteraden in de gelegenheid gesteld om hun wensen kenbaar te maken omtrent de in het regionaal beleidsplan op te nemen prioriteiten.

Inleiding
Op 1 oktober 2010 is de nieuwe Wet veiligheidsregio's (hierna: Wvr) van kracht geworden. Doel van de wet is het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing onder regie van de besturen van de 25 veiligheidsregio's.

De Wvr kent drie belangrijke planvormen die nauw met elkaar verbonden zijn: het risicoprofiel, beleidsplan en crisisplan. De Wvr schrijft voor dat het bestuur van de veiligheidsregio ten minste eenmaal in de vier jaar een beleidsplan vaststelt (art. 14 Wvr). Dit beleidsplan biedt een strategisch beleidskader voor een periode van vier jaar. Het geeft richting aan de inspanningen door de veiligheidsregio en beschrijft de te behalen prestaties. Het beleidsplan dient mede gebaseerd te zijn op een door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld risicoprofiel (art. 15 Wvr). Het risicoprofiel beschrijft wat de veiligheidsregio kan overkomen en hoe erg dat is. Tot slot wordt in het crisisplan (art. 16 Wvr) de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de hulpverleningsdiensten vastgelegd voor de bestrijding van rampen en crises.

Wat is het risicoprofiel?
Het risicoprofiel bestaat uit een inventarisatie en analyse van de in een veiligheidsregio aanwezige risico's, inclusief relevante risico's uit aangrenzende gebieden. Op basis van de conclusies kan het bestuur van de veiligheidsregio strategische beleidskeuzes maken over de ambities voor de risico- en crisisbeheersing en de inspanningen van gemeenten en regio op elkaar afstemmen. Deze ambities worden vervolgens vastgelegd in het beleidsplan van de veiligheidsregio. Het Regionaal Risicoprofiel wordt, conform de Wet Veiligheidsregio's, ter consultatie voorgelegd aan alle 18 gemeenten binnen de Veiligheidsregio Hollands-Midden. Het Regionaal Risicoprofiel is dan ook een beleidsstuk met een regionale visie en uitwerking.

Onderbouwing
1.1 Kader risicoprofiel
Op 28 november 2018 heeft het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden het huidige Regionaal Risicoprofiel vastgesteld. Iedere vier jaar dient het Regionaal Risicoprofiel opnieuw te worden geactualiseerd en vastgesteld. Het huidige risicoprofiel is eenmalig een jaar eerder opgeleverd. Dit om de aansluiting tussen het Regionaal Risicoprofiel en het Regionaal Beleidsplan beter vorm te geven.

1.2 Waarom een risicoprofiel?
Binnen onze samenleving die steeds complexer wordt is het belangrijk dat we adequaat kunnen reageren en anticiperen op de verschillende soorten veiligheidsrisico's. Denk aan ordeverstoringen, overstromingen, treinongevallen en terrorisme, maar bijvoorbeeld ook infectieziekten en uitval van vitale voorzieningen. Elke regio heeft risico's waarvoor gericht beleid van de veiligheidsregio en haar partners nodig is. Het Regionaal Risicoprofiel is bedoeld om inzicht te geven in de aanwezige maar ook de nieuwe risico´s. Op basis van dit inzicht kan het bestuur van de veiligheidsregio strategisch beleid voeren om de aanwezige risico´s te beperken en om de crisisorganisatie op specifieke risico´s voor te bereiden. Ook biedt het een basis voor risicocommunicatie naar de burgers.

In de Wet veiligheidsregio's (Wvr) is in artikel 15 de verplichting opgenomen voor de veiligheidsregio om een risicoprofiel op te stellen.

1.3 Aanjagers risicoprofiel
Aanjagers zijn trends of ontwikkelingen die de kans op of de gevolgen van bestaande risico's voor de fysieke veiligheid binnen onze regio kunnen vergroten. Dit sluit aan bij het vorige Regionaal Risicoprofiel, waar ook gekeken is naar trends. De aanjagers die binnen het Regionaal Risicoprofiel 2023-2026 naar voren komen zijn klimaatverandering, energietransitie, verdichting en hyperconnectiviteit. (De inhoudelijke toelichting hiervan is

terug te vinden op bladzijde 6 en 14 van het Regionaal Risicoprofiel). Het verzoek aan de veiligheidsregio is om bij het Regionaal Beleidsplan deze aanjagers te prioriteren als regionale aandachtspunten.

Uitvoering

Kosten
Op voorhand worden er geen financiële implicaties verwacht. Om de risico's af te dekken is er binnen de veiligheidsregio capaciteit nodig voor risicobeheersing, operationele voorbereiding, incidentbestrijding, risico- en crisiscommunicatie en nazorg. Als de reacties van alle gemeenteraden zijn ontvangen, zal het bestuur van de veiligheidsregio een afweging maken welke wensen wel en welke niet kunnen worden opgenomen. De definitieve keuzes hierin worden uiteindelijk in het Regionaal Beleidsplan vastgelegd. De uitvoering van het Regionaal Beleidsplan wordt binnen de bestaande (meerjaren)begroting gerealiseerd.

Participatie en tijdlijn
Op 30 augustus en 5 september organiseert de veiligheidsregio digitale consultatieronden over het Regionaal Risicoprofiel voor gemeenteraadsleden in de regio. Het streven is dat het Regionaal Risicoprofiel in september 2022 bij alle 18 gemeenteraden geagendeerd staat.

Binnen de gemeente Kaag en Braassem werken we aan een nieuw Integraal Veiligheidsbeleid. De aanjagers zoals genoemd in het Regionaal Risicoprofiel zullen binnen de lokale prioriteiten worden meegenomen.

Risico's
Nvt.

Evaluatie
Het Regionaal Risicoprofiel is het uitgangspunt voor het Regionaal Beleidsplan van de Veiligheidsregio. Dit zal naar verwachting in 2023 worden voorgelegd aan de gemeenteraden in de regio.

Roelofarendsveen, 23 augustus 2022,
Burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem,

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
R. van Zijl	A. Heijstee-Bolt

Bijlagen behorend bij het voorstel

1. Regionaal Risicoprofiel VRHM 2023-2026
2. Bijlagen Regionaal Risicoprofiel 2023-2026

Regionaal **Risicoprofiel**

2023 - 2026

Veiligheidsregio

HOLLANDS MIDDEN

Continuïteit vitale voorzieningen

- Verstoring elektriciteitsvoorziening
- Verstoring gasvoorziening
- Verstoring drinkwatervoorziening
- Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering
- Verstoring telecommunicatie en ICT
- Verstoring afvalverwerking
- Verstoring voedselvoorziening

Mobiliteit en infrastructuur

- Luchtvaartincidenten
- Incidenten op of onder water
- Wegvervoerincidenten
- Spoorvervoerincidenten

Gezondheid en Veiligheid

- Bedreiging volksgezondheid

Natuur en klimaat

- Overstromingen
- Extreem weer
- Natuurbranden
- Plagen en dierziekten
- Aardbevingen

Milieu

- Incidenten met gevaarlijke stoffen

Gebouwde omgeving

- Complexe branden
- Instorting

Publieke veiligheid

- Verstoring openbare orde
- Extreem geweld

Inhoud

1	**Bestuurlijke samenvatting en input Regionaal Beleidsplan**	**4**
1.1	Inleiding	4
1.2	Samenvatting	5
1.3	Input Regionaal Beleidsplan	7
2	**Inleiding**	**8**
2.1	Waarom een risicoprofiel?	8
2.2	Wat is een risicoprofiel?	8
2.3	Wat levert het risicoprofiel op?	9
2.4	Hoe is het risicoprofiel tot stand gekomen?	10
2.5	Hoe verhoudt het risicoprofiel zich tot de andere planvormen?	10
2.6	Verandering type crises	11
3	**Trends en ontwikkelingen**	**12**
3.1	Kenmerken van de regio	12
3.2	Trends en ontwikkelingen	14
3.3	(Regio)grensoverschrijdende risico's	18
4	**Risicobeeld per thema**	**19**
4.1	Natuur & klimaat	20
4.2	Milieu	24
4.3	Continuïteit Vitale Voorzieningen	26
4.4	Gebouwde omgeving	29
4.5	Mobiliteit & Infrastructuur	31
4.6	Gezondheid & Veiligheid	34
4.7	Publieke veiligheid	36

Datum: 14 februari 2022

Auteurs: Lisan Kranenburg
Mijke Rietbroek
Afd. Risicoduiding

1 Bestuurlijke **samenvatting** en **input** Regionaal **Beleidsplan**

1.1 Inleiding

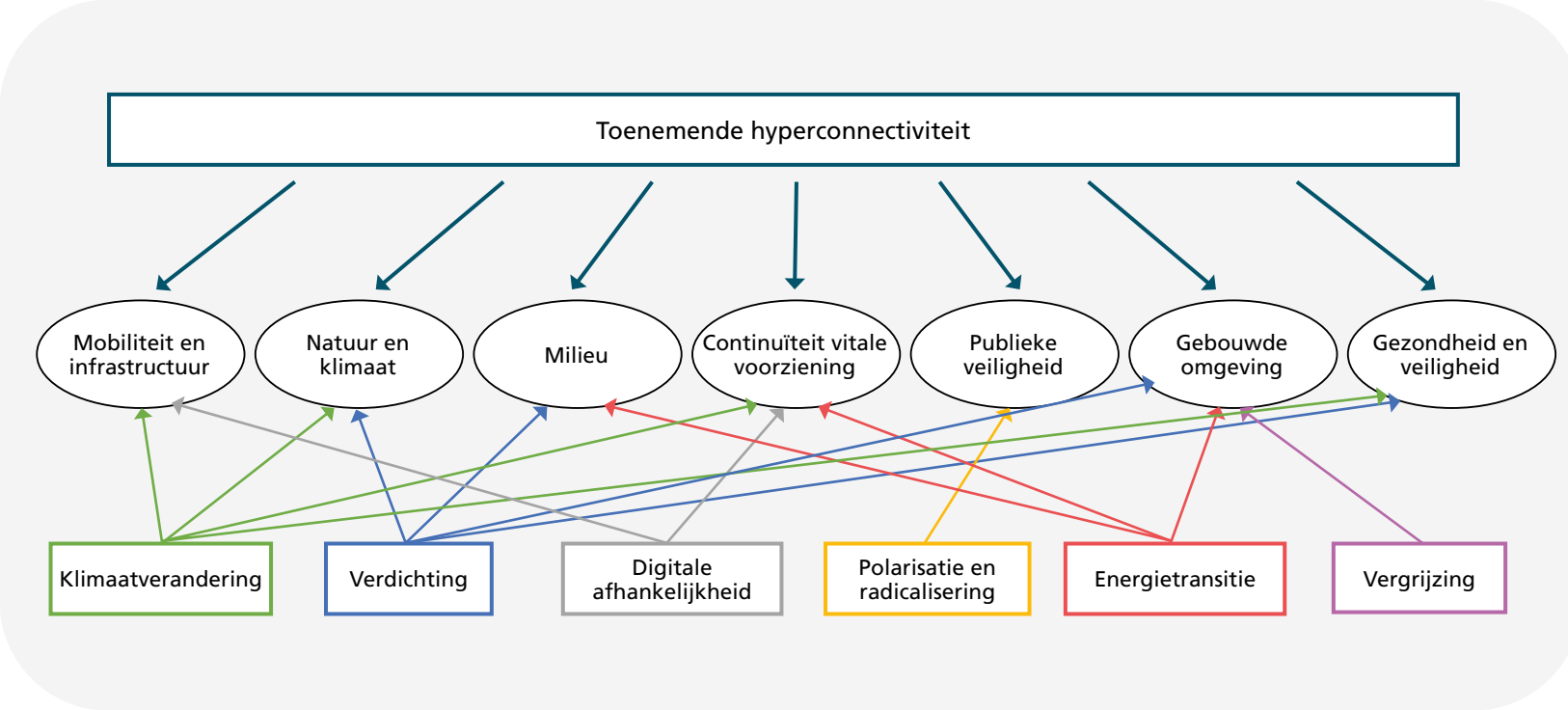
Het risicoprofiel geeft inzicht in de Veiligheids-risico's in regio Hollands Midden (VRHM). Op basis van dit inzicht kan het veiligheidsbestuur strategisch beleid voeren om de aanwezige risico's te voorkomen, te beperken en om de crisisorganisatie op specifieke of generieke risico's voor te bereiden. Dit risicoprofiel is het vierde risicoprofiel van Veiligheidsregio Hollands Midden.

Het Regionaal Risicoprofiel omvat een inventarisatie en analyse van de in veiligheidsregio Hollands Midden aanwezige veiligheidsrisico's, inclusief relevante risico's uit omliggende regio's. Om het risicoprofiel op te kunnen stellen zijn samen met gemeenten, partners, experts en betrokken hulpdiensten themabijeenkomsten georganiseerd. Een overzicht van alle thema's en bijbehorende risico's is terug te vinden in bijlage 1. Voor een gedegen inventarisatie en analyse zijn ook trends en ontwikkelingen beschouwd, die die de kans op of de gevolgen van bestaande risico's voor de fysieke veiligheid binnen onze regio kunnen vergroten. Deze zogenaamde aanjagers worden in hoofdstuk 3.2 beschreven.

1.2 Samenvatting

Om effectief de veiligheid te vergroten, is investeren op afzonderlijke risico's onvoldoende. Risico's kennen veel samenhang met andere risico's en vragen een integrale aanpak. Door aan te sluiten bij trends en ontwikkelingen en daarin de relatie te leggen met fysieke veiligheid, kunnen nieuwe risico's in een vroegtijdig stadium worden geïdentificeerd en kan hierop worden geanticipeerd.

Uit het risicoprofiel blijkt dat de aanjagers van significante invloed zijn op de (regionale) risico's. Aanjagers zijn trends of ontwikkelingen die de kans op of de gevolgen van bestaande risico's voor de fysieke veiligheid binnen onze regio kunnen vergroten. Dit sluit aan bij het vorige Regionaal Risicoprofiel, waar ook gekeken is naar trends. De vier aanjagers die het meest van invloed zijn op de thema's in het risicoprofiel zijn hieronder kort toegelicht.

Figuur 1. Samenhang van de verschillende thema's en aanjagers.

- Hyperconnectiviteit: De wereld raakt steeds meer verbonden, zowel fysiek (internationale verbindingen via lucht, (spoor) wegen en water) als digitaal (internet en daarbij behorende netwerken). Bovendien vervaagt de grens tussen fysiek en digitaal steeds meer. Maatschappelijke voorzieningen zijn bijvoorbeeld steeds meer gedigitaliseerd en systemen steeds afhankelijker van elkaar. Daarnaast hebben trends ook invloed op elkaar en daardoor raken risico's steeds meer met elkaar verbonden. Deze toenemende hyperconnectiviteit zorgt er voor dat een gebeurtenis zich razendsnel over de wereld kan verspreiden en dat incidenten in het digitale domein fysieke effecten kunnen hebben en vice versa. Dit kan zorgen voor cascade-effecten op regionaal, landelijk en internationaal niveau. Om hier beter op voorbereid te zijn is het van belang inzicht te hebben in deze cascade-effecten en wat de rol van de veiligheidsregio hierbij is. In het figuur hierboven is te zien dat hyperconnectiviteit invloed heeft op alle thema's uit het risicoprofiel.

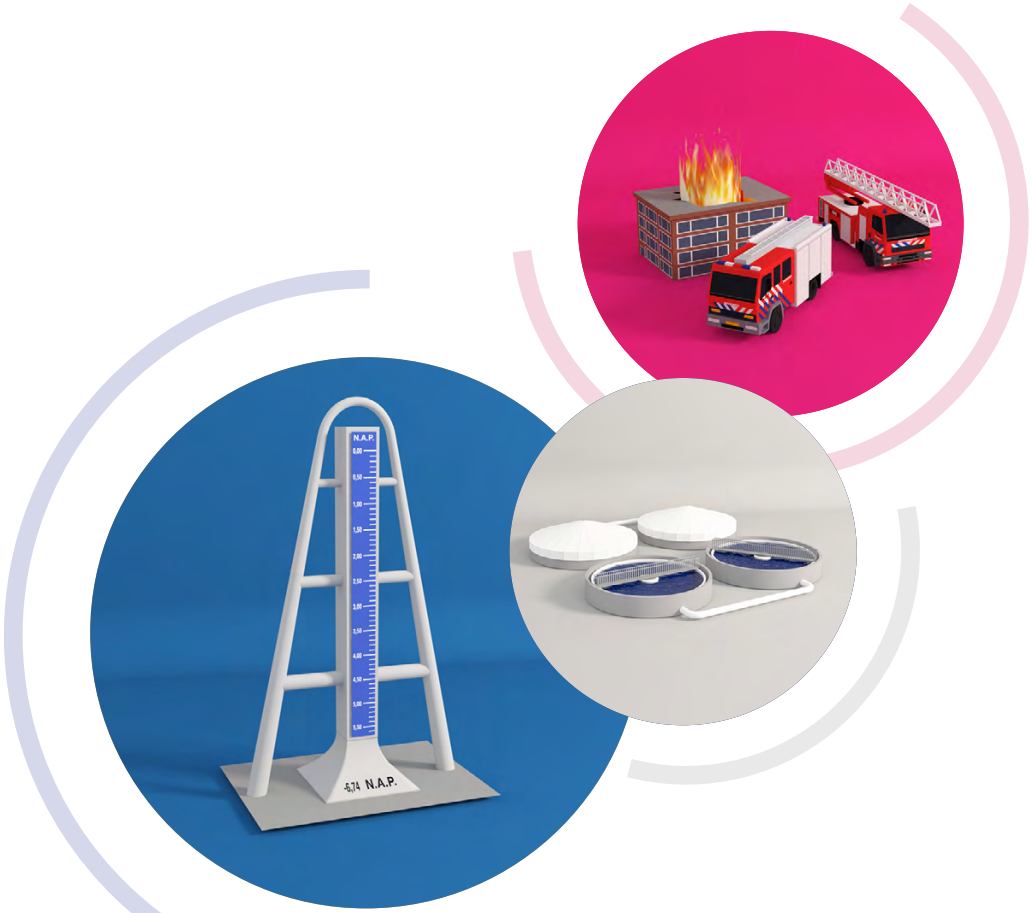
- Klimaatverandering: Het klimaat verandert. Dit betekent dat de frequentie en impact van klimaat-gerelateerde incidenten in de nabije toekomst zal toenemen. Voor VRHM is het van belang om de ontwikkelingen rondom klimaatverandering te blijven monitoren en te analyseren wat de mogelijke gevolgen zijn voor de fysieke veiligheid. Om de samenleving beter bestand te maken tegen extremere weersomstandigheden en de kansen van klimaatverandering te benutten, wordt ingezet op klimaatadaptatie. De eerste stappen in de vertaling van klimaatadaptatie naar de gevolgen voor risico- en crisisbeheersing zijn gezet. Dit dient echter de komende jaren nog verder uitgediept te worden. Klimaatverandering heeft, zoals hierboven te zien, invloed op vier van de zeven thema's.

- Energietransitie: Nieuwe energiebronnen brengen een verschuiving van risico's met zich mee. Risico's veroorzaakt door fossiele brandstoffen zullen afnemen, terwijl risico's door nieuwe vormen van energie zullen toenemen. De ontwikkelingen op dit gebied gaan razendsnel en het is niet altijd helder wat dit betekent voor de veiligheid van de leefomgeving. Het is voor de komende jaren daarom belangrijk om kennis en kunde binnen dit thema te blijven ontwikkelen. Zo kan VRHM adequaat blijven reageren op de (nieuwe) risico's van de energietransitie, zowel vooraf als gesprekspartner en in advisering als achteraf in de bestrijding van incidenten.

- Verdichting: Wereldwijd willen mensen in steden wonen en werken en wordt de beschikbare ruimte in met name stedelijke gebieden steeds schaarser. Hierdoor bevindt zich een steeds grotere concentratie mensen en gebouwen op een steeds kleiner gebied. Een trend die al lange tijd gaande is, maar in de afgelopen tijd nog duidelijker aanwezig (onder andere vanwege de woningnood). Dit betekent enerzijds een grotere kans op ongevallen. Anderzijds hebben vergelijkbare incidenten impact op meer mensen en bedrijven. Panden met een veranderde gebruiksfunctie en/of meervoudig ruimtegebruik zorgen, naast meer mensen op één plek, ook voor extra risico's. Door het meervoudig ruimtegebruik komen risico's bijvoorbeeld in elkaars verlengde, waardoor cascade-effecten op kunnen treden (denk aan een daktuin van een flatgebouw waar ook zonneboilers en –panelen geplaatst zijn). Voor de komende jaren is het daarom belangrijk om meer kennis en kunde te ontwikkelen over de risico's die gepaard gaan met verdichting. VRHM dient namelijk adequaat in te kunnen springen op de nieuwe ontwikkelingen, zowel achteraf in de bestrijding als vooraf als gesprekspartner binnen deze trend.

1.3 Input Regionaal Beleidsplan

Hollands Midden heeft te maken met een veelheid en verscheidenheid aan risico's. Risico's laten zich niet statisch vaststellen. Zeker niet in een vierjaarlijks proces. De wereld om ons heen is continu in beweging. Risico's die vandaag actueel zijn, kunnen op korte termijn overschaduwd worden door nieuwe risico's. Ook de ''beleving" van risico's is steeds aan verandering onderhevig. Dit dwingt ons om elke keer onderbouwde keuzes te maken. We kunnen simpelweg niet alle risico's beheersen. Voor de komende beleidsperiode worden onderstaande punten meegegeven aan het Regionaal Beleidsplan.

- Blijf investeren in een veerkrachtige en adaptieve crisisbeheersingsorganisatie; een crisisorganisatie die anticipeert op veranderingen en variabiliteit. Dit vormt een goede fundering voor het adequaat optreden van de hulpdiensten.
- Investeer de komende beleidsperiode met name in het uitdiepen van de geïdentificeerde aanjagers, hoe deze aanjagers elkaar onderling beïnvloeden en hun mogelijke effect op de waarschijnlijkheid en impact van afzonderlijke risico's.
- Positioneer het risicoprofiel nog meer als instrument om risicogericht werken in de organisatie verder vorm te geven. Hiervoor kan per risico worden aangegeven welke maatregelen, zowel op het gebied van risicobeheersing als crisisbeheersing, ingezet worden en welke aanjagers van invloed zijn.
- Ga verder met het uitwerken van methodiek voor cyclisch risicomanagement waardoor meer samenhang ontstaat tussen het Regionaal Risicoprofiel, de jaarlijkse update en het te ontwikkelen dynamische risicobeeld.
- Ontwikkel een meer dynamisch risicobeeld voor operationele en tactische doeleinden om beter in te kunnen spelen op veranderende risico's.
- Breidt het gebruik van data uit om zo risico's beter te kunnen onderbouwen, duiden en toekomstige trends te kunnen voorspellen.
- Verstevig de positie van VRHM als netwerkorganisatie nog verder. Het doel hiervan is om als VRHM beter geïnformeerd te zijn over ontwikkelingen op het gebied van regionale risico's, om partners op de hoogte te houden van risico's en de onderlinge samenwerking en kennisuitwisseling te faciliteren.
- Investeer in meer technische kennis en kunde. In de toekomst zal veiligheid van de leefomgeving meer dan nu in het design van bouwobjecten een plaats moeten krijgen. Dat vraagt nieuwe kennis en kunde in het planbeoordelingsproces. Het feit dat meer risicogericht beoordeeld moet worden in plaats van regelgericht maakt dit extra noodzakelijk.

2 Inleiding

2.1 Waarom een risicoprofiel?

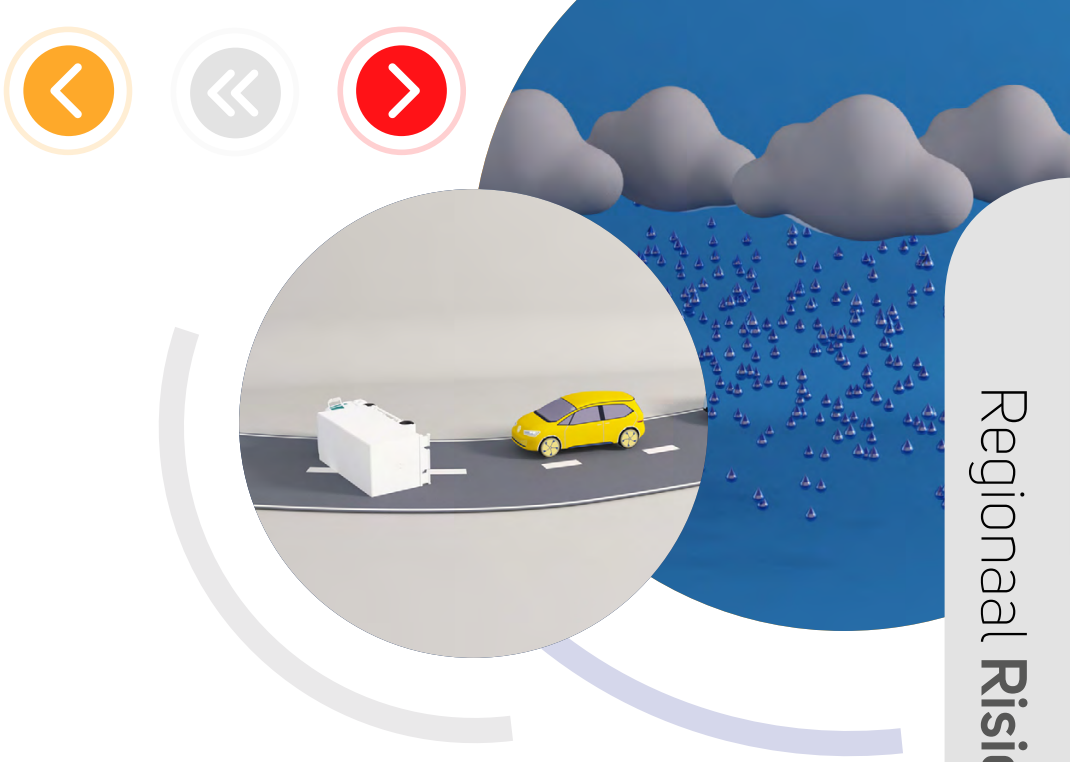
De veiligheidsregio moet adequaat kunnen reageren op de vele veiligheidsrisico's van de samenleving. Ordeverstoringen, overstromingen, treinongevallen en terrorisme, maar bijvoorbeeld ook infectieziekten en uitval van vitale voorzieningen vormen een continue bedreiging van de vitale belangen van de samenleving. Om deze bedreigingen het hoofd te kunnen bieden, is nauwe samenwerking tussen overheidsinstanties, bedrijfsleven en de burger van belang. Elke regio herbergt risico's waarvoor gericht beleid van de veiligheidsregio en haar partners nodig kan zijn. Het Regionaal Risicoprofiel is bedoeld om inzicht in de aanwezige en nieuwe risico´s te krijgen. Op basis van dit inzicht kan het veiligheidsbestuur strategisch beleid voeren om de aanwezige risico´s te beperken en om de crisisorganisatie op specifieke risico´s voor te bereiden. Ook biedt het een basis voor de risicocommunicatie naar de burgers.

In de Wet veiligheidsregio's (Wvr) is in artikel 15 de verplichting opgenomen om een risicoprofiel van de veiligheidsregio op te stellen. Het nu voor u liggende 'Risicoprofiel Veiligheidsregio Hollands Midden 2023-2026' voldoet aan de wettelijke vereisten.

2.2 Wat is een risicoprofiel?

Het Regionaal Risicoprofiel bestaat uit een inventarisatie en analyse van de in een veiligheidsregio aanwezige risico's, inclusief relevante risico's uit aangrenzende gebieden.
Op basis van de conclusies kan het bestuur van de veiligheidsregio strategische beleidskeuzes maken over de ambities voor de risico- en crisisbeheersing en de inspanningen van gemeenten en regio op elkaar afstemmen. Deze ambities worden vastgelegd in het beleidsplan van de veiligheidsregio.

2.3 Wat levert het risicoprofiel op?

Het Regionaal Risicoprofiel is bedoeld om de gemeenten en het bestuur van de veiligheidsregio antwoord te geven op de volgende vragen.

Wat kan ons overkomen?

Alles begint met inzicht in de aanwezige risico's. Welke risicovolle bedrijfsactiviteiten worden binnen de regio uitgevoerd? Welke infrastructuur loopt over het grondgebied? Welke soorten natuurrampen kunnen ons overkomen? Welke kwetsbare gebouwen en nutsvoorzieningen kunnen getroffen worden? Hiervoor wordt als eerste stap van het risicoprofiel voor elk van de gedefinieerde risico's (zie bijlage 1) een risico-inventarisatie uitgevoerd. Omdat risico's zich niet aan regiogrenzen houden, wordt deze inventarisatie bovenregionaal afgestemd. Daarnaast zijn de risico's bekeken in combinatie met trends en ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op deze risico's.

Hoe erg is dat?

Vervolgstap is om te beoordelen hoe ernstig de risico's zijn. Daarvoor is een risicoanalyse uitgewerkt. In deze risicoanalyse worden de risico's geanalyseerd op mogelijke oorzaken en gevolgen, de waarschijnlijkheid (kans) dat zich een ramp of crisis voordoet en de impact (effect) die het kan hebben op de vitale belangen van de samenleving, het bijbehorende netwerk en de genomen risico- en crisisbeheersingsmaatregelen (zie bijlage 2).

Wat (gaan) we eraan doen?

Op basis van de risicoanalyse besluit het bestuur van de veiligheidsregio welke risico's extra inspanningen vragen. Voor een deel van de risico's kan een generieke aanpak volstaan en voor een deel is dit niet voldoende. Aan de hand van de capaciteitenanalyse wordt gekeken wat VRHM op dit moment doet om de risico's te beheersen en wat er nog aan gedaan dient te worden. Zowel de uitkomst van de risicoanalyse als de capaciteitenanalyse worden gebruikt voor het Regionaal Beleidsplan.
Als reeds het maximale is gedaan om een risico te voorkomen en te beperken, dan blijven alleen nog acceptatie van het risico en risicocommunicatie over.

Hoe blijven we op de hoogte?

Het is belangrijk dat risico's gemonitord worden. Door ontwikkelingen rondom risico's inzichtelijk te hebben kan vroegtijdig worden ingespeeld op het voorkomen of voorbereid worden op de bestrijding. Cyclisch risicomanagement zorgt voor een betere overgang tussen risicoduiding, risicobeheersing en crisisbeheersing.

2.4 Hoe is het risicoprofiel tot stand gekomen?

VRHM is in 2021 gestart met de ontwikkeling van het vierde Regionaal Risicoprofiel. Dit risicoprofiel is opgesteld in opdracht van de Veiligheidsdirectie van VRHM. De Veiligheidsdirectie fungeert als stuurgroep. De projectleiding voor de totstandkoming van het regionaal risicoprofiel is belegd bij de afdeling Risicoduiding van de sector Risico- en Crisisbeheersing van VRHM. Het opstellen van het risicoprofiel is belegd bij een projectteam. Zij zijn verantwoordelijk voor het opstellen van de tussen- en eindproducten en voor de organisatie van bijeenkomsten.

In september 2021 zijn zeven themabijeenkomsten georganiseerd. Hier zijn gesprekken gevoerd met experts voor het opstellen van de risico-inventarisatie en de risicoanalyse. De themabijeenkomsten worden bijgewoond door diverse partners om ideeën te bespreken en te toetsen. Vertegenwoordigers van onder andere de brandweer, politie, GHOR, gemeenten, defensie, omgevingsdiensten, waterschappen, netbeheerders, drinkwaterbedrijven en provincie. hebben deelgenomen aan de themabijeenkomsten. Er is onder meer aandacht besteed aan risico- en crisisbeheersingsmaatregelen en de rol van VRHM in deze netwerken en ontwikkelingen die van invloed zijn op de samenleving en op risico's. Tot slot is per thema een risicodiagram opgesteld.

Het concept risicoprofiel is op 24 maart 2022 vastgesteld door het Dagelijks Bestuur en vrijgegeven voor consultatie van de gemeenteraden. Na consultatie wordt het risicoprofiel ter vaststelling aangeboden aan het Algemeen Bestuur op 24 november 2022.

2.5 Hoe verhoudt het risicoprofiel zich tot de andere planvormen?

Dit risicoprofiel vormt de opstap voor het Regionaal Beleidsplan waarin onder andere beleidskeuzes ten aanzien van de prioritering voor multidisciplinaire voorbereidingen en brandweerzorg worden bepaald. Dit omvat zowel maatregelen op organisatorisch niveau als praktische voorbereidingen op scenario's. VRHM heeft daarnaast ook een Regionaal Crisisplan. Dit beschrijft de organisatiestructuur voor de operationele aansturing. Tussen deze twee planfiguren en het Regionaal Risicoprofiel zit een duidelijke relatie. Het risicoprofiel vormt input voor beide plannen en andersom kunnen ontwikkelingen t.a.v. beleidsplan en crisisplan van invloed zijn op het risicoprofiel.

Ook op nationaal niveau heeft de Nederlandse overheid behoefte aan een overzicht van en inzicht in de risico's van verschillende rampen, dreigingen en crisis. De Rijksoverheid brengt daarom eens per vier jaar een Nationaal Veiligheidsprofiel (NVP) uit. Het is vanzelfsprekend dat in het NVP andere typen dreigingen en risico's opgenomen zijn, dan in het RRP. De gedachte is immers dat het Rijk vanuit een nationaal perspectief naar dreigingen kijkt en dat veiligheidsregio's vanuit een lokaal/regionaal perspectief naar de dreigingen kijken[1]. Sommige risico's uit het NVP kennen echter een overlap met het regionale niveau. Daarom is bij het opstellen van het Regionaal Risicoprofiel van VRHM gebruik gemaakt van het NVP.

1 Instituut Fysieke Veiligheid (2017). Risico's in samenhang. *Een verkennende situatie naar de aansluiting tussen regio's en Rijk.*

2.6 Verandering type crises

De focus van voorgaande risicoprofielen was voornamelijk op risico's die in Hollands Midden of omliggende regio's ontstaan. De afgelopen jaren heeft VRHM met verschillende crises te maken gehad waarvan de oorzaak niet in de regio zelf of zelfs niet in Nederland lag. Doordat de wereld zowel fysiek en digitaal steeds meer met elkaar verbonden is, kunnen incidenten die in andere landen of continenten plaatsvinden snel effect hebben op de Nederlandse samenleving. Dit brengt een dynamiek teweeg die permanente risicomonitoring vereist. Voorbeelden hiervan zijn de coronapandemie en de oorlog in Oekraïne.

Daarnaast is er in de maatschappij een verschuiving zichtbaar van traditionele flitsrampen naar langdurige crises (creeping crisis). Niet alleen ligt de oorsprong van dit type crisis vaak buiten Hollands Midden, ook duren deze crises over het algemeen langer en is de impact divers en wijdverspreid. Dit nieuwe type crisis vraagt om een fundamenteel andere aanpak van het monitoren van risico's en incidentgevolg bestrijding. Het is daarom van belang om de komende periode te blijven investeren in een adaptieve en veerkrachtige risico- en crisisorganisatie. Dit is een risico- en crisisorganisatie die in staat is te anticiperen op en zich aan te passen aan veranderingen in de samenleving en de variabiliteit in het type incident dat zich voordoet.

3 Trends en ontwikkelingen

3.1 Kenmerken van de regio

Het werkgebied van VRHM strekt zich uit van de noordelijke rand van Zuid-Holland, de Bollenstreek tot en met de Krimpenerwaard en telt ruim 814.000 inwoners. De regio Hollands Midden bestaat uit 18 gemeenten en beslaat 831 km².
De regio kent een grote diversiteit in zowel mate van verstedelijking als in landelijke kenmerken. Er zijn stedelijke en plattelandsgebieden, met snelwegen, spoor- en waterwegen, zee en strand, weilanden, rivieren en plassengebied. En ook bollenteelt kenmerkt de regio. In het noorden van de regio vindt veel bollenteelt plaats en in het midden van de regio veel plantenteelt. In de landelijke gebieden is veel tuinbouw en veeteelt. Daarnaast bevinden zich in de regio diverse gemeenten die beschikken over historische binnensteden.

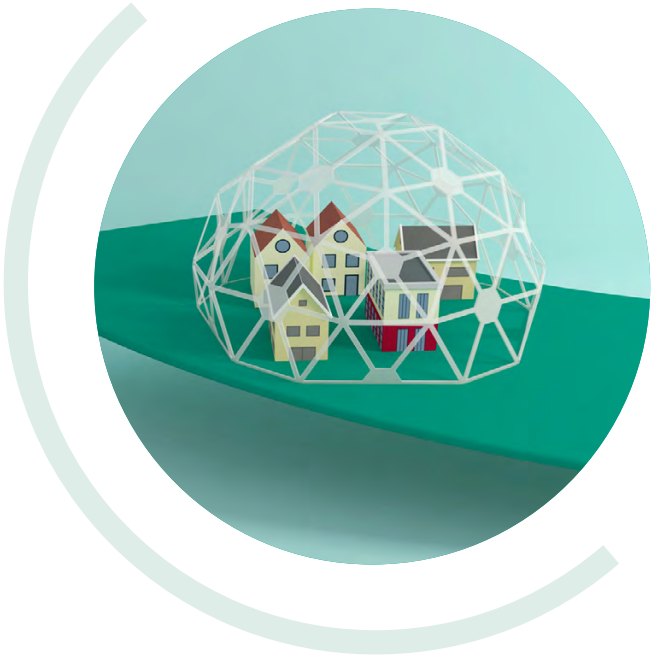
De regio kent een groot aantal lagergelegen gebieden, waarvan Zuidplas met zeven meter onder Normaal Amsterdams Peil (NAP) het laagstgelegen gebied is van zowel de regio als van Nederland[2]. De vele dijken en gemalen in het gebied bieden bescherming tegen wateroverlast. Op het gebied van vervoer van gevaarlijke stoffen kent de regio als aandachtspunten de autosnelwegen A4, A44, A12 en A20, de N11, de RijnlandRoute en het spoor met vervoer tussen Europoort, Amsterdam en Duitsland. De hogesnelheidslijn (HSL) met uitsluitend personenvervoer doorkruist het grondgebied van de regio. Daarnaast is er veel luchtverkeer met nabijgelegen luchthavens Rotterdam-The Hague Airport en Schiphol. De regio grenst aan 6 andere veiligheidsregio's en is ingeklemd tussen vier grote steden (Amsterdam, Utrecht, Rotterdam en Den Haag).

2 Zuidplas.nl. Laagste punt van Nederland. *Geraadpleegd op 14 februari 2022*

Vergrijzing en langer zelfstandig blijven wonen
Klimaatverandering
Verdichting
Energietransitie
Polarisatie en radicalisering
Toenemende hyperconnectiviteit
Digitale afhankelijkheid

3.2 Aanjagers

De maatschappij is voortdurend in beweging. Denk bijvoorbeeld aan demografische veranderingen, economische fluctuaties, een steeds verder terugtrekkende overheid, klimaatverandering en de energietransitie. In dit document worden de belangrijkste trends en ontwikkelingen beknopt benoemd. Dit betreffen alleen trends en ontwikkelingen die als aanjager kunnen optreden. Dat wil zeggen: trends of ontwikkelingen die de kans op of de gevolgen van bestaande risico's voor de fysieke veiligheid binnen onze regio kunnen vergroten.

Toenemende hyperconnectiviteit

De wereld raakt steeds meer met elkaar verbonden. Dit geldt enerzijds voor het fysieke domein door de toename in internationale verbindingen via lucht, (spoor)wegen en water. Anderzijds voor het digitale domein door de ontwikkeling van het internet en daarbij behorende netwerken. Bovendien vervaagt de grens tussen de fysieke en digitale wereld verder waardoor deze voorheen afzonderlijke werelden ook steeds meer met elkaar vervlochten raken. Dit is bijvoorbeeld zichtbaar in maatschappelijke voorzieningen die meer en meer worden gedigitaliseerd. Deze toenemende hyperconnectiviteit zorgt niet alleen dat een gebeurtenis zich razendsnel over de wereld kan verspreiden (Covid-19) maar ook dat incidenten in het digitale domein fysieke effecten kunnen hebben (de hack bij het Deense scontainerbedrijf Maersk wat gevolgen had voor de werkzaamheden in de haven van Rotterdam) en vice versa (brand in zendmasten). Bovendien treden de trends niet alleen apart van elkaar op, maar kunnen zij elkaar ook versterken en daardoor het risico en/of de effecten van een incident vergroten. De hyperconnectiviteit van de samenleving neemt dus op meerdere vlakken en in verschillende domeinen toe waardoor één incident kan leiden tot grote cascade effecten.

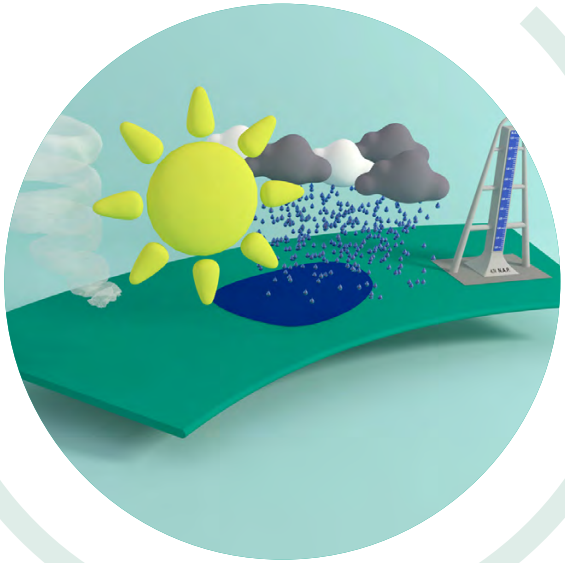

Digitale afhankelijkheid

Dankzij onze digitale infrastructuur heeft Nederland zich ontwikkeld tot één van de meest ICT-intensieve economieën van Europa. De razendsnelle ontwikkeling en uitbreiding van het internet en gelieerde systemen gaat gepaard met veel onduidelijkheden. Ook brengt deze toenemende digitale afhankelijkheid risico's met zich mee, zowel voor het digitale als fysieke domein. Digitale systemen kunnen zowel door een storing als moedwillige actie verstoord worden, wat kan leiden tot digitale en uiteindelijk maatschappelijke ontwrichting. De toenemende digitalisering van de samenleving heeft een veranderende dynamiek in het optreden van de hulpdiensten tot gevolg. De traditionele hulpdiensten treden bij digitale incidenten niet op als 'first responders', die rol ligt meer bij de ICT-beheerders van de vitale infrastructuur. De traditionele hulpdiensten kunnen wel worden ingezet om de maatschappelijke gevolgen tegen te gaan. De veiligheidsregio zal bij dit type incidenten steeds meer het coördinatiepunt tussen hulpdiensten en de beheerders van de vitale infrastructuur moeten worden. Daarnaast adviseert zij bevoegd gezag over te nemen stappen. Een beter begrip van de ontwikkelingen op digitaal vlak en wat dit betekent voor zowel regio Hollands Midden als VRHM (als organisatie) is dan ook belangrijk. Ondanks dat digitale afhankelijkheid samenhangt met 'toenemende hyperconnectiviteit,' is het digitale afhankelijkheid daarom als aparte aanjager opgenomen.

Klimaatverandering

Wereldwijde klimaatverandering leidt tot extremere weersomstandigheden. Ook in Nederland merken we de gevolgen van een veranderend klimaat. Het KNMI geeft aan dat hittegolven frequenter en extremer worden, dat perioden van droogte toenemen en dat de kans op extreme neerslag groter wordt. Klimaatverandering verhoogt het risico op extreem weer en natuurrampen (overstromingen en natuurbranden), grootschalige ziektegolven (andere organismen, plagen/overlast door invasieve exoten) en verstoring van vitale infrastructuur. Klimaatadaptatie is het proces waarbij de samenleving zich aanpast aan het actuele of verwachte klimaat en de effecten daarvan. Klimaatadaptatie probeert schade die gepaard kan gaan met klimaatverandering te beperken en de kansen die de klimaatverandering biedt te benutten. Dit brengt echter ook weer nieuwe risico's met zich mee (zie de aanjager energietransitie).

Polarisatie en radicalisering

Meer dan eens wordt de samenleving geconfronteerd met zorgelijke spanningen tussen verschillende bevolkingsgroepen. En in een samenleving waarin verschillen tussen groepen burgers uitgroeien tot tegenstellingen (polarisatie) kan radicalisering optreden. Dit geldt ook in Nederland. Hierbij kan gedacht worden aan terroristische groeperingen die bepaalde ideologieën nastreven of potentieel gevaarlijke eenlingen zoals terugkerende jihadisten. Maar ook groepen in de maatschappij die de rechtsorde niet respecteren, zoals Outlaw Motor Gangs. Een ander voorbeeld zijn groepen mensen, met name jongeren, die in de publieke omgeving extreem gedrag vertonen tegen onder andere hulpverleners.

Energietransitie

De energietransitie verwijst naar de overgang van energie uit fossiele brandstoffen, zoals gas en steenkolen, naar volledig groene energie uit hernieuwbare bronnen. Duurzame (groene) energie kennen we nu al vanuit zon, wind, biomassa en water. Het doel van de transitie is dat de energievoorziening van Nederland in 2050 volledig duurzaam is. De energietransitie heeft een verschuiving van risico's tot gevolg. Risico's veroorzaakt door fossiele brandstoffen zullen afnemen, terwijl risico's door nieuwe vormen van energie zullen toenemen.
Het groeiende aandeel groene stroom zorgt ervoor dat fluctuaties in het elektriciteitsnet toenemen, waardoor het moeilijker wordt de netbalans te handhaven. Werkzaamheden zoals grondroeringen om de transitie te faciliteren vergroten de kans op uitval (bijvoorbeeld gaslekkages en stroomuitval).

Verdichting

Wereldwijd willen meer mensen in steden wonen en werken[3]. In de Randstad wordt de komende decennia een verdere verdichting van wonen en bedrijvigheid verwacht. Dat betekent enerzijds een grotere kans op ongevallen, anderzijds hebben vergelijkbare incidenten impact op meer mensen en bedrijven. Ook wonen mensen steeds meer in getransformeerde gebouwen. Bijvoorbeeld kantoren die omgebouwd zijn tot woningen. Dat kan bij incidenten en het niet doorvoeren van extra veiligheidsmaatregelen een risico betekenen. Tenslotte betekent een verdere verstedelijking ook dat er steeds meer sprake zal zijn van meervoudig ruimtegebruik, waarbij infrastructuur, wonen, werken, winkelen, recreëren en energieopslag op één en dezelfde plek geconcentreerd worden. Dit kan een combinatie van OV-knooppunten[4], hoogbouw en ondergronds bouwen zijn. Als er geen extra veiligheidsmaatregelen worden getroffen, kunnen de gevolgen van incidenten toenemen. De veiligheidsregio dient hier goed op voorbereid te zijn voor zowel de adviestaak als tijdens de bestrijding van incidenten.

3 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2020). Nationale omgevingsvisie, duurzaam perspectief voor onze leefomgeving.

4 OV-Knooppunten zijn plekken waar bus, tram , trein, fiets en auto samenkomen en waar mensen van de ene op de andere vorm van vervoer kunnen overstappen. Daarnaast zijn knooppunten vaak ook dynamische plekken met veel bedrijvigheid, waar mensen verblijven en elkaar ontmoeten (bron: provincie Utrecht).

Vergrijzing en langer zelfstandig blijven wonen

Onderzoek van het IFV in 2015 en 2016[5] heeft laten zien dat senioren een drie keer zo hoge kans op overlijden bij brand hebben[6]. En dat terwijl de bevolking in Nederland aan het vergrijzen is. Het aandeel ouderen in de totale bevolking neemt toe, zo is in de twintigste eeuw het aantal 65-plussers meer dan vertienvoudigd; van 0,3 miljoen in 1900 naar 3,4 miljoen in 2020. Tegelijkertijd bestaat er al langere tijd een maatschappelijke trend dat ouderen langer dan voorheen thuis (moeten) blijven wonen door bijvoorbeeld extramuralisering[7]. Meer ouderen die langer thuis blijven wonen zorgen voor een grotere kans op slachtoffers bij incidenten[8]. Vergrijzing zorgt op termijn dus voor grotere effecten bij incidenten.

Het langer zelfstandig wonen geldt echter steeds vaker voor meer dan alleen ouderen. Het aantal bedden in de ggz is de afgelopen jaren met een derde afgenomen. Gevolg hiervan is dat mensen met psychische problemen langer thuis en in de wijk blijven[9]. Ook zij zijn verminderd zelfredzaam en wanneer zij langer zelfstandig thuis blijven wonen kan dit zorgen voor meer slachtoffers bij incidenten[10].

5 IFV (2015-2016) *Onderzoek naar de invloed van de vergrijzing op de brandveiligheid.*

6 Weijermars, W. & Aarts, L. (2021). Proactief verkeersveiligheid: wat kan de psychiatrie leren?

7 Zorgstelsel.nl. De race tussen wonen en zorg. *Geraadpleegd op 14 februari 2022*

8 Volksgezondheidenzorg.info. Bevolking | Cijfers & Context | Vergrijzing. *Geraadpleegd op 06 januari 2022*

9 Zorgwelzijn.nl. Langer thuis wonen. *Geraadpleegd op 25 november 2021*

10 IFV (2018). *Verminderd zelfredzamen ten tijde van rampen en crises: de overheid een zorg?*

3.3 (Regio)grensoverschrijdende risico's

Grensoverschrijdende risico's zijn gedefinieerd als: 'Risico's waarvan de effecten, wanneer een incident zich voordoet, uitstrekken over het grondgebied van de aangrenzende regio'. Dergelijke risico's worden meegenomen in de regionale risicoprofielen. Hierbij geldt een haal- en brengplicht. Mogelijke rampen en crises met een voorzienbaar effect over de grens vanuit een omliggende veiligheidsregio op Hollands Midden moeten worden meegenomen in de inventarisatie (haalplicht). Rampen en crises met een effect vanuit Hollands Midden over de grens van de veiligheidsregio moeten kenbaar worden gemaakt aan de desbetreffende buurregio's (brengplicht).

Veiligheidsregio Hollands Midden wordt omringd door 6 andere veiligheidsregio's: Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Utrecht, Zuid-Holland Zuid, Rotterdam-Rijnmond en Haaglanden. Aan de westzijde van de regio bevindt zich de Noordzee, een gebied dat ook risico's omvat voor Hollands Midden.

Eén van de risico's die vanuit Hollands Midden kan uitstralen naar omliggende regio's, komt voort uit de aanwezigheid van snelwegen en spoorlijnen. Het vastlopen van deze wegen (bijvoorbeeld de A4 of de A12), evenals vastlopen van spoorlijnen door ongelukken of andere incidenten, heeft direct effect op de doorstroming op weg- en spoorvervoer in aangrenzende regio's.

Ook bij de uitval van vitale objecten, incidenten met giftige stoffen, overstromingen, natuurbranden waarvan de oorzaak in Veiligheidsregio Hollands Midden ligt zijn effecten mogelijk te verwachten voor aangrenzende regio's.

In de omliggende veiligheidsregio's bestaan risico's met een mogelijk effect op Hollands Midden. Deze grensoverschrijdende risico's worden meegenomen in de risicoanalyse van dit risicoprofiel. Hierbij valt te denken aan luchtvaartongevallen (Schiphol/ Rotterdam The Hague Airport), natuurbrand (Veiligheidsregio's Haaglanden en Kennemerland), toxische wolk (onder andere Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond), uitval meldkamer (Veiligheidsregio Haaglanden), nucleair incident (Veiligheidsregio Zeeland), verstoring spoor en wegeninfrastructuur, overstroming en uitval van vitale objecten (bijvoorbeeld het 380kV-station van TenneT in Dordrecht – Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid). Tot slot kunnen zich ook incidenten voordoen op zee, die effect hebben op Hollands Midden. Hierbij valt te denken aan het verlies van lading bij transport van gevaarlijke stoffen per schip of een (passagiers)schip in nood voor de kust.

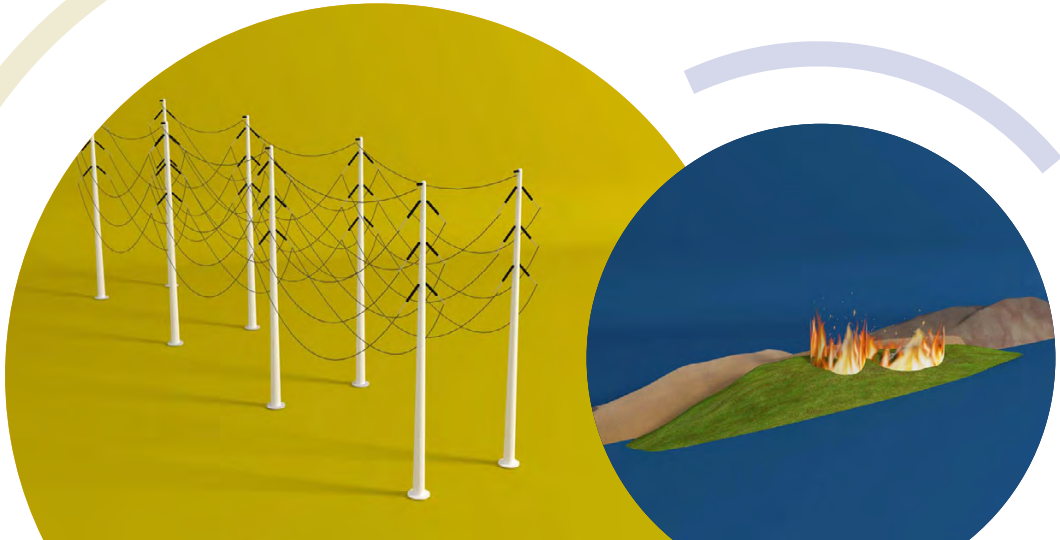

4 Risicobeeld per thema

In dit hoofdstuk worden per thema de risico's besproken. De beschrijving kent per thema een vaste opbouw. Allereerst worden de belangrijkste conclusies gedeeld, gevolgd door het risicodiagram per thema. Vervolgens worden de algemene bevindingen per risico kort weergegeven. In bijlage 1 is een overzicht te vinden van alle thema's en de bijbehorende risico's. Een uitgebreide analyse per risico is te vinden in bijlage 2.

In de diagrammen zijn verschillende vormen terug te vinden. Risico's laten zich immers niet exact vaststellen en zijn niet te duiden als vaststaande stip op het risicodiagram. Voor veel risico's kan wel worden aangegeven binnen welke bandbreedte deze zich waarschijnlijk zullen manifesteren. Klinke en Renn (2001)[11] hebben om dit te duiden zes verschijningsvormen gedefinieerd waarin risico's zich (qua waarschijnlijkheid en impact) bewegen. Deze verschijningsvormen zijn als startpunt gebruikt voor het bepalen van de bandbreedte van de risico's in het risicoprofiel.

11 Klinke, A. & Rennd, O. (2001). *Precautionary principle and discursive strategies: classifying and managing risks*

4.1 Natuur en Klimaat

Onder dit thema vallen de volgende crisistypen:

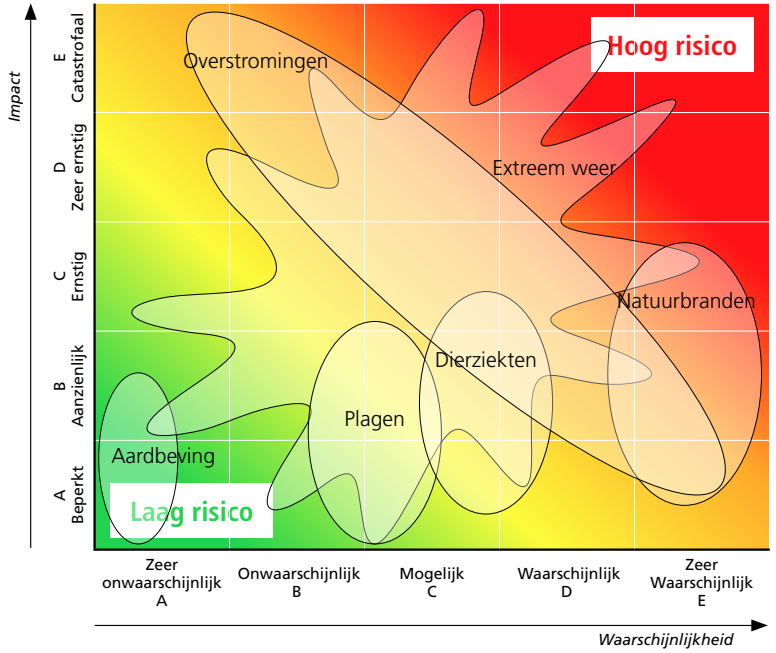
- Overstromingen;
- Extreem weer;
- Natuurbranden;
- Plagen en dierziekten;
- Aardbevingen.

De aanjagers die van invloed zijn op deze crisistypen: klimaatverandering, verdichting en hyperconnectiviteit.

4.1.1 Conclusie

Binnen het thema natuur en klimaat is een toename van alle risico's te zien als gevolg van klimaatverandering, zowel qua waarschijnlijkheid als impact. Bovendien vergroot verdichting de gevolgen van extreme weersomstandigheden en overstromingen, en neemt door de toenemende hyperconnectiviteit de kans op plagen toe. Voor alle crisistypen geldt dat het van belang is om ontwikkelingen rondom klimaatverandering te monitoren en te analyseren wat het effect van klimaatverandering (ook in combinatie met de andere trends) is op natuur- en klimaat gerelateerde veiligheidsrisico's.

4.1.2 Risicodiagram

4.1.3 Algemene bevindingen

Overstromingen

Onder dit crisistype vallen de volgende incidenttypen:

- Doorbraak primaire kering;
- Doorbraak regionale kering.

Een overstroming in Hollands Midden wordt veroorzaakt doordat een primaire waterkering of een regionale waterkering bezwijkt. Binnen VRHM liggen twee primaire waterkeringen. Een doorbraak van een primaire waterkering is uiterst onwaarschijnlijk en kan alleen gebeuren onder zeer specifieke omstandigheden, namelijk een zeer zware (noord)westerstorm in combinatie met extreem hoge zeestanden. In het zeer onwaarschijnlijke geval dat een primaire waterkering bezwijkt, zijn de gevolgen voor VRHM desastreus[12].

De faalkans van een regionale kering is groter dan bij een primaire kering en kan optreden als gevolg van bijvoorbeeld te hoge boezemstanden of instabiliteit van een dijk. De impact en het effectgebied zijn echter kleiner in vergelijking met een bezwijking van een primaire waterkering. Een doorbraak van een regionale waterkering kan uiteraard wel gepaard gaan met ernstige schade aan bebouwing en infrastructuur. Het risico op overstroming is daarom in het diagram diagonaal weergegeven.

Vanwege de hoge bevolkingsdichtheid, toenemende verdichting en de veelal lage ligging van de regio zijn overstromingsrisico's een belangrijk thema in Hollands Midden. Bovendien stijgt onder invloed van klimaatverandering de zeespiegel en worden weersomstandigheden extremer. Hierdoor kan de kans op en de impact van een overstroming in de toekomst toenemen.

12 VRHM (2014). *Coördinatieplan Dijkring 14 Regionaal deel Hollands Midden.*

Diverse projecten zijn gestart en vele partijen sluiten aan om hun kennis en expertise te delen. Een voorbeeld hiervan is het project SCOR wat staat voor Samenwerking Crisisbeheersing Overstromingen Randstad. Binnen dit samenwerkingsverband werken 18 organisaties (waterschappen, veiligheidsregio's, RWS etc.) samen om bovenregionale afspraken te maken over de coordinatie bij een (dreigende) overstroming binnen de Randstad.

Extreme weersomstandigheden

Extreme weersomstandigheden zijn weersomstandigheden die zodanig zijn dat ze zorgen voor grote fysieke of maatschappelijke gevolgen. De weertypen die onder dit crisistype vallen zijn:

- Extreme kou, sneeuw of ijzel;
- Extreme hitte en smog;
- Extreme droogte;
- Extreme windhozen en zware storm;
- Extreme neerslag.

Deze verschillende soorten weersomstandigheden kunnen in uiteenlopende gradaties voorkomen en de impact kan lokaal sterk variëren. In de bijlagen wordt dieper ingegaan op wanneer een bepaalde weersomstandigheid als extreem wordt gedefinieerd.

Onder invloed van klimaatverandering zullen weersextremen in frequentie en intensiteit toenemen. Bovendien vergroot de toenemende verdichting van het grondgebruik de impact van extreme weersomstandigheden, bijvoorbeeld omdat overtollig water niet weg kan of hitte door stedelijke bebouwing wordt versterkt. Om deze reden is dit crisistype met een grillige en grote vorm afgebeeld in het risicodiagram. Voor de toekomst is het dus van belang om ontwikkelingen rondom klimaatverandering goed te monitoren, inzicht te hebben wat effect vergrotende factoren zijn (zoals verdichting en bodemdaling) en klimaat adaptieve maatregelen te nemen.

Natuurbranden

De incidenttypen die onder dit crisistype vallen, zijn:

- Bosbranden;
- Duinbranden;
- Heidebranden;
- Rietbranden;
- Veenbranden.

Hollands Midden beschikt over diverse gebieden waar een natuurbrand kan plaatsvinden, bijvoorbeeld de duinen in de kustgemeenten en het Bentwoud. Met name in de maanden april tot en met september komen in de regio met enige regelmaat natuurbranden voor. De meest voorkomende natuurbranden in Hollands Midden zijn bermbranden, duinbranden en rietbranden. Een natuurbrand is een dynamische brand die moeilijk te bestrijden is, snelle uitbreidingsmogelijkheden heeft en een reëel veiligheidsrisico vormt voor de omwonenden, recreanten en de hulpdiensten. Natuurgebieden in Nederland zijn namelijk intensief verweven met andere gebruiksfuncties als campings. De impact van een natuurbrand op het gebied zelf kan groot zijn, maar de gevolgen voor de maatschappij zijn over het algemeen beperkt. De relatieve grote kans op een natuurbrand maar variëteit in impact is weergegeven met een ovale vorm in het risicodiagram.

Door klimaatverandering komen hitte, droogte en wind vaker voor, waardoor de brandbaarheid van de natuur toeneemt. Zo ligt er meer dood hout en groeit er steeds meer vegetatie wat snel vlamvat. Deze factoren maken het voorstelbaar dat zowel de kans op natuurbranden tijdens periodes van hitte en droogte in de toekomst toeneemt als de grootte van de brand.

Plagen en dierziekten

Hollands Midden kenmerkt zich door een combinatie van stedelijk gebied en landelijk gebied. Hier bevinden zich een aantal bedrijven die te maken kunnen krijgen met plagen[13] en dierziekte. Denk hierbij aan boomkwekerijen en veeteeltbedrijven.

Door de toenemende hyperconnectiviteit kunnen planten uit het buitenland steeds makkelijker en in grotere getalen worden geïmporteerd. Dit vergroot de kans dat een (onbekende) plaag in Hollands Midden neerstrijkt. Bovendien zorgt klimaatverandering ervoor dat plagen beter in Nederland kunnen overleven[14]. Een plantenziekte die grote schade kan veroorzaken is bijvoorbeeld de Xylella bacterie. Hoewel deze bacterie nog niet voorkomt in Nederland, kan Xylella grote financiële gevolgen hebben voor kwekers van bomen en planten.

Daarnaast bevinden zich in Hollands Midden ook bedrijven die vatbaar zijn voor dierziekten, zowel reguliere dierziekten als ziekten die van dier op mens kunnen overslaan. Te denken valt aan veeteeltbedrijven, zoals varkenshouderijen en pluimveehouderijen.. De kans op een uitbraak van dier-op-dier-besmetting is reëel, gezien deze in de afgelopen jaren meermaals zijn voorgekomen. Voorbeelden hiervan zijn MKZ, varkenspest en vogelgriep. Hoewel de kans kleiner is, kan ook een dierziekte die overslaat op mensen Hollands Midden treffen. Dit wordt echter verder besproken onder zoönose (bedreiging volksgezondheid, hoofdstuk 4.6)

13 Wanneer alles meezit (zoals goede weersomstandigheden en lage aantallen natuurlijke vijanden), dan hebben sommige insectensoorten de mogelijkheid om snel in aantal toe te nemen. Denk hierbij aan de eikenprocessierups (bron: Vakblad Natuur, Bos en Landschap, 2004).

14 Plant Research International (2014). *Klimaatrisico's en -kansen voor de landbouw.*

Aardbeving

De kans op een aardbeving als gevolg van een natuurlijke oorzaak is in Hollands Midden nagenoeg nihil. Als aardbevingsschokken Hollands Midden bereiken, zullen deze niet merkbaar of zeer licht zijn[15]. De impact zal daarom vanuit de reguliere hulpverleningscapaciteit op te vangen zijn. Aardbevingen kunnen ook ontstaan door warmteboringen[16]. Momenteel zijn er nog geen aanwijzingen dat warmteboringen in Hollands Midden plaats zullen vinden, maar deze ontwikkeling kan in de toekomst de waarschijnlijkheid en impact van aardbevingen veranderen.

15 Ministerie van volksgezondheid en welzijn (2014). *de intensiteitsschaal van Mercalli,*

16 Uit de diepte wordt warm water omhoog gepompt. Afhankelijk van de temperatuur kan die warmte gebruikt worden voor verwarming of het opwekken van elektriciteit (bron: Milieu Centraal).

4.2 Milieu

Onder dit thema valt het volgende crisistype:

- Incidenten met gevaarlijke stoffen.

De aanjagers die van invloed zijn op dit crisistype: energietransitie, hyperconnectiviteit en verdichting.

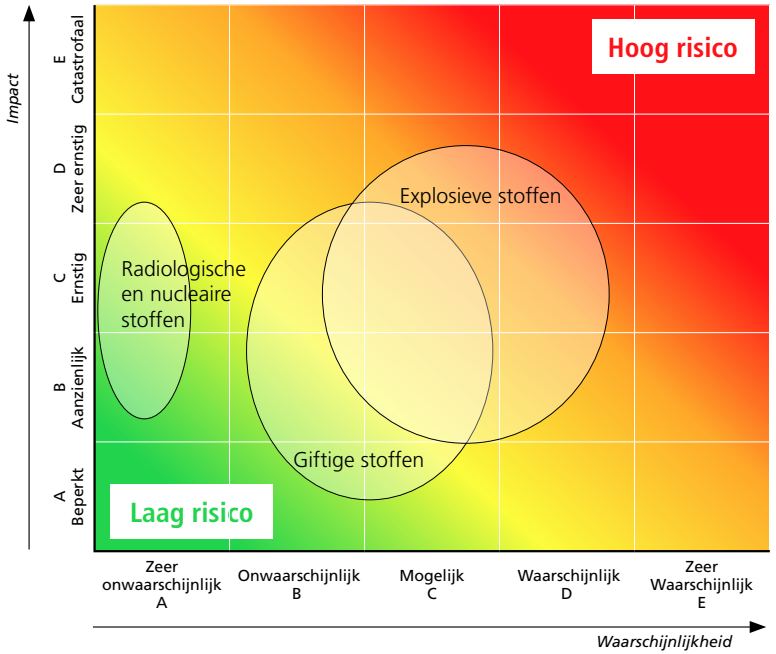
4.2.1 Conclusie

Binnen het thema milieu vinden veel ontwikkelingen plaats. De energietransitie brengt nieuwe energiebronnen die zorgen voor nieuwe risico's. De effecten van incidenten met gevaarlijke stoffen worden ook groter door de steeds verdere verdichting en de toenemende hyperconnectiviteit van de samenleving. De aard, omvang en locatie van het incident zijn van invloed op de impact en waarschijnlijkheid. Deze verdeeldheid is ook te zien in het risico-diagram.

De veiligheidsregio is een belangrijke adviseur van het bevoegd gezag voor de vergunningverlening en de vertaling naar risico- en crisisbeheersing. Het is belangrijk om kennis en kunde op peil te houden om deze adviseursrol te kunnen vervullen. Kennis van nieuwe technologische ontwikkelingen vanuit de energietransitie en hierbij de vertaling kunnen maken naar de gevolgen voor de fysieke leefomgeving is essentieel.

Verder is het voor de komende jaren belangrijk dat er binnen het netwerk actieve kennisdeling plaatsvindt, zodat alle partners over dezelfde informatie beschikken. Dit is onder andere belangrijk voor het creëren van eenduidig en volledig overzicht van alle gevaarlijke stoffen die opgeslagen zijn in Hollands Midden of getransporteerd worden door de regio. Een belangrijk onderdeel hiervan is het in beeld houden van (BRZO-)bedrijven[17] in de regio en hier ook inspecteren. Om hier vorm aan te geven wordt in samenwerking met andere veiligheidsregio's een project 'inventarisatie risicovolle bedrijven' uitgevoerd. In 2018 is een overzicht van gevaarlijke stoffen binnen VRHM opgesteld en deze is in 2021 geactualiseerd. Na elke inspectie van een (BRZO-)bedrijf wordt gerapporteerd aan de betreffende gemeente en jaarlijks wordt het Algemeen Bestuur hierover ook ingelicht.

4.2.2 Risicodiagram

17 Besluit Risico's Zware Ongevallen

4.2.3 Algemene bevindingen

Incidenten met gevaarlijke stoffen

Onder dit crisistype vallen de volgende incidenttypen:

- Incidenten met brandbare/explosieve stoffen
- Incidenten met giftige stoffen in de open lucht
- Radiologische en nucleaire incidenten

De afstand waarover effecten kunnen ontstaan voor personen, gebouwen of milieu is bij incidenten met gevaarlijke stoffen afhankelijk van de aard van de vrijgekomen stof en locatie van het incident. De impact is afhankelijk van de omgeving waarin de stof vrijkomt en het soort stof. Bij transport van gevaarlijke stoffen (over weg, water, spoor en door buisleidingen) kan dit erg variëren, de grote bandbreedte in het risicodiagram maakt dit zichtbaar.

In Hollands Midden bevinden zich geen in werking zijnde kerncentrales (A-objecten). Wel zijn er in Hollands Midden een aantal objecten waar gebruik wordt gemaakt van radioactieve stoffen (B-objecten), zoals ziekenhuizen en laboratoria (Bio Science Park in Leiden). Ook vindt in de regio transport van radioactief materiaal plaats.

Op het gebied van gevaarlijke stoffen vinden veel ontwikkelingen plaats. De energietransitie brengt nieuwe energiebronnen die nieuwe risico's met zich meebrengen, waarvoor nieuwe maatregelen die getroffen moeten worden. Denk aan waterstof en blauwe energie[18]. Effecten op gezondheid en veiligheid, zeker op lange termijn, zijn niet nauwkeurig te voorspellen.

18 Blauwe energie is energie die stamt uit osmose: uit verschillen in zoutconcentratie tussen twee watermassa's. Op plekken waar een zoetwaterrivier de zee in stroomt, wordt een membraan geplaatst dat het zout tegenhoudt. Het zoete water stroomt dan naar het zoute water. Daardoor ontstaat er hogere druk aan de 'zoute' kant van het membraan, dat gebruikt kan worden als energiebron (bron: feenstra.com).

4.3 Continuïteit vitale voorzieningen

Onder dit themavallen de volgende crisistypen:

- Verstoring elektriciteitsvoorziening;
- Verstoring gasvoorziening;
- Verstoring drinkwatervoorziening;
- Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering;
- Verstoring telecommunicatie en ICT;
- Verstoring afvalverwerking;
- Verstoring voedselvoorziening.

De volgende aanjagers hebben invloed op deze crisistypen: hyperconnectiviteit, digitale afhankelijkheid, energietransitie en klimaatverandering.

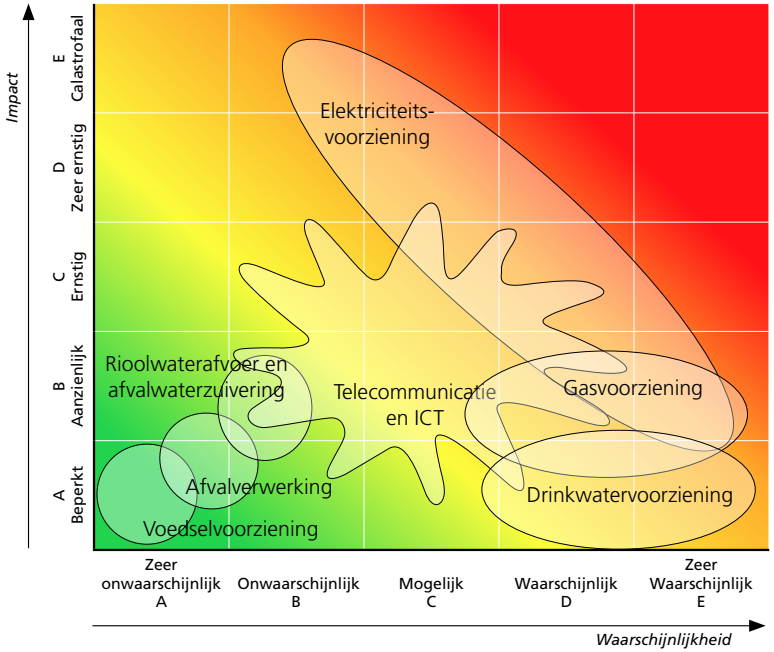
4.3.1 Conclusie

Binnen het thema continuïteit van vitale voorzieningen zijn veel ontwikkelingen die relevant zijn voor de veiligheidsregio. Zo is klimaatverandering (droogte) bijvoorbeeld van invloed op de beschikbaarheid van het drinkwater. Door de energietransitie wordt bovendien de komende jaren een toename van het aantal grondroeringen verwacht. Leidingen moeten bijvoorbeeld vernieuwd worden om de toenemende hoeveelheid elektriciteit aan te kunnen. Deze grondwerkzaamheden zorgen voor een verhoogde kans op stroom- en gasuitval.

We kennen een steeds groter wordende afhankelijkheid van (vitale) infrastructuur zoals ICT-systemen, communicatiemiddelen, elektriciteit en andere technische voorzieningen. De digitale afhankelijkheid van steeds meer systemen zorgt voor een toename van de kans op verstoringen. En als laatste zorgt de toenemende hyperconnectiviteit er voor dat uitval van vitale voorzieningen steeds grotere gevolgen heeft voor de samenleving.

De veiligheidsregio is niet verantwoordelijk voor de continuïteit van de vitale infrastructuur. Bij uitval is er echter wel een coördinerende rol voor de veiligheidsregio weggelegd om de gevolgen te beheersen. Daarom is het van belang intensief te blijven samenwerken met de desbetreffende partners, zodat in geval van een verstoring adequaat kan worden samengewerkt. Daarbij is het van groot belang dat de veiligheidsregio inzicht heeft in haar eigen kwetsbaarheden en afhankelijkheden die van invloed kunnen zijn op de continuïteit van het adequaat optreden van hulpverleningsdiensten.

4.1.2 Risicodiagram

4.3.3 Algemene bevindingen

Verstoring elektriciteitsvoorziening

Landelijke uitvallen van de elektriciteitsvoorzieningen kunnen relatief goed opgevangen worden door de inrichting van het netwerk. Op lokaal niveau vormen overbelasting, veroudering en graafwerkzaamheden de meest voorkomende oorzaken van een stroomstoring. In 2020 hadden burgers gemiddeld 21 minuten geen stroom. Gemiddeld gezien werden per onderbreking 100 burgers getroffen[19]. Naast het beheer van het net, bewaakt TenneT de betrouwbaarheid en continuïteit van de Nederlandse elektriciteitsvoorziening. Stedin en Liander zijn in Hollands Midden verantwoordelijk voor het regionale elektriciteitsnetwerk.

Vanwege de energietransitie wordt de afhankelijkheid van elektriciteit steeds groter en gaan consumenten steeds meer elektriciteit zelf produceren. Het elektriciteitsnetwerk is (nog) niet volledig toegerust op deze variëteit van stromen en pieken (congestie van het netwerk) waardoor het voor de netbeheerders moeilijker is om de juiste netbalans te handhaven. Hierdoor zal de kans op stroomuitval in de toekomst toenemen. De energietransitie leidt daarnaast ook tot een toenemend aantal grondwerkzaamheden. Leidingen moeten bijvoorbeeld vernieuwd worden om de toenemende hoeveelheid elektriciteit aan te kunnen. De ontwikkelingen rondom de energietransitie moeten daarom nauwlettend in de gaten worden gehouden. VRHM kan dit doen door nauw samen te werken met partners. Daarnaast kan, door de toenemende hyperconnectiviteit, de uitval van elektriciteit tot steeds grotere gevolgen leiden. De keteneffecten die een uitval van elektriciteitsvoorziening teweeg kan brengen, kunnen zorgen voor een catastrofale impact. Echter is de kans op een lokale en kleine verstoring veel reëler. Dit is terug te zien in de diagonale vorm in het risicodiagram.

19 Netbeheernederland.nl. Energienet in 2020 meer dan 99,99 procent betrouwbaar. *Geraadpleegd op 26 oktober 2021.*

Verstoring gasvoorziening

De Nederlandse gasinfrastructuur is onder te verdelen in het landelijk gastransportnet en een groot aantal lokale distributienetten. Het gastransportnet wordt beheerd door Gastransport Services, onderdeel van de Nederlandse GasUnie. De distributienetten vallen in Hollands Midden onder toezicht en beheer van Stedin en Liander. De gasvoorziening is echter wel afhankelijk van elektriciteit, dus er bestaat een verbinding tussen deze twee vitale voorzieningen. Een verstoring in de gasvoorziening houdt in dat alle huizen, bedrijven, ziekenhuizen, verzorgingshuizen en overige gebouwen die aangesloten zijn op het gasnet geen gas meer krijgen. Dit betekent dat het niet mogelijk is om op gasfornuizen te koken en er geen verwarming of warm water ismeer. De gevolgen van een uitval van de gasvoorziening zijn hierdoor in de winter en/of met koud weer groter dan in andere jaargetijden.

Vanwege de opbouw van de gasdistributienetten leiden storingen maar zelden tot onderbrekingen van de levering. De meest voorkomende oorzaak van een storing is het uitvoeren van grondwerkzaamheden waarbij leidingen beschadigd raken. Met het oog op de energietransitie wordt verwacht dat het aantal werkzaamheden toe zal nemen en daarmee de kans op verstoringen van de gasvoorziening groter wordt. Samenwerking met partners is van groot belang bij het monitoren van deze ontwikkeling.

Verstoring drinkwatervoorziening

Drinkwater is naast een primaire behoefte voor mens en dier ook van groot belang voor andere doeleinden. Drinkwater wordt gebruikt voor industriële doeleinden, de productie van goederen, landbouw en in het kader van de incidentbestrijding als primaire bluswatervoorziening voor de brandweer[20].

20 Brandweer.nl. Bluswatervoorziening. *Geraadpleegd op 26 oktober 2021.*

In Veiligheidsregio Hollands Midden zijn drinkwaterbedrijven Dunea, Oasen en Puur, Water & Natuur (PWN) verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening. Verstoring van drinkwatervoorziening kan optreden als gevolg van problemen bij het winnen, zuiveren, opslaan, transport en de distributie van het water[21]. Daarnaast kan extreme droogte ook zorgen voor problemen met het drinkwater evenals de energietransitie (geothermie).

De kans dat er een verstoring in de drinkwatervoorziening optreedt, is aanzienlijk. Echter moeten drinkwaterbedrijven, als gevolg van de Drinkwaterwet en Drinkwaterbesluit, aan hoge eisen voldoen. Hierdoor bezit het Nederlandse drinkwatersysteem een hoge mate van redundantie en is de kans dat de verstoring van een drinkwatervoorziening daadwerkelijk impact heeft op de samenleving bijzonder klein.

Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering

Onder riolering verstaan we het gehele stelsel van ondergrondse buizen (riolen), putten en pompen waarmee afval- en hemelwater op een veilige en hygiënische manier ingezameld, getransporteerd en geloosd wordt. Een goedwerkend rioleringssysteem draagt bij aan de gezondheid van burgers en een schoon milieu. . Het zuiveren van het afvalwater wordt gedaan door een afvalwaterzuiveringsinrichting (AWZI)[22]. Zowel de impact als de waarschijnlijkheid van een verstoring worden laag geschat. Belangrijk is te investeren in risico- en crisiscommunicatie om de kans op overlast zo klein mogelijk te houden.

Verstoring telecommunicatie & ICT

Verstoring van het internet kan tegenwoordig verregaande gevolgen hebben. Het betalingsverkeer, vliegverkeer, telefoonverkeer en ook de elektriciteit kan uitvallen. Door het Internet Of Things (IoT), fysieke voorwerpen die aan het internet zijn verbonden, kan onze maatschappij ontwricht raken als gevolg van uitval van het internet.[23]

21 BTO Rapport (2019). *Buffercapaciteit drinkwatervoorziening Nederland.*
22 Werkgroep waterbouw KIVI-NIRIA (2009). HBO Basismodule Riolering.
23 Utwente.nl. Het besef dat het internet zélf kan uitvallen, is er nog niet. *Geraadpleegd op 21 oktober 2021.*

Niet alleen reguliere computers, maar ook verlichting, zonnepanelen en de thermostaat kunnen tegenwoordig verbonden zijn met het internet. Naast kansen brengt deze digitalisering ook kwetsbaarheden met zich mee. Want hoe afhankelijker de samenleving wordt van digitale systemen, hoe groter de effecten als een incident zich voordoet (digitale afhankelijkheid resulterend in digitale ontwrichting). Omdat verstoringen steeds vaker kunnen voorkomen en de effecten verstrekkend kunnen zijn, heeft het risico een grillige vorm in het diagram.

Verstoring afvalverwerking

Afvalverwerking omvat alle processen rondom het inzamelen en verwerken van zowel zakelijk als particulier afval. Een verstoring van de afvalverwerking, zowel gepland (bijvoorbeeld door een staking) als ongepland (bijvoorbeeld door een storing), heeft tot gevolg dat afval blijft liggen. Hoewel dit zeer hinderlijk is, zal dit voor de Veiligheidsregio niet snel leiden tot een crisissituatie. Verstoringen van de afvalverwerking worden bovendien tot op heden met name (inter)gemeentelijk opgelost.

Verstoring voedselvoorziening

De voedselvoorziening kan op verschillende manieren worden verstoord. Zo kan de steeds verder afnemende biodiversiteit en de verslechtering van insectenpopulaties op (lange) termijn zorgen voor verminderde opbrengst van landbouw. Deze ontwikkeling worden nog verder versterkt door klimaatverandering[24]. Daarnaast kunnen problemen optreden bij de distributie van voedsel. Een voorbeeld hiervan zijn de boerenprotesten december 2020 die er voor zorgden dat supermarkten niet goed konden worden bevoorraad[25]. In de bevindingenrapportage Nationale Veiligheid is een voedselschaarste scenario uitgewerkt[26]. Wanneer de voedselvoorziening daadwerkelijk verstoord wordt, ligt de coördinatie op nationaal of Europees niveau. De gevolgbestrijding ligt echter wel bij de veiligheidsregio.

24 Analisten netwerk Nationale Veiligheid (2019). *Geïntegreerde risicoanalyse Nationale Veiligheid.*
25 RTLnieuws.nl. Duizenden supermarktklanten zonder boodschappen door boerenprotest. *Geraadpleegd op 14 februari 2022*
26 Analistennetwerk Nationale Veiligheid (2016). *Het Nationaal Veiligheidsprofiel 2016.*

4.4 Gebouwde omgeving

Onder dit thema vallen de volgende crisistypen:

- Complexe branden;
- Instorting.

De aanjagers die van invloed zijn op deze incidenttypen zijn: hyperconnectiviteit, de energietransitie, verdichting en vergrijzing.

4.4.1 Conclusie

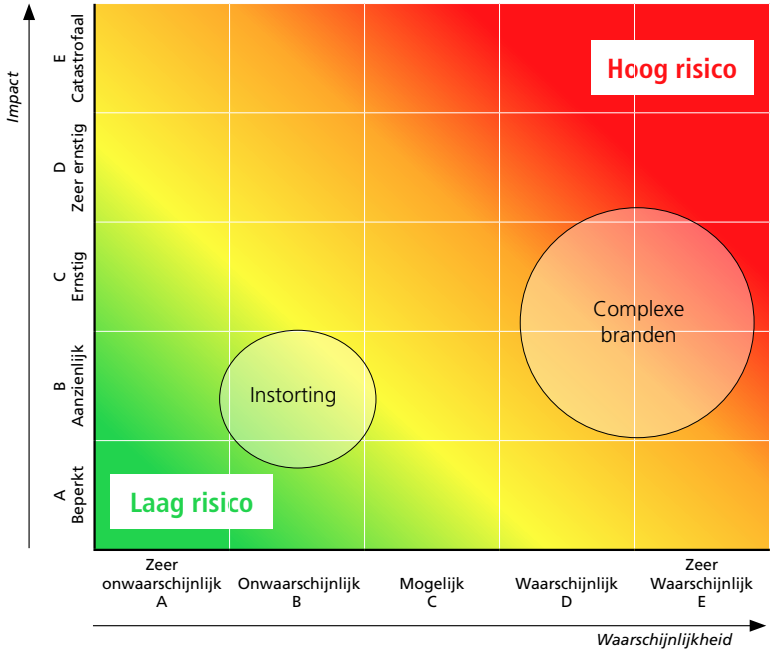
In Hollands Midden bevinden zich een aantal historische binnensteden. Niet alleen voldoen historische gebouwen meestal aan andere brandpreventieve eisen dan nieuwbouw, steden hebben vaak een hoge bebouwingsdichtheid en smalle straten. Deze factoren geven een vergroot risico op een (complexe) brand in stedelijke gebieden.

De gebouwde omgeving is aan allerlei ontwikkelingen onderhevig die van invloed zijn op de risico's binnen dit thema. De energietransitie brengt nieuwe risico's met zich mee en bemoeilijkt de incidentbestrijding. Hierdoor kunnen kleine voorvallen zich sneller en vaker ontwikkelen tot een complex incident. Daarnaast is er in Hollands Midden sprake van verdichting door de toename van (hoog) bouw en stijging van meervoudig ruimtegebruik.

De energietransitie in combinatie met verdichting versterkt de complexiteit van incidenten. Ten slotte neemt door de vergrijzing en het langer thuis wonen van ouderen, het risico op slachtoffers tijdens een (complexe) brand toe.

Om deze reden is het van belang om zicht te hebben op de effecten van bovengenoemde ontwikkelingen, zowel afzonderlijk als in samenspel, op het brand- en instortingsrisico. Daarbij is het ook belangrijk om maatregelen te nemen om de veiligheid van verminderd zelfredzamen tijdens een brand- en instortingsincident te vergroten. Dit kan ofwel door risicocommunicatie of middels het programma (Brand)Veilig Leven.

4.4.2 Risicodiagram

4.4.3 Algemene bevindingen

Complexe branden

De aard van de bebouwing, de omgeving, het gebruik van de bebouwing of de grootte van de brand kunnen een brand complex maken. De bebouwing in Hollands Midden kenmerkt zich door een aantal factoren die de kans op een complexe brand kunnen vergroten. Zo bestaan de historische binnensteden van bijvoorbeeld Leiden, Gouda en Schoonhoven uit gebouwen die aan andere brandpreventieve eisen voldoen dan recente bouwwerken. Ook hebben oude binnensteden een hoge bebouwingsdichtheid en smalle straten waardoor een in beginsel kleine brand gemakkelijker kan ontwikkelen tot een grote brand. Bovendien is bij een brand in oude panden de kans groter dat asbestvezels vrijkomen. Asbest kan grote gevolgen hebben voor de omgeving, zowel op het gebied van gezondheid als milieu.

Naast de aard van de bebouwing kan ook de functie van een gebouw een brand complex maken. Zo kan er in een gebouw gewerkt worden met gevaarlijke stoffen, zoals bij Croda in Gouda. Of in een gebouw kunnen zich een groot aantal verminderd zelfredzame personen bevinden, zoals een ziekenhuis, verzorgingstehuis of gevangenis.

De energietransitie versterkt zowel de kans op en impact van een complexe brand. Zo zorgt de energietransitie, zeker in combinatie met verdichting, voor nieuwe risico's. Een voorbeeld hiervan is brand in laadpalen voor elektrische auto's in een ondergrondse parkeergarage. Zowel de aard als de locatie van dit nieuwe type incidenten vraagt om een andere brandbestrijding dan voorheen, wat het vaak een complexe brand maakt. Daarnaast vergroot de toenemende vergrijzing de kans op slachtoffers bij (complexe) branden.

Ouderen hebben een grotere kans om slachtoffer te worden van een gebouwbrand. Nu deze groep steeds langer thuis blijft wonen, neemt ook de kans toe dat zij slachtoffer worden van een brand. De hoge mate van waarschijnlijkheid en aanzienlijke impact verklaren de vorm en positionering van het crisistype 'complexe branden' in het risicodiagram.

Het thema gebouwde omgeving en crisistype complexe branden wordt nader uitgewerkt in het Brandrisicoprofiel, wat dit jaar (2022) wordt herzien.

Instorting

Woningen, andere gebouwen, infrastructuur en (tijdelijke) bouwwerken in Hollands Midden moeten voldoen aan door de overheid gestelde bouwkundige voorschriften. Hierdoor is de kans op instorting in Hollands Midden klein. Instorting van een (tijdelijk) bouwwerk kan echter toch ontstaan door bijvoorbeeld werkzaamheden aan of in de nabijheid van een bouwwerk, een explosie van bijvoorbeeld aardgas of grondverschuivingen. Door verdichting en de hiermee gepaard gaande toename van meervoudig ruimtegebruik kan de impact van een instorting in de toekomst toenemen. In het onwaarschijnlijke geval dat een instorting zich voordoet, wordt de veerkracht van de hulpdiensten in de meeste gevallen toereikend geacht. Op basis van de lage waarschijnlijk en aanzienlijke impact is 'instorting' met een ovale vorm linksonder in het risicodiagram gepositioneerd.
.

4.5 Mobiliteit in infrastructuur

Onder dit thema vallen de volgende crisistypen:

- Luchtvaartincidenten;
- Incidenten op of onder water;
- Wegvervoerincidenten;
- Spoorvervoerincidenten.

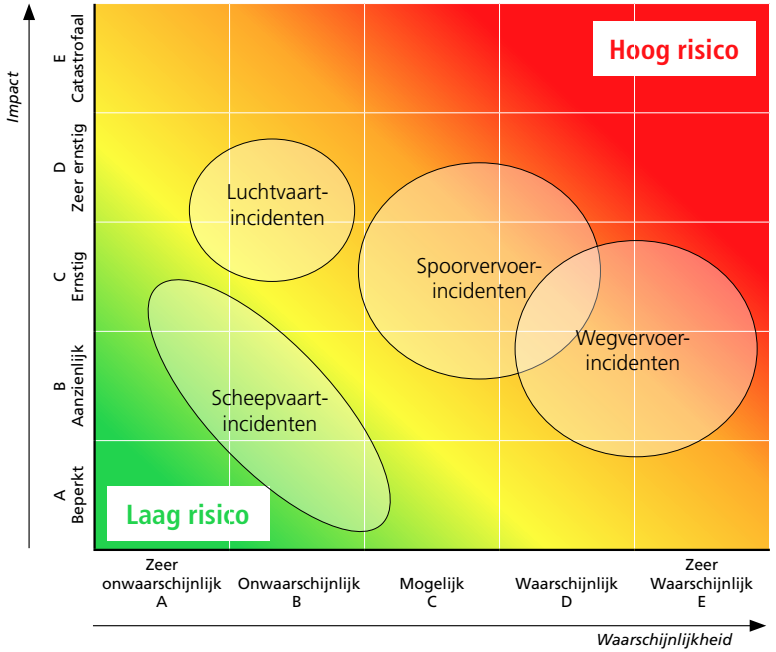
De aanjagers die van invloed zijn op deze crisistypen zijn: hyperconnectiviteit, digitale afhankelijkheid, klimaatverandering en verdichting.

4.5.1 Conclusie

In Hollands Midden vinden er veel transportbewegingen plaats. Met uitzondering van het wegvoer, is het risico op luchtvaart-, spoor- en incidenten op of onder water klein. Onder invloed van verdichting zal het aantal vervoersbewegingen blijven toenemen, waardoor het risico op incidenten ook toeneemt.

Bovendien worden alle vormen van vervoer steeds afhankelijker van digitale- en automatiseringssystemen. In combinatie met de stijgende hyperconnectiviteit van de samenleving, betekent dit dat vervoer gerelateerde incidenten steeds verder reikende gevolgen kunnen hebben. Om deze reden is het van belang om inzicht te krijgen op welke manier de digitalisering van de samenleving het risico op vervoers- en incidenten op of onder water beinvloed. Daarnaast bevindt zich in Hollands Midden ook een aantal tunnels en wordt binnenkort de Corbulotunnel in gebruik genomen. Incidentbestrijding in tunnels is complex en het blijft daarom belangrijk om hier specifiek aandacht aan te besteden.

4.5.2 Risicodiagram

4.5.3 Algemene bevindingen

Luchtvaartincidenten

In regio Hollands Midden bevinden zich geen luchthavens. In de omliggende regio's bevinden zich twee luchthavens, Schiphol Amsterdam Airport en Rotterdam The Hague Airport. De kans op een luchtvaartincident is zeer laag[27]. Omdat gemeenten Zuidplas, Kaag en Braassem, Nieuwkoop en Hillegom binnen een straal van 10 kilometer liggen van een luchthaven is de kans hier iets groter in vergelijking met de rest van de regio. De impact van een luchtvaartincident is afhankelijk van het type ongeval, de grootte van het vliegtuig en de hoeveelheid (dodelijke) slachtoffers die erbij betrokken zijn.

De recreatieve luchtvaart heeft de afgelopen jaren een sterke vlucht genomen. Het vliegveld bij Valkenburg is toegankelijk voor zweef- en modelvliegtuigen, en het laagvlieggebied bij Gouda wordt gebruikt voor bijvoorbeeld sport- en dronevluchten. Hoewel de kans op incidenten toeneemt, is de impact van een ongeval tijdens recreatieve luchtvaart over het algemeen beperkt.

Door de toename in recreatieve luchtvaart schuift het crisistype 'luchtvaartincidenten' een klein stukje op naar rechts in vergelijking met het vorige risicoprofiel.

Incidenten op of onder water

Hollands Midden wordt doorkruist door een aantal (hoofd) vaarwegen. Deze vaarwegen zijn belangrijk voor het vervoer van goederen en gevaarlijke stoffen. De kans op scheepvaartincidenten (als een ongeval tussen vaartuigen of brand op een vaarweg) is klein en de impact is over het algemeen beperkt. Naast de beroepsvaart vindt in de regio ook veel waterrecreatie plaatst. Onder invloed van klimaatverandering zal (extreem) warm weer vaker voorkomen waardoor recreatie op onder water zal toenemen. Hierdoor wordt de kans op een incident tijdens waterrecreatie of een aanvaring tussen recreatievaart en een binnenvaartschip iets groter. Dit verklaart de langwerpige ovaalvorm en positionering van het crisistype 'scheepvaartincidenten' in het risicodiagram.

Veel vaarwegen vormen de grens tussen twee of meer veiligheidsregio's. Wanneer incidenten, zowel in de commerciele vaart als tijdens waterrecreatie, op dit grensgebied plaatsvinden, krijgt de hulpverlening een bovenregionaal karakter. Daarnaast zijn incidenten op het water vaak moeilijk te bereiken voor de hulpdiensten. Om hulpverleners ter plaatse te krijgen is in dat geval de inzet van vaartuigen van de politie, brandweer, KNRM en Rijkswaterstaat noodzakelijk.

27 IFV (2011). *Handreiking Crisisbeheersing op luchthavens.*

Wegvervoerincidenten

De meeste vervoersbewegingen vinden plaats via auto (snel) wegen. De hoofdwegen die door Hollands Midden lopen zijn de A4, A12, A20, A44 en N11. Over deze hoofdwegen mogen ook gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Daarnaast heeft provincie Zuid-Holland alle provinciale wegen vrijgegeven voor het transport van gevaarlijke stoffen. Vanwege het vele dagelijkse wegverkeer is de kans op een grootschalig of complex incident op de weg groter dan bij andere vormen van transport. Denk hierbij aan een grote brand of explosie in een tunnel of een grote kettingbotsing door mist. Op wegen waar veel verkeersongevallen plaatsvinden en waar het is toegestaan om gevaarlijke stoffen te transporteren, is het risico op een ongeval met een gevaarlijke stoffen ook verhoogd. Dit risico wordt bovendien versterkt door verdichting en de hiermee gepaard gaande toename in reisbewegingen. De impact van een wegvervoerincident is afhankelijk van de omvang, de aard en het tijdstip (in of buiten de spits) van het incident.

Een belangrijke ontwikkeling in Hollands Midden is de aanleg van de RijnlandRoute, de nieuwe wegverbinding tussen Katwijk, via de A44, en de A4 bij Leiden. Onderdeel van de RijnlandRoute is de Corbulotunnel. Het is toegestaan om via de deze tunnel gevaarlijke stoffen te transporteren. Brand, verkeersongevallen en incidenten met gevaarlijke stoffen in tunnels brengen extra risico's met zich en maken incidentbestrijding dan ook complexer dan op een 'open' bovengrondse weg.

Spoorvervoerincidenten

Nederland beschikt over een uitgebreid spoorwegennetwerk wat zorgt voor een goede verbinding van Hollands Midden met binnen- en buitenland. Het spoor wordt zowel gebruikt voor het vervoeren van mensen als goederen, waaronder gevaarlijke stoffen. De kans op een complex spoorvervoerincident is relatief klein. Ook de impact zal in de meeste gevallen beperkt zijn.

Het spoorvervoer is daarnaast relatief gevoelig voor digitale incidenten. Om het toenemende spoorverkeer zo veilig en efficiënt mogelijk te laten plaatsvinden, wordt er flink geïnvesteerd in digitale en automatiseringssystemen. De keerzijde van deze toenemende afhankelijkheid van digitale systemen is dat in geval van een storing de kans toeneemt dat het gehele spoorwegennetwerk getroffen of zelfs stilgelegd wordt. Bovendien zorgt de hyperconnectiviteit van de samenleving dat een verstoring van het treinverkeer verreikende effecten kan hebben op de samenleving als geheel. Om deze reden is het crisistype 'spoorvervoerincidenten' met een cirkel in het midden van het risicodiagram geplaatst.

4.6 Gezondheid en Veiligheid

Onder dit thema valt het volgende crisistype:

- Bedreiging volksgezondheid.

De volgende aanjagers hebben invloed op dit crisistype en incidenttypen (zoönose en ziektegolf): hyperconnectiviteit, klimaatverandering en verdichting.

4.6.1 Conclusie

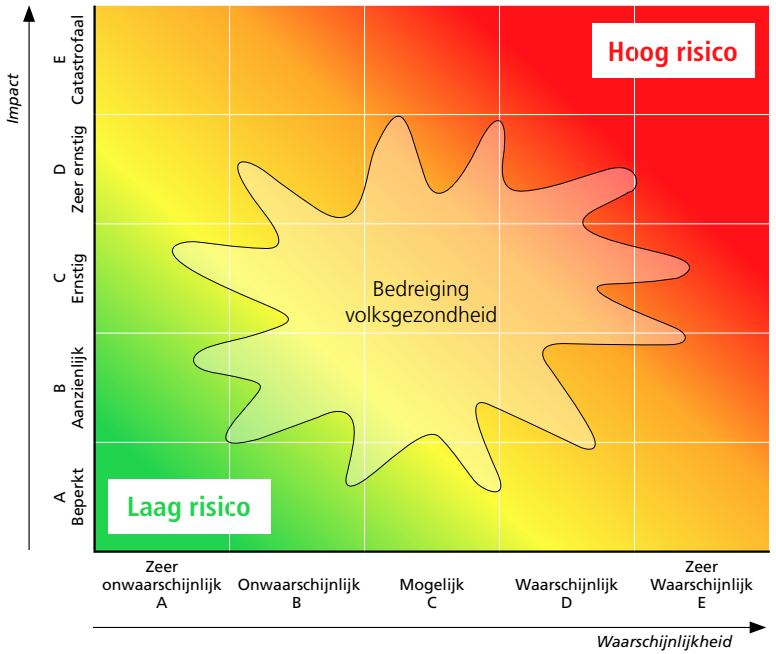
De volksgezondheid gaat over de algemene gezondheidstoestand van de bevolking. De gezondheid van de bevolking kan op verschillende manieren worden bedreigd. Door bijvoorbeeld klimaatverandering kunnen nieuwe soorten ziektegolven ontstaan. Bepaalde virussen, bacteriën en parasieten zullen toenemen of veranderen van leefomgeving[28].

28 Domusmedica.nl. Klimaatverandering leidt tot nieuwe pathogenen. *Geraadpleegd op 10 januari 2022*

Klimaatverandering zorgt er op den duur voor dat andere ziekten op gaan duiken en de toenemende hyperconnectiviteit zorgt voor snellere verspreiding. Er vinden namelijk steeds meer reisbewegingen plaats en door verdichting wonen mensen ook steeds dichter op elkaar, waardoor ziektes zich snel kunnen verspreiden. Belangrijk is om aandacht te hebben voor de kwetsbaarheden en afhankelijkheden voor de continuïteit van de vitale sectoren. Daarnaast heeft Covid-19 ons ook geleerd dat opgelegde maatregelen, zoals lockdowns, om de verspreiding tegen te gaan voor beperkingen kunnen zorgen.

Bij het bestrijden en voorkomen van infectieziekten is een belangrijke taak van de GGD en GHOR weggelegd. De GGD doet dit onder andere door het opsporen van ziektebronnen en contacten en het geven van voorlichting. De GHOR coördineert samenwerking tussen de witte kolom en de andere hulpverleningsdiensten.

4.6.2 Risicodiagram

4.6.3 Algemene bevindingen

Bedreiging volksgezondheid

De gezondheid van de bevolking kan op verschillende manieren worden bedreigd. Echter zijn voor VRHM niet alle type bedreigingen van de volksgezondheid relevant. Denk hierbij aan de effecten van langdurige luchtvervuiling[29]. Daarom worden onder dit crisistype twee (op mens overdraagbare) incidenttypen beschreven:

- Zoönose
- Ziektegolf.

Een zoönose is een infectieziekte die ontstaat bij dieren en vervolgens overspringt op de mens (denk aan COVID-19, Ebola en de Q-koorts). We spreken van een ziektegolf als veel mensen te gelijk ziek zijn en dit kan op verschillende manieren ontstaan (bijvoorbeeld een virus, besmet voedsel of een besmettelijke ziekte).

Hollands Midden kenmerkt zich door een combinatie van (grote) steden en landelijk gebied. Intensieve veehouderij, wat beperkt voorkomt in Hollands Midden, vergroot de kans dat een virus overspringt van dier op mens. Daarnaast zorgt de nabijheid van de agrarische sector ten opzichte van de stedelijke gebieden, de hoge bevolkingsdichtheid en de vele reisbewegingen dat een dergelijk virus zich gemakkelijk over de rest van regio (en mogelijk daarbuiten) verspreidt. De huidige trend van verdichting waarbij landelijke en stedelijke gebieden steeds meer met elkaar vermengen, maakt dat de kans op/verspreiding van een zoönose alleen maar groter wordt.

Bovendien zorgen zowel verstedelijk als klimaatverandering dat (wilde) dieren en mensen steeds dichter op elkaar leven. Het leefgebied van virussen wordt daardoor steeds kleiner en de kans dat zo'n virus op een mens overspringt wordt steeds groter[30].

29 De effecten van dit type bedreigingen zijn namelijk pas zichtbaar op veel langere termijn, is niet gecentreerd op één 'besmet' moment en niet overdraagbaar waardoor er geen sprake is van snelle verspreiding.

30 Eenvandaag.nl. Klimaattop in Nederland tijdens coronacrisis belangrijker dan ooit. *Geraadpleegd op 2 december 2021.*

4.7 Publieke veiligheid

Onder dit thema vallen twee crisistypen:

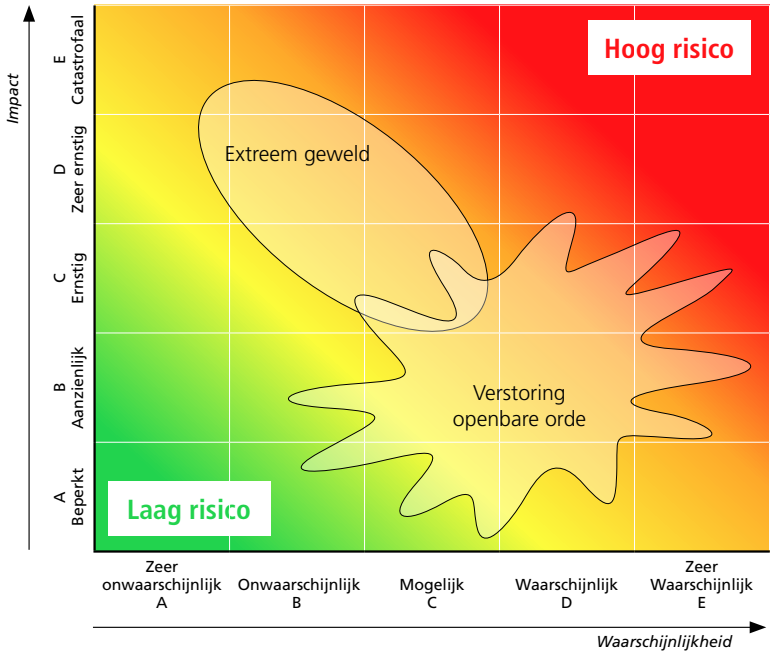
- Verstoring openbare orde;
- Extreem geweld.

De aanjager die van invloed is op deze crisistypen is polarisatie en radicalisering.

4.7.1 Conclusie

In een samenleving waarin verschillen tussen groepen burgers uitgroeien tot tegenstellingen (polarisatie) kan radicalisering optreden. De komende jaren wordt een toename verwacht van verstoringen van de openbare orde en (extreem) geweld. De afgelopen tijd is ook een trend te zien van protesten die steeds meer gepaard gaan met openbare orde verstoringen en geweld. De politie (in samenwerking met onder andere de AIVD, het OM en de gemeente) is hierbij de belangrijkste partner voor de veiligheidsregio. Het is van belang de samenwerking met de politie te borgen, binnen het gehele werkveld van de veiligheidsregio.

4.7.2 Risicodiagram

4.7.3 Algemene bevindingen

Verstoring openbare orde

Om te spreken van verstoring van de openbare orde, dient het te gaan om een verstoring van enige betekenis van de normale gang van zaken in of aan een betreffende openbare ruimte[31]. Hierbij kan worden gedacht aan demonstraties, zoals de boerenprotesten (oktober 2019) of de avondklokrellen (23-26 januari 2021) op verschillende plekken in Nederland. Met name op momenten waarbij grote groepen mensen bijeen zijn, zoals bij evenementen, kan een verstoring van de openbare orde ontstaan. De verschijningsvormen van verstoring openbare orde zijn erg divers, dit is in het risicodiagram weergegeven met een grillige vorm.

Net als andere regio's zal VRHM rekening moeten houden met maatschappelijke trends als polarisatie en radicalisering, onrust in probleemwijken en een dalend vertrouwen in de overheid. Verstoringen van de openbare orde kunnen ook een indirect effect hebben op de continuïteit van vitale voorzieningen. Een voorbeeld hiervan zijn de branden van verschillende zendmasten in 2020. Nauw contact met de politie is voor de aanpak van verstoringen van de openbare orde essentieel.

31 Hoge Raad arrest, 30 januari 2007, LJN: AZ2104

Extreem geweld

Bij extreem geweld gaat het niet om de ideologische motieven van de dader(s) maar om het doel om (veel) slachtoffers te maken[32]. Dit kunnen uitingen van terrorisme zijn, maar dat hoeft dus niet. Een recent meer voorkomende vorm van extreem geweld is extreem crimineel geweld. Denk hierbij aan afrekeningen in het criminele circuit, maar ook buiten het criminele circuit. Indien crisissituaties ontstaan wordt door VRHM een beroep gedaan op een breder netwerk, bijvoorbeeld de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) en het Openbaar Ministerie (OM). In Nederland is sinds 2005 het Alerteringssysteem Terrorismebestrijding (ATb) operationeel. Dit systeem is primair gericht op het waarschuwen van vitale bedrijfssectoren en niet op het waarschuwen van burgers. Het alerteringssysteem zal in geval van nood of bedreiging alle benodigde personen en diensten snel kunnen waarschuwen, waardoor deze diensten aanvullende maatregelen kunnen treffen. Het NCTV gebruikt het systeem om bestuurders, politie, hulpdiensten en anderen te informeren over bijvoorbeeld de dreiging van een aanslag en te komen tot adequate maatregelen.

De impact van extreem geweld kan, afhankelijk van de aard en omvang, heel groot zijn en de kans dat het voorkomt lijkt ook toe te nemen. Het NCTV signaleert een toename van personen die online dreigen met geweld[33]. Ook de toename van polarisatie sinds de coronapandemie zorgt voor meer maatschappelijke onrust en voor een grotere kans op extreem geweld (ook tegen hulpdiensten). De verwachting is dat deze trend de komende jaren door blijft zetten.

32 Inspectie Justitie en Veiligheid (2020). *De voorbereiding op hulpverlening na een terroristische aanslag*
33 NCTV (2018). Toename van rechts-extremistisch geweld in West-Europa

Veiligheidsregio

HOLLANDS MIDDEN

Bevolkingszorg Hollands Midden

GHOR Hollands Midden

BRANDWEER Hollands Midden

In Veiligheidsregio Hollands Midden werken gemeenten, GHOR, brandweer, politie en andere partners samen aan de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Hollands Midden.

Bijlagen

behorende bij het Regionaal Risicoprofiel

Veiligheidsregio
HOLLANDS MIDDEN

Inhoud

Bijlage 1: Thema-indeling **3**

Bijlage 2: Risicoanalyse **4**

1 Natuur en klimaat **6**
1.1 Overstromingen 6
1.2 Extreme weersomstandigheden 13
1.3 Natuurbranden 18
1.4 Plagen/dierziekte 21
1.5 Aardbevingen 23

2 Milieu **24**
2.1 Incidenten met gevaarlijke stoffen 24
2.2 Incidenten met giftige stof in open lucht 27
2.3 Radiologische en nucleaire incidenten 29

3 Continuïteit Vitale Voorzieningen **31**
3.1 Verstoring elektriciteitsvoorziening 31
3.2 Verstoring gasvoorziening 34
3.3 Verstoring drinkwatervoorziening 36
3.4 Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering 39
3.5 Verstoring telecommunicatie & ICT 41
3.6 Verstoring afvalverwerking 43
3.7 Verstoring voedselvoorziening 43

4 Gebouwde omgeving **43**
4.1 Complexe branden 43
4.2 Instorting 46

5 Mobiliteit & Infrastructuur **48**
5.1 Luchtvaartincidenten 48
5.2 Incidenten op of onder water 50
5.3 Wegvervoerincidenten 53
5.4 Spoorvervoerincidenten 56

6 Gezondheid & Veiligheid **58**
6.1 Bedreiging volksgezondheid 58

7 Publieke veiligheid **62**
7.1 Verstoring openbare orde 62
7.2 Extreem geweld 64

Bijlagen behorende bij
het Regionaal Risicoprofiel 2023 - 2026
Datum: 14 februari 2022

Auteurs: Lisan Kranenburg en
Mijke Rietbroek,
afd. Risicoduiding

Bijlage 1: **Thema-indeling**

Voor het opstellen van het risicoprofiel is uitgegaan van onderstaande thema-indeling.

Natuur & Klimaat
- Overstromingen
- Natuurbranden
- Extreme weersomstandigheden
- Aardbeving
- Plagen
- Dierziekten

Milieu
- Incident met gevaarlijke stoffen

Continuïteit vitale voorzieningen
- Verstoring gasvoorziening
- Verstoring elektriciteitsvoorziening
- Verstoring drinkwatervoorziening
- Verstoring rioolwater en afvalwaterzuivering
- Verstoring telecommunicatie & ICT
- Verstoring afvalverwerking
- Verstoring voedselvoorziening

Gebouwde omgeving
- Complexe branden
- Instorting

Mobiliteit & Infrastructuur
- Luchtvaartincidenten
- Incidenten op of onder water
- Wegvervoerincidenten
- Spoorvervoerincidenten

Gezondheid & veiligheid
- Bedreiging volksgezondheid

Publieke veiligheid
- Verstoring openbare orde
- Extreem geweld

Verantwoording

Binnen het thema mobiliteit en infrastructuur is ‘scheepvaartincidenten’ aangepast naar ‘incidenten op of onder water’. De benaming scheepvaartincidenten was niet omvattend genoeg om bijvoorbeeld ook bepaalde incidenten rondom de kust onder te laten vallen. Om die reden is de benaming aangepast.

Ook is de onderverdeling van de crisistypen ‘complexe branden’ en ‘grote branden’ uit de indeling gehaald. Doordat het onderscheid tussen deze twee soorten branden onvoldoende duidelijk gemaakt kon worden en grote branden ook vaak complexe branden zijn, is besloten deze bij elkaar te voegen en complexe branden uit te breiden in incidenttypen.

Daarnaast is ‘ziektegolf’ weggehaald als crisistype en als incidenttype ondergebracht onder ‘bedreiging volksgezondheid’. De reden hiervoor is dat deze voorheen afzonderlijke crisistypen qua inhoud lastig los van elkaar te zien zijn en veel overlap vertonen. Een ziektegolf is op deze manier een uiting van bedreiging volksgezondheid in plaats van een los crisistype.

In bovenstaande thema-indeling is ‘cybercrime’ als apart crisistype weggehaald bij het thema ‘Publieke veiligheid’. Cybercrime kan namelijk een oorzaak zijn voor veel risico’s. Dit kan leiden tot een gebeurtenis (bijvoorbeeld een verstoring van systemen). Onder het crisistype ‘verstoring telecommunicatie & ICT’ is digitale ontwrichting wel verder uitgewerkt als effect. Ook de trend ‘digitale afhankelijkheid’ gaat verder in op wat voor effecten dit soort verstoringen kunnen hebben.

Als laatste is ‘Vondst Explosief’ niet opgenomen als incidenttype onder een crisistype van het risicoprofiel. In de afgelopen jaren zijn op meerdere momenten explosieven gevonden, maar het proces is tegenwoordig zo ingericht dat dit (zo goed als) niet meer tot incidenten leidt. De kans dat een explosief uit zichzelf of door het vinden tot ontploffing komt is (bijna) niet aan de orde. Doordat de vondst dus niet tot een incident leidt, maar tot het uitvoeren van een protocol is besloten dit niet als incidenttype op te nemen in het risicoprofiel.

Bijlage 2: **Risicoanalyse**

Voor de risicoanalyse wordt gekeken naar elk thema en de crisistypen die hieronder vallen. Per crisistype wordt vervolgens gekeken naar de impact en waarschijnlijkheid. Dit wordt gedaan aan de hand van de methodiek zoals beschreven in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel.

Impactbeoordeling

Om de impact van de risico's te kunnen bepalen is gekeken naar de gevolgen hiervan op de door het rijk gedefinieerde vitale belangen: territoriale veiligheid, fysieke veiligheid, economische veiligheid, ecologische veiligheid, sociale en politieke stabiliteit en veiligheid van cultureel erfgoed. Per vitaal belang zijn impactcriteria benoemd. Aan de hand van deze criteria is per crisistype de impact beschreven.

Vitaal belang	Impactcriteria	Toelichting
1 Territoriale Veiligheid	1.1 Aantasting van de integriteit van het grondgebied.	Het feitelijke of functionele verlies van, dan wel het buiten gebruik zijn van, dan wel het verlies van zeggenschap over delen van de regio.
2. Fysieke veiligheid	2.1 Doden	Dodelijk letsel, direct overlijden of vervroegd overlijden binnen een periode van 20 jaar.
	2.2 Ernstig gewonden en chronisch zieken	Letsel gevallen behorend tot categorie T1 en T2, en personen met langdurige of blijvende gezondheidsproblemen zoals ademhalingsklachten, ernstige verbrandingen of huidaandoeningen, gehoorbeschadiging
	2.3 Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	Blootstelling aan extreme weer- en klimaatomstandigheden, alsmede het gebrek aan voedsel, drinkwater, energie, onderdak of anderszins primaire levensbehoeften.
3. Economische veiligheid	3.1 Kosten in euro's	Euro's in termen van herstelkosten voor geleden schade, extra kosten en gederfde inkomsten.
4. Ecologische veiligheid	4.1 Langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna).	Langdurige of blijvende aantasting van de kwaliteit van het milieu, waaronder verontreiniging van lucht, water of bodem, en langdurige of blijvende verstoring van de oorspronkelijke ecologische functie, zoals het verlies van soortendiversiteit flora en fauna, het verlies van bijzondere ecosystemen, overrompeling door uitheemse soorten.

Vitaal belang	Impactcriteria	Toelichting
5. Sociale en politieke stabiliteit	5.1 Verstoring van het dagelijks leven	De aantasting van de vrijheid zich te verplaatsen en samen te komen op publieke plaatsen en in openbare ruimten, waardoor de deelname aan het normale maatschappelijke verkeer wordt belemmerd.
	5.2 Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	De aantasting van het functioneren van de Nederlandse overheid, in het bijzonder de lokale en regionale overheid, en haar instituties en/of de aantasting van rechten en vrijheden en andere kernwaarden verbonden aan de Nederlandse democratie en vastgelegd in de grondwet.
	5.3 Sociaal psychologische impact	Gedragsmatige reactie van de bevolking die door uitgingen van angst en woede (mogelijk ook vermengd met verdriet en afschuw) worden gekarakteriseerd en waaraan de media aandacht besteden. Deze uitingen kunnen komen van personen die direct worden getroffen, en van de rest van de bevolking, en moeten waarneembaar zijn (d.w.z. hoorbaar, zichtbaar, leesbaar).
6. Veiligheid van cultureel erfgoed	6.1 Aantasting van cultureel erfgoed	De beschadiging, vernietiging of verdwijning van materiële sporen of getuigenissen uit het verleden in het heden die de samenleving om redenen van o.a. collectieve herinnering en identiteitsbehoud dan wel identiteitsvorming van belang acht om te bewaren, te onderzoeken, te presenteren en over te informeren.

Waarschijnlijkheidsbeoordeling

De term waarschijnlijkheid is gedefinieerd als: ‘De kans dat een incident binnen de komende vier jaar plaats zal vinden’. Voor bepaalde incidenten kan ook een andere tijdshorizon worden genomen. De waarschijnlijkheidsbeoordeling kent een meer kwalitatieve benadering.

Voor deze versie van het Regionaal Risicoprofiel is een start gemaakt met het onderbouwen van de risicoanalyse door middel van data. Bij het crisistype ‘Natuurbranden’ onder het thema Natuur en Klimaat is gebruik gemaakt van data van de Gemeenschappelijke meldkamer, op basis waarvan de kans op natuurbranden voor de komende vier jaar is ingeschat. De beschikbare data geven bruikbare inzichten waarmee risico-inschattingen voor de toekomst beter gestaafd kunnen worden. Echter blijft het labelen van incidenten door de meldkamer een menselijke en dus subjectieve handeling, waardoor de analyses op basis van deze data niet onfeilbaar zijn.

1 Natuur en klimaat

Onder dit thema vallen de volgende crisistypen:

- Overstromingen;
- Extreem weer;
- Natuurbranden;
- Plagen en dierziekten;
- Aardbevingen.

De aanjagers die van invloed zijn op deze crisistypen: klimaatverandering, verdichting en hyperconnectiviteit.

1.1 Overstromingen

VRHM heeft met verschillende hoogwaterdreigingen te maken. Zo kan het gebied overstromen vanuit de kust, rivieren, een combinatie van beide of vanuit regionale keringen[1]. Bij overstromingen zijn de waarschijnlijkheid en impact van de mogelijke incidenten uiteenlopend. Daarom wordt voor dit crisistype onderscheid gemaakt tussen:

- Het bezwijken van primaire waterkeringen;
- Het bezwijken van regionale keringen.

Overstromingen door hevige regenval, zoals in Limburg in juli 2021[2], zijn voor onze regio veel minder waarschijnlijk omdat we niet aangesloten zijn op het 'hoofdsysteem' van de rivieren en omdat VRHM niet in een dal ligt. Overstromingen door hevige regenval zijn dus voorstelbaar, maar niet met de stroomsnelheden en problemen die in Limburg aan de orde waren[3].

1 Programma Waterveiligheid VRHM (2021) *Risicoanalyse regionale keringen*
2 NU.nl Tijdlijn: door water geteisterde Limburg. *Geraadpleegd op 11 oktober 2021.*
3 Rijkswaterstaat (2019) *Watermanagement in Nederland.*

Om die reden is dit geen apart incidenttype onder overstromingen en richten we ons bij overstromingen op de bovengenoemde incidenttypen. Wateroverlast naar aanleiding van extreme neerval wordt onder 1.2 (extreme weersomstandigheden) verder uitgewerkt.

1.1.1 Bezwijken primaire waterkering

Primaire waterkeringen bieden bescherming tegen overstroming bij hoogwater vanuit het buitenwater, zoals vastgelegd in de Waterwet[4]. Het doorbreken van de primaire waterkering is het meest waarschijnlijk bij de gemeenten Katwijk, Noordwijk en het Westland. Op deze plekken zijn de duinen (de kustverdediging) het smalst. De afgelopen jaren zijn echter wel veel stappen genomen om deze duinen te verstevigen. Alleen in geval van een zeer zware (noord)westerstorm in combinatie met zeer hoge zeestanden een kans dat op de betreffende plekken een doorbraak plaatsvindt. In geval van de EDO-kust (Ergst Denkbare Overstroming) bezwijkt de primaire kering langs de kust op meerdere plekken tegelijk. De gevolgen van het bezwijken van de kustverdediging in combinatie met hoge zeestanden zijn desastreus. Binnen enkele uren stroomt het zeewater op diverse plekken diep de regio in, met alle gevolgen van dien[5]. Dit kan tevens plaatsvinden vanuit de rivieren, namelijk de Lek en de IJssel, ook hiervan zijn de gevolgen al zeer groot.

Het is moeilijk te voorspellen op welk moment een waterkering precies kan bezwijken waardoor een enorme overstroming plaatsvindt. Ook met de huidige technologische ontwikkelingen blijft het namelijk lastig te voorspellen hoe een storm ontwikkelt en wat de ligging van een depressiegebied zal zijn[6].

4 Helpdesk Water Rijksoverheid. Home - Helpdesk water. *Geraadpleegd op 11 oktober 2021.*
5 VRHM (2014). Coördinatieplan Dijkring 14 Regionaal deel Hollands Midden
6 Gebied met lage druk die ontstaat in het grensgebied tussen twee luchtsoorten (bron: KNMI).

Hierdoor kan pas op een relatief laat moment worden vastgesteld welke plek van het kustgebied zal worden getroffen en waar de overstroming zal plaatsvinden. Acht dagen voor een overstroming ziet het KNMI de eerste aanwijzingen voor een storm met orkaankracht. Pas twee dagen voor de depressie de kust bereikt is de weersverwachting betrouwbaar genoeg om de waterstand- en golfverwachting langs de kust met voldoende nauwkeurigheid te geven[7]. Op dat moment is het zeker dat de kust zwaar belast zal worden en dat een overstroming dreigt. Pas één dag van tevoren is duidelijk waar de kern van de depressie naartoe gaat. De precieze locaties van de dijkdoorbraken blijven tot het laatste moment onzeker. Die zijn sterk afhankelijk van lokale weerseffecten en de actuele sterkte van de dijken/duinen. Pas als daadwerkelijk dijkdoorbraken optreden, wordt het mogelijk de omvang van de overstroming in te schatten[8]. Aangezien water zich niet aan (regio)grenzen houdt is het ook belangrijk om zicht te blijven houden op bovenregionale overstromings-scenario's.

Omdat de gevolgen van een overstroming catastrofaal kunnen zijn, wordt intensief samengewerkt rondom dit thema. Diverse projecten zijn gestart en vele partijen sluiten aan om hun kennis en expertise te delen. Een voorbeeld is het project SCOR (Samenwerking Crisisbeheersing Overstromingen Randstad). Binnen dit samenwerkingsverband werken 18 organisaties (waterschappen, veiligheidsregio's, RWS etc.) samen om bovenregionale afspraken te maken over de coördinatie bij een (dreigende) overstromingen binnen de Randstad.

7 VRHM (2014). Coördinatieplan Dijkring 14 Regionaal deel Hollands Midden

8 Hoogheemraadschap van Rijnland (2017) Calamiteitenplan

1.1.2 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid

Bij het bezwijken van de primaire waterkering zal een groot gebied niet meer toegankelijk zijn en dit kent een lange nasleep. De precieze impact van een dergelijke overstroming is afhankelijk van het aantal doorbraken, de grootte van de doorbraken, de hoogte en de duur van de waterstand, de locaties van de doorbraken en het achterland en de ligging (en sterkte) van waterkeringen en wegen.
Daarnaast is er een kans dat pas na weken tot maanden na de overstroming kan worden begonnen met het herstel van voorzieningen, infrastructuur en woningen. Dit is namelijk afhankelijk van de snelheid waarmee het water terugloopt en hoe snel hulpverleners alle overlevenden hebben geholpen. De overstroming van 1953 leert ons dat de gehele infrastructuur na een grootschalige overstroming niet meer zal bestaan. Maar ook de overstromingen in Limburg (juli 2021) leren ons dat het een grote maatschappelijke opgave is om het gebied te herstellen. Zo kunnen wegen en waterkeringen zijn weggespoeld en sloten zijn dichtgeslibd. Daarnaast vergroten factoren, zoals een groeiende bevolking, de toenemende verdichting en de steeds groter wordende verwevenheid van de samenleving (hyperconnectiviteit) de impact van een dergelijke overstroming)[9]. Door de stijgende zeespiegel zal bovendien de hoeveelheid water wat bij een doorbraak van de primaire waterkering het land in stroomt in de toekomst toenemen. Dit vergroot zowel de impact als het effectgebied. Het complete herstel van een overstromingsgebied vergt jaren.

9 Planbureau voor de leefomgeving (2014). *Kleine kansen grote gevolgen.*

Fysieke veiligheid

Bij een overstroming kunnen mensen gewond raken of komen te overlijden, bijvoorbeeld door onderkoeling of verdrinking. Het is mogelijk dat getroffenen zichzelf meerdere dagen moeten redden. Door de stormachtige weersomstandigheden, een verder uitbreidende overstroming en mogelijk verwoeste infrastructuur zullen hulpverleningsdiensten lastig het overstromingsgebied kunnen bereiken[10]. Het is dus voorstelbaar dat mensen lange tijd zonder bijvoorbeeld voedsel, onderdak of andere primaire levensbehoeften zitten.

Naast al het voorgaande moet ook rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat het water in de overstroomde gebieden verontreinigd kan raken met toxische stoffen vanuit industriële faciliteiten (denk aan buisleidingen, vrachtwagens, spoorwagons en vrachtschepen), die zich binnen het overstromingsgebied bevinden. Dit verontreinigde water kan mensen ziek maken.

Economische veiligheid

De economische kosten kunnen in de miljarden lopen. De provincie Zuid-Holland, waar Hollands Midden onderdeel van is, kenmerkt zich door veel bebouwing en veel economische activiteiten binnen de regio. Daarnaast zullen de kosten van de bestrijding, hulpverlening en het herstel ook hoge kosten met zich meebrengen. De verdere verdichting zorgt ervoor dat de kosten van een dergelijke overstroming in de toekomst alleen maar zullen toenemen.

Ecologische veiligheid

Een overstroming volgend op een doorbraak van een primaire kering kan het ecosysteem ernstig beschadigden. Bomen en planten staan lange tijd onder water waardoor zij afsterven en dieren, zowel wilde dieren als vee, verdrinken. Daarnaast raakt de bodem zodanig aangetast dat het langdurige effecten heeft voor de flora en fauna.

10 Crisis.nl. Overstroming *Geraadpleegd op 12 oktober 2021.*

Anderzijds raakt het water wat het land instroomt onderweg ernstig vervuild met bijvoorbeeld toxische stoffen, allerhande spullen en verdronken mensen en dieren. Dit vervuilde water verspreidt zich vervolgens over de regio en heeft ook een schadelijke invloed op de flora en fauna.

Sociale en politieke stabiliteit

Het dagelijks leven in het overstromingsgebied zal grotendeels tot stilstand komen. In het gebied zullen maatschappelijke voorzieningen stilliggen, mensen zullen niet naar hun werk kunnen en de bereikbaarheid binnen het overstromingsgebied zal drastisch verminderen. Vanwege de eerdergenoemde hyperconnectiviteit van de samenleving kan het stilvallen van één voorziening grote gevolgen hebben voor allerlei andere aspecten van het dagelijks leven. Doordat ook supermarkten overstroomd zijn en niet kunnen worden bevoorraad, ontstaat er schaarste aan levensmiddelen wat kan leiden tot plunderingen. Dit is bijvoorbeeld gebeurd in het Duitse Noordrijn-Westfalen na de overstromingen in juli 2021. Hoewel plunderingen na een overstroming in Nederland nog niet zijn voorgekomen, is dit geen ondenkbaar gevolg[11].

Kijkend naar de impact op het dagelijks leven zullen ook volksvertegenwoordigers door een overstroming worden bemoeilijkt in het uitvoeren van hun bestuurlijke taak. Daarnaast kunnen genomen besluiten (voorafgaand, tijdens of na het incident) door bestuurders van invloed zijn op het vertrouwen in de (lokale) overheid.

11 Telegraaf.nl. Duitse politie grijpt in bij plunderingen na overstromingen. *Geraadpleegd op 12 oktober 2021.*

De sociaal psychologische impact kan groot zijn. Een overstroming is meestal een onverwachte gebeurtenis waar mensen opeens mee geconfronteerd worden. Als de overstroming gepaard gaat met veel wateroverlast, kunnen huizen en bezittingen van mensen ernstig beschadigd raken of in zijn geheel verdwijnen. Daarnaast zal, bij een dergelijke overstroming, iedereen in het land mensen kennen die zich in het overstromingsgebied bevinden. De onzekerheid van deze mensen over de veiligheid van hun familie/vrienden zal groot zijn. Daarnaast zal het handelingsperspectief klein zijn voor mensen die zich in het overstromingsgebied bevinden. Zij zullen op hulp moeten wachten. Dit betekent dat een grote de sociaal psychologische impact groot zal zijn.

Veiligheid van cultureel erfgoed

Een doorbraak van een primaire waterkering heeft grote impact op cultureel erfgoed. Rijksmonumenten en museumcollecties komen bijvoorbeeld onder water te staan en lopen als gevolg van de wateroverlast ernstige schade op of gaan zelfs verloren[12].

Conclusie

De impact van het bezwijken van een primaire kering is groot. Voor mensen (als slachtoffer en sociaal psychologisch), flora en fauna, het grondgebied, het dagelijks leven als cultureel erfgoed. Daarnaast brengt dit veel kosten met zich mee. Op alle gebieden heeft de doorbraak van een primaire kering dus een grote impact.

12 Cultureelerfgoed.nl. Waterschade aan Limburgs erfgoed. *Geraadpleegd op 12 oktober 2021.*

1.1.3 Beoordeling waarschijnlijkheid

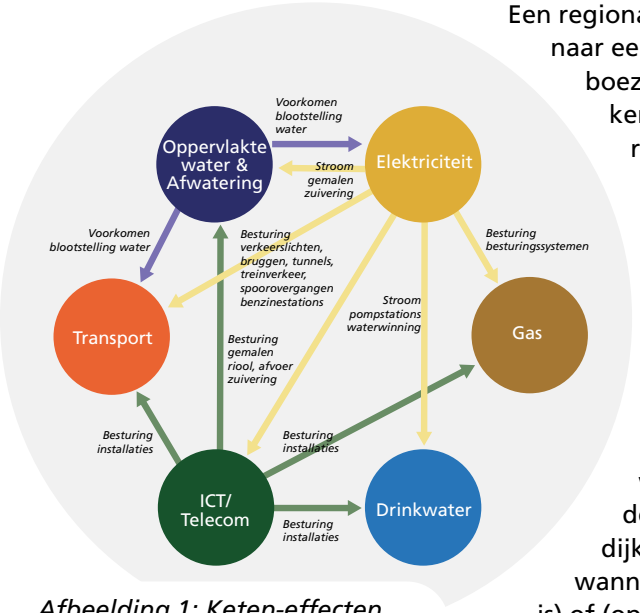
Sinds de watersnoodramp in 1953 heeft Nederland zich ontwikkeld tot het best beschermde deltagebied van de wereld. De kans op een doorbraak van een primaire waterkering is daarmee substantieel verminderd. Sterker nog, sinds 1953 heeft een doorbraak van een primaire waterkering niet meer plaatsgevonden. Daarnaast vergroten alleen hele specifieke omstandigheden de kans op een doorbraak van de primaire waterkering, namelijk een zeer zware (noord)westerstorm in combinatie met zeer hoge zeestanden. De precieze faalkans voor een kustwering is 1/10.000[13]. Per dijkvak wordt de faalkans berekend. Falen wil nog niet zeggen dat de dijk bezwijkt. Falen wil zeggen dat de ontwerpnorm wordt overschreden, vanaf dat moment kan de stabiliteit niet meer worden gegarandeerd. In zijn algemeenheid geldt dat er een factor 5 tot 10 tussen falen en bezwijken zit. Dit houdt in dat voordat de dijk bezwijkt, het eerst nog een aantal keer kan falen (5 tot 10 keer)[14]. Dit maakt dat het bezwijken van een primaire waterkering met een doorbraak als gevolg, wordt ingeschaald als onwaarschijnlijk.

1.1.4 Beoordeling beleving

Uit de gegevens van de Veiligheidsmonitor 2019 blijkt dat inwoners van Hollands Midden overstromingen als één van de grotere risico's beleven. In de Veiligheidsmonitor wordt echter geen onderscheid gemaakt tussen een doorbraak van een primaire en regionale waterkering. Uitgaande van dit gegeven komt de beleving niet helemaal overeen met de impact- en waarschijnlijkheidsanalyse. Deze analyse schaalt een overstroming als gevolg van een doorbraak van een primaire waterkering namelijk in als lage waarschijnlijkheid en hoge impact.

13 Regeling veiligheid primaire waterkeringen 2017.
14 Hoogheemraadschap van Rijnland (2017). Calamiteitenplan Hoogheemraadschap van Rijnland.

1.1.5 Bezwijken regionale waterkering

Afbeelding 1: Keten-effecten door afhankelijkheden

Een regionale waterkering verwijst ofwel naar een 'natte' kering zoals kades langs boezemwateren of naar een 'droge' kering zoals die langs regionale rivieren[15]. Deze dijken omsluiten een gebied dat vervolgens polder genoemd wordt. Wanneer een kering aangetast wordt kan deze doorbreken en loopt de polder onder water.

Het bezwijken van een regionale kering kan worden veroorzaakt door: te hoge boezemstanden, waardoor het water gewoon over de dijk stroomt, instabiliteit van de dijk (veroorzaakt door droogte of wanneer de dijk te zwaar belast of te nat is) of (opzettelijk) menselijk handelen.

De gevolgen van het bezwijken van een regionale waterkering variëren per polder. Daarnaast kan de snel afnemende waterdruk, met kans op grondzettingen, ook negatieve gevolgen hebben voor de hoger gelegen (veen)gebieden, de regionale waterkering zelf en omliggende waterkeringen. Ten slotte kan de overstroming volgend op het bezwijken van een (regionale) kering de vitale infrastructuur raken met als mogelijke gevolgen een verstoring hiervan (zie afbeelding 1)[16,17]

Indien een doorbraak van een regionale waterkering leidt tot een overstroming, kan deze oneindig veel vormen aannemen. Dit is mede afhankelijk van de plaats en grootte van de bres (gat in de waterkering) of bressen, de stroomsnelheid van het water en de hoogte van het achterliggende gebied. Experts bij het rijk, de provincies en de waterschappen hebben scenario's uitgewerkt met potentiële bressen. En VRHM heeft planvorming opgesteld en een traject voor opleidingen, trainen en oefenen (OTO) opgezet om voorbereid te zijn op deze scenario's. Deze bressen zijn als uitgangspunt genomen voor de nadere voorbereiding op een overstroming. Echter blijft er sprake van een grote mate van onzekerheid over deze plaatsen en de uiteindelijke effecten.

De situatie in Reeuwijk op 26 juli 2021[18] leert dat een dijkafschuiving onverwacht kan optreden. Hier moet wel bij vermeld worden dat in kritieke periodes (zeer droge en natte periodes) door de waterbeheerders extra dijkinspecties worden uitgevoerd. Dat ten tijde van een hittegolf ook een dijkdoorbraak plaats kan vinden werd duidelijk in Wilnis (2003). Sindsdien wordt in periode van extreme droogte extra gecontroleerd. Indien scheuren worden geconstateerd, bedraagt de voorspelbaarheid 24 – 48 uur[19].

15 helpdeskwater.nl. Regionale waterkeringen. *Geraadpleegd op 25 oktober 2021*
16 Veiligheidsregio's en crisispartners Water-Voorbereid (2017), *Handreiking Regionale Informatiebehoefte bij watercrises.*
17 TNO, VRHM en Rijnland (2014), *Informatiepreparatie overstromingsrisico's en domino-effecten.*
18 Hoogheemraadschap van Rijnland. Herstelde dijk in Reeuwijk robuust genoeg. *Geraadpleegd op 11 oktober 2021*
19 Hoogheemraadschap van Rijnland (2017) *Calamiteitenplan*.

Afbeelding 2: boezemstelsel in VRHM

1.1.6 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid

De impact op het gebied van territoriale veiligheid is afhankelijk van de grootte van het ondergelopen gebied. Kenmerkend voor VRHM is het grote aaneengesloten boezemstelsel (zie afbeelding 2). Een nadeel hiervan is dat bij een overstroming veel water een gebied in kan stromen[20]. Een polder kan bijvoorbeeld binnen enkele uren volstromen. Afhankelijk van de grootte van de breslocatie en de omvang en de diepte van de polder staat er enkele decimeters tot enkele meters water. Uit de Risicoanalyse Regionale Keringen (Programma Klimaatadaptatie, 2021) blijkt dat de meeste polders binnen VRHM tot 1,5 meter onder water kunnen komen te staan. Een aantal polders zelfs meer dan 1,5 meter binnen 12 uur (Vosse- en Weerlanerpolder, Rooversbroekpolder, Grietpolder, Hemmeerpolder en een deel van de Rijnsaterwoudschepolder). Door middel van de poldergemalen en de inzet van noodbemaling wordt de polder zo snel mogelijk drooggemalen. Dit kan twee tot vijf dagen duren, waarna gestart kan worden met opruim- en herstelwerkzaamheden[21]. De impact van een doorbraak van een regionale kering kan dus groot zijn.

Onder invloed van verdichting breidt de gebouwde omgeving zich steeds verder uit en wordt er steeds multifunctioneler gebruik gemaakt van de beschikbare ruimte. Wanneer de regionale waterkering doorbreekt, heeft het overstromingswater minder ruimte en is de kans daarom groter dat de integriteit van het grondgebied wordt aangetast.

Bovendien raakt de samenleving in zowel fysieke als digitale zin steeds meer met elkaar verbonden. Daardoor kan een overstroming in één regio van het land gevolgen hebben voor de continuïteit van een andere regio. Hierbij speelt ook mee dat door klimaatverandering de kans op extreme regenval groter wordt, waardoor het water in de regionale waterkeringen onder bepaalde omstandigheden meer toeneemt dan normaal. Wanneer een regionale waterkering op zo'n moment doorbreekt, stroomt een grotere hoeveelheid water het gebied in waardoor een groter effectgebied ontstaat.

Sommige delen van Hollands Midden zijn daarnaast extra kwetsbaar voor een overstroming. De gemeente Krimpenerwaard heeft bijvoorbeeld te maken bodemdaling (wat bovendien wordt verergerd door droogte). Door de lager wordende ligging ten opzichte van omliggende gebieden kan Krimpenerwaard meer last hebben van overstromingswater[22].

Fysieke veiligheid

Of mensen ook daadwerkelijk slachtoffer worden van een doorbraak van een regionale kering is afhankelijk van de hoeveelheid water, de snelheid van het binnenstromende water en de mate van zelfredzaamheid van inwoners. Snel binnenstromend water kan inwoners verrassen waardoor zij mogelijk gewond raken of komen te overlijden. Indien weinig water langzaam de polder instroomt, is het onwaarschijnlijk dat er doden of gewonden vallen. Het evacueren van getroffenen en slachtoffers uit overstromingsgebied kan bovendien voor problemen zorgen. Enerzijds omdat wegen beschadigd of onbegaanbaar zijn en anderzijds omdat een grote groep mensen zich op hetzelfde moment in eenzelfde richting gaat verplaatsen waardoor verkeersopstoppingen kunnen ontstaan.

20 Programma Waterveiligheid (2021). *Risicoanalyse regionale keringen.*
21 VRHM (2014). *Coördinatieplan Dijkring 14 Regionaal deel Hollands Midden.*
22 Gemeente Krimpenerwaard (2021). *Rapport Klimaatadaptatie Krimpenerwaard.*

Economische veiligheid

Bij het bezwijken van een regionale kering kan de economische schade oplopen tot tientallen miljoenen[23]. Dit is afhankelijk van waar de overstroming plaatsvindt, hoe groot het getroffen gebied is, maar ook hoe goed organisaties en burgers voorbereid zijn om water buiten de deur te houden. Bij een weiland zal de economische schade lager zijn dan bij een stedelijk gebied met veel bedrijvigheid. Een ontwikkeling die de kosten in de toekomst kan vergroten is het feit dat er steeds meer woningbouw in polder plaatsvindt. In de gemeente Zuidplas liggen bijvoorbeeld plannen om een nieuw dorp te bouwen wat zes meter onder de zeespiegel komt te liggen[24].

Ecologische veiligheid

Wat de impact is van een doorbraak van een regionale kering op flora en fauna is enerzijds afhankelijk van waar de overstroming plaatsvindt, hoe groot het getroffen gebied is en hoelang de overstroming duurt. Anderzijds hangt de impact af van de begroeiing van het getroffen gebied en of deze bestand is tegen (langdurig) onder water staan en in hoeverre (bedreigde) diersoorten in het gebied leven die door verdrinking overlijden.

Sociale en politieke stabiliteit

Ook de verstoring van het dagelijks leven is afhankelijk van wat zich in het getroffen gebied bevindt. Verstoring van het dagelijks leven neemt toe indien mensen niet meer in hun huizen kunnen blijven en verticale evacuatie (hoger gelegen punt zoeken) onvoldoende is. Zodra een gebied horizontaal geëvacueerd (het gebied uit) moet worden, is de impact op het dagelijks leven erg groot[25]. Bovendien kan door een overstroming een bepaald digitaal systeem uitvallen.

23 Hoogheemraadschap van Rijnland (2017). *Calamiteitenplan*.
24 Vastgoedactueel.nl. Woningbouw lage polders gaat door, maar is ook omstreden. *Geraadpleegd op 20 oktober 2021.*
25 Rijkswaterstaat(2014). *Handelingsplan grootschalige horizontale evacuatie.*

Vanwege de eerdergenoemde hyperconnectiviteit, kan het uitvallen van een systeem in één gebied gevolgen hebben voor de continuïteit van voorzieningen en daarmee het dagelijks leven in andere regio's.

De ontwikkeling van meer woningbouw onder de zeespiegel kan op den duur impact hebben op de legitimiteit van het bestuur. Bewoners gaan ervanuit dat wijken, zowel oud als nieuw, veilig zijn om te wonen. Als bewoners vervolgens worden getroffen door een overstroming zal dit de betrouwbaarheid van het bestuur aantasten. De verwachting is echter dat de impact van een overstroming niet een significant effect heeft op het bestuur. De goedkeuring die is gegeven wanneer dit mis gaat en schadeclaims van bewoners kunnen invloed hebben op het geloofwaardigheid van het lokale bestuur.

De sociaal psychologische impact kan groot zijn. Een overstroming is meestal een onverwachte gebeurtenis waar mensen opeens mee geconfronteerd worden. Als de overstroming gepaard gaat met veel wateroverlast, kunnen huizen en bezittingen van mensen ernstig beschadigd raken of in zijn geheel verdwijnen.

Veiligheid van cultureel erfgoed

Afhankelijk van de omvang van de overstroming kan de impact op cultureel erfgoed groot zijn. In geval van een grote overstroming kunnen Rijksmonumenten en museumcollecties onder water komen te staan en lopen als gevolg van de wateroverlast ernstige schade op of gaan zelfs verloren[26].

Conclusie

De impact van het bezwijken van een regionale kering is lager dan bij een primaire kering. Afhankelijk van de locatie en duur kan de impact groot zijn, maar de inschatting is dat de impact over het algemeen te overzien is, kijkend naar recente voorbeelden als Reeuwwijk (2021).

26 Cultureelerfged.nl/ Waterschade aan Limburgs erfgoed. *Geraadpleegd op 11 oktober 2021.*

1.1.7 Beoordeling waarschijnlijkheid

De faalkans van een regionale waterkeringen is 1 op 100/1000[27]. Per dijkvak wordt de faalkans berekend. Falen wil nog niet zeggen dat de dijk bezwijkt. Falen wil zeggen dat de ontwerpnorm wordt overschreden, vanaf dat moment kan de stabiliteit niet meer worden gegarandeerd. In zijn algemeenheid geldt dat er een factor 5 tot 10 tussen falen en bezwijken zit. Incidenten zijn voorstelbaar, zoals een dijkverschuiving (Reeuwijk, 2021) en het overlopen van een kering na hevige regenval (Alphen aan den Rijn, 2014).

1.1.8 Beoordeling beleving

Uit de gegevens van de Veiligheidsmonitor 2019 blijkt dat inwoners van Hollands Midden overstromingen als één van de grotere risico's beleven. In de Veiligheidsmonitor wordt echter geen onderscheid gemaakt tussen een doorbraak van een primaire en regionale waterkering. Uitgaande van dit gegeven komt de beleving in Hollands Midden overeen met de gemaakte impact- en waarschijnlijkheidsanalyse.

27 STOWA (2015) *Leidraad toetsen op veiligheid regionale waterkering.*

1.2 Extreme weersomstandigheden

Voor dit document wordt de volgende definitie gehanteerd voor extreme weersomstandigheden:
Weersomstandigheden die zodanig zijn dat ze zorgen voor grote fysieke of maatschappelijke gevolgen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij aanhoudende droogte of kou, hevige regenval, sneeuwval, ijzel en extreem onweer. Huizen kunnen blank komen te staan, de natuur en landbouw kunnen ernstig beschadigd worden op en mensen kunnen gewond raken.

Binnen het crisistype extreme weersomstandigheden maakt VRHM onderscheidt tussen de volgende incidenttypen:

- Extreme kou, sneeuw of ijzel
- Extreme hitte en smog
- Extreme droogte
- Extreme windhozen en zware storm
- Extreme neerslag

Extreme weersomstandigheden zijn niet gebonden aan een specifieke locatie aangezien ze overal kunnen plaatsvinden. De gevolgen kunnen echter regionaal wel verschillen. Bij dit crisistype gaat het voornamelijk om de gevolgen voor de mens en de samenleving.

Wanneer een weersituatie een kritiek niveau dreigt te bereiken, geeft het KNMI een alarmering af. Dit kan 48 uur (code geel), 24 uur (code oranje) of 12 uur (code rood) van tevoren worden uitgegeven[28]. Het weeralarm bevat een gedetailleerde beschrijving van de situatie en geeft bij zeer extreme situaties een beschrijving van de mogelijke gevolgen. Rijkswaterstaat kan vervolgens, op basis van een eigen aanvullende analyse en besluitvormingsproces, een verkeersalarm uitgeven.

28 KNMI waarschuwingen. *Geraadpleegd op 11 oktober 2021.*

Het weers- en verkeersalarm worden onder het publiek verspreid en moeten overheidsinstanties, bedrijven en burgers attent maken op de (te verwachten) weersituatie en de gevolgen die het teweeg kan brengen.

Extreme kou, sneeuw of ijzel

Extreme kou kan een grote invloed hebben op het dagelijks leven. Er is sprake van een koudegolf wanneer in een aaneengesloten periode in De Bilt minstens vijf ijsdagen optreden (maximumtemperatuur lager dan 0,0 graden). Hiervan is op minstens drie dagen de minimumtemperatuur lager dan -10 graden[29]. Dergelijke koude weersomstandigheden kunnen economische schade veroorzaken en ze creëren een gevaarlijke situatie voor de meest kwetsbaren in onze maatschappij (bijvoorbeeld ouderen en daklozen).

Sneeuw kan door de wind op drift raken. Het hoeft dan niet te sneeuwen, maar de sneeuw van de grond verplaatst zich dan door de wind. Wanneer bij deze driftsneeuw of gewone sneeuwval een windkracht 8 of meer wordt gemeten, dan wordt gesproken van een sneeuwstorm[30]. Een sneeuwstorm kan de samenleving ontwrichten en soms hele dorpen isoleren. Het verkeer wordt verlamd omdat wegen en rails geblokkeerd raken door sneeuwduinen. Lage temperaturen, harde wind en stuivende sneeuw maken het verblijf buiten onaangenaam en bij matige tot strenge vorst gevaarlijk. In Nederland was op 7 februari 2021 nog sprake van sneeuwstorm Darcy. Er waren die dag veel ongelukken, treinverkeer was de hele dag niet mogelijk en Eindhoven Airport werd gesloten vanwege de sneeuwval[31].

IJzel vormt zich meestal aan het eind van een vorstperiode, wanneer op honderden meters hoogte zachte lucht binnenstroomt. De regen koelt in de lager gelegen vrieslucht af tot onder het vriespunt. Zodra het op de grond of op voorwerpen valt, bevriest het direct tot een helder ijslaagje.. In extreme situaties kan het soms urenlang ijzelen. We spreken dan ook wel van een ijzelstorm. Het ijs groeit dan aan tot een dikke laag van soms wel een paar centimeter. Bomen kunnen dan bijvoorbeeld topzwaar worden of hoogspanningskabels kunnen bezwijken onder het grote gewicht van het ijs[32].

Extreme hitte en smog

Een hittegolf wordt door het KNMI gedefinieerd als de opeenvolging van warme dagen waarbij het ten minste vijf dagen 25 °C of warmer is, waarvan ten minste drie dagen 30 °C is. Een hittegolf vormt met name een bedreiging voor de (fysiek) kwetsbaren in de samenleving. Tijdens de hittegolf van juli 2019 zijn 400 mensen meer dan in een gemiddelde zomerweek overleden. Vooral voor ouderen was de extreme warmte met temperaturen boven de 40 graden zwaar[33]. Met name in stedelijke gebieden zijn de gevolgen ernstig omdat de warmte moeilijker verdwijnt uit de bebouwing[34]. Door de toenemende verdichting zullen in de toekomst alleen maar meer plekken zijn waar de warmte moeilijker verdwijnt. Bovendien worden de temperaturen door klimaatverandering steeds hoger. De combinatie van verdichting en stijgende temperaturen zal dus zorgen voor een toename van gevaarlijke situaties.

Tijdens een hittegolf is extra aandacht benodigd voor ouderen, chronisch zieken, mensen met overgewicht en kinderen. Zij hebben eerder last van de gevolgen van een hittegolf, zoals hitteuitputting of hitteberoerte.

29 KNMI.nl Koudegolf. *Geraadpleegd op 12 oktober 2021.*
30 KNMI.nl. Sneeuwjacht. *Geraadpleegd op 25 oktober 2021.*
31 KNMI.nl. Code rood voor sneeuwstorm Darcy. *Geraadpleegd op 25 oktober 2021.*

32 KNMI.nl IJzel. *Geraadpleegd op 25 oktober 2021.*
33 CBS (2019). *Hogere sterfte tijdens recente hittegolf.*
34 Rodekruis.nl. Maak werk van lokaal hitteplan. *Geraadpleegd op 12 oktober 2021.*

Daarnaast moet er in de zomerperiode rekening worden gehouden met een onbekend, maar groot aantal vakantiegasten in de regio. Deze groep mensen is in geval van extreme hitte moeilijke te bereiken via de reguliere methodes van crisiscommunicatie. Ten slotte lopen deelnemers aan (sport)evenementen tijdens extreme hitte een verhoogd risico. Maar ook wanneer er geen sprake is van 'extreme hitte', maar wel hoge temperaturen kunnen problemen optreden. In 2018 moesten tijdens de Marathon van Leiden zes deelnemers naar het ziekenhuis worden gebracht omdat zij onwel werden door de combinatie van hitte en fysieke inspanning.

Smog is een periode van verhoogde luchtverontreiniging. Als de (verwachte) concentratie van de ozon, fijn stof, stikstofdioxide en zwaveldioxide boven een waarschuwings- of alarmdrempel uitkomt, is er sprake van smog[35]. Van extreme smog is sprake als de alarmdrempel wordt overschreden. Als dit het geval is kan iedereen klachten krijgen. Wanneer de alarmdrempel dreigt te worden overschreden, vaardigt het RIVM een alarm uit. Op 25 juli 2019 gaf het RIVM een smogalarm af voor delen van Nederland. Hierbij werden mensen die gevoelig zijn voor smog geadviseerd om binnen te blijven en zware lichamelijke inspanning te beperken.

Extreme droogte

Tijdens de zomer kunnen we te maken hebben met droogte. Hiervan is sprake als er gedurende een langere tijd minder regen valt dan normaal, in combinatie met grote verdamping. In dat geval verdampt er dus meer water dan dat erbij komt. Om te bepalen of er sprake is van extreme droogte, wordt het gemiddelde neerslagtekort, inclusief de verwachting voor de komende 15 dagen, vergeleken met het recordjaar van 1976 en de 5% droogste jaren[36].

De mate van droogte kan hieruit vervolgens worden afgeleid. Veel sectoren en maatschappelijke voorzieningen kunnen in droge periodes hinder ondervinden van onvoldoende beschikbaar water. Zo heeft voor de landbouw waterschaarste op korte termijn grote gevolgen. Als er niet genoeg water is om de akkers te besproeien, kan er verzilting optreden. Hierdoor kan het grondwater zouter worden en waardevolle oogst kan zo verloren gaan. Ook de natuur ondervindt nadelige gevolgen van een tekort aan water. De biodiversiteit kan afnemen door verdroging van natuur- en leefgebieden[37]. Daarnaast kan er in zeer uitzonderlijke gevallen van extreme periodes van droogte maatschappelijke onrust ontstaan uit angst voor schaarste van primaire levensmiddelen[38].

Extreme wind, windhozen, zware storm

Wanneer windstoten boven een snelheid van 100 kilometer per uur komen, spreken we van zeer zware windstoten. Deze zijn met name gevaarlijk voor het verkeer (fietsers, vrachtauto's en auto's met aanhangers) en recreatie (vooral op het water). Vooral bij buiig weer in de zomer kan een plotselinge toename van wind zeer verraderlijk zijn[39].

Een windhoos is een zeer plaatselijke wervelwind die optreedt bij kritische verschillen in luchtvochtigheid en temperatuurverschillen tussen lucht en aarde. Windhozen komen met name voor in de zomerperiode en zijn vaak gekoppeld aan onweersbuien. Zowel storm als windhozen kunnen veel schade aanbrengen aan gebouwen en infrastructuur. Daarbij kunnen slachtoffers vallen. Zware windhozen, ook wel tornado's genoemd, komen in Nederland maar zelden voor. De laatste windhoos waarbij dodelijke slachtoffers zijn gevallen was op Ameland in 1992[40].

35 RIVM.nl. Veelgestelde vragen over smog . *Geraadpleegd op 12 oktober 2021.*
36 KNMI.nl. Droogte. *Geraadpleegd op 12 oktober 2021.*
37 Natuurenmiliue.nl. Waterschaarste in Nederland *Geraadpleegd op 12 oktober 2021.*
38 RIZA (2005). *Droogtestudie Nederland: aard, ernst en omvang van watertekorten in Nederland.*
39 KNMI.nl. Windstoten. *Geraadpleegd op 12 oktober 2021.*
40 KNMI.nl. Windhozen. *Geraadpleegd op 12 oktober 2021.*

Iets wat vaak wordt verward met windhozen zijn valwinden. Bij een valwind kan wind leiden tot wervelingen, maar treed er geen slurf op. Zo'n valwind is vooral gevaarlijk door de plotselinge windtoename. Op 18 juni 2021 was in Leersum sprake van een valwind die op grote schaal veel schade aanrichtte. Negen mensen raakten hierbij gewond en er werd naar schatting voor enkele miljoenen aan schade aangericht[41].

Er is sprake van storm als de windsnelheid gedurende een uur gemiddeld 75-88 km/uur (21 m/s) bedraagt. Langs de kust doet deze situatie zich gemiddeld ieder jaar wel een keer voor. Over het algemeen levert een storm pas hinder, schade of zelfs slachtoffers op als een storm zwaar (10 Bft: 89-102 km/uur), zeer zwaar (11 Bft: 103-117 km/uur) of zelfs een orkaan is (12 Bft: >117 km/uur). Zware stormen doen zich gemiddeld één keer per anderhalf jaar voor. In Nederland is de kans op een orkaan zeer klein, omdat de daarvoor vereiste extreme temperatuurverschillen zich hier niet voordoen. Wel kunnen restanten van een orkaan elders ons land bereiken[42]. Dit resulteert in nat en winderig weer, maar heeft bij lange na niet de gevolgen die de oorspronkelijke orkaan had. Begin 2022 (16 t/m 21 februari) heeft het 6 dagen achter elkaar gestormd. Naast enorme schade heeft dit ook een aantal mensen het leven gekost[43].

Extreme neerslag

Klimatologische veranderingen zorgen ervoor dat we in toenemende mate te maken krijgen met extreme regenval. Het regent vaker en intensiever. In Nederland is de jaarlijkse neerslag vanaf 1906 toegenomen met 26%[44]. Echt extreme neerslag komt ongeveer één keer per eeuw voor. Dit gaat om boven de 50 millimeter in een uur en 100 millimeter in een dag. Hiervan was sprake in Zuid-Limburg juli 2021.

41 Weer.nl. Valwind Leersum *Geraadpleegd op 12 oktober 2021.*
42 Weerplaza.nl Krijgen we ook orkanen in Nederland? *Geraadpleegd op 12 oktober 2021*
43 NOS.nl. Minstens half miljard euro stormschade. *Geraadpleegd op 22 februari 2022*
44 Compendium voor de Leefomgeving (2020). *Jaarlijkse hoeveelheid neerslag in Nederland, 1910-2019.*

Hier viel in 48 uur 120 millimeter neerslag. Een zogenoemde waterbom kan ook Hollands Midden voorkomen en grootschalige gevolgen hebben[45]. Door klimaatverandering zal de kans op deze extreme neerslag flink toenemen[46]. Door het toenemen van de temperatuur kan de lucht meer vocht bevatten en kan het harder gaan regenen.

Een reguliere regenbui hoeft geen problemen te veroorzaken in de woon- en werkgebieden binnen de regio. De riolering voert het regenwater af naar de rioolwaterzuivering (RWZI) of naar het oppervlaktewater. Daarnaast loopt het regenwater weg in groene gebieden, zoals tuinen en parkjes. Wanneer een regenbui heviger wordt en er meer regen valt dan direct kan worden afgevoerd, kunnen er problemen ontstaan. Concrete voorbeelden van wateroverlast bij extreme neerslag zijn ondergelopen straten, kelders, wegen, tunnels, weilanden, overlopende toiletten, afvalwater op straat en verloren oogsten in de land- en tuinbouwsector. Verdichting zorgt ervoor dat er steeds minder groen is waar regenwater door de grond kan worden opgenomen. Hierdoor zal wateroverlast toenemen.

1.2.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid

Er zijn veel verschillende soorten extreme weersomstandigheden die zich in uiteenlopende gradaties manifesteren en waarbij de mate van impact divers is. Afhankelijk van het soort weersomstandigheden en de grootte van het getroffen gebied zal de territoriale veiligheid in het geding komen. Windhozen kunnen al snel voor vernieling zorgen in een gebied, terwijl dit bij extreme hitte een stuk minder snel zichtbaar is.

45 Deltares (2021). Wat als 'de waterbom' elders in Nederland was gevallen?
46 Stowa.nl. Hoe extreem was neerslag in Limburg? *Geraadpleegd op 12 oktober 2021.*

Onder invloed van klimaatverandering zullen alle typen weersomstandigheden in intensiteit toenemen en daardoor ook voor meer overlast zorgen. Bovendien vergroot verdichting de impact van extreme weersomstandigheden op het grondgebied omdat bijvoorbeeld overtollig water niet weg kan en hitte door stedelijke bebouwing wordt versterkt. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld wegen onbegaanbaar en bruggen onbedienbaar worden. Door deze trends neemt de impact van extreme weersomstandigheden op de integriteit van het grondgebied dus toe.

Fysieke veiligheid

Extreme weersomstandigheden kunnen zowel resulteren in gewonden als dodelijke slachtoffers. Zo kunnen slachtoffers vallen als gevolg van gladheid, wateroverlast op wegen, door rondvliegend puin of uitdroging.

Economische veiligheid

De kosten als gevolg van extreme weersomstandigheden kunnen erg variëren. De meeste schade wordt aangericht aan infrastructurele voorzieningen of huizen. Dit kan door bijvoorbeeld extreme wind of extreme regenval. Ook langdurige droogte kan zorgen voor kosten, doordat de dijken minder stabiel worden. De kosten die gepaard gaan met het doorbreken ervan hoog oplopen.

Ecologische veiligheid

Extreme weersomstandigheden kunnen veel invloed hebben op flora en fauna. De vele klimatologische veranderingen hebben invloed op allerlei abiotische factoren, zoals de samenstelling of diepte van water en bodem. Veranderingen hierin hebben gevolgen voor dieren en planten[47]. Daarnaast hebben droogte en neerslag ook invloed op de oogst in de agrarische sector. Naar verwachting zullen weersomstandigheden alleen maar extremer worden, waardoor de impact op milieu en natuur ook toeneemt.

47 Klimaatadaptatienederland.nl. Natuur - Klimaatadaptatie. *Geraadpleegd op 16 februari 2022*

Sociale en politieke stabiliteit

Deelname aan het normale maatschappelijke verkeer kan worden belemmerd door extreem weer. Door extreme weeromstandigheden kan het onveilig worden om naar buiten te gaan, kan openbaar vervoer stil komen te liggen en kunnen wegen onbegaanbaar worden. Hierdoor kunnen mensen bijvoorbeeld niet naar werk of boodschappen doen. Omdat door klimaatverandering en verdichting de impact van extreme weersomstandigheden toeneemt, zal de overlast voor het dagelijks leven ook toenemen. De onvoorspelbaarheid van het extreme weer draagt hier ook aan bij.

Tenzij het bestuur echt verwijtbaar heeft gehandeld, zullen extreme weersomstandigheden geen invloed hebben op het functioneren of de legitimiteit van het openbare bestuur. Na afloop van extreme weersomstandigheden kan er door burgers bij het bestuur wel meer op worden aangedrongen om klimaatadaptieve maatregelen te nemen.

Hoewel het KNMI steeds beter kan voorspellen wanneer extreem weer Nederland of een bepaalde regio aandoet, kan de impact van deze extreme weersomstandigheden lokaal erg verschillen. Hierdoor kunnen burgers in sommige gevallen alsnog worden overvallen door heftige weersomstandigheden. Ook kan extreem weer huizen en bezitting ernstig beschadigen. Echter zijn Nederlanders over het algemeen bekend met de mogelijkheid op extreme weersomstandigheden en hebben zich hierop voorbereid. Daarom valt de sociaal psychologische impact naar verwachting mee.

Veiligheid van cultureel erfgoed

Klimaatverandering heeft invloed op cultureel erfgoed. Materieel erfgoed kan worden bedreigd door extreme weersomstandigheden. Daarbij gaat het om zowel gebouwen als archeologisch erfgoed en documenten. Wel is veel van ons natuurlijk en cultureel erfgoed ook sterk vormgegeven door klimatologische omstandigheden. Denk hierbij aan de molens van Kinderdijk en het Woudagemaal (beide werelderfgoed)[48].

Conclusie

Het gaat altijd om extremen, dus de impact van extreem weer is hoog. Zowel op het gebied van slachtoffers, kosten als integriteit grondgebied.

1.2.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

De kans dat extreme weersomstandigheden zich voordoen is groot. Met het oog op klimaatverandering en op basis van voorspellingen van het KNMI wordt verwacht dat de weersextremen de komende decennia alleen nog maar zullen toenemen[49].

1.2.3 Beoordeling beleving

Uit de gegevens van de Veiligheidsmonitor 2019 blijkt dat binnen Hollands Midden extreem weer het risico is wat onder de bevolking het ernstigst beleefd wordt. Ook in een enquête gehouden onder de inwoners van de gemeente Krimpenerwaard wordt droogte aangemerkt als het meest zorgwekkende klimaateffect[50]. De belevingen van extreme weersomstandigheden komt overeen met de impact- en waarschijnlijkheidsanalyse gedaan tijdens de themabijeenkomsten.

48 Unesco.nl. Verbinding klimaat en cultuur. *Geraadpleegd op 23 februari 2022*
49 KNMI (2014). KNMI'14: *Klimaatscenario's voor Nederland.*
50 Gemeente Krimpenerwaard (2021). *Rapport Klimaatadaptatie Krimpenerwaard.*

1.3 Natuurbranden

In 2018 beleefde Nederland een enorme piek in natuurbranden vanwege de droogte en hitte. In juni en juli van dat jaar waren er 2811 incidenten in Nederland, tegenover 1213 een jaar eerder. Wel bleven de onbeheersbare natuurbranden uit, doordat de wind op tijd draaide en/of het begon te regenen. De grootste brand dat jaar vond plaats in Nationaal Park Drents-Friese Wold bij Wateren (Drenthe). Op 7 augustus 2018 ging 35 hectare natuurgebied verloren en moesten enkele campings en vakantieparken worden ontruimd[51].

Een natuurbrand is een dynamische brand die moeilijk te bestrijden is, snelle uitbreidingsmogelijkheden heeft en een reëel veiligheidsrisico vormt voor de omwonenden, recreanten en het brandweerpersoneel. Natuurgebieden in Nederland zijn namelijk intensief verweven met andere gebruiksfuncties.
Binnen het crisistype natuurbranden kennen we meerdere incidenttypen:

- Bosbranden;
- Duinbranden;
- Heidebranden;
- Rietbranden;
- Veenbranden.

Voor Hollands Midden zijn deze niet allen even relevant. Heide- en rietbranden komen in de regio niet (veel) voor. Om die reden wordt vooral gekeken naar de andere soorten natuurbranden.

51 IFV (2019). *Natuurbranden in Nederland.*

Voor het ontstaan van een natuurbrand zijn de volgende oorzaken denkbaar: bewust menselijk handelen (brandstichting), onbewust menselijk handelen (brandende sigaret) of een natuurlijke oorzaak zoals een blikseminslag. Naast de zomermaanden is er ook in de maanden januari t/m maart sprake van een verhoogd risico op brand. Er is dan veel afgevallen blad en dood gras aanwezig.

Ten aanzien van inventarisatie van de natuurbrandrisico´s is door onze regio conform de landelijke standaard een zogenaamde Risico-Index Natuurbranden (RIN)[52] opgesteld. Met de RIN wordt duiding gegeven aan de kans op het ontstaan van (onbeheersbare) natuurbrand. Voor het duingebied in Noordwijk is de RIN reeds opgesteld. Samengevat is het risicobeeld dat er een aantal zorginstellingen in het gebied zijn, er veel recreatie plaatsvindt, de bluswatervoorziening (primair en/of secundair) op veel locaties beperkt is en de toegankelijkheid van het gebied voor hulpverleningsdiensten slecht is. Om een meer regionaal risicobeeld voor natuurbranden te krijgen is het opstellen van een RIN voor andere gebieden nodig.

De bestrijding van een natuurbrand dient gericht te zijn op de veiligheid van personen in het gebied en het behoud van de aanwezige flora en fauna. Om die reden kan het van toegevoegde waarde zijn om nauw samen te werken met gebiedsbeheerders. Zij hebben meer kennis en kunde van het gebied en kunnen op die manier een waardevolle bijdragen leveren in het bestrijden, maar wellicht ook voorkomen van duinbranden.

52 Brandweer Nederland (2017). *Risico index natuurbranden.*

1.3.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid

De impact op de territoriale veiligheid wordt door veel factoren beïnvloed. In tijden van droogte kan een natuurbrand makkelijker verspreiden. Daarnaast is de bereikbaarheid voor hulpdiensten vaak lastiger in een natuurgebied. Hierdoor is de kans groter dat de opkomsttijd van het eerste voertuig tot de brand de vastgestelde normen overschrijdt. In Hollands Midden is mede hierdoor de opkomsttijd van een eerste voertuig tot de brand meer dan 15 minuten. Ook is bluswatervoorziening vaak beperkt in deze gebieden. Hierdoor duurt het langer voordat begonnen kan worden met blussen. Dit alles heeft invloed op de grootte en duur van een natuurbrand en daarmee ook op de integriteit van het grondgebied[53].

Door klimaatveranderingen wordt het bovendien steeds warmer en droger en neemt de brandbaarheid van de natuur toe. Zo ligt er meer dood hout en groeit er steeds meer vegetatie wat snel vlam vat. Als de inrichting van natuurgebieden niet verandert, maken deze factoren het voor de brandweer steeds lastiger om een brand onder controle te krijgen. Hierdoor zal de impact van een natuurbrand op de integriteit van het grondgebied ook kunnen toenemen[54].

Fysieke veiligheid

Het aantal slachtoffers van natuurbranden hangt af van de plek waar het gebied zich bevindt, de gebruiksfunctie en het aantal mensen dat zich in het gebied bevindt. Dit wordt mede bepaald door de seizoenen. ‘s Zomers zijn er doorgaans meer mensen in natuurgebieden (recreanten, kampeerders, etc.). De kans op slachtoffers door een natuurbrand is dan ook groter.

53 RIN (2017) *Duingebied Hollands Midden.*
54 NOS.nl (2021). Natuurbranden in Nederland worden onbeheersbaar door klimaatverandering. *Geraadpleegd op 3 december 2021.*

Economische veiligheid

De economische schade bij natuurbranden wordt onderverdeeld in directe en indirecte schade. De directe schade omvat alles wat er in het effectgebied van de natuurbrand staat. Dit kunnen campings, gebouwen, wegen spoor en andere bebouwing en infrastructuur zijn. Indirecte schade wordt veroorzaakt door imagoschade van de recreatiesector, indirecte bedrijfsschade door uitval/aantasting van de vitale infrastructuur en herstelkosten infrastructurele voorzieningen en natuurgebied[55].

Ecologische veiligheid

Natuurbranden veroorzaken ecologische schade. De hitte van een natuurbrand kan de bodem aantasten en die waterafstotend maken, waardoor de kans op erosie en overstromingen sterk toeneemt. Wanneer een natuurbrand plaatsvindt heeft dit invloed op flora en fauna. Een winterbrand heeft wel minder negatieve effecten dan een brand in het voorjaar of in de zomer, wanneer het voortplantingsseizoen plaatsvindt[56]. Desondanks is de impact van een natuurbrand op flora en fauna veelal groot.

Sociale en politieke stabiliteit

In het geval dat er een grootschalige evacuatie nodig is, zal de verstoring van het dagelijks leven voor het getroffen gebied erg groot zijn. Hiernaast kan rookontwikkeling overlast veroorzaken die verder strekt dan het effectgebied van de natuurbrand. Verder is het mogelijk dat infrastructuur, zoals elektriciteit, mobiele telecommunicatie, drinkwatervoorziening, hoofd(vaar) wegen en het spoor, wordt aangetast[57].

De impact op het functioneren van de lokale of regionale overheid wordt niet groot geacht. De sociaal psychologische impact zal het grootst zijn voor inwoners of bezoekers van het gebied waar de natuurbrand woedt. Hoe groot de impact is, is afhankelijk van de grootte van de natuurbrand en hoe snel deze zich verspreid. Voor de rest van de samenleving zal de sociaal psychologische impact beperkt blijven.

Veiligheid van cultureel erfgoed

De impact van natuurbranden op cultureel erfgoed wordt laag ingeschat. Een natuurbrand kan impact hebben op cultureel erfgoed, zoals in de Veiligheidsregio Noord Oost Gelderland waar het Kröller Möller museum door een natuurbrand in de Hoge Veluwe 300 schilderijen in veiligheid moest brengen[58]. In Hollands Midden is zo'n situatie niet snel aan de orde, waardoor de impact laag wordt ingeschat.

Conclusie

De impact van een natuurbrand kan groot zijn, afhankelijk van de grootte en duur. De bestrijding wordt binnen Hollands Midden ook bemoeilijkt door beperkte bereikbaarheid en beperkte aanwezigheid van primaire en/of secundaire bluswatervoorziening.

55 Analistennetwerk Nationale Veiligheid (2016). *Het Nationaal Veiligheidsprofiel 2016.*

56 Wur.nl Bosbranden en andere natuurbranden . *Geraadpleegd op 12 oktober 2021*

57 Analistennetwerk Nationale Veiligheid (2016). *Het Nationaal Veiligheidsprofiel 2016.*

58 Gelderlander.nl. Minder natuurschade door Veluwebrand dan gedacht. *Geraadpleegd op 20 oktober 2021.*

1.3.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

De afgelopen jaren hebben diverse natuurbranden in Nederland plaatsgevonden. Voorbeelden zijn de duinbranden op de Hoge Veluwe (2014), de heidebrand aan de Blommers in Tilburg (2018) en de bosbrand in het Brabantse Alphen (2018). De meeste natuurbranden in Hollands Midden vinden, volgens data[59], plaats in de maanden april tot en met september. Het type natuurbrand wat het meest in Hollands Midden voorkomt is bermbranden. Hoewel een stuk minder dan bermbranden, heeft Hollands Midden relatief vaak te maken met duin- en rietbranden.

De data van natuurbranden de afgelopen jaren laat tot nog toe geen significante stijging laat zien. Het is daarentegen voorstelbaar dat onder invloed van klimaatverandering en daardoor een toename van hitte, droogte en wind de kans op de verschillende typen natuurbranden in de nabije toekomst toeneemt.

1.3.3 Beoordeling beleving

Uit de Veiligheidsmonitor (2019) komt naar voren dat onder de bevolking de kans op een natuurbrand laag wordt inschat. De beleving van natuurbranden komt dus niet overeen met de gemaakte impact- en waarschijnlijkheidsanalyse.

59 *De gebruikte data is afkomstig van de Gemeenschappelijke meldkamer. Deze is echter niet volledig doordat er voor 'natuurbranden' meerdere classificaties in het systeem zijn. Hierdoor worden niet alle meldingen op dezelfde manier verwerkt. Dit dient dan ook als disclaimer te worden meegegeven bij de getrokken conclusies op basis van deze data.*

1.4 Plagen en dierziekten

Hollands Midden kenmerkt zicht door een combinatie van stedelijk gebied en landelijk gebied. Hier bevinden zich een aantal bedrijven die te maken kunnen krijgen met plagen en dierziekte. Denk hierbij aan boomkwekerijen en veeteeltbedrijven..

Plagen

Wereldwijd groeit de handel in planten, mede door hyperconnectiviteit. Planten kunnen steeds makkelijker en meer worden geïmporteerd en -exporteert. Dit kan er echter voor zorgen dat meer (onbekende) plagen en dierziekten naar Nederland komen. Nederland, maar ook ontvangende landen willen gevrijwaard blijven van nieuwe ziekten en plagen. Daarom zijn internationale afspraken gemaakt over het monitoren van ziekten en plagen en het afgeven van certificaten die bevestigen dat de geïmporteerde planten aan de eisen van het ontvangende land voldoen[60]. In de regio vindt veel teelt van sierplanten plaats, maar ook van geïmporteerde soorten waarmee invasieve exoten kunnen worden geïntroduceerd. Ondanks alle regelgeving, geeft dit geeft een hoger risico op plagen in Hollands Midden. Mede door klimaatverandering kunnen in de toekomst meer soorten plagen en dierziekten hier overleven[61].

In december 2009 was in de gemeente Boskoop sprake van de Aziatische boktor. Om te voorkomen dat de boktor zich in het gebied vestigde, zijn alle loofbomen en struiken in het gebied, met een straal van 100 meter rond de vondst, verwijderd. De boktor was niet schadelijk voor mensen en dieren, maar wel heel schadelijk voor bomen en struiken. Tijdens de verschillende inspecties binnen de bufferzone in 2010 en 2011 - op bedrijven en in het openbare en private groen – zijn verder geen boktorvondsten gedaan.

60 NVWA.nl Werkzaamheden van de NVWA. *Geraadpleegd op 26 oktober 2021.*

61 Plant Research International (2014). *Klimaatrisico's en -kansen voor de landbouw.*

Op 26 januari 2010 is een bufferzone ingesteld met een straal van 2 kilometer rond de vondst. Deze bufferzone gold voor minimaal vier jaar.

Xylella is een plantenziekte die hetzelfde effect zou kunnen hebben als de Boktor destijds in Boskoop. Dit betreft een bacterie die schadelijk is voor ruim 300 plantensoorten. Deze bacterie komt tot nu toe nog niet voor in Nederland maar dit is wel voorstelbaar. De aanwezigheid van Xylella kan grote economische gevolgen kunnen hebben voor boomkwekers en kwekers van vaste planten. De bacterie is echter niet schadelijk voor mensen en dieren, dus de directe gevolgen zijn economisch van aard.[62]

Dierziekten
Het betreft hier de meer reguliere dierziekten en dierziekten die van dier naar mens kunnen overslaan. Vanwege de aanwezigheid van agrarische gebieden in Hollands Midden en nabijgelegen veiligheidsregio's, bestaat er een grotere kans dat een dier-op-dier-besmetting zich voordoet. Indien zich een besmettingshaard voordoet, kan deze worden verspreid via de lucht en door dieren (in het wild) die virussen en/of bacteriën overdragen. De kans op een uitbraak van dier-op-dier-besmetting is reëel, gezien deze in de afgelopen jaren meermaals zijn voorgekomen. Voorbeelden hiervan zijn MKZ, varkenspest en vogelgriep.

Ook dier-op-mens-besmetting komt voor en kan de regio Hollands Midden treffen. Een voorbeeld hiervan is Qkoorts die Nederland tussen 2007 en 2010 trof. De grootste risicogroep hierbij zijn mensen die veel in contact zijn met dieren vanwege bijvoorbeeld werk. Echter kan besmetting ook plaatsvinden via dierlijke producten, zoals vlees, eieren en mest. Dierziekten die overdraagbaar zijn op mensen en vervolgens ook tussen mensen onderling overdraagbaar zijn, worden verder besproken onder bedreiging volksgezondheid (zoönose).

62 NVWA.nl. Xylella, plantenziekte. *Geraadpleegd op 20 oktober 2021*

Wanneer deze risico's zich uitmonden in een crisis, kunnen landelijke richtlijnen en procedures worden gevolgd van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA).

1.4.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid
Indien een plaag of dierziekte uitbreekt in Hollands Midden met een hoog besmettingsgevaar, kan dit een grote impact hebben op de territoriale veiligheid. Om verdere verspreiding van de plaag of dierziekten tegen te gaan, kunnen gebieden in zijn geheel of gedeeltelijk worden afgesloten.

Fysieke veiligheid
Alleen bij dierziekten overdraagbaar op mensen kunnen er slachtoffers vallen onder de bevolking.
In de praktijk zijn deze niet te voorkomen als gekeken wordt naar bijvoorbeeld een uitbraak van de Q-koorts. Dierziekten welke overdraagbaar zijn op mensen heten zoönose en worden verder uitgewerkt in het hoofdstuk gezondheid en veiligheid (zie hoofdstuk 6).

Economische veiligheid
De economische impact kan erg variëren per plaag of dierziekte. Dit is bijvoorbeeld afhankelijk van de besmettingsgraad en de getroffen oppervlakte. Daarnaast heeft Hollands Midden een grote teelt van planten in het midden van de regio. Een bacterie als Xylella kan dus grote economische gevolgen hebben voor de boomkwekers en kwekers van vaste planten binnen Hollands Midden, maar niet direct voor de rest van de regio.

Ecologische veiligheid
De ecologische impact is vanzelfsprekend groot bij plagen en dierziekte, omdat het vooral effect heeft op natuur en milieu.

Sociale en politieke stabiliteit

De impact op het dagelijks leven wordt niet hoog ingeschat. Deelname aan het normale maatschappelijke verkeer kan in veel gevallen van de plagen en dierziekten gewoon doorgang vinden. Op het moment dat een type virus wel overdraagbaar is op mensen, zoals bij de uitbraak van Vogelgriep in Hekendorp (2014) en in Nieuwerbrug (2021)[63], kan dit beperkende maatregelen opleveren voor mensen. Wanneer een dierziekte ook door mensen overdraagbaar kan worden, kan dit een grotere impact hebben (denk aan COVID-19). Dit betreft dan echter een zoönose en is verder uitgewerkt in hoofdstuk 6.

Het functioneren van de (lokale) overheid zal niet worden aangetast door een uitbraak van een plaag of dierziekte.

Veiligheid van cultureel erfgoed

Een uitbraak van een plaag of dierziekte heeft geen impact op cultureel erfgoed.

Conclusie

Plagen en dierziekten die voor zijn gekomen in Hollands Midden de afgelopen jaren hebben vooral een grote economische impact voor een bepaald deel van de regio. Wanneer een plaag of dierziekte overdraagbaar is op mensen, kan dit op andere vlakken impact hebben. Deze vallen dan echter veelal onder zoönose en dat incidenttype wordt verder beschreven onder gezondheid en veiligheid.

1.4.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

Omdat Hollands Midden gekenmerkt wordt door grote landelijke gebieden en een hoge export van planten en bomen, bestaat er een redelijke kans op plagen en dierziekte. Hierdoor is het besmettingsgebied ook redelijk groot.

63 Rijksoverheid.nl. Vogelgriep vastgesteld bij kleinschalige houderij in Nieuwerbrug. *Geraadpleegd op 19 januari 2021*

De maatregelen die genomen worden met betrekking tot de import en export van flora en fauna zijn strikt om de kans op plagen en dierziekte zoveel mogelijk te voorkomen.

1.4.3 Beoordeling beleving

Uit de Veiligheidsmonitor (2019) blijkt dat de kans op een uitbraak van een plaag of dierziekte niet heel hoog wordt ingeschat. Deze beleving komt overeen met de gemaakte impact- en waarschijnlijkheidsanalyse die het risico op plagen en dierziekten laag inschat.

1.5 Aardbevingen

Voor VRHM blijkt de waarschijnlijkheid van aardbevingen als gevolg van natuurlijke oorzaken nauwelijks aanwezig. De impact van aardbevingen zal ook zeer beperkt zijn. Indien een aardbeving plaatsvindt zal de schade niet merkbaar ofwel zeer licht zijn[64]. Dit valt binnen de reguliere hulpverleningscapaciteit op te lossen.

Aardbevingen kunnen ook ontstaan door warmteboringen. Met de steeds verder gaande energietransitie wordt de kans op aardbevingen door warmteboringen (Geothermie) ook groter. Echter zijn er momenteel nog geen aanwijzingen dat warmteboringen in Hollands Midden plaats zullen vinden, maar deze ontwikkeling kan in de toekomst de waarschijnlijkheid en impact van aardbevingen veranderen.

64 Ministerie van volksgezondheid en welzijn (2014). De intensiteitsschaal van Mercalli.

2 Milieu

Onder dit thema valt het volgende crisistype:

- Incidenten met gevaarlijke stoffen

De aanjagers die van invloed zijn op deze crisistypen: energietransitie, hyperconnectiviteit en verdichting.

2.1 Incidenten met gevaarlijke stoffen

Onder dit crisistype vallen de volgende incidenten met gevaarlijke stoffen:

- Incidenten met brandbare/explosieve stoffen;
- Incidenten met giftige stoffen;
- Radiologische en nucleaire incidenten.

2.1.1 Incidenten met brandbare/explosieve stoffen

Dit soort incidenten kunnen zowel veroorzaakt worden door gassen, vloeistoffen als vaste stoffen. Als gevolg van het incident kan een boiling liquid expanding vapour explosion (bleve), fakkelbrand, plasbrand of een gaswolkbrand/explosie ontstaan. Een incident kan plaatsvinden bij een stationaire inrichting waar gevaarlijke stoffen worden opgeslagen, maar ook tijdens het transport van gevaarlijke stoffen. In Hollands Midden vindt dit transport zowel plaats over de weg als over het water, het spoor en door buisleidingen.

Voor de opslag, overslag, gebruik en productie van gevaarlijke stoffen binnen inrichtingen is wet- en regelgeving. Het doel hiervan is om risico's te minimaliseren en te beheersen. Bedrijven moeten inspanningen verrichten om incidenten te voorkomen. Ook voor het transport van gevaarlijke stoffen is wet- en regelgeving om risico's te minimaliseren en te beheersen[65].

Bleve

Bij een bleve dient onderscheid gemaakt te worden tussen een warme en koude bleve. Een koude bleve kan ontstaan door extreem hoge druk in een tank of schade aan een tank die gevuld is met tot vloeistof verdicht gas. Hierop volgt vervolgens een drukgolf. Wanneer het brandbaar gas betreft kan een koude bleve kan gevolgd worden door een gaswolkontbranding. Een warme bleve wordt veroorzaakt doordat een aanwezige brand (of warmte) de druk in een tank doet oplopen. Vervolgens bezwijkt de tankwandconstructie en ontstaat een warme bleve. Door de aanwezigheid van vuur en hitte zal de brandbare vloeistof ontsteken en een grote vuurbal met grote hittestraling en uitstraling naar de omgeving tot gevolg hebben. Daarbij kunnen ruiten breken met kans op (dodelijke) scherfwerking[66].

Fakkelbrand

Een fakkelbrand is een (tiental tot honderden) meters hoge fakkel veroorzaakt door een brandend gas. Een fakkelbrand kan bijvoorbeeld ontstaan bij een breuk van een hogedrukaardgasleiding door graafwerkzaamheden. Een fakkelbrand blijft aanhouden zolang de aanvoer van brandbaar gas nog niet is beëindigd[67].

65 Besluit risico's zware ongevallen (2015). Geraadpleegd op wetten.nl/BWBR0036791
66 Elsevier (2015). A closer look at BLEVE overpressure.
67 RIVM (2018). Maatregelen | Omgevingsveiligheid. *Geraadpleegd op 4 november 2021.*

Plasbrand
Bij een plasbrand ontbrandt materiaal dat verdampt uit een laagje vloeistof. Een plasbrand kan bijvoorbeeld ontstaan wanneer een tankwagen met benzine openscheurt na een botsing[68].

Gaswolkontbranding
Een gaswolkontbranding wordt veroorzaakt door vertraagde ontsteking van ontsnapte brandbare gassen of verdampte brandbare vloeistoffen. Het ontsteken van de gaswolk leidt tot een kortdurende vlammenzee. Als de wolk bij het ontbranden niet kan uitbreiden ontstaat een gaswolkexplosie[69].

Gaswolkexplosie
Een gaswolkexplosie volgt wanneer een explosief mengsel van brandbaar gas zich heeft gevormd en vervolgens ontstoken wordt. Op 10 mei 2021 vond in Sassenheim een gasexplosie plaats in een woning waarna een brand ontstond. Meerdere woningen raakte hierbij beschadigd. Doordat er geen bewoners aanwezig waren vielen hierbij geen slachtoffers[70].

Op het gebied van explosieve/brandbare stoffen vinden veel ontwikkelingen plaats. De energietransitie brengt nieuwe energiebronnen die zorgen voor nieuwe risico's en nieuwe maatregelen die getroffen moeten worden. Denk aan waterstof en blauwe energie[71]. Effecten op gezondheid en veiligheid, zeker op lange termijn, zijn niet nauwkeurig te voorspellen[72].

68 Scenarioboek Externe Veiligheid (2018). *Een handboek met beschrijvingen van ongevalscenario's met gevaarlijke stoffen.*
69 Scenarioboek Externe Veiligheid (2018). *Een handboek met beschrijvingen van ongevalscenario's met gevaarlijke stoffen.*
70 Omroep West. Woning brandt uit na explosie in huis in Sassenheim. *Geraadpleegd op 3 november 2021*
71 Blauwe energie is energie die stamt uit osmose: uit verschillen in zoutconcentratie tussen twee watermassa's. Op plekken waar een zoetwaterrivier de zee in stroomt, wordt een membraan geplaatst dat het zout tegenhoudt. Het zoete water stroomt dan naar het zoute water. Daardoor ontstaat er hogere druk aan de 'zoute' kant van het membraan, dat gebruikt kan worden als energiebron (bron: feenstra.com).
72 RIVM(2021). *Klimaatakkoord: effecten van nieuwe energiebronnen op gezondheid en veiligheid in Nederland.*

2.1.2 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid
In hoeverre de territoriale veiligheid van het grondgebied wordt aangetast is afhankelijk van waar het incident plaats vindt en de grootte van het effectgebied. Door de impact van het incident met een brandbare of explosieve stof kan het desbetreffende gebied onbegaanbaar of afgesloten worden.

Fysieke veiligheid
De hoeveelheid doden en gewonden die zullen vallen bij een incident zijn afhankelijk van de grootte van het incident, de locatie en het aantal personen in de nabije omgeving. In stedelijke gebieden is de kans op slachtoffers groter, omdat daar meer mensen verblijven (wonen en werken). Verdichting kan er dus voor zorgen dat de effecten van een incident met een gevaarlijke stof groter worden.

Economische veiligheid
De kosten van een incident met een brandbare/explosieve stof zijn afhankelijk van wat zich in de omgeving van het incident bevindt. Als er veel gebouwen in de omgeving zijn aangetast door de brand of explosie, zullen de kosten hoger zijn. Daarnaast kan ook infrastructuur, zoals spoorwegen, beschadigd raken wat hersteld moet worden.

Ecologische veiligheid
Bij incidenten met brandbare/explosieve stoffen is er altijd een reëel gevaar voor het milieu. De bodem, het grondwater en oppervlaktewater kunnen verontreinigd raken. Denk hierbij aan chemicaliën die in de grond komen via bluswater.

Sociale en politieke stabiliteit

Ook bij het dagelijks leven is de impact afhankelijk van de grootte van het incident en de locatie. Bij de meeste incidenten met gevaarlijke stoffen zal de impact op het dagelijks leven lokaal zijn met mogelijke uitstraling naar omliggende gebieden. De kans dat mensen echter geen onderwijs kunnen volgen, niet naar werk kunnen of naar maatschappelijke voorzieningen (als sport en cultuur) wordt klein geacht.

Wat betreft het lokale en regionale openbaar bestuur kan de impact van een incident met gevaarlijke stoffen groot zijn. Afhankelijk van afgegeven vergunningen of beslissingen die het bestuur heeft genomen en grootte van het incident, kunnen dit soort incidenten veel impact hebben op het bestuur.

De psychologische impact voor getroffenen en de directe omgeving kan aanzienlijk zijn. Afhankelijk van het soort incident kan de bevolking angstig reageren. De onbekendheid met brandbare/explosieve stoffen draagt hieraan bij. Door op tijd een duidelijk handelingsperspectief te communiceren kan deze impact worden verminderd. Voor de rest van samenleving zal de sociaal psychologische impact over het algemeen laag zijn.

Veiligheid van cultureel erfgoed

Als een incident met gevaarlijke stoffen in of nabij cultureel erfgoed plaatsvindt, kunnen culturele objecten worden beschadigd of verwoest. In alle andere gevallen, dus als het incident niet in de nabijheid van cultureel erfgoed plaatsvindt, zal de impact gering zijn.

Conclusie

De impact van een incident met brandbare/explosieve stoffen kan aanzienlijk zijn, met name in de directe omgeving van de brand of explosie. De impact heeft voornamelijk betrekking op het aantal slachtoffers, schade aan flora en fauna, kosten en de sociaal psychologische impact. De mate van impact is sterk afhankelijk van de omvang en de locatie van het incident.

2.1.3 Beoordeling waarschijnlijkheid

Ieder jaar doen zich tientallen incidenten voor met brandbare of explosieve stoffen[73] wat maakt dat de kans op een brand of explosie aanzienlijk is. Veelal blijft de impact van dergelijke incidenten beperkt en kan het incident lokaal worden afgehandeld, zonder dat een risico ontstaat voor de omgeving. Toch vinden er af en toe ook incidenten plaats die een grote(re) impact hebben om de omgeving. Een voorbeeld hiervan is Venlo (2018) waar een grote brand in een coatingbedrijf zorgde voor zwaveloxide in de omgeving[74].

2.1.4 Beoordeling beleving

Uit de gegevens van de Veiligheidsmonitor 2019 blijkt dat inwoners van Hollands Midden een incident met een explosieve stof als een laag risico beleven. Dit komt overeen met de bovenstaande impact- en waarschijnlijkheidsanalyse.

73 RIVM (2017). *Analyse van incidenten bij grote bedrijven met gevaarlijke stoffen 2016-2017.*

74 RTLniews.nl Gevaarlijke stoffen vrijgekomen bij brand Venlo: houd ramen en deuren gesloten | RTL Nieuws

2.2 Incidenten met giftige stof in open lucht

Een gifwolk is een (al dan niet zichtbare) wolk, die stoffen bevat die schadelijk zijn voor personen, dieren en/of milieu. Een gifwolk kan op twee manieren ontstaan[75]:

1. Een gifwolk ontstaat geleidelijk wanneer er een giftige vloeistof vrijkomt. Deze vloeistof zal zich over de grond verspreiden, waarna uitdamping[76] plaatsvindt;
2. Een gifwolk kan ontstaan doordat de giftige stof direct als gas ontsnapt bij een ongeval.

Incidenten met giftige stoffen kunnen zich voordoen bij zowel het transport hiervan, als bij de opslag, overslag, gebruik en productie. Ook voor giftige stoffen geldt dat het moet voldoen aan wet- en regelgeving om incidenten te voorkomen, risico's te minimaliseren en te beheersen.

Een gifwolk kan ontstaan door diverse oorzaken zoals het falen van een tank of een ongeval bij het vervoer van de giftige stof. Op 7 mei 2021 vond in Koudekerk aan den Rijn een lek van chloorbleekloog plaats. Een vrachtauto lekte dit zogenoemde zwembadchloor tijdens het overpompen van de vloeistof vanuit de opslagwagen naar een openluchtzwembad[77]. De gifwolk (uitdamping chloor) was in dit geval snel onder controle. In sommige gevallen is het lastiger om de stof te detecteren, doordat het geen geur of kleur heeft (denk aan koolstofmonoxide). Dit maakt de bestrijding van het incident ook lastiger.

75 Omgevingsveiligheid.rivm.nl Maatregelen | Omgevingsveiligheid. *Geraadpleegd op 4 november 2021.*
76 Door warmte een vloeistof laten verdampen (bron: van Dale 1898).
77 Omroepwest.nl. Veel brandweer op de been bij chloorlekkage Koudekerk. *Geraadpleegd op 4 november 2021.*

2.2.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid
In hoeverre de territoriale veiligheid van het grondgebied wordt aangetast is afhankelijk van waar het incident plaats vindt, de grootte van het effectgebied en wat de aard van de stof is. Het daadwerkelijke functionele verlies of buiten gebruik zijn van een bepaald gebied zal over het algemeen niet meerdere dagen duren en het gebied blijf meestal beperkt tot een wijk of een dorp (zoals in Koudekerk). De impact op het grondgebied is dan ook niet groot.

Fysieke veiligheid
De kans op (dodelijke) slachtoffers is afhankelijk van de aard, locatie en omvang van het incident. In stedelijke gebieden is de kans op slachtoffers groter, omdat daar meer mensen verblijven (wonen en werken). Verdichting kan er dus voor zorgen dat de effecten van een incident met een gevaarlijke stof groter worden.

Economische veiligheid
Net als bij het grondgebied en de slachtoffers zijn ook de kosten afhankelijk van de aard, locatie en omvang van het incident. Kosten kunnen bijvoorbeeld bestaan uit het schoonmaken van de omgeving, herstelwerkzaamheden en het vergoeden van schadenclaims. Bij het incident in Moerdijk op 5 januari 2011 worden de kosten bijvoorbeeld geschat op 71 miljoen euro[78]. Hier was een grote brand in een bedrijf wat zich bezighoudt met de opslag, verwerking en verpakking van chemicaliën.

Ecologische veiligheid
Bij incidenten met giftige stoffen is er altijd een reëel gevaar voor het milieu. De bodem en het grond- en oppervlaktewater kunnen verontreinigd raken. Het waterschap, de omgevingsdiensten en de gemeenten zijn belangrijke partners om de gevolgen van dergelijke incidenten voor het milieu te beperken.

78 Parool.nl. Kosten brand Moerdijk veel hoger dan genoemd. *Geraadpleegd op 4 november 2021.*

Sociale en politieke stabiliteit

De mensen die in het getroffen gebied wonen of werken zullen enige tijd zich niet kunnen verplaatsen binnen dat gebied. Dit zal echter niet zodanig lang duren dat het daadwerkelijk impact heeft op het dagelijks leven.

Wat betreft het lokale en regionale openbaar bestuur is de impact op gering. De kans dat dit soort incidenten van invloed zijn op het functioneren van het openbaar bestuur wordt niet groot geacht.

Afhankelijk van het soort incident en de omvang kan de bevolking angstig reageren. De onbekendheid met giftige stoffen draagt hieraan bij. Door op tijd een duidelijk handelingsperspectief te communiceren kan deze impact worden verminderd.

Veiligheid van cultureel erfgoed

Tenzij het incident plaatsvindt in of rondom cultureel erfgoed, wordt de impact hierop niet hoog ingeschat.

Conclusie

De locatie van het incident en de grootte van het effectgebied zijn met name bepalend voor de mate van impact. De impact van een dergelijk incident is het grootst op het gebied van de integriteit grondgebied, de kosten en de flora en fauna.

2.2.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

Ieder jaar doen zich tientallen incidenten voor met gevaarlijke stoffen[79]. Veelal blijft de impact van dergelijke incidenten beperkt en kan het incident lokaal worden afgehandeld, zonder dat een risico ontstaat voor de omgeving. Toch zijn er ook enkele grote incidenten te benoemen, die wel degelijk (grote) impact hadden op de omgeving. Het is voorstelbaar dat zich een incident voordoet waarbij een giftige wolk vrijkomt.

2.2.3 Beoordeling beleving

In de Veiligheidsmonitor (2019) zijn incidenten met giftige stof in open lucht niet meegenomen. Hierdoor is geen vergelijking te maken met de impact- en waarschijnlijkheidsanalyse.

79 RIVM (2017). *Analyse van incidenten bij grote bedrijven met gevaarlijke stoffen 2016-2017.*

2.3 Radiologische en nucleaire incidenten

CBRN-incidenten zijn incidenten waarbij chemische, biologische, radiologische of nucleaire stoffen vrij kunnen komen[80]. Organisaties die zich beroepshalve bezighouden met kernenergie of daaraan gerelateerde zaken vallen onder de kernenergiewet[81]. Deze organisaties zijn daardoor gebonden aan strikte wet- en regelgeving om de kans op een incident zo klein mogelijk te maken. Dit heeft te maken met de mogelijke gevolgen van een kernongeval: zeer grote effectgebieden, onmiddellijke politieke en maatschappelijke onrust en de benodigde specialistische deskundigheid.

In de kernenergiewet wordt een onderscheid gemaakt tussen categorie A-objecten en categorie B-objecten. Onder A-objecten vallen de in werking zijnde kerncentrales in en nabij Nederland, onderzoeksreactoren, satellieten, schepen die gebruik maken van kernenergie en kernwapens. Onder B-objecten vallen alle andere objecten waar sprake is van radioactieve stoffen (zoals installaties voor uraniumverrijking, verwerking en opslag van radioactieve stoffen en ziekenhuizen.). Bij A-objecten kan een incident gevolgen hebben voor het hele land. In dat geval is inschakeling van de rijksoverheid van het buurland nodig in verband met mogelijke landgrensoverschrijdende aspecten, zoals afstemming met buitenlandse autoriteiten[82].

Binnen regio Hollands Midden bevindt zich geen A-object. In de directe buurregio, Haaglanden, bevindt zich één A-object. In Delft staat een kernreactor die in beheer is van de Universiteit van Delft. Er bevinden zich wel B-objecten in de regio. VRHM beschikt niet over een overzicht van alle B-objecten in de regio. De Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) is een partij die over veel kennis beschikt geraadpleegd kan worden..

Het meest waarschijnlijke incident is een ongeval waarbij het vervoer van nucleair materiaal betrokken raakt. Verder is het mogelijk dat bij een nucleaire inrichting[83] brand ontstaat, waarbij de opslag van radioactief materiaal beschadigd raakt en kan worden verspreid door de rookpluim van de brand of door de verspreiding van besmet bluswater[84]. Recent is een informatiekaart ontwikkeld voor stralingsincidenten.

2.3.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid
Hoewel in onze regio geen A-objecten gelegen zijn, kan een CBRN-incident in bijvoorbeeld de kernreactor in Delft grote impact hebben op de integriteit van het grondgebied van Hollands Midden. De stof die tijdens een CBRN-incident vrijkomt, kan de omgeving vervuilen en daarmee de integriteit van het grondgebied aantasten.

Fysieke veiligheid
Bij CBRN-incidenten kunnen mensen, dieren, objecten en/of de omgeving met de CBRN-stof besmet raken. Dat kan zijn een uitwendige besmetting (bijvoorbeeld van kleding, haar of huid, en/of een inwendige besmetting (via inademen, door het eten of drinken van besmette voedingsmiddelen (ingestie), een wond in de huid of rechtstreeks via intacte huid). Negatieve gevolgen voor de gezondheid kunnen zich in geval van een CBRN-incident ook pas na lange tijd openbaren.

80 IFV (2014). CBRN-incidenten en zelfredzaamheid.
81 Wetten.overheid.nl. Regeling - Kernenergiewet - BWBR0002402. *Geraadpleegd op 4 november 2021.*
82 IFV (2021). *Landelijk Crisisplan Straling.*
83 Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle Nucleaire inrichtingen (klasse I) | FANC - Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (fgov.be). *Geraadpleegd op 2 december 2021*
84 Ministerie van Infrastructuur en Milieu (2017), *Responsplan Nationaal Crisisplan Stralingsincidenten.*

De hoeveelheid doden en gewonden die zullen vallen bij een incident is afhankelijk van de locatie van het incident en het aantal personen in de nabije omgeving. Hoe meer mensen aanwezig, hoe groter het aantal dat getroffen kan worden. De toenemende verdichting kan ervoor zorgen dat bij een incident het aantal slachtoffers groter wordt. Er komen steeds meer gebieden die dicht bebouwd en bewoond zijn.

Economische veiligheid
De kosten van een CRBN-incident kunnen hoog oplopen. De schoonmaak van zowel de omgeving als dieren en objecten kan lange tijd in beslag nemen. Daarnaast zullen veel mensen zorg nodig hebben (zowel korte als lange termijn).

Ecologische veiligheid
Flora en fauna kunnen aangetast worden door het vrijkomen van radiologische of nucleaire stoffen. Wanneer radioactief afval terecht komt in de natuur, is dat erg schadelijk voor zowel dier als milieu. Er worden daarom strikte regels hierover opgelegd aan bedrijven die met radioactief of nucleair afval te maken hebben.

Sociale en politieke stabiliteit
Het dagelijks leven kan met name verstoord worden door angst onder de bevolking als gevolg van onbekendheid met dergelijke incidenten en de bijbehorende gezondheidsrisico´s.

Wat betreft het lokale en regionale openbaar bestuur is de impact gering. De kans dat dit soort incidenten van invloed zijn op het functioneren van het openbaar bestuur wordt niet groot geacht.

Afhankelijk van het soort incident kan de bevolking angstig reageren. De onbekendheid met radiologische en nucleaire stoffen draagt hieraan bij. Door op tijd een duidelijk handelingsperspectief te communiceren kan deze impact worden verminderd.

Veiligheid van cultureel erfgoed
CBRN-incidenten kunnen culturele objecten en monumentale gebouwen besmetten. Deze objecten en gebouwen zijn na besmetting met de CBRN-stof niet toegankelijk voor publiek en kunnen door het reinigen beschadigd raken.

Conclusie
De impact van dit soort incidenten kan groot zijn, maar dit is afhankelijk van de aard, omvang en locatie van het incident.

2.3.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

In de regio bevinden zich geen radiologische of nucleaire bronnen. De kans op een dergelijk incident wordt daarom vrij onwaarschijnlijk beschouwd.

2.3.3 Beoordeling beleving

De Veiligheidsmonitor kijkt niet specifiek naar de risicobeleving rondom radiologische en nucleaire incidenten. Hierdoor is deze niet te vergelijken met de impact- en waarschijnlijkheidsanalyse.

3 Continuïteit Vitale Voorzieningen

Onder dit thema vallen de volgende crisistypen:

- Verstoring elektriciteitsvoorziening;
- Verstoring gasvoorziening;
- Verstoring drinkwatervoorziening;
- Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering;
- Verstoring telecommunicatie en ICT;
- Verstoring afvalverwerking;
- Verstoring voedselvoorziening.

De volgende aanjagers hebben invloed op dit crisistype en de incidenttypen: hyperconnectiviteit, digitale afhankelijkheid, energietransitie en klimaatverandering

3.1 Verstoring elektriciteitsvoorziening

Wanneer door een stroomstoring geen elektriciteit geleverd kan worden, kan dit voor grote problemen zorgen. Telefooncentrales kunnen uitvallen, mobiele communicatie raakt mogelijk overbelast, CV-installaties werken niet meer, de druk op de waterleiding kan wegvallen, bepaalde bedrijven kunnen geen diensten meer leveren en de productie van goederen kan stil komen te liggen. Als de verstoring van de elektriciteitsvoorziening langdurig aanhoudt, kunnen er grote problemen ontstaan[85].

Elektriciteitsstoringen kunnen verschillende oorzaken hebben. Voorbeelden hiervan zijn werkzaamheden, overbelasting van het netwerk of extreem warm weer.

85 Crisis.nl. Stroomuitval. *Geraadpleegd op 18 oktober 2021.*

Daarnaast kan ook de energietransitie van invloed zijn op mogelijke verstoringen van de elektriciteitsvoorziening[86]. De energietransitie heeft namelijk tot gevolg dat het 'traditionele' eenrichtingsverkeer (van producent naar gebruiker) verandert in een tweerichtingsverkeer, waarbij de gebruiker zelf ook stroom produceert. Het aanbod van stroom kan hierdoor groter worden dan de capaciteit van het netwerk (congestie). Daarbij komt ook dat het elektriciteitsverbruik van huishoudens toeneemt. De grotere variatie in de stromen en hogere pieken in de netbelasting hebben als gevolg dat netbeheerders meer moeten doen om het spanningsniveau in de elektriciteitsnetten op peil te houden en om overbelasting van netdelen te voorkomen[87]. Naast het beheer van het net, bewaakt TenneT de betrouwbaarheid en continuïteit van de Nederlandse elektriciteitsvoorziening. Stedin en Liander zijn in Hollands Midden verantwoordelijk voor het regionale gas- en elektriciteitsnetwerk.

Bovenop de 'gebruikelijke' kleine en kortdurende stroomstoringen (zo'n 55 per dag[88]), komen ook grote en langdurige stroomstoringen voor. Bijvoorbeeld op 17 januari 2017 in Amsterdam, toen 360.000 aansluitingen zonder stroom kwamen te zitten. En op 15 maart 2018 vond een grote stroomstoring plaats in Leiden en omgeving, waarbij 100.000 huishoudens zonder stroom kwamen te zitten. De verwachting is dat dit soort verstoringen in de toekomst alleen maar toenemen. Als gevolg van klimaatverandering wordt de kans op extreme weersomstandigheden, zoals extreme hitte, groter. Wanneer de grond zo heet wordt dat de warmte niet meer weg kan, kunnen stroomstoringen ontstaan. Het elektriciteitsnet is namelijk niet berekend op deze warmte. Met extreme warmte is de kans hierop dus groter en door de klimaatverandering komt extreme warmte vaker voor[89].

86 Vemw.nl Congestie (vemw.nl). *Geraadpleegd op 18 oktober 2021.*
87 Rijksuniversiteit Groningen (2017). *Energietransitie en de elektriciteitsmarkt. Verkenning van een gespannen relatie.*
88 Radar.avrotros.nl. 55 stroomstoringen per dag in Nederland. *Geraadpleegd op 18 oktober 2021.*
89 Omropfryslan.nl Liander waarschuwt voor meer stroomstoringen door heet weer. *Geraadpleegd op 18 oktober 2021*

In het geval van een stroomstoring zullen regionale netbeheerders de gevolgen zoveel mogelijk proberen te beperken. Over het algemeen is het mogelijk om huishoudens in het geval van een stroomstoring om te schakelen naar een ander onderdeel van het netwerk zodat mensen snel weer over stroom beschikken. Dit is echter niet altijd mogelijk. Er zijn afspraken gemaakt tussen de netbeheerders en de veiligheidsregio in het kader van informatiemanagement. Zo informeert de netbeheerder de veiligheidsregio indien er een station is uitgevallen en de stroomvoorziening 'kritiek' wordt. Het verzorgen van noodenergie is de verantwoordelijkheid van de afnemers, zowel particulier als zakelijk, zelf.

3.1.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid

Uitval van de elektriciteitsvoorziening kan vergaande gevolgen hebben, zeker nu de samenleving door de energietransitie steeds meer afhankelijk wordt van elektriciteit. Ook kan door de toenemende hyperconnectiviteit een elektriciteitsstoring tal van cascade-effecten hebben. Zo kan bijvoorbeeld de straatverlichting en de verkeersregelinstallaties uitvallen waardoor gebieden verminderd bereikbaar zijn en onveilig worden.

Fysieke veiligheid

Een stroomstoring zal niet direct tot dodelijke slachtoffers leiden. Echter kunnen mensen als gevolg van stroomuitval wel in benarde situaties terecht komen. Dit is bijvoorbeeld het geval voor mensen die afhankelijk zijn van medische apparatuur. Daarnaast vormt extreem weer in combinatie met stroomuitval een extra risico voor mensen met een verminderde weerbaarheid, zoals ouderen en zieken. Zij lopen een verhoogd risico op lijden of overlijden als tijdens extreme hitte of koude, het koelingssysteem of de verwarming niet meer werkt. Het zijn dus met name risicogroepen die indirect slachtoffer kunnen worden van verstoring van de elektriciteitsvoorziening.

Economische veiligheid

De kosten van een langdurige en grote stroomstoring kunnen in de miljoenen lopen. In het geval van de stroomstoring in de Bommelerwaard veroorzaakt door een Apache helikopter, moest Defensie 40 miljoen euro aan schadeclaims betalen[90]. Klanten krijgen 35 euro van het elektriciteitsbedrijf vergoed voor de eerste vier tot acht uur dat zij geen stroom hebben. Vervolgens krijgen zij 20 euro vergoed voor iedere vier uur dat de stroomuitval langer duurt[91]. Daarbij komen nog de kosten voor eventuele herstelwerkzaamheden.

Ecologische veiligheid

De impact van een verstoring van de elektriciteitsvoorziening op flora en fauna is zeer gering.

Sociale en politieke stabiliteit

Afhankelijk van de aard en omvang van de verstoring kan het openbare leven ernstig verstoord raken door een uitval van elektriciteit. De impact van een dergelijke storing wordt nog eens versterkt door onze huidige afhankelijkheid van digitale systemen en netwerken. Wanneer de elektriciteit uitvalt kan bijvoorbeeld het betalingsverkeer, verkeerslichten en het openbaar vervoer stil komen te liggen. Niet alleen zullen burgers in hun privésfeer last ondervinden. Een uitval hindert ook bedrijven en openbare instellingen, zoals ziekenhuizen en zorginstellingen, in het uitvoeren van hun dagelijkse werkzaamheden. Hoewel het aantal instellingen met een eigen noodstroomvoorziening beperkt is, zijn de meeste stroomstoringen van zodanig korte duur dat dat geen probleem vormt.

90 IFV, Politieacademie en Vrije Universiteit Amsterdam (2008) *Stroomuitval in de Bommeler- en Tielerwaard in december 2007*

91 Consuwijzer.nl. Er is een stroomstoring geweest. *Geraadpleegd op 18 oktober 2021.*

Elektriciteit wordt beheerd door private partijen. De impact op het functioneren van het bestuur (landelijk of regionaal) zal daardoor niet (direct) groot zijn. Wel kan het van invloed zijn op de openbare orde en veiligheid, doordat bijvoorbeeld verkeersinstallaties uit kunnen vallen.

De sociaal psychologische impact is afhankelijk van de hoeveelheid huishoudens en organisaties die getroffen zijn en hoelang de verstoring duurt. Kleine stroomstoringen zullen als hinderlijk worden ervaren maar niet enorme sociaal psychologische impact hebben. Wanneer de verstoring van de elektriciteitsvoorziening langer aanhoudt, zal de sociaal psychologische impact toenemen.

Veiligheid van cultureel erfgoed
Als elektriciteitsvoorziening langdurig uitvalt en het klimaatbeheersingssysteem uitvalt, kunnen waardevolle kunstobjecten beschadigd raken. Daarnaast vormt de uitval van elektriciteit een indirecte dreiging omdat het kan leiden tot de uitval van beveiligingssystemen en alarminstallaties wat cultureel erfgoed meer kwetsbaar maakt voor diefstal.[92]

Conclusie
Afhankelijk van de aard en omvang van de stroomstoring kan dit een grote impact hebben. Zowel in kosten als op het dagelijks leven van mensen.

3.1.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

De kans op een langdurige en/of grootschalige verstoring van de elektriciteitsvoorziening is vrij gering. Landelijke uitvallen van de elektriciteitsvoorzieningen kunnen goed opgevangen worden door de inrichting van het netwerk. Op lokaal niveau vormen overbelasting, veroudering en graafwerkzaamheden de meest voorkomende oorzaken van een stroomstoring. In 2020 was de jaarlijkse uitvalduur gemiddeld 21 minuten per burger en het gemiddeld aantal getroffenen 100 per onderbreking[93].

Vanwege de energietransitie wordt onze afhankelijkheid van elektriciteit steeds groter. Daarnaast gaan consumenten steeds meer elektriciteit zelf produceren. Het elektriciteitsnetwerk is (nog) niet volledig toegerust op deze variëteit van stromen en pieken (congestie van het netwerk) waardoor het voor de netbeheerders moeilijker is om de juiste netbalans te handhaven. De kans op stroomuitval zal daarom in de toekomst toenemen. De energietransitie leidt daarnaast ook tot een toenemend aantal grondwerkzaamheden. De ontwikkelingen rondom de energietransitie moeten daarom nauwlettend in de gaten worden gehouden. VRHM kan dit doen door nauw samen te werken met partners en met elkaar te communiceren over de voortgang van deze trends.

92 Faro.be. Bent u voorbereid op een brown-out of black-out? *Geraadpleegd op 26 oktober 2021.*

93 Netbeheernederland.nl. Energienet in 2020 meer dan 99,99 procent betrouwbaar. *Geraadpleegd op 26 oktober 2021*

3.1.3 Beoordeling beleving

Uit de gegevens van de Veiligheidsmonitor 2019 blijkt dat inwoners van Hollands Midden langdurige uitval van elektriciteit als een laag risico beleven. Hierbij dient wel te worden vermeld dat in de Veiligheidsmonitor geen onderscheid wordt gemaakt tussen de verschillende nutsvoorzieningen (gas, water en elektriciteit) die kunnen uitvallen. Met dit gegeven in acht nemend komt de beleving van de inwoners van Hollands Midden overeen met de impact- en waarschijnlijkheidsanalyse. Deze analyse schaalt een uitval van de elektriciteitsvoorziening (met langere duur) namelijk in als mogelijk met hoge impact.

3.2 Verstoring gasvoorziening

Verstoringen in de gasvoorziening houdt in dat huizen, bedrijven, ziekenhuizen, verzorgingshuizen en overige gebouwen in het getroffen gebied geen gas meer krijgen. Dit betekent dat het niet mogelijk is om op gasfornuizen te koken en dat er geen verwarming of warm water meer is. De gevolgen van een uitval van de gasvoorziening zijn daarom in de winter en/of met koud weer erger dan in andere jaargetijden. Het gastransportnet wordt beheerd door Gastransport Services, onderdeel van de Nederlandse GasUnie, de distributienetten vallen in Hollands Midden onder toezicht van Stedin en Liander.

Storingen van de gasvoorziening ontstaan voornamelijk als gevolg van het falen van een gasleiding. Dit kan komen door graafwerkzaamheden, maar ook bijvoorbeeld door het falen van andere naastgelegen leidingen of het falen van drukverdeelstation zoals het geval was in Reeuwwijk in 2009[94]. Als een gasleiding bezwijkt, kan deze verontreinigend raken.

Omdat alle leidingen eerst moeten worden schoongemaakt voordat de desbetreffende gasaansluiting kan worden hersteld, kan de verstoring van de gasvoorziening enkele dagen duren.

3.2.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid
Verstoring van de gasvoorziening heeft niet direct verstrekkende gevolgen voor de regio en haar bewoners. Mensen en organisaties kunnen een bepaalde periode zonder gas komen te zitten, afhankelijk van de omvang en duur van de verstoring, maar de gevolgen voor de integriteit van het grondgebied blijven beperkt.

Fysieke veiligheid
De kans op slachtoffers door uitval van de gasvoorziening is beperkt. Als gevolg van gasuitval, zal bijvoorbeeld de verwarming niet meer werken. Dit is echter niet direct een levensbedreigend gevolg. De impact van een gasuitval zal het grootst zijn voor kwetsbare groepen, zoals ouderen en zieken. Hoewel de kans klein is dat zij overlijden, behoeven kwetsbaren wel extra zorg en aandacht, bijvoorbeeld door het verstrekken van elektrische verwarming of bij een eventuele evacuatie.

Economische veiligheid
De schade voor leveranciers van gas kan groot zijn. Klanten hebben in bepaalde gevallen recht op een vergoeding. Het bedrag wat wordt uitgekeerd is afhankelijk van de duur van de storing en de hoeveelheid gas wat de klant normaal gesproken verbruikt[95]. Daarnaast moeten de leveranciers ook herstelwerkzaamheden treffen om de gasvoorziening weer werkend te krijgen.

94 Omroep West. Huishoudens Reeuwijk hebben weer gas - Omroep West. *Geraadpleegd op 24 februari 2022*

95 Stedin.nl. Heb ik recht op vergoeding na een storing? *Geraadpleegd op 19 oktober 2021.*

Ecologische veiligheid
De directe impact van een verstoring van de gasvoorziening op flora en fauna is verwaarloosbaar.

Sociale en politieke stabiliteit
Het dagelijks leven van mensen wordt niet ernstig verstoord bij uitval van de gasvoorziening. Het voornaamste probleem voor mensen is dat ze wellicht niet kunnen koken en de verwarming niet aan kan. De impact op het dagelijks leven is dus beperkt en in geval van de meeste storingen ook maar voor een beperkt aantal huishoudens aan de orde. Daarnaast zorgt de energietransitie ervoor dat er steeds minder gebruik wordt gemaakt van gas, zowel door organisaties als huishoudens. De verwachting is daarom ook dat de impact van een verstoring van de gasvoorziening steeds minder wordt.

Net als bij elektriciteit is het beheer van de gasvoorziening in handen van private partijen. Verstoring van de gasvoorziening zal dus niet (direct) resulteren in een aantasting van de legitimiteit van de overheid.

De gevolgen van een gasverstoring zijn over het algemeen hinderlijk maar niet levensbedreigend. Daarnaast is een verstoring van de gasvoorziening meestal snel verholpen. Dit maakt dat de sociaal psychologische impact over het algemeen beperkt blijft.

Veiligheid van cultureel erfgoed
Als de gasvoorziening langdurig uitvalt en het klimaatbeheersingssysteem uitvalt, kunnen waardevolle kunstobjecten beschadigd raken. Echter zal de impact op de rest van het cultureel erfgoed, zoals monumentale panden, klein zijn.

Conclusie
Verstoring van de gasvoorziening heeft geen grote impact op de samenleving. Huishoudens en bedrijven in de regio kunnen een verstoring van de gasvoorziening worden getroffen. Echter zijn de tijdsduur en de gevolgen hiervan over het algemeen te overzien.

3.2.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

Verstoringen van de gasvoorziening komen weinig voor[96]. Gemiddeld krijgen mensen eens per 140 jaar te maken met een gasstoring. Enkele voorbeelden van grootschalige uitval van de gasvoorziening zijn Apeldoorn (2014) en Velsen (2015). Hier zaten huishoudens enkele dagen zonder gas. Daarentegen zorgt de energietransitie ervoor dat we steeds meer overstappen op groene stroom. De kans op de grootschalige verstoring van de gasvoorziening wordt daarmee steeds kleiner. Met het oog op de energietransitie vinden de komende jaren wel meer grondwerkzaamheden plaats, dit zal naar verwachting resulteren in een toename van het aantal incidenten met gasleiding en daarmee vaker een uitval van de gasvoorziening.

3.2.3 Beoordeling beleving

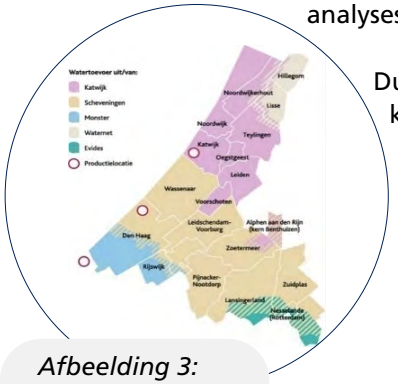
Uit de gegevens van de Veiligheidsmonitor 2019 blijkt dat inwoners van Hollands Midden langdurige uitval van de gasvoorziening als een laag risico beleven. Hierbij dient wel te worden vermeld dat in de Veiligheidsmonitor geen onderscheid wordt gemaakt tussen de verschillende nutsvoorzieningen (gas, water en elektriciteit) die kunnen uitvallen. Met dit gegeven in acht nemend komt de beleving van de inwoners van Hollands Midden overeen met de impact- en waarschijnlijkheidsanalyse. Deze analyse schaalt een uitval van de gasvoorziening namelijk in als lage waarschijnlijkheid en lage impact.

96 Netbeheernederland.nl Energienet in 2020 meer dan 99,99 procent betrouwbaar. *Geraadpleegd op 26 oktober 2021.*

3.3 Verstoring drinkwatervoorziening

Drinkwater is naast een primaire behoefte voor mens en dier ook van groot belang voor andere doeleinden. Drinkwater wordt gebruikt voor industriële doeleinden, de productie van goederen, landbouw en als primaire bluswatervoorziening voor de brandweer[97][98]. In Veiligheidsregio Hollands Midden zijn drinkwaterbedrijven Dunea, Oasen en Puur, Water & Natuur (PWN) verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening. Verstoring van drinkwatervoorziening kan optreden als gevolg van problemen bij het winnen, zuiveren, opslaan, transport en de distributie van het water[99].

Vanuit de Drinkwaterwet en het Drinkwaterbesluit worden hoge eisen gesteld aan de leveringszekerheid van het drinkwatersysteem. Hierdoor bezit het systeem een hoge mate van redundantie. Daarnaast zijn de drinkwaterbedrijven verplicht tot het opstellen van een leveringsplan waaronder ook risicoanalyses vallen[100].

Afbeelding 3: Gebied Dunea

Dunea levert elke dag drinkwater aan 1,3 miljoen klanten in het westelijk deel van Zuid-Holland (zie afbeelding 3)[101].

Oasen levert drinkwater voor 750.000 mensen en 7.200 bedrijven (zie afbeelding 4)[102].

97 Helpdeskwater.nl. Drinkwater. *Geraadpleegd op 26 oktober 2021.*
98 Brandweer.nl. Bluswatervoorziening. *Geraadpleegd op 26 oktober 2021.*
99 BTO Rapport (2019). *Buffercapaciteit drinkwatervoorziening Nederland.*
100 Artikel 34 Drinkwaterwet.
101 Dunea.nl. Over Dunea.. *Geraadpleegd op 2 december 2021.*
102 Oasen.nl. Voorzieningsgebied: waar levert Oasen drinkwater? *Geraadpleegd op 2 december 2021.*

Afbeelding 4: Gebied Oasen

Tot slot levert PWN, in VRHM, water aan enkele percelen (Kaag eiland) in de gemeenten Teylingen en Kaag en Braassem[103].

Voor wat betreft de verstoring van het drinkwater kan er onderscheid worden gemaakt tussen soorten verstoringen: enerzijds kunnen er problemen ontstaan met de drinkwatervoorziening terwijl er nog wel water geleverd wordt en anderzijds kan de watervoorziening in zijn geheel wegvallen.

<u>Wel water</u>
Ten eerste kan er een *drinkwater drukprobleem* optreden. In zo'n geval is de druk deels weggevallen, maar voldoet het te leveren water wel aan de gestelde drinkwaterkwaliteitseisen. Door de drukproblemen kan het functioneren van hydroforen[104] en sprinklers worden verstoord. Als de sprinklerinstallatie in een gebouw minder goed werkt, neemt ook de brandveiligheid af. Wanneer bedrijven een eigen watervoorraad hebben (bluswaterkelder of reservoir) is dit geen probleem en werken de sprinklers gewoon.

Bij het type verstoring *geen drinkwaterkwaliteit* wordt er niet voldaan aan de gestelde drinkwatereisen. Er zijn veel verschillende oorzaken die hiertoe kunnen leiden. In de meeste gevallen betreft het een (micro)biologische, chemische of nucleaire besmetting van het drinkwater. Maar ook een storing in het zuiveringsproces kan leiden tot een niet geplande waterkwaliteitsverandering. Daarnaast kunnen ontwikkelingen binnen de energietransitie ook invloed hebben op de kwaliteit van het drinkwater.

103 PWN.nl. Hier leveren wij water. *Geraadpleegd op 2 december 2021.*
104 Uitleg definitie: Een installatie waarmee de druk van de waterleiding op het juiste peil wordt gehouden. (Bron: waterpompshop.nl).

Bij het boren naar aardwarmte (geothermie) kunnen schadelijke vloeistoffen weglekken, wat van invloed kan zijn op de kwaliteit van drinkwater[105]. Ten slotte kan drukverlies in het distributienet tot kwaliteitsproblemen leiden door insluiting van verontreinigd grondwater. Hoe dichter bij de kraan de besmetting plaatsvindt hoe groter de waarschijnlijkheid is dat het besmette water terecht komt bij de eindgebruiker. In het geval van onvoldoende drinkwaterkwaliteit besluit de VROM-Inspecteur in overleg met het waterbedrijf en de betrokken gemeenten tot inzet van nooddrinkwater en maakt een afweging tot gebruik van het leidingnet voor de levering van noodwater (water voor sanitaire doeleinden). Het waterbedrijf zal haar crisisorganisatie inzetten en betrokken gemeenten zo goed mogelijk adviseren.

Ten slotte is er bij het type verstoring *dreiging* sprake van mogelijke uitval van de watervoorziening doordat deze beschadigd kan raken door een natuurramp, zoals een storm. Tijdens een storm kunnen bijvoorbeeld leidingen beschadigd raken door omvallende bomen waardoor lekkage(s) optreedt[106].

Geen water

Het type verstoring *uitval productie* heeft een interne of externe oorzaak, bijvoorbeeld een storing bij of cyberaanval op het drinkwaterbedrijf. Bij *uitval productie* is een leiding kapot. De effecten van dit type verstoring zijn divers en kunnen variëren van geen effect tot een zeer groot effect. De uitval van de drinkwatervoorziening kan bijvoorbeeld worden veroorzaakt door een overstroming of een hack. De gevolgen hiervan kunnen grootschalig zijn. Als bijvoorbeeld het pompstation van Dunea bij Bergambacht uitvalt, betekent dit dat 1,3 miljoen consumenten, bedrijven en instellingen in de Westelijke Randstad geen drinkwater hebben.

105 Rekenkamer.nl. Bescherming drinkwater bij het boren naar aardwarmte. *Geraadpleegd op 10 januari 2022.*

106 NOS. Nederland maakt schade op van storm Eunice, zwaarste in vier jaar | NOS. *Geraadpleegd op 24 februari 2022*

Problemen met kwaliteit van het drinkwater kan, in bepaalde situaties waarin de volksgezondheid wordt bedreigd door het drinkwater, zorgen van het afsluiten van het drinkwater. Het besluit hiertoe moet door de VROM-Inspecteur worden genomen. Dit gebeurt indien de bedreiging aantoonbaar acuut levensgevaar oplevert. Het gebied wordt dan geïsoleerd waarbij in het uiterste geval gehele pompstations worden afgeschakeld. Een pompstation wordt ook afgeschakeld in geval van (dreigende) wateroverlast binnen het pompstation zelf.

3.3.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid

Aantasting van de integriteit van het grondgebied is niet aan de orde bij verstoring van de drinkwatervoorziening.

Fysieke veiligheid

Water is een primaire levensbehoefte. Gebrek aan drinkwater kan dus lichamelijk lijden teweegbrengen. Doordat drinkwaterbedrijven echter veel noodmaatregelen kunnen treffen, een hoge redundantie hebben en er meerdere organisaties zijn die Hollands Midden van drinkwater voorzien, zal een eventuele verstoring van de drinkwatervoorziening van korte duur zijn. Wanneer er sprake is van vervuild bluswater zullen overheidsinstanties snel gealarmeerd worden waarna zij passende maatregelen treffen. De kans dat burgers daadwerkelijk ziek worden van vervuild drinkwater is daarom laag.

Economische veiligheid

De kosten van een verstoring van de drinkwatervoorziening is afhankelijk van de duur en de grote van het effectgebied. Deze kosten bestaan onder andere uit de noodmaatregelen die genomen moeten worden en het repareren van de drinkwaterlevering. Bij uitval van water door bijvoorbeeld droogte, is gevolgschade voor (landbouw)bedrijven voorstelbaar.

Ecologische veiligheid
De directe impact van een verstoring van de drinkwatervoorziening op flora en fauna is verwaarloosbaar.

Sociale en politieke stabiliteit
Afhankelijk van de duur van de verstoring kan het impact hebben op het dagelijks leven. Als een dergelijke verstoring langdurig aanhoudt of een gevolg is van moedwillige vervuiling, kan dit uiteindelijk leiden tot chaotische situaties bij supermarkten omdat burgers aan het hamsteren slaan. Wanneer dit een aantal dagen aanhoudt zal de impact toenemen. Daarnaast kunnen mensen bijvoorbeeld het toilet niet meer doortrekken en niet meer douchen. Dit zorgt op korte termijn voor problemen rondom hygiëne.

De sociaal psychologische impact kan groot zijn omdat het een primaire levensbehoefte is en de beschikbaarheid van schoon drinkwater als vanzelfsprekendheid wordt gezien. Wanneer het een onopzettelijke, korte storing betreft, zal de onrust onder mensen waarschijnlijk erg klein zijn, temeer omdat water ook te koop is in supermarkten. Als het water echter moedwillig is verontreinigd en mensen hierdoor komen te overlijden, zal er angst ontstaan over de kwaliteit van het drinkwater.

Verstoring van de drinkwatervoorziening heeft niet direct impact op het functioneren van de overheid.

Veiligheid van cultureel erfgoed
Verstoring van de drinkwatervoorziening heeft niet direct impact op cultureel erfgoed.

Conclusie
De impact van de verstoring van drinkwater is over het algemeen beperkt, maar kan in uitzonderlijke gevallen wel groot zijn. Dit is echter pas het geval als de verstoring langere tijd duurt en/of een opzettelijk oorzaak heeft. De kosten kunnen dan oplopen, de sociaal psychologische impact is dan groot en de impact op het dagelijks leven is aanzienlijk.

3.3.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

De kans dat er een verstoring in de drinkwatervoorziening optreedt is aanzienlijk. Echter moeten drinkwaterbedrijven, als gevolg van de Drinkwaterwet en Drinkwaterbesluit, aan hoge eisen voldoen. Hierdoor bezit het Nederlandse drinkwatersysteem een hoge mate van redundantie en is de kans dat de verstoring van een drinkwatervoorziening daadwerkelijk impact heeft op de samenleving bijzonder klein.

3.3.3 Beoordeling beleving

Uit de gegevens van de Veiligheidsmonitor 2019 blijkt dat inwoners van Hollands Midden langdurige uitval van de drinkwatervoorziening als een laag risico beleven. Hierbij dient wel te worden vermeld dat in de Veiligheidsmonitor geen onderscheid wordt gemaakt tussen de verschillende nutsvoorzieningen (gas, water en elektriciteit) die kunnen uitvallen. Met dit gegeven in acht nemend komt de beleving van de inwoners van Hollands Midden niet overeen met de impact- en waarschijnlijkheidsanalyse. Deze analyse schaalt een uitval van de elektriciteitsvoorziening namelijk in als mogelijk met aanzienlijk impact.

3.4 Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering

De riolering is het gehele stelsel van ondergrondse buizen (riolen), putten en pompen waarmee afval- en hemelwater op een veilige en hygiënische manier ingezameld, getransporteerd en geloosd wordt. Een goedwerkend rioleringssysteem draagt bij aan de gezondheid van burgers en een schoon milieu. Het rioleringssysteem zorgt voor de inzameling van afvalwater van burgers en organisaties en transporteert dit water vervolgens naar een afvalwaterzuivering. Daarnaast vangt het rioleringsstelsel hemelwater op wat ofwel wordt getransporteerd naar een afvalwaterzuivering of wordt geloosd in het oppervlaktewater.[107] Het zuiveren van het afvalwater wordt gedaan door een afvalwaterzuiveringsinrichting (AWZI).[108]

Een verstoring van de rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering kan verschillende oorzaken hebben, bijvoorbeeld overbelasting van het rioolsysteem door hevige regenval of het uitvallen van de AWZI. Ook is het niet ondenkbaar dat een AWZI wordt getroffen door een cyberaanval.

3.4.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid
Gebieden kunnen onbegaanbaar worden indien ongezuiverd en daarmee vervuild water in de natuur terecht komt. Wanneer het water schadelijke stoffen bevat, kan ervoor gekozen worden om bepaalde gebieden af te zetten totdat deze weer schoon zijn. In het geval van riool overstort kunnen darmbacteriën en andere ziekteverwekkers in het oppervlaktewater terecht komen. Indien dit gebeurt kunnen bepaalde plassen en meren onbegaanbaar worden.

De impact daarvan is afhankelijk van de grootte van de AWZI en de overstort, het volume van het water waarin de overstort plaatsvindt en of dit water stroomt of niet. Het is niet bekend hoe vaak dit tot infecties leidt. In Katwijk bijvoorbeeld bevindt zich een riooloverstort in de omgeving van plaatsen die zijn aangewezen of gebruikt worden als zwemgelegenheid (de kust). Bij een overstort situatie zijn deze plaatsen dan niet meer geschikt als zwemwater en kunnen zwemmers (als zij niet tijdig worden gewaarschuwd) ziek worden.[109]

Fysieke veiligheid
De kans op slachtoffers als gevolg van verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering is gering. De gevaren worden veelal tijdig kenbaar gemaakt waardoor de aanraking met vervuild water minimaal is.

Economische veiligheid
De kosten zullen vooral voortvloeien uit het repareren van de verstoorde voorzieningen en het reinigen van vervuilde gebieden. Deze kosten zijn afhankelijk van de grootte van het getroffen gebied en de aard van de vervuiling, maar zullen naar verwachting niet extreem hoog zijn.

Ecologische veiligheid
De ecologische impact zal het grootst zijn bij dit crisistype. Vervuild water in het oppervlaktewater kan natuur en milieu onherstelbaar beschadigen. Als de uitval te lang duurt kan grote milieuschade ontstaan omdat het afvalwater ongezuiverd in het milieu terecht komt.[110] Verder is het mogelijk dat door een ander incident gevaarlijke stoffen in het riool terecht komen.

107 Riool.info.nl Hoe werkt het? *Geraadpleegd op 21 oktober 2021.*
108 Werkgroep waterbouw KIVI-NIRIA (2009). HBO Basismodule Riolering.
109 RIVM (2011). *Draaiboek Infectieziekten gerelateerd aan recreatie in oppervlaktewater.*
110 Hoogheemraadschap van Rijnland (2017) *Calamiteitenplan*.

Een voorbeeld hiervan is het incident in het Belgische Wetteren (2013). Door een ontsporing ontplofte een goederenwagon met gevaarlijke stoffen. Bij de bestrijding van het ongeval is bluswater met de chemische stof in het riool terecht gekomen en vervolgens bij omwonenden in de woningen. Ook zonder dat gevaarlijke stoffen bij een incident betrokken zijn, kan verontreinigd bluswater leiden tot problemen met het afvalwater en/of oppervlaktewater.

Sociale en politieke stabiliteit
Doordat de kans op slachtoffers bij een verstoring van de rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering gering is en een dergelijk incident voornamelijk impact heeft op de flora en fauna, wordt de sociaal psychologische impact als verwaarloosbaar gezien.

Sociale en politieke stabiliteit zal nauwelijks worden aangetast door de verstoring van rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering.

Hoewel een verstoring van de rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering kan leiden tot hinder, zal dit niet direct van invloed zijn op het dagelijks leven.

Veiligheid van cultureel erfgoed
Cultureel erfgoed zal naar verwachting nauwelijks worden aangetast door de verstoring van rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering.

Conclusie
De impact van een verstoring van rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering wordt laag ingeschat. De grootste impact zal ecologisch zijn en afhankelijk van de duur en omvang kunnen de kosten sterk oplopen. Aangezien de impact voornamelijk lokaal is en over het algemeen geen grote delen van de samenleving treft, wordt de totale impact niet hoog ingeschat.

3.4.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit crisistype wordt erg klein geacht. Dergelijke systemen zijn robuust ingericht en verstoringen kunnen naar verwachting spoedig worden hersteld. Hierdoor is de kans dat het uitmondt in een crisis erg klein. Door klimaatverandering neemt de kans op extreme neerslag echter steeds meer toe. In zo'n geval krijgt het afwateringssysteem in korte tijd met veel regenwater te maken, waardoor de kans op overbelasting van rioolsysteem ook toeneemt

3.4.3 Beoordeling beleving

Uit de gegevens van de Veiligheidsmonitor 2019 blijkt dat inwoners van Hollands Midden langdurige verstoring van rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering als een laag risico beleven. De beleving van de inwoners van Hollands Midden komt daarmee overeen met de impact- en waarschijnlijkheidsanalyse. Deze analyse schaalt een verstoring van rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering namelijk in als lage waarschijnlijkheid en neutrale impact.

3.5 Verstoring telecommunicatie & ICT

Verstoring van het internet kan tegenwoordig verregaande gevolgen hebben. Onder andere het betalingsverkeer, vliegverkeer, telefoonverkeer en ook de elektriciteit kunnen uitvallen. Door het Internet Of Things (IoT) (fysieke voorwerpen die aan het internet zijn verbonden) kan onze maatschappij ook ontwricht raken met uitval van het internet. Niet alleen reguliere computers kunnen namelijk verbonden zijn met het internet, maar ook verlichting, zonnepanelen en de thermostaat[111]. De samenleving digitaliseert steeds verder. Dit biedt kansen, maar brengt ook meer kwetsbaarheden met zich mee. Want hoe afhankelijker de samenleving wordt van digitale systemen, hoe groter de effecten als een incident zich voordoet. Dus digitale ontwrichting kan leiden tot maatschappelijke ontwrichting en in steeds verdergaande mate.

Uitval van telecommunicatie zorgt ervoor dat telefoonverkeer (gedeeltelijk) niet mogelijk is. De telecomsector is een complexe omgeving met veel partijen. Er is een beheerder van de infrastructuur voor telecommunicatie, zowel voor het mobiele net als voor het vaste net. Daarnaast zijn er diverse providers die producten en dienstverlening aanbieden aan zakelijke partijen en particulieren. Door de aanwezigheid van meerdere providers zal bij uitval van telecommunicatie niet direct al het telefoonverkeer plat liggen. Echter kan een dergelijke verstoring wel grote gevolgen hebben. Dit zagen we bij de landelijke KPN-storing op 24 juni 2019. Hierdoor was het noodnummer 112 ruim drie uur lang niet bereikbaar. Veiligheidsregio's zijn toen opgeschaald en hulpdiensten moesten improviseren om bereikbaar te zijn[112].

111 Utwente.nl. Het besef dat het internet zélf kan uitvallen, is er nog niet. *Geraadpleegd op 21 oktober 2021.*

112 IFV (2020). *KPN-storing: hoe bestuurlijk omgaan met gebiedsontbonden crisis?*

3.5.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid

Als gevolg van een verstoring van telecommunicatie of ICT kan de integriteit van het grondgebied in extreme gevallen worden aangetast. Bruggen en waterkeringen bijvoorbeeld niet meer (op afstand) bediend worden, wegverkeer kan niet meer op afstand geregeld worden en zowel de treinverkeer als communicatie tussen hulpdiensten (C2000) kan uitvallen. Hierdoor kan het getroffen gebied voor kortere of langere periode verminderd of niet bereikbaar zijn.

Bovendien wordt de samenleving in toenemende mate afhankelijk van digitale systemen. Hierdoor heeft een verstoring van de telecommunicatie en ICT ook steeds grotere effect op de continuïteit van de samenleving[113].

Fysieke veiligheid

Als gevolg van een verstoring van telecommunicatie en ICT kunnen vitale voorzieningen zoals ziekenhuizen of verkeersregelinstallaties uitvallen. Daarbij is het mogelijk dat mensen die acute medische zorg nodig hebben, bijvoorbeeld door een hartaanval, de hulpverleningsdiensten niet tijdig kunnen bereiken. Hierdoor zijn dodelijke slachtoffers niet uit te sluiten.

Economische veiligheid

De kosten zijn afhankelijk van de grootte van de verstoring. De cascade-effecten van de verstoring van telecommunicatie en/of ICT kunnen groot zijn, waardoor de kosten ook op kunnen lopen.

113 Delta Expertise. Telecommunicatie en ICT - DeltaExpertise. *Geraadpleegd op 21 oktober 2021.*

Ecologische veiligheid
Van (langdurige) aantasting van het milieu en de natuur is geen sprake.

Sociale en politieke stabiliteit
De storing van telecommunicatie en ICT moet zeer grootschalig zijn voordat het impact heeft op het dagelijks leven. Omdat voorzieningen en de samenleving als geheel in toenemende mate afhankelijk zijn van digitale systemen, is het voorstelbaar dat de impact op het dagelijks leven wel steeds groter wordt.

Telecom en ICT-bedrijven worden beheerd door private partijen. De impact op het functioneren van het bestuur (landelijk of regionaal) zal daardoor niet (direct) groot zijn.

Veiligheid van cultureel erfgoed
Cultureel erfgoed zal naar verwachting nauwelijks worden aangetast door de verstoring van telecom en ICT. Wel kan het impact hebben op de beveiliging van bepaald cultureel erfgoed. Erfgoedinstellingen bewaren naast objecten ook gegevens over objecten. Deze documentatie is onmisbaar en mag niet verloren gaan door uitval van digitale systemen. Daarnaast wordt deze informatie ook beveiligd tegen diefstal en hacks, dus verstoring van telecom of ICT maakt dit kwetsbaarder[114].

Conclusie
Afhankelijk van de duur en locatie van de verstoring kan de impact groot zijn. Vooral op het gebied van integriteit grondgebied, dagelijks leven en sociaal psychologisch.

3.5.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

Naast de landelijk storing van KPN in 2019 hebben zich in de afgelopen tijd ook kleinere storingen voorgedaan. Zo hadden in 2021 verschillende providers last van storingen en technische problemen, waardoor ze er een aantal uur uitlagen[115]. Deze voorbeelden laten zien dat de impact niet altijd groot is, maar dat de kans op uitval van ICT en telecommunicatie aanzienlijk is. De hyperconnectiviteit van de samenleving zal op den duur voor grotere impact zorgen en ook de kans op storingen wordt groter, naarmate de samenleving digitaal steeds afhankelijker wordt.

3.5.3 Beoordeling beleving

De afhankelijkheid in de huidige samenleving van digitale systemen neemt exponentieel toe. Volgens de Veiligheidsmonitor 2019 groeit het bewustzijn van de bevolking over onze afhankelijkheid ook. Uitval van internet, telefoon en tv wordt, samen met cybercriminaliteit, hoog ingeschat. In beide gevallen staat het op de tweede plek als kans waarop het voorkomt. De beleving van het risico verstoring telecommunicatie & ICT ligt daarmee lager dan de objectieve impact- en waarschijnlijkheidsanalyse. Hier wordt de impact hoog ingeschat en waarschijnlijkheid aanzienlijk.

114 Cultureelerfgoed.nl Informatiebeveiliging | Veilig erfgoed *Geraadpleegd op 10 november 2021.*

115 Xgn.nl. Grote Vodafone storing zorgt voor problemen met internet en netwerk *Geraadpleegd op 21 oktober 2021.*

3.6 Verstoring afvalverwerking

Afvalverwerking omvat alle processen rondom het inzamelen en verwerken van zowel zakelijk als particulier afval. Een verstoring van de afvalverwerking, zowel gepland (bijvoorbeeld door een staking) als ongepland (bijvoorbeeld door een storing), heeft tot gevolg dat afval blijft liggen wat een bedreiging kan vormen voor de gezondheid. Het meest recente voorbeeld stamt uit 2013 toen er een zeer grote brand woedde bij afvalverwerker Vliko in Leiderdorp. Hoewel de afvalverwerking door Vliko hierdoor langdurig stillag, heeft dit geen impact gehad op de afvalverwerking in Hollands Midden.

3.7 Verstoring voedselvoorziening

Zowel de steeds verder afnemende biodiversiteit als de verslechtering van insectenpopulaties kan in de toekomst een verminderde opbrengst van landbouw tot gevolg hebben. Deze ontwikkelingen worden nog verder versterkt door klimaatverandering[116]. Zowel de steeds verder afnemende biodiversiteit als de verslechtering van insectenpopulaties kan in de toekomst een verminderde opbrengst. Daarnaast kunnen problemen optreden bij de distributie van voedsel. Een voorbeeld hiervan zijn de boerenprotesten december 2020 die er voor zorgden dat supermarkten niet goed konden worden bevoorraad. In de bevindingenrapportage Nationale Veiligheid is een voedselschaarste scenario uitgewerkt[117]. Wanneer de voedselvoorziening daadwerkelijk verstoord wordt, ligt de coördinatie op nationaal of Europees niveau.

116 Analisten netwerk Nationale Veiligheid (2019). *Geïntegreerde risicoanalyse Nationale Veiligheid.*
117 Analistennetwerk Nationale Veiligheid (2016). *Het Nationaal Veiligheidsprofiel 2016*

4 Gebouwde omgeving

Onder dit thema vallen de volgende crisistypen:

- Complexe branden;
- Instorting.

De aanjagers die van invloed zijn op deze crisistypen zijn: hyperconnectiviteit, de energietransitie, verdichting en vergrijzing.

4.1 Complexe branden

Op 8 februari 2021 ontstond in Lisse een grote brand in een tuincentrum. De brand ontstond na werkzaamheden aan het dak. Door de grootte van de brand had dit ook veel impact op de omgeving. Daarnaast raakten twee brandweermannen gewond door rondvliegende brokstokken na een explosie en maakten de weersomstandigheden het optreden ook lastiger. De aard van de bebouwing, de omgeving, het gebruik van de bebouwing of de grootte van de brand kunnen een brand complex maken.

De aard van de bebouwing kan dus een brand complex maken. De historische binnensteden van onder andere Leiden, Gouda en Schoonhoven vertonen bijvoorbeeld een ander brandpreventief bouwkundig beeld dan recentere bouw. Daarnaast is in de oude binnensteden de bluswatervoorziening niet altijd optimaal. Dit in combinatie met de hoge bebouwingsdichtheid, wat door steeds verdere verdichting alleen maar groter wordt, maakt dat er vaak een reële kans op branduitbreiding bestaat. Een in beginsel kleine brand kan door de combinatie van bovengenoemde groot worden. De toenemende verdichting zorgt ervoor dat dit soort branden alleen maar vaker voor kunnen komen. Hoe dichter gebouwen op elkaar komen te staan, hoe groter de kans op uitbreiding.

Ook bevinden zich in Hollands Midden grote objecten die bij brand voor extra problemen kunnen zorgen. Hierbij valt te denken aan scheepswerven of grote (caravan)stallingen. Hierbij kan een brand ontstaan die zich zeer snel kan uitbreiden via kleine objecten (caravans, boten, etc.).

Naast de aard van de bebouwing kan ook het gebruik van de bebouwing een brand complex maken. Denk hierbij aan een gebouw waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen, zoals bij de brand bij Croda in Gouda (2021). Incidenten waarbij primair gevaarlijke (vergunningsplichtige) stoffen betrokken zijn, worden behandeld in hoofdstuk 2 (Milieu). Maar er kan ook gedacht worden aan gevangenissen, ziekenhuizen, verzorgingstehuizen en (andere) gebouwen met een grootschalige publieksfunctie zoals museums. Bij objecten met een groot aantal verminderd zelfredzame personen is extra inzet van de hulpverlening vereist om aanwezige personen in veiligheid te brengen. Bij objecten waarbij veel personen aanwezig zijn (grootschalige publieksgebouwen) kan eerder paniek ontstaan. Bovendien zijn de aanwezige personen veelal minder bekend met het gebouw en de omgeving, wat het vluchten uit het gebouw belemmert.

Bij branden in onder andere oude panden bestaat een grote kans op vrijkomen van asbestvezels. Asbest is een verzamelnaam voor zes in de natuur gevormde mineralen met een vezelstructuur. Asbest heeft lang bekend gestaan om een aantal goede eigenschappen: het is sterk, slijtvast, bestand tegen basen[118] en hoge temperaturen. Asbest heeft echter ook veel slechte eigenschappen voor de gezondheid en mag daarom niet meer gebruikt worden[119]. Branden met asbest zijn vaak complex door de specifieke kennis die nodig is, de gezondheidsrisico's die het met zich meebrengt, de schade voor het milieu en de kosten[120].

118 Een chemische stof (bron: www.Encyclo.nl).
Geraadpleegd op 23 februari 2022.
119 Infomil.nl. Asbestbrand en incidenten.
Geraadpleegd op 18 november 2021.
120 IFV (2018) *Handreiking aanpak asbestincidenten.*

In de afgelopen jaren zijn in Hollands Midden meerdere asbestbranden geweest. In 2019 was in juni zelfs twee keer sprake van een asbestbrand: in Waddinxveen (11 juni 2019) en Bergambacht (13 juni 2019).

De energietransitie zorgt er ook voor dat branden steeds complexer kunnen worden. Er komen andere manieren van het opwekken en opslaan van energie. Dit vraagt bij brand om een andere manier van bestrijden. Een parkeergarage bijvoorbeeld met meerdere oplaadpunten voor elektrische auto's brengt nieuwe risico's met zich mee. Door de locatie is de bestrijding van de brand lastiger en dit in combinatie met voertuigen die een andere brandbestrijding vragen, zorgt voor een complex incident.

4.1.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid

Bij het uitbreken van een complexe brand kan de territoriale veiligheid in het geding komen. Afhankelijk van de precieze omvang is een bepaald gebouw of een aanzienlijk gebied vaak voor langere tijd niet meer toegankelijk. Zeker in gebouwen waar een de brand heeft plaatsgevonden kan nog langere tijd instortingsgevaar heersen. De oppervlakte van het gebied is over het algemeen niet heel groot, waardoor de impact op de integriteit van het grondgebied in de regio klein is.

Fysieke veiligheid

Het aantal slachtoffers is grotendeels afhankelijk van de locatie van de brand. Bij gebouwen met een publieksfunctie zijn meer potentiële slachtoffers aanwezig en kan de impact op de fysieke veiligheid daarom ook groter zijn. Wel kan vergrijzing ervoor zorgen dat vaker mensen slachtoffer worden. Ouderen worden vaker slachtoffer van een woningbrand. Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de samenleving toe, waardoor de kans op slachtoffers bij branden ook toeneemt[121].

121 IFV (2015). *Onderzoek vergrijzing en brandveiligheid.*

Economische veiligheid
De kosten zijn afhankelijk van de schade die de brand aanricht. Indien meerdere gebouwen worden getroffen en veel herstelwerkzaamheden plaats moeten vinden, lopen de kosten snel op. Daarnaast kan een brand ook effect hebben op bedrijvigheid, dit heeft vervolgens ook effect op de kosten.

Ecologische veiligheid
De ecologische veiligheid kan in het geding komen wanneer complexe branden natuurgebieden of landelijke grond treffen. In stedelijke gebieden is de kans op branduitbreiding groter, maar de impact op flora en fauna kleiner.

Sociale en politieke stabiliteit
De impact op het dagelijks leven bij een complexe brand is over het algemeen beperkt. Er is niet snel aantasting van de vrijheid zich te verplaatsen en samen te komen op publieke plaatsen en in openbare ruimten, waardoor een deelname aan het normale maatschappelijke verkeer wordt beperkt.

Het functioneren van de lokale of regionale overheid kan worden aangetast door een complexe brand. Eventuele afgegeven vergunningen voorafgaand aan de brand kunnen impact hebben op het functioneren evenals de reactie van de overheid ten tijde of na het incident.

Een complexe brand kan impact hebben op de bevolking in de omgeving van het incident. Over het algemeen betreft dit een kleine groep, waardoor de algehele impact op de regio beperkt is.

Veiligheid van cultureel erfgoed
De impact van de een complexe brand op cultureel erfgoed is groot, wanneer het direct een object van cultureel erfgoed treft. Wanneer dit niet het geval is, is over het algemeen de impact op cultureel erfgoed klein.

Conclusie
De impact van een complexe brand zit vooral op de eventuele slachtoffers en de kosten. Afhankelijk van de locatie van de grote brand kan dit oplopen. De grote branden van de afgelopen jaren laten vooral een impact op kosten zien en niet zozeer slachtoffers.

4.1.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

Complexe branden vinden met zekere regelmaat plaats in Hollands Midden. Hoewel veel wordt geïnvesteerd op brandpreventie en hulpdiensten door de jaren heen steeds beter zijn geworden in het bestrijden van branden, is de waarschijnlijkheid nog steeds erg groot. Zeker de steeds verdergaande verdichting, waarbij ook gebruiksfuncties in gebouwen worden gecombineerd, zorgt voor complexe branden met grootschalige effecten.

4.1.3 Beoordeling beleving

Uit de Veiligheidsmonitor (2019) blijkt dat een grote gebouw- of woningbrand in de top 5 meest beleefde risico's in Hollands Midden staat. Aangezien deze ook met zekere regelmaat voorkomen, is de beleving in lijn met de impact- en waarschijnlijkheidsanalyse.

4.2 Instorting

Woningen, andere gebouwen, infrastructuur en (tijdelijke) bouwwerken in Hollands Midden moeten voldoen aan door de overheid gestelde bouwkundige voorschriften, waarbij kans op instorting minimaal is. Instorting van een (tijdelijk) bouwwerk kan echter toch ontstaan door bijvoorbeeld werkzaamheden aan of in de nabijheid van een bouwwerk, een explosie van bijvoorbeeld aardgas of grondverschuivingen.

De brandweer heeft een speciaal team, het specialistisme technische hulpverlening (STH), wat gestationeerd is in Alphen aan den Rijn. Dit team wordt ingezet bij incidenten waarbij instorting dreigt of de slachtoffers met de standaard basisinzet niet te bereiken zijn. Om efficiënt en effectief bij dergelijke incidenten op te treden is het STH op landelijk niveau georganiseerd[122]. Op 12 mei 2017 is dit team bijvoorbeeld ingezet in Woerden. Tijdens de sloop aan het stadhuis ging iets mis, waardoor de betonvloeren van de eerste en tweede verdieping instorten. Een bouwvakker is hierbij onder het puin terecht gekomen[123].

4.2.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid
In geval van instorting van een gebouw is het aantal slachtoffers onder andere afhankelijk van de grootte van het gebouw. Bij een hoog gebouw kan een groter gedeelte van de omgeving worden getroffen door puin, hierbij lopen ook omstanders gevaar. De verdichting kan de effecten van een instorting wel vergroten. Hoe meer er bij elkaar in de buurt staat, hoe groter de kans dat ook meer wordt meegenomen bij een instorting.

Fysieke veiligheid
De functie van het gebouw is van invloed op het aantal slachtoffers. Instorting van een drukbezocht gebouw zal resulteren in een hoger aantal slachtoffers. Ook is de aard van de instorting van belang. Bij een instorting van een deel van het gebouw, is de kans op slachtoffers veel minder groot dan bij een storting van het complete gebouw. De verdichting heeft hier echter ook invloed. Er wonen steeds meer mensen in gebieden en we gaan steeds meer de hoogte in met bouwen. De kans op slachtoffers wordt dus ook steeds groter.

Economische kosten
De kosten zijn afhankelijk van de schade die aan het gebouw is aangericht. Bijvoorbeeld of een gebouw volledig is ingestort of slechts deels. Daarnaast lopen de kosten verder op wanneer de instorting ook veel schade aan de omgeving heeft aangericht, ook daar zullen dan herstelwerkzaamheden moeten plaatsvinden.

Ecologische kosten
De impact op flora en fauna is afhankelijk van de locatie en grootte van de instorting, maar zal over het algemeen verwaarloosbaar zijn.

Sociale en politieke stabiliteit
Het dagelijks leven kan verstoord worden afhankelijk van de functie die het betreffende gebouw bekleedde en de invloed die de instorting heeft op de bereikbaarheid van de omgeving. Indien het een gebouw betreft met een grootschalige publieksfunctie, heeft dit meer effect op het dagelijks leven dan wanneer het een lege opslagloods betreft.

122 Brandweernederland.nl. Specialisme Technische Hulpverlening (STH). *Geraadpleegd op 23 februari 2022.*
123 Mediatv.nl. Specialistisch brandweerteam uit Hollands-Midden ingezet in Woerden. *Geraadpleegd op 23 februari 2022.*

Het functioneren van de lokale of regionale overheid kan worden aangetast door een instorting. Eventuele afgegeven vergunningen voorafgaand aan het incident kunnen impact hebben op het functioneren evenals de reactie van de overheid ten tijde of na het incident.

Aangezien instortingen in Hollands Midden niet op frequente basis voorkomen, is het mogelijk dat initieel angst ontstaat onder de bevolking voor meer instortingen. Echter zal dit geen hevige sociaal psychologische impact teweegbrengen.

Veiligheid van cultureel erfgoed
De impact van de instorting op cultureel erfgoed is, tenzij het incident direct een object van cultureel erfgoed treft, niet aanwezig.

Conclusie
De impact van een instorting is afhankelijk van de locatie en de grootte van hetgeen instort. Wel wordt de kans op slachtoffers en schade groter door de steeds verdere verdichting.

4.2.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

Instorting komt weinig voor in Hollands Midden. Wel hebben zich een aantal incidenten voorgedaan waar instabiliteit bij gebouwen werd geconstateerd. Het meest recente voorbeeld uit Hollands Midden is de Turfmarktkerk in Gouda in 2018. In de voorfase worden hulpdiensten betrokken om een ongecontroleerde instorting te voorkomen. In geval dat een instorting zich voordoet wordt de veerkracht van de hulpdiensten in de meeste gevallen toereikend geacht, zeker ook met de beschikbaarheid van het STH-team die expertise heeft voor de inzet bij dit soort incidenten.

4.2.3 Beoordeling beleving

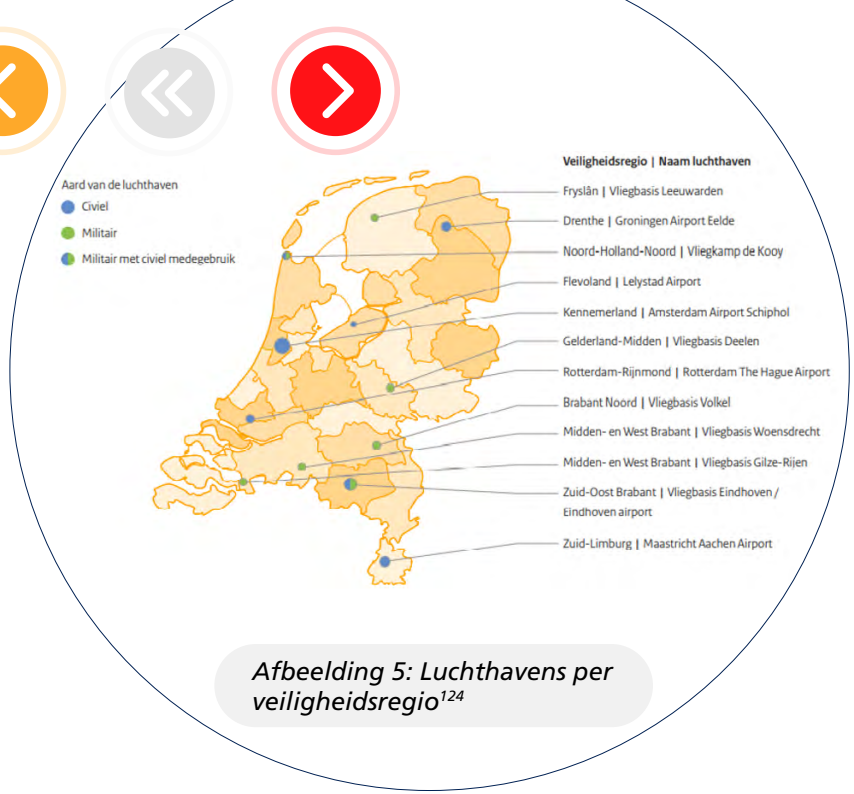
In de Veiligheidsmonitor (2019) wordt de kans op instorting als een van de laagste risico's ingeschat. Dit komt overeen met de impact- en waarschijnlijkheidsanalyse.

5 Mobiliteit & Infrastructuur

Onder dit thema vallen de volgende crisistypen:

- Luchtvaartincidenten;
- Incidenten op of onder water;
- Wegvervoerincidenten;
- Spoorvervoerincidenten.

De aanjagers die van invloed zijn op deze crisistypen zijn: hyper-connectiviteit, klimaatverandering en verdichting.

Afbeelding 5: Luchthavens per veiligheidsregio[124]

5.1 Luchtvaartincidenten

In regio Hollands Midden bevinden zich geen luchthavens. In de aangrenzende regio's bevinden zicht twee luchthavens, Schiphol Amsterdam Airport en Rotterdam The Hague Airport (zie afbeelding 5).

De meeste luchtvaartongevallen gebeuren tijdens, kort voor of na het opstijgen of landen van een vliegtuig. Tussen de 75% en 80% van alle luchtvaartongevallen vindt plaats binnen een zone van 1 kilometer voor en achter de start- en landingsbaan van een luchthaven (zone 1). Daarnaast vindt 10 procent van de luchtvaartongevallen plaats binnen 10 kilometer van de start en landingsbaan (zone-2). De overige 15 procent vindt willekeurig plaats, al dan niet ver buiten de 10 kilometer (zone-3)2.

VRHM ligt niet binnen een zone-1 van de luchthavens in Rotterdam en Schiphol. De afstand van de veiligheidsregio tot de start- en landingsbaan is op de kortste afstand ongeveer 6000 meter (Zuidplas t.o.v. Rotterdam The Hague Airport en Kaag en Braassem/Nieuwkoop/Hillegom t.o.v. Schiphol Amsterdam Airport). Het gedeelte van regio Hollands Midden wat binnen zone-2 van de luchthavens ligt, bestaat voornamelijk uit agrarisch ingericht gebied met elke woonkernen. Het grootste gedeelte van Hollands Midden ligt in zone-3, dus op minimaal 10 kilometer afstand van beide luchthavens. Door de agrarische inrichting van de regio kan bij een luchtvaartincident de plek van ongeval moeilijk bereikbaar zijn.

124 NCTV (2020). *Nationaal Crisisplan Luchtvaartongevallen.*

Naast het risico van commerciële luchtvaart, kunnen er in Hollands Midden ook andere typen luchtvaartincidenten plaatsvinden. Bij Valkenburg is een vliegveld toegankelijk voor zweefvliegtuigen en modelvliegtuigen. Daarnaast is er een laagvlieggebied in Gouda, hier kunnen ongelukken met sportvliegtuigen of drones plaatsvinden. Een voorbeeld hiervan is een crash van een sportvliegtuig nabij Stolwijk in 2018 waarbij beide passagiers om het leven kwamen[125].

5.1.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid
Het getroffen gebied zal bij een groot luchtvaartincident voor langere tijd onbereikbaar zijn, zolang hulpdiensten nog bezig zijn met het redden van slachtoffers, blussen van branden, verzamelen van bewijsmateriaal en verwijderen van wrakstukken. Afhankelijk van plaats waar het luchtvaartincident zich voordoet, kan ook infrastructuur getroffen worden waardoor een groter gebied onbereikbaar is.

Fysieke veiligheid
Het aantal slachtoffers is erg afhankelijk van de grootte van het vliegtuig en het aantal aanwezige passagiers. Daarnaast is de plaats van het incident ook relevant, wanneer een vliegtuig neerkomt in landelijk gebied zal het aantal slachtoffers lager zijn dan een vliegtuigongeval in een woonwijk, stad of op een weg.

Economische veiligheid
De kosten van een luchtvaartincident zijn hoog en lopen veelal in de miljoenen. Hierbij kan gedacht worden aan het herstellen van de schade aan het vliegtuig en de getroffen omgeving. Daarnaast zal een luchthaven en/of luchtvaartmaatschappij ook imagoschade kunnen lopen waar kosten mee gepaard gaan.

125 Onderzoeksraad voor veiligheid (2019). *Vliegtuigongeval met dodelijke afloop in het laagvlieggebied Gouda.*

Ecologische veiligheid
De ecologische schade zal vooral betrekking hebben op het gebied waar het incident heeft plaatsgevonden. Branden kunnen de natuur aantasten en schadelijke stoffen kunnen vrijkomen die bodem- en/of grondwatervervuiling kunnen veroorzaken.

Sociale en politieke stabiliteit
Na een luchtvaartincident zal het vliegverkeer worden verminder of stilgelegd. De transportsector en bedrijven afhankelijk van de luchtvaart zullen hier hinder door ervaren. Ook kunnen afhankelijk van het getroffen gebied rijkswegen afgesloten worden. Echter zal het grootste gedeelte van het dagelijks leven van burgers gewoon doorgaan.

Luchtvaartincidenten leiden over het algemeen niet tot een afname in het vertrouwen openbaar bestuur en hebben daarom weinig impact op het functioneren van lokale en regionale overheden.

Een luchtvaartincident kan grote indruk maken op burgers, zoals het geval was na het ongeval met MH-17. Echter zal de sociaal psychologische impact op de bevolking over het algemeen beperkt zijn.

Veiligheid van cultureel erfgoed
Cultureel erfgoed kan aangetast worden indien het incident plaatsvindt om en nabij dergelijke gebouwen of grondgebieden.

Conclusie
De impact van een luchtvaartincident is afhankelijk van het type ongeval, de grootte van het vliegtuig en de hoeveelheid (dodelijke) slachtoffers die erbij betrokken zijn. Over het algemeen is het effect gebied van een luchtvaartincident vrij afgebakend en daardoor zal de impact voor de samenleving beperkt zijn. Wel kunnen sectoren die afhankelijk zijn van de luchtvaart voor langere of kortere periode stil komen te liggen en hierdoor hinder ondervinden.

5.1.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

De kans op een luchtvaartincident in Hollands Midden is erg laag. Überhaupt is de kans op een ongeval met een vliegtuig laag, namelijk 1 op 2,5 miljoen vliegbewegingen onder EASA-gecertificeerde luchtvaartoperators[126]. Doordat Hollands Midden niet in zone-1 gebied ligt, is de kans in deze regio nog kleiner dan buurregio's waar wel een luchthaven gelegen is. In de gemeenten Zuidplas, Kaag en Braassem, Nieuwkoop en Hillegom bestaat een iets grotere kans, omdat deze gemeente in het zone 2 gebied vallen.

5.1.3 Beoordeling beleving

Uit de gegevens van de Veiligheidsmonitor 2019 blijkt dat inwoners van Hollands Midden de kans op een luchtvaartincident relatief hoog inschatten. Dit komt niet overeen met bovenstaande impact- en waarschijnlijkheidsanalyse. Deze analyse schaalt een luchtvaartincident namelijk in als lage waarschijnlijkheid en gemiddelde impact. Vooral in de gemeenten die in zone 2 gebied vallen, is het overvliegen van vliegtuigen vaak goed hoorbaar en zichtbaar. Deze continue en directe confrontatie met vliegverkeer, kan verklaren waarom de kans op dit incidenttype hoger wordt ingeschaald dan dat daadwerkelijk het geval is.

126 IFV (2011). *Handreiking Crisisbeheersing op luchthavens.*

5.2 Incidenten op of onder water

Onder incidenten op of onder water vallen zowel ongevallen met binnenvaartschepen en op cruiseschepen als incidenten die gebeuren tijdens waterrecreatie (zoals pleziervaart, schaatsen en het beoefenen van watersporten) en bij recreatie rond de kust.

Nederland heeft een uitgebreid vaarwegennetwerk, waarvan een aantal (hoofd)vaarwegen in Hollands Midden liggen (zie afbeelding 6)[127]. De binnenvaart is belangrijk voor het vervoer van goederen; in 2019 werd ongeveer 18% van de totale binnenlandse goederenstroom vervoerd door binnenvaartschepen[128]. Hoewel vervoer van goederen over water een van de veiligste vormen van transport is, kunnen er ook incidenten plaatsvinden[129]. De meest voorkomende typen scheepvaartongevallen zijn: aanvaring met infrastructuur, aanvaring met objecten, aanvaring tussen 2 of meer schepen of een enkelzijdig ongeval[130].

Doordat de binnenvaart naar verhouding zo'n veilige wijze van transport is, is het ook zeer geschikt voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. De Nederlandse binnenvaart vervoert jaarlijks ruim 92 miljoen ton aan gevaarlijke stoffen, wat gelijk staat aan 40% van het totale hoeveelheid aan vervoerde gevaarlijke stoffen[131]. Om gevaarlijke stoffen op een veilige manier over water te vervoeren is een landelijk waterwegennetwerk aangewezen, het Basisnet Water. Onderdeel van het Basisnet zijn zogenaamde risicoplafonds. Deze risicoplafonds begrenzen de risico's die gepaard gaan met het vervoer van gevaarlijke stoffen.

127 CBS.nl. Hoeveel vaarwegen zijn er in Nederland? *Geraadpleegd op 30 november 2021.*
128 CBS.nl. Hoeveel goederen worden er in Nederland vervoerd? *Geraadpleegd op 30 november 2021.*
129 Platform Transportveiligheid (2012). *Calamiteitenbestrijding op de binnenvaart.*
130 Rijkswaterstaat.nl. Ongevalcijfers scheepvaart 2019. *Geraadpleegd op 30 november 2021.*
131 Ilent.nl. Gevaarlijke stoffen binnenvaart. *Geraadpleegd op 30 november 2021.*

Afbeelding 6: Hoofdvaarwegennet Nederland

Een risicoplafond wordt bepaald in overleg met alle betrokken partijen en legt vast wat een veilige afstand van de infrastructuur (in dit geval water) ten opzichte van bebouwing is[132]. De Lek, op de grens met Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid, is onderdeel van het Basisnet Water. Via deze rivier vindt dus transport van gevaarlijke stoffen plaats. In Nederland wordt echter op geen enkele plek het risicoplafond overschreden. Dit betekent dat in het gehele land het vervoer van gevaarlijke stoffen veilig wordt geacht[133].

Daarnaast kent Hollands Midden een kustlijn, een aantal vaarwegen en plassen waar veel recreatie plaats vindt (soms ook in combinatie met binnenvaart). Zo zijn er onder andere de stranden bij Noordwijk en Katwijk, de vaarwegen de Zijl, de Does, een gedeelte van de Ringvaart en de Reeuwijkse en Nieuwkoopse plassen en het Braassemermeer. Deze kust, vaarwegen en plassen worden gedurende de seizoenen gebruikt voor verschillende recreatieve activiteiten, zoals pleziervaart, het beoefenen van watersporten en schaatsen. Ook dit soort recreatieve activiteiten kunnen leiden tot incidenten op of onder water. Zeker gedurende warme dagen, wanneer veel mensen zich verzamelen rond de verschillende waterlocaties in Hollands Midden.

132 Infomil.nl. Basisnet. Geraadpleegd op 30 november 2021.
133 Rijkswaterstaat (2021). *Rapport toetsing realisatiecijfers vervoer gevaarlijke stoffen over het water aan de risicoplafonds Basisnet.*

Een incident op of onder water kan verschillende oorzaken hebben. In de meeste gevallen speelt een de menselijke factor, zowel direct als indirect, een rol. Zo kan iemand onoplettend of overmoedig zijn, of kan een binnenvaartschip verkeerd of overbeladen zijn. Daarnaast kunnen ook (plotseling veranderende) weersomstandigheden of een technisch mankement leiden tot een incident. Ook kan een combinatie van de genoemde oorzaken optreden.

Veel vaarwegen vormen de grens tussen twee of meer veiligheidsregio's. Wanneer incidenten op dit grensgebied plaatsvinden, krijgt de hulpverlening een bovenregionaal karakter. Daarnaast zijn incidenten op het water vaak moeilijk te bereiken voor de hulpdiensten. Om hulpverleners ter plaatse te krijgen is in dat geval de inzet van vaartuigen van de politie, brandweer, KNRM en Rijkswaterstaat noodzakelijk.

5.2.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid

In de meeste gevallen zal een incident op of onder water, zowel in de commerciële vaart als tijdens waterrecreatie, niet of nauwelijks gevolgen hebben voor de bereikbaarheid van dat gebied. Als het incident een aanvaring met infrastructuur betreft, is de kans groter dat een gebied voor onbepaalde tijd verminderd of onbereikbaar is. Ook kan besloten worden om bepaalde vaarwegen of recreatieplassen af te zetten totdat de hulpdiensten slachtoffers hebben gered en eventuele wrakstukken verwijderd zijn. Ten slotte kan een stremming op een van de rivieren wel leiden tot overlast voor het overige scheepvaartverkeer.

Fysieke veiligheid
Omdat het aantal betrokken personen bij een scheepvaartincident vaak beperkt is, zullen er over het algemeen weinig slachtoffers zijn. Hulpdiensten kunnen daarentegen slachtoffers wel moeilijker bereiken, vanwege de complexe bereikbaarheid van incidenten op of in het water. Daarnaast zal door klimaatverandering en het warmere weer wat hiermee gepaard, een groter aantal mensen vaker recreëren op of in het water. Hierdoor neemt de kans op slachtoffers tijdens waterrecreatie toe. Ook voor incidenten tijdens recreatieve activiteiten op of onder water geldt dat deze lastiger te bereiken zijn voor de hulpdiensten.

Economische veiligheid
De kosten bij een scheepvaartincident zijn afhankelijk van de bereikbaarheid van het incident: hoe moeilijker hulpdiensten ter plekke kunnen komen, hoe hoger de kosten worden. Daarnaast zijn de kosten ook afhankelijk van het type incident. Als het incident een aanvaring met infrastructuur betreft, zullende benodigde herstelwerkzaamheden de kosten significant doen laten stijgen. Ook kunnen bij een incident met een vrachtschip grotere hoeveelheden schadelijke stoffen in het water terecht komen. Het opruimen van deze stoffen brengt extra kosten met zich mee. Incidenten tijdens waterrecreatie zijn over het algemeen klein van aard en omvang waardoor de kosten beperkt blijven.

Ecologische veiligheid
In de meeste gevallen is de impact van een incident op of onder water voor de flora en fauna beperkt. Als bij een incident een vrachtschip met gevaarlijke stoffen betrokken is, kan de natuur wel schade oplopen. Hoe groot de impact op natuur en milieu is, is afhankelijk van de hoeveelheid en wat voor soort gevaarlijke stof in het water terecht komt.

Sociale en politieke stabiliteit
De omvang van incidenten tijdens recreatie op of onder water is over het algemeen beperkt en zal daarom slechts voor een korte periode effect hebben op de toegankelijkheid van het betreffende gebied. Indien er een incident plaatsvindt op een van de (hoofd)vaarwegen en het goederenvervoer gehinderd wordt, zal de impact groter zijn. Met uitzondering van een zeer langdurige stremming van het scheepvaartverkeer, zal de impact op het dagelijks leven miniem zijn.

Het bestuur en de politieke stabiliteit zullen niet tot nauwelijks aangetast worden door een incident op of onder water.

De sociaal psychologische impact van incidenten op of onder water is over het algemeen klein. Ook wanneer een stremming uitzonderlijk lang duurt is de kans klein dat dit sociaal psychologische gevolgen heeft voor burgers.

Veiligheid van cultureel erfgoed
Incidenten op of onder water hebben niet of nauwelijks impact op cultureel erfgoed.

Conclusie
De impact van een incident op of onder water is over het algemeen beperkt. Wel kan een aanvaring met infrastructuur tot verminderde of onbereikbaarheid van een bepaald gebied. Ook is het voor hulpdiensten lastiger om eventuele slachtoffers op of in het water te bereiken, wat de impact van een incident kan vergroten.

5.2.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

De kans op een scheepvaartincident is erg klein. In Hollands Midden wordt veel aan waterrecreatie gedaan en dit zal, onder andere door warmer weer, naar verwachting alleen maar toenemen. Hierdoor neemt de kans op een incident tijdens waterrecreatie of een aanvaring tussen recreatievaart en een binnenvaartschip iets toe.

5.2.3 Beoordeling beleving

Voor de Veiligheidsmonitor 2019 is inwoners van Hollands Midden gevraagd hoe groot zij de kans achten op een scheepvaartongeval. Slechts een klein percentage schat de kans hierop hoog in. Daarmee komt de beleving van inwoners overeen met de impact- en waarschijnlijkheidsanalyse. Incidenten tijdens waterrecreatie zijn niet meegenomen in het onderzoek. De beleving van dergelijke incidenten kan dus niet worden vergeleken met de impact- en waarschijnlijkheidsanalyse.

5.3 Wegvervoerincidenten

De meeste vervoersbewegingen vinden plaats via auto (snel) wegen. Nederland beschikt hiervoor over een uitgebreid netwerk van gemeentewegen, provinciale wegen en rijkswegen. De hoofdwegen die door Hollands Midden lopen zijn de A4, A12, A20, A44 en N11. Vervoer over de weg is relatief de minst veilige vorm van transport. Jaarlijks vinden er in Nederland ongeveer 120.000 geregistreerde ongevallen plaats en vallen er gemiddeld 600 verkeersdoden[134]. Het risico op wegvervoerincidenten wordt bovendien versterkt door verdichting en de hiermee gepaard gaande toename in reisbewegingen en de digitale afhankelijkheid van bijvoorbeeld verkeerssystemen (als matrixborden).

In Hollands Midden vindt ook transport van gevaarlijke stoffen over de weg plaats. Om gevaarlijke stoffen op een veilige manier over de weg te vervoeren is een landelijk wegennetwerk aangewezen, het Basisnet Weg. Onderdeel van het Basisnet zijn zogenaamde risicoplafonds. Deze risicoplafonds begrenzen de risico's die gepaard gaan met het vervoer van gevaarlijke stoffen. Een risicoplafond wordt bepaald in overleg met alle betrokken partijen en legt vast wat een veilige afstand van de infrastructuur (in dit geval weg) ten opzichte van bebouwing is. In Hollands Midden zijn de A4, A12, A20, A44 en N11 onderdeel van het Basisnet Weg. Daarnaast zijn door provincie Zuid-Holland alle provinciale wegen in Hollands Midden vrijgegeven voor het transport van gevaarlijke stoffen. Gemeenten kunnen ervoor kiezen een routering gevaarlijke stoffen in te stellen in hun gemeente (een aantal gemeenten heeft dit gedaan). Wanneer vervoerders van deze route willen afwijken, dienen zij een ontheffing aan te vragen.

134 Rijkswaterstaat.nl. Actuele verkeersongevallencijfers. *Geraadpleegd op 30 november 2021.*

Een belangrijke ontwikkeling in Hollands Midden is de aanleg van de RijnlandRoute, de nieuwe wegverbinding tussen Katwijk, via de A44, en de A4 bij Leiden[135]. Onderdeel van de RijnlandRoute is de Corbulotunnel. Het is toegestaan om via de deze tunnel gevaarlijke stoffen te transporteren. Brand, verkeersongevallen en incidenten met gevaarlijke stoffen in tunnels brengen extra risico's met zich en maken incidentbestrijding dan ook complexer dan op een 'open' bovengronds weg[136]. De Corbulotunnel is bovendien geboord waardoor mensen in geval van een incident niet naar buiten kunnen maar zichzelf naar de andere tunnelbuis moeten verplaatsen. Er worden verschillende activiteiten georganiseerd, waaronder XVR-learning[137], oriëntatie-bezoeken en multi-oefeningen, om zowel de mono- als multidisciplinaire hulpverlening voor te bereiden op incidenten in de Corbulotunnel.

5.3.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid

De impact van een wegvervoerincident op de integriteit van het grondgebied is afhankelijk van de omvang, de aard en het tijdstip (in of buiten de spits) van het incident. Als het een klein ongeval is, zal de impact gering zijn en is het gebied niet of slechts voor een korte periode onbereikbaar zijn. Wanneer het een groot of complex incident betreft, zal het langer duren voordat de weg en/of het gebied wordt vrijgegeven. Daarnaast zal de impact groter zijn wanneer het incident plaatsvindt tijdens de spits en er veel wegverkeer is.

De impact voor zowel de omgeving als weggebruikers kan worden beperkt door het instellen van omleidingsroutes. Dit kan echter wel overlast veroorzaken op het regionale wegennetwerk.

Fysieke veiligheid

Het aantal slachtoffers wordt bepaald door het aantal inzittenden per voertuig en het aantal betrokken voertuigen. Met 600 doden per jaar vallen er op de weg in vergelijking met de andere transporttypen relatief veel dodelijke slachtoffers. Als bij een incident gevaarlijke stoffen betrokken zijn, kan de desbetreffende stof zich via de lucht verspreiden naar het omliggende gebied en klachten veroorzaken bij omstanders en omwonenden.

Economische kosten

Een wegvervoerincident is gemoeid met verschillende soorten kosten die hoog kunnen oplopen. Beschadiging aan de desbetreffende weg moet bijvoorbeeld hersteld worden en wrakstukken en/of gevaarlijke stoffen moeten opgeruimd worden. Daarnaast zijn er kosten om beschadigde voertuigen te repareren of geheel te vervangen[138]. Als een wegvervoerincident tijdens de spits plaatsvindt, zijn veel mensen en/of goederen langer onderweg wat economische schade tot gevolg heeft[139].

Ecologische veiligheid

In de meeste gevallen is de impact van een wegvervoerincident voor de flora en fauna beperkt. Als bij een incident op de weg met gevaarlijke stoffen betrokken zijn, kan de natuur wel schade oplopen. Hoe groot de impact op natuur en milieu is, is afhankelijk van de hoeveelheid en wat voor soort gevaarlijke stof in het water of de lucht terecht komt.

135 Rijnlandroute.nl. *Geraadpleegd op 30 november 2021.*
136 IFV.nl. Tunnels en transportveiligheid en incidentbestrijding. *Geraadpleegd op 30 november 2021.*
137 XVR-simulatie ontwikkelt een digitale trainingsomgeving om hulpdiensten te trainen en beter te worden bij het beheersen van incidenten. (bron: xvrsim.com)
138 SWOV.nl. Kosten van verkeersongevallen. *Geraadpleegd op 1 december 2021.*
139 RtlNieuws.nl. Files kosten 1,3 miljard euro: dit zijn de duurste trajecten.

Sociale en politieke stabiliteit

Als een weg en/of gebied naar aanleiding van een incident wordt afgesloten, is het over het algemeen mogelijk om een omleidingsroute in te stellen. Burgers zullen in dit geval langer dan normaal onder weg zijn. Een grootschalig of complex incident zal dus ongetwijfeld hinder veroorzaken. Echter is het onwaarschijnlijk dat het dagelijks leven volledig stil komt te liggen. Als bij het incident gevaarlijke stoffen betrokken zijn, kunnen burgers wel worden geïnstrueerd om thuis te blijven en ramen en deuren sluiten. De impact op het dagelijks leven zal dan iets groter zijn.

Het bestuur en de politieke stabiliteit zullen niet tot nauwelijks aangetast worden door een wegvervoerincident.

De sociaal psychologische impact zal het grootst zijn voor direct betrokkenen of getuigen van het ongeval. De sociaal psychologische impact zal voor de samenleving beperkt zijn.

Veiligheid van cultureel erfgoed

Incidenten op de weg hebben niet of nauwelijks impact op cultureel erfgoed.

Conclusie

De impact van een incident op de weg is afhankelijk van de omvang van het incident, het tijdstip van de onderbreking (in of buiten de spits) en de snelheid waarmee de weg weer kan worden vrijgegeven. De impact zal het grootste zijn voor weggebruikers die zich tijdens het incident of zolang de desbetreffende weg of gebied is afgesloten op de weg bevinden.

5.3.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

Dagelijks vinden kleinschalige verkeersongevallen plaats. Dit zijn veelal incidenten waarbij de impact beperkt blijft, alhoewel weggebruikers wel hinder kunnen ondervinden door bijvoorbeeld filevorming als gevolg van weg- of rijstrookafsluiting. Vanwege het vele dagelijkse wegverkeer is de kans op een grootschalig of complex incident op de weg groter dan bij andere vormen van transport. Op wegen waar veel verkeersongevallen plaatsvinden en waar het is toegestaan om gevaarlijke stoffen te transporteren, is het risico op een ongeval met een gevaarlijke stoffen ook verhoogd.

5.3.3 Beoordeling beleving

Omdat wegvervoerincidenten met zekere regelmaat voorkomen en de gevolgen over een groot deel van het wegennet in Hollands Midden merkbaar kunnen zijn, is de beleving onder de bevolking relatief hoog. Dit komt overeen met de impact- en waarschijnlijkheidsanalyse.

5.4 Spoorvervoerincidenten

Nederland beschikt over een uitgebreid spoorwegennetwerk wat zorgt voor een goede verbinding van Hollands Midden met binnen- en buitenland[140]. Het spoor wordt zowel gebruikt voor het vervoeren van mensen als goederen. De beheerder van het Nederlandse spoorwegennetwerk is ProRail.

Ook op het spoor vinden incidenten plaats. Er is sprake van een spoorvervoerincident als het railverkeerssysteem en/of op diensten van deelnemers aan het railverkeerssysteem zodanig wordt verstoord dat de "continuering in gevaar komt of reeds belemmerd is. Deze gebeurtenissen hebben direct dreigende of al opgetreden letsel/schade voor mens, dier, goederen en/of milieu tot gevolg."[141] Een spoorvervoerincident kan zich op verschillende manieren voordoen. Zo kan er bijvoorbeeld een botsing plaatsvinden tussen twee treinen als gevolg van een roodseinpassage. Ook kan een trein botsen op een obstakel op het spoor of in zijn geheel ontsporen[142]. Relatief veel ongevallen gebeuren bij (onbemande) spoorwegovergangen. In 2019 vonden er in totaal 614 spoorwegincidenten plaats. Hiervan zijn 25 incidenten gelabeld als 'significant' op basis van veroorzaakte letsel, schade of stremming[143].

Naast een fysieke oorzaak kan een verstoring van het spoorvervoer ook een digitale oorzaak hebben. In juni 2021 kwam bijvoorbeeld het gehele treinverkeer in Nederland stil te liggen door een storing in het communicatiesysteem van Prorail[144]. Om het toenemende spoorverkeer zo veilig en efficiënt mogelijk te laten plaatsvinden, wordt er flink geïnvesteerd in digitale en automatiseringssystemen.

140 NS.nl (2021). Spoorkaart 2021.. *Geraadpleegd op 3 december 2021.*
141 Veiligheid & Vakmanschap Railvervoer (2021). VVRV cluster Treinincidenten. *Geraadpleegd op 3 december 2021*
142 ProRail (2021). Veiligheid en duurzaamheid. *Geraadpleegd op 3 december 2021*
143 Instituut Leefomgeving en Transport (2020). Jaarverslag spoorwegveiligheid.
144 SpoorPro.nl (2021). Treinverkeer plat door communicatiestoring ProRail. *Geraadpleegd op 3 december 2021.*

Een voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van automatisch bestuurde treinen[145]. Ook wordt er gewerkt aan de overstap van analoge seinen naar een digitaal beveiliging- en besturingssysteem[146]. De keerzijde van deze toenemende afhankelijkheid van digitale systemen is dat in geval van een storing de kans toeneemt dat het gehele spoorwegennetwerk getroffen of zelfs stilgelegd wordt.

Ook vindt over het spoor transport van gevaarlijke stoffen plaats. Om gevaarlijke stoffen op een veilige manier over het spoor te vervoeren is een landelijk spoorwegennetwerk aangewezen, het Basisnet Spoor. Onderdeel van het Basisnet zijn zogenaamde risicoplafonds. Deze risicoplafonds begrenzen de risico's die gepaard gaan met het vervoer van gevaarlijke stoffen. Een risicoplafond wordt bepaald in overleg met alle betrokken partijen en legt vast wat een veilige afstand van de infrastructuur (in dit geval spoor) ten opzichte van bebouwing is[147]. In principe mag er op ieder spoor gevaarlijke stoffen worden getransporteerd. Een uitzondering hierop is de Hoge Snelheids Lijn (HSL) verbinding tussen Amsterdam en Antwerpen. In de praktijk vindt het transport van gevaarlijke stoffen plaats over specifieke trajecten. In VRHM is dit het spoortraject Rotterdam - Harmelen (Utrecht). Dit traject loopt door het centrum van Gouda. Over deze spoorlijn vindt met name transport plaats van brandbare vloeistoffen. Daarnaast vindt ook transport plaats van andere stoffen zoals toxische gassen.

Incidentbestrijding van spoorongevallen vergt een specifieke aanpak van de hulpverleningsdiensten. Dit bestrijdingsprotocol wijk op sommige punten af van reguliere incidenten- en rampenbestrijding. Aandachtspunten voor dit type incident staan beschreven in de Handreiking Voorbereiding Treinincident Bestrijding[148].

145 ProRail.nl. Automatisch bestuurde treinen.. *Geraadpleegd op 3 december 2021.*
146 ProRail.nl. ERTMS.. *Geraadpleegd op 3 december 2021.*
147 Kenniscentrum InfoMil. Spoor - Kenniscentrum InfoMil. *Geraadpleegd op 3 december 2021.*
148 IFV (2019). Handreiking voorbereiding spoorincidenten voor spoorpartijen en overheidshulpdiensten.

5.4.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid
De impact van een spoorvervoerincident op de integriteit van het grondgebied is afhankelijk van de omvang en de aard van het incident. Als het een klein ongeval is, zal de impact gering zijn en is het gebied niet of slechts voor een korte periode onbereikbaar zijn. Wanneer het een groot of complex incident betreft, zal het langer duren voordat het gebied wordt vrijgegeven. Echter ligt een groot deel van het spoorwegennetwerk in dun of onbewoond gebied, waardoor het functionele verlies van het desbetreffende gebied beperkt is. Als het incident met gevaarlijke stoffen betreft, kan het langer duren voordat het spoor en/of gebied wordt vrijgegeven.

Fysieke veiligheid
In 2019 zijn er door ongevallen met spoorvoertuigen 11 dodelijke slachtoffers, 6 zwaargewonden en 16 lichtgewonden geregistreerd. Dit betrof veelal niet personen in de trein, maar personen die deelnamen aan het wegverkeer (aanrijding met trein op overweg). Ter illustratie, in 2019 betrof het aantal dodelijke slachtoffers onder treinreizigers 0 en het aantal lichtgewonden 4[149].

Economische veiligheid
Een spoorvervoerincident is gemoeid met verschillende soorten kosten die hoog kunnen oplopen. Beschadiging aan het spoor moet bijvoorbeeld hersteld worden en wrakstukken en/of gevaarlijke stoffen moeten opgeruimd worden. Daarnaast zijn er kosten om beschadigde (spoor)voertuigen te repareren of geheel te vervangen[150].

Ecologische veiligheid
In de meeste gevallen is de impact van een spoorvervoerincident voor de flora en fauna beperkt. Als bij een incident op het spoor met gevaarlijke stoffen betrokken zijn, kan de natuur wel schade oplopen. Hoe groot de impact op natuur en milieu is, is afhankelijk van de hoeveelheid en wat voor soort gevaarlijke stof in het water terecht komt.

Sociale en politieke stabiliteit
Nederland beschikt over een compact netwerk van spoorwegen. Dit betekent dat een relatief klein incident een groot effectgebied tot gevolg kan hebben. De impact van een spoorvervoerincident, zowel met fysieke als digitale oorzaak, zal voornamelijk een stremming van het spoorverkeer zijn waardoor treinreizigers stranden en/of niet hun eindbestemming kunnen bereiken. Hoewel burgers dit als hinderlijk zullen ervaren, zal het grootste gedeelte van het dagelijkse gewoon doorgaan. Uiteraard zal de impact op het dagelijks leven groter worden naarmate de verstoring langer aanhoudt.

Het bestuur en de politieke stabiliteit zullen niet tot nauwelijks aangetast worden door een incident op het spoor.

Ongevallen met (dodelijke) slachtoffers komen op het spoor relatief weinig voor. Een spoorvervoerincident zal daarom over het algemeen weinig sociaal psychologische impact veroorzaken.

Veiligheid van cultureel erfgoed
Incidenten op het spoor hebben niet of nauwelijks impact op cultureel erfgoed.

149 Instituut Leefomgeving en Transport (2020). Jaarverslag spoorwegveiligheid.
150 Instituut Leefomgeving en Transport (2020). Jaarverslag spoorwegveiligheid.

Conclusie
Een spoorvervoerincident heeft beperkte impact op de integriteit van het grondgebied en over het algemeen weinig (dodelijke) slachtoffers tot gevolg. Daar staat tegenover dat het spoorverkeer in toenemende mate afhankelijk wordt van digitale en automatiseringssystemen waardoor de gevolgen van een digitale verstoring verstrekkende gevolgen kan hebben. Deze gevolgen zijn echter niet levensbedreigend maar voornamelijk hinderlijk, waardoor de impact beperkt blijft.

5.4.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

In 2019 vonden er in totaal 614 spoorwegincidenten plaats. Dit zijn voornamelijk kleinere ongevallen. Van deze incidenten zijn er 25 gelabeld als 'significant' op basis van veroorzaakte letsel, schade of stremming. Echter zal de kans op grotere verstoringen (zoals de landelijke communicatiestoring in mei én september 2021[151]) vanwege de toenemende digitale afhankelijkheid in de toekomst toenemen.

5.4.3 Beoordeling beleving

Voor de Veiligheidsmonitor 2019 is inwoners van Hollands Midden niet gevraagd naar hun beleving van spoorvervoerincidenten. De beleving van dit incidenttype kan dus niet worden vergeleken met de impact- en waarschijnlijkheidsanalyse.

151 NOS.nl (2021). Treinverkeer hele avond ontregeld na storing bij ProRail.. *Geraadpleegd op 3 december 2021.*

6 Gezondheid en Veiligheid

6.1 Bedreiging volksgezondheid

De volksgezondheid refereert aan de algemene gezondheidstoestand van de bevolking. De gezondheid van de bevolking kan op verschillende manieren worden bedreigd. Echter zijn voor de Veiligheidsregio niet alle typen bedreigingen voor de volksgezondheid relevant. Denk hierbij aan de effecten van langdurige luchtvervuiling. De effecten van dit type bedreigingen zijn namelijk pas zichtbaar op veel langere termijn, niet gecentreerd op één 'besmet'-moment en niet overdraagbaar waardoor er geen sprake is van snelle verspreiding. Daarom worden onder dit crisistype twee (op mens overdraagbare) incidenttypen beschreven, namelijk:

- Zoönose;
- Ziektegolf.

De volgende aanjagers hebben invloed op dit crisistype en incidenttypen: hyperconnectiviteit, klimaatverandering en verdichting.

Zoönose
Een zoönose is een infectieziekte die ontstaat bij dieren en vervolgens overspringt op de mens. Mensen kunnen op verschillende manieren besmet raken door een zoönose. Zo kan besmetting bijvoorbeeld plaatsvinden via voedsel, water of lucht, maar ook via direct contact met besmette dieren of besmet dierlijk materiaal zoals mest. Voorbeelden van zoönose zijn bijvoorbeeld Q-koorts, salmonellose en de vogelgriep[152].

152 RIVM.nl. Zoönosen. *Geraadpleegd op 2 december.*

Zoönose zijn zeer divers en elke uitbraak is uniek. Een uitbraak kan bijvoorbeeld erg lokaal zijn (teken in een park), zich regionaal manifesteren (Q-koorts) of zelfs (inter)nationaal uitbreiden (COVID-19). COVID-19 is het meest bekende en recentste voorbeeld van een zoönose die zich internationaal heeft verspreid[153].

Ziektegolf
Als veel mensen tegelijk ziek zijn, is er sprake van een ziektegolf. Er zijn verschillende oorzaken van een ziektegolf. Zo kan een ziektegolf ontstaan na de consumptie van verontreinigend of besmet voedsel. Daarnaast zijn er in Hollands Midden verschillende instanties die onderzoek doen naar ziektes. Hoewel de kans zeer klein is, is het mogelijk dat ontsnapping van of besmetting door de onderzochte ziektes leidt tot een ziektegolf. Daarnaast kan er ook een besmettelijke ziekte rondwaren die veel mensen tegelijkertijd ziek maakt. Er is dan sprake van een epidemie. Een virus dat ernstige gevolgen heeft voor de wereldwijde volksgezondheid is een pandemie[154]. Ongeveer twee derde van dergelijke infectieziekten wordt veroorzaakt door een zoönose en is dus afkomstig van dieren[155]. Een andere oorzaak van een rondwarende ziekte is het griepvirus (influenza). Het influenzavirus is een besmettelijke ziekte van de luchtwegen. De griep is een jaarlijks terugkerend verschijnsel, meestal in de wintermaanden, en wordt daarom ook wel seizoensgriep genoemd. Omdat griepvirussen muteren, kan iemand telkens opnieuw griep krijgen[156]. Als er een nieuw griepvirus opduikt waarvoor de weerstand van de bevolking laag is, kan dit leiden tot een grieppandemie. Gemiddeld eens in de 10 tot 50 jaar duikt er een nieuw griepvirus op waardoor veel mensen over de hele wereld ziek worden[157].

153 van de Merwe, J. P (2020). *Coronavirus SARS-CoV-2 en de ziekte COVID-19.*
154 Crisis.nl. Ziektegolf en epidemie. *Geraadpleegd op 2 december 2021.*
155 RIVM.nl. Zoönosen. *Geraadpleegd op 2 december.*
156 RIVM.nl. Griep. *Geraadpleegd op 2 december 2021.*
157 Crisis.nl. Ziektegolf en epidemie. *Geraadpleegd op 2 december 2021.*

Een aantal factoren is van invloed hoe een ziektegolf zich manifesteert:

- aard van de ziekte (verschijnselen, ernst);
- aantal sterfgevallen (mortaliteit);
- omvang van de epidemie (lokaal, regionaal, landelijk);
- snelheid en omvang van verspreiding (attack rate);
- mate van onduidelijkheid over het verloop van de ziektegolf (bekende ziekte of nieuwe ziekte);
- mogelijkheden tot preventie of behandeling (beschikbaarheid vaccin).

6.1.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid
De bedreiging van de volksgezondheid heeft niet direct impact op de integriteit van het grondgebied. Echter heeft de coronacrisis laten zien dat maatregelen om de gezondheidscrisis onder controle te krijgen wel kunnen leiden tot tijdelijk functioneel verlies van delen van de regio. Denk aan het instellen van de avondklok, waardoor mensen niet naar buiten mochten en dus geen gebruik mochten maken van het 'buiten' gedeelte van de regio.

Fysieke veiligheid
De meeste mensen zijn al wel eens met een influenza in aanraking gekomen en hebben daardoor een natuurlijke weerstand opgebouwd. Toch kunnen ook deze reguliere griepvirussen een aanzienlijk aantal slachtoffers tot gevolg hebben, met name onder mensen met een verminderde weerstand of ouderen. Zo bedroeg bijvoorbeeld de oversterfte tijdens griepepidemie in de winter van 2017/2018 9444 mensen[158].

158 RIVM.nl. Monitoring sterftecijfers Nederland. *Geraadpleegd op 2 december 2021.*

Als de samenleving wordt getroffen door een nieuw en onbekend virus, kan dit leiden tot een hoog aantal slachtoffers. Ook onder mensen die niet direct tot een risicogroep behoren. Zo zijn er tot november 2021 bijna 19000 mensen geregistreerd als zijnde overleden aan COVID-19. Daarnaast is bij een nieuw virus onbekend wat de gevolgen van een besmetting op de lange termijn zijn. Een voorbeeld hiervan is long COVID[159]. Als laatste kan de overbelasting van de zorg op lange termijn ook voor extra slachtoffers zorgen. Door de toename in ziekenhuisopnames stagneert de zorg, wordt de reguliere zorg afgeschaald en dit kan op den duur lange termijn voor extra gezondheidsschade zorgen[160]. De ziekenhuiszorg voor covid-patiënten heeft bijvoorbeeld gezorgd voor het verlies van ca. 100 tot 400 duizend levensjaren voor andere patiënten doordat planbare zorg uitgesteld werd[161].

Economische veiligheid

De kosten voor een bedreiging van de volksgezondheid bestaan voor het grootste gedeelte uit zorgkosten en economische kosten. Hoe hoog deze kosten zijn, is afhankelijk van de aard, omvang en mortaliteit van de bedreiging voor de volksgezondheid. In het geval van een reguliere en lokale griepepidemie worden de meeste economische kosten veroorzaakt door werknemers die voor een onbepaalde periode niet kunnen werken[162]. Deze kosten kunnen echter oplopen tot meerdere miljarden, in het geval van een pandemie zoals COVID-19, als met grootschalige steunpakketten een groot aantal bedrijven overeind moet worden gehouden[163].

159 RIVM.nl. Long (langdurige) COVID. *Geraadpleegd op 2 december 2021.*
160 Fondsslachtofferhulp.nl. Waarschuwing voor lange termijn effecten van uitgestelde zorg. *Geraadpleegd op 25 januari 2022*
161 Livestro, D. & Gupta, A. (2020). COVID goes Cuckoo.
162 BNR.nl. BNR Uitgezocht | Een griepepidemie: wat kost dat? *Geraadpleegd op 2 december 2021.*
163 Rekenkamer.nl. Coronarekening - Prinsjesdag 2021 (editie 5). *Geraadpleegd op 2 december 2021.*

Ecologische veiligheid

Een bedreiging van de volksgezondheid heeft geen direct gevolg voor flora en fauna, ook niet als deze ziektegolf is veroorzaakt door een zoönose.

Sociale en politieke veiligheid

Een bedreiging van de volksgezondheid heeft impact op het dagelijks leven. Veel mensen kunnen tegelijk ziek worden, waardoor zij bijvoorbeeld niet naar werk of school kunnen. Daarnaast komen bepaalde onderdelen van de samenleving (zoals onderwijs) stil te liggen door een tekort aan personeel. Wat de coronacrisis ook heeft laten zien, is dat de maatregelen die worden genomen om een dergelijke grootschalige ziektegolf te beteugelen vergaande impact kunnen hebben op het dagelijks leven van burgers. Zo viel het dagelijks leven door de opeenvolgende lockdowns nagenoeg compleet stil omdat o.a. de horeca en sportfaciliteiten gesloten waren en mensen niet naar werk konden.

Het openbaar bestuur wordt niet direct aangetast door een bedreiging van de volksgezondheid. Echter heeft de lengte van de coronapandemie en de maatregelen die door de overheid zijn genomen geleid tot weerstand en onbegrip onder een gedeelte van de bevolking. Deze groep stelt de legitimiteit en betrouwbaarheid van de overheid ter discussie wat uiteindelijk wel kan leiden tot de aantasting van het openbaar bestuur[164].

De aard van de bedreiging van de volksgezondheid kan zeker in het begin onbekend zijn, wat kan leiden tot gevoelens van angst en onzekerheid onder burgers. Daarnaast heeft de coronapandemie laten zien dat de sociaal psychologische impact van de maatregelen erg groot is. Door de strenge coronamaatregelen en de onduidelijkheid over het verloop van de crisis ervaren veel mensen gevoelens van angst en depressie.

164 Binnenlandsbestuur.nl. Vertrouwen in overheid nog nooit zo laag. *Geraadpleegd op 2 december 2021.*

Veiligheid van cultureel erfgoed

Over het algemeen heeft een ziektegolf niet direct invloed op cultureel erfgoed. Echter kunnen de maatregelen om grootschalige pandemie, zoals corona, te beteugelen wel leiden tot het wegvallen van inkomsten voor culturele instellingen. Hierdoor valt financiering voor onderhoud en renovatie weg wat kan leiden tot het in verval raken van cultureel erfgoed.

Conclusie

De impact van een bedreiging van de volksgezondheid is voornamelijk afhankelijk van de aard, omvang en mortaliteit van de ziektegolf. Over het algemeen is de directe impact van een ziektegolf niet heel groot. COVID-19 heeft laten zien dat een nieuw virus en de daaropvolgende maatregelen wel verstrekkende impact kan hebben.

6.1.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

Hollands Midden kenmerkt zich door een combinatie van (grote) steden en landelijk gebied. Intensieve veehouderij, wat overigens beperkt voorkomt in Hollands Midden, vergroot de kans dat een virus overspringt van dier op mens[165]. Daarnaast zorgt de hoge bevolkingsdichtheid en de vele reisbewegingen dat een dergelijk virus zich gemakkelijk over de rest van regio (en mogelijk daarbuiten) verspreidt. De huidige trend van verdichting waarbij landelijke en stedelijke gebieden steeds meer met elkaar vermengen en de toenemende hyperconnectiviteit, waardoor mensen zich makkelijk over de wereld verplaatsen, maakt dat de kans op/verspreiding van een zoönose alleen maar groter wordt.

Bovendien zorgen zowel verstedelijking als klimaatverandering dat (wilde) dieren en mensen steeds dichter op elkaar leven. Het leefgebied van dieren wordt steeds kleiner en de kans dat zo'n virus op een mens overspringt wordt daardoor steeds groter[166].

6.1.3 Beleving

Uit de gegevens van de Veiligheidsmonitor 2019 blijkt dat inwoners van Hollands Midden een bedreiging van de volksgezondheid als een laag risico beleven. De impact- en waarschijnlijkheidsanalyse schaalt een bedreiging van de volksgezondheid in als een risico met hoge waarschijnlijkheid en aanzienlijke impact. Daarmee komt de beleving van de inwoners van Hollands Midden voor wat betreft dit risico niet overeen met de gedane risicoanalyse.

165 GGD Hollands Midden (2013). Veehouderij en gezondheid in de regio Hollands Midden.

166 Eenvandaag.nl. Klimaattop in Nederland tijdens coronacrisis belangrijker dan ooit. *Geraadpleegd op 2 december 2021.*

7 Publieke veiligheid

Onder dit thema vallen twee crisistypen:

- Verstoring openbare orde;
- Extreem geweld.

De aanjager die vooral van invloed is op deze crisistypen is polarisatie en radicalisering.

7.1 Verstoring openbare orde

Er is sprake van aantasting van de openbare orde wanneer een verstoring van enige betekenis de normale gang van zaken in de desbetreffende openbare ruimte aantast[167]. Hierbij kan worden gedacht aan demonstraties, zoals de boerenprotesten (oktober 2019) of de avondklokrellen (23 – 26 januari 2021) Deze laatste waren een gevolg van een maatregelen die de overheid trof in de bestrijding van COVID-19. De afgelopen periode heeft er een zekere kruisbestuiving plaatsgevonden tussen enerzijds actiegroepen die zich verzetten tegen het overheidsbeleid en anderzijds completdenkers.[168]. Dit groeiende anti overheid sentiment, wat in de coronatijd een vlucht lijkt te hebben genomen, kan leiden tot meer verstoringen van de openbare orde. Protesten gaan steeds meer gepaard met openbare orde verstoringen. De inzet van de ME bij protesten is sinds juni 2020 landelijk al tientallen keren voorgekomen. Soms wordt het protest door hooligans, relschoppers, baldadige jongeren of complotdenkers ook aangegrepen om een (gewelddadige) confrontatie aan te gaan met de politie. Benadrukt moet worden dat er een verschil is tussen personen die doorgaans vreedzaam demonstreren en zij die als uitlaatklep of verveling doelbewust gaan rellen [169].

167 Hoge Raad arrest, 30 januari 2007, LJN: AZ2104
168 NCTV.nl. Polarisatie en extremisme *Geraadpleegd op 13 oktober 2021*
169 NCTV (2021). De verschillende gezichten van de coronaprotesten. *Geraadpleegd op 7 december 2021.*

7.1.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid
In de afgelopen tijd hebben we gezien dat zowel demonstraties als rellen impact kunnen hebben op het grondgebied. Bij de boerenprotesten zijn er dagen geweest dat delen van de snelweg (A28) en kruispunten werden geblokkeerd (oktober en december 2019)[170]. De duur hiervan is echter meestal maar een dag of aantal dagen, waardoor de daadwerkelijk impact beperkt blijft.

Fysieke veiligheid
Afhankelijk van de aard en omvang van de verstoring van de openbare orde zijn doden en gewonden voorstelbaar, maar niet waarschijnlijk. De verstoringen richten zich veelal op de openbare ruimte, zoals bij de avondklokrellen (2020) en andere coronaprotesten. Wanneer de verstoringen met geweld tegen personen gepaard gaat en er veel slachtoffers bij komen kijken, hebben we het over extreem geweld en niet meer alleen de verstoring van de openbare orde.

Economische veiligheid
De economische kosten bij verstoringen van de openbare orde kunnen in de miljoenen lopen. Zo hebben de avondklokrellen (2020) voor zeker 1 miljoen aan schade veroorzaakt. Hierbij ging het alleen om de verzekerde schade, want de schade voor de ondernemers is nog groter[171]. De schade en de kosten die hiermee gepaard gaan zijn altijd afhankelijk van het soort verstoring van de openbare orde.

Ecologische veiligheid
Het is voorstelbaar dat de flora en fauna aangetast worden, maar niet langdurig of blijvend genoeg om de oorspronkelijke ecologische functie aan te tasten. De impact op flora en fauna is dus laag.

170 Destentor.nl. Boeren blokkeren A28 volledig tussen Hoogeveen en Zwolle. *Geraadpleegd op 13 oktober 2021.*
171 Limburger.nl Verzekeraars: zeker 1 miljoen euro schade door avondklokrellen *Geraadpleegd op 13 oktober 2021.*

Sociale en politieke stabiliteit

De sociaal psychologische impact is bij verstoring openbare orde en maatschappelijke onrust zeer groot. Angst zal vooral een rol spelen voor de mensen die wonen in de nabijheid van de openbare orde verstoring. Mensen mijden deze plekken, kunnen vluchtgedrag vertonen, afwijkend koopgedrag vertonen, stigmatiseren en hun onvrede uiten via de media. De publieke woede zal veel breder zijn. Een deel van de mensen zal die woede richten op de overheid, een ander deel op de relschoppers[172]. De samenleving kan na dergelijke openbare orde verstoringen nog verder polariseren.

Deelname aan het normale maatschappelijke leven kan belemmerd worden. De voorbeelden van de afgelopen jaren waarbij de verstoring van de openbare ruimte aan de orde was, hebben zich alleen beperkt tot een dag of aantal dagen en een klein deel van de openbare ruimte. De impact op het dagelijkse leven is dan ook beperkt.

Het daadwerkelijk functioneren van de Nederlandse overheid komt niet snel in het geding door de verstoring van de openbare orde. Wel kan het invloed hebben op het vertrouwen in de overheid en daarmee weer zorgen voor meer rellen en demonstraties.

Veiligheid van cultureel erfgoed

Tenzij de verstoring van de openbare orde direct gericht is tegen cultureel erfgoed is de impact hierop klein tot niet aanwezig.

Conclusie

De impact van de verstoring van de openbare orde kan ernstig zijn. Vooral op het gebied van kosten en sociaal psychologisch.

172 Analistennetwerk Nationale Veiligheid (2016). *Het Nationaal Veiligheidsprofiel 2016.*

7.1.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

Verstoring van de openbare orde komt in verschillende vormen regelmatig voor. Voorbeelden hiervan zijn de avondklokrellen, de boerenprotesten en de woonprotesten. Bij deze laatste heeft de polities meermaals moeten ingrijpen en zijn een twintigmal mensen aangehouden[173].

7.1.3 Beoordeling beleving

Omdat verstoring van de openbare orde zich met zekere regelmaat voordoet, worden bewoners van Hollands Midden hier ook mee geconfronteerd. Uit de Veiligheidsmonitor blijkt dat de onveiligheidsgevoelens die in en nabij de woonplaats worden ervaren in de loop der jaren afnemen, terwijl de ervaren overlast ongeveer gelijk blijft[174]. Het percentage dat overlast ervaart is 44%, dit betekent dat het belevingsaspect overeenkomstig is met de impact- en waarschijnlijkheidsanalyse.

173 NOS.nl https://nos.nl/artikel/2417201-23-mensen-aangehouden-na-afloop-van-woonprotest-in-leiden. *Geraadpleegd op 24 februari 2022*
174 Ministerie van Justitie en Veiligheid (2017). *Veiligheidsmonitor 2017*

7.2 Extreem geweld

Bij extreem geweld gaat het niet alleen om om de ideologische motieven van de dader(s) maar om het doel om (veel) slachtoffers te maken[175]. Dit kunnen uitingen van terrorisme zijn, maar dat hoeft dus niet. Een recent meer voorkomende vorm van extreem geweld is extreem crimineel geweld. Denk hierbij aan afrekeningen in het criminele circuit, maar ook buiten het criminele circuit. Denk hierbij aan de aanslag op Peter R. de Vries op 6 juli 2021[176]. Indien crisissituaties ontstaan wordt een beroep gedaan op een breder netwerk, bijvoorbeeld samen met de andere hulpverleningsdiensten en de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV)[177]. In Nederland is sinds 2005 het Alerteringssysteem Terrorismebestrijding (ATb) operationeel. Dit systeem is primair gericht op het waarschuwen van vitale bedrijfssectoren en niet op het waarschuwen van burgers. Het alerteringssysteem zal in geval van nood of bedreiging alle benodigde personen en diensten snel kunnen waarschuwen, waardoor deze diensten aanvullende maatregelen kunnen treffen. Het NCTV gebruikt het systeem om bestuurders, politie, hulpdiensten en anderen te informeren over bijvoorbeeld de dreiging van een aanslag en te komen tot adequate maatregelen.

De laatste jaren zijn we regelmatig geconfronteerd met plotselinge, ingrijpende gebeurtenissen voortvloeiend uit extreem geweld. Een voorbeeld is het schietdrama in Alphen aan den Rijn (2011). En ook dreigingen van extreem geweld komen geregeld voor. Zo zijn in 2021 twee mannen veroordeeld voor het beramen van een terroristische aanslag in Nederland[178].

175 Inspectie Justitie en Veiligheid (2020). *De voorbereiding op hulpverlening na een terroristische aanslag*
176 Parool.nl. Dit weten we over de aanslag op Peter R. de Vries. *Geraadpleegd op 11 maart 2022.*
177 NCTV (2014). *Handreiking aanpak van radicalisering en terrorismebestrijding op lokaal niveau.*
178 Nu.nl. Zes jaar cel voor plannen terroristische aanslag in Nederland. *Geraadpleegd op 14 oktober 2021*

7.2.1 Beoordeling impact

Territoriale veiligheid
De impact van extreem geweld op de territoriale veiligheid kan door in theorie erg groot zijn. Echter beperkt een incident met extreem geweld zich in de praktijk veelal tot één bepaald gebouw of gebied. Er is dus sprake van aantasting van de integriteit van het grondgebied, alleen geldt dit veelal voor een beperkt gebied.

Fysieke veiligheid
Het aantal slachtoffers is erg afhankelijk van de aard en de omvang van het incident. Het kan variëren van één doelgerichte moord tot een aanslag met meerdere doden en gewonden.

Economische veiligheid
De economische kosten zijn erg afhankelijk van de omvang van het incident. Hoe groter het getroffen gebied en het aantal slachtoffers, hoe hoger veelal de kosten.

Ecologische veiligheid
De impact van extreem geweld op flora en fauna is nagenoeg nihil.

Sociale en politieke stabiliteit
De impact op het dagelijks leven kan groot zijn. Dit heeft vooral te maken met het onvoorspelbare karakter wat extreem geweld met zich mee kan brengen. Ondanks dat het zich veelal beperkt tot één locatie, kan de dreiging van een vervolg er voor zorgen dat mensen zich niet vrij kunnen verplaatsen. Denk hierbij aan het tramincident in Utrecht in 2019 waarbij mensen in Utrecht werden opgeroepen niet meer naar buiten te gaan en in de buurt van het incident te komen.

De impact op het openbaar bestuur is afhankelijk van de aard en omvang van het extreme geweld. Naar verwachting wordt het openbare bestuur door extreem geweld niet belemmerd in het functioneren. Echter kan de geloofwaardigheid wel worden aangetast als blijkt dat het openbare bestuur nalatig is geweest. De impact zal daarnaast voornamelijk groot zijn op het gebied van de openbare orde en veiligheid.

De sociaal psychologische impact van extreem geweld is groot. Als gevolg van een dergelijk incident kan angst ontstaan onder de bevolking, maar ook woede. Veelal speelt gevoelde onzekerheid hierbij ook een rol. De afname van het gevoel van veiligheid in een bepaalde omgeving (of zelfs de samenleving) kan lange tijd een impact hebben.

Veiligheid van cultureel erfgoed
Tenzij het extreme geweld plaatsvond op of in een locatie van cultureel erfgoed is de impact hierop klein.

Conclusie
De impact van extreem geweld kan, afhankelijk van de aard en omvang, heel groot zijn. Dit lijkt het grootst bij de sociaal psychologische impact en op het gebied van slachtoffers. Op de overige onderdelen is de inschatting dat het minder impact heeft. Afhankelijk van het incident is het vooral de

7.2.2 Beoordeling waarschijnlijkheid

Het risico dat rechts-extremisten naar geweld grijpen is groter dan in het verleden. Het NCTV signaleert een toename van personen die online dreigen met geweld. Ook de toename van polarisatie sinds de coronapandemie zorgt voor meer maatschappelijke onrust en zorgt voor een grotere kans op extreem geweld. De verwachting is dat deze trend de komende jaren door blijft zetten.

Voor een aantal objecten en gebieden in de regio geldt ook dat er een verhoogde kans is op een aanslag. Denk aan BRZO-objecten, risicovolle evenementen en grote hotels. Om hierop voorbereid te zijn, zijn een aantal extra maatregelen getroffen (als het extra opleiden van de kazernes).

7.2.3 Beoordeling beleving

Omdat incidenten met extreem geweld erg worden uitgelicht in de media, leven deze in grote mate onder de bevolking. Uit de gegevens van de Veiligheidsmonitor[179] wordt de kans op een terroristische aanslag niet heel hoog ingeschat (5%).

179 Veiligheidsmonitor veiligheidsregio HM (2019). *Brandveiligheid, risicobeleving en bekendheid Veiligheidsregio.*

Veiligheidsregio
HOLLANDS MIDDEN

In Veiligheidsregio Hollands Midden werken gemeenten, GHOR, brandweer, politie en andere partners samen aan de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Hollands Midden.

Beantwoording op de vraag zoals gesteld door de heer Van Beurden tijdens de V&A avond van 5 september 2022 en een nadere toelichting op de aanjager digitale onafhankelijkheid.

1. Over de aanwezigheid van draaiboeken en maatregelen ter mitigatie lees ik erg weinig. Deze zijn wel bepalend voor de uiteindelijke impact van een calamiteit. Zou daar ook niet meer de aandacht naar toe moeten gaan? M.a.w. De mate waarin de VRHM toegerust zijn op risico's bepaald de mogelijke ernst daarvan. De VRHM noemt een crisisorganisatie als backbone maar zwijgt over de kennis en toerusting voor de specifieke risico's.

Antwoord:
Eén van de taken van de veiligheidsregio is het (operationeel) voorbereiden op risico's, rampen en crises. Dit wordt enerzijds gedaan door crisisteams en -functionarissen op te leiden, te trainen en te oefenen. Anderzijds heeft de veiligheidsregio operationele planvorming voor de vele verschillende risico's die kunnen voorkomen. Denk hierbij aan een operationele planvorming voor uitval elektriciteit/cybergevolgbestrijding of impactanalyses als het gaat om overstromingen. Deze operationele planvorming worden samen met partners opgesteld om te kijken wat een risico is, wie hierbij aan zet is en hoe op dit risico dient te worden geanticipeerd.

Digitale afhankelijkheid
De ontwikkelingen op het digitale vlak gaan razendsnel, daarom is dit opgenomen als aanjager in het risicoprofiel. Daarnaast is digitale afhankelijkheid onderdeel van hyperconnectiviteit. De aanjager hyperconnectiviteit gaat namelijk zowel over de fysieke als de digitale omgeving. Hyperconnectiviteit houdt in dat de wereld steeds meer met elkaar verbonden raakt. Dit geldt enerzijds voor het fysieke domein door de toename in internationale verbindingen via lucht, (spoor)wegen en water. Anderzijds voor het digitale domein door de ontwikkeling van het internet en daarbij behorende netwerken. Ook vervaagt de grens tussen de fysieke wereld en de digitale wereld steeds meer. Vanwege onze groter wordende digitale afhankelijkheid en toenemende hyperconnectiviteit, kunnen verstoringen in de het digitale domein meer en grotere effecten hebben in het fysieke domein (en vice versa). De 4 aanjagers die nu zijn aangedragen als prioriteit hebben de meeste invloed op de verschillende risico's zoals opgenomen in het risicoprofiel. Digitale afhankelijkheid is de afgelopen 4 jaar al actief opgepakt binnen de Veiligheidsregio. In deze 4 jaar is duidelijk geworden dat de veiligheidsregio op dit thema verantwoordelijk is voor de gevolgbestrijding van een cyberincident. De oorzaak (moedwillig of niet) kan invloed hebben op de lengte van het incident, maar de veiligheidsregio heeft geen rol in het oplossen van de oorzaak. Daarnaast zijn zowel intern als met partners (denk aan Fox-IT en Northwave) gesprekken gevoerd en afspraken gemaakt. Er is planvorming opgesteld en er zijn oefeningen geweest (zowel intern als bij gemeenten). Het onderwerp wordt hiermee steeds gemonitord. Gezien deze situatie is het advies om de prioriteit op de 4 aanjager zoals genoemd in het voorstel. Hier dient namelijk meer kennis en kunde over ontwikkeld te worden. Deze prioritering neemt niet weg dat digitale afhankelijk een belangrijk speerpunt is voor het Regionaal Beleidsplan en daarnaast komt het dus ook terug binnen de aanjager hyperconnectiviteit.

Raadsavond	5 september 2022
Zaaknummer	420810
Portefeuillehouder	Nick van Egmond
Opsteller	M.C.J. de Winter, mdewinter@kaagenbraassem.nl
Onderwerp	Voorbereidingskredieten uitbreiding Kaskade

Beslispunten

1. Een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen voor dekking van de plankosten voor de uitbreiding van Kaskade van € 300.000 ten laste van de in de Richtnota 2023 opgenomen stelpost voor uitbreiding Kaskade ter grootte van € 141.500, deels ter dekking van de kapitaallasten van dit voorbereidingskrediet.
2. Een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen voor dekking van de plankosten voor de aanpassing van de openbare ruimte rondom Kaskade van € 142.000 ten laste van de in de Richtnota 2023 opgenomen stelpost voor infra en parkeren ter grootte van € 34.000 ter dekking van de kapitaallasten van dit voorbereidingskrediet en het later beschikbaar te stellen uitvoeringskrediet.
3. Geheimhouding te leggen op bijlage 1 en op de kostenramingen (bijlagen 2 en 4), tot na afloop van de Alcateltermijn na gunning van de werken.

Wat willen we bereiken

Voorzien in voldoende en passende onderwijshuisvesting.

Wat gaan we daarvoor doen

Door een snellere toename van het aantal leerlingen is uitbreiding van Brede School Kaskade eerder aan de orde dan aanvankelijk werd gedacht. Onderzoek heeft aangetoond dat uitbreiding op en om het bestaande gebouw mogelijk is, aangezien ontwikkelingen op naastgelegen percelen onzeker is. In het onderzoek dat is uitgevoerd zijn een aantal scenario's verkend, waarna door de architect, in samenwerking met de gebruikers en de gemeente, een structuurontwerp (SO) is opgesteld. Uitbreiding van Kaskade neemt ook een aanvullende parkeerbehoefte met zich mee. Om uitbreiding van Kaskade mogelijk te maken moeten de plannen verder ontwikkeld worden en daarvoor wordt uw raad gevraagd om budget beschikbaar te stellen.

Inleiding
Bij de besluitvorming rond Focus met Ambitie II is een raadsbesluit genomen over de uitbreiding van De Kiem/Kaskade. Door een snellere toename van het aantal leerlingen in Roelofarendsveen is uitbreiding van de Brede School Kaskade in Roelofarendsveen eerder noodzakelijk dan aanvankelijk werd gedacht. In maart 2021 is de leerlingenprognose voor Kaag en Braassem geactualiseerd. Hierin wordt verwacht dat de maximale capaciteit, qua leerlingen in het bestaande gebouw al richting het einde van 2022 wordt bereikt, terwijl eerder werd uitgegaan dat uitbreiding pas in 2027 aan de orde zou zijn.

In een eerder stadium is ervan sprake geweest dat binnen de beoogde ontwikkeling van de naastgelegen percelen (locatie Bakker-Turk) ruimte zou worden gereserveerd om een uitbreiding van het kindcentrum te realiseren, maar omdat nog onduidelijk is of en wanneer een ontwikkeling op deze percelen doorgang zal vinden, is een studie gedaan naar de mogelijkheden om de uitbreiding van Kaskade te laten plaatsvinden in, om en/of op het huidige gebouw. Deze studie heeft geresulteerd in een aantal scenario's waarmee Frencken Scholl Architecten, architect van het oorspronkelijke gebouw, aan de slag is gegaan om deze in nauwe samenwerking met de gebruikers van het gebouw verder uit te werken tot een structuurontwerp. Om dit structuurontwerp, en de bijkomende aanpassing van de openbare ruimte, verder uit te werken is een voorbereidingskrediet nodig.

Onderbouwing
De gemeente is verantwoordelijk voor adequate onderwijshuisvesting. In 2010 is in opdracht van de gemeente daarom Kaskade gebouwd. Dit gebouw is na realisatie verkocht aan Stichting MeerWonen. Wij huren het gebouw van MeerWonen en onderverhuren het aan de Stichting Samenwerkende Basisscholen Alkemade (SSBA).

In de ontwikkelplannen van Braassemerland is altijd rekening gehouden met een extra school (Kaskade 2.0) om te kunnen voorzien in de onderwijshuisvesting met een toenemend aantal leerlingen door de nieuwbouw. Binnen de ontwikkelplannen op de naastgelegen percelen (locatie Bakker-Turk) zou ruimte worden gereserveerd om een uitbreiding van het kindcentrum te kunnen realiseren. Vanwege knelpunten met betrekking tot o.a. de ontsluiting is doorgang van dit plan op dit moment onzeker en gezien de urgentie waarmee de capaciteitsproblemen zich nu eerder lijken aan te dienen, is voor de uitbreiding van Kaskade gekeken naar alternatieve oplossingen.

Uitvoering

<u>Kosten – uitbreiding Kaskade</u>
Op basis van de kostenraming die bij het structuurontwerp door Frencken Scholl Architecten is opgesteld, bedragen de voorbereidingskosten zo'n € 300.000 (bijlage 2). Voorgesteld wordt om dit bedrag beschikbaar te stellen. In de Richtnota 2023 is een stelpost voor dekking van de kapitaallasten opgenomen. De opgenomen stelpost voor de kapitaallasten ter grootte van € 141.500 is gebaseerd op de kostendekkende huursom vermeerderd met de kapitaallasten van deze plankosten. Daarmee zijn de plankosten gedekt in de begroting 2023 ev.
Stichting MeerWonen is eigenaar van het pand en om die reden worden gesprekken gevoerd over de benodigde investering. MeerWonen heeft in de gesprekken aangegeven bereid te zijn om de investeringskosten voor de uitbreiding voor haar rekening te nemen, maar stellen daar een kostendekkende huursom voor de gemeente tegenover.
Omdat huisvesting van onderwijs valt onder de zorgplicht van de gemeente, nemen wij de plankosten in de voorbereiding voor onze rekening.

*Bedragen * € 1000*

Stelpost ambities, waarvoor separate besluitvorming nog moet plaatsvinden	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Uitbreiding locatie Kaskade	1	17	141	141	141	141	141
1e inrichting uitbreiding Kaskade		230					
Infra & parkeren Kaskade	-	1	34	34	34	34	34

Kosten – Infra en parkeren

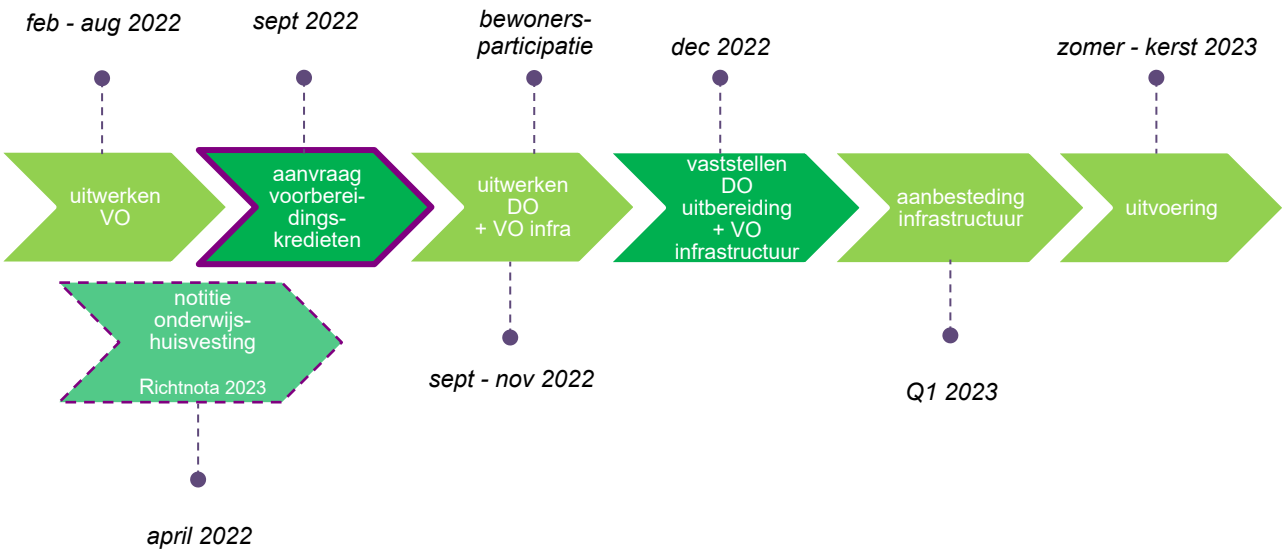
De uitbreiding van Kaskade heeft ook gevolgen voor de openbare ruimte rondom het gebouw. Toename van onderwijs en kinderopvang betekent ook dat ruimte moet worden gevonden voor extra parkeerruimte. Het totaal van de huidige situatie bedraagt 99 parkeerplaatsen. De nieuwe behoefte bedraagt 153 parkeerplaatsen. Hierin kan op de bestaande locatie grotendeels worden voorzien door een volledige herinrichting, waarbij de beschikbare ruimte veel efficiënter wordt ingedeeld (bijlage 3). Het benodigde voorbereidingskrediet hiervoor bedraagt € 142.000. In de Richtnota van 2023 is een stelpost ter grootte van € 34.000 (zie ook bijlage 4) opgenomen. Deze dient ter dekking van zowel de kapitaallasten van dit voorbereidingskrediet als ook van het later toe te kennen uitvoeringskrediet. Tijdens de voorbereiding hiervan zullen wensen en eisen vanuit verschillende beheersgebieden worden opgehaald en verwerkt in een voorlopig ontwerp, waarin naast verdere ambities en wensen uit het raadsakkoord, ook veel aandacht zal zijn voor hoe de verkeersafwikkeling in de nieuwe situatie op een veilige manier kan worden georganiseerd. Naar verwachting ontvangt uw raad in december 2022 een separate kredietaanvraag voor de daadwerkelijke herinrichtingsinvestering.

Participatie en tijdlijn

Binnen het proces wordt nauw samengewerkt met de SSBA en Kindkracht 0/12. Op die manier komen we tot een ontwerp dat naadloos aansluit bij de wensen van de gebruikers en recht doet aan de wijze waarop zij het onderwijs willen inrichten. Tevens is MeerWonen als eigenaar van het gebouw aangehaakt en geeft zij aan dat het belangrijk is dat de wensen vanuit de gebruikers een prominente plek krijgen binnen het ontwerp.

Om de omgeving mee te nemen in de uitbreidingsplannen, voldoende draagvlak te creëren en kritieke input tijdig op te halen, zal participatie met omwonenden tijdens de uitwerking van het voorontwerp (VO) richting het definitief ontwerp (DO) plaatsvinden. Dit zal een gezamenlijke inspanning worden vanuit de betrokken partijen in het projectteam. Deze input zal worden meegenomen in de afronding van het definitieve ontwerp.

Met het beschikbaar stellen van de voorbereidingskredieten kunnen de directe verdere werkzaamheden formeel in gang gezet worden. Gezien de versnelling waarmee de noodzakelijke uitbreiding van Kaskade op ons af komt, zijn de werkzaamheden voor de uitwerking van het structuurontwerp reeds in gang gezet.
Na toekenning van de kredieten door de raad zullen in het vervolgtraject nog besluiten moeten worden genomen. Deze momenten zijn hieronder in donkergroen weergegeven.

Risico’s

- De bedragen die in dit voorstel zijn opgenomen, zijn gebaseerd op de indicatieve bouwkosten van het huidige schetsontwerp en verwachte voorbereidingskosten voor de (her)inrichting van de openbare ruimte. Met de huidige stijging van prijzen in de bouw, bestaat het risico dat deze bedragen uiteindelijk hoger uitvallen. Om die reden wordt ook nog geen krediet gevraagd voor de daadwerkelijke herinrichting van de openbare ruimte. Mocht er aanvullend krediet voor dekking van de plankosten nodig zijn, zal hiervoor opnieuw een voorstel naar de raad komen.
- Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor de huisvesting van onderwijs. Wanneer het aanbod aan leerlingen niet langer gehuisvest kan worden in de bestaande panden, bestaat de kans dat het schoolbestuur het college zal verzoeken om (tijdelijke) voorzieningen te treffen, zolang niet kan worden voorzien in een permanente oplossing. Ook andere scholen binnen de SSBA voelen de gevolgen van het sneller toenemende aantal leerlingen en schuren aan tegen hun maximale capaciteit, waardoor flexibiliteit voor uitwisseling van leerlingen tussen scholen onderling flink is afgenomen.
- Niet wij als gemeente, maar MeerWonen, is eigenaar van het bestaande gebouw. Vanwege onze gemeentelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting zijn wij trekker van het proces om tot uitbreiding te komen. Dit vraagt om goede communicatie en afstemming onderling. Vanuit MeerWonen wordt een projectleider uitgenodigd om deel te nemen aan het projectgroepoverleg. Gesprekken over hoe om te gaan met uitbreiding in relatie tot de bestaande afspraken over het bestaande pand tussen MeerWonen en gemeente worden gevoerd.

Regio
n.v.t.

Duurzaamheid
De uitbreiding van het gebouw moet voldoen aan de duurzaamheidseisen die zijn opgenomen in het Bouwbesluit.

Evaluatie
Zodra de uitbreiding wordt opgeleverd en in gebruik genomen, is het gewenste resultaat bereikt en hebben wij voldaan aan de zorgplicht voor de huisvesting van het onderwijs.

Roelofarendsveen, 12 juli 2022
Burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem,

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
R. van Zijl	A. Heijstee-Bolt

Bijlagen behorend bij het voorstel

Bijlage 1	structuurontwerp Kaskade (vertrouwelijk)
Bijlage 2	kostenraming SO (vertrouwelijk)
Bijlage 3	schetsontwerp inrichting openbare ruimte
Bijlage 4	kostenraming inrichting openbare ruimte (vertrouwelijk)

IMOSS

STEDENBOUW
LANDSCHAP
BUITENRUIMTE

ROELOFARENDSVEEN, UITBREIDING BREDE SCHOOL KASKADE

13 APRIL 22
19158-P

TOELICHTING

Bijgaande verkenning toont een tweetal mogelijkheden voor de uitbreiding van het parkeren bij de brede school ‘Kaskade’ in Roelofarendsveen. Aanleiding hiervoor is de toename van leerlingen, waardoor het gebouw en daarmee ook het parkeren moet worden vergroot.

HUIDIGE SITUATIE

In de huidige situatie is er een parkeercircuit voor de school en sporthal langs met parkeren in het middengedeelte. Hier liggen 82 parkeerplaatsen.

Aan de oostkant is er een eenrichtingsweg met eenzijdig haaksparkeren met 17 parkeerplaatsen. Het totaal van de huidige situatie bedraagt daarmee 99 parkeerplaatsen.

De huidige inrichting suggereert ook dat de strook voor het schoolgebouw gebruikt kan worden als kiss en ride zone. Dit lijken geen formele plekken en deze zijn in de uitgangssituatie niet meegenomen als zijnde parkeerplaats.

UITGANGSPUNTEN

De huidige parkeerbehoefte op basis van de aanwezige parkeerplaatsen bedraagt 99 plekken.

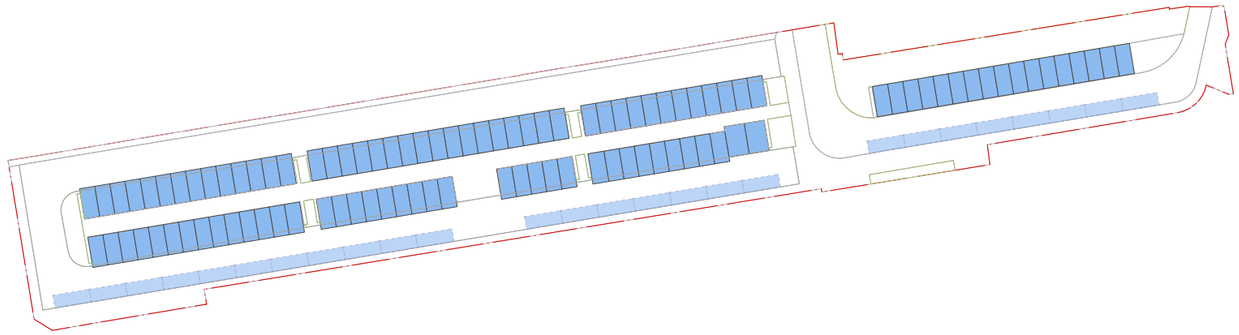
De school wordt uitgebreid met 200 leerlingen. Hiervoor zijn tussen de 12,5 en 17,5 parkeerplaats extra nodig (exclusief kiss en ride). Voor de kiss en ride zouden 61 extra parkeerplaatsen moeten worden gerealiseerd, die door gescheiden starttijden tot max 40% kunnen worden gereduceerd.

Voor de maatvoering is het LIOR van gemeente van toepassing, aangevuld met de CROW.

CONCEPT

HUIDIGE SITUATIE
PLATTEGROND

CONCEPT

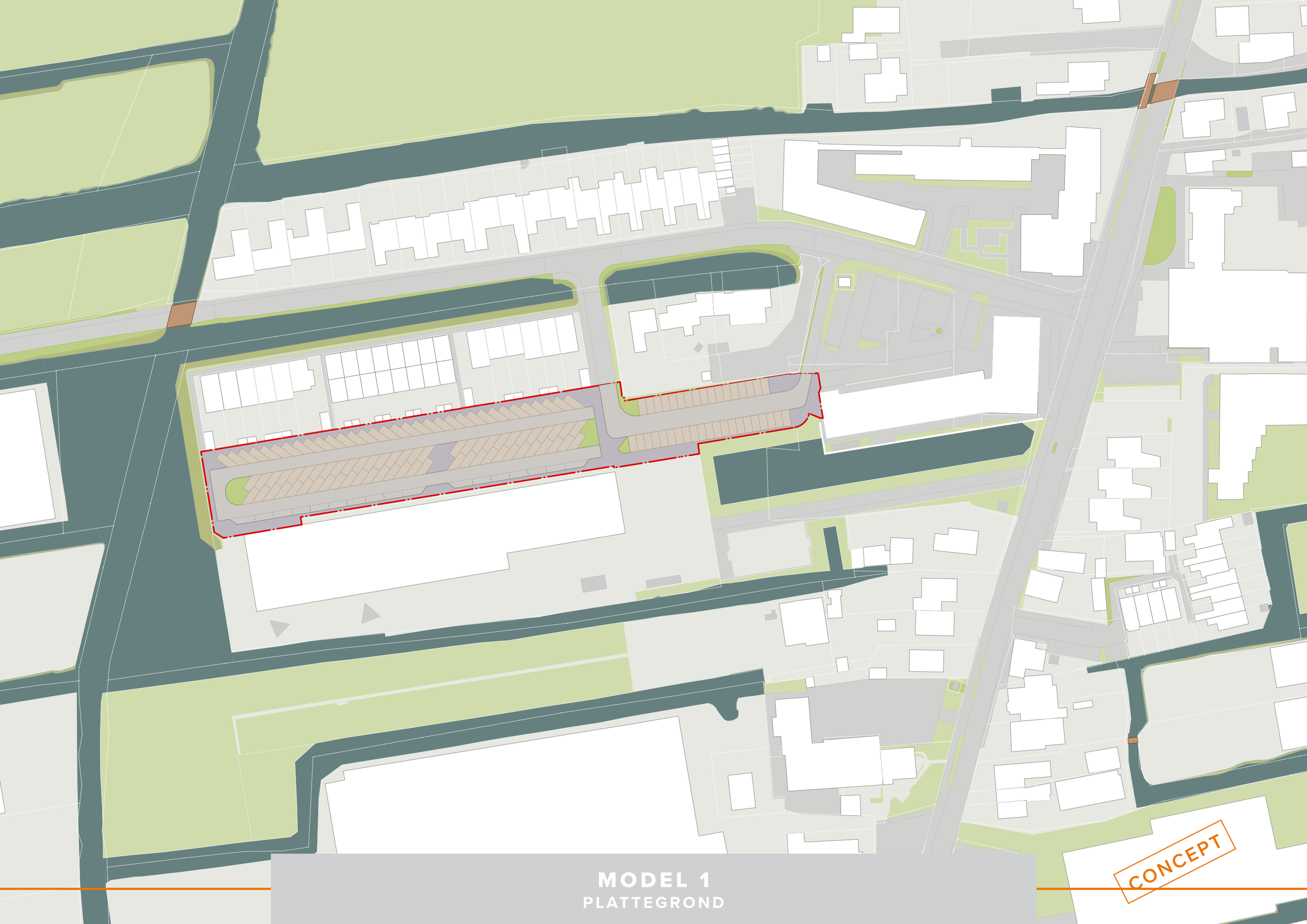
Parkeerbalans			
Parkeerbehoefte	**Aantal**	**factor**	**Behoefte**
Huidig aantal parkeervakken (excl. gebruik kiss & ride)	99	1,0	99
Behoefte (B)	**99**		**99,0**

Parkeervoorzieningen	**Aantal**	**Parkeerkencijfer**	**Gerealiseerd**
Parkeren parkeervak	99	1	99
Parkeren kiss en ride (indicatief)	26	0	0
Getekende parkeervoorzieningen (A)			**99**
Balans			**= 0**

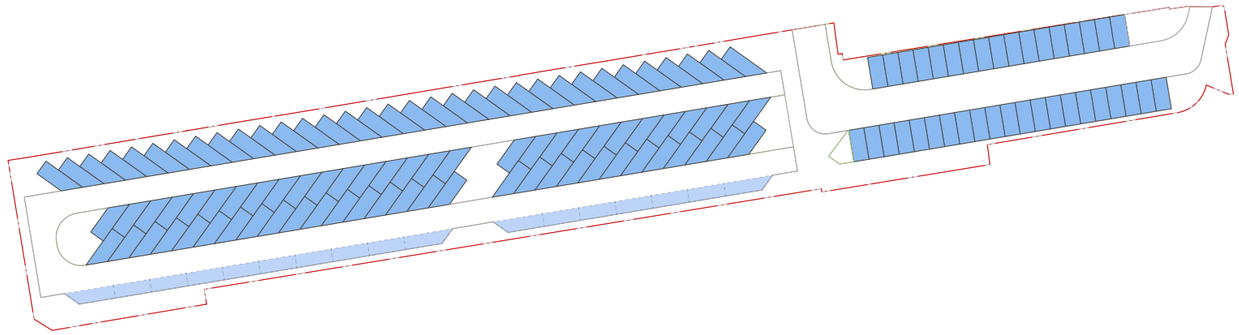
niet formeel, wordt wel als zodanig gebruikt!

HUIDIGE SITUATIE
PARKEERBALANS

CONCEPT

MODEL 1
PLATTEGROND

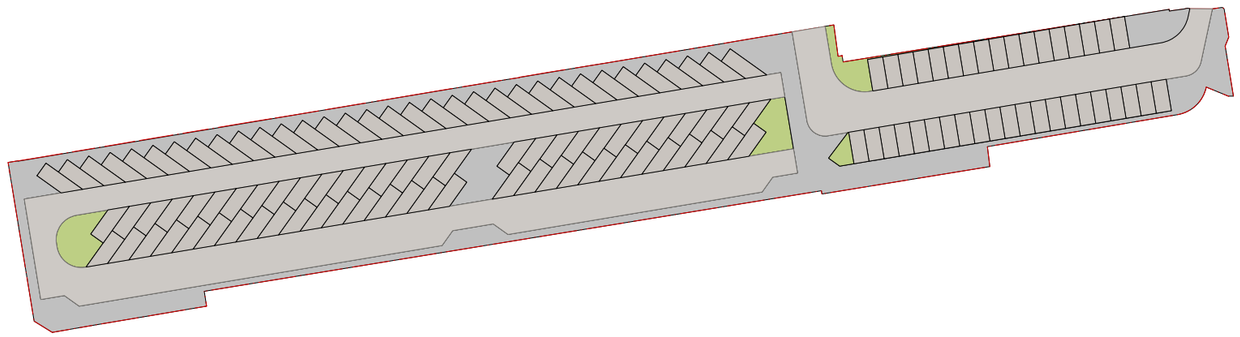

Parkeerbalans			
Parkeerbehoefte	**Aantal**	**factor**	**Behoefte**
Huidig aantal parkeervakken (excl. gebruik kiss & ride)	99	1,0	99
Behoefte uitbreiding parkeervak	17,5	1,0	17,5
Behoefte uitbreiding Kiss en ride	61	0,6	36,6
Totaal behoefte (B)	**178**		**153,1**

Parkeervoorzieningen	**Aantal**	**Parkeerkencijfer**	**Gerealiseerd**
Parkeren parkeervak	129	1	129
Parkeren kiss en ride	17	1	17
Getekende parkeervoorzieningen (A)			**146**
Balans			**= -7**

MODEL 1
PARKEERBALANS

CONCEPT

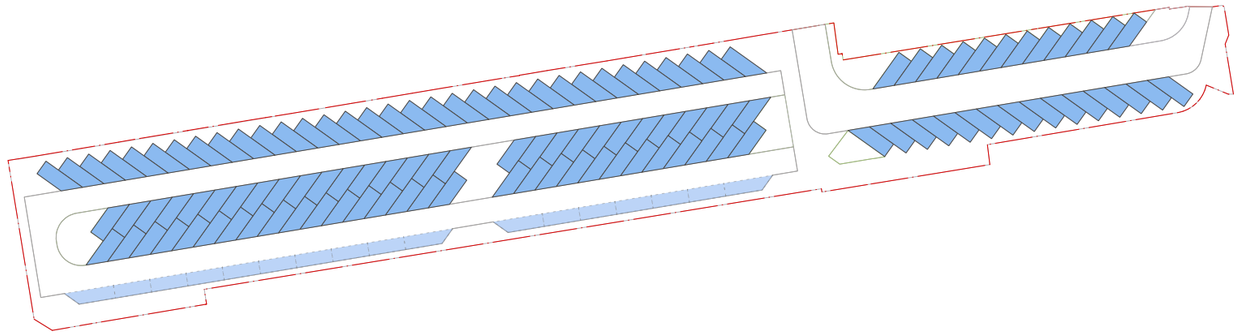
	Ruimtegebruik	Oppervlakte	Percentage
	Verharding weg primair	1.745 m2	37%
	Verharding weg secundair	0 m2	0%
	Verharding weg tertiair	0 m2	0%
	Verharding parkeren	1.877 m2	39%
	Verharding trottoir	1.001 m2	21%
	Verharding plein	0 m2	0%
	Verharding fietspad	0 m2	0%
	Verharding halfverharding	0 m2	0%
	Totaal verharding	**4.623 m2**	**97%**
	Uitgeefbaar kavels	0 m2	0%
	Uitgeefbaar VVE	0 m2	0%
	Uitgeefbaar water	0 m2	0%
	Uitgeefbaar verharding	0 m2	0%
	Uitgeefbaar groen	0 m2	0%
	Uitgeefbaar nuts	0 m2	0%
	Totaal uitgeefbaar	**0 m2**	**0%**
	Oppervlakte groen	145 m2	3%
	Oppervlakte park	0 m2	0%
	Oppervlakte wadi	0 m2	0%
	Totaal groen	**145 m2**	**3%**
	Oppervlakte water	0 m2	0%
	Totaal water	**0 m2**	**0%**
	Oppervlakte plangebied	**4.772 m2**	**100%**

	Bruggen	aantal
	Autobrug	0
	Fietsbrug	0
	Voetgangersbrug	0

CONCEPT

MODEL 2
PLATTEGROND

CONCEPT

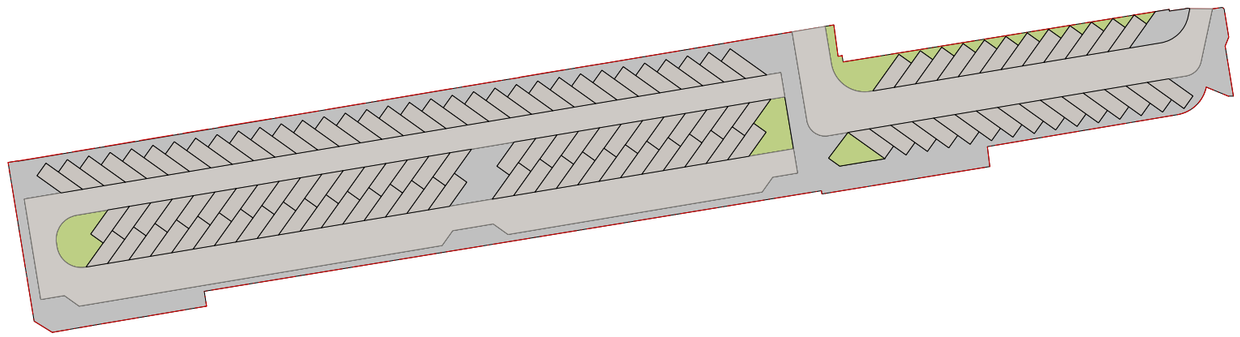
Parkeerbalans

Parkeerbehoefte	Aantal	factor	Behoefte
Huidig aantal parkeervakken (excl. gebruik kiss & ride)	99	1,0	99
Behoefte uitbreiding parkeervak	17,5	1,0	17,5
Behoefte uitbreiding Kiss en ride	61	0,6	36,6
Behoefte (B)	**178**		**153,1**

Parkeervoorzieningen	Aantal	Parkeerkencijfer	Gerealiseerd
Parkeren parkeervak	118	1	118
Parkeren kiss en ride	17	1	17
Getekende parkeervoorzieningen (A)			**135**
Balans			**= -18**

MODEL 2
PARKEERBALANS

CONCEPT

	Ruimtegebruik	Oppervlakte	Percentage
	Verharding weg primair	1.745 m2	37%
	Verharding weg secundair	0 m2	0%
	Verharding weg tertiair	0 m2	0%
	Verharding parkeren	1.794 m2	38%
	Verharding trottoir	1.021 m2	21%
	Verharding plein	0 m2	0%
	Verharding fietspad	0 m2	0%
	Verharding halfverharding	0 m2	0%
	Totaal verharding	**4.560 m2**	**96%**
	Uitgeefbaar kavels	0 m2	0%
	Uitgeefbaar VVE	0 m2	0%
	Uitgeefbaar water	0 m2	0%
	Uitgeefbaar verharding	0 m2	0%
	Uitgeefbaar groen	0 m2	0%
	Uitgeefbaar nuts	0 m2	0%
	Totaal uitgeefbaar	**0 m2**	**0%**
	Oppervlakte groen	209 m2	4%
	Oppervlakte park	0 m2	0%
	Oppervlakte wadi	0 m2	0%
	Totaal groen	**209 m2**	**4%**
	Oppervlakte water	0 m2	0%
	Totaal water	**0 m2**	**0%**
	Oppervlakte plangebied	**4.772 m2**	**100%**

	Bruggen	aantal
	Autobrug	0
	Fietsbrug	0
	Voetgangersbrug	0

MODEL 2
RUIMTEGEBRUIK

CONCEPT

IMOSS

STEDENBOUW
LANDSCHAP
BUITENRUIMTE

IMOSS
T 033 448 15 46

Soesterweg 300B
3812 BH Amersfoort

info@imoss.nl
www.imoss.nl

Hierbij vooraf gestelde vragen van Thijs Mooren aan wethouder bij raadsvoorstel; Voorbereidingskrediet uitbreiding Kaskade

-Wat is het plan van aanpak van de wethouder nu verwacht wordt dat eind 2022 de maximale capaciteit qua leerlingen wordt bereikt en de uitbreiding school nog niet is gerealiseerd?

-Heeft de gemeente al gesproken met de eigenaar percelen (Locatie Bakker-Turk) om deze gronden in eigendom te krijgen? Zo nee, waarom niet? Zo ja wat is hiervan de uitkomst?

-Heeft de gemeente op de naastgelegen percelen (Locatie Bakker-Turk) een gemeentelijk voorkeursrecht gevestigd? Zo nee, waarom niet?

-5 groepen kinderopvang, om hoeveel kinderen gaat het dan?

-Is de gemeente-eigenaar van de waterpartij?

-De verwachte uitbreidingskosten komen niet overeen kijk je naar bijlage I en II, kan de wethouder dit verklaren?

-Uit de prognose van de verkeersgeneratie wordt aanbevolen om stimuleringsmaatregelen te treffen om kinderen zoveel mogelijk te voet of met de fiets naar school of kinderdagverblijf te brengen. Tevens wordt aanbevolen het gebruik van de auto te ontmoedigen door in beperkte mate extra parkeerplaatsen aan te bieden. Kan de wethouder beargumenteren of hieraan wordt voldaan/waaruit dit blijkt?

-Kan de wethouder aangeven waarom de motie; Verkeersontwikkeling Noordeinde - Zuideinde hier niet van toepassing is?

-In het raadsakkoord hebben we vastgesteld dat er een nieuwe koers moet worden ontwikkeld op het gebied van mobiliteit. Is de nieuwe koers bij dit raadsvoorstel al zichtbaar, graag een toelichting?

-Kan de panne kooi bij de uitbreiding op dezelfde plek blijven staan?

In afwachting van beantwoording, het liefst voor maandag 15.00.

Groet,

Thijs Mooren

1. Wat is het plan van aanpak van de wethouder nu verwacht wordt dat eind 2022 de maximale capaciteit qua leerlingen wordt bereikt en de uitbreiding school nog niet is gerealiseerd?
   Antwoord:
   We zijn constant in gesprek met de SSBA en zij vullen de groepsindeling zo pragmatisch mogelijk in om de overcapaciteit tijdelijk in het huidige gebouw te huisvesten. Het is dan ook niet voor niets dat we met elkaar zo snel als mogelijk de uitbreiding te realiseren.

2. Heeft de gemeente al gesproken met de eigenaar percelen (Locatie Bakker-Turk) om deze gronden in eigendom te krijgen? Zo nee, waarom niet? Zo ja wat is hiervan de uitkomst?
   Antwoord:
   Er is in het verleden diverse keren contact geweest met de bij de beoogde ontwikkeling betrokkenen, maar vanwege het passieve grondbeleid is het niet gegaan over het in eigendom krijgen van de grond.

3. Heeft de gemeente op de naastgelegen percelen (Locatie Bakker-Turk) een gemeentelijk voorkeursrecht gevestigd? Zo nee, waarom niet?
   Antwoord:
   Zie bovenstaand antwoord.

4. 5 groepen kinderopvang, om hoeveel kinderen gaat het dan?
   Antwoord:
   Voor de doelgroep 0-2 gaat het om 36 kindplaatsen, voor de doelgroep 2-4 gaat het om 32 kindplaatsen. Het aantal kindplaatsen zijn de plaatsen voor het aantal kinderen dat per dag kan worden opgevangen. Binnen het gebouw worden met interne verbouwing ook nog 2 groepen voor de doelgroep 2-4, met in totaal 32 kindplaatsen, extra gerealiseerd. De gemeente is niet verantwoordelijk voor de huisvesting van de kinderopvang. Kindkracht 0/12 geeft zelf aan welke ruimtebehoefte zij hebben, en betalen hier voor.

5. Is de gemeente eigenaar van de waterpartij?
   Antwoord:
   De gemeente is eigenaar van de waterpartij tussen de Kaskade en Meerwonen en circa de helft van de watergang tussen de locatie Bakker-Turk.

6. De verwachte uitbreidingskosten komen niet overeen kijk je naar bijlage I en II, kan de wethouder dit verklaren?
   Antwoord:
   MeerWonen is eigenaar van het pand en zal, tegen een kostendekkende huur, investeren in de realisatie van de uitbreiding. De gemeente neemt in de voorbereiding de plankosten voor haar rekening. Deze bijlagen zijn vertrouwelijk. Bovenop de in bijlage 2 genoemde bouwkosten komen nog inrichtingskosten en bijkomende kosten. Onderdeel van de bijkomende kosten is het voorbereidingskrediet van €300.000,- dat wordt aangevraagd.

7. Uit de prognose van de verkeersgeneratie wordt aanbevolen om stimuleringsmaatregelen te treffen om kinderen zoveel mogelijk te voet of met de fiets naar school of kinderdagverblijf te brengen. Tevens wordt aanbevolen het gebruik van de auto te ontmoedigen door in beperkte mate extra parkeerplaatsen aan te bieden. Kan de wethouder beargumenteren of hieraan wordt voldaan/waaruit dit blijkt?
   Antwoord:
   Het ontwerp van de openbare ruimte moet nog worden uitgewerkt. In de bestaande situatie is maar beperkt ruimte. In de uitwerking wordt rekening gehouden met andere ambities die in het raadsakkoord zijn opgenomen, zoals het vergroenen van het grijs en kwalitatief goed groen met meer bomen wat ten koste gaat van het aantal parkeerplaatsen dat gerealiseerd kan worden.

8. Kan de wethouder aangeven waarom de motie; Verkeersontwikkeling Noordeinde - Zuideinde hier niet van toepassing is?
   Antwoord:
   De motie heeft betrekking op de plannen voor de afwikkeling van het verkeer op het Noordeinde en het Zuideinde en dit voorstel gaat over kredietvotering voor de uitbreiding. Het gemeenschappelijke belang is de verkeersveiligheid, maar het gaat om twee verschillende onderwerpen. Bij de uitwerking van de herinrichting van de openbare ruimte zal, zoals in het voorstel opgenomen, ook veel aandacht zijn voor hoe de verkeersafwikkeling in de nieuwe situatie op een veilige manier kan worden georganiseerd.

9. In het raadsakkoord hebben we vastgesteld dat er een nieuwe koers moet worden ontwikkeld op het gebied van mobiliteit. Is de nieuwe koers bij dit raadsvoorstel al zichtbaar, graag een toelichting?
   Antwoord:
   In de uitwerking van de herinrichting van de openbare ruimte wordt niet alleen de parkeerplaats zelf, maar wordt ook de inrit vanaf de Kerkweg meegenomen. Hierbij zal o.a. worden gekeken naar het verbeteren van de fietsveiligheid rondom de school. Omdat de uitwerking nog moet plaatsvinden is in dit voorstel ook alleen een kredietaanvraag voor de plankosten en nog niet voor de herinrichting van de openbare ruimte zelf meegenomen.

10. Kan de panne kooi bij de uitbreiding op dezelfde plek blijven staan?
    Antwoord:
    De uitbreiding van het gebouw is aan de zuidzijde van het schoolplein en vormt geen belemmering voor de panna-kooi. Het is de bedoelding dat de fietsparkeerplaats zal worden verplaatst boven het water. Met de school wordt gekeken in hoeverre de inrichting van het schoolplein aangepast moet worden in relatie tot de herinrichting van de openbare ruimte en verplaatsen van de fietsenstalling. Indien noodzakelijk is de panna-kooi relatief eenvoudig te verplaatsen.

Visie en Advies 05-09-2022
Vooraf gestelde vragen van PRO Kaag en Braassem aan de wethouder bij raadsvoorstel voorbereidingskrediet uitbreiding Kaskade

1 Wat is de huidige leerling bezetting Kiem en Kindkracht
2 Wat is de huidige leerling capaciteit Kiem en Kindkracht
3 Wat is de leerling prognose Kiem en Kindkracht voor de komende 15 jaar
4 Is kostendekkende huur die Meerwonen wenst, nog een normale huur die elders in de gemeente/ land wordt betaald?

Plankosten aanpassing openbare ruimte

1. Haaks parkeren lijkt de oplossing om 63 extra parkeerplaatsen te realiseren. Zijn die parkeerplaatsen kleiner dan de huidige? En is deze inpassing veilig?
2. Is de uitbreiding met 63 parkeerplaatsen wel noodzakelijk? Door de school en betrokken ouders is nl een beweging ingezet om kinderen lopend of per fiets naar school te brengen.
3. Wordt de infra en veiligheid van de ontsluiting van het schoolgebied meegenomen, ook de verkeersveiligheid noordeinde, kerkweg?
4. Wordt de kennis van inwoners en inventarisatie van de Fietsersbond meegenomen?
5. Is duurzaamheid, klimaatadaptatie een onderdeel van de plankosten?

Met vriendelijke groet,

Thea Wesselman

1 Wat is de huidige leerling bezetting Kiem en Kindkracht
Antwoord:
Op De Kiem zitten nu 406 leerlingen. Voor de doelgroep 0-4 zijn er 120 kindplaatsen. Voor de BSO zijn er 170 kindplaatsen.

2 Wat is de huidige leerling capaciteit Kiem en Kindkracht
Antwoord:
De huidige Kaskade heeft een capaciteit van ongeveer 400 leerlingen en 120 kindplaatsen.

3 Wat is de leerling prognose Kiem en Kindkracht voor de komende 15 jaar
Antwoord:
Zoals in de prognose is opgenomen is de verwachting dat in 2036 582 leerlingen op De Kiem zitten. Voor Kindkracht zijn het aantal kindplaatsen afgeleid van de leerlingenprognoses waarmee rekening is gehouden in de uitbreiding. Concreet betekent dit 7 extra groepen.

4 Is kostendekkende huur die Meerwonen wenst, nog een normale huur die elders in de gemeente/ land wordt betaald?
Antwoord:
De kostendekkende huur wordt gebaseerd op de benodigde investering. Over de manier waarop beheer en onderhoud wordt ingericht is de precieze hoogte van de investering nog niet bekend, maar omdat het om een kostendekkende huur gaat, is er geen sprake van een winstoogmerk vanuit MeerWonen.

Plankosten aanpassing openbare ruimte

1. Haaks parkeren lijkt de oplossing om 63 extra parkeerplaatsen te realiseren. Zijn die parkeerplaatsen kleiner dan de huidige? En is deze inpassing veilig?
Antwoord:
De voorgestelde oplossing betreft schuin parkeren. Door het schuin parkeren kunnen de afmetingen van de parkeervakken afwijken van de huidige situatie, maar de parkeervakken voldoen aan de richtlijnen van de CROW en de inpassing is daarmee veilig.

2. Is de uitbreiding met 63 parkeerplaatsen wel noodzakelijk? Door de school en betrokken ouders is nl een beweging ingezet om kinderen lopend of per fiets naar school te brengen.
Antwoord:
Op basis van de geldende normen wordt een aantal parkeerplekken bepaald. Het ontwerp van de openbare ruimte moet nog worden uitgewerkt. In de bestaande situatie is maar beperkt ruimte. In de uitwerking wordt rekening gehouden met andere ambities die in het raadsakkoord zijn opgenomen, zoals het vergroenen van het grijs en kwalitatief goed groen met meer bomen wat ten koste gaat van het aantal parkeerplaatsen dat gerealiseerd kan worden.

3. Wordt de infra en veiligheid van de ontsluiting van het schoolgebied meegenomen, ook de verkeersveiligheid noordeinde, kerkweg?
Antwoord:

Bij de uitwerking van de herinrichting van de openbare ruimte zal, zoals in het voorstel opgenomen, ook veel aandacht zijn voor hoe de verkeersafwikkeling in de nieuwe situatie op een veilige manier kan worden georganiseerd.
In de uitwerking van de herinrichting van de openbare ruimte wordt niet alleen de parkeerplaats zelf, maar wordt ook de inrit vanaf de Kerkweg meegenomen.

4. Wordt de kennis van inwoners en inventarisatie van de Fietsersbond meegenomen?
   Antwoord:
   In de verdere uitwerking wordt een participatietraject opgezet, waarin dit kan worden meegenomen.

5. Is duurzaamheid, klimaatadaptatie een onderdeel van de plankosten?
   Antwoord:
   De kredietaanvraag is ook bedoeld om nader onderzoek te kunnen doen naar duurzaamheid. Eventuele extra investeringen in de realisatie hiervan, zullen in de kredietaanvraag voor de investering worden meegenomen.

Leerlingenprognose en ruimtebehoefte basisonderwijs 2021

Kaag en Braassem

In opdracht van de gemeente Kaag en Braassem, april 2021

© 2021 Pronexus - Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar worden gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever en bronvermelding.

Aan deze uitgave is uiterste zorg besteed, desondanks kan niet worden ingestaan voor de feitelijke juistheid of volledigheid van de opgenomen gegevens. In geen geval kan er een juridische basis aan worden ontleend.

Inhoudsopgave

1. Samenvatting 1

2. Inleiding 2
2.1 Doelstelling en werkwijze 2
2.2 Totstandkoming en opzet rapportage 2

3. Beschrijving van de gevolgde werkwijze 3
3.1 Werkwijze binnen G4PRO 3
3.2 GBPRO: prognosemethodiek 3
3.3 G4PRO : de uitsplitsing naar herkomstgebieden 4
3.4 Uitgangspunten voor de prognose 4

4. De prognose van de basisgeneratie 5
4.1 Grafische weergave van de basisgeneratieprognose 5

5. De leerlingenprognose en ruimtebehoefte 6
5.1 Gehanteerde methodieken 6
5.2 Prognoseresultaten en ruimtebehoefte in tabelvorm 6

Bijlagen
Bijlage 1 Begrippen en afkortingen
Bijlage 2 Tabellen bevolkingsprognose en woningvoorraad
Bijlage 3 Tabellen ruimtebehoefte
Bijlage 4 Tabel leerlingenprognose

1. Samenvatting

Ten behoeve van het onderwijsbeleid op gemeentelijk niveau is voor de gemeente Kaag en Braassem een prognose opgesteld van leerlingenaantallen voor de periode 2021 tot en met 2041. In de ramingen van leerlingenaantallen zijn twee ontwikkelingen verwerkt. Dit zijn de trends in de omvang van de basisgeneratie in de afzonderlijke gebieden van de gemeente Kaag en Braassem en de schoolkeuze. Bij de opzet van de prognoses zijn cijfers verwerkt met een uitsplitsing van leerlingen naar herkomstgebied.

Bij de berekeningen voor de periode 2021-2041 is gebruik gemaakt van het softwarepakket G4PRO. Dit programma voldoet aan het "Programma voor het opstellen van leerlingenprognoses" van de VNG.

De onderstaande tabel geeft een samenvatting van de belangrijkste resultaten. In de overzichten zijn de leerlingenaantallen van peildatum 1 oktober 2020 weergegeven onder 2021.

Instnr	*Naam*	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*	*2031*	*2036*	*2041*
03PH00	RKBS De Kiem	298	330	366	410	455	487	520	610	582	546
04GX00	Elckerlyc	257	278	279	285	296	304	312	344	350	350
04RU00	IKC Woubrugge *	279	276	269	249	238	232	222	225	236	250
04VR00	Basissch De Kinderbrug	188	190	180	174	175	183	187	197	205	205
04WV00	IKC De Lei	340	348	341	329	333	332	338	369	389	401
06FU00	Basissch De Kinderarcke	83	73	68	69	70	72	71	75	81	85
07TB00	RK Basisschool Ter Does	119	105	101	99	94	85	76	66	69	73
10HY00	RK Basissch de Roelevaer	272	286	300	309	326	330	336	365	363	359
15FH00	RK Basisschool De Klimboom	230	212	204	199	200	200	201	214	224	229
		2066	2098	2108	2123	2187	2225	2263	2465	2499	2498

** Dit is een optelling van de voormalige scholen BS De Kinderkring en BS Esselyckerwoude. De scholen waren op 1-10-2020 nog niet samengevoegd en zijn apart geprognosticeerd.*

Het totale leerlingaantal in het basisonderwijs van de gemeente Kaag en Braassem zal op termijn toenemen met 400 leerlingen. Dit is vooral het effect van de groeiende doelgroep in het nieuwbouwgebied Braassemerland. Hierdoor zullen naar verwachting De Kiem, Elckerlyc en Bassisch de Roelevaer het meeste gaan stijgen. Daarnaast zullen Basissch De Kinderbrug en IKC De Lei ook een groei doormaken op termijn. Basisschool Ter Does en IKC Woubrugge zullen relatief de grootste daling doormaken.

2. Inleiding

2.1 Doelstelling en werkwijze

Ten behoeve van het onderwijsbeleid op gemeentelijk niveau is voor de gemeente Kaag en Braassem een prognose opgesteld van leerlingenaantallen. Deze langetermijnprognose beslaat de periode 2021 tot en met 2041 en heeft betrekking op 10 basisscholen voor basisonderwijs, waarvan 2 scholen samengevoegd zijn na 1-10-2020. Deze scholen betrekken leerlingen uit 10 bestaande gebieden 1 nieuwbouwgebied in de gemeente Kaag en Braassem.

In de resultaten van de langetermijnprognose zijn ongewogen leerlingaantallen verwerkt. Het doel van de prognoses is het verkrijgen van inzicht in het toekomstig verloop van het aantal leerlingen. Dit dient onder andere ter onderbouwing van beslissingen ten aanzien van de formatie en het Integraal Accommodatieplan (IAP).

2.2 Totstandkoming en opzet rapportage

De prognose is totstandgekomen in samenwerking met de opdrachtgever. De gemeente Kaag en Braassem leverde de gegevens van bevolking en leerlingenaantallen in de voorafgaande periode, de woningvoorraad en de eventuele wijzigingen hierin. De cijfers van de leerlingen zijn uitgesplitst naar herkomstgebied.

De opbouw van het rapport is als volgt. Hoofdstuk 3 beschrijft in het kort de gehanteerde methodiek. De resultaten van de prognose van de basisgeneraties zijn weergegeven in hoofdstuk 4 en de uitkomsten van de leerlingenprognose in hoofdstuk 5.

Bijlage 1 bevat een overzicht van begrippen en afkortingen die in dit rapport voorkomen.
Bijlage 2 bevat de tabel van de prognose van de basisgeneraties per gebiedsdeel, de totale bevolking en de woningvoorraad in Kaag en Braassem
Bijlage 3 toont de ruimtebehoefte per instelling
Bijlag4 3 toont de ontwikkeling van de leerlingenaantallen gedurende de prognoseperiode

3. Beschrijving van de gevolgde werkwijze

3.1 Werkwijze binnen G4PRO

Bij de berekeningen is gebruik gemaakt van het softwarepakket G4PRO. Dit programma voldoet aan het "Programma voor het opstellen van leerlingenprognoses" van de VNG. Het berekenen van toekomstige aantallen leerlingen gebeurt binnen G4PRO in de drie hieronder beschreven stappen.

3.1.1 Herkomstgebieden

De eerste stap is het definiëren van de herkomstgebieden waaruit een school leerlingen betrekt. In de praktijk wordt voor afbakening van herkomstgebieden veelal de CBS wijk- en buurtindeling gevolgd. Per school wordt het voedingsgebied berekend.

Het voedingsgebied is "die verzameling herkomstgebieden (wijken) van waaruit minimaal 70% van de leerlingen afkomstig is". Elke school heeft dus een eigen berekend voedingsgebied op basis van de waargenomen herkomst van de leerlingen.

3.1.2 Basisgeneratie

De omvang van de basisgeneratie is vastgesteld op de 4 tot en met 11-jarigen plus 30 procent van de 12-jarigen. Het overige deel van de 12-jarigen stroomt door naar een school voor voortgezet onderwijs. De prognose van de basisgeneratie vloeit voort uit de demografische ontwikkelingen die zich in het verleden voordeden en de aannames over de trends hierin. Meer hierover leest u hieronder in paragraaf 3.2 GBPRO: prognosemethodiek.

3.1.3 Deelname en belangstelling

Vervolgens wordt het aantal leerlingen per school geprognosticeerd. De leerlingenprognose is gebaseerd op de herkomst van leerlingen. Voor elk herkomstgebied wordt de belangstelling voor de school berekend. Op deze wijze ontstaat in de prognose inzicht in de toestroom van leerlingen per herkomstgebied. Tenslotte wordt gecontroleerd op de deelname aan het basisonderwijs vanuit elk gebiedsdeel; deze zal in de praktijk rond de 95% liggen (5% naar het speciaal onderwijs).

3.2 GBPRO: prognosemethodiek

Het GBPRO model is een cohort-componentenmodel en een cohort-survivalmodel 0-99 jarigen.

Voor de gemeente Kaag en Braassem als geheel wordt volgens de cohort-componenten methode gerekend. Hierbij worden de aantallen vestigers en vertrekkers, het aantal overledenen en het aantal geboorten berekend. Dit gebeurt door middel van de aangenomen kansen naar leeftijd en geslacht voor de hele gemeente. Deze berekende aantallen worden van de beginbevolking afgetrokken of erbij opgeteld. De vestigers worden toebedeeld op basis van de aanwezige ruimte op de woningmarkt (woningbouwplanning).

Vervolgens wordt de prognose van de kinderen van 0 t/m 19 jaar ingevoerd in het G4pro leerlingenprognosemodel waar de 0 t/m 19 jarigen worden omgezet in basisgeneraties zijnde doelgroepen voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. In hoofdstuk 4 is de prognose van de basisgeneratie 4-12 jarigen grafisch in beeld gebracht. In bijlage 2 is per gebiedsdeel de prognose van de basisgeneratie in een tabel weergegeven.

3.3 G4PRO : de uitsplitsing naar herkomstgebieden

3.3.1 Inzicht in de specifieke situatie

Wanneer prognoses voor meerdere scholen gewenst zijn ontstaat er behoefte aan een overzicht van de ontwikkelingen per deelgebied. Dit overzicht kan worden verstoord doordat voedingsgebieden elkaar deels overlappen. Dit probleem wordt ondervangen door prognoses van de basisgeneratie te maken voor afzonderlijke wijken of herkomstgebieden. Zo is een totaaloverzicht mogelijk waarin de uitkomsten per deelgebied optelbaar zijn, zonder dat er dubbeltellingen optreden. Een ander voordeel is dat de opslagfactor voor leerlingen die niet uit de gemeente zelf komen overbodig, of hooguit gering zal zijn.

Als voorwaarde om wijken of gebieden (herkomstgebieden) binnen het voedingsgebied van een school te laten vallen, geldt dat minimaal 70 procent van de leerlingen van een school hieruit afkomstig is. Bijvoorbeeld: als van een school 25 procent van de leerlingen afkomstig is uit buurt A, 30 procent uit buurt B, en 20 procent uit buurt C, vormen de drie gebieden gezamenlijk het voedingsgebied van deze school.

3.3.2 Leerlingenprognoses en gebiedgerelateerde belangstelling

De volgende stap is het prognosticeren van afzonderlijke leerlingenaantallen. De prognose van de basisgeneratie van de relevante herkomstgebieden van een school worden hierbij gekoppeld aan de waargenomen belangstelling voor de school vanuit de herkomstgebieden. Cijfers uit het recente verleden dienen hierbij als referentiemateriaal.

In de analyse van de belangstelling voor een school van de 4 tot en met 12-jarigen kan ook de belangstelling van de 4- en 5-jarigen meegenomen worden indien deze gegevens aanwezig zijn. Zo kan een nauwkeurigere onderbouwing worden gegeven van de belangstelling voor de toekomst.

3.4 Uitgangspunten voor de prognose

De meest recente teldatum-gegevens, die van 1 oktober 2020, vormen de basis voor de uiteindelijke leerlingenprognose. De gebiedsindeling van de gemeente Kaag en Braasem is te vinden in de onderstaande tabel.

Wijknr	*Wijknaam*
A2159	Kaag
A2371	Roelofarendsveen
A2374	Oude Ade
A2375	Rijpwetering
A2376	Nieuwe Wetering
A2377	Oude Wetering
A_BRA	Nieuwbouw Braassemerland
J2355	Hoogmade
J2451	Leimuiden
J2465	Rijnsaterwoude
J2481	Woubrugge

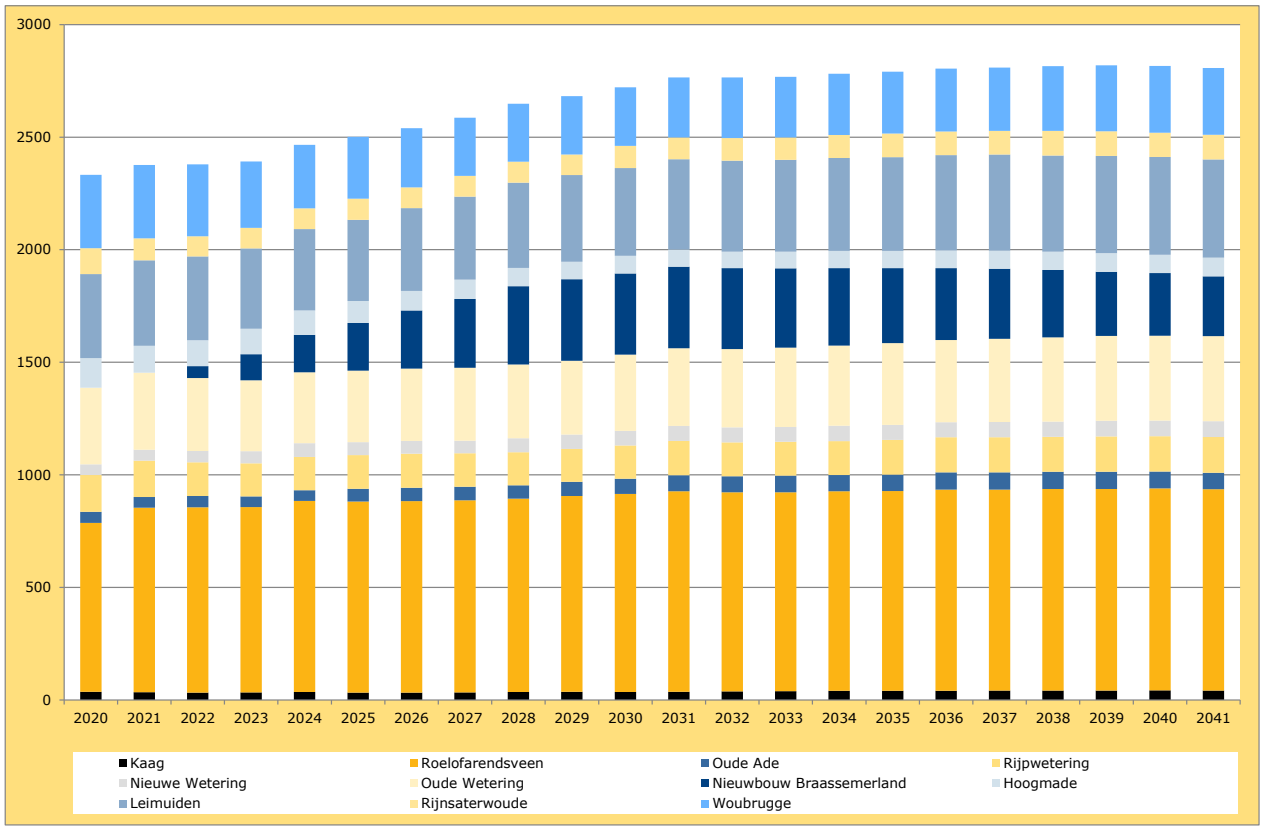
In de volgende twee hoofdstukken worden de prognoses toegelicht.

4. De prognose van de basisgeneratie

In dit hoofdstuk worden de prognoses van de basisgeneratie van de gebieden gepresenteerd. Een tabel met de prognose van de basisgeneratie 4-12 jarigen per gebiedsdeel is te vinden in bijlage 2. De prognose van de basisgeneratie is het uitgangspunt voor de in hoofdstuk 5 beschreven leerlingenprognoses.

4.1 Grafische weergave van de basisgeneratieprognose

In de onderstaande figuur zijn de resultaten te zien van de prognose van de basisgeneratie (aantal 4- 12 jarigen) voor de verschillende gebieden in de gemeente Kaag en Braassem.

De doelgroep in Kaag en Braassem is op 1 januari 2021, 2376. Gedurende de prognoseperiode loopt deze doelgroep op tot ongeveer 2800 kinderen in 2041. Dit is vooral het effect van de kinderen uit het nieuwbouwgebied Braassemerland.

5. De leerlingenprognose en ruimtebehoefte

In dit hoofdstuk wordt de leerlingenprognose gepresenteerd en besproken. Een uitdraai van de tabellen behorende bij de leerlingenprognose is te vinden in bijlage 4. Tevens wordt een overzicht gegeven van de ruimtebehoefte.

5.1 Gehanteerde methodieken

Bij het opstellen van de leerlingenprognose is gebruik gemaakt van herkomstgegevens naar voedingsgebied.

Het belangstellingspercentage wordt gedefinieerd als "het percentage van de basisgeneratie uit een herkomstgebied dat naar een bepaalde school gaat". De belangstellingspercentages zijn gebaseerd op de leerlingentellingen van 1-10-2018, 1-10-2019 en 1-10-2020.

Naast de leerlingenprognose lange termijn is er ook rekening gehouden met de resultaten uit de korte termijnprognose. De korte termijnprognose kijkt naar de interne ontwikkeling binnen een school; de bevolkingsontwikkeling speelt een minder grote rol.

Voor het nieuwbouwgebied Braassemerland zijn de volgende aannames gemaakt:

Instnr	*Naam*	*belangstellingspercentage vanaf 2022*
03PH00	RKBS De Kiem	70,00%
04GX00	Elckerlyc	13,75%
10HY00	RK Basissch de Roelevaer	11,25%
	Totaal	95%

5.2 Prognoseresultaten en ruimtebehoefte in tabelvorm

Een totaaloverzicht van de waargenomen en het berekende aantal leerlingen is te vinden in tabel op de volgende pagina. Tevens staat in deze tabel een overzicht van de ruimtebehoefte.

De tellingen van 1 oktober 2020 zijn weergegeven onder 2021

Instnr	*Naam*	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*	*2030*	*2031*	*2032*	*2033*	*2034*	*2035*	*2036*	*2037*	*2038*	*2039*	*2040*	*2041*
03PH00	RKBS De Kiem	298	330	366	410	455	487	520	554	587	601	604	610	606	601	596	589	582	577	569	559	555	546
04GX00	Elckerlyc	257	278	279	285	296	304	312	320	329	333	339	344	345	346	348	350	350	351	352	352	351	350
04RU00	IKC Woubrugge *	279	276	269	249	238	232	222	218	218	219	220	225	228	228	230	233	236	238	243	248	250	250
04VR00	Basissch De Kinderbrug	188	190	180	174	175	183	187	185	184	185	191	197	195	198	197	201	205	205	205	207	205	205
04WV00	IKC De Lei	340	348	341	329	333	332	338	339	348	353	358	369	372	375	378	382	389	392	392	397	399	401
06FU00	Basissch De Kinderarcke	83	73	68	69	70	72	71	71	72	70	75	75	77	77	79	81	81	81	85	84	83	85
07TB00	RK Basisschool Ter Does	119	105	101	99	94	85	76	75	71	68	68	66	64	65	68	68	69	70	71	73	72	73
10HY00	RK Basissch de Roelevaer	272	286	300	309	326	330	336	342	351	357	360	365	363	362	363	362	363	363	362	361	361	359
15FH00	RK Basisschool De Klimboom	230	212	204	199	200	200	201	202	204	206	211	214	215	217	219	222	224	225	227	229	229	229
		2066	2098	2108	2123	2187	2225	2263	2306	2364	2392	2426	2465	2465	2469	2478	2488	2499	2502	2506	2510	2505	2498

Ruimtebehoefte (m2) *Instnr*	*Naam*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*	*2030*	*2031*	*2032*	*2033*	*2034*	*2035*	*2036*	*2037*	*2038*	*2039*	*2040*	*2041*
03PH00	RKBS De Kiem	1860	2041	2262	2489	2650	2816	2987	3153	3223	3238	3268	3248	3223	3198	3163	3127	3102	3062	3012	2992	2946
04GX00	Elckerlyc	1605	1610	1641	1696	1736	1777	1818	1863	1883	1913	1938	1943	1948	1958	1969	1969	1974	1979	1979	1974	1969
04RU00	IKC Woubrugge *	1588	1553	1452	1397	1367	1317	1297	1297	1302	1307	1332	1347	1347	1357	1372	1387	1397	1422	1447	1458	1458
04VR00	Basissch De Kinderbrug	1156	1105	1075	1080	1120	1141	1131	1126	1131	1161	1191	1181	1196	1191	1211	1231	1231	1231	1241	1231	1231
04WV00	IKC De Lei	1956	1921	1861	1881	1876	1906	1911	1956	1982	2007	2062	2077	2092	2107	2127	2163	2178	2178	2203	2213	2223
06FU00	Basissch De Kinderarcke	567	542	547	552	562	557	557	562	552	577	577	587	587	597	607	607	607	628	623	617	628
07TB00	RK Basisschool Ter Does	728	708	698	673	628	582	577	557	542	542	532	522	527	542	542	547	552	557	567	562	567
10HY00	RK Basissch de Roelevaer	1639	1709	1754	1840	1860	1890	1920	1966	1996	2011	2036	2026	2021	2026	2021	2026	2026	2021	2016	2016	2006
15FH00	RK Basisschool De Klimboom	1266	1226	1201	1206	1206	1211	1216	1226	1236	1261	1276	1281	1292	1302	1317	1327	1332	1342	1352	1352	1352
		12365	12415	12491	12814	13005	13197	13414	13706	13847	14017	14212	14212	14233	14278	14329	14384	14399	14420	14440	14415	14380

** Dit is een optelling van de voormalige scholen BS De Kinderkring en BS Esselyckerwoude. De scholen waren op 1-10-2020 nog niet samengevoegd en zijn apart geprognosticeerd.*

Bijlage 1 Begrippen en afkortingen

Begrippen- en afkortingenlijst voor de leerlingenoverzichten

Afkorting	Toelichting
bl%	Belangstellingspercentage per wijk
#bg	Aantal kinderen in de betreffende basisgeneratie in die wijk, of het aantal 4 en 5 jarigen, BG_0405, of het aantal 4 tot en met 11 jarigen plus 30% van de 12 jarigen
#ll	Het aantal leerlingen uit de wijk
ZZ-BRT	Optelling van de buurten die niet tot het directe voedingsgebied van de school behoren.
Opslag	Opslagpercentage voor leerlingen waarvan geen herkomstgegevens beschikbaar waren en/of afkomstig uit gemeenten die niet in de prognose van de basisgeneraties zijn meegenomen
Totaal BG_0405	Aantal 4 en 5 jarigen op de instelling
Totaal BG_0412	Totaal aantal kinderen op de instelling

Bijlage 2 Tabellen bevolkingsprognose en woningvoorraad

	Doelgroep basisonderwijs																						
Wijknr	*Wijknaam*	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*	*2030*	*2031*	*2032*	*2033*	*2034*	*2035*	*2036*	*2037*	*2038*	*2039*	*2040*	*2041*
A2159	Kaag	37	35	33	34	36	33	33	34	36	37	36	37	38	39	41	41	41	42	42	42	43	42
A2371	Roelofarendsveen	750	819	823	823	848	849	850	853	858	869	879	890	885	884	886	887	894	893	895	895	897	894
A2374	Oude Ade	49	48	50	47	48	56	60	60	60	63	68	71	71	74	72	73	76	76	77	77	75	73
A2375	Rijpwetering	163	161	150	147	148	150	151	149	147	146	148	153	150	150	151	154	156	156	155	157	157	159
A2376	Nieuwe Wetering	48	49	50	54	61	57	57	56	62	64	65	66	67	66	68	67	67	68	68	69	69	70
A2377	Oude Wetering	340	342	324	315	315	318	321	324	327	328	338	345	348	352	356	363	365	369	374	377	377	378
A_BRA	Nieuwbouw Braassemerland			53	116	166	212	258	305	348	362	361	363	359	352	344	333	319	312	299	285	278	266
J2355	Hoogmade	132	119	115	113	108	97	87	86	81	78	78	75	73	74	77	77	79	80	81	83	82	83
J2451	Leimuiden	373	380	372	357	362	361	368	369	379	385	390	402	405	408	412	416	423	427	427	432	434	436
J2465	Rijnsaterwoude	115	98	90	91	92	94	92	92	93	91	98	97	100	100	103	105	105	105	110	109	108	110
J2481	Woubrugge	326	325	319	295	282	274	263	258	257	259	260	266	269	269	272	275	279	281	287	293	296	296
	Totaal	2333	2376	2379	2392	2466	2501	2540	2586	2648	2682	2721	2765	2765	2768	2782	2791	2804	2809	2815	2819	2816	2807
	Totale bevolking																						
Wijknr	*Wijknaam*	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*	*2030*	*2031*	*2032*	*2033*	*2034*	*2035*	*2036*	*2037*	*2038*	*2039*	*2040*	*2041*
A2159	Kaag	478	478	469	485	533	533	526	523	523	525	525	534	541	533	527	536	535	549	535	540	536	538
A2371	Roelofarendsveen	8767	9084	9018	8846	8920	8804	8707	8683	8661	8732	8804	8879	8889	8891	8898	8890	8881	8874	8871	8858	8856	8843
A2374	Oude Ade	734	720	774	810	797	867	901	889	886	888	890	901	899	903	899	895	898	890	900	897	905	893
A2375	Rijpwetering	1671	1668	1662	1684	1707	1743	1758	1749	1745	1740	1728	1731	1735	1726	1727	1718	1723	1718	1704	1703	1700	1694
A2376	Nieuwe Wetering	660	674	682	779	797	777	767	765	769	773	780	783	792	787	791	799	793	791	782	797	800	806
A2377	Oude Wetering	3778	3801	3805	3792	3785	3804	3938	3929	3917	3918	3924	3932	3928	3935	3931	3929	3928	3925	3922	3925	3902	3908
A_BRA	Nieuwbouw Braassemerland			356	823	1171	1513	1847	2199	2544	2606	2586	2542	2516	2489	2470	2440	2417	2405	2390	2363	2363	2338
J2355	Hoogmade	1701	1679	1666	1736	1707	1678	1654	1634	1629	1639	1645	1643	1640	1641	1636	1638	1631	1636	1630	1628	1626	1623
J2451	Leimuiden	4638	4604	4583	4571	4562	4640	4734	4803	4785	4826	4868	4897	4918	4922	4921	4915	4919	4909	4913	4905	4906	4907
J2465	Rijnsaterwoude	1233	1215	1251	1301	1313	1362	1332	1336	1342	1337	1357	1351	1352	1355	1348	1358	1349	1348	1343	1343	1347	1341
J2481	Woubrugge	3640	3607	3690	3625	3637	3598	3538	3549	3528	3549	3570	3599	3602	3601	3603	3600	3597	3591	3602	3600	3604	3608
	Totaal	27300	27530	27956	28452	28929	29319	29702	30059	30329	30533	30677	30792	30812	30783	30751	30718	30671	30636	30592	30559	30545	30499
	Woningvoorraad																						
Wijknr	*Wijknaam*	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*	*2030*	*2031*	*2032*	*2033*	*2034*	*2035*	*2036*	*2037*	*2038*	*2039*	*2040*	*2041*
A2159	Kaag	239	240	240	250	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272
A2371	Roelofarendsveen	3824	3938	3971	4009	4071	4071	4071	4071	4071	4071	4071	4071	4071	4071	4071	4071	4071	4071	4071	4071	4071	4071
A2374	Oude Ade	241	241	254	277	278	299	314	314	314	314	314	314	314	314	314	314	314	314	314	314	314	314
A2375	Rijpwetering	778	779	779	795	807	825	837	837	837	837	837	837	837	837	837	837	837	837	837	837	837	837
A2376	Nieuwe Wetering	292	292	295	340	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350
A2377	Oude Wetering	1719	1718	1749	1779	1798	1813	1878	1878	1878	1878	1878	1878	1878	1878	1878	1878	1878	1878	1878	1878	1878	1878
A_BRA	Nieuwbouw Braassemerland			187	397	547	697	847	997	1147	1187	1187	1187	1187	1187	1187	1187	1187	1187	1187	1187	1187	1187
J2355	Hoogmade	674	689	692	739	739	739	739	739	739	739	739	739	739	739	739	739	739	739	739	739	739	739
J2451	Leimuiden	1921	1944	1955	2004	2014	2061	2111	2143	2143	2143	2143	2143	2143	2143	2143	2143	2143	2143	2143	2143	2143	2143
J2465	Rijnsaterwoude	505	513	527	559	564	589	589	589	589	589	589	589	589	589	589	589	589	589	589	589	589	589
J2481	Woubrugge	1533	1541	1589	1609	1629	1629	1629	1629	1629	1629	1629	1629	1629	1629	1629	1629	1629	1629	1629	1629	1629	1629
	Totaal	11726	11895	12238	12758	13069	13345	13637	13819	13969	14009	14009	14009	14009	14009	14009	14009	14009	14009	14009	14009	14009	14009

Bijlage 3 Tabellen ruimtebehoefte

Waargenomen en geschatte aantallen leerlingen en ruimtebehoefte

Ontwikkeling van 03PH00 - RKBS De Kiem																					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
Totalen	330	366	410	455	487	520	554	587	601	604	610	606	601	596	589	582	577	569	559	555	546
Onderbouw	191	213	239	265	284	303	323	342	350	352	356	353	350	347	343	339	336	332	326	323	318
Ruimtebehoefte klassiek ahv. prognose																					
Tijdelijk	14	16	18	20	21	23	24	26	26	26	27	26	26	26	26	25	25	25	24	24	24
Permanent	14	16	18	20	21	23	24	26	26	26	27	26	26	26	26	25	25	25	24	24	24
Ruimtebehoefte en OLP/Meub. vereenvoudigd (MV 2008) ahv. prognose																					
Ruimtebehoefte (m2)	1860	2041	2262	2489	2650	2816	2987	3153	3223	3238	3268	3248	3223	3198	3163	3127	3102	3062	3012	2992	2946
Gymnastiek ahv prognose (klokuren) beide methoden																					
Behoefte	13,5	16,5	18	21	21	24	24	27	27	27	27	27	27	27	27	25,5	25,5	25,5	24	24	24

Ontwikkeling van 04GX00 - Elckerlyc																					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
Totalen	278	279	285	296	304	312	320	329	333	339	344	345	346	348	350	350	351	352	352	351	350
Onderbouw	144	144	147	152	156	160	164	169	171	174	177	177	178	178	180	180	180	181	181	180	180
Ruimtebehoefte klassiek ahv. prognose																					
Tijdelijk	12	12	12	13	13	13	14	14	14	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
Permanent	12	12	12	13	13	13	14	14	14	14	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
Ruimtebehoefte en OLP/Meub. vereenvoudigd (MV 2008) ahv. prognose																					
Ruimtebehoefte (m2)	1605	1610	1641	1696	1736	1777	1818	1863	1883	1913	1938	1943	1948	1958	1969	1969	1974	1979	1979	1974	1969
Gymnastiek ahv prognose (klokuren) beide methoden																					
Behoefte	12	12	12	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Ontwikkeling van 04RU00 - IKC Woubrugge																					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
Totalen	276	269	249	238	232	222	218	218	219	220	225	228	228	230	233	236	238	243	248	250	250
Onderbouw	121	118	110	108	106	101	100	99	100	100	103	105	105	106	107	108	109	111	114	115	115
Ruimtebehoefte klassiek ahv. prognose																					
Tijdelijk	11	11	10	10	10	9	9	9	9	9	9	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Permanent	11	11	10	10	10	9	9	9	9	9	9	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Ruimtebehoefte en OLP/Meub. vereenvoudigd (MV 2008) ahv. prognose																					
Ruimtebehoefte (m2)	1588	1553	1452	1397	1367	1317	1297	1297	1302	1307	1332	1347	1347	1357	1372	1387	1397	1422	1447	1458	1458
Gymnastiek ahv prognose (klokuren) beide methoden																					
Behoefte	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	9	9	9	9	9	9	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5

Ontwikkeling van 04VR00 - Basissch De Kinderbrug																					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
Totalen	190	180	174	175	183	187	185	184	185	191	197	195	198	197	201	205	205	205	207	205	205
Onderbouw	90	85	82	83	87	88	88	87	87	90	93	92	93	93	95	97	97	97	98	97	97
Ruimtebehoefte klassiek ahv. prognose																					
Tijdelijk	8	8	7	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	9	9	9	9	9	9
Permanent	8	8	7	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	9	9	9	9	9	9
Ruimtebehoefte en OLP/Meub. vereenvoudigd (MV 2008) ahv. prognose																					
Ruimtebehoefte (m2)	1156	1105	1075	1080	1120	1141	1131	1126	1131	1161	1191	1181	1196	1191	1211	1231	1231	1231	1241	1231	1231
Gymnastiek ahv prognose (klokuren) beide methoden																					
Behoefte	7,5	7,5	6	6	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	9	9	9	9	9	9

Ontwikkeling van 04WV00 - Chr Basissch De Schakel																					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
Totalen	348	341	329	333	332	338	339	348	353	358	369	372	375	378	382	389	392	392	397	399	401
Onderbouw	171	171	164	167	166	170	170	174	177	179	185	186	188	190	192	195	197	197	199	200	201
Ruimtebehoefte klassiek ahv. prognose																					
Tijdelijk	15	15	14	14	14	14	14	15	15	15	16	16	16	16	16	17	17	17	17	17	17
Permanent	15	14	14	14	14	14	14	15	15	15	16	16	16	16	16	16	17	17	17	17	17
Ruimtebehoefte en OLP/Meub. vereenvoudigd (MV 2008) ahv. prognose																					
Ruimtebehoefte (m2)	1956	1921	1861	1881	1876	1906	1911	1956	1982	2007	2062	2077	2092	2107	2127	2163	2178	2178	2203	2213	2223
Gymnastiek ahv prognose (klokuren) beide methoden																					
Behoefte	15	15	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	15	15	15	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5

Ontwikkeling van 06FU00 - Basissch De Kinderarcke																					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
Totalen	73	68	69	70	72	71	71	72	70	75	75	77	77	79	81	81	81	85	84	83	85
Onderbouw	36	35	36	37	38	37	37	38	37	40	39	41	41	42	43	43	43	45	44	44	45
Ruimtebehoefte klassiek ahv. prognose																					
Tijdelijk	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Permanent	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Ruimtebehoefte en OLP/Meub. vereenvoudigd (MV 2008) ahv. prognose																					
Ruimtebehoefte (m2)	567	542	547	552	562	557	557	562	552	577	577	587	587	597	607	607	607	628	623	617	628
Gymnastiek ahv prognose (klokuren) beide methoden																					
Behoefte	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Ontwikkeling van 07TB00 - RK Basisschool Ter Does																						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
Totalen	105	101	99	94	85	76	75	71	68	68	66	64	65	68	68	69	70	71	73	72	73
Onderbouw	44	40	38	36	33	29	29	27	26	26	25	25	25	26	26	27	27	27	28	28	28
Ruimtebehoefte klassiek ahv. prognose																					
Tijdelijk	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4
Permanent	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4
Ruimtebehoefte en OLP/Meub. vereenvoudigd (MV 2008) ahv. prognose																					
Ruimtebehoefte (m2)	728	708	698	673	628	582	577	557	542	542	532	522	527	542	542	547	552	557	567	562	567
Gymnastiek ahv prognose (klokuren) beide methoden																					
Behoefte	4,5	4,5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Ontwikkeling van 10HY00 - RK Basissch de Roelevaer																					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
Totalen	286	300	309	326	330	336	342	351	357	360	365	363	362	363	362	363	363	362	361	361	359
Onderbouw	151	155	159	167	169	172	175	180	183	185	187	186	186	186	186	186	186	186	185	185	184
Ruimtebehoefte klassiek ahv. prognose																					
Tijdelijk	12	13	13	14	14	14	15	15	15	15	16	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
Permanent	12	13	13	14	14	14	15	15	15	15	16	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
Ruimtebehoefte en OLP/Meub. vereenvoudigd (MV 2008) ahv. prognose																					
Ruimtebehoefte (m2)	1639	1709	1754	1840	1860	1890	1920	1966	1996	2011	2036	2026	2021	2026	2021	2026	2026	2021	2016	2016	2006
Gymnastiek ahv prognose (klokuren) beide methoden																					
Behoefte	12	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	15	15	15	15	16,5	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Ontwikkeling van 15FH00 - Basisschool De Klimboom																					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
Totalen	212	204	199	200	200	201	202	204	206	211	214	215	217	219	222	224	225	227	229	229	229
Onderbouw	96	94	92	93	93	93	94	95	95	98	100	100	101	102	103	104	105	106	106	106	106
Ruimtebehoefte klassiek ahv. prognose																					
Tijdelijk	9	9	8	8	8	8	8	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	10	10	10	10
Permanent	9	9	8	8	8	8	8	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	10	10	10	10
Ruimtebehoefte en OLP/Meub. vereenvoudigd (MV 2008) ahv. prognose																					
Ruimtebehoefte (m2)	1266	1226	1201	1206	1206	1211	1216	1226	1236	1261	1276	1281	1292	1302	1317	1327	1332	1342	1352	1352	1352
Gymnastiek ahv prognose (klokuren) beide methoden																					
Behoefte	9	9	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	10,5	10,5	10,5	10,5

Bijlage 4 Tabel leerlingenprognose

Prognose - Lange Termijn - BO

Aannamecode: BO_2021 Afvlakkende belangstelling, laatste 3 jr

03PH00 RKBS De Kiem
Schoolplein, 1
2371 EK ROELOFARENDSVEEN

Buurt		Generatiecode		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
A2371	Roelofarendsveen	BG_0405	**bl%**	50,2	54,0	55,1	55,4	55,5	55,5	55,5	55,5	55,5	55,5	55,5	55,5	55,5	55,5	55,5	55,5
			#bg	203	212	217	232	227	215	211	209	209	208	212	212	214	216	217	219
			#ll	102,0	114,5	119,7	128,7	126,0	119,3	117,1	116,0	116,0	115,5	117,7	117,7	118,8	119,9	120,5	121,6
		BG_0412	**bl%**	37,2	37,2	37,2	37,2	37,2	37,2	37,2	37,2	37,2	37,2	37,2	37,2	37,2	37,2	37,2	37,2
			#bg	819	823	823	848	849	850	853	858	869	879	890	885	884	886	887	894
			#ll	305,0	306,5	306,5	315,8	316,2	316,5	317,7	319,5	323,6	327,3	331,4	329,6	329,2	330,0	330,3	332,9
A_BRA	Nieuwbouw Braassemerland	BG_0405	**bl%**	0,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0
			#bg	0	15	33	48	61	72	87	100	101	99	96	94	89	84	80	76
			#ll	0,0	10,5	23,1	33,6	42,7	50,4	60,9	70,0	70,7	69,3	67,2	65,8	62,3	58,8	56,0	53,2
		BG_0412	**bl%**	0,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0
			#bg	0	53	116	166	212	258	305	348	362	361	363	359	352	344	333	319
			#ll	0,0	37,1	81,2	116,2	148,4	180,6	213,5	243,6	253,4	252,7	254,1	251,3	246,4	240,8	233,1	223,3
ZZ-BRT	Dynamische Buurten	BG_0405	**bl%**	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
			#bg	100	85	77	95	100	100	97	97	98	102	104	106	108	110	111	112
			#ll	8,0	6,8	6,2	7,6	8,0	8,0	7,8	7,8	7,8	8,2	8,3	8,5	8,6	8,8	8,9	9,0
		BG_0412	**bl%**	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
			#bg	552	524	516	524	525	529	529	536	538	551	564	565	568	575	584	588
			#ll	23,0	21,8	21,5	21,8	21,9	22,0	22,0	22,3	22,4	23,0	23,5	23,5	23,7	24,0	24,3	24,5
Subtotaal		BG_0405		110,0	131,8	149,0	169,9	176,7	177,7	185,8	193,8	194,5	193,0	193,2	192,0	189,7	187,5	185,4	183,8
		BG_0412		328,0	365,4	409,2	453,8	486,5	519,1	553,2	585,4	599,4	603,0	609,0	604,4	599,3	594,8	587,7	580,7
Opslag		BG_0405	**%**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			#ll	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		BG_0412	**%**	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			#ll	2,0	1,4	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6
Totaal		BG_0405		110,0	131,8	149,0	169,9	176,7	177,7	185,8	193,8	194,5	193,0	193,2	192,0	189,7	187,5	185,4	183,8
		BG_0412		330,0	366,8	410,4	455,1	487,9	520,6	554,8	587,1	601,1	604,7	610,7	606,1	601,0	596,5	589,4	582,3
		(+opslag	**0%)**	330,0	366,0	410,0	455,0	487,0	520,0	554,0	587,0	601,0	604,0	610,0	606,0	601,0	596,0	589,0	582,0

Prognose - Lange Termijn - BO

Aannamecode: BO_2021 Afvlakkende belangstelling, laatste 3 jr

04GX00 Elckerlyc
Rembrandt van Rijnsingel, 19
2371 RE ROELOFARENDSVEEN

Buurt		Generatiecode		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
A2371	Roelofarendsveen	BG_0405	**bl%**	9,3	8,0	7,7	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6
			#bg	203	212	217	232	227	215	211	209	209	208	212	212	214	216	217	219
			#ll	19,0	17,1	16,8	17,7	17,3	16,4	16,1	15,9	15,9	15,8	16,1	16,1	16,3	16,4	16,5	16,7
		BG_0412	**bl%**	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7
			#bg	819	823	823	848	849	850	853	858	869	879	890	885	884	886	887	894
			#ll	96,5	97,0	97,0	100,0	100,1	100,2	100,5	101,1	102,4	103,6	104,9	104,3	104,2	104,4	104,6	105,4
A2377	Oude Wetering	BG_0405	**bl%**	50,5	51,2	52,1	52,2	52,3	52,3	52,3	52,3	52,3	52,3	52,3	52,3	52,3	52,3	52,3	52,3
			#bg	91	73	66	78	82	84	82	82	82	86	87	89	91	93	94	95
			#ll	46,0	37,4	34,4	40,8	42,9	44,0	42,9	42,9	42,9	45,0	45,5	46,6	47,6	48,7	49,2	49,7
		BG_0412	**bl%**	43,7	43,9	44,2	44,3	44,3	44,3	44,3	44,3	44,3	44,3	44,3	44,3	44,3	44,3	44,3	44,3
			#bg	342	324	315	315	318	321	324	327	328	338	345	348	352	356	363	365
			#ll	149,6	142,5	139,5	139,6	141,0	142,3	143,7	145,0	145,4	149,9	153,0	154,3	156,1	157,9	161,0	161,8
A_BRA	Nieuwbouw Braassemerland	BG_0405	**bl%**	0,0	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7
			#bg	0	15	33	48	61	72	87	100	101	99	96	94	89	84	80	76
			#ll	0,0	2,1	4,5	6,6	8,4	9,9	12,0	13,8	13,9	13,6	13,2	12,9	12,2	11,6	11,0	10,5
		BG_0412	**bl%**	0,0	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7
			#bg	0	53	116	166	212	258	305	348	362	361	363	359	352	344	333	319
			#ll	0,0	7,3	16,0	22,8	29,2	35,5	41,9	47,9	49,8	49,6	49,9	49,4	48,4	47,3	45,8	43,9
GM0394	Haarlemmermeer	BG_0405	**bl%**	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
			#bg	3228	3300	3303	3311	3344	3379	3450	3538	3631	3719	3806	3891	3966	4030	4082	4122
			#ll	5,0	5,9	6,5	6,6	6,7	6,8	6,9	7,1	7,3	7,5	7,7	7,8	8,0	8,1	8,2	8,3
		BG_0412	**bl%**	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
			#bg	14764	14719	14680	14691	14747	14853	14987	15167	15369	15598	15882	16190	16521	16853	17166	17440
			#ll	15,9	17,2	17,9	18,1	18,1	18,3	18,4	18,7	18,9	19,2	19,5	19,9	20,3	20,7	21,1	21,5
ZZ-BRT	Dynamische Buurten	BG_0405	**bl%**	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
			#bg	50	44	39	56	59	53	53	53	54	54	55	55	55	56	57	57
			#ll	3,0	2,6	2,3	3,4	3,5	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,3	3,3	3,3	3,4	3,4	3,4
		BG_0412	**bl%**	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
			#bg	590	572	558	571	568	576	574	588	595	603	621	622	624	631	637	646
			#ll	14,0	13,5	13,2	13,5	13,4	13,6	13,6	13,9	14,1	14,3	14,7	14,7	14,8	14,9	15,1	15,3
Subtotaal		BG_0405		73,0	65,1	64,5	75,1	78,8	80,3	81,1	82,9	83,2	85,1	85,8	86,7	87,4	88,2	88,3	88,6
		BG_0412		276,0	277,5	283,6	294,0	301,8	309,9	318,1	326,6	330,6	336,6	342,0	342,6	343,8	345,2	347,6	347,9
Opslag		BG_0405	**%**	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
			#ll	1,0	0,8	0,8	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2
		BG_0412	**%**	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
			#ll	1,9	2,2	2,2	2,3	2,4	2,4	2,5	2,6	2,6	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
Totaal		BG_0405		74,0	65,9	65,3	76,1	79,8	81,4	82,2	84,0	84,3	86,2	86,9	87,8	88,5	89,4	89,5	89,8
		BG_0412		277,9	279,7	285,8	296,3	304,2	312,3	320,6	329,2	333,2	339,3	344,7	345,3	346,5	347,9	350,3	350,6
		(+opslag	**0%)**	277,0	279,0	285,0	296,0	304,0	312,0	320,0	329,0	333,0	339,0	344,0	345,0	346,0	347,0	350,0	350,0

Prognose - Lange Termijn - BO

Aannamecode: BO_2021 Afvlakkende belangstelling, laatste 3 jr

04RU00 Chr BS De Kinderkring
Cornelis Kempenaarlaan, 2 -
2481 XB WOUBRUGGE

Buurt		Generatiecode		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
J2481	Woubrugge	BG_0405	**bl%**	84,6	90,9	94,3	94,9	95,1	95,1	95,1	95,1	95,1	95,1	95,1	95,1	95,1	95,1	95,1	95,1
			#bg	58	68	57	54	58	55	52	52	54	55	56	58	59	60	61	61
			#ll	49,1	61,8	53,8	51,3	55,2	52,3	49,5	49,5	51,4	52,3	53,3	55,2	56,1	57,1	58,0	58,0
		BG_0412	**bl%**	53,0	54,2	55,5	56,7	58,0	58,0	58,0	58,0	58,0	58,0	58,0	58,0	58,0	58,0	58,0	58,0
			#bg	325	319	295	282	274	263	258	257	259	260	266	269	269	272	275	279
			#ll	172,3	173,1	163,7	160,1	158,9	152,6	149,7	149,1	150,2	150,8	154,3	156,0	156,0	157,8	159,5	161,8
ZZ-BRT	Dynamische Buurten	BG_0405	**bl%**	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
			#bg	2448	2437	2396	2418	2435	2413	2442	2477	2518	2550	2584	2617	2640	2657	2664	2673
			#ll	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,2	3,2	3,2	3,2
		BG_0412	**bl%**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
			#bg	10671	10587	10446	10370	10312	10273	10254	10267	10303	10360	10464	10567	10683	10798	10901	11017
			#ll	5,9	5,8	5,7	5,7	5,7	5,7	5,6	5,6	5,7	5,7	5,8	5,8	5,9	5,9	6,0	6,1
Subtotaal		BG_0405		52,0	64,7	56,7	54,2	58,1	55,2	52,4	52,5	54,4	55,4	56,4	58,3	59,3	60,3	61,2	61,2
		BG_0412		178,2	178,9	169,4	165,8	164,6	158,3	155,3	154,7	155,9	156,5	160,1	161,8	161,9	163,7	165,5	167,9
Opslag		BG_0405	**%**	2,00	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
			#ll	0,9	1,1	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
		BG_0412	**%**	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
			#ll	2,8	2,2	1,8	1,7	1,6	1,6	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7
Totaal		BG_0405		52,9	65,8	57,4	54,8	58,8	55,8	53,0	53,1	55,0	56,0	57,1	59,0	60,0	61,0	61,9	61,9
		BG_0412		181,0	181,1	171,2	167,5	166,2	159,9	156,8	156,2	157,5	158,1	161,7	163,4	163,5	165,3	167,2	169,6
		(+opslag	0%)	181,0	181,0	171,0	167,0	166,0	159,0	156,0	156,0	157,0	158,0	161,0	163,0	163,0	165,0	167,0	169,0

Prognose - Lange Termijn - BO

Aannamecode: BO_2021 Afvlakkende belangstelling, laatste 3 jr

04VR00 Basissch De Kinderbrug
Oud Adeselaan, 50
2375 XE RIJPWETERING

Buurt		Generatiecode		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
A2374	Oude Ade	BG_0405	**bl%**	80,0	77,2	74,4	74,0	73,9	73,9	73,9	73,9	73,9	73,9	73,9	73,9	73,9	73,9	73,9	73,9
			#bg	10	12	9	12	17	17	16	16	18	18	19	19	21	19	19	20
			#ll	8,0	9,3	6,7	8,9	12,6	12,6	11,8	11,8	13,3	13,3	14,1	14,1	15,5	14,1	14,1	14,8
		BG_0412	**bl%**	77,0	77,0	77,0	77,0	77,0	77,0	77,0	77,0	77,0	77,0	77,0	77,0	77,0	77,0	77,0	77,0
			#bg	48	50	47	48	56	60	60	60	63	68	71	71	74	72	73	76
			#ll	37,0	38,5	36,2	37,0	43,2	46,3	46,3	46,3	48,6	52,4	54,7	54,7	57,0	55,5	56,3	58,6
A2375	Rijpwetering	BG_0405	**bl%**	92,6	96,7	97,2	97,5	97,5	97,5	97,5	97,5	97,5	97,5	97,5	97,5	97,5	97,5	97,5	97,5
			#bg	41	32	28	39	41	37	38	38	38	38	38	38	38	39	40	40
			#ll	38,0	31,0	27,2	38,0	40,0	36,1	37,1	37,1	37,1	37,1	37,1	37,1	37,1	38,0	39,0	39,0
		BG_0412	**bl%**	84,4	83,3	83,0	82,9	82,9	82,9	82,9	82,9	82,9	82,9	82,9	82,9	82,9	82,9	82,9	82,9
			#bg	161	150	147	148	150	151	149	147	146	148	153	150	150	151	154	156
			#ll	136,0	125,1	122,1	122,8	124,5	125,3	123,6	122,0	121,1	122,8	126,9	124,4	124,4	125,3	127,8	129,4
ZZ-BRT	Dynamische Buurten	BG_0405	**bl%**	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
			#bg	212	224	228	249	245	231	226	224	225	224	229	229	231	233	234	236
			#ll	2,0	2,1	2,2	2,3	2,3	2,2	2,1	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
		BG_0412	**bl%**	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
			#bg	11603	11522	11374	11307	11228	11162	11138	11146	11188	11252	11359	11456	11568	11689	11791	11913
			#ll	14,0	13,9	13,8	13,7	13,6	13,5	13,5	13,5	13,5	13,6	13,7	13,9	14,0	14,1	14,3	14,4
Subtotaal		BG_0405		48,0	42,4	36,1	49,2	54,9	50,9	51,0	51,0	52,5	52,5	53,4	53,4	54,8	54,3	55,3	56,0
		BG_0412		187,0	177,5	172,1	173,5	181,3	185,1	183,4	181,8	183,2	188,8	195,3	193,0	195,4	194,9	198,4	202,4
Opslag		BG_0405	**%**	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
			#ll	1,0	0,8	0,6	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9
		BG_0412	**%**	2,00	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
			#ll	2,9	2,6	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,5	2,6	2,5	2,6	2,5	2,6	2,6
Totaal		BG_0405		49,0	43,2	36,7	50,0	55,8	51,7	51,8	51,8	53,3	53,3	54,2	54,2	55,7	55,2	56,2	56,9
		BG_0412		189,9	180,1	174,4	175,8	183,7	187,5	185,8	184,2	185,6	191,3	197,9	195,5	198,0	197,4	201,0	205,0
		(+opslag	0%)	189,0	180,0	174,0	175,0	183,0	187,0	185,0	184,0	185,0	191,0	197,0	195,0	198,0	197,0	201,0	205,0

Prognose - Lange Termijn - BO

Aannamecode: BO_2021 Afvlakkende belangstelling, laatste 3 jr

04WV00 Chr Basissch De Schakel
Griede, 22 -
2451 ZC LEIMUIDEN

Buurt		Generatiecode		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
J2451	Leimuiden	BG_0405	**bl%**	90,6	90,6	90,6	90,6	90,6	90,6	90,6	90,6	90,6	90,6	90,6	90,6	90,6	90,6	90,6	90,6
			#bg	82	93	79	90	97	88	92	92	93	95	97	100	102	105	105	107
			#ll	74,3	84,3	71,6	81,5	87,9	79,7	83,4	83,4	84,3	86,1	87,9	90,6	92,4	95,1	95,1	96,9
		BG_0412	**bl%**	85,9	85,9	85,9	85,9	85,9	85,9	85,9	85,9	85,9	85,9	85,9	85,9	85,9	85,9	85,9	85,9
			#bg	380	372	357	362	361	368	369	379	385	390	402	405	408	412	416	423
			#ll	326,4	319,6	306,7	311,0	310,1	316,1	317,0	325,6	330,7	335,0	345,3	347,9	350,5	353,9	357,4	363,4
ZZ-BRT	Dynamische Buurten	BG_0405	**bl%**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
			#bg	5797	5856	5837	5871	5909	5919	6011	6132	6265	6382	6505	6620	6718	6798	6858	6907
			#ll	3,8	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	4,0	4,0	4,1	4,2	4,3	4,4	4,4	4,5	4,5	4,6
		BG_0412	**bl%**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
			#bg	26314	26171	25998	25954	25959	26021	26141	26333	26575	26883	27276	27685	28132	28584	29006	29398
			#ll	15,8	15,7	15,6	15,6	15,6	15,6	15,7	15,8	15,9	16,1	16,4	16,6	16,9	17,2	17,4	17,6
Subtotaal		BG_0405		78,1	88,2	75,5	85,4	91,8	83,6	87,4	87,4	88,4	90,3	92,2	95,0	96,8	99,6	99,6	101,5
		BG_0412		342,2	335,3	322,3	326,6	325,7	331,7	332,7	341,4	346,6	351,1	361,7	364,5	367,4	371,1	374,8	381,0
Opslag		BG_0405	**%**	4,00	5,00	5,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
			#ll	2,8	4,3	4,0	4,7	5,0	4,6	4,8	4,8	4,8	5,0	5,1	5,2	5,3	5,5	5,5	5,6
		BG_0412	**%**	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
			#ll	5,8	6,6	6,6	6,8	6,8	6,9	6,9	7,1	7,2	7,3	7,5	7,6	7,7	7,7	7,8	7,9
Totaal		BG_0405		80,9	92,5	79,5	90,1	96,8	88,2	92,2	92,2	93,2	95,3	97,3	100,2	102,1	105,1	105,1	107,1
		BG_0412		348,0	341,9	328,9	333,4	332,5	338,6	339,6	348,5	353,8	358,4	369,2	372,1	375,1	378,8	382,6	388,9
		(+opslag	0%)	348,0	341,0	328,0	333,0	332,0	338,0	339,0	348,0	353,0	358,0	369,0	372,0	375,0	378,0	382,0	388,0

Prognose - Lange Termijn - BO

Aannamecode: BO_2021 Afvlakkende belangstelling, laatste 3 jr

06FU00 Basissch De Kinderarcke
Herenweg, 149
2465 AG RIJNSATERWOUDE

Buurt		Generatiecode		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
J2465	Rijnsaterwoude	BG_0405	**bl%**	83,3	88,7	91,2	91,7	91,8	91,8	91,8	91,8	91,8	91,8	91,8	91,8	91,8	91,8	91,8	91,8
			#bg	18	11	15	18	21	21	21	21	21	21	21	21	22	23	24	25
			#ll	15,0	9,8	13,7	16,5	19,3	19,3	19,3	19,3	19,3	19,3	19,3	19,3	20,2	21,1	22,0	23,0
		BG_0412	**bl%**	68,5	69,0	69,5	70,0	70,5	70,5	70,5	70,5	70,5	70,5	70,5	70,5	70,5	70,5	70,5	70,5
			#bg	98	90	91	92	94	92	92	93	91	98	97	100	100	103	105	105
			#ll	67,2	62,1	63,3	64,4	66,3	64,9	64,9	65,6	64,2	69,1	68,4	70,5	70,5	72,6	74,0	74,0
ZZ-BRT	Dynamische Buurten	BG_0412	**bl%**	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
			#bg	2878	2869	2877	2896	2920	2953	2962	2993	3028	3056	3101	3134	3170	3204	3236	3270
			#ll	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,2	3,2	3,2	3,3	3,3	3,3
Subtotaal		BG_0405		15,0	9,8	13,7	16,5	19,3	19,3	19,3	19,3	19,3	19,3	19,3	19,3	20,2	21,1	22,0	23,0
		BG_0412		70,1	65,0	66,2	67,4	69,3	67,9	67,9	68,7	67,3	72,2	71,6	73,7	73,7	75,9	77,3	77,3
Opslag		BG_0405	**%**	7,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00
			#ll	1,0	0,7	1,0	1,3	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,7	1,8
		BG_0412	**%**	4,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
			#ll	2,9	3,0	3,2	3,3	3,4	3,3	3,3	3,4	3,3	3,5	3,5	3,6	3,6	3,7	3,8	3,8
Totaal		BG_0405		16,0	10,5	14,7	17,8	20,8	20,8	20,8	20,8	20,8	20,8	20,8	20,8	21,7	22,7	23,7	24,8
		BG_0412		73,0	68,0	69,4	70,7	72,7	71,2	71,2	72,1	70,6	75,7	75,1	77,3	77,3	79,6	81,1	81,1
		(+opslag	**0%)**	73,0	68,0	69,0	70,0	72,0	71,0	71,0	72,0	70,0	75,0	75,0	77,0	77,0	79,0	81,0	81,0

Prognose - Lange Termijn - BO

Aannamecode: BO_2021 Afvlakkende belangstelling, laatste 3 jr

07TB00 RK Basisschool Ter Does
Schoollaan, 4
2355 BS HOOGMADE

Buurt		Generatiecode		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
J2355	Hoogmade	BG_0405	**bl%**	73,9	72,5	68,6	68,2	68,1	68,1	68,1	68,1	68,1	68,1	68,1	68,1	68,1	68,1	68,1	68,1
			#bg	23	24	24	22	20	14	14	14	14	14	14	15	15	16	16	16
			#ll	17,0	17,4	16,5	15,0	13,6	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	10,2	10,2	10,9	10,9	10,9
		BG_0412	**bl%**	84,0	83,7	83,5	83,2	83,0	83,0	83,0	83,0	83,0	83,0	83,0	83,0	83,0	83,0	83,0	83,0
			#bg	119	115	113	108	97	87	86	81	78	78	75	73	74	77	77	79
			#ll	100,0	96,3	94,4	89,9	80,5	72,2	71,4	67,2	64,7	64,7	62,3	60,6	61,4	63,9	63,9	65,6
ZZ-BRT	Dynamische Buurten	BG_0405	**bl%**	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
			#bg	41	32	28	39	41	37	38	38	38	38	38	38	38	39	40	40
			#ll	1,0	0,8	0,7	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0
		BG_0412	**bl%**	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
			#bg	161	150	147	148	150	151	149	147	146	148	153	150	150	151	154	156
			#ll	3,0	2,8	2,7	2,8	2,8	2,8	2,8	2,7	2,7	2,8	2,9	2,8	2,8	2,8	2,9	2,9
Subtotaal		BG_0405		18,0	18,2	17,2	16,0	14,6	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4	11,1	11,1	11,9	11,9	11,9
		BG_0412		103,0	99,1	97,1	92,7	83,3	75,0	74,2	69,9	67,4	67,5	65,2	63,4	64,2	66,7	66,8	68,5
Opslag		BG_0405	**%**	0,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00
			#ll	0,0	1,3	1,2	1,1	1,0	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
		BG_0412	**%**	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
			#ll	2,0	1,8	1,9	1,8	1,6	1,5	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3
Totaal		BG_0405		18,0	19,5	18,4	17,1	15,6	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,9	11,9	12,7	12,7	12,7
		BG_0412		105,0	100,9	99,0	94,5	84,9	76,5	75,6	71,3	68,7	68,8	66,5	64,6	65,4	68,0	68,1	69,8
		(+opslag	0%)	105,0	100,0	99,0	94,0	84,0	76,0	75,0	71,0	68,0	68,0	66,0	64,0	65,0	68,0	68,0	69,0

Prognose - Lange Termijn - BO

Aannamecode: BO_2021 Afvlakkende belangstelling, laatste 3 jr

10HY00 RK Basissch de Roelevaer
Lupinestraat, 2
2371 NK ROELOFARENDSVEEN

Buurt		Generatiecode		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
A2371	Roelofarendsveen	BG_0405	**bl%**	27,1	25,1	23,9	23,7	23,6	23,6	23,6	23,6	23,6	23,6	23,6	23,6	23,6	23,6	23,6	23,6
			#bg	203	212	217	232	227	215	211	209	209	208	212	212	214	216	217	219
			#ll	55,2	53,3	51,9	55,0	53,7	50,9	49,9	49,4	49,4	49,2	50,1	50,1	50,6	51,1	51,3	51,8
		BG_0412	**bl%**	29,2	29,2	29,2	29,2	29,2	29,2	29,2	29,2	29,2	29,2	29,2	29,2	29,2	29,2	29,2	29,2
			#bg	819	823	823	848	849	850	853	858	869	879	890	885	884	886	887	894
			#ll	239,5	240,7	240,7	248,0	248,3	248,6	249,5	250,9	254,1	257,1	260,3	258,8	258,5	259,1	259,4	261,5
A2376	Nieuwe Wetering	BG_0405	**bl%**	20,0	11,9	8,3	7,5	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4
			#bg	9	12	11	17	18	16	15	15	16	16	17	17	17	17	17	17
			#ll	1,8	1,4	0,9	1,3	1,3	1,2	1,1	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
		BG_0412	**bl%**	33,1	33,1	33,1	33,1	33,1	33,1	33,1	33,1	33,1	33,1	33,1	33,1	33,1	33,1	33,1	33,1
			#bg	49	50	54	61	57	57	56	62	64	65	66	67	66	68	67	67
			#ll	16,2	16,6	17,9	20,2	18,9	18,9	18,5	20,5	21,2	21,5	21,8	22,2	21,8	22,5	22,2	22,2
A_BRA	Nieuwbouw Braassemerland	BG_0405	**bl%**	0,0	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2
			#bg	0	15	33	48	61	72	87	100	101	99	96	94	89	84	80	76
			#ll	0,0	1,7	3,7	5,4	6,9	8,1	9,8	11,3	11,4	11,1	10,8	10,6	10,0	9,5	9,0	8,6
		BG_0412	**bl%**	0,0	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2
			#bg	0	53	116	166	212	258	305	348	362	361	363	359	352	344	333	319
			#ll	0,0	6,0	13,1	18,7	23,9	29,0	34,3	39,2	40,7	40,6	40,8	40,4	39,6	38,7	37,5	35,9
ZZ-BRT	Dynamische Buurten	BG_0405	**bl%**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
			#bg	5594	5644	5620	5639	5682	5704	5800	5923	6056	6174	6293	6408	6504	6582	6641	6688
			#ll	5,5	5,5	5,5	5,5	5,6	5,6	5,7	5,8	5,9	6,1	6,2	6,3	6,4	6,5	6,5	6,6
		BG_0412	**bl%**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
			#bg	25516	25373	25197	25122	25113	25166	25282	25463	25693	25984	26364	26773	27222	27672	28091	28478
			#ll	19,1	23,6	23,4	23,4	23,4	23,4	23,5	23,7	23,9	24,2	24,5	24,9	25,3	25,7	26,1	26,5
Subtotaal		BG_0405		62,5	61,9	62,0	67,2	67,5	65,8	66,5	67,6	67,9	67,6	68,4	68,3	68,3	68,4	68,1	68,3
		BG_0412		274,8	286,9	295,1	310,3	314,5	319,9	325,8	334,3	339,9	343,4	347,4	346,3	345,2	346,0	345,2	346,1
Opslag		BG_0405	**%**	9,00	10,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00
			#ll	5,4	6,4	6,9	7,5	7,6	7,4	7,5	7,6	7,6	7,6	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
		BG_0412	**%**	4,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
			#ll	11,1	13,5	14,7	15,6	15,9	16,2	16,5	16,9	17,2	17,4	17,6	17,5	17,5	17,5	17,5	17,5
Totaal		BG_0405		67,9	68,3	68,9	74,7	75,1	73,2	74,0	75,2	75,5	75,2	76,1	76,0	76,0	76,1	75,8	76,0
		BG_0412		285,9	300,4	309,8	325,9	330,4	336,1	342,3	351,2	357,1	360,8	365,0	363,8	362,7	363,5	362,7	363,6
		(+opslag	**0%)**	285,0	300,0	309,0	325,0	330,0	336,0	342,0	351,0	357,0	360,0	365,0	363,0	362,0	363,0	362,0	363,0

Prognose - Lange Termijn - BO

Aannamecode: BO_2021 Afvlakkende belangstelling, laatste 3 jr

15FH00 Basisschool De Klimboom
Rembrandt van Rijnsingel, 17
2371 RE ROELOFARENDSVEEN

Buurt		Generatiecode		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
A2371	Roelofarendsveen	BG_0405	bl%	5,9	6,1	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3
			#bg	203	212	217	232	227	215	211	209	209	208	212	212	214	216	217	219
			#ll	12,0	13,0	13,8	14,8	14,5	13,7	13,5	13,4	13,4	13,3	13,6	13,6	13,7	13,8	13,9	14,0
		BG_0412	bl%	7,9	7,8	7,6	7,5	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4
			#bg	819	823	823	848	849	850	853	858	869	879	890	885	884	886	887	894
			#ll	65,0	64,2	63,1	63,9	62,8	62,9	63,1	63,5	64,3	65,0	65,9	65,5	65,4	65,6	65,6	66,2
A2377	Oude Wetering	BG_0405	bl%	31,8	30,0	28,6	28,4	28,3	28,3	28,3	28,3	28,3	28,3	28,3	28,3	28,3	28,3	28,3	28,3
			#bg	91	73	66	78	82	84	82	82	82	86	87	89	91	93	94	95
			#ll	29,0	22,0	18,9	22,2	23,3	23,8	23,3	23,3	23,3	24,4	24,7	25,3	25,8	26,4	26,7	27,0
		BG_0412	bl%	38,5	38,5	38,5	38,5	38,5	38,5	38,5	38,5	38,5	38,5	38,5	38,5	38,5	38,5	38,5	38,5
			#bg	342	324	315	315	318	321	324	327	328	338	345	348	352	356	363	365
			#ll	132,0	125,1	121,6	121,6	122,7	123,9	125,1	126,2	126,6	130,5	133,2	134,3	135,9	137,4	140,1	140,9
GM0394	Haarlemmermeer	BG_0405	bl%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
			#bg	3228	3300	3303	3311	3344	3379	3450	3538	3631	3719	3806	3891	3966	4030	4082	4122
			#ll	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,2	3,3	3,4	3,5	3,5	3,6	3,7	3,7	3,8	3,8
		BG_0412	bl%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
			#bg	14764	14719	14680	14691	14747	14853	14987	15167	15369	15598	15882	16190	16521	16853	17166	17440
			#ll	11,1	10,5	10,4	10,4	10,5	10,5	10,6	10,8	10,9	11,1	11,3	11,5	11,7	12,0	12,2	12,4
ZZ-BRT	Dynamische Buurten	BG_0405	bl%	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1
			#bg	9	12	11	17	18	16	15	15	16	16	17	17	17	17	17	17
			#ll	1,0	1,3	1,2	1,9	2,0	1,8	1,7	1,7	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
		BG_0412	bl%	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
			#bg	590	572	558	571	568	576	574	588	595	603	621	622	624	631	637	646
			#ll	3,0	3,5	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6	3,6	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8	3,9	3,9
Subtotaal		BG_0405		45,0	39,4	37,0	42,0	42,9	42,4	41,7	41,7	41,9	43,0	43,7	44,4	45,1	45,8	46,3	46,7
		BG_0412		211,1	203,3	198,5	199,4	199,5	200,8	202,3	204,1	205,4	210,3	214,2	215,1	216,8	218,8	221,8	223,4
Opslag		BG_0405	%	0,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
			#ll	0,0	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
		BG_0412	%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			#ll	1,0	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Totaal		BG_0405		45,0	40,2	37,8	42,9	43,8	43,3	42,6	42,6	42,8	43,9	44,6	45,4	46,1	46,8	47,3	47,7
		BG_0412		212,1	204,0	199,1	200,0	200,1	201,4	202,9	204,7	206,0	210,9	214,8	215,7	217,4	219,4	222,4	224,0
		(+opslag	0%)	212,0	204,0	199,0	200,0	200,0	201,0	202,0	204,0	206,0	210,0	214,0	215,0	217,0	219,0	222,0	224,0

Prognose - Lange Termijn - BO

Aannamecode: BO_2021 Afvlakkende belangstelling, laatste 3 jr

18EB00 BS Esselyckerwoude
Emmalaan, 47 -
2481 BA WOUBRUGGE

Buurt		Generatiecode		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
J2481	Woubrugge	BG_0405	**bl%**	1,7	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
			#bg	58	68	57	54	58	55	52	52	54	55	56	58	59	60	61	61
			#ll	1,0	13,6	11,4	10,8	11,6	11,0	10,4	10,4	10,8	11,0	11,2	11,6	11,8	12,0	12,2	12,2
		BG_0412	**bl%**	27,6	26,4	25,1	23,9	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6
			#bg	325	319	295	282	274	263	258	257	259	260	266	269	269	272	275	279
			#ll	90,0	84,4	74,3	67,5	62,2	59,7	58,5	58,3	58,8	59,0	60,4	61,0	61,0	61,7	62,4	63,3
ZZ-BRT	Dynamische Buurten	BG_0412	**bl%**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
			#bg	10291	10215	10089	10008	9951	9905	9885	9888	9918	9970	10062	10162	10275	10386	10485	10594
			#ll	4,0	4,0	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	4,0	4,0	4,1	4,1	4,1
Subtotaal		BG_0405		1,0	13,6	11,4	10,8	11,6	11,0	10,4	10,4	10,8	11,0	11,2	11,6	11,8	12,0	12,2	12,2
		BG_0412		94,0	88,4	78,2	71,4	66,1	63,6	62,4	62,2	62,7	62,9	64,3	65,0	65,0	65,8	66,5	67,4
Opslag		BG_0405	**%**	0,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00
			#ll	0,0	0,9	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8
		BG_0412	**%**	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			#ll	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal		BG_0405		1,0	14,5	12,1	11,5	12,3	11,7	11,1	11,1	11,5	11,7	11,9	12,3	12,6	12,8	13,0	13,0
		BG_0412		95,0	88,4	78,2	71,4	66,1	63,6	62,4	62,2	62,7	62,9	64,3	65,0	65,0	65,8	66,5	67,4
		(+opslag	**0%)**	95,0	88,0	78,0	71,0	66,0	63,0	62,0	62,0	62,0	62,0	64,0	65,0	65,0	65,0	66,0	67,0

Leerlingenprognose basisonderwijs 2018

Kaag en Braassem

In opdracht van de gemeente Kaag en Brassem, juli 2018

© 2018 Pronexus - Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar worden gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever en bronvermelding.

Aan deze uitgave is uiterste zorg besteed, desondanks kan niet worden ingestaan voor de feitelijke juistheid of volledigheid van de opgenomen gegevens. In geen geval kan er een juridische basis aan worden ontleend.

Inhoudsopgave

1. Samenvatting 1
2. Inleiding 2
2.1 Doelstelling en werkwijze 2
2.2 Totstandkoming en opzet rapportage 2
3. Beschrijving van de gevolgde werkwijze 3
3.1 Werkwijze binnen G4PRO 3
3.2 GBPRO: prognosemethodiek 3
3.3 G4PRO: de uitsplitsing naar herkomstgebieden 4
3.4 Uitgangspunten 4
4. De prognose van de basisgeneratie 5
4.1 Grafische weergave van de basisgeneratieprognose 5
5. De leerlingenprognoses 6
5.1 Gehanteerde methodieken 6
5.2 Prognoseresultaten in tabelvorm 6

Bijlagen

Bijlage 1 Begrippen en afkortingen

Bijlage 2 Tabellen bevolkingsprognose en woningvoorraad

Bijlage 3 Tabellen leerlingenprognose

1. Samenvatting

Ten behoeve van het onderwijsbeleid is voor SSBA een prognose opgesteld van leerlingenaantallen voor de periode 2018 tot en met 2038. In de ramingen van leerlingenaantallen zijn twee ontwikkelingen verwerkt. Dit zijn de trends in de omvang van de basisgeneratie in de afzonderlijke gebieden van de gemeente Kaag en Braassem en de schoolkeuze. Bij de opzet van de prognoses zijn cijfers verwerkt met een uitsplitsing van leerlingen naar herkomstgebied.

Bij de berekeningen voor de periode 2018-2038 is gebruik gemaakt van het softwarepakket G4PRO. Dit programma voldoet aan het "Programma voor het opstellen van leerlingenprognoses" van de VNG.

De onderstaande tabel geeft een samenvatting van de belangrijkste resultaten. In de overzichten zijn de leerlingenaantallen van peildatum 1 oktober 2017 weergegeven onder 2018.

		Historie		*Prognose*							
Instnr	*Naam*	*2017*	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	*2028*	*2033*	*2038*
03PH00	RKBS De Kiem	260	252	258	273	294	314	336	416	511	528
04GX00	Elckerlyc	242	258	263	267	274	270	271	272	277	283
04VR00	Basissch De Kinderbrug	209	198	199	192	189	182	178	171	165	168
10HY00	RK Basissch de Roelevaer	243	247	249	246	252	252	254	262	272	279
15FH00	Basisschool De Klimboom	204	270	252	246	247	241	238	240	244	249
	Totaal	1158	1225	1221	1224	1256	1259	1277	1361	1469	1507

2. Inleiding

2.1 Doelstelling en werkwijze

Ten behoeve van het onderwijsbeleid is voor de gemeente Kaag en Braassem een prognose opgesteld van leerlingenaantallen. Deze langetermijnprognose beslaat de periode 2018 tot en met 2038 en heeft betrekking op 5 basisscholen. Deze scholen betrekken leerlingen uit een aantal gebieden in de gemeente Kaag en Braassem.

In de resultaten van de langetermijnprognose zijn ongewogen leerlingaantallen verwerkt. Het doel van de prognoses is het verkrijgen van inzicht in het toekomstig verloop van het aantal leerlingen.

2.2 Totstandkoming en opzet rapportage

De prognose is totstandgekomen in samenwerking met de opdrachtgever. SSBA en de gemeente Kaag en Braassem leverden de gegevens van bevolking en leerlingenaantallen in de voorafgaande periode, de woningvoorraad en de eventuele wijzigingen hierin. De cijfers van de leerlingen zijn uitgesplitst naar herkomstgebied.

De opbouw van het rapport is als volgt. Hoofdstuk 3 beschrijft in het kort de gehanteerde methodiek. De resultaten van de prognose van de basisgeneraties zijn weergegeven in hoofdstuk 4 en de uitkomsten van de leerlingenprognose in hoofdstuk 5.

Bijlage 1 bevat een overzicht van begrippen en afkortingen die in dit rapport voorkomen.
Bijlage 2 bevat de tabellen van de prognose van basisgeneratie per gebiedsdeel en de daarbij behorende woningbouwontwikkeling.
Bijlage 3 toont per school de ontwikkeling van de leerlingenaantallen gedurende de prognoseperiode tot en met 2033.

3. Beschrijving van de gevolgde werkwijze

3.1 Werkwijze binnen G4PRO

Bij de berekeningen is gebruik gemaakt van het softwarepakket G4PRO. Dit programma voldoet aan het "Programma voor het opstellen van leerlingenprognoses" van de VNG. Het berekenen van toekomstige aantallen leerlingen gebeurt binnen G4PRO in de drie hieronder beschreven stappen.

Herkomstgebieden

De eerste stap is het definiëren van de herkomstgebieden waaruit een school leerlingen betrekt. In de praktijk wordt voor afbakening van herkomstgebieden veelal de CBS wijk- en buurtindeling gevolgd. Per school wordt het voedingsgebied berekend.

Het voedingsgebied is "die verzameling herkomstgebieden (wijken) van waaruit minimaal 70% van de leerlingen afkomstig is". Elke school heeft dus een eigen berekend voedingsgebied op basis van de waargenomen herkomst van de leerlingen.

Basisgeneratie

Vervolgens wordt een prognose opgesteld van de basisgeneratie. De omvang van de basisgeneratie is vastgesteld op de 4 tot en met 11-jarigen plus 30 procent van de 12-jarigen. Het overige deel van de 12-jarigen stroomt door naar een school voor voortgezet onderwijs.
De prognose van de basisgeneratie vloeit voort uit de demografische ontwikkelingen die zich in het verleden voordeden en de aannames over de trends hierin.

Deelname en belangstelling

Vervolgens wordt het aantal leerlingen per school geprognosticeerd. De leerlingenprognose is gebaseerd op de herkomst van leerlingen. Voor elk herkomstgebied wordt de belangstelling voor de school berekend. Op deze wijze ontstaat in de prognose inzicht in de toestroom van leerlingen per herkomstgebied. Tenslotte wordt gecontroleerd op de deelname aan het basisonderwijs vanuit elk gebiedsdeel; deze zal in de praktijk rond de 95% liggen (gemiddeld gaat 5% naar het speciaal onderwijs).

3.2 GBPRO: prognosemethodiek

Het GBPRO model is een cohort-componentenmodel en een cohort-survivalmodel. Per gebiedsdeel worden de 0-99 jarigen in beeld gebracht.

Voor de gemeente als geheel wordt volgens de cohort-componenten methode gerekend. Hierbij worden de aantallen vestigers en vertrekkers, het aantal overledenen en het aantal geboorten berekend. Dit gebeurt door middel van de aangenomen kansen naar leeftijd en geslacht voor de hele gemeente. Deze berekende aantallen worden van de beginbevolking afgetrokken of erbij opgeteld. De vestigers worden toebedeeld op basis van de aanwezige ruimte op de woningmarkt.

Na de prognose voor de gemeente als geheel wordt de prognose per gebiedsdeel opgesteld. Deze prognose wordt gemaakt met de cohort-survival methode. Er wordt per leeftijd geanalyseerd wat het aantal inwoners is op 1-1 van een bepaald jaar. Deze worden vergeleken met de aantallen van de leeftijd plus 1 van het jaar daarop. De verkregen factor is de mutatiefactor. Op basis van de mutatiefactoren wordt vervolgens een aanname voor de toekomst gemaakt. De verdeling over de verschillende gebiedsdelen is afhankelijk van het aantal geboorten per gebiedsdeel en de woningvoorraad per gebiedsdeel.

Na afronding van de prognose per gebiedsdeel worden beide prognoses naast elkaar gelegd en worden de prognoses van de gebiedsdelen gecorrigeerd naar de aantallen van de prognose voor de gemeente als geheel.

Vervolgens wordt per gebiedsdeel de prognose van de kinderen van 0 t/m 19 jaar ingevoerd in het G4pro leerlingenprognosemodel waar de 0 t/m 19 jarigen worden omgezet in basisgeneraties zijnde doelgroepen voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs.

In hoofdstuk 4 is de prognose van de basisgeneratie 4-12 jarigen grafisch in beeld gebracht. In bijlage 2 is per gebiedsdeel de prognose van alle basisgeneraties in een tabel weergegeven.

3.3 G4PRO: de uitsplitsing naar herkomstgebieden

Inzicht in de specifieke situatie

Wanneer prognoses voor meerdere scholen gewenst zijn ontstaat er behoefte aan een overzicht van de ontwikkelingen per deelgebied. Dit overzicht kan worden verstoord doordat voedingsgebieden elkaar deels overlappen. Dit probleem wordt ondervangen door prognoses van de basisgeneratie te maken voor afzonderlijke wijken of herkomstgebieden. Zo is een totaaloverzicht mogelijk waarin de uitkomsten per deelgebied optelbaar zijn, zonder dat er dubbeltellingen optreden. Een ander voordeel is dat de opslagfactor voor leerlingen die niet uit de gemeente zelf komen overbodig, of hooguit gering zal zijn.

Als voorwaarde om wijken of gebieden (herkomstgebieden) binnen het voedingsgebied van een school te laten vallen, geldt dat minimaal 70 procent van de leerlingen van een school hieruit afkomstig is. Bijvoorbeeld: als van een school 25 procent van de leerlingen afkomstig is uit buurt A, 30 procent uit buurt B, en 20 procent uit buurt C, vormen de drie gebieden gezamenlijk het voedingsgebied van deze school.

Leerlingenprognoses en gebiedgerelateerde belangstelling

De volgende stap is het prognosticeren van afzonderlijke leerlingenaantallen. De prognose van de basisgeneratie van de relevante herkomstgebieden van een school worden hierbij gekoppeld aan de waargenomen belangstelling voor de school vanuit de herkomstgebieden. Cijfers uit het recente verleden dienen hierbij als referentiemateriaal.

In de analyse van de belangstelling voor een school van de 4 tot en met 12-jarigen kan ook de belangstelling van de 4- en 5-jarigen meegenomen worden indien deze gegevens aanwezig zijn. Zo kan een nauwkeurigere onderbouwing worden gegeven van de belangstelling voor de toekomst.

3.4 Uitgangspunten

Na bestudering van de lokale situatie is besloten de gemeente Kaag en Braassem in 10 gebieden te verdelen en een nieuwbouwgebied.

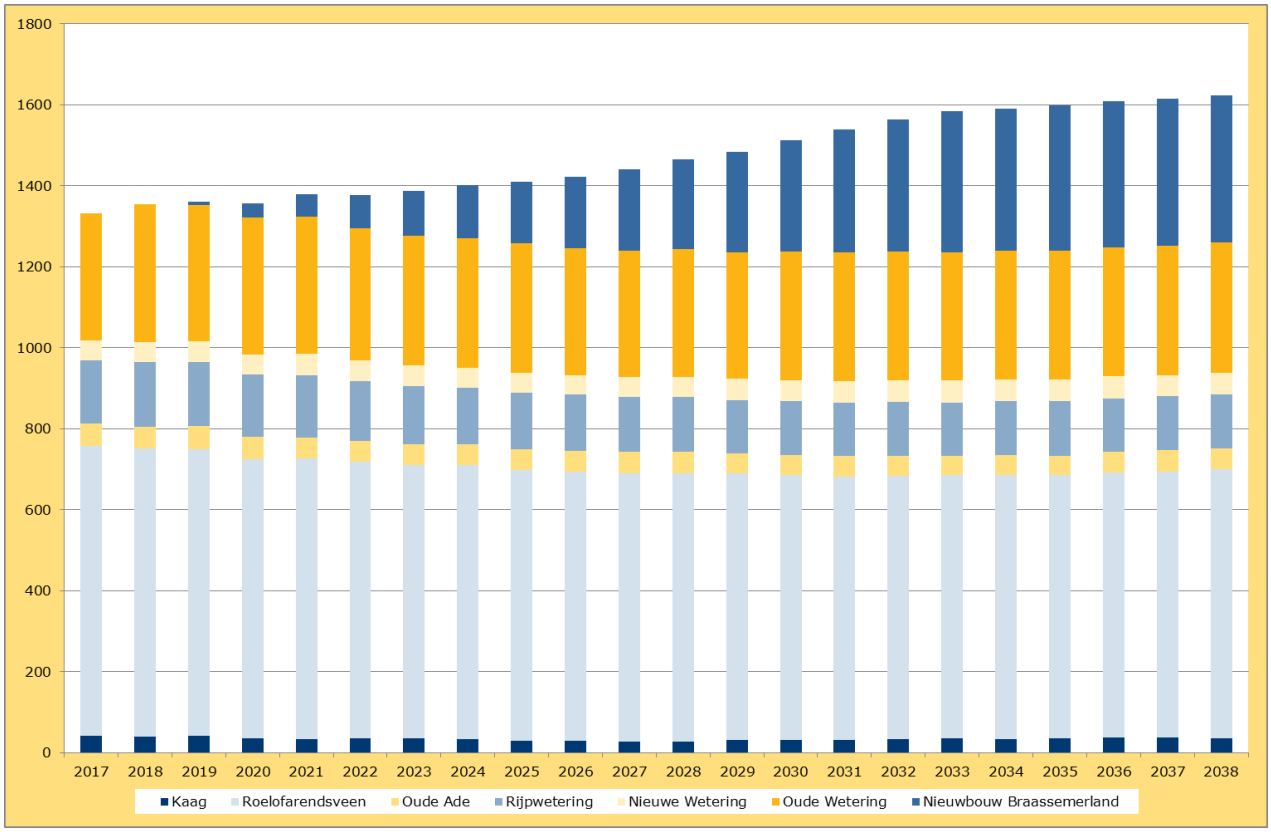
Voor alle basisscholen van SSBA is de belangstelling en deelname berekend en geanalyseerd. De meest recente teldatum-gegevens, die van 1 oktober 2017, vormen de basis voor de uiteindelijke leerlingenprognose.

4. De prognose van de basisgeneratie

In dit hoofdstuk worden de prognoses van de basisgeneratie 4-12 jarigen van de verschillende gebieden gepresenteerd. Een uitdraai van de tabellen behorende bij de basisgeneratieprognoses is te vinden in bijlage 2. De prognose van de basisgeneratie is het uitgangspunt voor de in hoofdstuk 5 beschreven leerlingenprognoses.

4.1 Grafische weergave van de basisgeneratieprognose

In de onderstaande figuur zijn de resultaten te zien van de prognose van de basisgeneratie (aantal 4- 12 jarigen) voor de verschillende gebieden.

5. De leerlingenprognoses

In dit hoofdstuk worden de leerlingenprognoses van de verschillende scholen gepresenteerd en besproken. Een uitdraai van de tabellen behorende bij de leerlingenprognoses is te vinden in bijlage 3.

5.1 Gehanteerde methodieken

Bij het opstellen van de leerlingenprognose is gebruik gemaakt van herkomstgegevens naar voedingsgebied.

Het belangstellingspercentage wordt gedefinieerd als "het percentage van de basisgeneratie uit een herkomstgebied dat naar een bepaalde school gaat". De belangstellingspercentages zijn gebaseerd op de leerlingentellingen van 1-10-2017.

Naast de leerlingenprognose lange termijn is er ook rekening gehouden met de resultaten uit de korte termijnprognose. De korte termijnprognose kijkt naar de interne ontwikkeling binnen een school; de bevolkingsontwikkeling speelt een minder grote rol.

Voor de nieuwbouw zijn er ten opzichte van de vorige prognose andere aannames gemaakt. Het uitgangspunt is dat 95% van de kinderen uit de nieuwbouw naar het basisonderwijs gaat in de eigen gemeente en dan specifiek naar de dichtstbijzijnde scholen.
De verdeling zal zijn:

RKBS De Kiem	76%
Elckerlyc	4,05%
RKBS De Roelevaer	10,79%
De Klimboom	4,16%
Totaal	95%

5.2 Prognoseresultaten in tabelvorm

Een totaaloverzicht van de waargenomen en het berekende aantal leerlingen per school is te vinden in tabel op de volgende pagina.

Waargenomen en geschatte aantallen leerlingen per school

De tellingen van 1 oktober 2017 zijn weergegeven onder 2018!

		Historie		*Prognose*																			
Instnr	*Naam*	*2017*	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*	*2030*	*2031*	*2032*	*2033*	*2034*	*2035*	*2036*	*2037*	*2038*
03PH00	RKBS De Kiem	260	252	258	273	294	314	336	351	364	381	399	416	436	456	477	494	511	514	521	523	525	528
04GX00	Elckerlyc	242	258	263	267	274	270	271	272	271	268	269	272	271	274	276	276	277	278	278	279	280	283
04VR00	Basissch De Kinderbrug	209	198	199	192	189	182	178	175	174	173	171	171	167	167	167	168	165	167	167	168	169	168
10HY00	RK Basissch de Roelevaer	243	247	249	246	252	252	254	256	255	256	259	262	263	265	267	269	272	273	274	275	276	279
15FH00	Basisschool De Klimboom	204	270	252	246	247	241	238	239	239	237	238	240	238	241	243	243	244	245	245	246	247	249
	Totaal	1158	1225	1221	1224	1256	1259	1277	1293	1303	1315	1336	1361	1375	1403	1430	1450	1469	1477	1485	1491	1497	1507

Bijlage 1 Begrippen en afkortingen

Begrippen- en afkortingenlijst voor de leerlingenoverzichten

Afkorting	Toelichting
bl%	Belangstellingspercentage per wijk
#bg	Aantal kinderen in de betreffende basisgeneratie in die wijk, of het aantal 4 en 5 jarigen, BG_0405, of het aantal 4 tot en met 11 jarigen plus 30% van de 12 jarigen
#ll	Het aantal leerlingen uit de wijk
ZZ-BRT	Optelling van de buurten die niet tot het directe voedingsgebied van de school behoren.
Opslag	Opslagpercentage voor leerlingen waarvan geen herkomstgegevens beschikbaar waren en/of afkomstig uit gemeenten die niet in de prognose van de basisgeneraties zijn meegenomen
Totaal BG_0405	Aantal 4 en 5 jarigen op de instelling
Totaal BG_0412	Totaal aantal kinderen op de instelling

Bijlage 2 Tabellen bevolkingsprognose en woningvoorraad

Basisgeneraties 4-12	*Historie*		*Prognose*																			
Wijknaam	*2017*	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*	*2030*	*2031*	*2032*	*2033*	*2034*	*2035*	*2036*	*2037*	*2038*
Kaag	41	40	41	36	34	35	36	33	29	30	27	28	31	31	31	34	35	34	35	37	37	36
Roelofarendsveen	716	712	708	689	692	684	675	677	669	664	664	663	658	654	651	649	650	651	651	655	658	664
Oude Ade	56	53	57	55	52	50	50	52	52	52	52	52	50	50	51	50	48	50	48	51	53	52
Rijpwetering	155	159	159	155	154	149	144	139	139	138	135	135	132	133	132	134	132	133	134	132	132	132
Nieuwe Wetering	50	51	52	49	53	51	51	50	49	49	49	50	52	52	53	53	54	53	53	54	53	54
Oude Wetering	315	339	335	338	339	326	320	320	320	313	313	316	312	317	318	317	317	319	318	319	320	323
Nieuwbouw Braassemerland	0	0	9	35	55	83	112	131	152	177	200	222	248	276	303	326	348	351	360	361	363	363
Totaal	1333	1354	1361	1357	1379	1378	1388	1402	1410	1423	1440	1466	1483	1513	1539	1563	1584	1591	1599	1609	1616	1624

Woningvoorraad	*Historie*		*Prognose*																			
Wijknaam	*2017*	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*	*2030*	*2031*	*2032*	*2033*	*2034*	*2035*	*2036*	*2037*	*2038*
Kaag	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240
Roelofarendsveen	3378	3409	3420	3440	3440	3459	3459	3459	3459	3459	3459	3459	3459	3459	3459	3459	3459	3459	3459	3459	3459	3459
Oude Ade	240	240	242	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243
Rijpwetering	737	750	750	750	750	750	750	750	750	750	750	750	750	750	750	750	750	750	750	750	750	750
Nieuwe Wetering	275	270	272	290	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292
Oude Wetering	1719	1719	1769	1769	1769	1769	1769	1769	1769	1769	1769	1769	1769	1769	1769	1769	1769	1769	1769	1769	1769	1769
Nieuwbouw Braassemerland	0	0	133	283	393	580	740	798	868	938	978	1008	1086	1164	1241	1318	1395	1395	1395	1395	1395	1395
Totaal	6589	6628	6826	7015	7127	7333	7493	7551	7621	7691	7731	7761	7839	7917	7994	8071	8148	8148	8148	8148	8148	8148

Bijlage 3 Tabellen leerlingenprognose

Prognose - Lange Termijn - BO

Aannamecode: SSBA_2018 Afvlakkende belangstelling, laatste 3 jr

03PH00 RKBS De Kiem
Schoolplein, 1
2371 EK ROELOFARENDSVEEN

Buurt		Generatiecode		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
A2371	Roelofarendsveen	BG_0405	**bl%**	34,5	35,1	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9
			#bg	168	172	168	165	174	167	164	161	159	160	160	159	158	158	157	158
			#ll	58,0	60,4	58,7	57,7	60,8	58,3	57,3	56,2	55,5	55,9	55,9	55,5	55,2	55,2	54,9	55,2
		BG_0412	**bl%**	31,4	31,4	31,4	31,4	31,4	31,4	31,4	31,4	31,4	31,4	31,4	31,4	31,4	31,4	31,4	31,4
			#bg	712	708	689	692	684	675	677	669	664	664	663	658	654	651	649	650
			#ll	224,0	222,7	216,8	217,7	215,2	212,4	213,0	210,5	208,9	208,9	208,6	207,0	205,8	204,8	204,2	204,5
A2376	Nieuwe Wetering	BG_0405	**bl%**	44,4	50,5	54,7	55,4	55,5	55,6	55,6	55,6	55,6	55,6	55,6	55,6	55,6	55,6	55,6	55,6
			#bg	18	15	9	12	11	13	13	13	13	13	13	14	13	13	13	14
			#ll	8,0	7,6	4,9	6,7	6,1	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,8	7,2	7,2	7,2	7,8
		BG_0412	**bl%**	33,3	34,4	35,5	36,6	37,7	38,8	38,8	38,8	38,8	38,8	38,8	38,8	38,8	38,8	38,8	38,8
			#bg	51	52	49	53	51	51	50	49	49	49	50	52	52	53	53	54
			#ll	17,0	17,9	17,4	19,4	19,3	19,8	19,4	19,0	19,0	19,0	19,4	20,2	20,2	20,6	20,6	21,0
A_BRA	Nieuwbouw Braassemerland	BG_0405	**bl%**	0,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0
			#bg	0	4	10	16	24	32	41	52	61	71	77	82	88	92	95	99
			#ll	0,0	3,0	7,6	12,2	18,2	24,3	31,2	39,5	46,4	54,0	58,5	62,3	66,9	69,9	72,2	75,2
		BG_0412	**bl%**	0,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0
			#bg	0	9	35	55	83	112	131	152	177	200	222	248	276	303	326	348
			#ll	0,0	6,8	26,6	41,8	63,1	85,1	99,6	115,5	134,5	152,0	168,7	188,5	209,8	230,3	247,8	264,5
ZZ-BRT	Dynamische Buurten	BG_0405	**bl%**	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
			#bg	94	86	77	86	76	71	79	78	79	79	79	79	79	79	79	79
			#ll	3,0	2,7	2,5	2,7	2,4	2,3	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
		BG_0412	**bl%**	1,2	1,2	1,5	1,9	2,3	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
			#bg	498	494	493	493	475	464	459	459	451	448	451	444	450	450	451	449
			#ll	6,0	6,0	7,8	9,6	11,0	12,4	12,3	12,3	12,1	12,0	12,1	11,9	12,1	12,1	12,1	12,0
Subtotaal		BG_0405		69,0	73,7	73,7	79,3	87,5	92,1	98,2	105,4	111,6	119,6	124,1	128,1	131,8	134,8	136,8	140,7
		BG_0412		247,0	253,4	268,6	288,5	308,6	329,7	344,3	357,3	374,5	391,9	408,8	427,6	447,9	467,8	484,7	502,0
Opslag		BG_0405	**%**	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
			#ll	2,0	2,0	2,1	2,3	2,5	2,6	2,8	3,0	3,2	3,4	3,6	3,7	3,8	3,9	3,9	4,1
		BG_0412	**%**	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
			#ll	4,9	4,9	5,2	5,6	6,0	6,4	6,7	6,9	7,3	7,6	8,0	8,3	8,7	9,1	9,4	9,8
Totaal		BG_0405		71,0	75,7	75,8	81,6	90,0	94,7	101,0	108,4	114,8	123,0	127,7	131,8	135,6	138,7	140,7	144,8
		BG_0412		251,9	258,3	273,8	294,1	314,6	336,1	351,0	364,2	381,8	399,5	416,8	435,9	456,6	476,9	494,1	511,8
		(+opslag	**0%)**	251,0	258,0	273,0	294,0	314,0	336,0	351,0	364,0	381,0	399,0	416,0	435,0	456,0	476,0	494,0	511,0

Prognose - Lange Termijn - BO

Aannamecode: SSBA_2018 Afvlakkende belangstelling, laatste 3 jr

04GX00 Elckerlyc
Rembrandt van Rijnsingel, 19
2371 RE ROELOFARENDSVEEN

Buurt		Generatiecode		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
A2371	Roelofarendsveen	BG_0405	**bl%**	13,6	14,3	15,1	15,2	15,3	15,3	15,3	15,3	15,3	15,3	15,3	15,3	15,3	15,3	15,3	15,3
			#bg	168	172	168	165	174	167	164	161	159	160	160	159	158	158	157	158
			#ll	23,0	24,7	25,5	25,2	26,6	25,6	25,1	24,6	24,3	24,5	24,5	24,3	24,2	24,2	24,0	24,2
		BG_0412	**bl%**	11,6	11,9	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1
			#bg	712	708	689	692	684	675	677	669	664	664	663	658	654	651	649	650
			#ll	83,0	84,8	83,4	83,9	83,0	81,9	82,2	81,2	80,6	80,6	80,5	79,8	79,4	79,0	78,8	78,9
A2376	Nieuwe Wetering	BG_0405	**bl%**	16,6	10,8	10,1	9,6	9,6	9,6	9,6	9,6	9,6	9,6	9,6	9,6	9,6	9,6	9,6	9,6
			#bg	18	15	9	12	11	13	13	13	13	13	13	14	13	13	13	14
			#ll	3,0	1,6	0,9	1,2	1,1	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,3	1,3	1,3	1,4
		BG_0412	**bl%**	29,4	30,0	30,2	30,3	30,3	30,3	30,3	30,3	30,3	30,3	30,3	30,3	30,3	30,3	30,3	30,3
			#bg	51	52	49	53	51	51	50	49	49	49	50	52	52	53	53	54
			#ll	15,0	15,6	14,8	16,1	15,5	15,5	15,2	14,9	14,9	14,9	15,2	15,8	15,8	16,1	16,1	16,4
A2377	Oude Wetering	BG_0405	**bl%**	52,1	52,5	52,4	52,4	52,4	52,4	52,4	52,4	52,4	52,4	52,4	52,4	52,4	52,4	52,4	52,4
			#bg	94	86	77	86	76	71	79	78	79	79	79	79	79	79	79	79
			#ll	49,0	45,2	40,4	45,1	39,9	37,3	41,5	40,9	41,5	41,5	41,5	41,5	41,5	41,5	41,5	41,5
		BG_0412	**bl%**	42,4	43,4	44,4	45,4	46,4	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4
			#bg	339	335	338	339	326	320	320	320	313	313	316	312	317	318	317	317
			#ll	144,0	145,6	150,2	154,0	151,3	151,7	151,7	151,7	148,4	148,4	149,8	147,9	150,3	150,7	150,3	150,3
A_BRA	Nieuwbouw Braassemerland	BG_0405	**bl%**	0,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
			#bg	0	4	10	16	24	32	41	52	61	71	77	82	88	92	95	99
			#ll	0,0	0,2	0,4	0,6	1,0	1,3	1,7	2,1	2,5	2,9	3,1	3,3	3,6	3,7	3,8	4,0
		BG_0412	**bl%**	0,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
			#bg	0	9	35	55	83	112	131	152	177	200	222	248	276	303	326	348
			#ll	0,0	0,4	1,4	2,2	3,4	4,5	5,3	6,2	7,2	8,1	9,0	10,0	11,2	12,3	13,2	14,1
ZZ-BRT	Dynamische Buurten	BG_0412	**bl%**	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
			#bg	545	543	535	551	543	540	537	538	539	538	546	543	547	549	549	545
			#ll	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Subtotaal		BG_0405		75,0	71,7	67,2	72,1	68,6	65,5	69,6	68,9	69,6	70,2	70,4	70,5	70,6	70,7	70,6	71,1
		BG_0412		244,0	248,4	251,8	258,2	255,2	255,6	256,4	256,0	253,1	254,0	256,5	255,5	258,7	260,1	260,4	261,7
Opslag		BG_0405	**%**	8,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00
			#ll	6,0	6,5	6,0	6,5	6,1	5,9	6,2	6,2	6,2	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,4
		BG_0412	**%**	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
			#ll	13,9	14,9	15,3	15,8	15,6	15,6	15,7	15,7	15,5	15,5	15,7	15,6	15,8	15,9	15,9	16,0
Totaal		BG_0405		81,0	78,2	73,2	78,6	74,7	71,4	75,8	75,1	75,8	76,5	76,7	76,8	76,9	77,0	76,9	77,5
		BG_0412		257,9	263,3	267,1	274,0	270,8	271,2	272,1	271,7	268,6	269,5	272,2	271,1	274,5	276,0	276,3	277,7
		(+opslag	**0%)**	257,0	263,0	267,0	274,0	270,0	271,0	272,0	271,0	268,0	269,0	272,0	271,0	274,0	276,0	276,0	277,0

Prognose - Lange Termijn - BO

Aannamecode: SSBA_2018 Afvlakkende belangstelling, laatste 3 jr

04VR00 Basissch De Kinderbrug
Oud Adeselaan, 50
2375 XE RIJPWETERING

Buurt		Generatiecode		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
A2374	Oude Ade	BG_0405	**bl%**	70,0	69,3	67,9	67,8	67,8	67,8	67,8	67,8	67,8	67,8	67,8	67,8	67,8	67,8	67,8	67,8
			#bg	10	14	14	13	14	13	13	13	13	13	14	13	14	13	13	13
			#ll	7,0	9,7	9,5	8,8	9,5	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	9,5	8,8	9,5	8,8	8,8	8,8
		BG_0412	**bl%**	75,4	76,0	75,2	75,2	75,2	75,2	75,2	75,2	75,2	75,2	75,2	75,2	75,2	75,2	75,2	75,2
			#bg	53	57	55	52	50	50	52	52	52	52	52	50	50	51	50	48
			#ll	40,0	43,4	41,4	39,1	37,6	37,6	39,1	39,1	39,1	39,1	39,1	37,6	37,6	38,4	37,6	36,1
A2375	Rijpwetering	BG_0405	**bl%**	88,2	90,5	88,6	88,7	88,6	88,6	88,6	88,6	88,6	88,6	88,6	88,6	88,6	88,6	88,6	88,6
			#bg	34	35	39	37	33	32	33	33	33	33	32	32	32	32	32	32
			#ll	30,0	31,7	34,6	32,8	29,3	28,4	29,3	29,3	29,3	29,3	28,4	28,4	28,4	28,4	28,4	28,4
		BG_0412	**bl%**	88,6	88,0	87,3	87,3	87,2	87,2	87,2	87,2	87,2	87,2	87,2	87,2	87,2	87,2	87,2	87,2
			#bg	159	159	155	154	149	144	139	139	138	135	135	132	133	132	134	132
			#ll	141,0	140,0	135,5	134,5	130,1	125,7	121,3	121,3	120,5	117,8	117,8	115,2	116,1	115,2	117,0	115,2
ZZ-BRT	Dynamische Buurten	BG_0405	**bl%**	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
			#bg	119	102	84	89	94	86	90	90	90	89	90	90	88	88	90	89
			#ll	2,0	1,7	1,4	1,5	1,6	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
		BG_0412	**bl%**	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
			#bg	1289	1252	1204	1199	1169	1142	1136	1117	1104	1101	1106	1101	1094	1090	1090	1096
			#ll	14,0	13,6	13,1	13,0	12,7	12,4	12,3	12,1	12,0	12,0	12,0	12,0	11,9	11,8	11,8	11,9
Subtotaal		BG_0405		39,0	43,1	45,5	43,1	40,4	38,6	39,6	39,6	39,6	39,6	39,4	38,7	39,4	38,7	38,7	38,7
		BG_0412		195,0	197,0	190,0	186,6	180,4	175,7	172,7	172,5	171,6	168,9	168,9	164,8	165,6	165,4	166,4	163,2
Opslag		BG_0405	**%**	0,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
			#ll	0,0	2,1	2,3	2,1	2,0	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	1,9	2,0	1,9	1,9	1,9
		BG_0412	**%**	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
			#ll	2,9	2,8	2,6	2,5	2,4	2,4	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Totaal		BG_0405		39,0	45,2	47,8	45,2	42,4	40,5	41,6	41,6	41,6	41,6	41,4	40,6	41,4	40,6	40,6	40,6
		BG_0412		197,9	199,8	192,6	189,1	182,8	178,1	175,0	174,8	173,9	171,2	171,2	167,0	167,8	167,6	168,6	165,4
		(+opslag	**0%)**	197,0	199,0	192,0	189,0	182,0	178,0	175,0	174,0	173,0	171,0	171,0	167,0	167,0	167,0	168,0	165,0

Prognose - Lange Termijn - BO

Aannamecode: SSBA_2018 Afvlakkende belangstelling, laatste 3 jr

10HY00 RK Basissch de Roelevaer
Lupinestraat, 2
2371 NK ROELOFARENDSVEEN

Buurt		Generatiecode		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
A2371	Roelofarendsveen	BG_0405	**bl%**	33,9	33,0	32,4	32,3	32,3	32,3	32,3	32,3	32,3	32,3	32,3	32,3	32,3	32,3	32,3	32,3
			#bg	168	172	168	165	174	167	164	161	159	160	160	159	158	158	157	158
			#ll	57,0	56,8	54,6	53,4	56,3	54,0	53,1	52,1	51,5	51,8	51,8	51,5	51,1	51,1	50,8	51,1
		BG_0412	**bl%**	32,0	32,1	32,2	32,2	32,2	32,2	32,2	32,2	32,2	32,2	32,2	32,2	32,2	32,2	32,2	32,2
			#bg	712	708	689	692	684	675	677	669	664	664	663	658	654	651	649	650
			#ll	228,0	227,7	221,9	223,0	220,4	217,5	218,2	215,6	214,0	214,0	213,7	212,0	210,8	209,8	209,1	209,5
A2376	Nieuwe Wetering	BG_0405	**bl%**	44,4	50,5	52,7	53,2	53,3	53,3	53,3	53,3	53,3	53,3	53,3	53,3	53,3	53,3	53,3	53,3
			#bg	18	15	9	12	11	13	13	13	13	13	13	14	13	13	13	14
			#ll	8,0	7,6	4,7	6,4	5,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	7,5	6,9	6,9	6,9	7,5
		BG_0412	**bl%**	25,4	27,3	29,2	31,1	33,0	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9
			#bg	51	52	49	53	51	51	50	49	49	49	50	52	52	53	53	54
			#ll	13,0	14,2	14,3	16,5	16,8	17,8	17,5	17,1	17,1	17,1	17,5	18,1	18,1	18,5	18,5	18,8
A_BRA	Nieuwbouw Braassemerland	BG_0405	**bl%**	0,0	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7
			#bg	0	4	10	16	24	32	41	52	61	71	77	82	88	92	95	99
			#ll	0,0	0,4	1,1	1,7	2,6	3,5	4,4	5,6	6,6	7,7	8,3	8,8	9,5	9,9	10,3	10,7
		BG_0412	**bl%**	0,0	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7
			#bg	0	9	35	55	83	112	131	152	177	200	222	248	276	303	326	348
			#ll	0,0	1,0	3,8	5,9	9,0	12,1	14,1	16,4	19,1	21,6	24,0	26,8	29,8	32,7	35,2	37,5
ZZ-BRT	Dynamische Buurten	BG_0412	**bl%**	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
			#bg	339	335	338	339	326	320	320	320	313	313	316	312	317	318	317	317
			#ll	3,0	3,0	3,0	3,0	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
Subtotaal		BG_0405		65,0	64,8	60,4	61,5	64,8	64,4	64,4	64,6	65,0	66,4	67,0	67,8	67,5	67,9	68,0	69,3
		BG_0412		244,0	245,9	243,0	248,4	249,1	250,2	252,6	251,9	253,0	255,5	258,0	259,7	261,5	263,8	265,6	268,6
Opslag		BG_0405	**%**	5,00	6,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00
			#ll	3,0	4,0	4,1	4,2	4,5	4,4	4,4	4,5	4,5	4,6	4,6	4,7	4,7	4,7	4,7	4,8
		BG_0412	**%**	1,00	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
			#ll	3,0	3,5	3,6	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,9	3,9	3,9	4,0	4,0	4,0	4,1
Totaal		BG_0405		68,0	68,8	64,5	65,7	69,3	68,8	68,8	69,1	69,5	71,0	71,6	72,5	72,2	72,6	72,7	74,1
		BG_0412		247,0	249,4	246,6	252,1	252,9	254,0	256,4	255,7	256,8	259,4	261,9	263,6	265,5	267,8	269,6	272,7
		(+opslag	**0%)**	247,0	249,0	246,0	252,0	252,0	254,0	256,0	255,0	256,0	259,0	261,0	263,0	265,0	267,0	269,0	272,0

Prognose - Lange Termijn - BO

Aannamecode: SSBA_2018 Afvlakkende belangstelling, laatste 3 jr

15FH00 Basisschool De Klimboom
Rembrandt van Rijnsingel, 17
2371 RE ROELOFARENDSVEEN

Buurt		Generatiecode		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
A2371	Roelofarendsveen	BG_0405	**bl%**	8,9	5,9	5,3	5,2	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1
			#bg	168	172	168	165	174	167	164	161	159	160	160	159	158	158	157	158
			#ll	15,0	10,2	9,0	8,6	9,0	8,7	8,5	8,3	8,2	8,3	8,3	8,2	8,2	8,2	8,1	8,2
		BG_0412	**bl%**	14,0	12,9	12,5	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4
			#bg	712	708	689	692	684	675	677	669	664	664	663	658	654	651	649	650
			#ll	100,0	91,4	86,7	86,5	85,4	84,2	84,5	83,5	82,9	82,9	82,7	82,1	81,6	81,2	81,0	81,1
A2377	Oude Wetering	BG_0405	**bl%**	37,2	36,0	35,0	34,8	34,8	34,8	34,8	34,8	34,8	34,8	34,8	34,8	34,8	34,8	34,8	34,8
			#bg	94	86	77	86	76	71	79	78	79	79	79	79	79	79	79	79
			#ll	35,0	31,0	27,0	30,0	26,5	24,7	27,5	27,2	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5
		BG_0412	**bl%**	44,5	42,8	42,0	41,8	41,8	41,8	41,8	41,8	41,8	41,8	41,8	41,8	41,8	41,8	41,8	41,8
			#bg	339	335	338	339	326	320	320	320	313	313	316	312	317	318	317	317
			#ll	151,0	143,4	142,0	141,9	136,4	133,9	133,9	133,9	130,9	130,9	132,2	130,5	132,6	133,0	132,6	132,6
A_BRA	Nieuwbouw Braassemerland	BG_0405	**bl%**	0,0	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
			#bg	0	4	10	16	24	32	41	52	61	71	77	82	88	92	95	99
			#ll	0,0	0,2	0,4	0,7	1,0	1,3	1,7	2,2	2,5	3,0	3,2	3,4	3,7	3,8	4,0	4,1
		BG_0412	**bl%**	0,0	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
			#bg	0	9	35	55	83	112	131	152	177	200	222	248	276	303	326	348
			#ll	0,0	0,4	1,5	2,3	3,5	4,7	5,4	6,3	7,4	8,3	9,2	10,3	11,5	12,6	13,6	14,5
ZZ-BRT	Dynamische Buurten	BG_0405	**bl%**	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
			#bg	95	93	86	93	101	100	103	104	105	106	107	106	106	106	103	102
			#ll	2,0	2,0	1,8	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,3	2,2	2,2	2,2	2,2	2,1
		BG_0412	**bl%**	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
			#bg	649	652	639	656	644	641	639	639	640	639	648	645	649	653	652	647
			#ll	5,0	5,0	4,9	5,1	5,0	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Subtotaal		BG_0405		52,0	43,4	38,2	41,3	38,6	36,8	39,9	39,9	40,4	41,0	41,3	41,3	41,6	41,7	41,8	41,9
		BG_0412		256,0	240,2	235,1	235,8	230,3	227,7	228,7	228,6	226,1	227,0	229,1	227,9	230,7	231,8	232,2	233,2
Opslag		BG_0405	**%**	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00
			#ll	3,9	3,6	3,1	3,4	3,2	3,0	3,3	3,3	3,3	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,5
		BG_0412	**%**	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
			#ll	14,0	12,2	11,4	11,4	11,1	11,0	11,0	11,0	10,9	10,9	11,0	11,0	11,1	11,2	11,2	11,2
Totaal		BG_0405		55,9	47,0	41,3	44,7	41,8	39,8	43,2	43,2	43,7	44,4	44,7	44,7	45,0	45,1	45,2	45,4
		BG_0412		270,0	252,4	246,5	247,2	241,4	238,7	239,7	239,6	237,0	237,9	240,1	238,9	241,8	243,0	243,4	244,4
		(+opslag	**0%)**	270,0	252,0	246,0	247,0	241,0	238,0	239,0	239,0	237,0	237,0	240,0	238,0	241,0	243,0	243,0	244,0

Gemeente Kaag en Braassem

Bezoekadres
Westeinde 1, 2371 AS Roelofarendsveen

Postadres
Postbus 1, 2370 AA Roelofarendsveen

T: (071) 332 72 72
E: info@kaagenbraassem.nl
W: www.kaagenbraassem.nl

Aan de gemeenteraad

datum	8 september 2022
zaaknr.	420810
behandeld door	Marco de Winter, Marike Jehee
onderwerp	Uitbreiding Kaskade
bijlage(n)	1

Geachte leden van de raad,

Maandag 5 september heeft u het raadsvoorstel om een voorbereidingskrediet te voteren voor Kaskade besproken. U heeft ons hierover verduidelijkingsvragen gesteld. Bij deze geven wij u meer achtergrondinformatie over de verschillende onderwerpen die ter sprake zijn gekomen. Een deel van de informatie is wellicht ten overvloede en bekend, maar aangezien er verwarring lijkt te zijn ontstaan in plaats van dat alle vragen zijn beantwoorden, willen wij graag iets uitgebreider reageren.

Voordat we in gaan op de vragen rondom de uitbreiding van Kaskade, schetsen we volledigheidshalve het wettelijke kader en daaruit voortvloeiend de opdracht van uw raad aan ons college. Daarna gaan we dieper in op uw vragen. Uiteraard kunt u hierover nog verdere verduidelijkingsvragen stellen, voor het gesprek van 12 september. Zodat uw raad maandag 12 september het gesprek kan voortzetten en u op basis van een duidelijk beeld een besluit kunt nemen.

<u>Algemene informatie over onderwijshuisvesting en de situatie Kaskade</u>

Kader: onderwijswetgeving
De gemeente is verantwoordelijk voor adequate onderwijshuisvesting. Dat wil zeggen dat de gemeente incidenteel middelen beschikbaar stelt (moet stellen) voor het realiseren van nieuw- en verbouw, terwijl het schoolbestuur vervolgens verantwoordelijk is voor beheer en exploitatie. Omdat het schoolbestuur structurele kosten heeft en ook verantwoordelijk is voor de veiligheid van de leerlingen en alles wat erbij komt, is het schoolbestuur een gelijkwaardige gesprekspartner als het gaat om de bouw (en de keuze hoeveel gebouwen voor hoeveel leerlingen op welke plek). (Bij grote schoolbesturen geeft de gemeente de middelen zelfs vaak rechtstreeks aan

Bilderdam - Hoogmade - Kaag - Leimuiden - Nieuwe Wetering - Oud Ade - Oude Wetering - Rijnsaterwoude - Rijpwetering - Roelofarendsveen - Woubrugge

het bestuur en is het bestuur zelf bouwheer. Bij kleinere (basis)schoolbesturen is de gemeente bijna altijd de regisseur en opdrachtverlener.)

Heel strikt genomen is de rol van de gemeente bij groei van het aantal leerlingen beperkt tot het toetsen van de normen (hoeveel leerlingen hoeveel m2 nodig hebben, waaraan minimaal moet worden voldaan en wat het kost om dit te realiseren.)
De gemeente Kaag en Braassem is een regiegemeente met visie en ambitie, waarin samenwerking met de professionals en participatie met inwoners centraal staan.
De samenwerkingspartners waarderen het zeer dat we als gelijkwaardige gesprekspartners met elkaar optrekken en dat de gemeenteraad niet alleen de onderwijswet toetst, maar dat er zo'n grote wederzijdse positieve betrokkenheid is.
Bij het proces focus met ambitie heeft uw raad het ontwikkelen van IKC's hoge prioriteit gegeven. Tijdens het proces focus met ambitie bent u en is het college meermaals met hen in gesprek geweest. In de richtnota is al voorgesorteerd op het waarmaken van ambities die in het raadsakkoord zijn vastgesteld. Ons college heeft de opdracht om invulling te geven aan deze IKC ontwikkelingen.

Specifiek voor Kaskade staat in het raadsakkoord de opdracht:
Uitbreiding IKC Kaskade/Kiem o Q2 2022:
kredietvoorstel uitbreiding Kaskade en infrastructuur o Q2 2023/Q3 2023:
start bouw uitbreiding o Q4 2023: oplevering uitbreiding

Ambities
De schoolbesturen en kinderopvang hebben dezelfde vergaande ambities als de gemeente. Met elkaar willen we integrale (buurt) kindcentra ontwikkelen voor kinderen van 0-13 jaar, om te leren, te bewegen en te ontmoeten. Dat maakt dat de twee schoolbesturen intensief samenwerken met de twee kinderopvang organisaties in Kaag en Braassem. We bouwen 1 integraal gebouw, geen verschillende afdelingen onder 1 dak en bij voorkeur geen aparte gebouwen meer. Bijkomend voordeel is dat multifunctioneel gebruik efficiënter is qua beheer en exploitatie.

Kaskade
Voor Kaskade gelden dezelfde ambities. De situatie van Kaskade is wel iets anders dan die van de andere kernen:

- Ten eerste is hier sprake van groei van het aantal leerlingen, terwijl het bij andere locaties om nieuwbouw van verouderde gebouwen gaat. Bij groei is de gemeente verplicht om middelen beschikbaar te stellen, als de leerlingenprognose aantoont dat het om structurele uitbreiding van groepen gaat.

  Bij vervanging van oudere gebouwen is er meer ruimte om "op overeenstemming gericht overleg te voeren", wanneer wat waar met wie wordt ontwikkeld. Bij groei is er een directe financiële verplichting, die niet kan wachten, gezien de plicht tot adequate onderwijshuisvesting.

In de programmabegroting is al een groot deel van ambities en verplichtingen financieel verwerkt.

- Ten tweede is Meerwonen eigenaar van Kaskade. Dat maakt dat Meerwonen primair aan zet is als het om uitbreiding van het gebouw gaat. Nogmaals, de gemeente heeft wel de financiële verantwoordelijkheid voor het onderwijs deel.

  Meerwonen wil wel meer dan alleen een financiële eigenaarsrol nemen. Daarom werken Meerwonen, de SSBA, Kindkracht 0/12, het Sportbedrijf (dat 2 gymzalen in Kaskade heeft) en de gemeente nauw samen om niet alleen vanuit noodzaak, maar ook vanuit visie in de nodige uitbreiding te voorzien. Die samenwerking is de laatste jaren door het snelle groei van het aantal leerlingen en door de gevoelde gemeenschappelijke belangen nog intensiever geworden.

Wat vragen we van u?
In het raadsvoorstel wordt een voorbereidingskrediet aan u gevraagd. De voorbereidingskosten zijn onderdeel van het totale krediet dat een gemeenteraad uiteindelijk beschikbaar moet stellen bij groei van het aantal leerlingen. In feite is er al in de programmabegroting en aanvullend in de richtnota rekening gehouden met het kunnen betalen van de voorbereidingskosten. Het gaat ons college er nu vooral om, om u mee te nemen naar de volgende fase, voordat we de definitieve besluitvorming aan u voorleggen.

Voordat vastgesteld kan worden wat de bouwkosten (op basis van de vereisten) daadwerkelijk zijn, is namelijk nog nader onderzoek nodig. Daaraan zijn verdere projectkosten verbonden. Tijdens de voorbereiding wordt niet alleen nader gekeken naar het onderwijsgebouw zelf, maar ook naar de omgeving en dus de openbare ruimte.

Bij een voorbereidingskrediet gaat het dus nog niet om een investeringskrediet van de daadwerkelijke bouwkosten. De daadwerkelijke bouwkosten kunnen pas worden berekend na nader onderzoek. Het raadsvoorstel had in die zin beperkter kunnen zijn, of ons college had uit de al beschikbaar gestelde middelen de projectkosten kunnen betalen. Wij hebben ervoor gekozen om uw raad mee te nemen naar de volgende fase van het project en dit besluit voor te leggen. Zoals alle partijen op gezette tijden hun bestuur en achterban meenemen. Een groot deel van de informatie (in de bijlage) van het voorstel loopt vooruit op het definitieve besluit. Wellicht heeft dit verwarring veroorzaakt. Op sommige vragen die zijn gesteld, is nog geen antwoord, omdat hiervoor juist nader onderzoek nodig is.

Wat doen we met het voorbereidingskrediet?
Zoals gezegd is er nader onderzoek nodig om de daadwerkelijke kosten te berekenen. Zodra deze bekend zijn, wordt aan uw raad een besluit gevraagd om de

benodigde onderwijshuisvestingsmiddelen beschikbaar te stellen en de benodigde middelen om de infrastructuur in de openbare ruimte aan te passen.

De uiteindelijke realisering en investering
De eigenaar investeert. Bij Kaskade is dat niet het schoolbestuur of de gemeente, maar Meerwonen. Meerwonen rekent vervolgens logischerwijs de bouwkosten in de huur door. Alle partijen hebben dan ook belang om samen op te trekken en goede voorbereidingsonderzoeken te (laten) doen.

Leerlingenprognose
Een landelijk erkend, gespecialiseerd bedrijf heeft de leerlingenprognoses opgesteld. Tijdens de verdere groei van Braassemerland is een actuele prognose opgesteld.

Uw raad heeft gedetailleerde vragen gesteld over de prognose. Indien gewenst kunnen we het bedrijf vragen om hier dieper op in te gaan. Hier kunnen extra kosten aan zijn verbonden. De leerlingenprognose geeft de nodige duidelijkheid:

- Een leerlingenprognose moet uitwijzen dat er inderdaad sprake is van structurele groei (en niet van een kleine tijdelijke afwijking). Dat is het geval.
- Op basis van het aantal leerlingen kan het aantal groepen worden berekend en kunnen normbedragen worden gebruikt voor de kostenberekening. (De daadwerkelijke kosten zijn uiteraard uiteindelijk pas na aanbesteding bekend.) Ook hiervoor voldoet de prognose.

Het college heeft vertrouwen in de actuele landelijk gangbare leerlingenprognose. Temeer daar het huidige aantal leerlingen aardig overeenkomt met de eerder opgestelde prognose.

Locatie onderzoek
Tijdens het overleg afgelopen maandag is de suggestie ter sprake gebracht om een scenario onderzoek uit te voeren. Het leek misschien alsof er naar geen enkele andere locatie is gekeken, maar aan de uitbreiding ligt een lange historie ten grondslag. Deze historie voert wellicht wat ver om bij een voorbereidingskrediet op te diepen, maar in een notendop:

Bij de bouw van Kaskade was rekening gehouden met een 2e en 3e fase uitbreiding, met nieuwbouw naast Kaskade, verbonden met een brug. (Vandaar de toegangstrap naar boven.) De ontwikkeling van Braassemerland ging in eerste instantie langzamer, zodat er leegstand was in Kaskade. Toen de ontwikkelingen van Braassemerland op gang kwamen, kon de snelle groei van het aantal leerlingen tot nu toe worden opgevangen door invulling van de leegstand.
De samenwerkingspartijen zien deze ontwikkeling al veel langer aankomen. Kindkracht 0/12 en de SSBA zijn 5 jaar geleden al zelf actief gaan zoeken naar geschikte uitbreidingslocaties. Ook de gemeente heeft inspanningen verricht. En gezamenlijk zijn meerdere opties overwogen.

Inspanningen
U noemt de locatie Bakker-Turk, de locatie waar Heembouw een optie tot grondaankoop had bij de betreffende families. De gemeente heeft langdurig gesprekken gevoerd om hier extra ruimte voor onderwijs toe te voegen, om de uitbreiding van de Kaskade mogelijk te maken. Deze optie had zeker goede ruimtelijke mogelijkheden vanwege de aansluiting op het bestaande gebouw Kaskade. Er is dan ook veel tijd en energie in gestoken om dit alternatief haalbaar te maken. Echter, het ontbreken van een goede ontsluiting was en is een belemmering voor de totale ruimtelijke ontwikkeling. Vanwege de ontsluitingsproblematiek, de duur van het proces, gerelateerd aan de urgentie, is deze koppeling niet voortgezet.

Daarnaast is ook nog gekeken om de locatie Ignatius wellicht te betrekken bij het vraagstuk van uitbreiding. Echter, gelet op de wens van Liefde voor de Harmonie daar eigen ruimte te houden, in combinatie met jongerenhuisvesting is dit scenario ook afgevallen.

De conclusie van deze verkenningen is: door het enorm grote nieuwbouw tempo zijn de ruimtelijke mogelijkheden inmiddels beperkt, terwijl de urgentie juist hoog is.

Gemeenschappelijke keuze
Tijdens de zoektocht is een bedrijf gevraagd om mee te kijken naar de ruimtelijke mogelijkheden. Daarbij kwam de uitbreiding van het huidige gebouw als beste optie boven. Daarna is contact gezocht met de architect. Uitbreiding van Kaskade is praktisch, financieel en redelijk snel naar wens van de partners mogelijk.

Intussen werkten de SSBA, Kindkracht 0/12 en het Sportbedrijf intensief samen (aan het Sportpad). Er is nu, anders dan een paar jaar geleden, een diepgaande, overtuigde visie voor een integraal kindcentrum: kindcentrum Noord en Kaskade. Geen versnipperde huisvesting, geen versnipperd aanbod, maar één plek waar iedereen kan leren, bewegen en ontmoeten.

Kortom, SSBA, Kindkracht 0/12, het Sportbedrijf en Meerwonen vragen een voorbereidingskrediet omdat zij, na jarenlang in gesprek te zijn over de groei op Kaskade, er van overtuigd zijn dat de uitbreiding van het huidige gebouw het beste past binnen onze gezamenlijke visie.

Extra nog een uitgebreid scenario onderzoek zou in deze fase een groot risico met zich mee brengen:
- Dit kost veel tijd en geld. Het aantal leerlingen groeit snel.
- Alle huidige ruimtelijke mogelijkheden zijn al door de partners afgewogen. Als er naar nieuwe mogelijkheden zou worden gekeken, zoals grondaankoop, zou dit jaren kunnen duren veel en meer geld kosten. (Incidenteel met grondaankoop, structureel omdat 2 gebouwen duurder in exploitatie zijn.)

<u>Financiële toelichting</u>

De berekeningen zijn vertrouwelijk, aangezien deze bedragen de basis zijn voor nadere uitwerkingen om tot een aanbesteding te komen. Daarom staat in deze brief de tekstuele uitleg, terwijl de toelichting op de bijlagen ook hier weer in een vertrouwelijke bijlage zijn opgenomen.

Wat vragen wij nu van u?
Wij vragen een voorbereidingskrediet voor de plankosten van € 300.000 voor de uitbreiding van Kaskade en € 142.000 voor het herinrichten van de openbare ruimte. In de programmabegroting en de richtnota zijn al bedragen opgenomen, waarvan de plankosten onderdeel uitmaken. Als u maandag besluit ons voorstel aan te nemen, dan worden de stelposten in de richtnota definitief aangewend.

Wat vragen wij later nog van u?
- Op basis van een rekenmodel zijn er al bouwkosten begroot. Dit zijn de totale bouwkosten die Meerwonen investeert en waarvan de gemeente indirect het onderwijshuisvestingsdeel terugbetaald. In de volgende fase wordt een definitief ontwerp gemaakt en wordt de kostenberekening verfijnd, zodat uw raad tijdig kan anticiperen op de daadwerkelijke kosten.
- Op basis van nader onderzoek worden ook de infrastructurele aanpassingen ingetekend en begroot.
  Vooruitlopend hierop willen wij bedrukken dat we de verkeerstoename erkennen. De druk op het Noord- en Zuideinde is groot. U vraagt ons extra aandacht hieraan te geven. Ook voor de SSBA, Kindkracht 0/12 en Meerwonen heeft dit de volle aandacht. Het onderwijs en de kinderopvang zijn verantwoordelijk voor hun leerlingen en dit is onderwerp van gesprek met ouders. Dit speelt bij de uitbreiding van het huidige gebouw, maar ook op elke andere locatie (dichtbij de huidige). Het is hoe dan ook een uitdaging, waar ook de school een rol in kan spelen door fietsen of lopen naar school nog harder te promoten. In de nadere onderzoeken zal verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid centraal staan.

Kortom, vooruitlopend zijn er al berekeningen gemaakt en heeft uw raad al geld gereserveerd. Dit wilden we laten zien in de vertrouwelijke financiële bijlagen bij het raadsvoorstel. In de bijlage van deze brief wordt deze financiële bijlage verduidelijkt. Voor de verfijning hiervan, om uiteindelijk te kunnen aanbesteden en de daadwerkelijke kosten te financieren is nog nader onderzoek nodig. Het college vraagt hiervoor € 300.000 voor de uitbreiding van Kaskade en € 142.000 voor het herinrichten van de openbare ruimte, vooruitlopend op de totale project en realisatiekosten. Hier is al financieel op geanticipeerd.

Samenvattend
We hebben met elkaar al veel stappen gezet in een gezamenlijk gedeelde richting. Ook financieel heeft uw raad hier al op geanticipeerd. Ons college voldoet graag aan de opdracht uit het raadsakkoord om met een kredietvoorstel te komen en de uitbreiding snel te realiseren. De kindpartners blijven graag voortvarend met elkaar optrekken. Aan u de beslissing maandag om vervolgstappen te zetten.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders,

Nick van Egmond,
Wethouder financiën, onderwijs, economie en recreatie

Onderzoek uitbreidingsmogelijkheden IKC Kaskade

Goudkuil Bouwmanagement BV

Presentatie bevindingen en scenario's

Datum: 06-06-2021
Versie: 1.1
Status: Concept

OPDRACHTGEVER:
Gemeente Kaag en Braassem
Postbus 1
2370 AA Roelofarendsveen
tel.: 071 - 332 72 72
E-mail: info@kaagenbraassem.nl

BOUWMANAGEMENT:
Goudkuil Bouwmanagement BV
Hondsdijk 3
2396 HG Koudekerk a/d Rijn
Tel: 071 - 341 68 00
E-mail: info@gripopbouwen.nu

Inhoud

1. Inleiding 5
   1.1 Aanleiding 5
   1.2 Probleem- en doelstelling 5
   1.3 Leeswijzer 5
2. IKC Kaskade: gebouw, gebruik & omgeving 6
   2.1 Inleiding 6
   2.2 Locatie 6
   2.3 Perceel 7
   2.3.1 Perceeleigenschappen 7
   2.3.2 Perceelinrichting 8
   2.4 Omgeving 9
   2.5 Gebouw 9
   2.5.1 Oppervlaktestaat IKC Kaskade 10
   2.6 Bestemmingsplan 11
   2.6.1 Enkelbestemming, gemengd-1 11
   2.7 Bouwregels 12
   2.7.1 Gebouwen 12
   2.7.1.1 Bouwvlak 12
   2.7.1.2 Bouwhoogte 12
   2.7.2 Bijbehorende bouwwerken 13
3. Stakeholders 14
   3.1 Schoolbestuur SSBA (RKBS De Kiem) + Kindkracht 14
   3.2 Projectontwikkelaar Heembouw 14
   3.3 Gemeente Kaag en Braassem 15
   3.4 Stichting MeerWonen 16
4. Kaders en randvoorwaarden uit te werken scenario's 17
   4.1 Aantal kinderen IKC Kaskade 17
   4.1.1 Aantal kinderen RKBS De Kiem 17
   4.1.2 Aantal kinderen Kindkracht 18

4.2 Ruimtes IKC Kaskade 19
4.2.1 Benodigde extra groepsruimtes RKBS De Kiem 19
4.2.2 Benodigde extra groepsruimtes Kindkracht 21
4.3 Benodigd extra vloeroppervlak IKC Kaskade (wenselijk) 21
4.3.1 Raming benodigd extra vloeroppervlak 21
4.3.2 Wettelijk minimum benodigd oppervlakte RKBS De Kiem 21
4.3.2.1 Binnenruimte 21
4.3.2.2 Buitenruimte 22
4.3.3 Wettelijk minimum benodigd oppervlakte Kindkracht 22
4.3.3.1 Binnenruimte 22
4.3.3.2 Buitenruimte 22
4.4 Fietsparkeerplaatsen 22
4.5 Parkeren 23
4.6 Halen & brengen 24
4.7 Gymlessen 25
4.8 Oppervlakte sportcentrum 26
5. Uit- en inbreidingsmogelijkheden 27
5.1 Opbouwen 27
5.1.1 Quick scan bestaande funderingsconstructie 27
5.1.2 Voor- en nadelen 29
5.2 Uitbouwen op eigen locatie 29
5.2.1 Voor- en nadelen 30
5.3 Uitbouwen op eigen locatie + naastgelegen perceel 31
5.3.1 Voor- en nadelen 32
5.4 Uitbouwen op naastgelegen perceel (parkeerterrein) 33
5.4.1 Voor- en nadelen 34
5.5 Inbreiding door omzetten sportfunctie naar onderwijsfunctie 34
5.5.1 Voor- en nadelen 35
5.6 Inbreiding door herindeling bestaand oppervlakte 36
5.6.1 Voor- en nadelen 36
5.7 Uitbreiding fietsenstalling 37
5.8 Uitbreiding halen en brengen / parkeren 37

5.9 Uitbreiding buitenruimte 38
5.10 Mix van in- en uitbreidingsmogelijkheden 39
6. Uitgewerkte scenario's 40
6.1 Scenario 1 Optoppen & aanpassen 40
6.2 Scenario 2 Gefaseerde T-vorm 41
6.3 Scenario 3 Bouwen boven parkeerplaats 42
6.4 Niet uitgewerkte scenario's 42
- Scenario inbreiding door aanpassing onderwijsmethode: 42
6.5 Beoordelingscriteria uitgewerkte scenario's 42
7. Financiële doorrekening scenario's 43
8. Conclusie en aanbevelingen 44

BIJLAGE I Demarcatietekening gebouw en terrein .....
BIJLAGE II Verslaglegging interview GBM met RKBS de Kiem en Kindkracht .....
BIJLAGE III Rapport leerlingenprognose basisonderwijs 2021 Kaag en Braassem .....
BIJLAGE IV Groeipotentieel de Kaskade d.d. mei 2021 .....
BIJLAGE V Uitvoeringsbesluit voorzieningen in de huisvesting PO_VO .....
BIJLAGE VI Kwaliteitskader huisvesting primair onderwijs .....
BIJLAGE VII Wet Kinderopvang 2018 .....
BIJLAGE VIII Parkeernorm gemeente Kaag en Braassem .....
BIJLAGE IX Quickscan uitbreidingsmogelijkheden .....
BIJLAGE X Gedachte uitbreiding Kaskade .....

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Kaag en Braassem wil binnen de dorpskern Roelofarendsveen onderzoek doen naar de uitbreidingsmogelijkheden van het Integraal Kind Centrum (IKC) Kaskade. De aanleiding hiervoor is een geprognotiseerde groei van het aantal kinderen, welke ontstaat door de bouw van nieuwe woningen in het woongebied Braassemerland.

Het huidige gebouw huisvest RKBS De Kiem (basisschool), Kindkracht (kinderdagverblijf, peuterspeelzaal en buitenschoolse opvang) en het sportcentrum De Tweesprong (twee gymzalen) en is niet in staat om de groei van het aantal kinderen te huisvesten. De gemeente Kaag en Braassem heeft daarom Goudkuil Bouwmanagement (GBM) gevraagd om onderzoek te doen naar de uitbreidingsmogelijkheden om de groei van het aantal kinderen op te vangen.

1.2 Probleem- en doelstelling

IKC Kaskade krijgt in de komende jaren te maken met een flinke groei van het aantal te huisvesten kinderen. De algemene verwachting is dat het huidige gebouw, bij gelijkblijvend gebruik van ruimtes, binnen circa 6 jaar te klein is voor het aantal kinderen.

Het doel van dit onderzoek is het inventariseren van de mogelijke uitbreidingsmogelijkheden met inachtneming van de standpunten van de diverse stakeholders, alsmede (wettelijke) kaders en randvoorwaarden. Daaruit volgen drie scenario's welke financieel zullen worden doorgerekend. De uitkomst van dit onderzoek zal als handvat dienen voor overleg tussen de diverse partijen (stakeholders) om uiteindelijk als onderlegger te fungeren bij te nemen besluitvorming.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 volgt een beschrijving van het huidige gebouw en gebruik ervan, alsmede de locatie en omgeving. Vervolgens worden in hoofdstuk 3 de stakeholders beschreven en toegelicht. Daarna volgt in hoofdstuk 4 een inventarisatie en omschrijving van de diverse kaders en randvoorwaarden. Aansluitend in hoofdstuk 5 worden de uitbreidingsmogelijkheden ten behoeve van de scenario's toegelicht. Hoofdstuk 6 geeft de uitgewerkte scenario's weer. De financiële doorrekening van de scenario's worden gepresenteerd in hoofdstuk 7. Afsluitend worden in hoofdstuk 8 de conclusies en aanbevelingen gegeven.

2. IKC Kaskade: gebouw, gebruik & omgeving

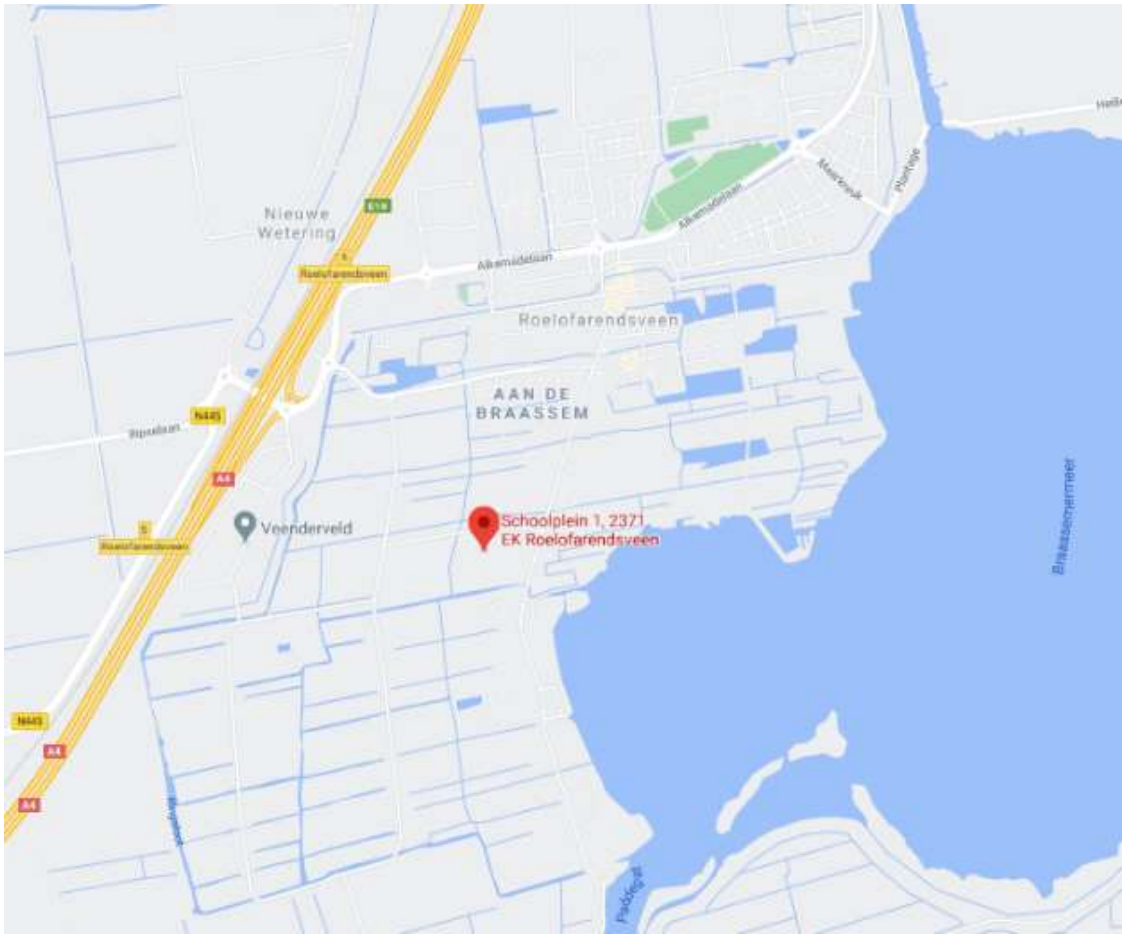
2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden het perceel en de opstallen van het IKC Kaskade kort beschreven, waarbij gekeken wordt naar de volgende onderdelen:

- Locatie
- Perceel
- Omgeving
- Gebouw
- Bestemmingsplan

2.2 Locatie

De locatie waar het IKC Kaskade is gelegen betreft het Schoolplein in de dorpskern van Roelofarendsveen.

Figuur 1 locatiekaart

2.3 Perceel

2.3.1 Perceeleigenschappen

Op onderstaande afbeelding is het perceel weergegeven waarop het IKC Kaskade is gelegen.

Figuur 2 perceelaanduiding

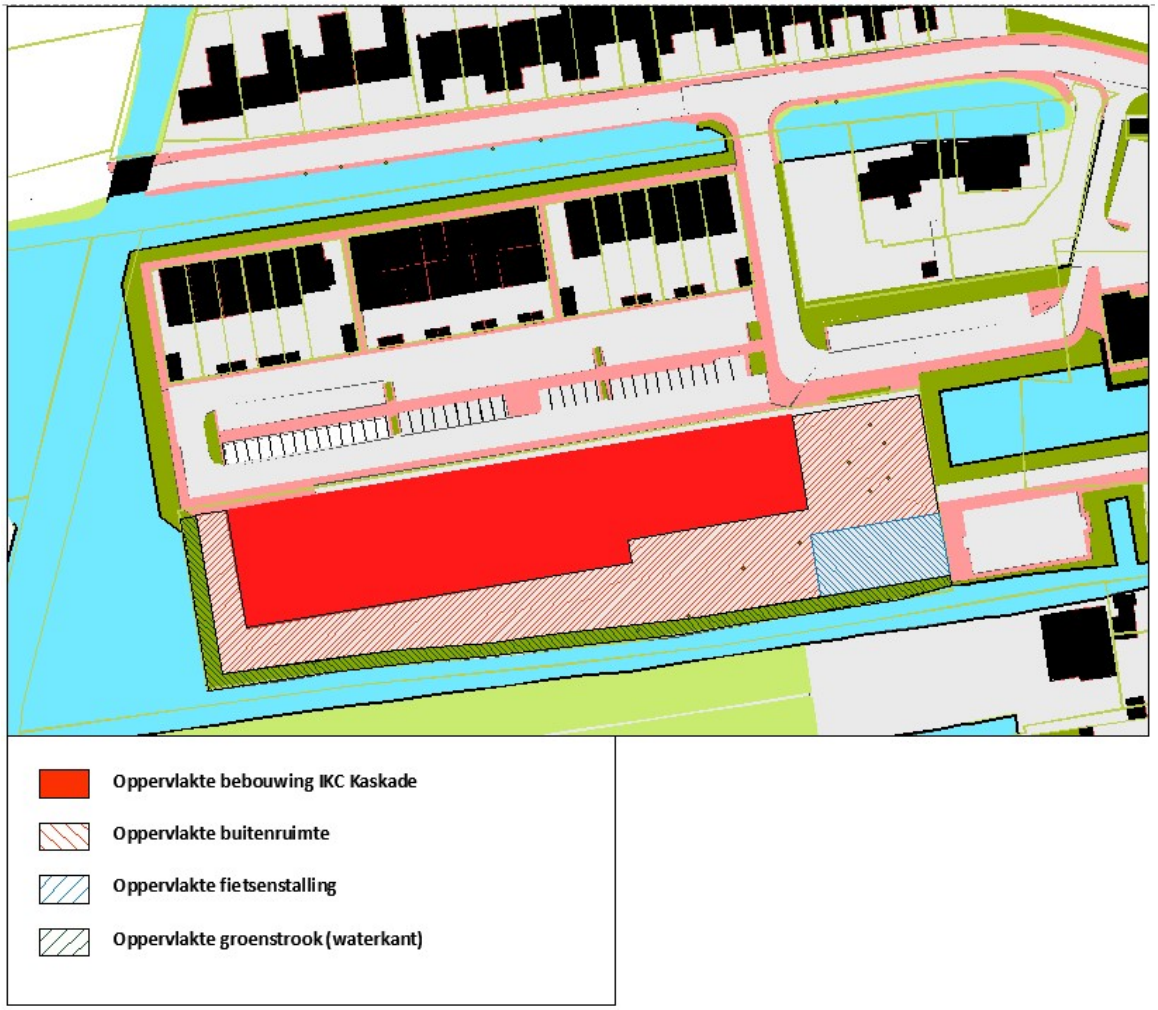
Onderstaande tabel geeft de perceeleigenschappen weer.

Tabel 1 perceeleigenschappen

Adressen in perceel	Schoolplein 1 t/m 7
Postcode	2371 EK
Eigenaar	Stichting MeerWonen
Kadastrale gemeente	Alkemade
Gemeentecode-sectie-nummer	AKM01-K-3121
Perceeloppervlakte	6603 m2
Perceelomtrek	399 m1

2.3.2 Perceelinrichting

Op onderstaande kaart is de inrichting van het perceel zichtbaar middels aanduiding van de (hoofd)bebouwing, de buitenruimte, de fietsenstalling en een groenstrook.

Figuur 3 Perceelinrichting

Laatstgenoemde aanduiding betreft de groene strook langs de waterkant (aflopend) grenzend aan de west- en zuidzijde. Het oppervlakte van deze strook behoort toe tot het perceel, maar is niet meegenomen in het aantal vierkante meters buitenruimte behorende bij de De Kiem en Kindkracht.

Tabel 2 Oppervlaktes perceelinrichting

Bebouwingsoppervlakte IKC Kaskade (bruto)	ca 2875 m2
Oppervlakte buitenruimte	ca 2520 m2
Oppervlakte fietsenstalling	ca 365 m2
Oppervlakte groenstrook (waterkant)	ca 625 m2

2.4 Omgeving

Onderstaande afbeelding geeft het gebouw weer in de nabije omgeving. Ten noorden van het gebouw zijn woningen en parkeerplaatsen gelegen. Aan de west en zuidzijde grenst het gebouw aan een waterpartij respectievelijk een sloot met daarachter een kassencomplex. Deze maakt deel uit van een projectontwikkelingsplan van Heembouw. In dat plan t.b.v. het realiseren van woningen is door deze ontwikkelaar ruimte gereserveerd voor het ontwikkelen van maatschappelijk vastgoed. Daarvoor is ca 2100 m2 perceel gereserveerd. Ten oosten van de locatie zijn een waterpartij en een trapveldje aanwezig.

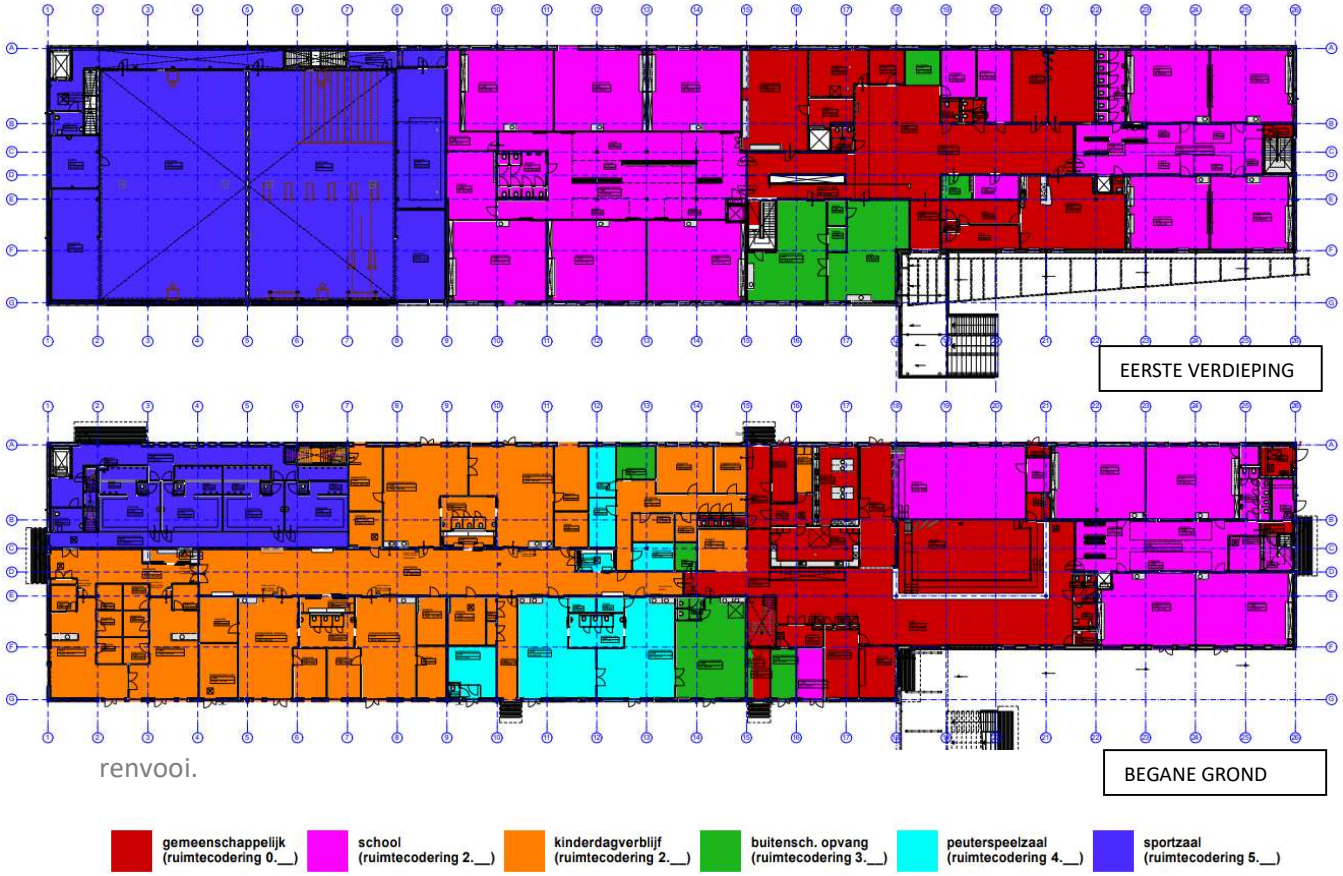

Figuur 4 gebouw en nabije omgeving

2.5 Gebouw

Het gebouw van IKC Kaskade huisvest RKBS De Kiem (basisschool), Kindkracht (kinderdagverblijf, peuterspeelzaal en buitenschoolse opvang) en het sportcentrum De Tweesprong (twee gymzalen) Het gebouw bestaat uit twee verdiepingen. Het bouwjaar betreft 2011.

Onderstaande afbeelding geeft de plattegronden weer van de begane grond en de eerste verdieping op basis van de aangeleverde demarcatietekening, zie bijlage I. De plattegronden zijn ingekleurd met de verschillende bijbehorende gebruiksfuncties, zie bijgevoegd renvooi.

renvooi.

Figuur 5 Plattegronden met gebruiksfuncties

2.5.1 Oppervlaktestaat IKC Kaskade

Wanneer de ruimtes en bijbehorende functies, zoals beschreven in de vorige paragraaf worden aangehouden, leidt dat tot de volgende oppervlaktestaat per gebruiker/functie, zie onderstaande tabel:

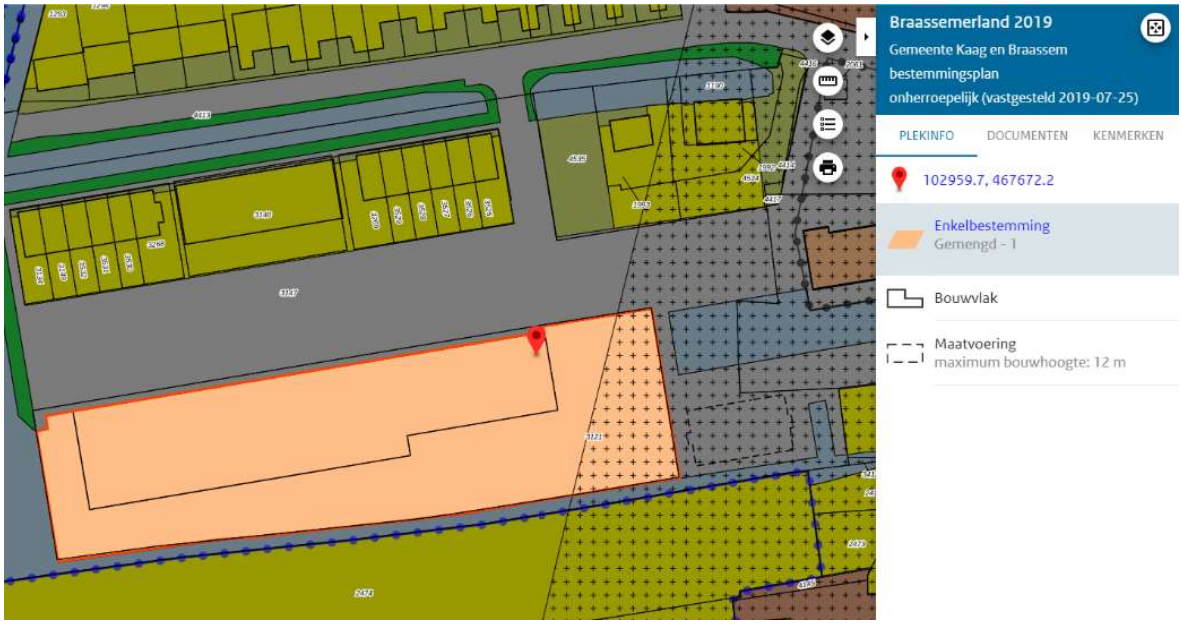
Tabel 3 Oppervlaktestaat

Oppervlaktestaat gebouw IKC de Kaskade	Verdieping	Netto-oppervlakte	Eenheid
Kindkracht	BG + 1ste	1439	m2
RKBS De Kiem	BG + 1ste	1529	m2
Gemeenschappelijke ruimtes Kindkracht / RKBS De Kiem	BG + 1ste	1051	m2
Sportcentrum De Tweesprong, oppervlakte sportfunctie	BG + 1ste	1151	m2
Totaal oppervlakte		5170	m2

Het gebouw IKC Kaskade huisvest op dit moment de Bibliotheek De Rijn en Venen. Het gebruik door de Bibliotheek is beperkt tot twee leslokalen. Bij het vaststellen van de oppervlaktestaat is het huidige gebruik van deze twee lesruimtes door de bibliotheek buiten beschouwing gelaten. Deze ruimtes zijn in de oppervlaktestaat toegekend aan RKBS De Kiem, zijnde onderwijsfunctie (school). Hiertoe is gekozen, aangezien de voorgenomen verhuizing van de Bibliotheek De Rijn en Venen naar het Bonaventura College zich in een vergevorderd stadium bevindt.

2.6 Bestemmingsplan

Het perceel en de opstallen IKC Kaskade is onderdeel van het vigerende bestemmingsplan Braasemerland 2019. Dit bestemmingsplan is vastgesteld op 25-07-2019 en geheel onherroepelijk in werking.

Figuur 6 Perceel bestemmingsplan

Bovenstaande afbeelding geeft de bestemmingsplankaart weer, met daarbij de volgende plekinfo:

- Enkelbestemming, gemengd-1;
- Bouwvlak;
- Maximale bouwhoogte;

2.6.1 Enkelbestemming, gemengd-1

De bestemming van het perceel betreft gemengd-1. De voor gemengd-1 aangewezen gronden zijn voor het perceel bestemd voor :

- maatschappelijke voorzieningen;
- wonen, al dan niet in combinatie met een aan huis verbonden beroep;
- sportvoorzieningen;

Het bestemmingsplan staat, naast het huidige feitelijke gebruik: maatschappelijke voorzieningen en sportvoorzieningen, ook het gebruik ‘wonen’ toe.

2.7 Bouwregels

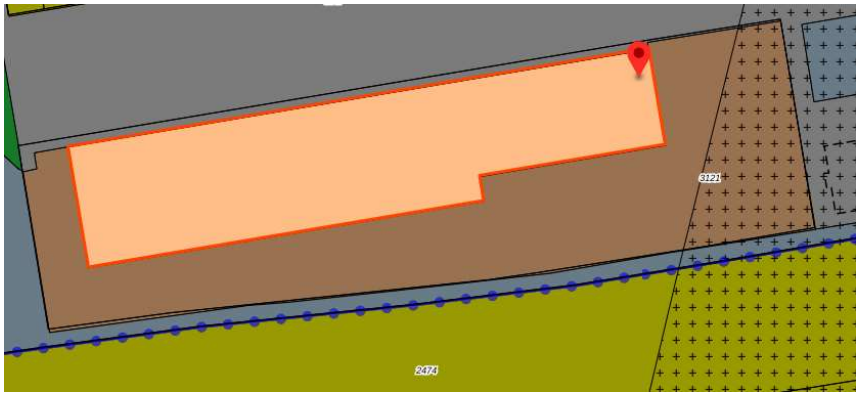
2.7.1 Gebouwen

Voor gebouwen zijn, binnen het vigerende bestemmingsplan, de volgende bepalingen van toepassing:

- gebouwen mogen uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd;
- de bouwhoogte van gebouwen binnen het bouwvlak mag niet meer bedragen dan is aangegeven ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)';

2.7.1.1 Bouwvlak

De bepaling conform het vigerende bestemmingsplan voor wat betreft het bouwvlak, is weergegeven in onderstaande afbeelding.

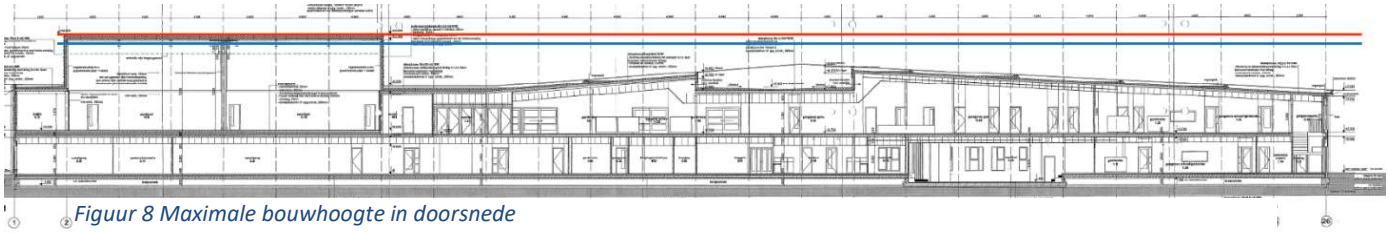

Figuur 7 Aanduiding bouwvlak bestemmingsplan

Voor IKC Kaskade houdt dit in dat er géén grondgebonden uitbreiding van het hoofdgebouw mogelijk is, zonder het verkrijgen van vrijstelling van het bestemmingsplan (met uitzondering van bijbehorende bouwwerken, zie paragraaf 2.8.2)

2.7.1.2 Bouwhoogte

De maximale bouwhoogte conform bestemmingsplan bedraagt 12 meter. In onderstaande afbeelding geeft de blauwe lijn de bouwhoogte van 12 meter aan. De rode lijn geeft de maximale bouwhoogte van het gebouw ter hoogte van het sportcomplex aan.

Figuur 8 Maximale bouwhoogte in doorsnede

Deze hoogte bedraagt 12,9 meter. Dat houdt in dat het bestaande bouwplan de maximale bouwhoogte van 12 meter met 0,9 meter overschrijdt. Voor wat betreft uitbreidingsmogelijkheden geldt, dat er binnen het vigerende bestemmingsplan een extra bouwlaag kan worden gerealiseerd. (zowel bij een bouwhoogte van 12 meter als bij 12,9 meter)

2.7.2 Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. bijbehorende bouwwerken worden uitsluitend gebouwd binnen het bouwvlak of op het achtererfgebied;
b. bijbehorende bouwwerken dienen op een afstand van ten minste 1 m achter de voorgevellijn van het hoofdgebouw te worden gebouwd. Indien de bestaande afstand minder bedraagt dan 1 m, dan betreft de bestaande afstand de minimale afstand achter de voorgevellijn;
c. de goothoogte van aangebouwde bijbehorende bouwwerken bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,3 m;
d. de bouwhoogte van aangebouwde bijbehorende bouwwerken bedraagt ten hoogste 6 m;
e. de goothoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken bedraagt ten hoogste 3 m;
f. de bouwhoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken bedraagt ten hoogste 6 m;
g. de maximale gezamenlijke oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken (uitgezonderd overkappingen) bedraagt

Tabel 4 Maximaal oppervlakte bijbehorende bouwwerken

Totale oppervlakte per bouwperceel	Maximale gezamenlijke oppervlakte
tot 300 m²	60 m²
van 300 m² tot 500 m²	80 m²
van 500 m² tot 750 m²	90 m²
van 750 m² tot 1.000 m²	100 m²
van 1.000 m² en meer	150 m²

Uitbreiding van IKC Kaskade middels een aan- of uitbouw binnen het vigerende bestemming is mogelijk. Het maximaal toe te voegen BVO bedraagt 300 m2 bij een tweelaags uit- of aanbouw, bouwhoogte 6 m1 en goothoogte 3 m1. Bij een éénlaags uit- of aanbouw kan er 150 m2 BVO worden toegevoegd. Bij toevoegen van meer dan 150 m2 grondgebouwen uitbouw dient er vrijstelling van het bestemmingsplan te worden verkregen.

3. Stakeholders

3.1 Schoolbestuur SSBA (RKBS De Kiem) + Kindkracht

RBKS De Kiem en Kindkracht zijn, samen met De Tweesprong (sportcentrum) de gebruikers van het huidige gebouw IKC Kaskade. Ten behoeve van het onderzoek naar de uitbreidingsmogelijkheden zijn de stakeholders RKBS De Kiem en Kindkracht benaderd om mee te werken aan een interview. Beide gebruikers gaven aan bij voorkeur dit interview gezamenlijk plaats te laten vinden. Met dit statement kan worden geconcludeerd dat beide gebruikers in zeer goede harmonie samenwerken.

"De samenwerking tussen De Kiem en Kindkracht verloopt heel goed, we kunnen lezen en schrijven met elkaar. We vullen elkaar goed aan" Ariaan Bohnen, Bestuur SSBA

Gezien de hechte samenwerking tussen beide partijen, is er bij dit onderzoek voor gekozen om deze twee partijen als één stakeholder te behandelen.

In bijlage II is de verslaglegging van het interview met beide partijen weergegeven, waarvan de inhoud bij dit onderzoek is afgewogen en meegenomen.

3.2 Projectontwikkelaar Heembouw

Heembouw heeft voor het perceel ten zuiden van IKC Kaskade een plan ontwikkeld voor het realiseren van 57 woningen waarvan 40 vrije sector woningen en 17 sociale huur/koopwoningen. In het plan is ruimte gereserveerd voor het ontwikkelen van maatschappelijk vastgoed. Volgens opgave van mevr. S. Bakker van Kindkracht betreft het een reservering van 2100 m2 perceelsoppervlakte. Volgens mededeling van de gemeente betreft het ontwikkelingsplan van Heembouw tot op heden nog een zogenaamd 'zacht plan'. Voornaamste hangijzer betreft de wijze waarop de ontsluiting van de nieuwe woonwijk zal gaan plaatsvinden. Hieromtrent is nog geen duidelijkheid/zekerheid. Hetzelfde geldt voor de wijze waarop de voorgenomen bouw van deze 57 woningen is meegenomen in de Leerlingenprognose basisonderwijs 2018. Volgens de gemeente zal er bij de op korte termijn aanstaande actualisering van de prognose hieromtrent meer duidelijk worden.

Heembouw is als een private partij betrokken bij de mogelijke ontwikkeling van het gebied ten zuiden van IKC Kaskade. Derhalve geeft de gemeente aan maar in beperkte mate invloed te hebben op de planning en voortgang van het project.

Bij het uitvoeren van dit onderzoek is de toezegging v.w.b. het realiseren van maatschappelijk vastgoed binnen de projectontwikkeling, als uitgangspunt genomen. Met andere woorden er is aangenomen dat eventuele uitbreiding van het IKC Kaskade binnen de voorgenomen bouwplannen van Heembouw, op het perceel ten zuiden van het gebouw ten allen tijde zeker en haalbaar is. Het is daarbij, gezien het 'zachte plan' en de onzekerheid omtrent ontsluiting van de nieuwbouwwijk, niet duidelijk wanneer eventuele uitbreiding in de vorm van nieuwbouw IKC Kaskade op het perceel van Heembouw, kan worden gerealiseerd. Op basis van de hiervoor genoemde (aannames/uitgangspunten, is er binnen de opzet van dit onderzoek, voor gekozen om Heembouw als stakeholder (vooralsnog) niet te interviewen.

3.3 Gemeente Kaag en Braassem

De gemeente Kaag en Braassem heeft de opdracht gegeven voor het uitvoeren van het onderzoek naar de uitbreidingsmogelijkheden, op initiatief van dhr A Bohnen (namens SSBA, RKBS De Kiem) en mevr S. Bakker (namens Kindkracht)

De gemeente huurt het gebouw IKC Kaskade van de eigenaar, Stichting MeerWonen. De SSBA, RKBS De Kiem maakt om-niet gebruik van het gebouw op basis van de onderwijshuisvestingverplichting.

De SSBA is volledig verantwoordelijk voor de exploitatie van het onderwijs, maar betaalt geen huur. SSBA is zelf financieel verantwoordelijk voor een bestuurskantoor.

Kindkracht huurt de in gebruik zijnde ruimtes van de gemeente. Het bedrag dat de gemeente eventueel investeert in uitbreiding van de kinderopvang zal volledig worden doorbrekend aan Kindkracht. (lening) Daarbij wordt vanuit de gemeente gedacht aan minimaal € 100,- per m2, huidig prijspeil (kale investering)

In het geval het aantal kinderen in de toekomst daalt, in tegenstrijd met de verwachte groei conform de door Pronexus opgestelde rapportage 'Leerlingenprognose basisonderwijs 2021, Kaag en Braassem (zie bijlage III), zal de gemeente het hiervoor genoemde investeringsbedrag, zijnde een lening, desalniettemin terugvragen. Het IKC Kaskade maakt onderling afspraken over beheer en exploitatie.

De belangen van de gemeente Kaag en Braassem als stakeholder in het onderzoek naar de uitbreidingsmogelijkheden kunnen als volgt worden samengevat:

- De gemeente is gebaat bij uitbreiding van IKC Kaskade in het kader van de onderwijshuisvestingsverplichting
- De gemeente erkent het belang van uitbreiding van de kinderopvang en is bereid daarin financieel bij te dragen, met dien verstande dan de investeringskosten zullen worden doorberekend ongeacht de mate van groei

In het onderzoek is er aangenomen dat de gemeente, naar alle redelijkheid en binnen de grenzen van het mogelijke, voornemens is om mee te werken aan de voorgestelde plannen volgend uit dit onderzoek naar het realiseren van uitbreidingsmogelijkheden.

Daarbij ligt de nadruk op de volgende onderdelen:

- Verlenen vrijstelling bestemmingsplan middels het verlenen van een eventuele omgevingsvergunning t.b.v. uitbreiding van het bestaande gebouw
- Financieel bijdragen in de kosten van uitbreiding c.q. van het realiseren van alternatieve huisvestingsplannen. (hoogte, voorwaarden etc nader te bepalen)
- Medewerking aan ontwikkelingsplannen Heembouw

De resultaten van dit onderzoek in de vorm van conclusies en aanbevelingen, genieten een adviserend karakter, op basis waarvan de gemeente in overleg kan treden met de betrokken stakeholders (SSBA, Kindkracht, Heembouw) ten einde te komen tot een besluitvorming.

Op basis van de hiervoor genoemde aannames/uitgangspunten, is er binnen de opzet van dit onderzoek, voor gekozen om de gemeente Kaag en Braassem als stakeholder (vooralsnog) niet te interviewen.

3.4 Stichting MeerWonen

Stichting MeerWonen is eigenaar van het gebouw IKC Kaskade en verhuurt het aan de gemeente Kaag en Braassem. Stichting MeerWonen heeft naar eigen zeggen de volgende missie:

"MeerWonen is een maatschappelijke en klantgerichte corporatie die zich primair richt op het realiseren van kwalitatief goede en betaalbare huisvestiging voor haar doelgroepen in de regio Holland Rijnland"

De belangen van Stichting MeerWonen als stakeholder in het onderzoek worden als volgt aangenomen en samengevat:

- Stichting MeerWonen is gebaat bij eventuele uitbreidingsplannen van IKC Kaskade in het kader van het (volgens eigen missie) realiseren van kwalitatief goede huisvesting
- Stichting MeerWonen is niet gebaat bij het opzeggen van de huur door de gemeente in het geval de huidige huisvesting niet meer passend blijkt te zijn in de aankomende jaren

Naar aanleiding van hiervoor genoemde belangen, wordt er in het onderzoek aangenomen, dat de Stichting MeerWonen medewerking verleend aan eventuele uitbreidingsplannen.

Op basis van de hiervoor genoemde aannames/uitgangspunten, is er binnen de opzet van dit onderzoek, voor gekozen om Stichting MeerWonen als stakeholder (vooralsnog) niet te interviewen.

4. Kaders en randvoorwaarden uit te werken scenario’s

Alvorens over te gaan naar de uitgewerkte scenario’s, is het goed om de kaders en randvoorwaarden helder te hebben. Het gaat dan om randvoorwaarden voor het uitbreiden van het IKC Kaskade, zoals het groeiend aantal kinderen dat gebruik maakt het van IKC en het benodigde extra vloeroppervlak, maar ook om kaders vanuit de gemeente en de wet waaraan de scenario’s moeten voldoen. De volgende onderdelen worden beschreven:

- Aantal kinderen
- Ruimtes
- Benodigde extra vloeroppervlakte
- Fietsparkeerplaatsen
- Parkeren
- Halen & brengen
- Gymlessen
- Oppervlakte sportcentrum

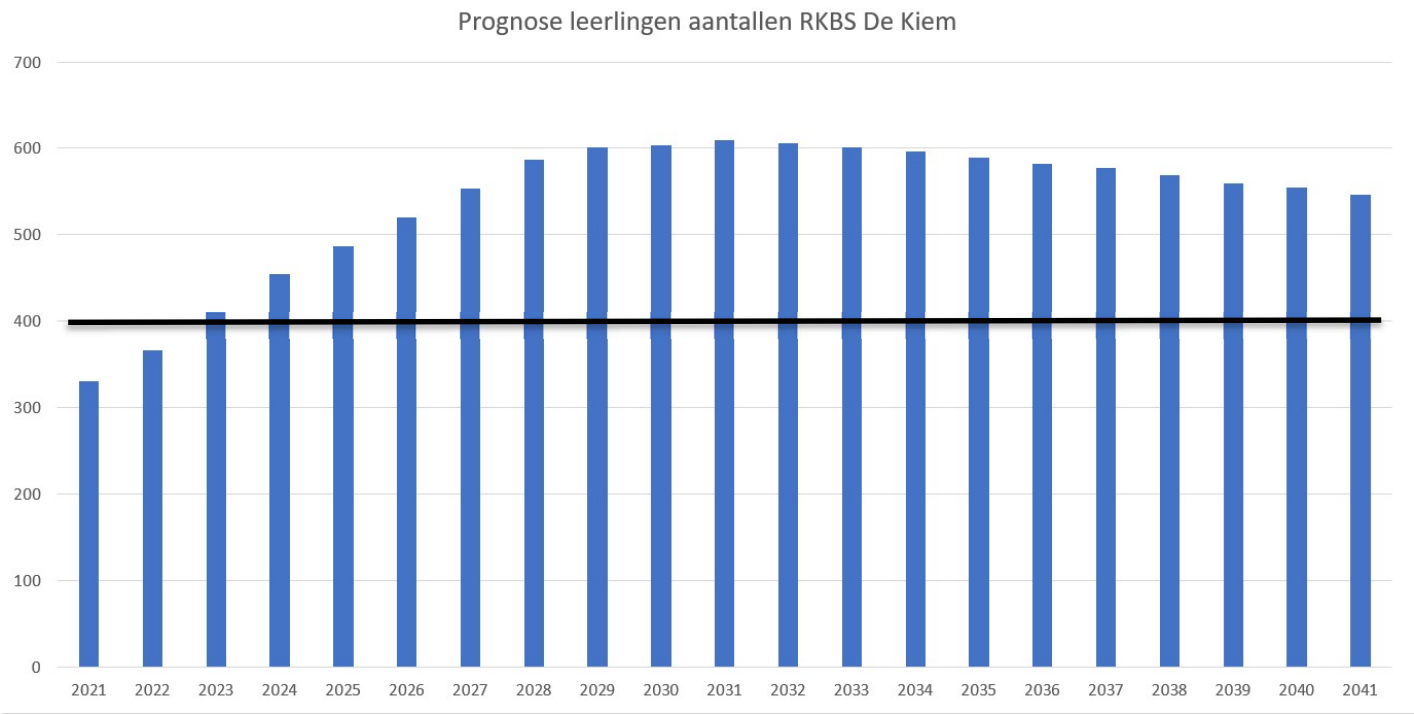
4.1 Aantal kinderen IKC Kaskade

Het aantal kinderen welke gehuisvest is in het gebouw van IKC Kaskade bestaat uit leerlingen van RKBS De Kiem en kinderen van Kindkracht (KDV, PSZ en BSO)

4.1.1 Aantal kinderen RKBS De Kiem

Het gebied Braassemerland is een nieuw woongebied in Roelofarendsveen en bestaat uit vier deelgebieden die fasegewijs worden ontwikkeld. Naar verwachting worden er gefaseerd in de periode tot 2033 in totaal 1395 nieuwe woningen gerealiseerd. Deze groei leidt tot een eveneens gefaseerde groei van het aantal leerlingen voor RKBS De Kiem. Pronexus heeft een de rapportage ‘Leerlingenprognose basisonderwijs 2021, Kaag en Braassem (zie bijlage III). opgesteld. De hierna weergegeven grafiek geeft de geschatte aantallen leerlingen voor RKBS De Kiem in verloop van tijd weer op basis van de laatste prognose

Grafiek 1 Prognose leerlingen aantallen RKBS De Kiem

Het huidige leerlingen aantal van RKBS De Kiem bedraagt op dit moment 337. De prognose voor 2021 is door Pronexus in de prognose van 2018 gesteld op 294 leerlingen. In de geüpdatete versie mei 2021 is de prognose gesteld op 330 leerlingen.

Tabel 5 geprognotiseerde aantallen leerlingen RKBS De Kiem

RKBS De Kiem	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2035	2038	2041
leerlingen aantal prognose	330	366	410	455	487	520	554	587	601	604	610	606	589	569	546

De piek in aantal leerlingen, volgens de laatste prognose, wordt in 2031 verwacht middels 610 leerlingen.Het huidige gebouw IKC Kaskade is volgens opgave van dhr A. Bohnen (SSBA – RKBS De Kiem) geschikt voor maximaal 400 leerlingen Volgens de prognose, versie mei 2021, zal deze grens in de periode 2023-2024 worden bereikt, zie dikgedrukte zwarte horizontale lijn in grafiek 1.

4.1.2 Aantal kinderen Kindkracht

Kindkracht biedt opvang in de vorm van Kinderdagverblijf (KDV) 0-4 jaar, Peuterspeelzaal (PSZ) voor kinderen van 2 -4 jaar en Buitenschoolse opvang (BSO) voor kinderen van 4-12 jaar. Totaal aantal kindplaatsen KDV en PSZ bedraagt op dit moment 112*. Het aantal kinderen voor BSO kan bij dit onderzoek buiten beschouwing blijven, daar deze doelgroep mee kan groeien met het extra aantal groepsruimtes voor onderwijs daar het ‘buitenschoolse’ opvang betreft.

* *gebaseerd op cijfers document “groeipotentieel Kaskade” d.d. mei 2021*

Met de komst van 1395 nieuw woningen in het woongebied Braassemerland in de aankomende jaren zal het aantal kinderen van Kindkracht sterk groeien. Deze groei van het aantal kinderen Kindkracht is niet meegenomen in de rapportage(s) van Pronexus.

In het door Kindkracht beschikbaar gestelde document 'Groeipotentieel Kaskade' d.d. mei 2021, zie bijlage IV wordt uitgegaan drie situatie, te weten:

- Huidig (2021)
- Extra in huidig Kaskade
- Kaskade 2.0

Daarbij horen het volgende aantal kindplaatsen:

Tabel 6 Aantal kindplaatsen conform 'groeipotentieel kaskade'

Aantal kindplaatsen/leerlingen	0-2 jaar	2-4 jaar	4+ jaar
Huidig 2021	48	64	350
Extra in huidig Kaskade		32	50
Kaskade 2.0	36	32	200
Totaal:	84	128	600

4.2 Ruimtes IKC Kaskade

Het gebouw herbergt in totaliteit 30 ruimtes verdeelt over RKBS De Kiem en Kindkracht.

4.2.1 Benodigde extra groepsruimtes RKBS De Kiem

RKBS De Kiem maakt op dit moment gebruik van 13 groepsruimtes, welke kan worden uitgebreid tot het aantal van 16 na vertrek van de bibliotheek. + leegstand.

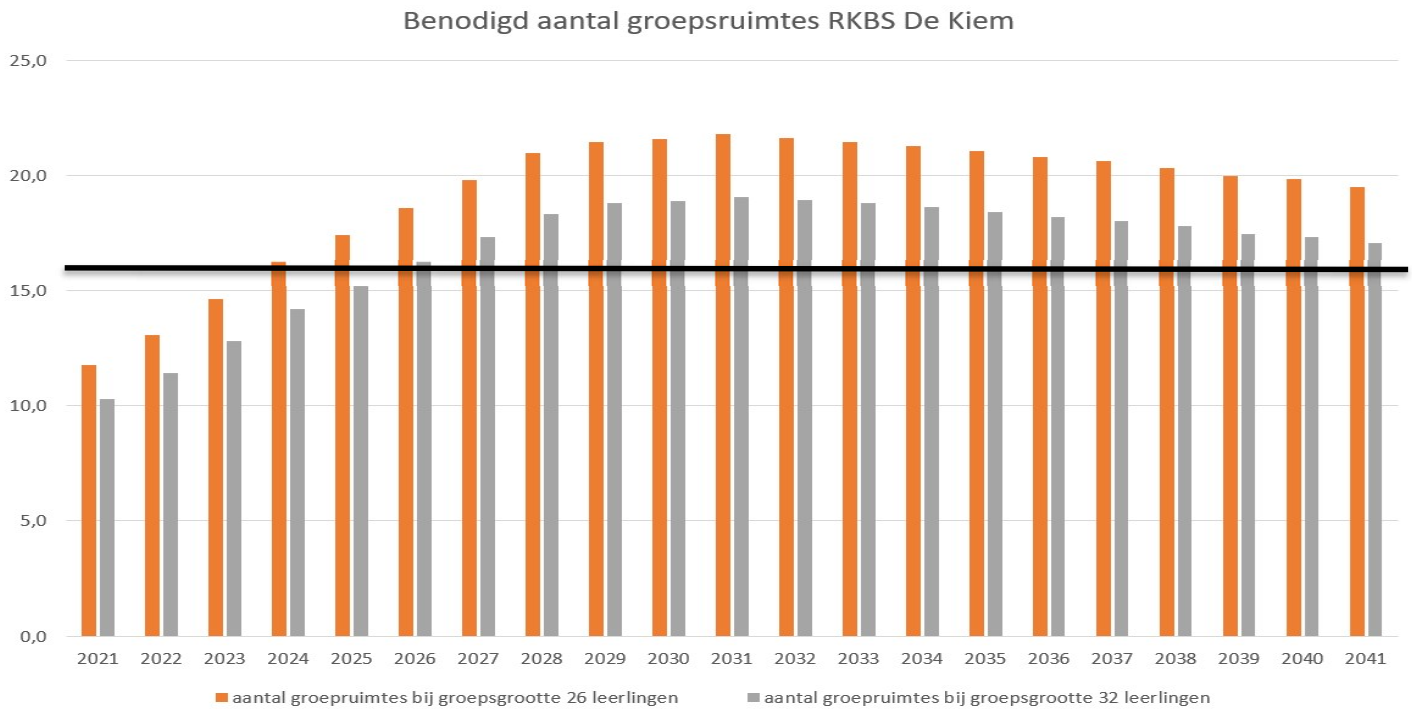
Het huidige gebouw telt, zoals hiervoor gemeld, 16 groepsruimtes t.b.v. RKBS De Kiem, waarvan er 2 in gebruik zijn door de bibliotheek. Het aantal leerlingen per groep varieert tussen de 28 en maximaal 32 leerlingen. Op dit moment is de groepsgrootte gemiddeld 26 leerlingen.

In de hiernavolgende tabel en grafiek zijn het aantal benodigde groepsruimtes weergegeven voor 28 en 32 leerlingen per groep t.o.v. de geprognotiseerde groei van het aantal leerlingen in tijd. Uitgaande van het vrijkomen van de twee groepsruimtes bij vertrek van de bibliotheek i.c.m. het aantal van 32 leerlingen per groep, is de maximale capaciteit qua huisvesting van leerlingen in het jaar 2026 bereikt. In het geval er wordt gerekend met het aantal van 26 leerlingen, is de maximale capaciteit middels 16 groepsruimtes al bereikt in het jaar 2024.

Tabel 7 benodigd aantal groepsruimtes RKBS De Kiem

Benodigd aantal groepsruimtes RKBS De Kiem	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2035	2038	2041
bij groepsgrootte 26 leerlingen	11,8	13,1	14,6	16,3	17,4	18,6	19,8	21,0	21,5	21,6	21,8	21,6	21,0	20,3	19,5
bij groepsgrootte 32 leerlingen	10,3	11,4	12,8	14,2	15,2	16,3	17,3	18,3	18,8	18,9	19,1	18,9	18,4	17,8	17,1

Grafiek 2 Benodigd aantal groepsruimtes RKBS De Kiem

In het document “groeipotentieel Kaskade”d.d. mei 2021 wordt op basis van een groepsgrootte van 25 leerlingen gerekend.

Tabel 8 benodigde groepsruimtes volgens Groeipotentieel Kaskade

Benodigde groepsruimtes bij groepsgrootte van 25 leerlingen	
Huidig 2021	14
Extra in huidig Kaskade	2
Kaskade 2.0	8
Totaal:	24

Daaruit volgt dat er tijdens de piek van 610 leerlingen in 2031 in totaliteit 8 extra groepsruimtes benodigd zijn.

4.2.2 Benodigde extra groepsruimtes Kindkracht

Kindkracht maakt op dit moment gebruik van 8 ruimtes t.b.v. de opvang van kinderen in de leeftijd 0-2 jaar en 2-4 jaar. Volgens opgave document “groeipotentieel Kaskade” d.d. mei 2021 zijn er door de toekomstige groei, 7 extra ruimtes nodig zijn, waarvan er 2 kunnen worden gerealiseerd binnen het “huidige Kaskade”, zie tabel 9. Voor het opvangen van de groei van BSO zijn er mogelijkheden middels deelgebruik van onderwijslokalen.

Tabel 9 Benodigde ruimtes Kinderopvang volgens Groeipotentieel Kaskade

Benodigde ruimtes Kinderopvang	**0-2 jaar**	**2-4 jaar**	**totaal**
Huidig 2021	4	4	8
Extra in huidig Kaskade	0	2	2
Kaskade 2.0	3	2	5
Totaal:	7	8	15

4.3 Benodigd extra vloeroppervlak IKC Kaskade (wenselijk)

4.3.1 Raming benodigd extra vloeroppervlak

De primair onderwijsraad (PO-raad) heeft op basis van de geprognotiseerde groei een raming gemaakt van het extra benodigd bruto vloeroppervlakte (BVO) voor binnen- en buitenruimtes, zie document “Groeipotentieel Kaskade d.d. mei 2021”.

Tabel 10 Gewenst benodigd extra oppervlakte conform “groeipotentieel kaskade d.d. mei 2021”

	Binnenruimte NVO	Binnenruimte BVO	Buitenruimte
RKBS De Kiem	918	1080	528
Kindkracht	717	844	476
Totaal	**1635**	**1924**	**1004**

4.3.2 Wettelijk minimum benodigd oppervlakte RKBS De Kiem

4.3.2.1 Binnenruimte

Conform het “Uitvoeringsbesluit voorzieningen in huisvesting PO/VO”, zie bijlage V geldt de volgende eis. De bruto vloeroppervlakte per gelijktijdig aanwezige leerling die een school voor basisonderwijs tenminste dient te bevatten, bedraagt 3,5 m^2. Tevens geldt per school en per nevenvestiging een vaste voet van tenminste 70m^2 (5,03 m2 – 200 m2)

Het wettelijk minimaal vereiste bruto vloeroppervlakte bedraagt op basis van de geprognotiseerde groei van het aantal kinderen met een maximum van 610 leerlingen :

610 leerlinge x 3,5 m2 + vaste voet van 70 m2 = 2205 m2.

4.3.2.2 Buitenruimte

Voor het bepalen van het minimum oppervlakte aan buitenruimte wordt in dit onderzoek gebruik gemaakt van het Kwaliteitskader Huisvesting Primair Onderwijs van de PO-raad, zie bijlage VI. Daarin staat vermeldt dat een buitenruimte bij een basisschool voorziet in minimaal 3 m2 per leerling (4-12 jarigen) met een maximum van 600 m2 in een stedelijke omgeving. (Dit maximum van 600 m2 geldt ook in de regel voor scholen met meer dan 200 leerlingen)

Op basis van hiervoor genoemde eisen kan er bij de geprognotiseerde groei worden volstaan met 600 m2 buitenruimte t.b.v. RKBS De Kiem. Indien wordt afgezien van het wettelijk minimum van 600 m2, en uitgaande van 610 leerlingen in 2031, zal er te zijner tijd minimaal 610 x 3 m2 = 1.830 m2 aan buitenruimte benodigd zijn.

4.3.3 Wettelijk minimum benodigd oppervlakte Kindkracht

4.3.3.1 Binnenruimte

De wet Kinderopvang, zie bijlage VII, stelt dat er voor KDV en PSZ (kinderen van 0-4 jaar) en voor BSO minimaal 3,5 m2 netto per kind aanwezig dient te zijn. Dat is inclusief gezamenlijke ruimtes.

Uitgaande van het toekomstig aantal kindplaatsen KDV en PSZ van 212, is er minimaal 212 x 3.5 m2 = 742 m2 benodigd.

4.3.3.2 Buitenruimte

Voor KDV, PSZ en BSO geldt conform de wet Kinderopvang de eis van minimaal 3 m2 buitenruimte per kind. Voor KDV en PSZ (kinderen van 0-4 jaar) geldt de aanvullende eis dat de buitenruimte direct moet grenzen aan het desbetreffende kindercentrum. De minimale buitenruimte voor KDV en PSZ bedraagt dan 212 x 3 m2 = 636 m2. Voor de BSO wordt er in dit onderzoek vanuit gegaan dat de toekomstige groei wordt opgevangen middels mogelijk deelgebruik van de buitenruimte van RKBS De Kiem.

4.4 Fietsparkeerplaatsen

Bij het onderzoek naar de uitbreidingsmogelijkheden voor IKC Kaskade dient er ook te worden gekeken naar het aantal extra benodigde fietsparkeerplaatsen. Bij het huidige gebouw is een semi-overdekte fietsenstalling aanwezig met een oppervlakte van ca 366 m2.

In dit onderzoek wordt de aanname gedaan dat deze 366 m2 voldoende capaciteit biedt voor de maximaal binnen het huidige gebouw te huisvesten van 400 leerlingen. De te extrapoleren volgt bij 610 leerlingen in 2031 een berekende benodigde oppervlakte aan fietsenstalling ca 558 m2. Het Kwaliteitskader huisvesting primair onderwijs hanteert bij het voorzien in stallingsruimte voor fietsen: 1 m2 per te stallen fiets. Dat kom in het geval van 558 m2 oppervlakte aan fietsenstalling neer op 558 stallingsplekken.

4.5 Parkeren

De groei IKC Kaskade leidt tot een toename van de parkeerdruk Om deze toename te berekenen dient de parkeernorm van de gemeente Kaag en Braassem, zie bijlage VIII te worden gehanteerd, zie onderstaande tabel.

Tabel 11 Parkeernorm Gemeente Kaag en Braassem

Onderwijs	Onderwijs	Centrum		Rest bebouwde kom		Buitengebied		Aandeel bezoekers	Eenheid
		Min.	*Max.*	*Min.*	*Max.*	*Min.*	*Max.*		
	Kinderdagverblijf (crèche)	0,9	1,1	1,3	1,5	1,4	1,6	0	Per 100 m^2 b.v.o.
	Basisonderwijs[1]	0,5	1	0,5	1	0,5	1	-	Per leslokaal
	Avondonderwijs	3,6	5,6	5,8	7,8	9,5	11,5	0,95	Per 10 studenten

1) Exclusief parkeerplaatsen t.b.v. Kiss & Ride.

Voor wat betreft het basisonderwijs dient er bij de verwachte toename met 8 leslokalen dus minimaal 8 x 0,5 = 4 parkeerplaatsen te worden toegevoegd en maximaal 8 x 1 = 8 parkeerplaatsen.

Uitgaande van het realiseren van 844 m2 BVO voor Kindkracht, conform “groeipotentieel kaskade d.d. mei 2021” dienen er minimaal 8,44 x 1,3 = 10,97 = 11 parkeerplaatsen te worden toegevoegd en maximaal 8,44 x 1,5 = 12,66 = 13 parkeerplaatsen.

Totaal dienen er voor de uitbreiding van IKC Kaskade dus tussen de 15 en 21 parkeerplaatsen te worden toegerekend. Bij het behandelen van een eventuele aanvraag omgevingsvergunning t.b.v het uitbreiden van het bestaande schoolgebouw zal het onderdeel parkeren worden meegenomen. Gezien het grote aantal beschikbare parkeerplaatsen bij de school i.c.m. het piekmoment van het parkeren (overdag op vaste en korte tijd), zal een toename van 15 tot 21 parkeerplaatsen zeer waarschijnlijk niet tot een grote verstoring van de parkeerbalans binnen het gebied. (grote overmaat van parkeerplaatsen aanwezig)

4.6 Halen & brengen

Het groeiende aantal kinderen op het IKC Kaskade zorgt eveneens voor een toename van het aantal autoverkeersbeweging en de daarbij behorende extra parkeerplaatsen t.b.v. halen en brengen (Kiss & Ride) Het aantal benodigde parkeerplekken hiervoor wordt bepaald conform onderstaande rekenmethode CROW.

Groepen 1 t/m 3

Aantal kinderen x % kinderen met auto x 0,5 [1] x 0,75 [2]

Groepen 4 t/m 8

Aantal kinderen x % kinderen met auto x 0,5 [1] x 0,82 [2]

Kinderdagverblijf (KDV+PSZ)

Aantal kinderen x % kinderen met auto x 0,5 [1] x 0,75 [2]

[1] = reductiefactor parkeerduur:
- Groepen 1 t/m 3 gemiddeld 10 minuten in periode van 20 minuten = 0,5
- Groepen 4 t/m 8 gemiddeld 2,5 minuten in periode van 10 minuten = 0,25
- Kinderdagverblijf (KDV+PSZ) gemiddeld 15 minuten in periode van 60 minuten = 0,25

[2] = reductiefactor aantal kinderen per auto
- Groepen 1 t/m 3 = 0,75
- Groepen 4 t/m 8 = 0,85
- Kinderdagverblijf (KDV+PSZ)

Het percentage leerlingen dat met de auto wordt gebracht en gehaald ligt gemiddeld op
- Groepen 1 t/m 3 = 30 – 60 %
- Groepen 4 t/m 8 = 5 – 40 %
- Kinderdagverblijf (KDV+PSZ) = 50 – 80 %

Bij gescheiden aanvangs- en eindtijden van de groepen 1 t/m 3 en 4 t/m 8 mag het aantal parkeerplaatsen met maximaal 40% worden gereduceerd.

In onderstaande voorbeeldberekeningen wordt op basis van volgende aannames het aantal **extra** benodigde parkeerplaatsen t.b.v. halen en brengen berekend:

- RKBS De Kiem: aantal extra kinderen 210. Dit aantal betreft het verwachte aantal kinderen in 2038 van 600 minus 400 (het maximaal aantal kinderen binnen het huidige gebouw)
  - Groep 1 t/m 3 : 3/8 * 210 = 79 leerlingen
  - Groep 4 t/m 8: 5/8 * 210 = 132 leerlingen
- Kinderdagverblijf (KDV + PSZ) = aantal extra kinderen 68, volgens opgave “groeipotentieel kaskade d.d. mei 2021”
- Het percentage leerlingen dat met de auto wordt gebracht wordt geraamd op het maximale percentage:
  - Groepen 1 t/m 3 = 60 %
  - Groepen 4 t/m 8 = 40 %
  - Kinderdagverblijf (KDV+PSZ) = 80 %

Groepen 1 t/m 3

Aantal kinderen x % kinderen met auto x 0,5[1] x 0,75

79 x 60% x 0,5 x 0,75 = 18 extra parkeerplaatsen Kiss & ride (afgerond)

Groepen 4 t/m 8

Aantal kinderen x % kinderen met auto x 0,5 x 0,82

132 x 40% x 0,5 x 0,82 = 22 extra parkeerplaatsen Kiss & ride (afgerond)

Kinderdagverblijf (KDV+PSZ)

Aantal kinderen x % kinderen met auto x 0,5 x 0,75

68 x 80% x 0.5 x 0.75 = 21 extra parkeerplaatsen Kiss & ride

Bovenstaand rekenvoorbeeld laat zien dan er in theorie maar liefst 18+22+21 = 61 extra parkeerplaatsen voor het halen en brengen noodzakelijk kunnen zijn. Dit aantal kan in de praktijk naar beneden worden bijgesteld door het verlagen van het percentage kinderen dat met de auto wordt gebracht, alsmede door het hanteren van gescheiden aanvangs- en eindtijden van de groepen 1 t/m 3 en 4 t/m 8. Daardoor mag het aantal parkeerplaatsen met maximaal 40% worden gereduceerd. Het hanteren van het maximale percentage kinderen dat met de auto wordt gebracht geeft met name een goed beeld van de mogelijke situatie bij zeer slecht weer.

4.7 Gymlessen

Gymles voor de groepen 1 en 2 vindt plaats in het bewegingslokaal (ruimte 1.02) en/of de speelhal (ruimte 0.03). Voor de groepen 3 t/m 8 vinden de gymlessen plaats in de twee gymzalen van sportcentrum De Tweesprong. Deze gymzalen worden binnen het lessysteem 6 uur per dag gebruikt.

Per groep wordt 2 uur per week gymles gegeven voor de groepen 3 t./m 8. Uitgaande van een groei naar 24 lesgroepen in 2031, waarvan de groepen 3 t/m 8 in totaal 6/8^{e} deel vanuit maakt (18 groepen), zijn er minimaal 18 groepen x 2 uur = 36 lesuren gym per week noodzakelijk.

Uitgaande van de opgegeven 6 lesuren per dag, geeft dat per week maximaal ruimte aan 30 lesuren per week per gymzaal. Daarbij wordt aangenomen dat het aantal lesuren op woensdagen eveneens 6 uur per dag is. Uitgaande van 3 lesuren op woensdagen komt het aantal lesuren per week per gymzaal uit op 27. In totaliteit biedt het sportcentrum dus een maximale capaciteit van 60 respectievelijk 54 lesuren per week. Dat is ruim voldoende om de groei van het aantal kinderen van van RKBS De Kiem voor alle groepen (1 t/m 8) op te vangen.

4.8 Oppervlakte sportcentrum

In het geval er sprake is van het opheffen van het sportcentrum De Tweesprong t.b.v. het realiseren van binnenruimte voor RKBS De Kiem en Kindkracht dient er onderscheid gemaakt te worden tussen het opheffen van één of beide gymzalen.

In het geval er één gymzaal (inclusief kleedkamers) wordt omgevormd leidt dit tot een potentieel toe te voegen oppervlakte BVO van ca 775 m2. Indien het gehele sportcentrum wordt getransformeerd tot binnenruimte voor RKBS De Kiem en Kindkracht betreft het toe te voegen oppervlakte BVO in potentie 1830 m2. In beide gevallen is ervan uitgegaan dat er een tussenvloer wordt gerealiseerd in de te onttrekken gymzaal of gymzalen.

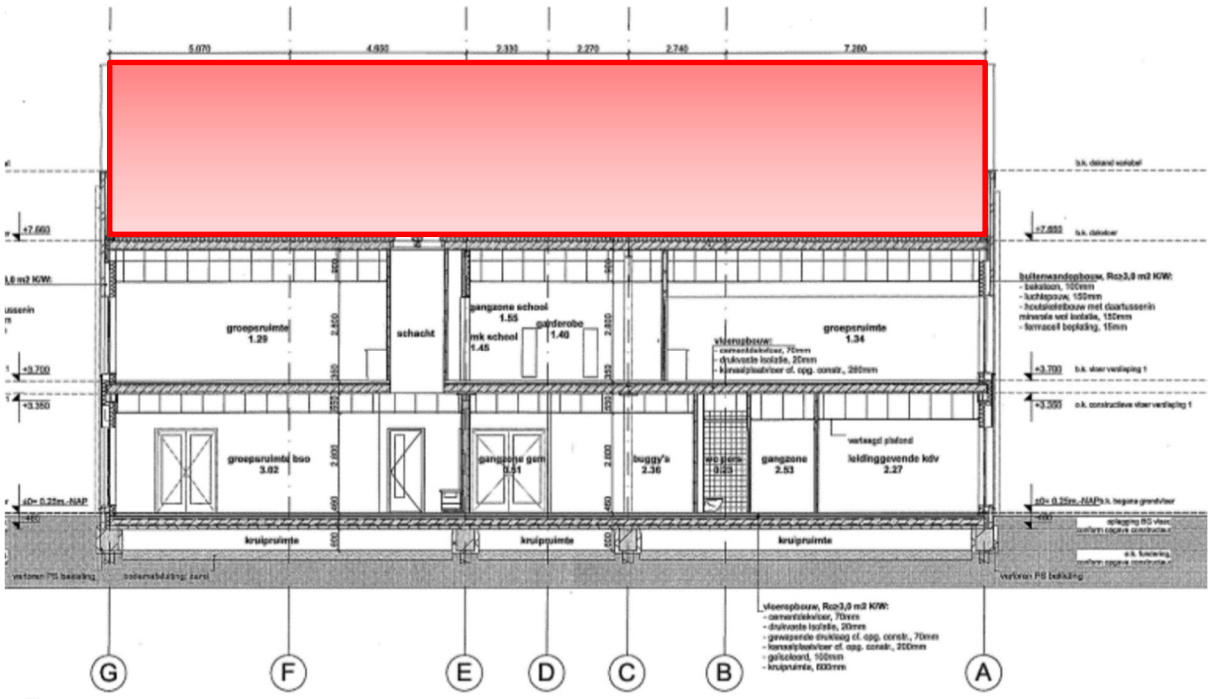
5. Uit- en inbreidingsmogelijkheden

In dit hoofdstuk worden de verschillende uit- en inbreidingsmogelijkheden beschreven. Per onderdeel wordt een korte toelichting gegeven, inclusief de voor- en nadelen ervan. De volgende uit- en inbreidingsmogelijkheden komen aan bod:

- Opbouwen
- Uitbouwen op eigen locatie
- Uitbouwen op eigen locatie + naastgelegen perceel
- Inbreiding door omzetten sportfunctie naar onderwijsfunctie
- Inbreiding door herindeling bestaand oppervlak

5.1 Opbouwen

Een van de eenvoudigste manieren om het aantal vierkante meters uit te breiden is via het realiseren van een extra bouwlaag (optopping). Het principe van zo'n opbouw is schematisch in onderstaande doorsnede weergegeven.

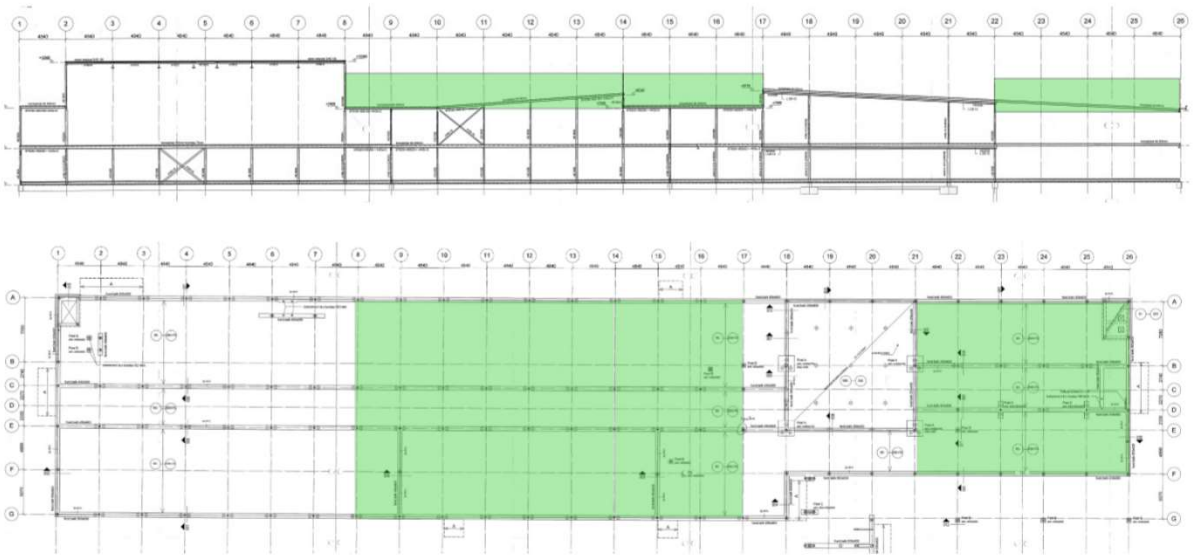
5.1.1 Quick scan bestaande funderingsconstructie

Ten behoeve van de haalbaarheid van een opbouw is er onderzoek uitgevoerd naar de bestaande funderingsconstructie. In bijlage IX staat hieromtrent de "Quick scan Uitbreidingsmogelijkheden de brede school Kaskade te Roelofarendsveen" van raadgevend ingenieursbureau Van Dijke weergegeven.

De belangrijkste resultaten en conclusies uit het rapport betreffen:

- Er is in het ontwerp van de hoofddraagconstructie **geen** rekening gehouden met uitbreidingsmogelijkheden op het bestaande dak.
- In de prefab betonnen paalfundering is **voldoende** marge aanwezig voor een lichtgewicht optopping.
- De in het werk gestorte betonnen poeren/balken onder de kolommen zijn qua wapening **volledig uitgenut.** Bij belastingtoename zal de fundering onder de kolommen versterkt moeten worden. De poeren/funderingsbalken onder de kolommen dienen dan vanuit de kruipruimte versterkt te worden.
- De betonnen kanaalplaten d=200 mm van het dak zijn (waarschijnlijk) niet in staat om als onderwijsvloer te functioneren. Dit geldt tevens voor de ondersteunende stalen dakliggers.
- De liggers boven de aula kunnen niet zwaarder belast worden. De kans dat hier en optopping mogelijk is zal klein zijn.
- De bestaande schuinliggende betonnen kanaalplaten van het dak zullen bij optopping zeer waarschijnlijk moeten worden vervangen en er zal een nieuwe (lichtgewicht) en horizontaal liggende onderwijsvloer ingebracht moeten worden.
- De rest van de opbouw (gevels en dak) dienen bij optopping eveneens lichtgewicht uitgevoerd te worden.

Onderstaande afbeelding geeft de posities weer waar een optopping relatief eenvoudig kan worden gerealiseerd

Figuur 9 Mogelijke posities voor optopping

Het maximaal toe te voegen oppervlakte via optopping is verdeelt over twee gedeeltes ca 1590 m2 BVO (1105 + 485 m2)

5.1.2 Voor- en nadelen

Voordelen:

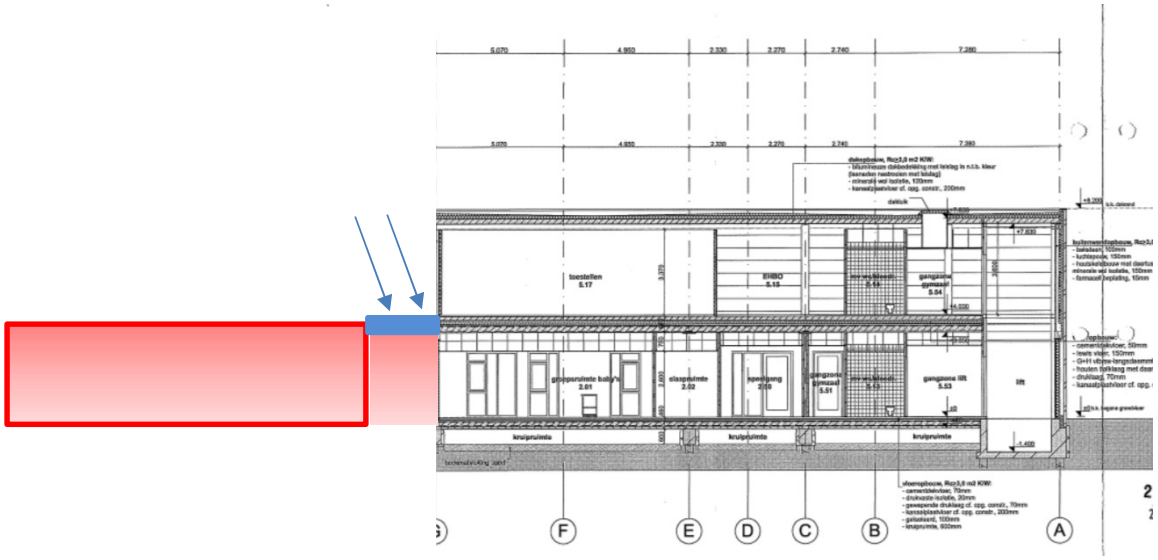
- Praktisch: Betreft uitbreiding op bestaande locatie. Geen noodzaak voor oprichten nevenvestiging en/of bijbehorende extra reisbewegingen
- Betreft geen grondgebonden uitbreiding, derhalve geen afname oppervlakte buitenruimte
- Overlast door bouwwerkzaamheden kan voor de begane grond verdieping relatief beperkt blijven, bijvoorbeeld door toegang van de opbouw via 1ste verdieping te laten lopen
- Bouwkosten per m3 veel goedkoper dan bij realiseren uitbreiding middels nieuwbouw. (wegens het gebruik maken van bestaande onderdelen zoals fundering, waterinstallatie, riolering etc)
- Geen bestemmingsplanwijziging noodzakelijk bij aanvraag omgevingsvergunning voor het realiseren van opbouw.

Nadelen:

- Het is niet mogelijk om een extra bouwlaag over de gehele verdieping te realiseren. Optopping is verspreidt mogelijk over twee gedeeltes.
- Optopping is beperkt tot ca 1590 m2 B.V.O, en daarmee minder dan de gewenste 1924 m2 extra m2's BVO
- Overlast door bouwwerkzaamheden 1ste verdieping. De bestaande betonnen kanaalplaten van het huidige dak dienen te worden vervangen door een nieuwe lichtgewichten vloer. Gehele 1ste verdieping kan tijdens de bouw niet in gebruik blijven.
- Ontwerp- en vergunningstraject noodzakelijk, duur ca 5 – 6 maanden

5.2 Uitbouwen op eigen locatie

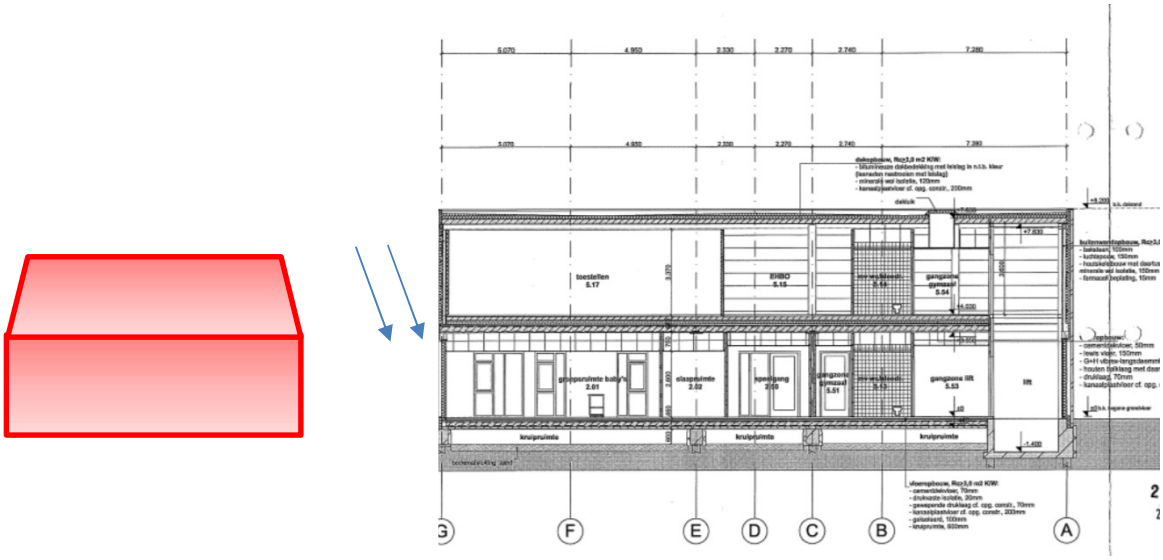
Een tweede vrij eenvoudige manier om uit te breiden is via het realiseren van een grondgebonden uitbouw. Daarbij is er binnen het vigerende bestemmingsplan de keuze voor een één of tweelaags uitbouw. (maximaal grondoppervlakte uitbouw bedraagt 150 m2) De éénlaags uitbouw is hieronder schematisch weergegeven.

Figuur 10 éénlaags uitbouw

In het geval van een aanbouw welke is gekoppeld aan het hoofdgebouw, dient er goed te worden gekeken naar de potentieel verminderde daglichttoetreding (blauwe pijlen in bovenstaande afbeelding)

In onderstaande afbeelding is schematisch een tweelaags uitbouw weergegeven. In dat geval is er in mindere mate een afname van potentiële daglichttoetreding.

Figuur 11 tweelaagse uitbouw

5.2.1 Voor- en nadelen

Voordelen:

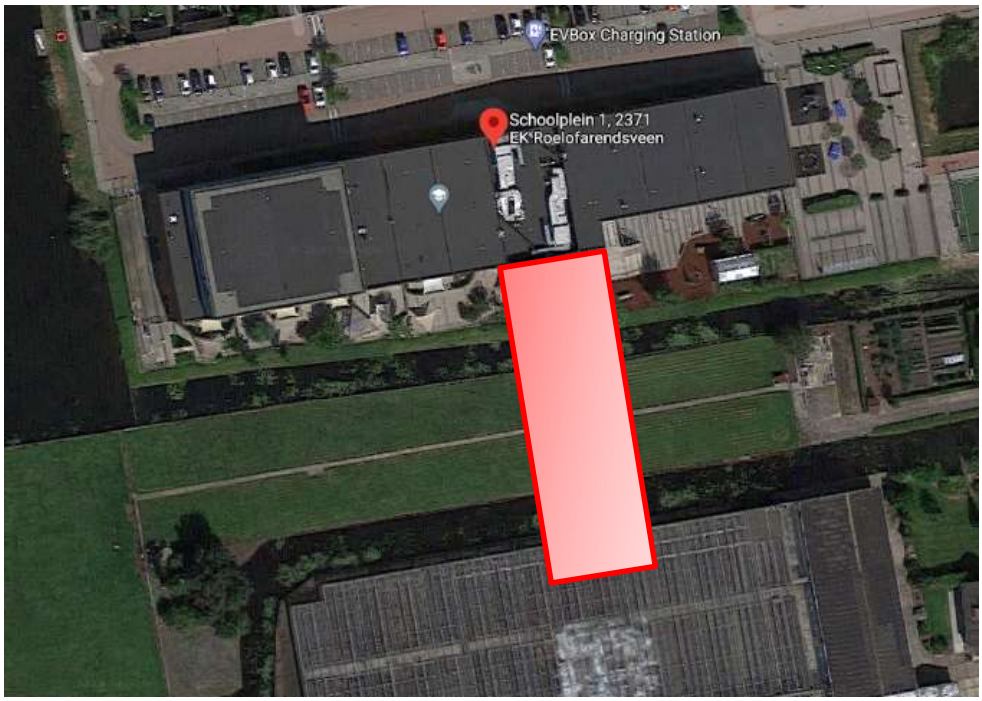
- Praktisch: Betreft uitbreiding op bestaande locatie. Geen noodzaak voor oprichten nevenvestiging en/of bijbehorende extra reisbewegingen
- Overlast door bouwwerkzaamheden kan relatief beperkt blijven, ruimtes in bestaand gebouw kunnen blijven worden gebruikt
- Geen bestemmingsplanwijziging noodzakelijk bij aanvraag omgevingsvergunning voor het realiseren van uitbouw tot 150 m2 BVO (=300 m2 tweelaags)

Nadelen:

- Betreft grondgebonden uitbreiding, derhalve een enorme afname aan oppervlakte buitenruimte inclusief bijbehorende aanpassingen aan bestaande buitenruimtes
- Overlast door bouwwerkzaamheden: verminderd gebruik buitenruimte tijdens bouwwerkzaamheden, geluidsoverlast.
- Bouwkosten duurder dan bij optie voor het aanpassen en in gebruik nemen van een leegstaand (kantoor)pand
- Bestemmingsplanwijziging noodzakelijk bij aanvraag omgevingsvergunning voor het realiseren van uitbouw > 150 m2
- Ontwerp- en vergunningstraject noodzakelijk, duur ca 7 – 9 maanden bij bestemmingsplanwijziging of duur ca 5 - 6 maanden zonder noodzaak bestemmingsplanwijziging
- Potentiële reductie daglichttoetreding bestaande groepsruimtes

5.3 Uitbouwen op eigen locatie + naastgelegen perceel

Een derde, vrij complexe, uitbreidingsmogelijkheid betreft het uitbouwen deels op eigen locatie en deels op het naastgelegen perceel (plan Heembouw) . Het plan daarbij is om een corridor van op het eigen perceel te realiseren gekoppeld aan een nieuw te realiseren gedeelte op het naastgelegen perceel. Op die manier ontstaat een T-vormige footprint van het nieuwe gebouw IKC Kaskade

Figuur 12 T-vormige nieuwe footprint gebouw IKC Kaskade

5.3.1 Voor- en nadelen

Voordelen:

- Praktisch: Betreft uitbreiding op bestaande en aangrenzende locatie. Geen noodzaak voor oprichten nevenvestiging en/of bijbehorende extra reisbewegingen
- Overlast door bouwwerkzaamheden kan relatief beperkt blijven, ruimtes in bestaand gebouw kunnen blijven worden gebruikt
- Geen ontwerpbeperkingen: plan kan ruim voorzien in voldoende, binnen- en buitenruimte, fietsstallingsruimte

Nadelen:

- Overlast door bouwwerkzaamheden: verminderd gebruik buitenruimte tijdens bouwwerkzaamheden, geluidsoverlast.
- Hoge bouwkosten i.v.m. realiseren nieuwbouw
- Bestemmingsplanwijziging noodzakelijk bij aanvraag omgevingsvergunning voor het realiseren van de bouwplannen
- Onzeker traject in verband met koppeling bouwplannen aan ontwikkelingsplannen Heembouw
- Ontwerp- en vergunningstraject, duur ca 8 - 12 maanden. Start van het traject onbekend i.v.m. onzekerheid bouwplannen naastgelegen perceel

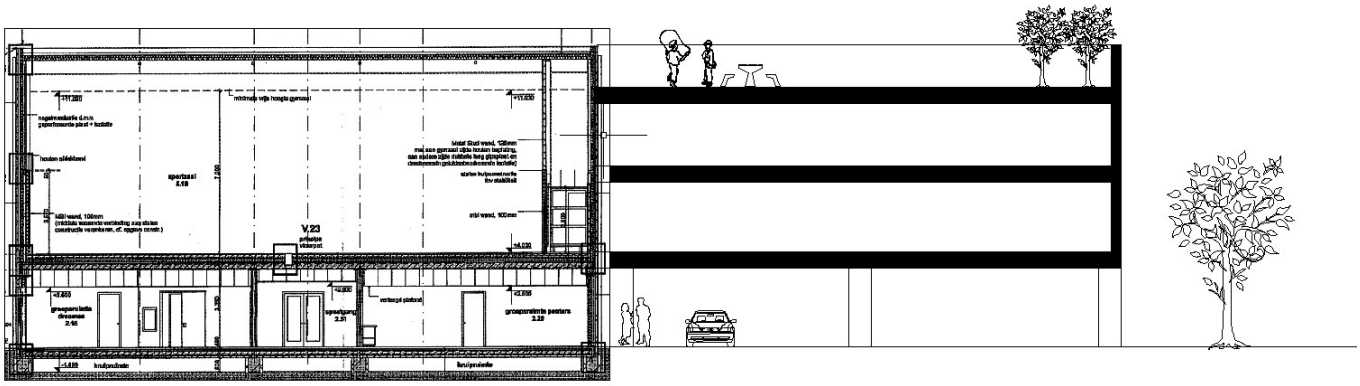
5.4 Uitbouwen op naastgelegen perceel (parkeerterrein)

Een vierde, vrij complexe, uitbreidingsmogelijkheid betreft het uitbouwen op naastgelegen parkeerterrein (eigendom gemeente). Hiertoe zijn door Kindkracht en De Kiem twee soortgelijke ideeën/gedachten geopperd. De gedachte van dhr Boonen, De Kiem, is in bijlage X van dit rapport bijgevoegd. Onderstaande visualisatie betreft het idee van Kindkracht waarbij er t.o.v. van de gedachte van De Kiem, een verhoogde bebouwing boven de bestaande parkeerplaats komt i.v.p. een grondgebouwen bebouwing.

Figuur 13 Visualisatie uitbouw 'boven' parkeerterrein

Bij beide plannen is het mogelijk om bovenop de uitbouw een buitenruimte, eventueel i.c.m. een groene daktuin, te realiseren, zie afbeelding 14.

Figuur 14 Schetsmatige doorsnede plan Kindkracht

5.4.1 Voor- en nadelen

Voordelen:

- Praktisch: Betreft uitbreiding op bestaande en aangrenzend perceel. Geen noodzaak voor oprichten nevenvestiging en/of bijbehorende extra reisbewegingen
- Overlast door bouwwerkzaamheden kan relatief beperkt blijven, ruimtes in bestaand gebouw kunnen blijven worden gebruikt
- Geen ontwerpbeperkingen: plan kan ruim voorzien in voldoende binnen- en buitenruimte. Indirect ook voorzien in fietsstallingsruimte, door het realiseren van voldoende extra buitenruimte.
- Niet grondgebonden, derhalve geen noemenswaardige afname in oppervlakte K+R en parkeerplaatsen

Nadelen:

- Overlast door bouwwerkzaamheden: verminderd gebruik van bestaande parkeerplaatsen tijdens bouwwerkzaamheden, geluidsoverlast.
- Hoge bouwkosten i.v.m. realiseren nieuwbouw, toeslag in geval van verhoogde bebouwing
- Bestemmingsplanwijziging noodzakelijk bij aanvraag omgevingsvergunning voor het realiseren van de bouwplannen
- Medewerking van gemeente noodzakelijk.
- Mogelijke bezwaren bij omliggende bewoners
- Ontwerp- en vergunningstraject, duur ca 8 - 12 maanden. Definitieve duur van het traject onbekend i.v.m. eventuele afhandeling van bezwaren van omwonenden.
- Hogere bouwkosten t.o.v. grondgebonden uitbouw

5.5 Inbreiding door omzetten sportfunctie naar onderwijsfunctie

Een vierde mogelijkheid tot het bieden van ruimte voor toekomstige groei van IKC Kaskade betreft het verbouwen van het sportcentrum De Tweesprong tot ruimtes voor RKBS De Kiem en Kindkracht. Daarbij dient te worden gezocht naar een alternatief voor het kunnen aanbieden van gymlessen. In theorie zou daarbij het gebruik van één bestaande (nabij gelegen) gymzaal of het oprichten van één nieuw te realiseren gymzaal voldoende zijn. Wenselijk is dit alternatief voor gebruikers niet.

Figuur 15 Transformatie sportfunctie naar onderwijsfunctie (inclusief tussenvloer)

Bovenstaande afbeelding geeft schematisch de omzetting van de gymzaal/gymzalen naar binnenruimte voor RKBS De Kiem en Kindkracht weer.

5.5.1 Voor- en nadelen

Voordelen:

- Praktisch: Betreft inbreiding op bestaande locatie. Geen noodzaak voor oprichten nevenvestiging en/of bijbehorende extra reisbewegingen (behoudens gymlessen)
- Overlast door bouwwerkzaamheden kan relatief beperkt blijven, ruimtes in bestaand gebouw kunnen blijven worden gebruikt
- Geen ontwerpbeperkingen: plan kan ruim voorzien in voldoende, binnen- en buitenruimte, fietsstallingsruimte
- Geen bestemmingsplanwijziging noodzakelijk bij aanvraag omgevingsvergunning voor het realiseren van de bouwplannen

Nadelen:

- Alternatieve locatie voor gymlessen noodzakelijk (lessen verplaatsen naar sportcentrum De Tweesprong aan de Lucas van Leydenlaan 2 of realiseren nieuwbouw gymzaal nabij locatie IKC Kaskade)
- Verkeersbewegingen noodzakelijk t.b.v. gymlessen op alternatieve locatie (fietsen en busvervoer)
- Hoge bouwkosten i.v.m. realiseren in geval realiseren nieuwbouw gymzaal
- Kapitaalvernietiging als gevolg van slopen van een goed functioneerde sportruimte
- Lang ontwerp-, vergunnings- én bouwtraject t.b.v. realiseren nieuwbouw gymzaal

5.6 Inbreiding door herindeling bestaand oppervlakte

Een vijfde mogelijkheid tot het bieden van ruimte voor toekomstige groei van IKC Kaskade betreft het intern verbouwen van het bestaande gebouw, al dan niet gecombineerd met uit- of opbouwen van het bestaande gebouw.

Het bestaande gebouw heeft een totaaloppervlakte (BVO) van ca 5660 m2. Na aftrek van de ruimte voor sportfunctie blijft er een totale ruimte van bijna 4500 m2 BVO over, ten behoeve van RKBS De Kiem en Kindkracht.

Ten behoeve van het aantal leerlingen RKBS De Kiem en de kinderen van Kindkracht in 2031 is er in hoofdstuk 4, alinea 4.3.2.1 en 4.3.3.1, van dit rapport een wettelijk minimum benodigd oppervlakte berekend. Dit komt neer op 2947 m2 BVO

Wanneer het beschikbare oppervlakte van ca 4500 m2 BVO wordt afgezet tegen het wettelijke minimaal benodigd oppervlakte van 2947 m2 BVO, kan er worden geconcludeerd dat het gebouw IKC Kaskade ruim is opgezet.

Herindeling van het bestaande gebouw, al dan niet in combinatie met vernieuwing van onderwijsvormen (gewijzigd gebruik van ruimtes etc) kan een mogelijkheid zijn om de toekomstige groei van leerlingen en kinderen te waarborgen.

5.6.1 Voor- en nadelen

Voordelen:

- Praktisch: Betreft herindeling van het bestaande gebouw op de bestaande locatie. Geen noodzaak voor oprichten nevenvestiging en/of bijbehorende extra reisbewegingen
- Geen bestemmingsplanwijziging noodzakelijk bij aanvraag omgevingsvergunning voor het realiseren van de interne wijzigingen
- Ontwerp- en vergunningstraject: eenvoudig met vrije korte duur 3-5 maanden
- Geen afname in buitenruimte als gevolg van grondgebonden uitbreiding

Nadelen:

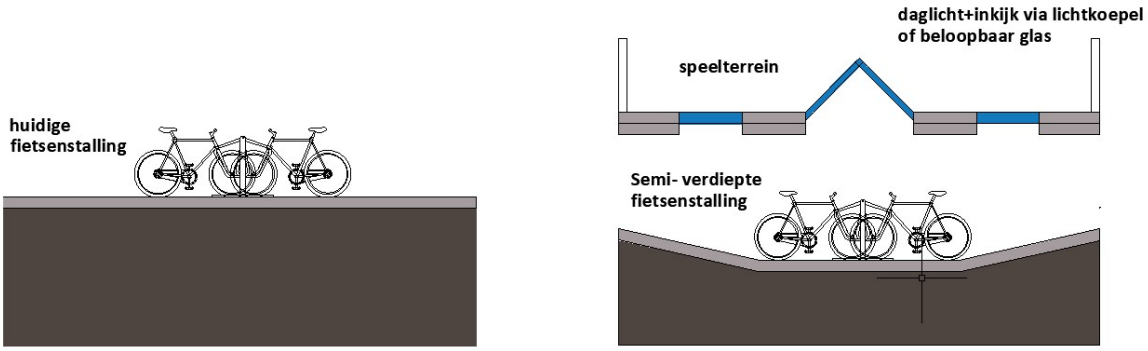
- Zeer veel overlast door bouwwerkzaamheden: gebruik binnenruimtes gehalveerd bij herindeling per verdieping, veel geluidsoverlast.
- Relatief hoge bouwkosten i.v.m. realiseren nieuwe indeling (aanpassing installaties, vloer- wand- en plafondafwerking etc)
- Kapitaalvernietiging als gevolg van slopen/aanpassen van goed functioneerde onderwijs- en opvangruimte
- Zeer niet-wenselijk voor gebruikers RKBS De Kiem en Kindkracht

5.7 Uitbreiding fietsenstalling

Op basis van de geprognotiseerde groei is het extra benodigde oppervlakte aan fietsenstalling in hoofdstuk 4 berekend. Huidige stallingsruimte betreft ca 366 m2. In de toekomst is een totaaloppervlakte van ca 558 m2 nodig.

Om aan het extra benodigde vierkante meters stallingsruimte te voldoen is de eenvoudigste oplossing het uitbreiden van de bestaande fietsenstalling met ca 192 m2. Nadeel daarvan is een afname van de huidige buitenruimte met datzelfde metrage.

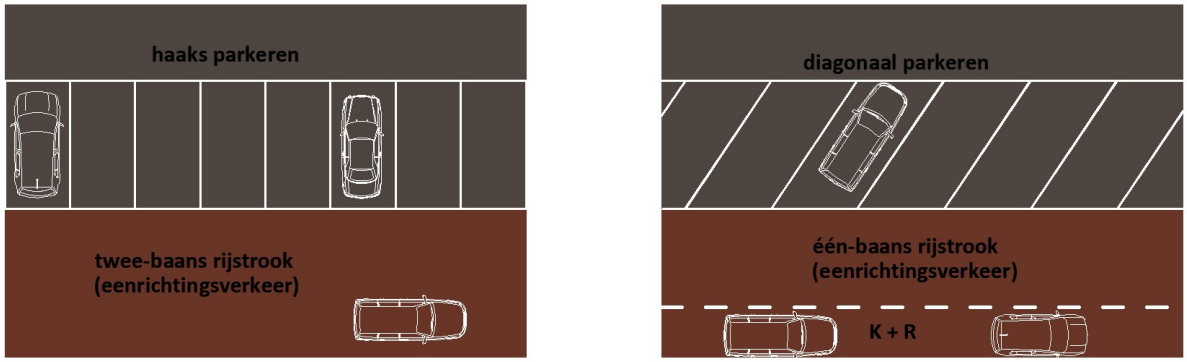
Alternatief voor het voorkomen van een verlies van buitenruimte is het semi-verdiept aanleggen van een nieuwe fietsenstalling, waarbij het dak van deze stallingsruimte kan worden gebruikt als buitenruimte. Daarbij dient i.v.m. veiligheid/lichtinval, te worden gezorgd voor voldoende doorkijk vanaf de zijkanten. Vanaf de dak van de fietsenstalling kunnen er eveneens voorzieningen worden getroffen v.w.b. doorkijk t.b.v. de veiligheid en lichtinval. Denk daarbij aan glazen pyramides, lichtkoepels en/of beloopbaar glas. Zie afbeelding hierna, met schematische weergave van de huidige toestand (links) en de mogelijke nieuwe toestand (rechts).

Figuur 16 schematische weergave fietsenstalling/buitenruimte

5.8 Uitbreiding halen en brengen / parkeren

Op het linker plaatje in onderstaande afbeelding is de huidige verkeerstoestand weergegeven. Er is sprake van haaksparkeren op een twee-baans rijstrook. Ter plaatse van de rijstrook is het eenrichtingsverkeer.

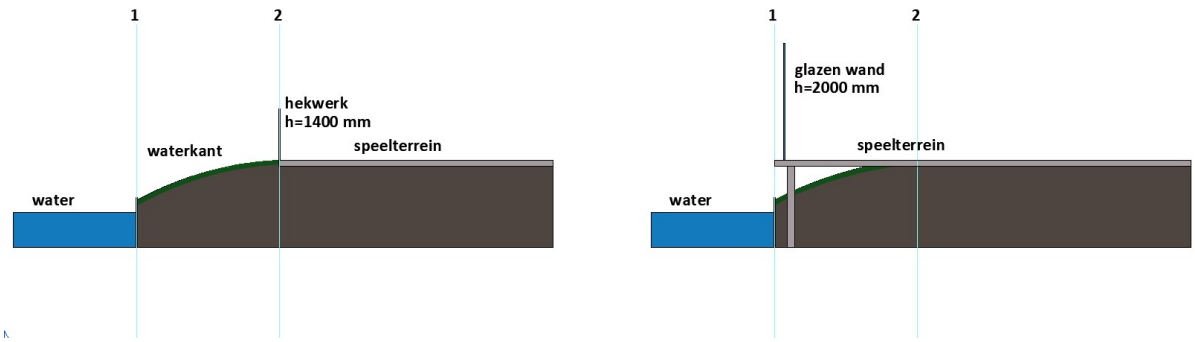

Figuur 17 bestaande en nieuwe toestand halen & brengen / parkeren

De verkeersinrichting met rijstroken en parkeerplaatsen is zeer ruim opgezet. In het rechterplaatje van bovenstaande afbeelding is een mogelijke oplossing voor het halen en brengen / kort parkeren schematisch weergegeven. Door diagonale parkeervakken te realiseren volstaat, verkeerstechnisch, één rijstrook. De 'vrijkomende' rijstrook kan worden ingericht voor halen en brengen middels een Kiss & Ride (K+R) strook. Buiten schooltijden kan deze K+R strook indien nodig worden gebruikt t.b.v. (lang) parkeren.

5.9 Uitbreiding buitenruimte

Een mogelijke uitbreiding van het aantal vierkante meters op eigen terrein is mogelijk door het benutten van de groenstrook langs de waterkant. In onderstaande afbeelding is links de bestaande toestand schematisch weergegeven. De lichtblauwe verticale lijn met nummer 1 geeft de huidige perceelsgrens weer. De lijn met nummer 2 geeft de positie van huidige hekwerk weer, waarmee de buitenruimte wordt afgeschermd. Tussen de twee lijnen zit een afstand van ongeveer 3 meter, een aflopende waterkant.

Figuur 18 schematische doorsnede bestaand (links) en nieuwe toestand rechts, speelterrein/waterkant

Het rechterplaatje in afbeelding 18 geeft een mogelijke nieuwe toestand weer, waarbij er het vloeroppervlak van de buitenruimte wordt vergroot tot de waterlijn middels het aanbrengen van een verhoogde vloerconstructie en een afscheiding middels bijvoorbeeld een 2 meter hoge glazen wand. Op deze manier wordt kan het oppervlakte aan buitenterrein worden vergroot met maximaal ca 625 m2

Andere (experimentele) mogelijkheden tot uitbreiding van de buitenruimte, welke niet worden meegenomen in dit onderzoek, zijn bijvoorbeeld:

- Installeren van een drijvend ponton in het open water ten westen van het gebouw en deze inrichten als speelterrein
- Permanent aanmeren/afzinken van boot in het open water ten westen van het gebouw. Inrichten als speelboot (let op veiligheid v.w.b. overklauterbaarheid van afscheidingen naar water!)

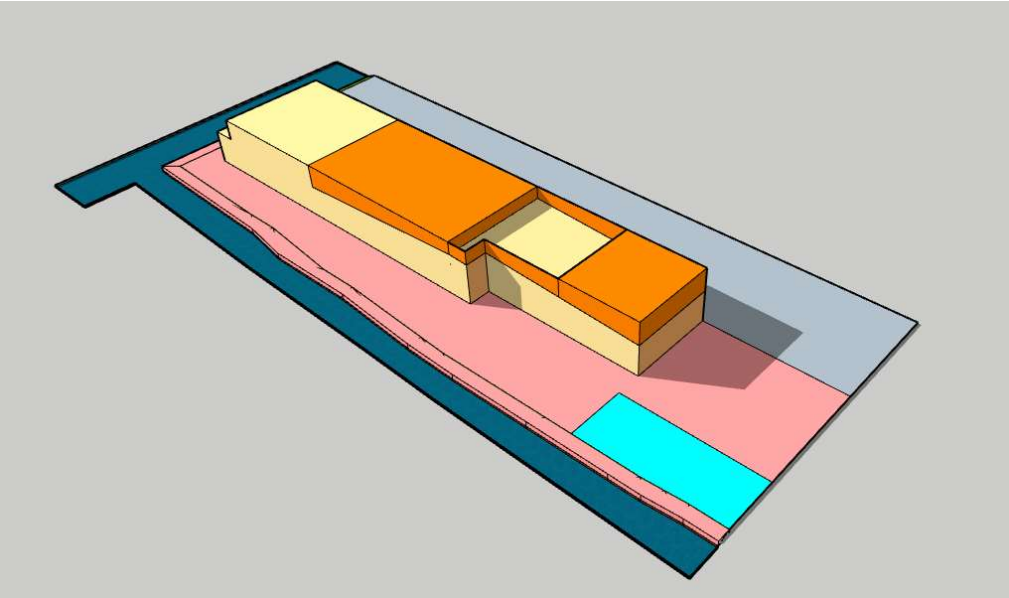
5.10 Mix van in- en uitbreidingsmogelijkheden

Bij het bepalen van de uit te werken scenario's kan er voor worden gekozen voor één van de hiervoor genoemde mogelijkheden. Een combinatie / mix van twee of meerdere mogelijkheden is daarbij zeer goed denkbaar!

6. Uitgewerkte scenario's

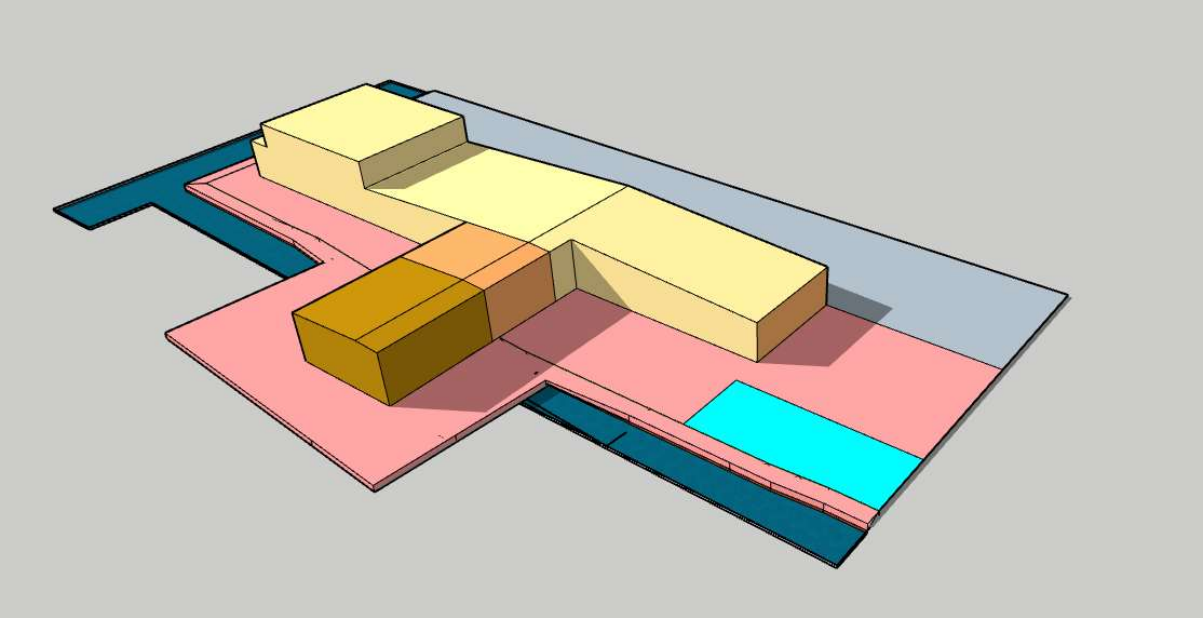
De uit te werken scenario's zijn in overleg met RKBS de Kiem, Kindkracht en de gemeente, nader te bepalen. Onderstaand een drietal voorkeursopties.

6.1 Scenario 1 Optoppen & aanpassen

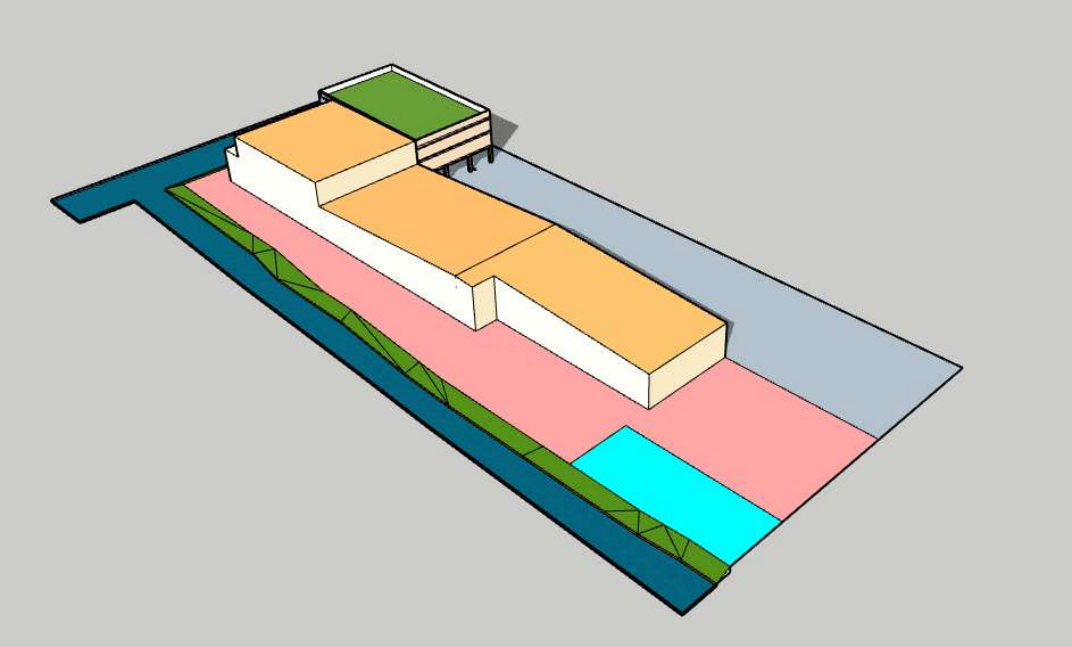
- Benodigde m2's binnenruimte behalen via het realiseren van optoppingen. (+ 1590 m2 BVO)
- Vergroten m2's buitenruimte door benutten waterkant (+ 625 m2) i.c.m. met creëren speelterras op pontons
- Extra fietsenstallingsruimte in bestaande buitenruimte realiseren, half verdiepte uitvoering
- Maatwerk ontwerp om aantal groepsruimtes in optoppingen te realiseren i.c.m. aanpassingen/alternatief gebruik overige bestaande ruimtes
- K+R strook realiseren i.c.m. diagonaal parkeren

6.2 Scenario 2 Gefaseerde T-vorm

- Benodigde m2's binnenruimte behalen via het realiseren grondgebonden uitbouw
- Gefaseerde bouw: 1ste fase:
    - twee laags uitbouw realiseren op eigen terrein opvangen eerste groei leerlingenaantal
    - extra fietsenstallingsruimte in bestaande buitenruimte realiseren
    - extra tijdelijke buitenruimte realiseren middels pontons en/of benutten waterkant
- Gefaseerde bouw: 2de fase
    - 2e fase tweelaags uitbouw realiseren op perceel Heembouw en koppelen met uitbouw 1ste fase, voor piek in leerlingenaantal 2031
    - Buitenruimte realiseren op perceel Heembouw, opheffen tijdelijke buitenruimte via pontons
- K+R strook realiseren i.c.m. diagonaal parkeren

6.3 Scenario 3 Bouwen boven parkeerplaats

- Benodigde m2's binnenruimte behalen via het realiseren van een grondgebonden uitbouw
- Verhoogde uitbouw boven parkeerplaats t.p.v. huidig gymgedeelte
- Daktuin/terras bovenop uitbouw t.b.v. extra m2's buitenruimte
- Extra fietsenstallingsruimte in bestaande buitenruimte realiseren
- K+R strook realiseren i.c.m. diagonaal parkeren

6.4 Niet uitgewerkte scenario's

Een aantal van de bekeken uitbreidingsmogelijkheden in hoofdstuk 5 vallen af omdat ze niet aan de kaders en/of randvoorwaarden voldoen. Het gaat om de volgende scenario's:

- Scenario inbreiding door aanpassing onderwijsmethode:
- Scenario: inbreiding door omzetten sportfunctie naar onderwijsfunctie
- Scenario: uitbouwen op eigen locatie

6.5 Beoordelingscriteria uitgewerkte scenario's

De scenario's die voldoen aan de eerder gestelde kaders en randvoorwaarden zullen worden beoordeeld op de volgende criteria:

- Financieel (saldo opbrengsten en kosten)
- Financieel risico (afhankelijkheid van opbrengsten)
- Complexiteit procedure (o.m. risico op bezwaren, aantal betrokken partijen)
- Complexiteit ontwerp/realisatie (o.m. doorlooptijd)
- Draagvlak stakeholders

Elk criterium wordt beoordeeld m.b.v. een 5-punts schaal, waarbij een 5 aangeeft dat het scenario op dat criterium heel gunstig scoort en bij een 1 dus ongunstig.

7. Financiële doorrekening scenario’s

8. Conclusie en aanbevelingen

BIJLAGE I Demarcatietekening gebouw en terrein

BIJLAGE II Verslaglegging interview GBM met RKBS de Kiem en Kindkracht

BIJLAGE III Rapport leerlingenprognose basisonderwijs 2021 Kaag en Braassem

BIJLAGE IV Groeipotentieel de Kaskade d.d. mei 2021

BIJLAGE V Uitvoeringsbesluit voorzieningen in de huisvesting PO_VO

BIJLAGE VI Kwaliteitskader huisvesting primair onderwijs

BIJLAGE VII Wet Kinderopvang 2018

BIJLAGE VIII Parkeernorm gemeente Kaag en Braassem

BIJLAGE IX Quickscan uitbreidingsmogelijkheden

BIJLAGE X Gedachte uitbreiding Kaskade

INFORMATIEVE en TECHNISCHE VRAGEN

Onderwerp: **Voorbereidingskrediet uitbreiding Kaskade**
Vraagsteller: **VVD – Peter van Dijk**

Vragen:

Technische vragen voor de raadsvergadering van maandag bij het agendapunt voorbereidingskrediet uitbreiding Kaskade.

1. In de beantwoording naar aanleiding van de vergadering van afgelopen maandag lezen wij: "*Tijdens de zoektocht is een bedrijf gevraagd om mee te kijken naar de ruimtelijke mogelijkheden. Daarbij kwam de uitbreiding van het huidige gebouw als beste optie boven. Daarna is contact gezocht met de architect."* Kunnen wij de resultaten van dit onderzoek naar ruimtelijke mogelijkheden ontvangen?

Antwoord:
Vraag 1, de tussenrapportage is toegevoegd in iBabs.

Toelichting op deze rapportage:

Deze rapportage is het laatste dat Goudkuil Bouwmanagement heeft opgesteld, en waaruit een combinatie van 2 voorgestelde scenario's de voorkeur had voor de SSBA en Kindkracht. Omdat na bespreking hiervan bleek dat er meer behoefte was aan een vertaling richting ruimtelijke inpassing, is de opdracht aan Goudkuil stopgezet en is de architect benaderd om de ruimtelijke vertaling te maken op basis van de gezamenlijke visie van de betrokken partijen. Het resultaat daarvan is het schetsontwerp dat er ligt.

2. Ook lezen wij: *"Kortom, vooruitlopend zijn er al berekeningen gemaakt en heeft uw raad al geld gereserveerd. Dit wilden we laten zien in de vertrouwelijke financiële bijlagen bij het raadsvoorstel. In de bijlage van deze brief wordt deze financiële bijlage verduidelijkt. Voor de verfijning hiervan, om uiteindelijk te kunnen aanbesteden en de daadwerkelijke kosten te financieren is nog nader onderzoek nodig. Het college vraagt hiervoor € 300.000 voor de uitbreiding van Kaskade en € 142.000 voor het herinrichten van de openbare ruimte, vooruitlopend op de totale project en realisatiekosten. Hier is al financieel op geanticipeerd."* Wat wordt bedoeld met *"hier is al financieel op geanticipeerd"*?

3. De belangrijkste vraag met betrekking tot de financiële onderbouwing van dit voorstel is niet beantwoord. In de beantwoording staat wel: "*Op basis van een rekenmodel zijn er al bouwkosten begroot. Dit zijn de totale bouwkosten die Meerwonen investeert en waarvan de gemeente indirect het onderwijshuisvestingsdeel terugbetaald. In de volgende fase wordt een definitief ontwerp gemaakt en wordt de kostenberekening verfijnd, zodat uw raad tijdig kan anticiperen op de daadwerkelijke kosten."* En: *"De gemeente is verantwoordelijk voor het realiseren van het onderwijsdeel. Daar horen ook projectkosten bij. Meerwonen zal dus dit*

investeringsonderdeel bij de gemeente terughalen, waarschijnlijk dmv huurverhoging. Of op basis van nieuwe afspraken. De gemeente kan al anticiperen door te berekenen wat dit betekent voor het verhogen van de jaarlijkse structurele huur/kosten die we aan Meerwonen terugbetalen voor het onderwijsdeel." Onze concrete vraag was en is: Hoe past de te verwachten huurverhoging op basis van het bedrag dat nu uit het rekenmodel komt, samen met de kapitaallasten voor het deel dat de gemeente investeert, binnen het in de Richtnota doormiddel van een stelpost opgenomen budget?

Antwoord:

De vragen 2 en 3 worden mondeling beantwoord tijdens de gemeenteraadsvergadering 12 september 2022.

2022-09-12 Aanvullende technische vraag PRO Kaag en Braassem inzake Voorbereidingskrediet Kaskade

De "kostendekkend huur" aan Meerwonen van de investeringen zal mogelijk hoog worden. Is dat redelijk gezien de SO raming? We gaan daardoor aan deze uitbreiding meer uitgeven dan aan de nieuw IKC in Leimuiden.

Griffie

Van: Thijs Mooren <tmooren@raad.kaagenbraassem.nl>
Verzonden: woensdag 7 september 2022 21:09
Aan: Griffie
Onderwerp: vragen voorbereidingskrediet kaskade

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Voltooid

Categorieën: Margot

Griffie,

Mooi Kaag en Braassem heeft na het gesprek afgelopen maandag bij voorbereidingskrediet Kaskade nog de volgende vragen ter verduidelijking om tot een goed standpunt te kunnen komen.

-Kan de griffie aangeven wat er nu wel/niet mogelijk is bij de gemeenteraad omtrent keuzes die gemaakt kunnen worden?

-De wethouder gaf aan dat hij ook wel verwachtte dat er bezwaren/zienswijzen ingediend gaan worden bij het beoogde uitbreidingsplan Kaskade. Kan de wethouder aangeven/inschatten welke bezwaren er ingediend gaan worden en hoe denkt de wethouder dit te tackelen? Deze vraag stelt Mooi K & B vanwege de urgentie van het plan.

In afwachting van antwoord,

Groet,

Thijs Mooren

Gemeente Kaag en Braassem

Zaaknummer: 444753

De raad van de gemeente Kaag en Braassem;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 augustus 2022;

gelet op de door belanghebbenden naar voren gebrachte bezwaren, de reactie daarop in het verweerschrift en het advies van de Commissie voor de bezwaarschriften, zoals verwoord in het raadsvoorstel;

gelet op het bepaalde in artikel 3 alsmede de overige van toepassing zijnde bepalingen van de Wet voorkeursrecht gemeenten en de Algemene wet bestuursrecht,

b e s l u i t:

1. De bezwaren conform het advies van de Commissie voor de bezwaarschriften ontvankelijk en ongegrond te verklaren.

2. Het verzoek om proceskostenvergoeding conform het advies van de Commissie voor de bezwaarschriften af te wijzen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de
raad van de gemeente Kaag en Braassem
gehouden op 12 september 2022

de griffier,
T.P. Scherpenzeel

de voorzitter,
drs. A. Heijstee-Bolt

A. Heijstee-Bolt

Raadsavond	12 september 2022
Zaaknummer	444753
Portefeuillehouder	Y. Peters-Adrian
Opsteller	B. Schoonaert, bschoonaert@kaagenbraassem.nl
Onderwerp	Besluit op bezwaren vestiging voorkeursrecht (Wvg) op locatie Braassemerland GEM: Waterpark (fases 7, 8 en 9) te Roelofarendsveen

Beslispunten

1. De bezwaren conform het advies van de commissie voor de bezwaarschriften ontvankelijk en ongegrond te verklaren.
2. Het verzoek om proceskostenvergoeding conform het advies van de commissie voor de bezwaarschriften af te wijzen.

Wat willen we bereiken

Het beoogd effect van de vestiging van het gemeentelijk voorkeursrecht is het versterken van de regierol van de gemeente, verbetering van de positie van de gemeente op de grondmarkt en het tegengaan van prijsopdrijving. Door de raad voor te stellen om te besluiten conform het advies van de commissie voor de bezwaarschriften (hierna ook: ‘de commissie’) blijft het gemeentelijk voorkeursrecht van toepassing c.q. blijft het bestreden besluit in stand.

Wat gaan we daarvoor doen

De gemeente wil voorkomen dat de gronden binnen (een deel van) het gebied Braassemerland, in Roelofarendsveen, specifiek gelegen ten westen van het Braassemermeer, ten noorden van het Braassemermeer, ten zuiden van de Langeweg en ten oosten van Rijksweg A4, worden vervreemd en dat de gemeente als gevolg daarvan grip op de ontwikkeling van het gebied Braassemerland verliest. Om die reden heeft de gemeente besloten om een gemeentelijk voorkeursrecht op de locatie te vestigen. Tegen dit besluit zijn bezwaarschriften binnengekomen. Voorgesteld wordt om deze bezwaarschriften – conform het advies van de commissie - ontvankelijk en ongegrond te verklaren. Hiermee blijft het bestreden besluit in stand.

Inleiding
De gemeente Kaag en Braassem is voornemens het gebied Braassemerland GEM te Roelofarendsveen te ontwikkelen tot woningbouwlocatie met bijbehorende voorzieningen. Daartoe is reeds het bestemmingsplan Braassemerland 2019 vastgesteld en is op 20 november 2012 een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Verwelius Holding B.V. en Volkerwessels Vastgoed B.V. Daarin heeft de gemeente zich contractueel geëngageerd om de ontwikkelcombinatie Braassemerland VOF, waarvan zij zelf deel uitmaakt, het instrumentarium aan te reiken om de benodigde grondposities te verwerven. Eén van de instrumenten is het toepassen van de Wet voorkeursrecht gemeenten.

Het college van burgemeester en wethouders heeft op 7 december 2021 ex artikel 6 van de Wet voorkeursrecht gemeenten (hierna ook: 'Wvg') besloten een (voorlopig) gemeentelijk voorkeursrecht te vestigen op de onderhavige locatie. Op 21 februari 2022 heeft de gemeenteraad de vestiging van het gemeentelijk voorkeursrecht door het college van burgemeester en wethouders bestendigd op grond van artikel 3 Wvg. Daarmee is het besluit van het college van burgemeester en wethouders van 7 december 2021 van rechtswege komen te vervallen.

Tegen het college- en raadsbesluit zijn bezwaarschriften ingediend. Door automatische conversie worden bezwaren die aanhangig zijn tegen het collegebesluit mede geacht te zijn gericht tegen het raadsbesluit (artikel 6, derde lid, Wvg). De gemeente heeft een verweerschrift ingediend, welke is toegezonden aan de commissie. De commissie adviseert het bevoegde bestuursorgaan dat op het bezwaar moet beslissen. Tijdens de door de commissie georganiseerde openbare hoorzitting van 8 juni 2022 zijn bezwaarmakers en de gemeente in de gelegenheid gesteld hun standpunten toe te lichten. Hiervan hebben enkele bezwaarmakers en de gemeente gebruikgemaakt. Vervolgens heeft de commissie bezwaarschriften op 24 juli 2022 haar advies uitgebracht.

De commissie komt tot de conclusie dat de aangevoerde bezwaren geen doel treffen en de gemeenteraad de percelen heeft kunnen aanwijzen op grond van de Wvg.
Geadviseerd wordt om:
- de bezwaarschiften ontvankelijk te verklaren en het bestreden besluit in stand te laten
- het verzoek om toekenning van een proceskostenvergoeding af te wijzen, omdat geadviseerd wordt het besluit niet te herroepen.

Onderbouwing

1. *Bezwaren ontvankelijk en ongegrond verklaren*

In het advies van de commissie is de kern van de bezwaren uiteengezet. Zo zien de bezwaren onder meer op het maken van een inbreuk op het eigendomsrecht, de eerdere vestiging van het voorkeursrecht, de strijdigheid met het herhalingsverbod, het niet voldoen aan de vestigingsvereisten, het maken van een onevenredige belangafweging en onzekerheid over de toekomst. In het advies van de commissie is (gemotiveerd) opgenomen dat aan de vereisten voor de vestiging van het gemeentelijk voorkeursrecht is voldaan en dat de aangevoerde bezwaren geen doel treffen. Het bestreden raadsbesluit kan dan ook in stand blijven.

Voorgesteld wordt om de genoemde bezwaren overeenkomstig het advies van de commissie ontvankelijk en ongegrond te verklaren.

2. *Het verzoek om proceskostenvergoeding af te wijzen*

Eén van de bezwaarmakers heeft verzocht om proceskostenvergoeding. De commissie komt tot het oordeel komt dat het bezwaarschriften ongegrond is en het besluit niet behoeft te worden herroepen. Na het overnemen van dit advies door de gemeenteraad bestaat er geen

aanleiding tot het toekennen van een proceskostenvergoeding ingevolge artikel 7:15, tweede lid, Algemene wet bestuursrecht.

Voorgesteld wordt om geen proceskostenvergoeding aan bezwaarmaker toe te kennen.

Uitvoering
Kennisgeving
Na positieve besluitvorming door de gemeenteraad zullen bezwaarmakers door middel van een beschikking worden geïnformeerd over de beslissing op bezwaar. Bezwaarmakers hebben de mogelijkheid om binnen zes weken na verzending van het besluit tegen dit besluit in beroep te gaan bij de rechtbank.

Roelofarendsveen, 23 augustus 2022
Burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem,

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
R. van Zijl	drs. A. Heijstee-Bolt

Bijlagen behorend bij het voorstel

Bijlage 1:	Verslag van de hoorzitting van de Commissie voor de bezwaarschriften;
Bijlage 2:	Advies van de Commissie voor de bezwaarschriften;
Bijlage 3:	Beschikkingen op bezwaar (niet openbaar).

Verslag van de openbare hoorzitting van de commissie voor de bezwaarschriften gehouden op 8 juni 2022 om 20.00 uur.

De commissie:
de heer mr. G.A.M. van Atteveld, voorzitter;
de heer mr. H.D.N. Prevoo, lid;
de heer N.J.M. Röling, lid;
mevrouw mr. S. Schreurs, secretaris.

Aan de orde zijn de bezwaarschriften ingediend door of namens:

1. De heer A.G.M. Bakker namens de heer V.H.C. Hoogenboom
2. De heer F.C. Hoogenboom en mevrouw M.F. van den Ing-Hoogenboom
3. De heer P.G. van der Meer
4. Westelijke Land- en Tuinbouw Makelaars (hierna: WLTM) namens Hogenboom Phloxen B.V. (pachter)
5. WLTM namens de heer T.F. Hogenboom
6. De heer O.J. Adema en mevrouw M.G.J. van Wijngaarden
7. De heer J.C.M. van Ruiten
8. De heer H.A.M. Groot
9. De heer Stoof namens mevrouw J.M. Ammerlaan, de heer H.J. de Jong, de heer M.C. Hogenboom, de heer R.N. Hogenboom, mevrouw J.J. van der Meer – van der Wereld, de heer R.T.M. van der Zwet en de heer J.C.M. van Ruiten,

gericht tegen uw besluit van 21 februari 2022, waarbij het besluit van het college van 7 december 2021 tot het vestigen van het voorkeursrecht gemeenten bestendigd is.
gericht tegen het besluit van de gemeenteraad van Kaag en Braassem van 21 februari 2022, waarbij gronden op de locatie Braassemerland zijn aangewezen waarop het gemeentelijk voorkeursrecht van toepassing is verklaard.

Verschenen zijn:

- de heer ing. A.G.M. Bakker, van WLTM, namens de volgende bezwaarmakers: V.H.C. Hoogenboom, de besloten vennootschap Hogenboom Phloxen B.V. en de heer T.F. Hogenboom;
- de heer H.A.M. Groot, bezwaarmaker;
- de heer J. van den Heuvel, metgezel van de heer Groot;
- de heer A. van Berkel, namens de gemeenteraad van Kaag en Braassem;
- de heer B. Schoonaert, projectleider Braassemerland / namens de gemeenteraad van Kaag en Braassem;
- de heer mr. O.J.C. van den Broek, jurist bij Overwater Grondbeleid Adviesbureau BV / namens de gemeenteraad van Kaag en Braassem.

De voorzitter opent de vergadering en geeft uitleg over de bezwaarprocedure. Hij geeft het woord aan de heer Bakker voor een toelichting op het bezwaarschrift.

De heer Bakker merkt op dat het grootste bezwaar van cliënten is dat er eerder ook al een voorkeursrecht is gevestigd op hun percelen en dat er toen jarenlang niets is gebeurd. Rond 2007 is het project Braassemerland van start gegaan. In 2009 is er een voorkeursrecht gevestigd. Ondertussen brak de kredietcrisis uit en is het voor het project beoogde gebied gehalveerd. Momenteel gaat het gelukkig goed met de economie, maar er zijn geluiden die zeggen dat dit niet lang meer duurt. Wat gebeurt er als er weer een crisis aan komt? Zijn cliënten werden onaangenaam verrast door het opleggen van het voorkeursrecht. Hij vraagt zich of of er geen andere tools waren om een en ander te regelen.

De heer Van den Broek geeft een reactie namens de raad. Hij beaamt dat er eerder een voorkeursrecht is gevestigd en dat het vervelend is voor mensen om hier opnieuw mee geconfronteerd te worden. Maar het is een weloverwogen beslissing geweest. Destijds was er inderdaad sprake van een financiële crisis waardoor er onvoldoende budget was om de percelen aan te kopen. Men wil het dit keer anders aanpakken. De gemeente wil actief in onderhandeling treden met betrokkenen. De gemeente zou graag met mensen in gesprek gaan.

Desgevraagd geeft de heer **Schoonaert** aan dat ze binnen een paar jaar willen overgaan tot verwerving van de gronden.
De heer Röling vraagt of mensen die hun grond nu al zouden willen verkopen, daartoe de kans krijgen. Of wordt er gewacht met het aankopen van gronden totdat de meerderheid heeft aangegeven te willen verkopen?
De heer Schoonaert legt uit dat er overeenstemming moet komen over de prijs. En er moet een overeenkomst zijn. Hij legt uit dat de witte vlekken op de kaart al aangekochte percelen zijn, of woningen (en daarom buiten beschouwing gelaten).

De heer Van den Broek merkt op dat de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) een hehalingsverbod kent. Dit houdt in dat er niet binnen twee jaar op dezelfde grondslag een voorkeursrecht mag worden gevestigd. In dit geval is er twee jaar gewacht en heeft men een half jaar extra genomen. Daarna was het toegestaan om opnieuw een voorkeursrecht te vestigen.

De heer Prevoo vraagt of de heer Van den Broek vindt dat er in dat geval een zwaardere motiveringsplicht zou moeten gelden.
De heer Van den Broek legt uit dat er op grond van jurisprudentie geen zwaardere motiveringsplicht geldt. Maar naar zijn mening is deze er op grond van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wel. Naar zijn mening wordt hier in dit geval ook aan voldaan. Zoals hij aangaf is het besluit weloverwogen genomen. Het bestemmingsplan is vastgesteld en de gemeente gaat actief in overleg met betrokkenen. Bedrijven hebben eventueel recht op schadeloosstelling, dus zij kunnen blijven investeren.

De heer Schoonaert beaamt dat het exploitatieplan is vernietigd. Hij geeft hier uitleg over. Er is een extern bureau bezig met de actualisatie. Dit heeft geen negatief effect op de planning.

De heer Van Berkel legt uit dat het exploitatieplan naar verwachting over ongeveer drie maanden opnieuw kan worden aangeboden. De voorbereidingen van de andere fases kunnen gewoon doorgang vinden. Deze hangen niet af van het exploitatieplan.

De voorzitter heeft gelezen dat er voor sommige percelen al onderhandelingen plaatsvinden. Hij vraagt wat er in dat geval voorrang heeft: de onderhandelingen of het voorkeursrecht?
De heer Van den Broek legt uit dat het voorkeursrecht voorrang heeft. De gronden moeten immers eerst aan de gemeente worden aangeboden.
De heer Van Berkel vertelt dat de heer Paul van Wijk optreedt namens de gemeente.

De hoorzitting wordt onderbroken door de binnenkomst van **de heer Groot** en de **heer Van den Heuvel**.
De voorzitter legt kort uit waarover is gesproken. Hij geeft de heer Groot gelegenheid om zijn bezwaren toe te lichten.

De heer Groot vertelt dat de Wvg is opgelegd maar het is hem niet duidelijk waarom. Hij is zelf al enige tijd bezig met een vergunningaanvraag voor een woning, maar dat komt maar niet rond. De gemeente zei in eerste instantie dat er gewacht moest worden op een masterplan. Daarna kwamen er nog allerlei vertragingen. Er is nog steeds geen vergunning.
Hij is er al sinds 2007 mee bezig om dit huis te mogen bouwen. Destijds werd ook ineens de Wvg opgelegd. Het is een prachtige plek waar hij graag zijn dochter wil laten opgroeien.

De heer Van den Broek merkt op dat de Wvg in beginsel niet in de weg staat bij zelfrealisatie. Of dit is toegestaan hangt af van hetgeen het bestemmingsplan hierover bepaalt. Het bestemmingsplan bepaalt of het toegestaan is om hier te bouwen.

De heer Groot vraag zich af of de grond niet door de gemeente kan worden gekocht en of het wel zijn eigendom blijft door deze procedure. Hij weet niet of het handig is om hiermee in te stemmen.

De voorzitter merkt op dat er geen mogelijkheid is om in te stemmen. De Wvg wordt eenzijdig opgelegd.

De heer Bakker merkt op dat dit te rooskleurig wordt geschetst: alsof zelfrealisatie de oplossing is.

De heer Schoonaert legt uit dat de uitvoering rond 2026 duidelijk zal worden. De bouwplanen moeten wel binnen de plannen van de gemeente passen. Er staan ongeveer 1300 woningen gepland in het totale gebied. Het gebied waarvoor nu het voorkeursrecht is gevestigd heeft betrekking op fase 9 en 10. Betrokkenen worden over de invulling geïnformeerd. Desgevraagd geeft hij aan dat minimaal 10% van de woningen wordt gebouwd in particulier opdrachtgeverschap.
De eigenaren worden betrokken bij de uitwerking van het plan. In deze fases komen er maximaal 11 woningen per hectare. Het gaat om grote kavels en met andere woonvormen.

De heer Groot vertelt dat zijn broer is onteigend en dit heeft niet voordelig voor hem uitgepakt. Hij is er bang voor dat dit voor hem ook gaat gelden.

De heer Van den Broek vertelt dat als de gemeente de gronden koopt, zij hiervoor de werkelijk waarde, de marktwaarde, moet vergoeden.

De heer Röling adviseert de heer Groot in gesprek te gaan met de gemeente, zodat eventuele vragen en onduidelijkheden kunnen worden weggegnomen.

De heer Bakker merkt op dat een van zijn cliënten bezwaar maakt tegen de grenzen van het plan. Maar er is blijkbaar overleg mogelijk, dus wellicht kan dit nog worden aangepast.

De heer Van den Broek geeft uitleg over de Wvg. In dit geval dient het bestemmingsplan als grondslag en wordt het gebied bepaald door de reikwijdte van het bestemmingsplan.

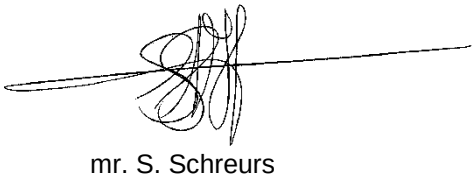
De voorzitter vraagt naar de positie van pachters in de relatie tot de Wvg.
De heer Van den Broek legt uit dat hij zich heeft afgevraagd of pachters wel belanghebbenden zijn. Ze zij immers geen eigenaar van een perceel en de Wvg betekent een erkenning van het eigendomsrecht. De Wvg kent een zogenaamde pachtersvrijstelling. Dit voorkeursrecht van de pachter moet zijn overeengekomen in de pachtovereenkomst. Maar het hangt er vanaf op welke grondslag het voorkeursrecht wordt gevestigd. In dit geval op grond van artikel 3 Wvg en dan gaat het gemeentelijke voorkeursrecht voor op het pachtersvoorkeursrecht.

De heer Prevoo merkt op dat een van de bezwaarmakers (Ammerlaan) stelt dat er geen sprake zou zijn van afwijkend gebruik.
De heer Van den Broek merkt op dat het hem niet duidelijk is waarom men dit vindt. Momenteel is er een polderlandschap met veel water. De toegedachte bestemming is wonen met water. Dit wijkt zeer zeker af van het huidige gebruik.

De heer Groot stelt een vraagt over de toekomstige waterkwaliteit.
De heer Schoonaert zegt dat hier aandacht voor is.

De voorzitter stelt vast dat er geen vragen meer zijn, dankt de aanwezigen voor hun komst en sluit de zitting.

Aldus vastgesteld,
de commissie voor de bezwaarschriften van de gemeente Nieuwkoop

de secretaris,	de voorzitter,
	
mr. S. Schreurs	mr. G.A.M. van Atteveld

Commissie voor de bezwaarschriften

Advies aan het de gemeenteraad van Kaag en Braassem

Datum advies 24 juli 2022

Behandeld door Susan Schreurs
Bijlage Verslag hoorzitting

Onderwerp:
Bezwaarschriften tegen het aanwijzen van gronden op de locatie Braassemerland waarop de Wet voorkeursrecht gemeenten van toepassing is.

Geachte raad,

Hierbij treft u aan het advies van de commissie voor de bezwaarschriften met betrekking tot de bezwaarschriften ingediend door:

1. De heer A.G.M. Bakker namens de heer V.H.C. Hoogenboom
2. De heer F.C. Hoogenboom en mevrouw M.F. van den Ing-Hoogenboom
3. De heer P.G. van der Meer
4. Westelijke Land- en Tuinbouw Makelaars (WLTM) namens Hogenboom Phloxen B.V. (pachter)
5. WLTM namens de heer T.F. Hogenboom
6. De heer O.J. Adema en mevrouw M.G.J. van Wijngaarden
7. De heer J.C.M. van Ruiten
8. De heer H.A.M. Groot
9. De heer Stoof namens mevrouw J.M. Ammerlaan, de heer H.J. de Jong, de heer M.C. Hogenboom, de heer R.N. Hogenboom, mevrouw J.J. van der Meer – van der Wereld, de heer R.T.M. van der Zwet en de heer J.C.M. van Ruiten,

gericht tegen uw besluit van 21 februari 2022, waarbij het besluit van het college van 7 december 2021 tot het vestigen van het voorkeursrecht gemeenten bestendigd is.

Inhoud bezwaarschriften

Het bezwaarschrift ingediend door de heer A.G.M. Bakker namens de heer V.H.C. Hoogenboom (bezwaarmaker 1) wordt samengevat als volgt weergegeven:

1. Een vestiging van het voorkeursrecht geeft een beperking bij een eventuele vervreemding van het perceel. Ook aankoop door een derde partij behoort niet meer tot de mogelijkheden.
2. Recent is er ook een voorkeursrecht gevestigd, waardoor het gebied 10 jaar lang ‘op slot’ heeft gezeten. In die periode is er niets ondernomen om te komen tot een aankoop of een oplossing door de gemeente.

Het bezwaarschrift ingediend door de heer F.C. Hoogenboom en mevrouw M.F. van den Ing-Hoogenboom (bezwaarmaker 2) wordt samengevat als volgt weergegeven:

1. De aanwijzing is niet juist en in strijd met het herhalingsverbod van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg).
2. Bezwaarmakers willen de eventuele verkoop in eigen hand houden.

Het bezwaarschrift ingediend door de heer P.G. van der Meer (bezwaarmaker 3) wordt samengevat als volgt weergegeven:

1. Er is eerder een voorkeursrecht gevestigd op het perceel, maar dit is na 10 jaar verlopen. Dit voorkeursrecht leverde bezwaarmaker een groot nadeel op.
2. Het eiland is eerder te koop aangeboden aan de heer Van Wijk, maar destijds werd te kennen gegeven dat er geen interesse was.
3. Het vestigen van het voorkeursrecht voldoet niet aan de voorwaarden die daaraan verbonden zijn.

Het bezwaarschrift ingediend door WLTM namens Hogenboom Phloxen B.V. (bezwaarmaker 4) wordt samengevat als volgt weergegeven:

1. Bezwaarmaker pacht het glastuinbouwbedrijf aan de Noorderhemweg 5 in Roelofarendsveen en heeft de glasopstanden nodig voor de bedrijfsvoering. In de directe omgeving zijn er geen geschikte bedrijven die voor verpachting worden aangeboden. Bij eventuele staking van het bedrijf wil bezwaarmaker gecompenseerd worden voor de schade, te weten de extra kosten die hij moet gaan maken voor de aankoop van een perceel grond en het oprichten van een glastuinbouwbedrijf op een andere locatie.

Het bezwaarschrift ingediend door WLTM namens de heer T.F. Hogenboom (bezwaarmaker 5) wordt samengevat als volgt weergegeven:

1. Het glastuinbouwbedrijf van bezwaarmaker aan de Noorderhemweg 5 in Roelofarendsveen heeft de glasopstanden nodig voor de bedrijfsvoering.
2. Een vestiging van het voorkeursrecht geeft een beperking bij een eventuele vervreemding van het perceel. Ook aankoop door een derde partij behoort niet meer tot de mogelijkheden.
3. Recent is er ook een voorkeursrecht gevestigd, waardoor het gebied 10 jaar lang ‘op slot’ heeft gezeten. In die periode is er niets ondernomen om te komen tot een aankoop of een oplossing door de gemeente.
4. Bezwaarmaker is het niet eens met de begrenzing van het plangebied waarop het voorkeursrecht is gevestigd. De plangrens komt op ongeveer 5 meter vanaf de zuidgevel van de woning van bezwaarmaker te lopen, waardoor een groot deel van de privacy verloren gaat en bezwaarmaker het deel van zijn perceel aan het water verliest waar zijn boot ligt.

Het bezwaarschrift ingediend door de heer O.J. Adema en mevrouw M.G.J. van Wijngaarden (bezwaarmaker 6) wordt samengevat als volgt weergegeven:

1. Er is eerder een voorkeursrecht gevestigd op het perceel, maar dit is na 10 jaar verlopen. Nu wordt er opnieuw een voorkeursrecht gevestigd, terwijl de bestemming van het perceel inmiddels is gewijzigd. Het gaat nu om het uitwerken van het bestemmingsplan.

Het bezwaarschrift ingediend door de heer J.C.M. van Ruiten (bezwaarmaker 7) wordt samengevat als volgt weergegeven:

1. Er is eerder een voorkeursrecht gevestigd op het perceel, maar dit is na 10 jaar verlopen. Nu wordt er opnieuw een voorkeursrecht gevestigd.

2. Bezwaarmaker heeft twijfels over de huidige perceelgrenzen versus de grenzen in het bestemmingsplan en zou graag opnieuw laten uitzetten.
3. Hetgeen is ingebracht als zienswijze en bezwaar tegen het exploitatieplan Braassemerland wordt geacht onderdeel uit te maken van dit bezwaarschrift.

Het bezwaarschrift ingediend door de heer H.A.M. Groot (bezwaarmaker 8) wordt samengevat als volgt weergegeven:

1. Er is een voorkeursrecht gevestigd, maar het is niet duidelijk waarom dit is gebeurd en welke gevolgen dit voor hem heeft.
2. Bezwaarmaker wil zelf een woning op zijn perceel realiseren en wil dat de grond zijn eigendom blijft.

Het bezwaarschrift ingediend door de heer Stoof namens mevrouw J.M. Ammerlaan, de heer H.J. de Jong, de heer M.C. Hogenboom, de heer R.N. Hogenboom, mevrouw J.J. van der Meer – van der Wereld, de heer R.T.M. van der Zwet en de heer J.C.M. van Ruiten (bezwaarmaker 9) wordt samengevat als volgt weergegeven:

1. Het huidige gebruik van de gronden is in overeenstemming met de bestemming. De raad had daarom niet tot deze aanwijzing kunnen komen.
2. Een aanvraag om een omgevingsvergunning moet worden aangehouden totdat een exploitatieplan onherroepelijk is. Het exploitatieplan is vernietigd. Na vernietiging van het plan loopt de aanhoudingsplicht door. De aanwijzing berust op een plan dat niet tot uitvoering kan worden gebracht.
3. Doordat er twee keer kort na elkaar een voorkeursrecht wordt gevestigd is er straks in totaal 21 jaar een voorkeursrecht door de gemeente gevestigd geweest. Cliënten worden daardoor onevenredig zwaar getroffen. Dit strookt niet met het systeem van de Wvg (niet langer bezwaren dan noodzakelijk en slechts zolang wordt voldaan aan de doelstelling van dat recht).

Hoorzitting

In overeenstemming met het bepaalde in artikel 7:13, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht heeft de commissie bezwaarmakers uitgenodigd het bezwaarschrift toe te lichten tijdens een hoorzitting, die heeft plaatsgevonden op 8 juni 2022. Het verslag van deze hoorzitting is bijgevoegd (zie **bijlage 1**).

Juridisch kader

- Wet voorkeursrecht gemeenten (hierna: Wvg)
- Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb)

Overwegende ten aanzien van het recht

Ontvankelijkheid

Zowel tegen het besluit van het college van 7 december 2021 tot het vestigen van het voorkeursrecht gemeenten, als tegen het besluit van de gemeenteraad van 21 februari 2022 waarbij het besluit van het college van 7 december 2021 bestendigd is, kon bezwaar worden gemaakt.

Op grond van artikel 6:7 e.v. van de Awb moet een bezwaarschrift worden ingediend binnen zes weken na de dag waarop het bestreden besluit is bekendgemaakt. De besluiten zijn bekendgemaakt in het gemeenteblad van 8 december 2021 (college), respectievelijk het gemeenteblad van 4 maart 2022 (gemeenteraad).

Alle bezwaarschriften zijn tijdig ingediend en van vrijwel alle bezwaarmakers is gebleken dat zij eigenaar zijn van de desbetreffende percelen, waarop het voorkeursrecht is gevestigd. Met uitzondering van Hogenboom Phloxen B.V.: Hogenboom Phloxen B.V. is pachter van het perceel en geen eigenaar. Zoals ook in het verweerschrift is overwogen, heeft bezwaarmaker echter wel een persoonlijk recht tot het perceel en kan het besluit tot het vestiging van het voorkeursrecht van invloed zijn op hem als pachter.
De bezwaarschriften – met uitzondering van het bezwaarschrift van de heer H.A.M. Groot- voldeden ook aan de overige ontvankelijkheidsvereisten (naam en adres, datum, ondertekening, duidelijk tegen welk besluit het zich richt en de gronden van bezwaar). Het bezwaarschrift van de heer Groot bevatte geen gronden van bezwaar. Hij is echter in de gelegenheid gesteld om deze ter zitting gemotiveerd weer te geven en dit heeft hij gedaan.
De commissie adviseert dan ook om alle bezwaarmakers ontvankelijk te verklaren in hun bezwaar.

Beoordeling van de ingediende bezwaren
De vertegenwoordigers van uw raad hebben aangegeven dat het voorkeursrecht is gevestigd om de gemeente een betere uitgangspositie op de grondmarkt te verschaffen in verband met de realisatie van het project Braassemerland. Het vormt een beschermingsinstrument waardoor ongewenste verkopen van grond tegengegaan kunnen worden. Om zoveel mogelijk grip te houden op de beoogde ontwikkeling is er voor gekozen om op een aantal percelen een voorkeursrecht te vestigen. Tegen deze aanwijzing op grond van de Wvg richten zich de bezwaarschriften.

De commissie onderschrijft hetgeen is gesteld in het verweerschrift van uw gemeente. In dit verweerschrift wordt uitvoerig ingegaan op de gronden van bezwaar en de commissie kan zich vinden in de conclusies van het verweer. Hierna geeft de commissie een inhoudelijke reactie op de bezwaarschriften. Omdat de gronden van bezwaar deels gelijkluidend zijn, wordt eerst ingegaan op de gronden van bezwaar die door meerdere bezwaarmakers zijn ingediend.

Het besluit maakt inbreuk op het eigendomsrecht (bezwaarmakers 1, 2 en 5)
De commissie merkt op dat een aanwijzing op grond van de Wvg vaak wordt gezien als een inbreuk op het eigendomsrecht. Dit belang is echter meegewogen bij de totstandkoming van de Wvg. In dat verband is onder andere overwogen dat in aanmerking dient te worden genomen dat dit wettelijke voorkeursrecht slechts een betrekkelijk beperkte inbreuk op het eigendomsrecht maakt. De eigenaar blijft immers bevoegd om zijn grond te vervreemden, hetzij aan de gemeente, waarbij hij tenminste de werkelijke waarde zal ontvangen, hetzij aan een derde, als de gemeente geen gebruik van haar voorkeursrecht wenst te maken. Voorts is van belang dat de Wvg de eigenaar in ruime mate rechtsbescherming biedt, hetzij door de bestuursrechter, hetzij door de burgerlijke rechter.

Meerdere bezwaarmakers hebben aangevoerd dat een vestiging van het voorkeursrecht een beperking geeft bij een eventuele vervreemding van het perceel. Gesteld wordt dat de aankoop door een derde partij niet meer tot de mogelijkheden behoort.
De commissie kan voorstellen dat bezwaarmakers dit zo ervaren, maar zij verwijst naar hetgeen zij hiervoor heeft overwogen. De vestiging van het voorkeursrecht heeft een beperkte inbreuk op het eigendomsrecht. Bezwaarmakers blijven eigenaar en zelf bevoegd (en niet verplicht!) om de grond te verkopen. Als zij zouden willen verkopen, moet de grond eerst aan de gemeente worden aangeboden. Als de gemeente ervan afziet om te kopen, kan het aan een derde worden verkocht.
Indien er een koopovereenkomst tussen bezwaarmakers en de gemeente tot stand zou komen, kan de verkooprijs in onderling overleg worden bepaald. Als het niet lukt om tot overeenstemming te komen, zal de rechter op advies van deskundigen de prijs bepalen.

In dat geval zal er worden uitgegaan van de zogenaamde ‘verkeerswaarde’ van de grond, oftewel de prijs die in het vrije verkeer tussen een redelijk handelend eigenaar en een redelijk handelende koper tot stand zou komen.

Er is recent ook een voorkeursrecht gevestigd, waardoor het gebied 10 jaar lang ‘op slot’ heeft gezeten. Nu er opnieuw een voorkeursrecht wordt gevestigd, is dit in strijd met het herhalingsverbod uit de Wvg (bezwaarmakers 1, 2, 3, 5, 6, 7 en 9).
Het is de commissie gebleken dat de gemeenteraad van Kaag en Braassem in 2008 eveneens een gemeentelijk voorkeursrecht heeft gevestigd op een groot aantal percelen in hetzelfde gebied. Dit voorkeursrecht is in juli 2019 van rechtswege komen te vervallen, tien jaar na inwerkingtreding van het bestemmingsplan. Artikel 9c van de Wvg kent een herhalingsverbod, dat inhoudt dat niet binnen twee jaar na het intrekken of van rechtswege vervallen van een aanwijzing opnieuw dezelfde gronden mogen worden aangewezen. De commissie constateert dat er in dit geval meer dan twee jaar is verstreken en dat de huidige aanwijzing niet in strijd is met het herhalingsverbod uit de Wvg.
Hoewel de commissie constateert dat er twee keer achter elkaar een voorkeursrecht wordt gevestigd voor (deels) hetzelfde gebied en dit enige mate van onzekerheid meebrengt voor de eigenaren, is het de commissie gebleken dat er in dit geval geen strijd bestaat met het herhalingsverbod uit de Wvg. Zoals gemotiveerd overwogen, is er in dit geval meer dan twee jaar is verstreken en is de huidige aanwijzing toegestaan.

Er kan niet opnieuw een voorkeursrecht worden gevestigd, omdat de bestemming inmiddels is gewijzigd (bezwaarmakers 6 en 9).
Voor zover is opgemerkt dat de bestemming van het perceel inmiddels is gewijzigd overweegt de commissie dat artikel 3 van de Wvg een aantal formele vestigingsvereisten kent, te weten: 1. aan de betrokken gronden moet een niet-agrarische bestemming zijn toegekend, 2. het huidige gebruik dient af te wijken van de toegekende bestemming, en 3. in een bestemmingsplan of inpassingsplan is deze bestemming toegekend.
De commissie stelt vast dat de toegekende bestemming ’Wonen- uit te werken 1’ en ‘Wonen- uit te werken 2’, oftewel wonen met bijbehorende voorzieningen is. Op dit moment zijn de gebieden waarop het voorkeursrecht is gevestigd als agrarisch, water, wegen, recreatie en groen in gebruik.
De commissie overweegt voorts dat uit vaste jurisprudentie (bijvoorbeeld ECLI:NL:RVS:2019:1638) blijkt dat ook wanneer de nieuwe bestemming voorziet in een vergelijkbaar, maar intensiever gebruik dan het bestaande, van afwijkend gebruik kan worden gesproken. Naar het oordeel van de commissie is hier sprake van. Daarmee wijkt het huidige gebruik af van de toegekende bestemming en is er voldaan aan de vestigingsvereisten voor het voorkeursrecht.

Het bezwaarschrift ingediend door de heer P.G. van der Meer (bezwaarmaker 3)
In aanvulling op hetgeen hiervoor is besproken heeft bezwaarmaker aangevoerd dat het eiland eerder te koop is aangeboden aan de heer Van Wijk, maar dat er destijds te kennen werd gegeven dat er geen interesse was. Het verbaast bezwaarmaker dat er opnieuw een voorkeursrecht wordt gevestigd. De commissie heeft vernomen dat de plannen destijds mede door de economische crisis niet van de grond zijn gekomen, maar dat de plannen van de gemeente nu in een vergevorderd stadium zijn. Dat de grond eerder is aangeboden, is geen belemmering om nu opnieuw een voorkeursrecht te vestigen.

Verder stelt bezwaarmaker dat het vestigen van het voorkeursrecht niet voldoet aan de voorwaarden die daaraan verbonden zijn. In het bezwaarschift wordt echter niet uitgelegd waarom dit zo zou zijn.

Zoals in het voorgaande overwogen is het de commissie gebleken dat het huidige gebruik afwijkt van de toegekende bestemming 'Wonen- uit te werken 1' en 'Wonen- uit te werken 2' en is er voldaan aan de formele vestigingsvereisten uit artikel 3 van de Wvg. De stelling dat het vestigen van het voorkeursrecht niet voldoet aan de voorwaarden kan de commissie niet volgen.

Het bezwaarschrift ingediend door WLTM namens Hogenboom Phloxen B.V. (bezwaarmaker 4)
Bezwaarmaker pacht het glastuinbouwbedrijf aan de Noorderhemweg 5 in Roelofarendsveen en heeft de glasopstanden nodig voor de bedrijfsvoering. In de directe omgeving zijn er geen geschikte bedrijven die voor verpachting worden aangeboden. Bij eventuele staking van het bedrijf wil bezwaarmaker gecompenseerd worden voor de schade, te weten de extra kosten die hij moet gaan maken voor de aankoop van een perceel grond en het oprichten van een glastuinbouwbedrijf op een andere locatie.

Hoewel de commissie zich kan voorstellen dat de plannen van de gemeente en het vestigen van het voorkeursrecht enige mate van onzekerheid voor de toekomst van bezwaarmaker meebrengen en om die reden het verzoek om compensatie van mogelijke schade kan begrijpen, kan en mag de commissie hierover geen oordeel over kan en mag vellen. In de onderhavige procedure staat slechts het besluit tot het vestigen van het voorkeursrecht ter beoordeling.
Zoals de commissie in het voorgaande heeft geconcludeerd voldoet het bestreden besluit aan de formele vestigingsvereisten en is het niet in strijd met het met herhalingsverbod uit de Wvg.
Indien bezwaarmaker van mening is dat het handelen van de gemeente hem schade berokkent, staat het hem vrij een verzoek tot schadevergoeding in te dienen.

Het bezwaarschrift ingediend door WLTM namens de heer T.F. Hogenboom (bezwaarmaker 5)
In aanvulling op hetgeen hiervoor is besproken geeft bezwaarmaker aan het niet eens te zijn met de begrenzing van het plangebied waarop de Wvg is gevestigd. De plangrens komt op ongeveer 5 meter vanaf de zuidgevel van de woning van bezwaarmaker te lopen, waardoor een groot deel van de privacy verloren gaat en bezwaarmaker het deel van zijn perceel aan het water verliest waar zijn boot ligt.
Het is de commissie gebleken dat bij de afbakening van het vestigingsgebied rekening is gehouden met de begrenzing van het bestemmingsplan 'Braassemerland 2019'. De begrenzing uit het bestemmingsplan is één op één overgenomen in het besluit tot het vestigen van het voorkeursrecht. De commissie overweegt dat er een totaalplan wordt gemaakt voor een (gefaseerde) ontwikkeling van Braassemerland. In het bestemmingsplan wordt vastgelegd op welke locatie er gebouwd mag worden. Dat hoeft niet direct naast de woning van bezwaarmaker te zijn. Als bezwaarmaker het niet eens is met de invulling van de bouwmogelijkheden, kan hij zich daartegen verzetten in het kader van de bestemmingsplanprocedure.
Ten overvloede overweegt de commissie dat bezwaarmaker in het kader van de Wvg procedure niet gedwongen kan worden om zijn grond te verkopen en daarmee ook niet verplicht wordt om te accepteren dat er heel dichtbij zijn woning wordt gebouwd. Naar het oordeel van de commissie bestaat er geen aanleiding om de begrenzing van het voorkeursrecht ter plaatse van het perceel van bezwaarmaker aan te passen.

Het bezwaarschrift ingediend door de heer J.C.M. van Ruiten (bezwaarmaker 7)
In aanvulling op hetgeen hiervoor is besproken voert bezwaarmaker aan dat hij twijfels heeft over de huidige perceelgrenzen versus de grenzen in het bestemmingsplan en hij zou dit graag opnieuw laten uitzetten. Hetgeen is ingebracht als zienswijze en bezwaar tegen het exploitatieplan Braassemerland wordt geacht onderdeel uit te maken van dit bezwaarschrift.

De commissie overweegt dat in deze bezwaarprocedure slechts het besluit tot het vestigen van het voorkeursrecht ter beoordeling staat. Het uitzetten van de perceelsgrenzen versus de perceelgrenzen in het bestemmingsplan maakt geen onderdeel uit van de onderhavige procedure. De commissie is niet bevoegd om hier over te oordelen.

Het bezwaarschrift ingediend door de heer H.A.M. Groot (bezwaarmaker 8)
Ter zitting heeft de heer Groot aangegeven dat er een voorkeursrecht is gevestigd, maar het is hem niet duidelijk waarom dit is gebeurd. Hij wil zelf een woning op zijn perceel realiseren en wil dat de grond zijn eigendom blijft.
Uit de stukken en uit de mondelinge toelichting op de zitting blijkt dat het voorkeursrecht is gevestigd om de gemeente een betere uitgangspositie op de grondmarkt te verschaffen in verband met de realisatie van het project Braassemerland. Het vormt een beschermingsinstrument waardoor ongewenste verkopen van grond tegen kunnen worden gegaan. Om zoveel mogelijk grip te houden op de beoogde ontwikkeling is er voor gekozen om op een aantal percelen een voorkeursrecht te vestigen.
De aanwijzing heeft niet tot gevolg dat bezwaarmakers verplicht worden hun gronden te verkopen. Bezwaarmaker blijft zelf eigenaar en zelf bevoegd om de grond te verkopen. De Wvg staat zelfrealisatie in beginsel niet in de weg. Of het voor bezwaarmaker mogelijk is om een woning te bouwen op zijn perceel, is onder andere afhankelijk van hetgeen het bestemmingsplan hierover bepaalt. Dit gaat de beoordeling van dit geding te buiten. De commissie adviseert bezwaarmaker om hierover in overleg te treden met de gemeente en de mogelijkheden te verkennen.

Het bezwaarschrift ingediend door de heer Stoof namens mevrouw J.M. Ammerlaan, de heer H.J. de Jong, de heer M.C. Hogenboom, de heer R.N. Hogenboom, mevrouw J.J. van der Meer – van der Wereld, de heer R.T.M. van der Zwet en de heer J.C.M. van Ruiten (bezwaarmaker 9)
In aanvulling op hetgeen hiervoor is besproken voert bezwaarmaker aan dat een aanvraag om een omgevingsvergunning moet worden aangehouden totdat een exploitatieplan onherroepelijk is. In dit geval is het exploitatieplan vernietigd. Na vernietiging van het plan loopt de aanhoudingsplicht door. Bezwaarmaker stelt dat de aanwijzing op een plan berust, dat niet tot uitvoering kan worden gebracht.

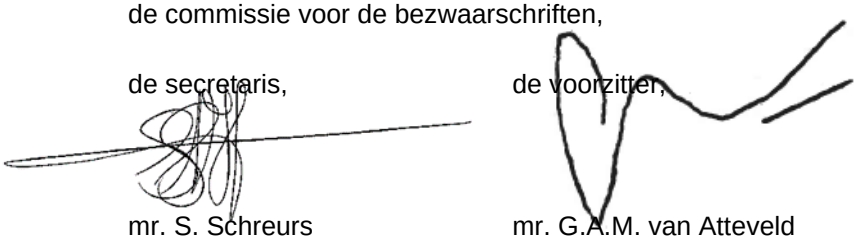
Zoals de commissie hiervoor al heeft aangegeven kent artikel 3 van de Wvg een aantal formele vestigingsvereisten, te weten: 1. aan de betrokken gronden moet een niet-agrarische bestemming zijn toegekend, 2. het huidige gebruik dient af te wijken van de toegekende bestemming, en 3. in een bestemmingsplan of inpassingsplan is deze bestemming toegekend. Naar het oordeel van de commissie is er aan deze vereisten voldaan. Een onherroepelijk exploitatieplan is geen vereiste voor het vestigen van een voorkeursrecht.

Conclusie
Gelet op het voorgaande overweegt de commissie dat de aangevoerde bezwaren geen doel treffen en heeft u de percelen heeft kunnen aanwijzen op grond van de Wvg.

Advies
De commissie adviseert uw raad:
- de bezwaarschiften ontvankelijk te verklaren en het bestreden besluit in stand te laten.
- het verzoek van de heer Stoof om toekenning van een proceskostenvergoeding af te wijzen, omdat geadviseerd wordt het besluit niet te herroepen.

Hoogachtend,
de commissie voor de bezwaarschriften,

de secretaris, de voorzitter,

mr. S. Schreurs mr. G.A.M. van Atteveld

Gemeente Kaag en Braassem

Zaaknummer: 459269

De raad van de gemeente Kaag en Braassem;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 12 juli 2022;

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;

b e s l u i t:

de controlewerkzaamheden voor de jaarrekening 2022 en 2023 op te dragen aan Baker Tilly N.V.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de
raad van de gemeente Kaag en Braassem
gehouden op 12 september 2022
de griffier,
T.P. Scherpenzeel

de voorzitter,
A. Heijstee-Bolt

A. Heijstee-Bolt

Raadsavond	5 september 2022
Registratienummer	459269
Portefeuillehouder	Nick van Egmond
Opsteller	Control
Onderwerp	Verlenging contract accountant

Beslispunten
De controlewerkzaamheden voor de jaarrekening 2022 en 2023 wederom op te dragen aan Baker Tilly N.V., voor een bedrag van € 65.000 per jaar.

Wat willen we bereiken
Controle van de jaarrekening door een gecertificeerde accountant.

Wat gaan we daarvoor doen
In juli 2020 heeft de gemeenteraad Baker Tilly N.V. benoemd tot accountant voor de controle van de jaarrekening 2020 en 2021 met een optie tot verlenging van twee jaar. Van die optie wordt nu gebruik gemaakt.

Inleiding
In juli 2020 heeft uw raad Baker Tilly benoemd om de controlewerkzaamheden voor de jaren 2020 en 2021 uit te voeren met een optie tot verlenging van twee jaar. De samenwerking met Baker Tilly heeft de afgelopen twee jaren tot tevredenheid van zowel gemeente als BTB plaatsgevonden.

Onderbouwing
In artikel 213 Gemeentewet is opgenomen dat de gemeenteraad de accountant benoemt.
Wij zijn tevreden over de werkwijze van en de samenwerking met het controleteam van Baker Tilly. Wij opteren daarom voor een verlenging van het contract voor nog eens twee jaar.

Uitvoering

Kosten
De kosten volgens de offerte van Baker Tilly zijn gesteld op € 65.000 per jaar. Volgens het Programma van eisen geldt een vast bedrag voor de contractperiode. Die contractperiode wordt nu verlengd. Dit bedrag is opgenomen in de begroting.

Risico's
Geen.

Regio
Niet van toepassing.

Duurzaamheid
Duurzaamheid is onderdeel geweest van het Programma van eisen. Eén van de gunningscriteria was duurzaamheid. De inschrijver diende zijn visie op duurzaamheid aan te geven en de inspanningen die hij op dat gebied verricht.

Roelofarendsveen, 12 juli 2022
Burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,
R. van Zijl A. Heijstee-Bolt

2022-09-09 Beantwoording technische vraag VVD

Technische vraag voor bij het raadsvoorstel aanbesteding accountant #13:
Is het genoemde bedrag van 65.000 inclusief of exclusief btw?

Antwoord:
Het genoemde bedrag is exclusief btw.

INFORMATIEVE en TECHNISCHE VRAGEN

Onderwerp : Verlenging contract accountant 2022
Datum : Visie en Adviesavond, 5 september 2022

Verlenging contract accountant

Vragen:

1. Hoe is de opdracht aan de accountant aanbesteed ?
2. Past de verlenging binnen de aanbestedingsregels ?

Antwoord:

Op 13 juli 2020 heeft uw raad ingestemd de gunning van de accountantsopdracht aan Baker Tilly. Zie hiervoor bijgaand raadsvoorstel en raadsbesluit.

Zoals uit het raadsvoorstel blijkt, is de opdracht destijds meervoudig onderhands aanbesteed, overeenkomstig ons beleid.

Het geoffreerde bedrag was echter veel hoger dan wij bij de aanbesteding hadden verwacht. Dit was toen niet voorzien. Daarom kunnen wij uitleggen waarom geen Europese aanbesteding is gehouden.

Zie onderstaand de toelichting hierover in het raadsvoorstel over de gunning van de opdracht van 13 juli 2020:

"De inschrijving leidt tot een totale opdrachtwaarde van € 260.000 (de contractsperiode inclusief de opties). Met een dergelijke opdrachtwaarde had eigenlijk een Europese aanbesteding moeten worden georganiseerd. Wij hebben nu een meervoudig onderhandse procedure gevolgd, overeenkomstig ons beleid, uitgaande van de huidige opdrachtwaarde (€ 37.500 – resultaat van de aanbesteding in 2016 – x vier jaar) van € 150.000. Wij hadden wel verwacht dat er een hogere prijs zou worden geoffreerd, maar een dergelijke verhoging hadden wij niet verwacht. De Europese drempel is in 2020 gesteld op € 214.000. Omdat dit niet was voorzien kunnen wij ook uitleggen waarom geen Europese aanbesteding is gehouden."

MOTIE Vreemd aan de orde van de dag

REGISTRATIENUMMER (in te vullen door griffie)	
Onderwerp	De agrariërs van Kaag en Braassem
Aanhef	De raad van Kaag en Braassem in vergadering bijeen op 12 september 2022
Inhoud	**Overwegende dat:** • Er veel onrust in de samenleving is ontstaan over de startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG); • De regionale emissiereductie-doelen voor stikstof en de doelen voor de Kaderrichtlijn Water grote gevolgen kunnen hebben voor de agrarische sector in Kaag en Braassem; • Wij onze lokale ondernemers en hun gezinnen willen ondersteunen; • Wij, samen met onze inwoners en ondernemers, op zoek willen gaan naar haalbare en gedragen scenario's voor de toekomst; • Wij met onze natuur zorgvuldig om moeten gaan en om dit te bereiken innovatie en verduurzaming (in specifiek de agrarische sector) moeten stimuleren.
Conclusie	**Roept het College op:** - Om het Provinciebestuur te verzoeken om samen met de gemeente proberen inzichtelijk te maken wat de daadwerkelijke stikstofuitstoot van alle industriële en agrarische bedrijven in Kaag en Braassem is. - Om samen met het Provinciebestuur er zorg voor te dragen dat er een eerlijk en realistisch perspectief geboden wordt voor de landbouw in Kaag en Braassem op basis van feiten en haalbare scenario's. - Om te streven naar een integrale aanpak waarbij alle sectoren worden betrokken, niet alleen agrariërs. - Om met deze sectoren in gesprek te gaan en hen bij de haalbare en gedragen scenario's te betrekken voordat hierover advies wordt gegeven. - Om deze motie feitelijk in te dienen bij GS en PS van Zuid Holland
Naam en ondertekening	Samen voor Kaag en Braassem, Kelly Straver PRO Kaag en Braassem, Roel van Leeuwen Mooi Kaag en Braassem, Thijs Mooren

Uitkomst raad (in te vullen door griffie)	
Wel / niet in stemming	
Voor	
Tegen	
Resultaat	